5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 883 — Marți 1 Decembrie 1909

1302/1910

GHEORGHE LASCAR

Partidul conservator-democrat din Iași a desemnat pe unul din cei mai de samă fruntași ai săi, pe George Lascar, pe numele căruia solicită voturile alegătorilor colegiului al doilea de Senat din acest județ.

Despre personalitatea celui astfel desemnat s'au spus multe. Adversarii au vorbit de rău, partizanii au opus vorbelor de rău, fapte. Socotesc însă, că ori cît s'ar vorbi de mult despre persoana candidatului, arătînd temenicile lui însușiri, tot mai rămîne ceva de zis.

Dacă trecutul servește de mijloc pentru a ști despre ce va putea da cineva în viitor, apoi în trecutul lui Lascar găsim elemente, cari vor servi ca un criteriu spre a arăta că nu greșesc toți cei ce pun speranța în reușita lui.

Cîtă vreme Lascar s'a învîrtit într'un cerc anumit, nu avea de cît simpatii, cari i se spuneau pe față, din moment însă, ce el s'a manifestat ca om public, și a dovedit că prin activitatea și frumosul seu caracter poate aduce umbră unora, de atunci adversarii i se arată pe față, iar din cei ce au rămas încă prietenii lui, unii nu îndrăznesc să i o spună astă-zi de-a dreptul. Dar nu aceasta trebue să ne mire, căci în politică nu se va putea zice, ca în alte manifestări ale vieții noastre: „ferice de cei ce n'au adversari, ferice de cei despre cari nu se zice de cît bine".

Adversarii naturali, am zis pe cei de alte nuanțe politice, de și unii o fac cu regret, sunt datori a nu-l agreia. De sigur că și în manifestarea aceasta, ar trebui să fie o măsură. Politica, cel puțin așa cum se înțelege la noi, nu știe însă de asemenea măsură.

Deviza ei este: „calomniez, calomniez, il en restera toujours quelque chose". Da acea, în dezlănțuirea aceasta de patimi, nu trebue să pară nimărui curios, că omul care pînă ieri era cel mai de treabă și mai bun, a devenit astă-zi și necinstit și periculos.

Cu toate acestea, la atîtea vorbe de rău puse în socoteala lui, Lascar opune fapte, și acestea sunt viața lui de pînă acum ca cetățian, ca profesor și ca om public.

Intru îndeplinirea sarcinilor cu care concetățenii lui l'au onorat pînă acum, voesc să zic ca Primar, a desfășurat atîta activitate și energie, că nu puțini sunt acei cari au rămas cu o amintire plăcută despre Primariatul lui Lascar. Mulți, văzînd cele ce se petrec acum, regretă timpul cînd dînsul stătea veșnic strajă pentru a se aduce la îndeplinire o sumă de lucrări, toate în scopul de a îmbunătăți condițiile de traiu ale orașului în fruntea căruia a fost adus. Să mai înșir aici stăruințele lui pentru aducerea apei și canalizare, pentru curățenia orașului, pentru înfrumusețarea lui, ar fi de prisos. Despre aceasta s'a vorbit de multe ori, și apoi care e locuitorul din Iași, care să nu le fi simțit la vremea lor.

Ca profesor, prin mînele căruia au trecut atîtea generațiuni, Lascar s'a făcut datoria punînd inimă în îndeplinirea ei. Această parte e prea intimă, prea profesională, pentru ca să insist asupra ei.—Și apoi e și destul de cunoscută.

Ca om public, Lascar știe că nu trebue să promită de cît ceia ce e sigur că poate da. Ca și partidul al cărui membru de valoare este, știe că nu trebue să dea mîna nici cu demagogia, lingușind și aprobînd toate pasiunile, chiar cele mai puțin nobile, dar de asemenea nici nu poate fi alături cu o oligarhie, care nu vrea să țină seamă de ideile timpului.

Democrația lui, ca și cea a partidului său, e democrația sănătoasă, care ține seamă de legitimile aspirații ale societății noastre. Și societatea noastră are multe nevoi, pentru studiarea cărora Lascar a pus și pune deosebită rîvnă. Economicește, această a noastră societate nu stă pe roze. Viața e scumpă, mijloacele de a ne agonisi cele trebuincioase, nu sunt tocmai multe. Trebue făcut ceva pentru o îmbunătățire a lucrurilor, trebue găsite mijloace cu care să repurtăm succese în lupta pentru traiu și un Lascar, omul stăruitor la muncă, va fi acel care se va da îndărăt de a aduce contingentul său de lumină în această grea, dar și frumoasă operă.

Nu e nevoe să-l punem pe Lascar, față de adversarii lui în lupta ce se va da la 10 Ianuarie. Fie-care din cei doi adversari reprezintă cîte un principiu, fie-care reprezintă cîte un partid. Alegătorul conștient va ști însă să distingă și să dea fie-căruia ceea ce merită. Lascar reprezintă principiul ordinei, al progresului, al luptei pentru îmbunătățirea traiului și mai ales al marei mulțimi, care suferă mai tare de greutățile vieții. El știe să muncească și munca rînduită, munca inteligentă, ca cea depusă de dînsul pînă acum, am credința că va fi răsplătită.

V. I. Radu

D. Take Ionescu a acuzat

In ședința de Sâmbătă a Camerei, banca ministerială a fost prefăcută în banca acuzaților. In dosul băncii acelela nu stăteau soldați cu baionetele scoase; dar înăuntrul Camerei luase loc ceva mai puțin convențional decît soldatul de pază: stătea aprobarea țărei întregi, conștiința națională era de față, ca să aprobe pe acuzator.

Take Ionescu a fost acel acuzator. El a citit pagini sîngeroase din cartea plină de păcate a guvernului actual, a guvernului tolerat, care prea a abuzat de toleranța opoziției.

Acuzatorul a luat-o de la început. A arătat că guvernul de astăzi a răpit puterea în toiul focului din 1907, foc pe care îl pusese agenții mari și mici ai partidului liberal; că sub pretextul îndrăzneț de a reașeza lucrurile la sate, a încărcat budgetul cu zeci de milioane pentru slujbe nefolositoare; a arătat ridiculul islazurilor, pericolul legei sanitare: îndrăzneața tentativă de a desființa contenciosul și a insistat, în special, asupra actelor fără precedent făptuite de ministrul instrucției.

Cine a fost de față, simbătă, la Cameră, a asistat la una din cele mai sîngeroase executări ca unui guvern fără pereche anarhic, fără pereche îndrăzneț. Un asemenea guvern, o asemenea bandă de anarhiști, n'a meritat, de sigur, să aibă un acuzator de genialitatea d-lui Take Ionescu, dar șeful nostru a trebuit s'o facă în interesul țărei, căci este în interesul imediat al țărei ca guvernul de astăzi să fie alungat, ca să-i împedice de a mai săvîrși crimele pe care le are gata făptuite sub formă de proiecte de legi.

Prin acuzarea sa, d. Take Ionescu a deschis adevăratul proces între țară și guvern. Nu se mai poate tolera ca anemiații succesori ai lui I. Brătianu, fericiți prin căsătorii și prin moșteniri, să facă pe anarhiștii în țara aceasta; budgetul țărei nu mai poate fi dat pradă multi-neguțitorului; biciul de foc al lui Haret nu trebue lasat să opereze și la Universitate; chelarul lui Fischer să nu mai fie Excelență în țara aceasta; nu feciorul soponarului de la Craiova are chemare să zdruncine instituții de mare folos.

Ajunge! în trei ani aproape de cînd ne guvernează o bandă de inchizitori, cari a făcut totul ca să sugă țara și să căpătuiască pe ai lor.

Cînd Titu Maiorescu, părăsește Universitatea, în condițiunile știute, nu este oare un act de insolentă bravare, că Haret abia se reașează pe banca ministerială? Cînd țara și cea mai supremă a ei instituție judecătorească se pun deacurmezișul actului criminal al lui Stelian, nu este oare cea mai semeață din îndrăzneli, ca ministrul și nefastul seu proiect să persiste încă?

Rămas-a țara aceasta în asa grad sleită de puteri, ca să fie mai tare de cît dînsa și Vintilă Brătianu, care comite legi industriale și nebunul-doctor, care comite legi sanitare?

Dacă nici după acuzarea d-lui Take Ionescu nu va urma prăbușirea acestui guvern, vom ști că în țara aceasta există ceva ascuns, ceva tainic, neștiut, mai tare de cît țara.

Pentru zdrobirea și a acelei taine, se va uni opoziția. In patriotizmul ei, opoziția nu se va gîndi la ziua de mîine, numai la acea de astăzi: și ziua de azi, în semnul țărei, în numele ei, zice foarte clar: „jos guvernul, jos banditii!"

CATE-VA NOTE

Probabil în semnul bulevardului Pardon care ilustrează gentilul Cîmpul-Lung, medicii de acolo s'au certat cu avocații tot de acolo. Medicii au luat hotărîrea ca, în nici un caz, probabil nici în caz de deces, să nu dee ajutor avocaților. Aceștia n'au luat încă nici o hotărîre, nici nu vor putea lua, cu succes, una la fel, de oare ce ie mai des ca avocații să se îmbolnăvească, de cît ca medicii să aibă daraveri la tribunal.

Nu cunoaștem cauzele boicotului medical.

De altmintreli ele nu interesează atît, cît interesează hotărîrea.

Esculap contra Themis — speța ie interesantă.

De mult ce ie legată la ochi—Themis, ea ar fi avut nevoe, din contra, să se împrietenească cu medicii. Trebuie să se fi ivit ceva conjunctivită granuloasă la simpatica zeiță, mai ales de cînd cu moda concursurilor confirmărilor, stagiurilor și justiției ambulante.

*

Apropos de Themis: de cît-va timp a reînceput să se ivească la noi odiosul Halimangiu.

Ce caută el în fostul corp al operațiunilor sale scabroase? D. Halimangiu predă unde va cursuri de drept maritim, din punct de vedere pur juridic al pescăriei.

OAMENI ȘI LUCRURI

LUME NOUĂ

Trupe rusești!... Iată cuvinte cari la prima rostire trezesc infiorări, *nu* de artă, ci de altă natură. Pe urma lor au suferit țările romîne și Moldova cu deosebire: epoca lui Kisseleff e încă în mintea unora din contemporani; anul 77 e încă proaspăt în amintirea multor iașani. Ceea ce însă n'am avut pînă.. aseară, e o trupă de artă rusească. Se știe ce uriașă desvoltare au luat, mai ales de cîte-va decenii încoace, drama și muzica în Rusia, fără a mai vorbi de dezvoltarea enormă a simțului artistic și musical la națiunea rusă ca atare. E o producțiune colosală, ca pentru un popor de atîtea zeci de milioane și emulațiunea e recompensată ca nicăiri aiurea. Talentul de asemenea. Grație vecinității noastre cu Rusia avem în fiece stagiune un însemnat număr de trupe străine, franceze, germane, uneori italiane. Nici o singură ocaziune de aceste n'a fost a noastră proprie, ci numai datorită trecerei în ori întoarcerei din Rusia Se cuvine dară să avem oare-care recunoștință către puțin simpatica și mult temuta Rusie. Iată bună oară: tot vecinătății sale vom datori mîne seara plăcerea de a putea admira pe acea fermecătoare artistă! Madelenie Dolley, care e—zice-se—una din cele mai frumoase pariziane, ce qui n'est pas peu dire.

Dar arta rusă? opereta rusă ori malorusă? Un drăguț, foarte drăguț ansamblu, în multe privinți absolut superior trupelor nemțești de asemenea genuri teatrale; un cor admirabil și mai cu seamă dansuri cu desăvîrșire originale. Nu sunt dansurile noastre apusane, nu sunt farmecele valsului blond,—ci ale semi-orientului expresiuni primitive, dar armonioase ale luptelor și instinctelor populare în jurul aceluiași etern sentiment—iubirea. Femeile dansează cu timiditate și cu grație, cîntă cu acea temere delicată a ființelor cari de abia au căpătat dreptul la această *favoare* a cîntecului: căci nici acest „drept" nu l'au avut pînă nu de mult femeile în Orient. In schimb barbații pun toată patima, toată izbucnirea, tot focul în ale lor supreme încercări făcute întru cucerirea femeei, în jurul căreia ei luptă, se întrec, se încaieră, în mișcări tot mai stranii, într'o îmbinare de artă și de porniri mistice. Iar toate aceste expresiuni fie lirice, fie acrobastice, au în ele ceva din parfumul exotizmului rar, ceva din farmecul depărtatelor stepe de cari ne au vorbit romancierii și poeții noștri.

Rodion.

Solemnitatea de ieri

— In onoarea Profesorului TITU MAIORESCU —

Oarele 10 fără un sfert. Din stradă se distinge lumina albă—lumină de zi—a policandrelor în salonul cel mare, etagiul de jos, al primăriei. In curte, un automobil și cîte-va trăsuri.

— E multă lume? întreb pe gardistul de la ușă, în așteptare că poate nu voiu găsi un loc.

— Nu e nimeni, cucoane.

Și fără să mai aștepte, îmi deschise ușa, ca și cum gestul acesta corespundea unei dorințe lăuntrice ca să vadă și el sala umplîndu-se mai degrabă.

Sala cea vastă e aproape goală. In jurul mesei lungi, căptușită cu pînză roșie, d. Titu Maiorescu, pe fotoliu, ascultînd cu satisfacție și cu luare aminte pe primarul Iașului, d. N. Gane cetindu-i călduroasa cuvîntare de bună sosire. Pe scaune cîți-va profesori universitari, d. Dr. Bogdan, P. Rișcanu, Dr. Riegler, Demetriade și...cam atît. Imprejur cîți-va ziariști. Incolo nimeni,—nimeni în vasta sală, afară de o mamă din din popor, cu două copile, lucrătoare, îmbracate în haine duminicale.

Fusese oare această recepțiune atît de improvizată? E oare în publicul nostru o așa de mare lipsă de curiozitate? E oare indiferența ieșanului atît de proverbială,—încît un singur cetățean, ori profesor, ori funcționar să nu fie vizibil la o recepțiune matinală de acest feliu? Ori a fost *răceala* oficială dusă la extrem, de frica ministrului *în contra* căruia se putea crede îndreptată ori-ce manifestație *pentru* Maiorescu?

Căci nu încape îndoială: d. N. Gane și a scris și rostit cuvîntarea *nu* ca primar liberal al Iașilor, ci ca fost junimist, ca unul dintre cei dintăi și mai devotați membri ai „Junimei"—primul primar junimist, care a funcționat în 1873—împreună cu primul prefect junimist,—Leon Negruzzi—și în această calitate s'a îmbrățișat sincer și călduros, cu șeful foastei „Junimi" literare care a răspuns printr'o mică și spirituală cuvîntare, amintind data de 10 Februarie 1863, cînd și-a inaugurat prelegerile populare aci, în foasta sală a „Băncii Naționale". Printr'o întîmplare fericită d. Maiorescu a păstrat programa originală „anunciul" celor 12 prelegeri și cînd scoate din buzunar acea veche fițuică, de acum 46 de ani, e o înfiorare de sinceră emoțiune în rîndurile rare, o! atît de rare, ale micei asistențe...

Luminile becurilor devin tot mai de prisos în sala impodobită de cadre, dar fără de lume și înainte de zece oare primul act al solemnității e terminat.

*

Ce contrast între această ședință și impunătoarea serbare din aula universitară!

In sala pașilor perduți lumea se adună din vreme și marile uși laterale care duc în aulă sunt păzite de un public tot mai numeros. Ați văzut în vr'o capitală mare, la un curs senzațional, ori la un spectacul atrăgător cum lumea vine, răbdătore, să facă „la queue"? Ieri la ușele aulei se vedea pentru întăia dată o asemenea mulțime așteptînd să cucerească locuri în aulă. Iar în așteptare, grupuri, grupuri se formau, se desfăceau; chipuri tinere, sprintene, nerăbdătoare se desprindeau; studentele mai cu seamă se deosebiau prin agilitatea cu care străbăteau culoarele, ori urcau și scoborau scările. Erau în casa *lor* și conștiința faptului acestuia le dădea siguranță și mulțumire.

...Dar iată ușile deschise, larg deschise. Ca prin farmec aula se umple; nici un colțișor nu rămîne neocupat și în curînd, odată cu întrarea corpului profesoral, încunjurînd pe acel sărbătorit, cînd numeroase becuri și globuri electrice vor arde cu lumina lor clară și abundentă,—vom avea cel mai maiestos decor viu, cea mai pitorescă priveliște ce poate încînta privirea cuiva. Mîndră trebue să-i se pară, mai cu seamă, priveliștea aulei festive bătrînului dascăl, care cu aproape cinci decenii în urmă văzuse pentru întăia dată tineretul iașan de ambele sexe venind să-l încunjoare, să-l audă, să-l încurageze și care vede acum o generație cu totul nouă, adunată în juru-i cu același dor de cultură, cu același sentiment de admirațiune. In lumina aceasta care se resfrînge pe aula daurită, în murmurul acesta vioiu, e atîta cerință de viață și atîta caldă sociabilitate, în cît pentru *el* trebue să se fi absorbit ca printr'o vrajă neînțeleasă toată acea jumătate de secol care i-a nins podoaba frumoasă de fire argintii!...

*

Și acum cuvîntările încep. Cuvîntările, în genere potrivite cum se cere unei ocaziuni festive,—fiecare silindu-se să îmbine nota veselă, hazlie, tînără cu reflexiunile grave și inspirătoare de meditări.

....Iată rectorul universității reînprospătînd afiptul vechiu de 45 de ani, prin care Maiorescu anunță că „Joia fiind o zi fără friguri"—profesorul suferia atunci de această boală intermitentă—va fi prezent la curs... Iată o cuvîntare cu măiestrie cizelată, acea a d-lui profesor Rîșcanu îmbrățișînd activitatea întreagă, măreață, variată și neobosită a mestrului cugetării romîne. Iată cuvîntarea colorată a profesorului Găvănescul, frumos rostită, deși nu atît de plastic precum ne obișnuise conferențiarul cînd a vorbit pentru întăia dată în aulă despre „Nietzsche". Iată cuvîntarea plină de gîndiri profunde și de reminiscențe glumețe a profesorului Riegler, sintetizînd într'o introducere abilă lupta lui Maiorescu pentru cugetarea liberă, dezrobită de dogmele supranaturalului, pentru a evocă apoi spiritul de disciplină infiltrat de același Maiorescu pînă și unor temperamente refractare disciplinei cum erau Pogor, budhistul și Ianov, fumistul... E aproape o doctrină, o întreagă sistemă filosofică rezumată în această improvizație care proclamă în lumina aulei unica religiune cuprinsă în versul lui Goethe: „Omul trebue să fie milostiv, bun și drept"—și care cere pentru" religia ateismului"—ce împarechere paradoxală, dar justă—dreptul la viață, ridicînd certitudinea materialistului mai presus de speranța credinciosului.

*

Iată în fine pe încărunțitul, dar pururi tînărul Xenopol, elevul de odinioară, care foarte repede a devenit colegul de conferinți al lui Maiorescu în primii ani ai „Junimei" și ale cărui lucrări din 1867 le citează Titu Maiorescu în articolul—program de luptă „Direcția Nouă". E poate singurul iașan care, prin fecunditatea și varietatea studiilor poate sta alături de creatorul „Junimei" pe care l'a secondat, pînă să se oprească la specialitatea pe care a ilustrat-o fără rival, acea a istoriei. Dar astăzi istoricul nu se ocupă decît de însușirile sufletești ale jubilarului și, menținîndu-se într'o notă lirică, își încheie cuvîntarea cu o peroație în versuri frumoase și mult aplaudate.

Iar după cel mai în vrîstă,—iată cel mai tînăr orator,—reprezentantul generației de mîine și a cărui inimoasă cuvîntare pare a fi înduioșat mai cu deosebire pe septuagenarul Maiorescu.

*

...E rîndul lui acum, al serbătoritului însuși, care într'o duioasă „causerie" recapitulează o parte din luptele eroice și din debuturile rodnice ale „Junimei". Profitînd de ocaziune, dezminte aserțiunea că ar fi *pesimist*, dovadă activitatea-i neobosită, cea proprie și cea a Junimei. Declară, în treacăt, că nu e nici pesimist, nici antireligios, ci recunoaște că toți factorii, în măsură diferită, conlucrează pentru a făuri progresul: credința pentru mulțime; sentimentul frumosului pentru minoritate; filosofia pentru cei mai puțini și ideea națională pentru cîți-va. Iar despre serbarea intelectualității ieșane, acum la a doua și definitiva despărțire de orașul Iași simte că după cum poetul dintr'o lacrimă face un mărgăritar, tot astfeliu din momentul despărțirii, îi s'a făcut o mare mulțumire sufletească

...E lumină, multă lumină și multă emoțiune în privirile tuturor, pe cînd ecoul salvelor de aplauze umple spațiul vastelor încăperi, răsunînd în larg, pătrunzînd departe, răsfrîngîndu-se de zidurile albe ale palatului universitar...

Rodion

D. Titu Maiorescu a sosit cu trenul de 8 şi 30.

Pe peronul gărei se aflau d-nii: A. D. Xenopol, rector dr. Bogdan, Ralet, I. Găvănescul, P. Răşcanu, V. Buţureanu, C. Meissner, dr. E. Riegler, dr. P. Zosîn, T. T. Burada, Eugen Melik şi preot Gotcu, cari au întîmpinat pe d. Maiorescu.

După ce s'a întreţinut cîte-va minute cu cei presenţi, d. Maiorescu a plecat acasă la d. dr. G. Bogdan, rectorul Universităţei, unde a fost găzduit, şi-a luat ceaiul.

La Primărie

La orele 10 d. Maiorescu veni la primărie. Aci d-sa fu întîmpinat la uşa de intrare de d. Nicu Gane, cu care d. Maiorescu s'a îmbrăţişat şi serutat de mai multe ori. Intrînd apoi în sala Consiliului comunal, unde pe vremuri d. Maiorescu ţinuse prelegerile sale d. N. Gane rosti următoarea cuvîntare:

Domnule Maiorescu

„Cu o mare bucurie te primim în această sală a şedinţelor consiliului comunal, odinioară una din sălile Băncei Moldovei, unde acum 46 ani, adică la 1863 ai ţinut primele conferinţe publice cari au avut atîta răsunet în Iaşi şi la care am avut onoarea să asist şi eu.

„Ce departe suntem de acele timpuri!

„Aceste interesante conferinţe, cari au avut darul să imprime o nouă şi însemnată mişcare în domeniul cugetărei, au contribuit la întemeerea societăţei *Junimea* literară, care la rîndul ei a inaugurat o eră de renaştere în istoria noastră literară şi al cărei organ de publicitate *Convorbirile*, vieţueşte şi astăzi, cu rangul de decan a tuturor ziarelor şi revizitelor din ţară.

„Cu o adevărată emoţiunne ne întîlnim deci astă-zi aicea, după atîţia amar de ani, reînoindu-se prin amintire acele frumoase timpuri ale tinereţelor noastre: domniata, ilustrul profesor sărbătorit de două universităţi şi şeful unei şcoli care a tras brazde adînci în ogorul literar al ţării, şi eu modestul domniei-tale discipol şi tovarăş de muncă, amîndoi acum încărunţiţi şi dîndu-ne mîna cu aceeaşi căldură colegială ca şi acum 40 de ani.

„Fii dar bine venit între noi în această sală unde cu aproape jumătate de secol înainte ai revărsat în sufletele ieşenilor atîta lumină prin graiul fermecător al domniei tale şi unde acum, atras de puterea neînvinsă a amintirilor ai revenit pentru a revedea locul de unde ai plecat în strălucita domniei-tale carieră.

„Şi în adevăr strălucită şi bogată ţi-a fost cariera! Dacă invidiile aduc adesea neplăceri ori cărui om, ce se ridică asupra nivelului comun, ai avut şi mulţumirea sufletească rară pentru ori ce muritor de aţi vedea apoteoza în viaţă. Ast fel poţi privi acum cu mîndrie cum întreaga intelectualitate romînă te sărbătoreşte cu dragoste şi îţi recunoaşte meritele şi munca neobosită ce ai depus ca profesor, ca om de litere şi de ştiinţe.

„Sînt acum zece ani, un cerc de prieteni ţi-a organizat o festivitate jubiliară cînd ai împlinit vrîsta de 60 ani.

„La acea ocazie ţi-am adresat şi eu o scrisoare din cuprinsul căreia te rog să-mi dai voe să-ţi reproduc un pasaj:

„Iar sufletul membrilor societăţii „Junimea", ziceam eu atunci, era fără îndoială d. Maiorescu. El era matca în jurul căreia se adunau albinele, el era boldul care ne stimula la lucru. Cu întinsele sale cunoştinţi, cu spiritul său fin de observaţiune, cu darul fermecător al cuvîntului ce toată lumea îi recunoaşte, el ne arată calea adevarată ce trebuia să urmăm, ne îndrepta erorile, ne ferea de tonul declamatoriu, de fraza goală, de mult practicata *beţie de cuvinte* aşa că sub direcţiunea sa, cu drept cuvînt numită *Direcţiunea nouă*, s'au format talente care vor figura cu cinste în istoria literaturei romîne".

„Aceste cuvinte au fost scrise atunci de mine cu toată buna credinţă a unui sincer admirator şi astăzi, după zece ani nu pot mai bine să-mi termin cuvîntarea de cît adresîndu-ţi vechea şi bătrînească urare de la sfîrşitul acelei scrisori. „Nu pot mai bine să'mi termin cuvîntarea de cît adresîndu-ţi scurta dar bătrînească urare carecuprinde în sine tot binele ce poate dori o inimă de om: să trăeşti d-le Maiorescu"!

Discursul d-lui Gane a produs o adîncă impresiune. Ochii tuturor erau plini de lacrimi de bucurie.

Aplauze lungi au acoperit acest discurs atît de frumos.

La aceste, d. Maiorescu a răspuns:

Domnule primar. Vă mulţumesc de onoarea deosebită ce-mi face-ţi, primind în chiar sediul Consiliului comunal, pe un vechi profesor şi un vechi admirator al Iaşului.

O! d-lor dacă ar vorbi zidurile! In această sală unde se discutau la Banca Moldovei interesele băneşti ale acţionarilor, am venit la 6 Februarie 1863 să discut un altfel de interes.

Am găsit printre hîrtiile ce le are un mare profesor în biblioteca sa, un singur anunţ din prelecţiile populare ţinute atunci şi în acest anunţ se zice, dacă Iaşii nu mai sunt centrul administraţiei, trebue să devie centrul ştiinţific. O mare parte din acea mişcare erau şi cursurile publice.

Este în acest moment solemn, o fericire pentru mine, că se află în capul consiliului comunal, vechiul prieten, literatul N. Gane. Trecutul d-lui Gane este legat de renaşterea noastră naţională, după cum numele său e legat de înfrumuseţerile Iaşului.

In dorinţa ca istorica capitală a Moldovei, care-şi aduce acum apă din isvoare depărtate să continue a fi un isvor de înrîuriri sufleteşti, zic să trăiască şi se înflorească Iaşii.

La şcoala normală ‚V. Lupu'

De la primărie d. Maiorescu însoţit de profesori, se duse la şcoala normală, unde d-sa fusese director şi profesor de pedagogie.

Aci fu întîmpinat în sunetul fanfarei, de profesorii şi elevii şcoalei. După ce s'a întreţinut în cancelaria şcoalei, cu profesori, a trecut în sala de serbări, unde corul a întonat „Deşteaptăte Romîne", după care d. Mitru, directorul şcoalei a ţinut următoarea cuvîntare:

Domnule Profesor,

Salutăm cu respect şi veneraţiune pe unul dintre cei dintăi directori şi străluciţi profesori ai şcolii lui „V. Lupu". Suntem mîndri şi onoraţi că, fostul conducător al institutului normalian din Iaşi, a avut, faţă de noi, această mare şi delicată atenţiune, hotărîndu-se a onora cu vizita sa, cu prilejul retragerii sale din învăţămînt, acea şcoală la a cărei aşezare pe temelii ştiinţific-pedagogice a fost unul dintre cei dintăi atît de destoinici lucrători.

Salutăm în domnia-voastră, domnule profesor, pe unul din creatorii tradiţiei —atît de scumpe şcolii noastre şi care-i formează fala pănă astăzi, — de ordine, de esactitate, a tradiţiei de adînci sentimente colegiale şi prieteneşti între dascali, de punerea *datoriei* către *şcoală* mai presus decît orice altă consideraţie.

Aşa de adînc a-ţi ştiut să înrădăcinaţi, în foşti domnieivoastre de odinioară colegi de aici acest simţ al datoriei, încît pănă astăzi îl păstrăm ca moştenire scumpă şi căutăm ca cel puţin în parte institutul nostru să fie la înălţimea întrevăzută de d-voastră în începuturile sale.

Nu numai atît. Aţi văzut cu atîta limpezime ce direcţie, ce îndrumare trebuia să daţi şcolii, încît pănă astăzi bazele fundamentale ale învăţămîntului din acest institut se găsesc în organizarea pe care domniavoastră i-aţi dat'o. Că acele temelii erau solide, o încredinţează desvoltarea de mai tîrziu a şcolii ce a avut onoarea de a fi condusă de d-vstră.

Vedem în domniavoastră, domnule profesor, un exemplu viu, strălucit de admirabilă limpezime a gîndirii şi de o minunată siguranţă în judecată. Sunteţi pentru noi o pildă neîntrecută de bărbăţie prin afirmarea convingerilor, cum şi prin marea trebuinţă de obiectivitate ce se arată în tot ceia ce gîndiţi, fie că vorbiţi, fie că scrieţi.

Admirăm în domniavoastră pe barbatul care iubeşte înainte de toate *măsura*, în vorbă şi scris, care simte o adevărată trebuinţă sufletească de a motiva, fără putinţa de replică, tot ceia ce gîndeşte, orice părere emite.

Vedem în d v pe vrăjmaşul neînduplicat al *beţiei de cuvinte*, şi pe acel care, cu strînsă argumentare logică, fără fraze, a-ţi isbutit a dărîma atîtea reputaţii uzurpate şi a scoate la iveală individualităţi cari fac gloria neamului.

Vedem în domnia-voastră pe cel mai strălucit reprezentant al *spiritului critic*, în serviciul căruia a-ţi pus o putere de analiză la a cărei înălţime nu s'a ridicat nimeni dintre gînditorii noştrii.

Ceva mai mult. Bogata în rezultate activitatea domnieivoastre n'a remas ca ceva izolat, fără o influenţă hotărîtoare asupra elevilor domniei-voastre, ca şi asupra celor ce nu împărtăşesc vederile d-v Fie elevi în înţelesul strîns al cucuvîntului, fie adversari hotăriţi a ideilor d-v, fie că isbutesc să dovedească ceva, ori, că cearcă a dărăma ceia ce a-ţi clădit, nu se slujesc de alt metod de cît tot de al domnievoastre.

Dar, domnule profesor, a cerca să se facă cel puţin enumerarea serviciilor ce a-ţi adus: şcolii, literaturii, gustului estetic, spiritului critic, — toate puse în slujba nu numai a ştiinţei, dar şi a ţării, a neamului, este o îndrăsneală care nu se poate îngădui oricui şi mai ales mie. Alte voci autorizate au cercat aceasta, şi încă nu cu destulă isbîndă.

Daţi-mi voie dar a vă saluta, în numele profesorilor şi elevilor şcolii „V. Lupu" şi a vă exprima, pe lîngă adînca veneraţiune ce vă păstrăm, şi dorinţa neţărmurită ca *Ţara* şi *neamul* să vă aibă în serviciul lor încă pentru mulţi ani, pe cari vi-i dorim în cea mai deplină sănătate.

După d. Mitru, d. Meissner, din partea profesorilor şcoalei a ţinut următoarea cuvîntare:

Domnule Profesor,

La Bucureşti, în sala Senatului, v'aţi luat remas bun de la iubiţii Dv. „*colegi*", profesori şi studenţi; la Iaşi, nu poate fi vorba de un „*remas bun*", ci de un călduros „*bine aţi venit*" în mijlocul nostru, cari de mult, de mult de tot n'am mai avut prilejul să vă întîmpinăm.

La Bucureşti, în aceste momente solemne în care cu toţii vă exprimau neţermurita lor admiraţie, adînca recunoştinţă şi dragoste sinceră pentru uriaşa Dv. activitate: pentru acele prelegeri clasice, ale cărora secret numai Dv. îl posedaţi, pentru pilda neîntrecută de îndeplinirea tuturor datoriilor profesorale şi pentru neperitoarele servicii aduse de Dv. studiilor filosofice în ţară la noi, limbei şi literaturei romîne, culturei naţionale peste tot; în acele clipe, prin forţa împrejurărilor, ceea ce preocupa minţile tuturora era faptul greu de conceput, dar real, că Dv. vă încheiaţi cariera didactică. La Iaşi tot prin forţa împrejurărilor, gîndul nostru şi cred că şi al Dv., reînviind trecutul îndepărtat, se opreşte mai mult la *începuturile* prodigioasei Dv. activităţi, de cît la sfîrşitul laturei oficiale a acesteia.

La Bucureşti deci *numai* amărăciune; la Iaşi nu lipseşte o notă mai senină: amintirile din tinereţe.

Memorabilă, de sigur, rămîne pentru Bucureşti, ziua de 22 Noembrie, în care tot ce e un adevărat cult în capitala ţărei s'a cinstit, cinstindu-vă; şi mai memorabilă însă e, pentru noi Ieşeni, ziua de astă-zi 29 Noembrie, cînd ne este dat să vă salutăm în aşezemintele pe care le-aţi ilustrat odinioară.

Titlul de glorie al şcoalei normale de învăţători „Vasile Lupu" în deosebi, este că v'a avut director şi profesor de pedagogie, mai ales *profesor de pedagogie*. Ocuparea vremelnică a acestor catedre de către Dv., pe cît a fost un noroc neasemuit de mare pentru *elevii* de atunci, pe atîta a făcut grea de tot situaţia *succesorilor Dv.* Printre aceştia sunt şi eu, care mă aflu de 30 de ani acum la această şcoală. Şi-mi dădeam, vă rog s'o credeţi, mai bine seamă de cît alţii de greutatea respunderii mele, pentru că ştiam ce însemnează a fi un adevărat profesor, o ştiam că vă fusesem *elev*, atît în învăţămîntul secundar—v'am avut profesor de logică şi psihologie la „Institutul Academic"—cît şi la facultatea de filosofie din localitate.

Dar a vă fi fost elev însemnează a fi remas pentru totdeauna sub covîrşitoarea înrîuire a escepţionalei Dv. personalităţi.

Nu a fost elev al acestei şcoli care să nu vă cunoască nu numai ca îndrumător în literatură, ca apărător al limbei vii a poporului, ca factor deciziv în toată cultura noastră modernă, dar şi ca tipul profesorului model din toate punctele de vedere, ca profesorul „*ce samăn n'are*„—Clasificarea nu-i de acum, ci dată de la 1870, de noi elevii Dv., de cînd eram în secţiunea de bacalaureat a Institutului Academic.

Ast-fel, de şi a-ţi părăsit Iaşul şi şcoala aceasta de atîta amar de vreme, totuşi a-ţi continuat a *trăi* în mijlocul nostru: sunteţi pentru toţi un vechiu şi bun cunoscut, salutat cu veneraţie şi iubire.

Odată cu această respectuoasă salutare ţinem să vă încredinţăm că, în vederea menirei ce o are această şcoală de a pregăti ridicarea nivelului intelectual, moral şi economic al poporului în mijlocul căruia au a-şi desfăşura activitatea absolvenţii noştri, tindem din răsputeri nu numai a le transmite cunoştinţele teoretice şi practice necesare inimilor lor, dar şi a le forma caracterele, a face dintr'înşii cetăţeni conştienţi de drepturile şi mai cu seamă de datoriile lor, cetăţeni respectuoşi faţă de legi şi autorităţi, oameni temători de D-zeu, iubitori de ţară, neam şi dinastie.

Absolvenţii noştri ştiu că datoria lor de căpetenie e de a fi buni învăţători şi elemente de ordine în stat.

Dorim din suflet d-le Maiorescu, să fiţi satisfăcuţi de cele ce vedeţi aici, să ne păstraţi o bună amintire şi să fiţi ocrotitorul acestei instituţiuni, în care cu 40 ani în urmă a-ţi pus temeliile desvoltărei sale culturale.

După care vorbeşte elevul Comicescu din clasa VI-a, care începe ast fel:

Domnule Profesor,

Elevii şcoalei normale „Vasile Lupu" sunt fericiţi şi onoraţi că pot privi astăzi în faţă pe omul care a fost al doilea director al acestei şcoli, după Anton Velini.

Nouă elevilor normalişti ne este cunoscută personalitatea d-voastră. Aţi lucrat între cei dintîi pentru desvoltarea cunoştinţilor de pedagogie la noi în ţară.

Mai ştim că tot d-voastră vi se datoreşte în întăiul loc mişcarea critică în literatura noastră estetică.—Prin luminile d-voastră, prin condeiul d-voastră, aţi curăţit terenul literaturei de tot ce era exagerare dăunătoare artei.

Limba romînă, în scrierea sa, a găsit în dv. pe cel mai bun îndrumător, legînd, prin autoritatea dv., sănătosul curent moldovenesc, întrupat prin cronicari şi fruntaşii noştrii scriitori: Negruzzi, Alexandri şi Kogălniceanu.

Academia Romînă v'a luat drept călăuză şi criteriu în formularea ortografiei sale.

Noi, elevii normalişti mai ştim că tot d-voastră aţi fost acela, care aţi ghicit încă de la început talentul lui Eminescu şi literatura Romînă, D-voastră vă datoreşte susţinerea, încurajarea şi rîdicarea şi a acestui mare scriitor.

In dragostea dv. pentru cei mici, pentru ucenicii dv., aţi însădit într'o sumă de elevi gîndirea filosofică, dv. magistru al filosofiei, dar mai ştim că acestei dragoste şi atenţiuni pentru cei mici din partea dv. datorim noi, că Ion al lui Ştefan a Petrii din Humuleşti, fostul dv. elev la această şcoală normală, —am numit pe Ioan Creangă,—astăzi este fruntaşul prozei Romîne.

Eminescu şi Creangă sunt cele două mărgăritare ale Junimei de la Iaşi—tot rodul muncei dv.

Daţi-ne voie dar, ca în nnmele elevilor şcoalei normale „Vasile Lupu", astăzi cînd intelectualitatea romînă serbătoreşte retragerea dv. oficială din corpul didactic, să vă urăm eu inima tînără şi caldă, ani mulţi şi buni, pentru sporul culturei naţionale.

D. Maiorescu, adînc emoţionat, a cerut elevului Comicescu, cuvîntarea sa, pe care va strînge-o ca o amintire, după care a rostit următoarele:

Domnule Director, d-lor profesori şi viitori învăţători a copiilor romîni

N'am trebuinţă să vă încredinţez de sincera recunoştinţă cu care vă mulţumesc pentru cuvintele ce mi-aţi adresat şi pentru că v'aţi amintit că am fost şi eu directorul al acestei şcoli. Eu venisem în Iaşi, trimis ca profesor de universitate şi ca director al vechei academi mihailene. Dar pe la 1863 se instituise un comitet de inspecţii şcolare, era un moment cînd se unificase administraţiile şcolare pentru toate şcolile din ţară, din care făceam şi eu parte.

Mai departe d. Maiorescu, vorbeşte despre vechea şcoală de învăţători de la Trei Sfetitele, arată fazele prin care a trecut şi laudă şcoala normală de azi.

D sa termină mulţumind călduros pentru primirea făcută.

*

După aceasta corul şcoalei şi elevii au executat următorul program:

1) A. Mureşanu, „Deşteaptă-te romîne", fanfara. 2) D. Ionescu, „Imnul învăţătorilor", cor. 3) Cuvîntări. 4) Dinicu, „Păsărelile Reginei", orchestra. 5) „Hora Ploae", cor, 6) Dinicu, „Dor de sat", cor.

(In curtea de recreaţii). 1) Diferite exerciţii gimnastice de ordine. 2) Jocuri naţionale. 3) Fanfara.

Aici serbarea a luat sfîrşit la orele 12, cînd d. Maiorescu, mulţumind profesorilor şcoalei pentru frumoasa primire ce i-au făcut'o,—plecă, însoţit de profesorii universitari, la liceul Internat.

*

LA LICEUL INTERNAT

La ora 12 d. Maiorescu a luat dejunul la liceul internat împreună cu elevii aşa cum obicinuia pe cînd era director la Academia Mihaileană.

In marea sală a paşilor perduţi erau înşiraţi toţi elevii.

Sus pe scări fanfara.

In mijlocul sălei aşteptau toţi profesorii liceului în frunte cu directorul M. Tomida.

Intrarea d-lui Maiorescu a fost o adevărată intrare triumfală.

Apoi trecînd printre 2 rînduri de elevi d. Maiorescu se întreţine cu profesorii în cancelaria directorului după care fură invitaţi la masă.

La masă a luat parte d. Maiorescu un număr de profesori universitari întregul corp didactic al liceului şi elevii.

Cel dintăi toast l'a ridicat d. *Tomida* directorul liceului care relevă activitatea d-lui Maiorescu ca profesor, om de ştiinţă şi tot ce a făcut d-sa pentru binele şi propăşirea neamului.

A vorbit apoi d. *Paul* profesor la acea şcoală care a povestit elevilor din trecutul d-lui Maiorescu, despre activitatea sa şi de renaşterea ce s'a făcut în ţară prin geniul strălucitor al maestrului.

A vorbit apoi elevul *Naum* care în numele colegilor săi a exprimat marea sa administraţie pentru d. Maiorescu ale cărui fapte le sunt cunoscute şi pe care nu le vor uita nici odată.

D. Maiorescu a respuns amintind din ziua cînd a fost numit director al celui dintăi liceu internat din localitate şi termină zicînd că a avut ca deviză în trecut de a trăi în bună amiciţie cu tinerimea deviză pe care o are şi astăzi.

La Universitate

Aula Universităţei era archiplină: profesori universitari, profesori secondari, magistraţi, preoţi, studenţi şi elevi.

Din numeroase asistenţă, remarc d-nii: A. D. Xenopol, dr. G. Bogdan, C. Climescu, I. T. Burada, dr. Drag. Hurmuzescu, P. Rişcanu, Ralet, M. B. Cantacuzino, Paul [illegible] Bujor, dr. E. Rigler, Ilie Bărbulescu, dr. [illegible] Cosmovici, dr. G. Socor, dr. Demetriade, [illegible] Obreja, Negulescu, A. C. Cuza, D. P[illegible] dr. Bacaloglu, dr. Thiron, dr. Mar[illegible]catide, Alex. Popovici, G. Ibrăileanu, Eug. [illegible] dr. Pu[illegible], I. Găvănescu, P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, Simionescu, Iulian Teodorescu, Ursu, Al. Hina, P. Crivăţ, Uhrinowski, Em. Bardasare, M. Tomida, păr. C. Ştiubei, dr. Konya, I. Bogdan, Leppadatu magistrat, At. Teodorini, I. Paul, Adam Bercea, Bratu, dr. Veisa, P. Gărcineanu, Savin, păr. Iordăchescu etc. etc.

La întrarea în sală a d lui Titu Maiorescu, întreaga asistenţă se rîdică în picioare, şi primeşte pe sărbătorit, în lungi aplauze şi urale.

D. Maiorescu ia loc la masa din mijloc, înconjurat de profesorii universitari, —parte din aceştia foştii săi elevi la colegiul naţional.

D. rector *Gh. Bogdan*, deschizînd serbarea, zice: „Ne simţim fericiţi că aţi bine voit a veni în mijlocul acestui local de cultură şi vă salut în numele Universităţei din Iaşi, care vă evoacă multe suveniruri frumoase. Nu numai Universitatea, dar aş putea zice că Iaşul întreg se asociază, ca un singur om, într'un singur gînd, pentru a aduce omagiile lor de recunoştinţă şi de admiraţie fostului lor concetăţean, fostului lor iubit şi venerat profesor.

Aci aţi început cariera profesorală şi aci aţi început a lumina cu cunoştinţele d-v întinse, dînd ţărei oameni de samă şi alţi profesori astă-zi lîngă d-v.

D. dr. Bogdan face apoi cîte va amintiri asupra celor dintăi prelegeri ale d-lui T. Maiorescu, precum şi a activităţei d sale ca profesor, relevînd dragostea şi admiraţia de care se bucura.

Universitatea de Iaşi, aduce prin osul ei de recunoştinţă şi admiraţie, pentru fostul ei profesor şi rector.

D. I. Găvănescul vorbeşte din partea facultăţei de litere.

D-sa face o frumoasă descriere a activităţei d-lui Titu Maiorescu, arătînd cum ajută pe toţi studenţii, relevînd în acelaş timp modul cum a ştiut Maiorescu să facă adevărata şcoală pentru naţiune.

D. Găvănescul spune că în adevăr sărbătoritul trebue să simtă o mare mulţumire sufletească, cînd vede dragostea cea mare, cu care e sărbătorit de către suflarea intelectuală a ţărei.

*

Cuvîntarea d-lui Rişcanu: „Noi aici în Iaşi nu slăvim numai pe cel mai ilustru profesor universitar din Iaşi, pentru că d-v aţi fost şi director al colegiului naţional, director al şcoalei normale aţi înfiinţat gimnaziile din Iaşi.

„Vă aclamă Iaşul întreg, pentru că acestui oraş părăsit şi uitat, i-aţi dat pentru cîtva timp o mare strălucire, făcînd din el un centru spre care se îndreaptă privirile întregului neam, ca spre cel mai însemnat oraş al ţărei în privirea intelectualităţei".

D. Rişcanu face istoricul activităţei d-lui Maiorescu de la 1862 încoace.

Arată primejdia la un moment dat pentru lupta ce s'a dat pentru purificarea limbei romîneşti şi care împărţise ţara aproape în 2 tabere duşmane.

„D. Maiorescu s'a pus în fruntea luptei, a strîns toate elementele culte din Iaşi şi a făcut o admirabilă academie în care se găseau între alţii: Negrutzi, Gane, Xenopol, Carp, Pogor, Eminescu, Conta, Lambrior, Skeletti şi alţii."

D. Rişcanu arată calităţile eminente ale d lui Maiorescu care ca director, îndemna pe toată lumea la muncă, prin faptul că era cel dintăi la datorie şi veşnic în mijlocul elevilor săi,

D. Rişcanu termină:

„In succesul luptei dv. de astă-zi, a pătruns în inimele tuturora convingerea că luptele pentru cauzele drepte, sunt totdeauna urmate de succese."

Cuvîntarea d-lui L. Cosmovici

D. dr. Cosmovici salută pe d. Maiorescu în calitate de elev şi în numele tuturor elevilor din trecut. D-sa vorbeşte despre farmecul graiului romînesc şi arată cît de mult a lucrat Maiorescu pentru acest scop.

*

Cuvîntarea d-lui A. D. Xenopol

Strălucite magistre şi iubite coleg.

Toţi cei cari au vorbit pînă acum,—au glorificat pe Maiorescu din punctul de vedere al cugetărei şi al ştiinţei. Eu voi vorbi despre alte însuşiri ale sufletului seu, despre acele însuşiri fundamentale ale caracterului şi ale simţirei, fără de care cea mai strălucită inteligenţă este lipsită de busola conducătoare.

Voi vorbi deci, despre pornirile generoase ale inimei lui Maiorescu, despre logica coborîtă cu fapte a caracterului său.

Cînd am cetit prin ziare că în Bucureşti se face o serbătorire în onoarea lui Maiorescu, pentru a celebra activitatea lui în învăţămîntul nostru, am tresărit zicîndu-mi că şi noi Eşenii trebuie să facem acelaş lucru, căci aici în Iaşi şi-a început Maiorescu spornica şi minunata lui activitate.

Am comunicat părerea mea rectorului şi colegilor mei de la facultatea de litere

ărăţişat cu căldură a-
lus la Bucureşti şi
orescu să vie ,între
noi prilejul a ser-
ul luptător al înfru-
al îmbogăţirei minţei
it în mine, înaintea
vreau să vă tălmă-
vorbeşte şi care a
ibuie pe cît i-a în-
voit puterile la înălţarea neamului său, e creaţiunea lui Maiorescu. Da, onorată adunare eu Alexandru Xenopol, fiul unor părinţi cu mulţi copii şi cu multe nevoi, deşi ardeam de cel mai mare dor de muncă, de cea mai mare sete de lumină aşi fi rămas în umbră şi nefolositor ţărei mele, fără de ajutorul şi sprijinul d-lui Maiorescu. El a descoperit rîvna şi puterea mea de muncă, mi a dato bursă de la „Junimea" pentru a'mi termina studiile şi ma susţinut pînă ce puterile mele întărîte ma-au susţinut ele singure. M'am dat dovadă pe mine, căci este cea mai vie ce am putut aduce. Dar cît de mulţi sînt acei care au slujit ţara prin luminatul său sprijin. Mi-a dat cea mai strălucită dovadă a unui suflet mare şi generos a unui învăţămînt neinteresat şi a unei lipse desăvîrşite de egoism.

Avem nu e vorbă, ca şi în alte ţări, ba mai mult poate, sizteme întregi de proteguiri. Avem protecţionismul politic, Avem nepotismul, verismul şi socrismul chiar. Dar Maiorescu n'a susţinut de cît meritul şi talentul adevărat. Astă-zi cînd Maiorescu cînd vine în chip atît de neaşteptat să-şi ia rămas bun de la tovarăşii de muncă, să-l asigurăm noi profesorii şi mai ales profesorii universitari, care ţinem în mînele noastre cîntarul puterilor intelectuale, că 'i vom urma calea şi vom fi şi noi sprijinul celor mici, care se zbat sub apăsarea puterilor sociale, că vom întinde mîna de ajutor meritelor şi talentelor care se ivesc adese ori, tocmai în ogorul înţelenit al acelor ce nu dispun de voturi politice, al celor lipsiţi de părinţi cu vază, de moşi şi strămosi străluciţi, al celor care n'au sub picioarele lor de cît cîmpul spinos al muncei şi ca mijloc de înălţare de cît movila nevoilor doboritoare.

Ţara noastră are nevoie de talente şi de caractere. Tinerii, ca să poată înflori talentul lor, au nevoie de sprijin, căci ei ca şi pomii celei mai frumoase grădini, ce roade ar putea da, lăsaţi în prada vînturilor vieţei şi lipsiţi de ocrotirea minţilor luminate.

Se 'nţelege că, pentru a putea susţine pe cei cu merite, trebuie două mari însuşiri: întăi o vastă şi pătrunzătoare inteligenţă care să se pună pe urma talentului şi a capacităţii; apoi o inimă mare şi generoasă, care să nu facă a vedea în viitoarele talente, rivali buni de ucişi în faşă. Aceasta însă, o pot face numai minţile mari, care fiind unice în felul lor, nu se pot teme de concurenţă, ci strălucesc fiecare în sfera ei, cum strălucesc pe cerul înstelat astrele şi luceferii.

Maiorescu însă mai are încă o preţioasă însuşire sufletească, menită a face din el un model vrednic de imitat; este aceea de a coborî logica gîndirii în lumea faptelor lui. Fiind ministru de justiţie s'a apropiat de breasla judecătorească şi i-a cunoscut sbuciumul între simţimîntul dreptăţii şi apăsarea politică. Ştia că era de ajuns ca să fie atîrnat în sala audienţilor un palton, un baston sau o căciulă însemnată, ca clientul căciulei, paltonului şi bastonului să fie triumfător. Căci ştiut este că în vremile acele, se găseau uşor în buzunarul acelei haine, decrete de permutare, destituire, precum şi de înaintare. Pătruns de acest abuz, Maiorescu propuse o lege: ca ori ce avocat ministru de justiţie să fie oprit de a pleda înainte de 5 ani, după eşirea lui din minister. Legea a căzut, dar Maiorescu n'a pledat 5 ani, după eşirea lui din minister, cu toate că trăia din munca lui.

Deşi legea nu fusese votată de corpurile legiuitoare, nici sancţionată de monarc, ea fusese votată pentru Maiorescu de puterile logice ale minţei lui, şi sancţionată de conştiinţa lui morală. El dădu astfel marele exemplu al unui om, care respectă convingerile lui, exemplu trecut aproape nebăgat în seamă în starea de lîncezeală morală în care ne aflăm. Aşa se înfăţişează în deplina lui dezvoloare Titus Maiorescu, acest minunat product al geniului romînesc, ce s'a aprins de o dată, ca o stea, de întăia mărime pe firmamentul vieţei noastre, stea care a strălucit în trecut, luceşte astă zi şi va străluci şi în viitor, cît timp va trăi pe pămînt o limbă şi cît timp se va frămînta sub soare o conştiinţă românească.

Următoarele versuri eşite din mintea unui mare gînditor, încheagă această părere în graiul Dumnezeesc al poeziei:

Iar raze de lumină de le-au eşit din frunte,
Intre trecut şi astăzi vor face lesne punte,
Şi 'mpodobind cu gînduri această legătoare
Vor scoate din adîncuri aceea ce nu moare —
Căci ceea ce nu moare nu poate să se stîngă
Ori cît ar fi şi omul şi firea de nătîngă.

Trăiască Maiorescu. Dăruiască-i Pronia zile lungi, ca să fie încă mulţi, mulţi ani farul şi călăuza minţii romîneşti!

*

D. prof. dr. Leon a trimes următoarele d-lui rector G. Bogdan:

Fiind bolnav regret că nu pot lua parte la sărbătorirea d-lui Maiorescu, după cum aşi fi dorit din toată inima. Dîndu-mi seamă de rezistenţele care se opun triumfului *liberei gîndiri*, vă rog pe d stră d-le Rector a fi interpretul sentimentelor mele de veneraţie, admiraţie şi adîncă simpatie pentru acela a cărui graiu şi scris, toată viaţa lui a fost expresia complectă a convingerilor sale.

Profesor doctor N. Leon

*

D. Radu Manoliu student:

Ilustre şi venerate Domnule Maiorescu

Vin şi eu, în numele studenţimei Universitare din Iaşi, să vă aduc în cîteva cuvinte omagiile noastre de caldă admiraţie şi să vă arătăm bucuria neţărmurită ce o simţim cu prilejul sosirei dv. în mijlocul nostru.

Deşi departe de noi şi de oraşul care se mîndreşte atît de mult de a vă fi avut în sînul său atîţea ani de arîndul, noi, totuşi vă vedeam şi vă auzeam în conştiinţa noastră şi ne simţeam pătrunşi de cuvîntele voastre inspirate, care nu erau şi nu puteau fi ţintuite întrun loc şi timp anumit.

Căci nu aţi fost numai profesorul eminent al cutărei sau a cutărei şcoli dar aţi fost dascalul *întregului suflet românesc*. Şi de aceea toate conştiinţele culte ale acestei ţări vă aclamă şi vă sunt recunoscătoare pentru activitatea voastră culturală activitate strălucită şi uriaşă pe care aţi dus'o cu persistenţă şi cu desinteresare timp de mai bine de 45 de ani şi pe urma căreia am ajuns ceea ce suntem astăzi.

In deosebi pentru noi studenţimea universitară influenţa voastră a fost hotăritore căci nu eraţi numai un dătător de lumină ci şi un dătător de idealuri, iar prin munca voastră statornică şi îndelungată, prin îndeplinirea cea mai conştiincioasă a datoriei şi prin degajarea de ori ce patimă ce ar fi tulburat seninătatea conştiinţei ne puneţi înaintea ochilor noştri un strălucit model de virtute antică normalizînd astfel conduita noastră în veaţă.

Şi stăpîniţi de însuşirile excepţionale ale voastre insuşiri care vă ridicau in conştinţa noastră la rangul unui zeu, nu a rare ori ne întrebam atunci cînd se pomenea între noi numele vostru magic şi încarcat de glorii oare cînd vom avea fericirea să vedem pe Maiorescu şi să-l auzim vorbind.

Şi acum cînd aţi urcat scările acestei universităţi pentru a vă lua adio de la noi, veţi ceti desigur în ochii noştri plutitori de emoţie pe lîngă bucuria ce o stmţim că vă vedem în mijlocul nostru, dar şi regretul profund că o lege neîndurată vine să vă despartă de noi.

Şi dacă dv. aveţi mîngîerea că vaţi făcut datoria până la capăt, avem şi noi în schimb o mîngîere că activitatea voastră din urmă nu va fi cîntecul din urmă al lebedei şi că România se va bucura încă mult timp de nepreţuitele voastre daruri.

Şi această credinţă în puterele dv. de muncă nu se poate risipi prin acea lege care îndrăzneşte să vă socoată prea bătrîn şi nu se poate risipi căci pentru noi aţi remas tot aşa de tînăr prin căldura inimei voastre ca şi în anii cînd inauguraţi primele prelegeri universitare!

Aşa că puteţi, privi de pe pedestalul ce-vă clădesc inimele noastre cu aceiaşi seninătate olimpică ca şi pînă acum.

Ochii tăi 'nălţînd visători la steaua-ţi
Nemuritoare!

*

D. Titu Maiorescu, este primit în lungi urale şi aplauze.

Vădit emoţionat, d. Maiorescu zice că Iaşii îi leagă de cele mai frumoase amintiri. Aci, la vrista de 23 ani şi-a început profesoratul, la Academia Mihaileană.

Cu multă recunoştinţă şi dragoste am primit invitaţia colegiului universitar din Iaşi, de a veni în mijloul dv. Cu ocazia aceasta, am răscolit în hărtiile mele vechi, şi am dat peste un anuar din 1862 al liceului Naţional. La pag. 52 sunt însemnaţi elevii cei mai buni, după depunerea examenelor de fine de an. Găsesc aci, la clasa VI-a premiant I pe d. P. Rişcanu, şi apoi pe d. C. Climescu, astăzi profesori universitari.

La 1864, urmînd evenimentele, pe care le-a expus d. prof. P. Rişcanu, cînd după unire, se strămutase cu totul la Bucureşti Administraţia centrală, ministerele, deputaţii etc. Şi ce gol a rămas atunci în Iaşi? Ne cuprinsese un puternic simţimînt de durere şi nu ne puteam mărgini de cît la îndeplinirea datoriilor; şi în această situaţie, am fost îndemnat de atmosferă la activitate mai departe, luptînd pentru a nu se lăsa vechea capitală în complecta amorţire.

După cîteva septămîni am început prelegerile la „Banca Moldovei".

In anul al doilea s'au asociat şi alţii, între cari eşti-va fosti elevi ai mei, cum a fost d. Xenopol. Ideia mea a fost apoi îmbrăţişată şi de alţi oameni de seamă, cum au fost: Vasile Pogor, Petre Carp, Negruzzi, Miluţă Cerchez, Nicu Gane, G. Bacovitză-Şeroneşti.... cu ei împreună am discutat şi am luptat, înfiinţînd acea societate, fără statute, căreia, ţinînd samă de vrîsta noastră, i-am dat numele de „Junimea". Am căutat acolo, ca, în golul lăsat prin strămutarea administraţiei centrale din Iaşi la Bucureşti, să încercăm o mîngăiere sufletească, şi activitatea de la Universitate o continuam asi.

Am hotărît apoi să scoatem o revistă şi înfiinţarea unei tipografii. O rudă a lui Pogor a pus la dispoziţie mijloacele, iar redacţia a fost încredinţată lui Iacob Negruzzi care a ţinut'o un sfert de veac.

Am anunţat atunci că ne punem la dispoziţia autorilor romîni pentru a le tipări scrierile. In primul număr al convorbirilor literare am publicat acel apel, în care spuneam că acei care au scrieri de valoare pot să le trimeată spre a fi tipărite, fără nici o cheltuială. *Şi primul care a profitat de această înlesnire a tipografiei noastre, a fost unul din cei mai distinşi matematici ai noştri, d. Spiru Haret.* (Mare mirare în sală).

Tot în această tipografie am imprimat primele cărţi romîneşti pentru şcoalele din Braşov.

Şi am continuat cu activitatea noastră, conduşi şi de un element extraordinar: toţi aveam în sufletul nostru un mare idealism. Am citit, şi de sigur că dv. aţi citit mai mult de cît mine, despre pesimismul meu. Cine zice aceasta şi cine îmi vorbeşte de pesimism, înseamnă că nu m'a cunoscut nici odată. Şi am continuat, în activitatea noastră, cu cea mai adîncă încredere în vitalitatea noastră. Şi mai era ceva care ne-a condus, pe cei de la „Janimea": Religia pentru cei mai mulţi, Artele Frumoase pentru puţini şi ideia naţională, care este fermentul cel mai puternic pentru progresul omenirei.

Şi acum să sfîrşesc pentru a rupe farmecul amintirilor frumoase şi pentru a mă despărţi pentru adunoară de Universitatea din Iaşi.

Vă mulţumesc pentru marea onoare ce mi-aţi făcut-o, chemîndu-mă în mijlocul dv. şi mulţumesc reprezentantului generaţiei de astăzi, care prin raza sa de căldură m'a încălzit adînc sufletul.

A-ţi făcut din serbarea de astăzi o zi care ne-a transportat în lumea ideală.

*

Serbarea a luat sfîrşit la orele 6 fără un sfert. La eşire s'au făcut mari ovaţiuni sărbătoritului.

Seara la orele 7, d, T. Maiorescu a luat masa la d. rector Bogdan, iar cu trenul de 9 şi 5 a plecat în Capitală, fiind condus la gară de profesorii universitari şi un mare număr de studenţi.

Ultime informaţii

❑ *Votul Senatului universitar din Bucureşti luat Sîmbătă seara, prin care se blamează amestecul d-lui Haret în atribuţiile comisiei de judecată şi care a provocat retragerea d-lui Maiorescu, a fost comunicat telegrafic d-lui Take Ionescu la Bărlad, de către d. Disescu.*

Şeful partidului conservator-democrat, a declarat la banchet că în faţa acestui vot d. Haret nu mai poate sta nici o oră pe banca ministerială şi că va interpela azi la Cameră asupra situaţiei ministrului. Din această cauză d. C. Disescu n'a putut lua parte la întrunirea de la Bărlad.

O asemenea înterpelare o va face în Senat d. Disescu. Din 11 profesori care compun senatul universitar, au luat parte 9, d-nii dr. Toma Ionescu şi dr. Cantacuzino lipsind din ţară. Toţi, în unanimitate, au fost pentru blamarea ministrului, din care 6 pentru moţiunea cea mai drastică, propusă de d. Pangratti, şi anume d-nii: Disescu, Pangratti, Voinov, Negulescu, Mehedinţi şi Chiricescu, iar trei pentru propunerea mai moderată a d lui Coco-Demetrescu şi anume d-nii: Bogdan, păr. Nazarie şi Coco-Demetrescu.

❑ D. colonel dr. Al. Zissu a fost ales şef al partidului conservator-democrat din Constanstanţa.

❑ *In discursul seu de ieri, de la Universitate, d. Maiorescu a relevat următoarea foarte caracteristică croincidenţă: la înfiinţarea în Iaşi a tipografiei „Convorbirilor", d. Maiorescu se adresă autorilor romîni, care aveau manuscrise ştiinţifice de valoare, cu propunerea de a le uşura tipărirea, în senzul că acele manuscrise au fost imprimate gratuite.*

Primul autor romîn, a spus d. Maiorescu, care mi s'a adresat şi al cărui manuscris a fost tipărit gratuit, a fost d. d. Spiru Haret, cel mai mare matematician al ţărei.

Fără comentar.

❑ *Domnul C. Arghir, fost deputăt în două legislaţii liberale, fruntaş liberal din Bărlad, a aderat ieri la politica partidului conservator-democrat.*

Tot ieri s'au inscris în partidul nostru din Bărlad, domnii Gregoriade şi I. Lupu, foşti deputaţi, fruntaşi junimişti.

❑ *Interesanta cuvîntare rostită de d. prof. dr. Riegler la solemnitatea universitară de ieri o vom publica mîini în extenso, lipsindu-ne spaţiul în numărul de astă-zi.*

❑ *Presidentul Camerei a dat, dăunăzi, probă eclatantă că ştie exploată în mod absolut colectivist celebra lege patriotică contra trustului arendăşesc, făcînd, tot odată, şi o mare minune: d. Ferekide a pledat pentru prinţul Kalimacki şi a fost plătit de un Fischer.*

Acum avem dovadă că şi cu celebrele islazuri se fac patriotice gheşefturi.

După tabloul intocmit de consiliul agricol superior, preţurile cele mai rădicate, pentru islazuri, în jud Roman, sunt de **şase sute lei ha.**

Ministrul V. G. Morţun are şi el moşii în Roman. El a vîndut 59 ha de pe moşia Brăteni cu **735** *lei hectarul şi 25 hectare de pe moşiile Broşteni şi Urzici, cu* **780** *lei ha.*

Ministrul Morţun a reuşit deci să obţie la o moşie, **135 lei,** *la hectar, peste preţul stabilit, iar la o altă moşie, situată în acelaş judeţ,* **180 lei** *mai mult.*

Dacă d. Barsu Morţun mai are şi alte moşii în judeţul Roman—vom vedea.

❑ *O fenomenală calcare a legei.*

Legea teatrelor este foarte expresă în cè priveşte gratuitatea absolută a demnităţilor de membri în comitetul teatral. Aşa de expresă, că, până în prezent, n'am avut asemenea funcţionari onorifici... plătiţi.

In halul în care se află actualiminte nenorocita instituţie a teatrului, am ajuns să vedem, înscrişi în statele de lefuri ale actorilor, pe cei doi membri ai comitetului teatral, pe unul cu 150 lei lunar, pe celalalt cu 100 lei.

Aceşti doi salariaţi, sunt înscrişi în state la rubrica directoratului de scenă. Ei sunt, aşa dar, şi lefegii şi conducători ai teatrului; în etajul de sus al teatrului ei sunt stăpîni, în etajul de jos—sunt salariaţi.

Mîine, probabil, ei vor cere să-şi mărească salariile şi va fi imposibil ca ei singuri să şi refuze ceririle lor.

Oribil hal

❑ *Ministrul şcoalelor va invita Senatul Universitar din Iaşi să-i recomande trei asesori în comisia de judecată, din cari, potrivit legei, ministrul va alege pe unul.*

Suntem informaţi, că, cu acel prilej Senatul va manifesta contra d-lui Haret.

❑ **Victimile febrei-tifoide.**—Un plotonier, Holescu, de la depozitul de recrutare, a căzut acum cît-va timp bolnav de febră-titoidă. El a fost internat la spitalul militar.

In urmă căzu bolnavă şi soţia sa, care încetă din viaţă alaltăeri. Ea a fost înmormîntată, fără însă ca soţul să ştie de nenorocire. Acum au căzut bolnavi de tifos şi cei 4 copilaşi ai lor, cari au fost internaţi la spital.

❑ D. prof. P. Rişcanu va scoate în broşură, frumoasa sa cuvîntare, rostită eri, la serbătorirea d-lui Titu Maiorescu.

❑ Eri dimineaţă s'a serbat cu o deosebită solemnitate la regimentul 13 Stefan cel Mare, depunerea jurămîntului recruţilor.

In faţa trupei care era înşirată în curtea regimentului, preotul Agapi, confesorul garnizoanei a oficiat sfinţirea apei, după care soldaţii au depus jurămîntul, în timp ce muzica întona marşul.

Soldaţii evrei au depus jurămîntul în faţa rabinului dr. Niemerover.

După solemnitatea depunerei jurămîntului, d. Colonel Cernătescu, comandantul regimentului, a ţinut trupei o frumoasă cuvîntare, arătînd însemnetatea zilei, şi glorificînd pe vitejii din regimentul 13 căzuţi în rezboiul independenţei.

După amiază soldaţii au fost învoiţi în oraş.

❑ In urma numeroaselor cereri din partea arendaşilor cîrciumelor comunale, de a li se rezilia contractul, ministerul de interne a cerut prefecturei ca să dea ordin primăriilor comunelor rurale, ca să rezilieze acele contracte conform modificărilor legei monopolului băuturilor spirtoase.

❑ **Consiliul comunal.**— Va ţinea şedinţă Mercuri 2 Decembrie, la orele 4 p. m. cînd va discuta următoarele chestiuni:

Propunerea discuţiei tramvaiului electric, pentru restabilirea liniilor de circulare dintre Socola şi Nicolina; Conturile definitive ale comunei Iaşi închise la 30 Septembrie 1909; budgetul biurului de măsuri şi greutăţi pe exerciţiul 1910—1911; cererea prefecturei poliţiei de a se prevedea în budgetul viitor un post de inspector poliţienesc; oferte pentru dărămări de imobile; cereri de cărţulii pentru comerţul ambulant; scutiri de taxe; credite; devize de lucrări; cereri de scăderi de debite; cererea primăriei Bacău de a reduce cu 20 la sută asupra valorei instrumentelor ce voeşte să le vîndă comuna Iaşi; adresa direcţiei generale a vămilor pentru împiedecarea inundaţiilor dinprejurul Antrepozitelor; declaraţia locuitorilor din fundacul Lozonschi că consimt a contribui cu suma necesară pentru facerea unui canal; cererea d-rului Răteanu pentru diurna cuvenită pentru verificarea reţetelor din 1908—1909; cererea d-nului avocat Gh Cristofor de a i se mandata jumătate din onorarul cuvenit din diferendul cu societatea electrică.

Candidaţii partidului conservator-democrat la alegerile parţiale sunt:

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iaşi: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

❑ **Clericale.**—Astăzi s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Andrei.

A oficiat P. S. S. Archiereul Nicodem Mustea, vicarul Mitropoliei, asistat de mai mulţi preoţi.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, care se află în Capitală, se va reîntoarce Sîmbătă în localitate.

— Duminecă 6 Decembrie se va oficia hramul Sf. Neculai (Domnesc).

Serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

Se va oficia şi un Te-Deum, cu ocazia onomastricei Ţarului Rusiei, la care vor lua parte reprezentanţii puterilor străine şi autorităţilor locale.

❑ Ieri, Duminică 29 Noembrie s'a celebrat în biserica Sf. Spiridon căsătoria d-nei Maria Prăjescu cu d. Necu-lai Krupenski fost magistrat. In ajun, în saloanele d-nei Prăjescu avusese loc o serată dansantă. Atît la serata de Sîmbătă seara, cît şi la solemnitatea de Duminică a participat o asistenţă numeroasă şi aleasă din societatea iaşană.

Noii căsătoriţi au plecat în străinătate pentru trei luni.

❑ Pe un loc viran din disp. I-a a fost găsit mort un apar.

Cadavrul a fost transportat la morgă.

❑ Un ziar din Bucureşti a cerut un interview d-lui Haret, în chestia interviewurilor d-lor Take Ionescu şi Filipescu.

Ministrul a răspuns că el nu acordă asemenea convorbiri şi că lucrează cu mult curaj la lumina zilei.

Prea adevărat. Toate infamiile, d. Haret, le comite ziua în amiază mare: de aceea el este considerat mai mult ca bandit, de cît om politic.

❑ *Mîine, Marţi, cu trenul de Galaţi, la orele 1.55, va sosi în Iaşi excelentul ansamblu francez în fruntea căruia se află Madeleine Dolley.*

La orele 4, trupa va face o repetiţie generală, cu decoruri, a piesei „la Dame de chez Maxime" care va fi dată seara.

❑ Jan Kubelik celebrul virtuos, ne va delecta şi la iarnă El a subscris ieri cu agenţia Maximovici cotractuctul unui singur concert pe care-l va da în Iaşi, teatrul naţional, în seara de 6 Feeruarie.

❑ Şedinţa ce urma s'o ţină astă zi comitetul pentru rădicarea unei statui lui M. Cogălniceanu, s'a amînat *sine die.*

❑ **A apărut „Programul de instrucţie pe timp de doi ani al soldatului de infanterie" desvoltat astfel, că serveşte, cu uşurinţă instructorului, spre a se putea orienta în conducerea trupei ce are sub mînă.**

Cartea este foarte mult căutată, dat fiind reputaţia ce şi-a cîştigat-o autorul ei, căpitanul Gh. Dabija, şeful de cabinet al ministrului de război.

❑ **Prietenul nostru C. Isăcescu a început să publice, în ziarul *Bistriţa*, scrisori deschise ce le adresează primarului de Piatra N, cari scrisori cuprind grave invinuiri contra acelui primar.**

Vom reveni.

❑ O nenorocire s'a întîmplat Sîmbătă seara, la d. V. Drăghici, din strada Bulgară.

Servitoarea Safta a Irinei, de 15 ani, pe cînd făcea curăţenie, a găsit un revolver pe masă şi umblînd cu el, arma a luat foc. Glontele a lovit-o în gît.

Nenorocita a fost transportată la spitalul sf. Spiridon şi internată în secţia d-lui dr. Sculy.

❑ *Blicke in das wirtschaftliche Leben Rumaeniens* („Priviri asupra vieţei economice a Romîniei"), se întitulează un studiu datorit d-lui Ad. Rotmann, apărut ieri într'o elegantă broşură.

Studiul este dedicat d-lui Take Ionescu.

❑ Comitetul teatral a înfiinţat matineuri duminicale, cu piese clasice pentru elevi. După ce, Dumineca trecută s'a dat piesa clasică *Puşculiţa*. ieri s'a dat o piesă şi mai clasică: Relâche.

Această piesă clasică va fi reluată în fie-care Duminecă.

❑ D. Cristea Simionescu, inspector financiar, a inspectat Sîmbătă şi Duminecă, gestiunea funcţionarului P...

Acest funcţionar, care are vădite simpatii pentru clica naţionalistă din Iaşi, este acuzat, între altele, de a fi protejat pe un cîrciumar evreu.

❑ La direcţia oficiului telegrafic din Iaşi s'a ţinut ieri concurs pentru admiterea auxiliarilor în corpul telegrafic.

Domnii inspector T. Ionescu şi diriginte Pop, compuneau comisia examinatoare.

Urmarea în pag. 4

Din Tg-Frumos ni se comunică că eri noaptea numitul Petre Axinte. întorcîndu-se acasă beat, s'a culcat pe un pat de lemn al cărui capăt se sprijinea de sobă şi adormind aşa cum era îmbracat i s'au aprins hainele, producîndu-i arsuri la piept, abdomen şi mîna dreaptă.

După cîte-va momente a încetat din viaţă în chinuri îngrozitoare.

In cursul lunei curente a avut loc la Kiev căsătoria d-rei Teofania Bakonenco, cu d. dr. Duscian, excelentul prim redactor al „Ordinei".

Tînăra pereche, căreia i adresăm cordiale felicitări, a sosit ieri seara în Iaşi, plecînd cu acceleratul la Bucureşti.

Un concediu de şase zile a fost acordat grefierului s. II a tribunalului, d. G. Săcărescu.

Judiciare.—Alecu Goancă a tipărit manifeste contra consiliului comunal din Oneşti (Bacău). Pentru acest fapt, care a fost calificat de calomnie prin presă, Goancă a fost trimis în judecata curţei cu juri.

— D. consilier Suciu, care a prezidat curţile cu juri din Tutova şi din Fălciu, a trimes ministrului un lung raport asupra inspecţiilor pe cari, potrivit legei, le-a făcut tribunalelor şi judecătoriilor din Huşi şi Bârlad.

— In cercuri judecătoreşti se afirmă că judele instructor cabinetului III, care instrueşte afacerea neregularităţilor de la portărei, va califica faptul de contravenţie la legea timbrului.

Comitetul executiv al clubului liberal local s'a întrunit ieri seara şi a declarat campania electorală deschisă.

Facem cunoscut abonaţilor noştri din provincie, că administraţia ziarului nostru a însărcinat cu încasarea abonamentelor pe d. Dim. Vasiliu, care este autorizat a da chitanţe în schimbul sumelor încasate.

No. abonamentului C. F. R. 9173.

Iată programa concertului pe care-l va da la Teatrul Naţional din Iaşi *Marţi 8 Decembrie a. c.* cea mai renumită orchestră din Germania **„Münchener Tonkünstler-Orchester**, cunoscută şi sub numele faimos *„Kaim-Orchster"*, compusă fiind din 70 de profesori puşi sub conducerea maestrului *Lassalle*:

(Simfonie fantastică) a) Rêveries Passion; b) Un bal; c) Scène aux champs; d) Marche au supplice; e) Songe d'une nuit du Sabbat **H. Berlioz.**

„(Ritt des Don Quixote)" La chevauchée de don Quichotte (*Uvertură romantică* **A. Beer Walbrunn.**

„Tod und verklärung" (Moarte şi transfiguraţie) *Poem simfonic* **Rich. Strauss.**

Uvertura din „Tanhauser„ **R. Wagner.**

Biletele de intrare pentru acest mare şi unic concert se află depuse la agenţia teatrală *„Thalia"* (Maximovici)

Intre ministerul finanţelor şi prinţul M. Sturza există un important proces, relativ la taxele succesorale pe cari trebue să le plătească prinţul. Ministerul susţine, că întru cît succesiunea lui D. Sturza a fost declarată deschisă în Iaşi, el are a plăti taxele succesorale şi pentru averea aflătoare în Franţa şi reclamă astfel 320,000 lei.

In audienţa de astăzi s'a ivit divergenţă: d. judecător Demetrescu fiind pentru respingerea acţiunei ministerului, d. Buşilă pentru admiterea ei.

Tribunaiul s'a complectat cu d. prim-preşedinte Corjescu.

Pledează: domnii Zeuceanu şi Marinescu, pentru minister; domnii I. G. Saită şi Vasiliu, Cristescu pentru prinţul Sturza.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 30 Noembrie

Marea manifestaţie conservator-democrată din Bîrlad

Bîrlad.—Eri a fost ziua oraşului Bîrlad, ca să-şi arăte marea simpatie şi încredere pe cari le pune în partidul conservator-democrat şi în ilustrul seu şef, Take Ionescu.

Cetăţenii Bîrlădeni, avînd în fruntea lor pe amicii noştri au ţinut să facă d-lui Take Ionescu şi celorlalţi fruntaşi, o mare manifestaţie politică, care nu va fi uitată multă vreme.

D. Take Ionescu a sosit în Bîrlad eri dimineaţă la ora 10, venind de la Tecuci. Impreună cu d-sa se aflau d-nii N. Fleva, Xenopol, Cincu şi alţii,

Gara Bîrlad era înţesată de un public numeros, venit să salute pe şef şi fruntaşi. D. Teodor Emandi, în uralele nesfîrşite ale imensei mulţimi, care umplea peronul gărei, i-a urat bun sosit. De la gară s'a format un convoi de peste 70 trăsuri şi au pornit cu toţii la clubul conservator-democrat, unde s'au făcut prezentările partizanilor. Şeful a luat cunoştinţă aci, a felicitat şi a mulţumit călduros d-lor N. Gregoriade, fost deputat şi I. Lupu fost primar, fruntaşi junimişti, cari au aderat la politica conservator-democrată din Bîrlad.

In faţa clubului conservator-democrat, frumos pavoazat, staţiona o mare mulţime de cetăţeni, cari au aclamat încontinuu pe şef şi pe fruntaşi.

La ora 12, d. T. Ionescu, împreună cu fruntaşii, au părăsit clubul, pentru a lua dejunul la d. T. Emandi.

La aceiaşi oră au sosit, cu trenul din Moldova, d. A. A. Badareu, întovărăşit de d. T. Cerkez, şeful democraţilor din Fălciu, cu o delegaţiune de 24 prietini şi Gorgos, vicepreşedintele clubului conservator-democrat din Vaslui, de asemeni în fruntea unei delegaţiuni de 24 prietini, precum şi d-nii L. Antoniu şi V. Pella din Iaşi.

Intrunirea a avut loc în loc în sala teatrului din Bîrlad, la orele 2 jum.

Incă de la orele unu, sala era plină de cetăţeni, iar lojile de doamnele din elita Bîrladului. La orele 2 întrarea în sala era imposibilă, cetăţeni în număr mare ocupau strada, manifestînd cu căldură pentru partidul conservator-democrat. La orele 2 jum. d. Take Ionescu, întovărăşit de d-nii N. Fleva, A. A. Badareu, Xenopol, Cincu etc., îşi face întrarea în sală, în mijlocul ovaţiunilor mulţimei.

D. T. Emandi, şeful partidului conservator-democrat din Tutova, prezidează întrunirea. D-sa, în cuvinte bine simţite, anunţă onoarea ce se face Bîrlădenilor' de a fi venit în mijlocul lor şeful partidului cu statul seu major, precum şi numeroasele delegaţiuni din judeţele vecine, sosite în dragostea de a se asocia la această frumoasă manifestaţiune conservator-democrată.

D-sa îşi arată credinţa că aceasta va fi o bărbătească încurajare pentru cetăţenii Bîrlădeni, că la 13 Decembrie să respundă aşteptărilor ţărei întregi, pronunţîndu-se cu toţii pentru partidul condus de d. Take Ionescu.

După d. Emandi au luat cuvîntul d-nii: St. Drăgănescu profesor din Bîrlad, C. Stefănescu avocat, şi G. Patriciu, fost inspector şcolar, C. Arghiri, fost deputat, în două legislaturi liberale, I. Ionescu avocat, Gh. Ghibănescu, delegat al Hueilor, dr. Manolescu fost director general al serviciului sanitar, A. A. Badareu, N. Xenopol, N. Fleva şi Take Ionescu.

Toate cuvîntările au fost înălţătoare şi au provocat un entusiasm indescriptibil. In deosebi, a provocat mare entusiasm cuvîntarea bătrînului luptător liberal C. Arghir, care după 43 ani de viaţă politică consacrată partidului liberal, se vede azi nevoit să-l părăsească, pentru a se înscrie în rîndurile partidului conservator-democrat.

Cu ochii plin de lacrimi — fostul deputat liberal îşi termină cuvîntarea, adresîndu-se şefului nostru cu următoarele cuvinte: „am jertfit aproape o jumătate de veac din viaţă pentru cauza partidului liberal şi cetăţenii Bîrlădeni ştiu, că am fost omul politic cel mai dezinteresat, în tot cursul carierei mele politice. Cu durere părăsesc partidul pe care nu'l mai recunosc azi, pentru a vă ruga să mă înscriţi, ca cel mai modest soldat, în rîndurile partidului ce conduceţi şi care e partidul viitorului.

Intrunirea a luat sfîrşit la orele 6 jum. Publicul a făcut mari ovaţiuni oratorilor. La ora 7, un ceai politic a avut loc a casă la d. Emandi.

Banchetul

La orele 8 jum. a avut loc banchetul în sala Teatrului. In loji se află d-re din elita oraşului printre cari remarc: d-na şi d-ra Juvara, d-na T. Iamandy, d-rele Kostaki, d-ra Sutzu, d-nele Palade, d nu Ghinescu, d-na Teodoru, d-ra Puişor, d-ra Bercea, d na căp. Voinescu, d-na Vlasi Ştefănescu, Beneeetto de Luca, d-na Ioan, Voinescu, Ghenuş, Drăgănescu, Patriciu, Lupu, Ionescu.

Şeful ia loc la masa din mijloc avînd în dreapta pe d. N. Fleva, şi în stînga pe N. Xenopol, In faţă T. Iamandy, avînd în dreapta pe d. Badareu şi în stînga pe dr. N. Manolescu.

Observ, pe lîngă diferiţii fruntaşi democraţi ca: Cerchez, Lascar Antoniu, Vespasian Pella, Rainu etc. şi pe

Pe următorii fruntaşi din Bârlad: dr. Şabner Tuduri, Lupu, Gregoriade, Pompiliu Antonescu, Drăgănescu, Ştefănescu, Simionov, Patriciu, Ionescu, Arghir şi delegaţi din provincie şi anume: din Focşani: N. Rainu, fost deputat, dr. Cătulescu fost senator, D. Niculescu, fost deputat, dr. Stamatin, fost inspector sanitar, Panaite Georgescu, din Tecuci au participat d-nii N. Cincu, deputat, Angheleacu fost prefect, Berha, fost primar, I Negulescu, dr. Patraşcu, D. Balaşau, căp. Stîlpineanu, Octav Albizeni, Al. Ciurea, M. Vasiliu, E. Serea, Condurake, D. Cazan, E. Matei, Zaharia, C. Rusu, Al. Istrati, C. Ionescu, V. Cincu, V. Filip, E. Ghiţulescu, E. Aldea. G. Ciocîrlan.

Din Huşi întreaga delegaţiune publicată în numărul de eri al ziarului. Din Vaslui: P. Gorgos, M. Bottez, Al. Vasiliu, T. Mandrea, C. Motăş, I. Buşilă, I. Miulescu, N. Tiron, C. Ştefănescu, Stăuceanu Virgil, D. Doiciu, V. Dimitriu, D. Rîşcanu, căp. Dimitriu, I. Vieru, Mihailescu, căp. Lepadatu, C. Ciocan, E. Balş, A. Rişcanu, S. Rîşcanu.

Seria tuasturilor a început'o d. Take Ionescu, tuastînd pentru Rege şi conservatorii democraţi din Bârlad, cărora le urează să învingă în lupta de la 13 Decembrie, pentru a putea striga: Trăiască Emandi, deputatul democrat al Bârladului.

Se cîntă imnul regal, ascultat de asistenţi, în picioare.

D. N. Fleva bea pentru căderea guvernului. (aplauze şi ovaţiuni strigăte „jos guvernul"!).

D. T. Iamandi tuastează pentru d Take Ionescu, comoara de virtuţi în talent, singurul om care poate să oprească, printr'un singur gest, valurile anarhiei şi să readucă în ţară starea normală de lucruri.

Oratorul asigură pe şef că va găsi tot-deauna în Bîrlad, un devotament nemărginit, care 'l va urma orbeşte în toata luptele viitoare.

D. Patriciu toastează pentru d. Al. Bădăreu, sufletul mişcărei conservator-democrată din ţară şi omul în care toată Moldova îşi are puse toate speranţele ei, şi care cu cît a fost mai calomniat de adversari, cu atît s'a rîdicat mai mare, în admiraţia prietinilor şi stima oamenilor de bine. (ovaţiuni care durează cîte-va minute, strigăte de „trăiască Bădăreu!").

D. Ionescu, avocat, toastează pentru tribunul poporului d. N. Fleva. Mai toastează domnii: V. Simionov pentru d. N. Xenopol, d. Grigoriade pentru d-nul Manolescu şi profesorul Arghir.

D. N. Xenopol, într'o inimoasă cuvîntare spune că la toate conflictele şi dezordinile produse în ţară, liberalii spun că nu există şi nu văd nici un conflict. Aceasta e partid, se întreabă d-sa? E vatra luminoasă. Să înceteze cu politica orbilor şi să vie acei care văd şi nevoile de azi şi trebuinţele de mîine ale ţărei. Bea în sanatatea Bârladului naţionalist, care a fost un focar al mişcărei naţionale.

D. dr. Şaabner-Tuduri toastează pentru delegaţiile din: Foşani, Huşi şi Vaslui care au onorat cu prezenţa lor Bîrladul, centrul Moldovei de jos

D. Al. A Bădăreu, într'o eloqventă cuvîntare, care a stîrnit un entuziasm de nedescris, spulberă legenda adversarilor că venirea d-lui Fleva în partid, a fost în contra voinţei d-sale, arătînd cum necontenit a îndemnat şi împins pe şef de a convinge şi stărui, prin toate mijloacele, să obţină intrarea d-lui Fleva în politica militantă a partidului conservator-democrat, de temperamentul şi însuşirile căruia şi partidul şi ţara, aveau atîta nevoie.

In cuvinte mişcătoare, d. Bădăreu spune că se va şti cîtă parte de martiraj e în viaţa sa şi că tot secretul martiritătei sale şi al acţiunei sale stă în optimismul şi credinţa fără margini ce o are că diletanţii nu vor putea ucide pe oamenii muncitori şi de acţiune că clubiştii şi sportsmanii nu vor putea vre-o dată învinge pe oamenii vrednici, ori care vor fi împrejurările.

D. Bădăreu spune că credinţa în cauza ce susţine, secondînd pe Take Ionescu, e aşa de puternică, că nu simte nici o sforţare pentru activitatea ce desfăşoară în serviciul acestei cauze şi că ceia ce 'l face să spere şi să fie convins de triumful deplin al acestei cauze, este marea solidaritate sufletească care ţine la un loc toate elementele de valoare din partidul democrat, solidaritate fără de care un partid politic nu poate exista şi care constitue suprema forţă a partidului nostru.

Au mai toastat d-nii: P. Gorgos din Vaslui, Artenie pentru Istrati şi Disescu şi Ceorgescu pentru memoria celor doui conservatori Manolachi Epureanu şi Gheorghiaş Emandi, întemeetorii partidului conservator la Bîrlad şi a căror demn succesor este d. Emandi.

La orele 12 banchetul s'a sfîrşit, cînd toţi comensenii au condus la gară pe şef şi fruntaşi, care cu trenul de 12 şi jum. în uralele lor, au plecat spre Bucureşti.

Camera

Bucureşti—D. Nicu Filipescu vorbeşte despre reformele agrare.

D-sa spune că aceste reforme aşa cum a fost făcute de guvernul liberal, sunt împotriva întregei ţări. Oratorul citează mai multe cazuri şi în momentul cînd telefonez, continuă.

S'au înscris pentru a respunde d-lui Filipescu, d-nii Duca şi Vintilă Brătianu.

SENATUL

Bucureşti.—La şedinţa de astă-zi a venit să asiste foarte multă lume, de oare-ce se svonise încă de aseară că se vor face interesante interpelări în chestia consiliului de judecată a învămîntului superior.

D. Haret, care de asemenea a luat cunoştinţă de interpelările ce i se vor adresa, n'a venit.

La redeschiderea şedinţei d. C. C. Arion, cere să i se puie la dispoziţie dosarele cu privire la consiiiul de judecată a învăţămîntului superior, şi modul cum funcţionează acel consiliu. Şedinţa continuă.

Convocarea prefecţi or

Bucureşti.—Pentru astă zi au fost convocaţi la minsterul de interne, prefecţii de judeţ în vederea întroducerei colegiului unic la alegerile judeţene.

Din Turcia

Constantinopol.—Ziarul „Tamu" spune că majoritatea partidului junilor turci, dîndu-şi seama că o criză ministerială ar fi acum o primejdie pentru ţară, a hotărît să considere afacerea navigaţiunei în Mesopotamia ca o chestie ce nu impune statului obligaţiuni financiare şi în consecinţă să nu mai ceară ca acea convenţiune să fie supusă aprobărei camerei. Totuşi în sînul acelui partid e un grup opoziţional.

Luptă cu triburile

Paris.—Ştiri oficiale de pe coasta de Ivoriu, semnalează o serie de operaţiuni de poliţie, în cursul cărora francejii au avut un locotenent şi 9 tiraliori ucişi şi 49 răniţi. Triburile rezvrătite s'au supus şi au predat 11,000 puşti.

Grav accident

Neapole.—In cursul unor lucrări în fundul mării la 500 metri adîncime, pe plaga graniţei, lanţul unei case de aer comprimat s'a rupt provocîod un grav accident. Două cadavre au fost scoase, 4 lucrători au fost scoşi vii din apă, dar în stare gravă.

Ascenziune

Presburg.—Dirijabilul austriac, „Parseval" a făcut o ascenziune azi dimineaţă; plecînd din Viena a ajuns la amiază. Trecînd Dunărea, a făcut mai multe evoluţiuni timp de o oră deasupra oraşului la 150 metri înălţime, întorcîndu-se apoi la Viena.

Starea regelui Leopold

Bruxelles.—Buletinul publicat la 8 ore seara zice că durerile reumatismale au scăzut. Regele sufere însă de o boală care inspiră îngrijire, în regiunea abdomenului. Să afirmă că suveranul ar fi avut mai multe leşinuri. Circulă felurite versiuni cu privire la natura boalei declarată în partea inferioară a abdomenului, şi care e mult umflat.

*

Bruxelles.—Se confirmă că starea sănătăţei regelui s'a înrăutăţit. Principii moştenitori, secretarul particular al regelui, ministrul Schollaert se află lîngă Suveran. Principesa Clementina este aşteptată.

Documente false

Belgrad.—Ministrul de externe a declarat că documentele produse de istoricul Friedjung în cunoscutul proces, sunt false.

Blériot la Constantinopol

Constantinopol. — Aviatorul francez Bleriot a făcut o ascenziune azi la Pera, în faţa unei numeroase asistenţe.

Aeroplanul însă a luat de vînt a fost isbit de o casă şi distrus, Bleriot a scăpat însă neatins.

Din cauza mutărei, **de vînzare** arangeamentul complect a unui salonaş şi se pot vedea în fiecare zi, între oarele 12 jum.—5.

De asemenă este de închiriet şi o odae mobilată.

Wisznewski.

Romînă 53.

T. STOENESCU

FOST PROCUROR LA CURTE

AVOCAT

Iaşi Strada No. 17 Veche (Poarta bisricei Bărboi)

BUCUREŞTI

Hotel „UNION"

— STRADA REGALA 6 —

Situat în apropiere de toate autorităţile şi centrul comercial.

Camere începînd de la 2 lei.. Hotelul a fost luat sub conducerea d-lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iaşi şi înzestrat cu tot confortul necesar.

90 camere complect reînoite şi frumos aranjate.

Lumină electrică.—Tramvai în faţa hotelului.—Telefon.

Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieşenilor în special precum şi a tuturor pasagerilor din Moldova.

Cafene şi restaurant

Victor G. Cristofor

AVOCAT

Iaşi, Strada Golia No. 42

Vespasian I. Pella

Doctor în drept.—Avocat

Strada Anastasie Panu No. 20

HIRSCH IAŞI **Lăpuşneanu 38.**

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE

SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate

Nu este nevoe de a se comanda din Stri-a natate, toate noutăţile sunt expuse în Maăgzinul nostru.

Marea Prezicătoare

a trecutului, prezentului şi viitorului

ELISABETA GORCEA

Din străinătate, a sosit pentru un scurt timp în Iaşi, stabilindu-se în **strada Petru Rareş No. 15.** *(în dosul poştei centrale)*

Specială şi neîntrecută în arta ghicitului.

Vizitatorii să nu-şi dea părere rea, până a nu vizita şi a se convinge de adevăr.

Dr. H. Solomovici

Specialist în boale de

Nas, gît şi urechi

Reîntorcîndu-se din voiajul de studii de la Berlin

Ş'a reluat ocupaţiunea

Consultaţiile 9—11 a. m. şi 3—6 p. m.

Singurul Magazin care a decis să vînză mai eftin, ca ori cînd toate noutăţile aduse şi chiar mărfurile mai serioase ca: Flanele, şaluri, escharpe de chenille, mănuşi, jupoane, matineuri şi moletonuri de bluze e cel de

„LA VULTUR"

Scumpirea traiului de care mereu se plînge lumea, punînd Vulturul pe gînduri, temîndu-se ca nu cum-va Doamnele cliente să proiecteze (tereasca D-zeu) vre-o economie în de ale luxului şi modelor, l-a făcut să se decidă la micşurarea preţurilor la toate. Mai ales că se apropie şi sărbătorile.

Nou transport de Bucle fine, pentru cuafure în toate nuanţele.

CELE MAI COMPLECTE

ANALIZE CHIMICE şi MICROSCOPICE

— de —

Urină, Spute, Lapte, Vinuri,

Stofe de lână. Bumbac şi Matasă etc.

execută

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. - No 884 Mercuri 2 Decembrie 1909

In chestia cărciumelor

— Licență și Monopol —

Comercianții de băuturi fie din orașe, fie din sate sau cotune, manifestă sgomotos nemulțumirea lor contra actualelor legi asupra licențelor și asupra băuturilor spirtoase.

Cei de la orașe se plîng contra taxei pe licență care să plătește pe timpul ce trece, iar nu pe marfa ce se vinde.

Cei de la sate și cotune se plîng contra restricțiunilor din legea monopolului, care nu le permite, a cumpara produsele sătenilor, ca popușoi, fasole, ouă, paseri etc., nu le permite a vinde marfa lor pe credit și nu le permite pe lîngă comerciu a se ocupa și cu cultura pămîntului.

Reclamele și a unora și ale altora sunt temeinice; într'adevăr, e revoltător ca în materie comercială, impositul să lovească timpul, în loc să loviască marfa. Sunt comercianți care vînd mult și sunt comercianți care vînd puțin. Acei ce vînd mult, vînd și mai scump, iar acei ce vînd puțin, vînd și mai ieftin. După legea licențelor ambele categorii plătesc același imposit. Aceasta nu e revoltător? Legea asupra licențelor e protectorul cîtor-va mari negutitori, sau cîtor va producători îmbracați în haina de negutitori, dar e vexatorie pentru marea masă a negutitorilor de băuturi.

Vîntul civilisator ce a suflat asupra țărilor romîne, n'a putut distruge cu desăvîrșire privilegiile. Or," civilizația noastră a distrus privilegiul caftanelor, dar a creat alte privilegii de clase, priviți regimul industriilor în frunte cu rizeria, priviți regimul licențelor, în frunte cu favoriții acestui regim, favoriți [illegible] în toată țara, care se îmbogățesc în dauna zecilor de mii, de mici negutitori.

Aceasta la orașe.

La țară, legea a creat cîrciumele comunale, cîrciumele privilegiate cu dreptul de a vinde și rachiu. Cîrciumari de aceștia nu se găsesc printre rîndurile dinastiilor, ori a privilegiaților. Ei sunt oameni muncitori, ei deși nu pot cumpara fasola, mazerea, bobul săteanului, ei nu pot acorda credit, ei nu pot trage brazdă de plug pe ogorul mănos al Romîniei; cu toate că acele brazde sunt supte de greci, bulgari, sârbi, arendași, ei nu pot face acest lucru pentru că legea cată a combate beția. Dar comerciul ambulant, de și prohibit de o lege specială, se poate practica liber; ambulantul poate vizita satul în fie care zi, pentru a cumpara produsele săteanului, transformîndu-le în bani, ca mai apoi banul să fie transformat în băutură.

Și cu acest regim se pretinde să avem la sate comerciu romînesc, comerciu moral și de moralizare, cu toate că bietul comerciant cu mîinele și picioarele legate ca activitate, abia scăpat de robia legei care-i reduce activitatea, cade în mîinile autorităților de toate rangurile și categoriile, în mînile autorităț lor sanitare, predispuse la acțiunea penală că dugheana n'a fost închisă la ora legală, că a fost deschisă prea dimineața, că serviciul de curățirea drumului n'a funcționat bine etc. Și pe acest biet negutitor cată a se răzima intreaga activitate comercială la sate, activitate care cuprinde în cadrul ei, bogăția, produs al industriei spirturilor, bogăția produs al viticulturei.

Statul, a tot puternicul în țara romînească, statul, cel cu lefurile mari și inutile, cel cu dreptul și puterea de inițiativă, cel cu dreptul de a crea și acorda privilegii, cel cu dreptul a crea imposite; acest stat, nu știe că monopolurile au ca prim resultat răspîndirea și generalizarea sărăciei, prin restrîngerea cîmpului de muncă; statul nu știe în actuala sa alcătuire socială, că poporul romîn, în actuala sa alcătuire socială, are nevoie de multe, dar n'are nevoie pe lîngă funcționari, pensionari, bursieri și alcătuiască încă o nouă clasă socială, acea a debitanților.

Statul a tot puternicul, știe că monopolurile umilesc pe cetățian, supune pe cetățean la discreția puterei sale de stat, știe că independența cetățeanului, care se afirmă sub bine facerile muncei libere, dispare sub regimul monopolurilor.

Statul, care știe toate acestea, împinge mereu țara către ruină, în numele ideilor mari, ca pericolul național prin concursul viciului beției.

Și dacă voci să rîdică pentru a în vedera pericolul ce amenință țara prin creșterea sărăciei, care să întinde și trece de la sătean la negutitor și așa mai departe; acele voci rămîn fără răsunet, pentru că nevoile reale ale țărei sunt lăsate în părăsire, atunci cînd ele nu servesc ca etichetă la disposiția privilegiaților, fie a timpului, fie a Erei ce se practică, eră de progres în mare și pentru cei mari.

Dar, dacă, putem ajunge la Roma, buni teferi și cu mai mult succes pe alte căi, de cît pe acele preconisate de ministeriul finanțelor, pentru ce nu apucăm pe ele?

Pentru ce n'am combate beția lăsînd libertatea muncei, dar reglementînd fabricarea spirturilor?

Ce ar supăra pe a tot puternicul stat, dacă fabricile de spirturi ar fi obligate să pună în consumația țărei numai spirt rectificat pentru trebuințile medicinale, spirt denaturat pentru trebuințele industriale și numai un soiu de rachiu de tăria prescrisă de serviciul sanitar ca ne vătămător sănătății, pentru comerciul de cîrciumărie?

Prin acest sistem nu se va combate mai efectiv beția?

Acest sistem nu e mai prielnic desvoltărei inteligenței si energiei omului pe cîmpul muncei, de cît monopolurile cu debitanții remisieri cu 3, 5 ori 7 la sută?

Comercianții nu cer privilegii de clasă, nu cer libertate de a otrăvi populația țărei. nu cer libertatea fraudei și abuzului, la adăpostul cărora să se practice viciul și conrupția, ruina și lenevirea. Ei cer măsuri chibzuite, ca otrăvirea, [illegible] bertatea muncei celei vrednice, libertatea muncei producătoare de bogăție care împrăștie puterea de viață în toate straturile sociale, să nu fie zugrumată, încătușată ori suspendată.

Transformarea taxei licenței din taxa pe timp, în taxa pe consumație, pe cantitate, nu e propagarea viciului; dar e dreaptă repartizare a sarcinilor publice, plătind fie-care după puterea lui de muncă și după rețeta lui de profit.

Proletariatul intelectual se întinde din culpa statului, care nu decretează inamovibilitatea funcțiunilor publice.

Proletariatul rural se întinde din culpa statului care a uitat de morala și instrucția sătenilor.

Proletariatul în comerciu se întinde din cauza statului, care restrînge cîmpul muncei și nu ia măsuri serioase contra bancrutei, care a trecut de la regimul aranjamentului clandestin, la regimul aranjamentului formal prin moratoriu.

Astfel că suntem în drept a ne întreba; unde mergem, care e viitorul economic al acestei țări?

Așteptăm reacțiunea fraternisînd de la sate la orașe, pentru ca să vedem situația limpede și să procedăm cu răgaz și prudență în alcătuirea unui regim economic sănătos de progres și prosperare?

G. D. Șerban

Doi miniștri blamați

După d. Stelian, a venit rîndul d lui Haret.

Mai ieri Casația, răspunde Ministrului de Justiție, că n'are dreptul să se atingă de înaltele ei atribuțiuni și să desființeze contenciosul administrativ, dovedit a fi atît de util pentru țară.

Acum senatul Universitar vine și spune Ministrului școalelor, că n'are dreptul să se amestece în atribuțiunile acestei înalte instituțiuni școlare și să-i rîpească în mod ilegal dreptul de a și alege membrii comisiunei de judecată.

Și răspunsul Casației și votul Senatului Universitar din București, sunt două puternice manifestațiuni de dezaprobare în potriva miniștrilor respectivi, cari personifică în guvern dezordinea, anarhia și arbitrariul. Intr'o altă țară, ambii acești doi miniștri s'ar fi retras cel mult în 24 de ore din fruntea departamentelor lor.

Cînd printr'un mesagiu regal, anunță suprimarea unei înalte instituțiuni judiciare în stat—pentru ca a doua zi suprema Curte de Casație să și răspundă că printr'un asemenea act, dezorganizezi și stabilești din întregul ei marea operă de justiție a țărei, un asemenea ministru nu mai poate sta pe banca ministerială, el e descalificat și un sentiment de demnitate îi impune să părăsească guvernul.

Același lucru și cu d. Haret, a cărui conducere a departamentului școalelor a ajuns a despera și pe oamenii cei mai pașnici. D. Haret trebuia de mult să părăsească guvernul. Asupra d-sale planează de atîta timp una din cele mai grave acuzațiuni pentru un barbat de stat, de a fi contribuit cu cuvîntul, cu scrisul și cu fapta la teribile mișcări țărănești.

De atunci și pînă azi, d. Haret necontenit a dat dovezi că este omul dezordinei și al anarhiei și a transformat toate instituțiunile școlare în focare de răsvrătire.

Dar cu toate acestea și d. Haret și d. Stelian s'au cramponat de banca ministerială și nu înțeleg s'o părăsească de cît odată cu toți colegii lor.

Să nu se îndoiască însă, că și în asemenea caz, ziua retragerei lor nu e îndepărtată. Toate cele ce se petrec în țară, de la deschiderea parlamentului, sunt simptomele unei teribile maladii, care roade guvernul și îi pregătește sfîrșitul.

El a perdut cu desăvîrșire ori-ce autoritate și prestigiu în fața țărei și se va prăvăli în curînd de la putere, ca toate guvernele ticăloase și incapabile.

Vip.

CATE-VA NOTE

Just în momentul în care se discută mult despre căutarea paternității, distinsul nostru confrate, „Semnul" din R.-Sarat, se plînge că n'avem oameni. Reclamația aceasta devine, totuși, oare-cum dreaptă, cînd confratele esclamă: „Rîmnicul (cel Sarat) se prepădește într'o atmosferă de dezolantă sterilitată politică".

Acolo unde ie sterilitate, mai ales de cea dezolantă, este potrivit să nu

*

Mai de mult venise prin împrejurimi un doctor din Muntenia. Era, oa să zicem așa, un original, care amuza cercul în care se găsea.

Intr'o zi, doctorul ne făcu o comunicare savantă:

— Lucrez, ne zise el, la un studiu asupra sterilității din punct de vedere ereditar. Am purces de la următoarea întrebare: „dacă, spre pildă, bunica mea a fost sterilă, mama mea, fiica bunicei mele, de ce a născut ea copii?

Cu ce drept se presintă?

Avem tot dreptul să întrebăm; cu ce drept se presintă partidul liberal din Iași în alegerea senatorială, cu ce drept va solicita el voturile alegătorilor pentru candidatul seu?

Potrivit formulei comode, pe care a adoptat-o un candidat umoristic, d. Aurică Geblescu, constituția dă drept Romănului să candideze ori unde în țara sa. Dar partidul liberal din Iași are el, cum se zice, fason, să lupte într'o alegere?

Absolut nu. Alegerea de la zece ianuarie se va urma după o voință foarte dureroasă a naturei. Ea a devenit, deci, inevitabilă. Acum aproape un an a fost înlăturată cu mari sforțări, alegerea parțială de la colegiul II de deputați. Partidul liberal știa că nu va putea lupta și puse mari stăruinți ca demisia d-lui Panu să n'aibă loc.

Acum vine altă alegere, inevitabilă. Alegătorii col. II Senat, cari vor avea să implinească vacanța, sunt Romîni ca și cei de la col. II Cameră, foarte mulți din acest de pe urmă colegiu fac chiar parte din colegiul de Senat și dacă liberalii s'au temut anul trecut de alegere, cu cît mai mult ar trebui să se teamă acum, ei, cari, într'un an de zile, au devenit cu atîta mai hidoși.

Și cu toate astea luptă. Luptă cu înjurături, dar luptă. Că luptă—acesta nu este un act de curaj, ci o dovadă de totală lipsă de rușine.

Cu ce se va prezinta alegătorilor partidul liberal? Cu candidatul seu? Dar el nu există. Nu există un candidat atunci, cînd, în împrejurări foarte grele, la sfârșitul unui regim odios, acel candidat se prezintă cu calitatea de „medic de copii" și are aerul, că vrea să aibă, pe lîngă un corp electoral luminat, trecerea pe care moașa de dispărțire o are în cvartalul ei.

Se prezintă partidul liberal sprijinit pe activitatea parlamentară sau, macar, extra parlamentară, pe care alegii Iașului, liberali, au desfășurat'o în acești trei ani?

Pe destrăbalarea complectă, profundă, fără pereche, pe care administrația comunală actuală, această nepedepsită criminală, a introdus'o în gospodărirea orașului?

Partidul liberal are un program de luptă, foarte bine determinat, în această campanie electorală: calomniarea partidului conservator-democrat.

Cu acest program, unic, extra-ordinar, se dă lupta pentru triumful de la 10 Ianuarie.

Dacă un partid politic are îngăduința să aibă asemenea program, partidul liberal îl are cu prisos. Dar fiind-că n'are acest drept, fiind că, în tot cazul, pe asemenea ordinară temă nu se poate învinge, partidul liberal se presintă cu totul desarmat: fără motiv pentru present, fără motiv pentru trecut.

Partidul liberal local n'are nici un drept să lupte în această campanie electorală

OAMENI ȘI LUCRURI

ECOURI DE VIJELIE

Să fim istorici conștiincioși ai evenimentelor contemporane și să recunoaștem adevărul. In Aula Universitară, cu ocaziunea frumoasei solemnități de Duminică, n'au fost numai accente festive, n'au fost numai imnuri de slavă,—ci și ecouri de furtună. Cuvîntarea profesorului Riegler, telegrama profesorului Leon, timida încercare a însuși jubilarului de a pune capăt unor „controverse", au fost simptome evidente pentru acel care știe să vadă și să audă. Un ochiu experimentat putea lesne să descopere în grupul profesorilor strînși în jurul d lui Maiorescu, două tabere distincte și poate aceleași tabere și în arhinumerosul auditoriu. Iar un amănunt care n'a pătruns în public e acesta. După terminarea solemnității oficiale, profesorii retrăgîndu-se în cancelaria universității au fost martori unei... surprize și anume Rectorul Universității a prezentat fostului rector de la 1864 un act scris de acesta din urmă —scripta manent!—și în care d. Maiorescu recomanda profesorilor cu vorbe de laudă ceremonia „sfeștaniei", inaugurată cam pe atunci la inaugurarea cursurilor.

Nu știm dacă a fost o simplă... epigramă la adresa unora din profesorii prezenți, cetirea documentului în chestiune, ori chiar dorința de a pune pe însuși d. Maiorescu în contrazicere cu sine însuși. Dacă s'a avut în vedere aceasta din urmă, atunci lucrul nu e serios. D Maiorescu a scris *după* anii de rectorat paginele acele cu cari s'ar părea în contrazicere și în tot cazul nu în contra religiunii însăși a scris d-sa cînd va. Ci în contra politicei religioase, în contra încălcării învățămîntului laic. Mai mult, în 1868, d. Maiorescu a trebuit să apere în potriva lui Barnițiu religiunea creștină pe care bătrînul și celebrul profesor vroia s'o izgonească din stat.

„După școala lui Barnuțiu—scria d. Maiorescu—religiunea creștină e un pericol și o plagă pe care trebuie să o u rască națiunea; preoții creștini sunt speculanți ai sufletelor; sfinții Petru și Pavel, Ioan Gură de Aur etc., niște jidovi și greci necunoscuți cărora n'ar fi trebuit să le ridicăm biserici și tendința noastră trebuie să fie de a ne scăpa de acest jug".

In contra *acestei* concepții s'a opus Maiorescu, care însă scria în același studiu:

„Ceea ce nimeni n'ar fi crezut cu putință în secolul XIX la noi, s'a întîmplat. S'au găsit profesori din învățămîntul public, și bărbați din așa numitul partid liberal care să se facă agenții motori ai persecuțiunii; s'au găsit preoți creștini care să se fălească în adunări publice cu ura ce o poartă în contra deaproapelui lor de altă credință politică sau religioasă. Și unii și alții au uitat că rațiunea existenței lor, au uitat că știința și libertatea sunt focarul toleranței umanitare, au uitat că religia creștină este iubirea necondiționată a tuturor oamenilor fără excepție".

De *această* concepțiune filosofico religioasă nu s'a depărtat și în limitele ei nu se poate găsi nici o contrazicere în scrierile lui Maiorescu. Iar dacă în sinul Universității iașane răsună ecouri de vijelie, ele sunt resunetul firesc al unei reacțiuni în contra exceselor pe cari au vrut să le întroneze un mic număr de profesori reacționari, urmași ai celor zugrăviți de Maiorescu în 1868. A lor, numai a lor va fi răspunderea neliniștei care iea, zi cu zi, locul seninătății, în încinta Universității iașane. R[illegible]

„VIFORUL"

Dramă istorică în 4 acte de Barbu St. Delavrancea, reprezentată pentru prima oară pe scena Teatrului Național din București, în seara de 26 Noembrie 1909.

„Precum Parisul așteaptă pe „Chantecler" a lui Rostand ast-fel așteptam și noi ca cel mai strălucit eveniment literar al anului curent, reprezentarea „Viforului", a doua dramă din trilogia d-lui Delavrancea, începută cu Apus de soare.

Firește—înainte de reprezentarea piesei s'au scris vrute și nevrute, ba chiar un ziar serios și cu pretenții de imparțialitate a mers pînă a spune nici mai mult nici mai puțin de cît că „actuala lucrare a d lui Delavrancea îl pune în fruntea celor mai străluciți scriitori ai secolului.

Ei bine, asemenea exagerări eu nu numai, nu le aprob—ba chiar le găsesc jignitoare pentru un om bun de simț cum nu se poate să nu fie dl. Delavrancea, care de sigur că își spune, că cel ce a scris acele rînduri ori vrea să își bată joc, ori sufere de... inepție. Reclama anticipată, reclama exagerată, este întotdeauna dăunătoare unei lucrări teatrale; căci forțamente în urma atîtor laude te aștepți la ceva extra-ordinar, ne mai auzit—ne mai văzut—și deziluz a vine—car il n'y a rien de neuf sous le soleil".

Să revin însă la lucrarea propriu zisă: și de la început să'mi fie permis a face o constatare: publicul rafinat, literații critici, au găsit lucrarea d lui Delavrancea, bună, mai bună ca precedenta, dar atît. Publicul, marele public a venit de mai înainte entuziasmat și hotărît a aplauda nu piesa, ci pe d. Delavrancea, căci către d-sa mergeau mai mult aplauzele frenetice de cît către lucrare: o probă despre aceasta e că cele mai entuziasmate chemări au fost după actul I cel mai puțin interesant din piesă —pe care trebue să îl rabzi cu toate lungimile lui—fiind-că-i indispensabil pentru a schița acțiunea actelor următoare — întocmai ca prefața unui volum, care cel mai des nu se citește. Evident deci că — aplauzele frenetice după acest întăi act—nu puteau viza lucrarea, ci persoana d-lui Delavrancea.

Aceste zise să trec la piesă. Un vifor năprasnic bîntue cumplit peste sărmana Moldovă. După strălucitele zile ale domniei lui Ștefan cel Mare—strălucite dar și îngrozitoare prin extra-ordinarul număr de suflete ce au pierit în războaele necesare acestei glorii—și după scurta domnie a lui Bogdan, acum țara e stăpînită de Ștefăniță-Vodă—viforul—(Dl. Liciu) o fire isterică și bolnăvicioasă, strîmt la minte, crud și invidios a cărui cruzime și răutate nu mai are nici un frîu, mai ales de cei pe care el lașul îi vede fără frică, și drepți și cuminți. Ar vrea să fie mare și se simte mic—și atunci în mintea lui degenerată își închipue, că distrugînd tot ce în jurul lui îi arată micimea sa—se va înălța acolo unde o invidie bolnăvicioasă îl împinge. In primul act după ce se ceartă cu boerii, în privința alianțelor ce sunt necesare țării—el dorind alianța cu Turcii—din răzbunare contra cneazului Poloniei care i-a refazat mîna ficei sale vitrige, iar boerii arătîndu-i că mult mai folositoare și cuminte e alianța cu Polonia, începe a se gîndi la nimicirea lor. In timpul unei beții cu două slugi boerești, Moghilă, (Mărculescu) și Mogîrdici, (Brezeanu) tip de bețiv anume creat pentru d. Brezeanu; Domnul pune la cale asasinarea lui Cătălin, fiul lui Luca Arbore, (moșul său) și soțul Oanei—fica naturală a lui Ștefan cel mare, deci mătușa lui. Acest omor, îl dorește numai fiind că Cătălin călărește mai bine și ințește mai bine ca Domnul. Și Ștefăniță-Vodă nu este numai un domn reu și crud, nu este nici soț credincios: printre oamenii lui de casă e și un conte Irmsky (D-ra E Zimniceanu) în realitate o poloneză Irma—amanta domnului—purtînd haine bărbătești numai pentru a i ușura prezența în castel. Dar doamna Tana (Tina Barbu) surprinde pe Irma în brațele Domnului—și oftează îndelungat.

Actul al doilea asistăm la o vîrătoare domnească în munții Ceahlăului. Cătălin (Z Bîrsan) e trimis de pîndă tocmai la marginea unei prăpăstii de unde va fi aruncat de un ungur plătit de Domn. E primul lui omor—le baptême du sang—și îngrozitoarea crimă ce a pus-o la cale îi produce vedenii. In fine

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă . F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

Cătălin e aruncat în prăpastie, iar ungurul care a comis crima omorît de Moghilă ca să nu poată vorbi. O scenă de un dramatism foarte puternic—cînd Luca Arbore (Nottara) îşi revede fiul mort!

In actul al treilea Doamna roagă pe Ştefăniţă să alunge pe contele Irmsky—dar Domnul refuză în mod brutal. Iar Doamna Tana începe a'l urî văzîndu-l din ce în ce mai crud şi nemilos. Ea începe aşi da seamă că Ştefăniţă a pus la cale omorîrea lui Cătălin, căci asupra ungurului s'a găsit punga cu 250 galbeni ce-i dăduse Domnul.—Ştefăniţă, însă, din ce în ce mai însetat de sînge, să năpusteşte ca o fiară asupra familiei lui Luca Arbore. Plăzmueşte o scrisoare—imitînd scrisul lui Arbore—prin care acesta, s'ar angaja a-şi trada ţara către Poloni şi Petru Rareş. Osîndit înainte de a fi judecat—Arbore este decapitat nu însă fără a fi spus Domnului ce gîndeşte despre purtarea lui. In timpul sfatului boerilor, Oana care a înebunit, vine de asemenea să deschiză ochii Domnului prin aiurările ei. El însă nu mai vede de cît sînge şi răzbunare.

Ceilalţi doi fii ai lui Arbore sunt la rîndul lor decapitaţi cu toate rugămintile ferbinţi ale Doamnei.

In actul al 4-lea, boerii indignaţi de asasinarea familiei Arbore nu mai vor să aibă nici un contact cu Domnul. Ei ţin sfat, în curtea caselor lui Arbore. 500 ostaşi sunt cu ei. Domnul înfuriat se pune în fruntea ostaşilor săi şi biciueşte pe boeri cari vin la palat răniţi cu toţii afară de Cărăbăţ, de care nimeni nu se poate apropia. Aci cu toţii arată D-lui, nelegiuirile ce le făptueşte şi aceasta, îl aduce la culmea mîniei şi-i condamnă pe toţi la moarte. Ca în vis Doamna îngrozită, cere ertare—dar viforul năprasnic nu poate fi oprit, se dezlănţueşte cu furie, crescînd mereu. Şi ca un nebun însetat de sînge, asistă la decapitarea boerilor, de la fereastra sa. Doamna însă voeşte a scăpa Moldova, de viforul acesta, şi'i varsă otravă în paharul său de vin. Coprins de deliciul otrăvei—insultă memoria lui Ştefan cel Mare, pînă ce îşi dă sufletul spunînd: pe lîngă mine Ştefan cel Mare n'a fost nimic!

Dacă m'am întins atît de mult în rezumarea piesei este că ea nu cuprinde o acţiune propriu zisă, ci mai mult o succesiune de tablouri. Incontestabil suntem departe de „Apus de soare." Viforul este aproape o dramă istorică, îi lipseşte însă în multe părţi cunoştinţa technicei teatrale.

Scenele nu sunt adesea bine aduse precum în actul III, *scena nebuniei Oanei*, era necesară, dar e foarte rău adusă, căci e neadmisibil ca un Domn atît de crud, care s'a năpustit asupra întregei familii a Oanei să sufere să i se spue în plin sfat boeresc tot ce'i spune Oana. De la al doilea cuvînt ar fi dat'o afară. Un cunoscător al technicei teatrale ar fi trecut scena fără a se expune unei asemenea critice.

In afară de aceasta acţiune propriu zisă nu e: sunt diferite episoade de cruzime—diferite tablouri de executări şi onoruri ale domnului şi atît, în această privinţă nu ne putem plînge: cele mai teribile melodrame à la Ambigu—cele mai îngrozitoare încrări ale lui Shakespeare nu au atîtea omoruri—care nu mai sunt dramatice, ci te scîrbesc.—Un glumeţ spunea că în piesele lui Shakespeare mor toate personagiile iar sufleorul contagionat se urcă pe scenă şi se sinucide adăugînd încă un cadavru la mormanul de cadavre de pe scenă. Ce s'ar întîmpla cu fiforul?

Ce nu înţeleg iarăşi este de ce d-nul Delavrancea alege pentru a vulgariza tocmai momentele cele mai puţin indicate ale istoriei. — De ce declinul lui Ştefan cel Mare?—Pentru ce înfăţişarea crimelor celui mai crud dintre Domni? Poate fi teatrul şi mai ales teatrul istoric, o şcoală de moralizare şi de fapte mari? Evident că nu. Toate acestea le am avut de spus ca critic. Ca simplu spectator, aşi putea spune, că limba e atît de frumoasă, dialogurile atît de fermecătoare—că eşti încîntat şi mulţumit şi parcă nu mai vrai să te întrebi de ce admiri şi te mulţumeşti să admiri o operă despre care dacă nu se poate spune, că e o strălucită lucrare teatrală—se poate cu siguranţă spune că e o strălucită lucrare literară.

Această lucrare era considerată ca scaparea Teatrului Naţional aproape, *sa raison d'être*: în cît toată atenţiunea, toată munca, toată energia a fost concentrată în montarea ei.—Dar care-i rezultatul. Decorurile, mai ales în act. I, castelul—şi în actul IV, sala de arme sunt remarcabile: rolurile însă sunt rău distribuite.—Mi se va spune nu se putea altfel: posibil dar regretabil.—Rolul lui Ştefăniţă e covîrşitor: întrece cu mult puterile d-lui Liciu—iar trebui un Mounet Sully, un Paul Mounet—un de Max—sau măcar un Nottara.—Cu toate că Ştefăniţă e tînăr numai puternicul talent al d-lui Notta l'ar fi putut interpreta.

D. Nottara a fost admirabil în Luca Arbore—aşa că s'a întîmplat că un rol secundar a copleşit prin superioritatea interpretărei rolul principal.

Admirabile accente d-na Tina Barbu şi d-na Bîrsan în scena nebunei Oanei. Restul de bine.—Dar pacat că d. Liciu esă sdrobit de greutatea unui rol ce îl copleşeşte.—Ca rezumat se simte o sforţare spre bine din partea direcţiei Teatrului Naţional—dar de ce, numai odată şi pentru o lucrare. Le premier pas est fait, continuez!

Bucureşti, 26 Noembrie 1909.

Gh. Beldiman.

Desfiinţarea contenciosului

— Interview cu d. A. A. Badareu —

Privitor la proectul pentru desfiinţarea contenciosului, ziarul *Universul* a luat un interview fruntaşului nostru d. A. A. Badareu.

— Ştiţi că guvernul are intenţia de a modifica Contenciosul. Ca autor al legei prin care el s'a înfiinţat, cum consideraţi această măsură?

— Desfiinţarea Contenciosului e o măsură de polemică de partid. D. Ion Brătianu, sub inspiraţia defunctului Stătescu declarase cu ocazia discuţiei contenciosului în Cameră, că partidul liberal venind la putere va desfiinţa această lege. Pornirea fruntaşilor liberali era provocată mai ales de faptul că această reformă implica numirea mai multor consilieri la Inalta Curte de casaţie.

Am convingerea că dacă am fi putut face organizarea contenciosului administrativ fără numiri de magistraţi, guvernul liberal nu s'ar fi atins de contenciosul administrativ. Contenciosul administrativ a fost înscris în programul partidului conservator la 1897 şi n'a stîrnit la nici un moment mînia partidului liberal.

Cu ocazia numirilor de la Inalta Curte pe baza introducerei contenciosului, defunctul Stătescu a încercat să provoace

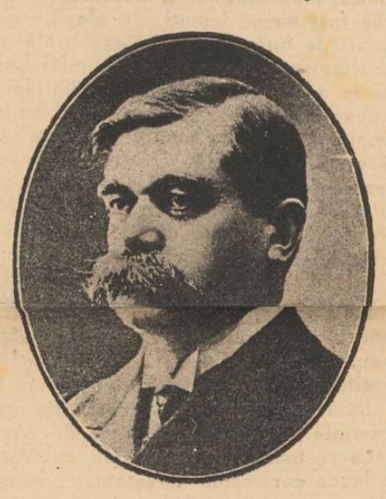

o grevă contra înaintărei la Inalta Curte din partea consilierilor Curţilor de Apel, ameninţîndu-i cu perderea carierei lor într'un viitor foarte apropiat, cînd urma să suprime secţia a 3-a a Inaltei Curţi.

„Voinţa Naţională" a publicat în acest timp o notă autorizată, prin care afirmă că d. Scarlat Popescu, pe atunci prim-preşedinte al Curţei de Apel din Bucureşti, refuză să fie înaintat la Inalta Curte în locurile din nou creiate.

Păţania d lui Haret la Inalta Curte a sporit la d. Ionel Brătianu şi la guvernul liberal dorinţa de a-şi ţinea angajamentul luat în opoziţie.

— In Mesajul regal se afirmă că modificarea organizaţiei Curţii de casaţie este o urmare firească a operei întreprinsă de d. ministru de justiţie pentru o mai bună organizaţie judecătorească—operă reprezentată prin legile ce s'au votat în trecutele sesiuni parlamentare. Ce aveţi de spus asupra acestei consideraţiuni?

— Pasagiul din Mesagiu este o laudă pe care guvernul şi o face propriei sale opere.

Guvernul n'a îndrăznit să vorbească limpede despre luarea contenciosului de la Inalta Curte.

Cred că e folositor să amintesc termenii în care Mesagiul din 23 Februarie 1905 vorbea clar şi precis de înfiinţarea contenciosului administrativ. Iată pasagiul respectiv:

„In ultimele decenii s'au făcut progrese „în toate ramurile activităţei Statului. A „venit acum timpul să se dea garanţii „mai mari în contra abitrarului administrativ. Guvernul meu vă va prezenta „în acest scop un proect de lege, care „să organizeze recursul în contra tuturor actelor administrative, care ar călca „o lege sau ar nesocoti un drept pozitiv. *Curtea de casaţie va fi chemată să „împlinească această înaltă sarcină*".

— S'a spus că guvernul consideră Contenciosul administrativ ca o instituţie care ar atinge respectul ce'l datoreşte toată lumea decretelor regale Ce aveţi de răspuns la această obiecţiune?

— Se poate ca uneori îndreptarea unui abuz administrativ să atingă un decret regal. Aceasta nu poate atinge autoritatea Regelui, pentru că toată lumea ştie că un act administrativ, arbitrar, chiar dacă îmbracă forma unui decret regal, nu este totuşi de cît opera unui ministru.

De altfel toată lumea este de acord că victima unui arbitrar administrativ trebue să dobîndească dela justiţie o reparaţie. In privinţa reparaţiei, însă sunt două sisteme: unii cer ca reparaţia să consiste în suprimarea actului abuziv; iar alţii în acordarea de daune victimei. Eu nu văd cum autoritatea decretului regal ar fi mai mult respectată, cînd o hotărîre judecătorească ar constata că din cauză că prin acest decret s'a comis un arbitrar sau o călcare de lege, acordă daune victimei.

Nu trebue să uităm că actele de arbitrar administrativ, care îmbracă forma unui decret regal, sunt mult mai puţin numeroase, de cît restul cazurilor de arbitrar administrativ.

Va fi treaba autorităţei administrative ca cea dintăi să respecte autoritatea decretelor regale—şi pentru dînsa va fi foarte uşor—nesupunînd la semnătura Regelui măsuri arbitrare.

— Se afirmă că prin modificarea organizaţiei Casaţiei nu se aduce nici un prejudiciu dreptului care constituie esenţa Contenciosului, de a te plînge în potriva arbitrariului administrativ, de oarece toate plîngerile de asemenea natură vor fi repartizate la tribunale. In cazul acesta credeţi că se perde din însămnătatea ce aţi dat o d-voastră legei şi credeţi că principiul ce v'a călăuzit la facerea legei, rămîne integral şi cu aceleaşi folosinţe juridice şi aceleaşi consecinţe de fapt pentru cel ce se pretinde nedreptăţit?

— Lăsarea Contenciosului administrativ în procedura dreptului comun cu cele anterioară legii din 1905, cînd arbitrariul administrativ n'avea nici o stavilă. In adevăr cîte victime ale acestui arbitrar au cunoştinţele, mijloacele necesare pentru a se judeca cu o procedură atît de lungă şi puterea de a aştepta repararea cîţi-va ani?

Dacă prin proectul de lege anunţat se dă unei singure instanţe în starea noastră de moravuri, care poate fi acea instanţă care să împlinească şi cu mai multă competenţă şi cu mai multă independenţă această sarcină, de cît Inalta Curte?

— Din practica Contenciosului, de la înfiinţarea lui, d-tră ca autor al legei care l'a înfiinţat, aţi fost mulţumit de rezultatele ce le-a dat şi, corolar la această întrebare, practica lucrului va dovedit că era justificată şi necesară înfiinţarea Contenciosului?

Nu, sunt prea mulţumit de rezultatele legii mele, pentrucă am restrîns prea mult competenţa Inaltei curţi în ce priveşte judecarea abuzurilor administrative. Colegii mei din minister, mai învechiţi în experienţa administraţiunei, mi-au redus la discuţiunea proectului de lege în consiliu, foarte multe din cazurile pe care eu voiam să le sustrag procedurei dreptului comun, de teama ca să nu se producă prea multe recursuri contra actelor administraţiei şi să ştirbească astfel autoritatea acestei administraţiuni.

Aplicarea legii a adus deja foloase positive; multe victime a obţinut suprimarea grabnică au măsurilor arbitrare. Legea a avut însă şi o putere educativă, reducînd mult din mentalitatea orientală a autorităţilor şi a cetăţenilor.

— După părerea d-voastră care credeţi să fie motivul pentru care d. ministru al justiţiei vrea să desfiinţeze Contenciosul administrativ?

— Acest motiv se va vedea mai lămurit cînd d. ministru va fi formulat proectul său de lege.

Mă tem că opera viitoare a actualului ministru va proceda ca şi opera trecută din aceiaşi concepţiune a partidului liberal: *toate instituţiunile acestei ţări trebue să fie făcute sau măcar radical prefăcute de partidul liberal.*

— Care va fi atitudinea partidului d-tră şi a d-tră personal?

— Partidul conservator democrat va combate desigur cu energie în Parlament suprimarea Contenciosului administrativ, dar fără nici o iluzie că ar putea împedeca opera nefastă a actualului guvern.

Eu voiu face acelaş lucru, dacă nu cumva voiu fi împiedecat de a vorbi, cum a făcut-o la discuţia legei de organizare, biuroul instigat de guvern, şi dacă trebuinţele acţiunei politice ale partidului meu nu mă vor reclama în altă parte în ziua discuţiunei proectului d-lui Stelian la Senat.

Pot să vă asigur că Contenciosul administrativ se va reîntoarce într'un viitor apropiat la Inalta Curte de casaţie, dar mult mai lărgit decît în legea din 1905, prin acţiunea partidului conservator-democrat.

Cînd concepţia ultra-intervenţionistă întinde tutela administrativă în ţara noastră asupra întregei activităţi a vieţei locuitorilor ţărei, nu se mai poate trăi fără un corectiv eficace al arbitrariului administrativ.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un poet despre un prozător.—Publicînd în numărul de faţă Darea de seamă a colaboratorului nostru d Gh. Beldiman, asupra nouei lucrări dramatice a lui Delavrancea credem nemerit a reproduce din din recentul articol al poetului A. Vlăhuţă un pasagiu în care defineşte şi caracterizează pe maistrul prozator:

„...Ce suflet interesant! Ce flacără zbuciumată e sufletul acestui puternic artist!

Rîdicat de jos, din gloata vînjoasă a muncii s'a îndurării tăcute, de care nici măcar o generaţie de surtucari nu-l desparte, crescut în nevoi, lipsit adesea pînă şi de jocurile şi de bucuriile ieftine ale copilăriei—Delavrancea e firea cea mai aleasă şi mai aristocratică ce se poate închipui. Un aristocrat, în înţălesul bun, larg şi simpatic al cuvîntului. In gesturile lui, în franchetia lui, în gîndire, în vorbă ca şi'n viaţă, e o distincţie nobilă,—de o fermecătoare nobleţă. Ai zice că retrăeşte în el cel mai rafinat suflet atenian din zilele lui Pericles. Artist în tot ce face. Cu adevărat natură ritmică.

— Ce pictor ar fi fost Delavrancea! îmi spunea adesea marele Grigorescu. Ai băgat de seamă ce expresiv e în desen, cum prinde mişcarea, caracterul, şi ce vie şi colorată e linia la el?...

A rămas un pictor în vorbe. Un mare pictor".

*

In „Scrisoarea din Iaşi" publicată în „Ordinea de astăzi". Cetitorii găsesc detalii despre: Titu Maiorescu la Iaşi, Vechea Sală a Băncii, Debuturi literare, Prelegeri cu cermonial, Fracul obligatoriu. Emoţii şi peripeţii. Tînărul Maiorescu—Lovituri de teatru—Publicul Iaşului—Era de distrugere. Zeflemeaua şi pesimismul—O companie frivolă—Prefaceri politice—N Gane şi A. D Holban—Junimiştii noi—Domnul Schopenhauer—

*

In ziua de 2 Decembrie esperantiştii din toată lumea vor sărbători ziua de naştere a d-rului Zamenhof, creatorul limbei internaţionale „experanto". Din cel mai nou număr al ziarului „Rumana gazeta experantistă" aflăm că d na Căpitan Vivoschi din Iaşi a ţinut zilele aceste o conferinţă în „esperanto" la liceul Matei Basarab din Capitală şi că va pleca în curînd în mai multe centre europene pentru a vorbi asupra aceluiaş subiect.

*

După cum reiese dintr'un interview al d-nei Soledad Villafranca, foasta prietenă a asasinatului Ferrer, acordat ziarului parizian... „L'Action", guvernul spaniol n'a confiscat încă bunurile, nici ediţiile de cărţi ale creatorului „şcoalei libere". Moştenitorii lui au speranţa să salveze averea ramasă din ghiarele... Vaticanului.

*

Discursul rostit de profesorul P. Rîşcanu la solemnitatea universitară de Duminică va apare în broşură.

*

A apărut „Arta Romînă" interesanta revistă literară şi artistică de sub direcţia d-lui profesor A. D. Atanasiu cu un sumar bogat.

*

STRUNA ZILEI

ECLIPSA POLARA

D-rul Cook a înebunit.
D-rul Cook şi-a expediat probele şi documentele la Copenhaga.
D-rul Cook e un simplu escroc.
D-rul Cook e aşteptat în Danemarka de către lumea savantă.
Diverse ziare serioase

Cu fraze de feliul acesta
Pot seria încă s'o 'ngroş.
Dar toate-s cuprinse într'una:
„Povestea Cook... oşului roş..."

Informaţii

Organul partidului conservator, *Conservatorul*, publică următoarele în fruntea numărului seu de astă-zi:

Dacă partidul liberal se va încăpăţîna şi va întrebuinţa puţinele clipe ce'i mai rămîn de stat la guvern spre a desfiinţa Contenciosul, de scurtă durată îi va fi bucuria, fiind că partidul conservator îl va reînfiinţa a doua zi după ce va lua cîrma.

Direcţiunea partidului conservator a luat această hotărîre.

Epoca **spune că dacă contenciosul va fi desfiinţat, partidul conservator îl va reînfiinţa.**

Epoca **a fost ziarul care a atacat cu înverşunare contenciosul.**

Iapa Spiridoniei.

Nimeni nu ştie, dar faptul e perfect exact, că există relaţiuni de afaceri între casa sf. Spiridon şi trupa malorusă. Relaţiunile de afaceri consistă în aceia, că, impresari ai trupei sunt, între alţii, şi funcţionari ai epitropiei.

In rechizita piesei pe care trupa a prezintat-o ieri, figura şi un cal. De cît să fie luat cu chirie de undeva a fost luat din grajdurile epitropiei.

De-ar fi fost cal! Era o biată iapă, care ţine minte de mult.

Dusă pe scenă, biata iapă, speriată, n'a putut urni din loc.

Lumea a rîs cu poftă. A rîs, în special d. epitrop Botez, care a recunoscut a cui e iapa.

Atragem atenţiunea cetitorilor noştri că Mercuri seara va debuta la berăria Bragadiru, celebrul hipnotizor Pr. Balramo şi cu mediul seu celebra Miloska. Vor face cele mai extra-ordinare experienţe de hipnotism, auto-sugestiune, transmisiunea şi ghicirea gîndului etc.

Ei au repurtat pretutindeni cele mai mari succese.

Zilele acestea, administratorii de plăşi, vor înainta prefecturei judeţului, rapoarte de inspecţiile făcute în plasă, în cursul lunei Noembrie.

Ministerul industriei şi comerţului a trimes o circulară prefecturei judeţului, prin care îi atrage atenţiunea asupra foloaselor înfiinţării uscătoarelor de prune în judeţ.

Direcţia generală a c. f. r., a pus în circulaţie 20 vagoane noui de clasa III-a, furnizate de fabrica de vagoane Haut Volga din Tver (Rusia) şi care s'au recepţionat la 20 Octombrie a. c.

Simbătă 5 Decembrie se va oficia cu o deosebită pompă, hramul bisericei Sf. Sava.

Serviciul divin va fi acompaniat de corul şcoalei profesionale Sf. Sava, care îşi va sărbători în acea zi patronul, printr'o audiţiune muzicală—artistică, ce va avea loc în localul şcoalei.

Zilele acestea se va face recepţia lucrărilor bisericei din comuna Şipote, care a fost restaurată din nou. Sfinţirea se va face probabil de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

In vederea hramului bisericei Sf. Spridon, se fac mari pregătiri. Serviciul divin va fi suspendat cu cîte-va zile înainte de hram.

Din iniţiativa preotului P. Bulău, s'a înfiinţat în comuna Cotnari, un cerc clerical, din care fac parte preoţii din vechea plasă Cîrligătura.

S'a cerut aprobarea I. P. S. S. Mitropolitului.

Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat, probabil, înainte de sărbătorile Crăciunului.

Un imens succes în arta cinematografiei este fără îndoială apariţia pentru I-a oară a celebrilor artişti Mounet Sully şi a d-rei Louise Silvain, luceferii Comediei franceze. Este o dovadă vie că această artă este preconizată de cele mai mari somităţi teatrale. Ei apar Joi seara 3 Decembrie—pe pînza cinematografului din sala Sidoli în „Andromaca", celebra tragedie a lui Racine.

Afară de această noutate senzaţională, noul program mai cuprinde drama lui Alexandru Dumas fiul „Dama cu Camelii". Această piesă, interpretată fiind de tot ce are Roma mai celebru în arta dramatică, leşenii—spectatori ai Teatrului Pathè Frères—vor avea prilejul a face cunoştinţa somităţilor artistice italiane, după cum s'au început a se familiariza cu cei mai buni artişti ai Parisului, precum Le Prince, Garnier, Max Linder, Mistinguette etc.

Noul program cuprinde apoi multe comedii, precum: om cu noroc, — Trei mirese şi un singur mire,—Pentru o medalie, — O vînătoare de bivoli sălbateci în regiunile centrale a e Africei,—Cîinele-talhar şi cîinele-poliţist, scene din noua poliţie canină a Parizului etc., etc.

Simbătă şi Duminecă, atît la matineuri cît şi seara, vor fi intercalate în program sujete noui, precum: Şcoala naţională de cavalerie din Belgia, Frica bancherului etc.

Anul acesta hramul bisericei Sf. Spiridon (12 Decembrie), va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei.

DIVERSE

— S'a dat autorizarea de a vinde produsele monopolului statului lui I. Vintilă Cojocariu, din comuna Buznea şi femeei Florica C. Munteanu, din Iaşi.

— In ospiciul Socola, au fost internate femeile Tinca Papadopol şi Maria Valentin Meder, atinse de alienaţie mintală.

Cuvîntarea d-lui prof. dr. Riegler

— la solemnitatea de Duminică în onoarea d-lui Titu Maiorescu. —

Mult stimate Domnule Profesor,

Insărcinat de colegii mei de la facultăţile de ştiinţe şi medicină că cu ocaziunea sărbărei culturale de astăzi, menită a cinsti munca unui mare gînditor deaproape jumătate de veac, mă simţesc fericit să îndeplinesc această frumoasă şi înaltă misiune sufletească.

N'am avut fericirea să fi fost elevul d-voastră, căci în timpul studiilor mele liceale aici în Iaşi, d-voastră de mult aţi fost părăsit Capitala Moldovei.

Cu toate aceste cele dintîi principii de filosofie le-am învăţat din cartea dv. „Logica".

In acel timp era un curent foarte puternic pentru ştiinţele positive. Aceasta se explică prin faptul că profesorii noştri de ştiinţile positive prin Cobîlcescu, Poni, Culianu, Melik etc. precum farmecul cursurilor lor şi prin autoritatea lor ştiinţifică, ajutaţi de tendinţile materialiste din acel timp, au deşteptat în noi tinerii o mare dragoste pentru acele ştiinţi.

In curînd însă, orizontul gîndirilor noastre a început să se lărgească. Invăţînd şi aprofundînd din ce în ce mai mult cunoştinţile expuse într'un mod maestral în „Logica" Dv., am văzut că gîndirea este supusă unor legi precise întocmai ca şi legile fisice, chimice şi biologice şi că studiul ştiinţilor naturale, în sensul larg al cuvîntului, nu poate să fie despărţit de studiul filosofiei.

De vom lasa la o parte concepţiunile filosofice, întreaga ştiinţă a naturei n'ar fi de cît o enumeraţiune seacă şi rece a fenomenelor naturei.

Ştiinţa studiază fenomenele cereşti, se ocupă de strnctura celulelor, a moleculelor, stabileşte compoziţiunea chimică a soarelui, a stelelor, licefiază aerul, inventează sborul în aer. telegrafiază fără fir. Tot ştiinţa a inventat anestezia, adică mijlocul de a suprima durerea, antisepsia, adică mijlocul de a distruge vitalitatea microbilor, seroterapia adică remediul specific de a vindeca o boală contagioasă.

Descoperirea radioactivităţei corpurilor şi a radiului a deschis o eră nouă în ştiinţa positivă şi a determinat creaţiunea unor ipoteze noi despre constituţiunea materiei.

Cu toate aceste ştiinţa care caută să descopere toate secretele naturei pînă acuma n'a dat nicăeri de urmele unui paradis. Din contra ea tinde să dovedească evoluţiunea genetică a tuturor organismelor şi prin creaţiunea psichologiei expirimentale s'a deschis calea spre a explica fenomenele psichice în sensul naturalist.

Aceste cercetări absolut ştiinţifice ne dispensează de toate concepţiunele *supranaturale*; aceste cercetări analisează cu exactitate natura în care este deschisă cartea înţelepciunei celei mai înalte.

Indată ce părăsim acest tărîm ajungem în domeniul dogmelor religioase, cari neputînd fi verificate şi controlate nu fac parte din ştiinţă.

Ştiinţa trebue să fie condusă numai de raţiunea pură; ea trebue să fie desbrăcată de ori-ce pasiune, de ori-ce afecte.

Ea nu este de cît consecinţa logică a faptelor şi a fenomenelor, pe care le concepem cu simţurile noastre şi nu are de cît un singur ideal: aflarea adevărului, a purului adevăr şi care nu poate să fie de cît unul singur. In această căutare a adevărului şi a frumosului nu cunosc un apostol mai mare de cît pe d-v, Domnule Maiorescu.

Eu unul nu combat credinţa religioasă, căci masa mare a poporului mai are nevoe de dînsa. Dacă plîng pe acela care califică de imoral pe un om care are altă credinţă, chiar de ar fi contrară lui.

Ori ce om care vorbeşte din convingere este religios şi prefer un om logic şi consecvent unui om lipsit de raţiunea sănătoasă, ori cît de credincios ar fi.

Nici nu este drept să impunem cuiva cutare sau cutare dogmă sau credinţă, fiind că am atenta la libertatea gîndirei, care este indispensabilă progresului umanităţei.

Cu toţii, fără deosebire de dogmă suntem religioşi, îndată ce aderăm la preceptele fundamentale ale tuturor religiunilor şi care se rezumă în cuvintele marelui poet Goethe „omul trebue să fie milostiv, bun şi drept".

In timpurile noastre o credinţă oarbă şi fără control nu se mai poate susţine, căci spiritul uman are nevoe de certitudine şi nu de speranţe. Această certidune nn ne o poate da de cît numai sciinţa. De altmintrele panteistul care crede, că ori-ce fenomen este o manifestaţiune a lui D-zeu, şi ateistul care neagă existenţa acestui D-zeu, sunt deopotrivă de credincioşi, cînd viaţa şi conduita lor sunt în concordanţă cu principiile moralei.

Incercările cari se fac pentru a pune în concordanţă chestiunile dogmelor religioase cu acele ştiinţifice mi se par inutile, căci în ori-ce caz dogmele religioase nu pot fi verificate pe calea ştiinţifică. Altfel trebue să privim ştiinţele positive. Aceste pe deoparte au contribuit puternic la rădicărea nivelului economic naţional a popoarelor, iar pe de altă parte ele căută să stabilească relaţiunile diferitelor puteri naturale şi readucerea lor la o singură putere.

Invăţaţii din diferite ţări, în urma unor cercetări foarte munuţioase, au ajuns la concluziunea că diteritele feno mene flsice sunt vibraţiunile unei singure puteri, vibraţiuni diferite în formă şi'n repegiune manifestîndu-se că lumina, căldură, electricitate, magnetizmu, atracţiune, aceste vibraţiuni cu ajutorul simţurilor noastre speciale sunt transmise în creer, reşedinţa conştiinţei, şi în care noi construim o lume *care poate că este analoagă însă nu identică cu lumea reală.*

In ori-ce caz nu se poate nega o legătură de causalitate între procesele psichice şi oare-care mişcări vibratoare în sistemul nervos central; dară mintea noastră întreabă: care este originea tuturor acestor mişcări?

Respunsul învăţaţilor este categoric; isvorul tuturor mişcărilor este în energia razelor solare.

Dară să o mărturisim că cu toate aceste cuceriri sciinţifice, enigma vieţei încă nu s'a rezolvit şi că multe secole vor mai trece pînă ce se va face un pas în dezlegarea acestei probleme înalte.

Va urma.

Ultime informaţii

❑ *După statistica ce s'a întocmit, în cursul lunei Noembrie, împreună cu cazurile din Octombrie, au fost 303 cazuri, din care 13 mortale.*

❑ **Liberalii din Brăila s'au rupt definitiv. Generoşii par a-şi răzbuna contra d-lui Ionel Brătianu prin mijlocirea d-lui Alexiu. Noul club politic constituit supt preşidenţia d-lui Alexiu e o lovire directă adusă d-lui Cociaş, care s'a crezut că prin vice-preşedinţia sa de la Cameră e prea răsplătit de a mai cere şi şefia de la Brăila.**

D. Ionel Brătianu silit a felicitat mînzeşte pe d. Alexiu, dar în acelaşi timp a dat ordin celor de la *Viitorul* să publice notiţa că noul club politic de la Brăila e o chizăşie de întărire a partidului liberal la Brăila, iar nici de cum o răsboire contra vechiului comitet executiv, ce-şi are de preşedinte pe d. I. I. C. Brătianu.

Intre liberalii din Brăila e o mare ferbere. Ca nici o dată Cociaştii aruncă învinuiri Alexiştilor, că ar fi procedat prin surprindere, de oare-ce la constituirea clubului n'au fost învitaţi de cît cei mai de aproape de d. Alexiu, pe cînd toţi Cociaştii de marcă au fost lăsaţi pe din afară.

Cele ce s'au petrecut în sine la Slatina între Alex. Iliescu şi Take Protopopescu, se petrec astă-zi la Brăila în mare. E atîta zarvă între liberalii din Brăila că toţi spun în gura mare că în asemenea condiţii liberalii nu mai pot sta la putere.

Generoşii se pregătesc a da lovituri pe faţa guvernului d-lui I Brătianu pentru a-l sili să se decidă pe ce cale trebue să apuce: la dreapta ori la stînga.

❑ **Numărul viitor al *Vieţei Romîneşti* va conţine o Poveste şi o Scrisoare de Caragiale.**

❑ **D. inspector financiar Cr. Simionescu a plecat ieri seara la Bucureşti cu dosarul neregularităţilor constatate în sarcina controlorului O. Panu.**

❑ D. prof. dr. Manicatide se autobiografiează în *Voinţa Naţională*. Ast-fel aflăm lucruri forte interesante despre d-sa. D. Manicatide declară că este romîn „cum nu sunt mulţi". De aci se deduce că, în ţara aceasta, sunt romîni, mai romîni şi foarte romîni. Dovadă: numele de origine a d-lui Profesor este Minecatu, la care, de un gust, a adăugit ide şi în loc să iasă, precum era natural, Minecatuide, a eşit cu un u în minus.

D. Manicatide a făcut, deci una de tot senzeţională: romîn, romîn cum nu sunt mulţi, romîn cu nume romănesc, d-sa şi-a elinizat numele, fiindcă, natu rel, grecii îşi romanisează numele lor.

❑ **Delegatia din Fălciu a fost prezentată d-lui Take Ionescu, acasă la d. Teodor Emandi în Bârlad. Şeful partidului conservator-democrat s'a interesat de aproape de starea politică a judeţului Fălciu şi a remas prea încîntat, cînd a văzut o delegaţie aşa de numeroasă, mai ales că la Fălciu partidul conservator democrat numără foarte mulţi partizani rurali. La dorinţa arătată de delegaţie de a vizita şi judeţul Fălciu, d. Take Ionescu a făgăduit formal că va veni şi la Huşi în primăvară, nerămînîndu-i de cît Huşii şi Dorohoiul, pe care nu le-a văzut. Şeful a recomandat tuturor dragoste şi încredere în cărmaci, întru cît jud. Fălciu are norocul de a fi diriguit de un om de talia lui Teodor Cerquez.**

Delegaţia s'a retras adînc mulţumită de atenţia şefului partidului.

D. C. Arghir bătrînul liberal, fost deputat în 2 legislaturi (1895, 1901), a fost obiectul unei mari atenţiuni din partea delegaţiei politice de la Fălciu. Ca fost profesor la Seminarul de Huşi, delegaţia Fălciului a ţinut să manifeste în corpore, făcînd vizită bătrînului luptător, care cu atita dragoste a îmbrăţişat cauza democratismului romîn.

Dl. C. Arghir a rămas adînc mişcat de atenţia acordată de foştii săi prieteni de la Fălciu, între care număra unele rude de aproape, prieteni şi foşti elevi ai d-sale.

❑ **Consiliul de rezboi al corpului IV de armată va fi convocat înainte de serbătorile Crăciunului.**

❑ **Din Tg.-Frumos ni se comunică că eri noapte, necunoscuţi făcători de rele s'au introdus în locuinţa d-lui E. Tessaro, de unde au furat mărci, timbre şi ţigări în valoare de mai multe sute de lei, precum şi o sumă de bani.**

Poliţia cercetează.

❑ **Zilele acestea vor fi convocaţi la ministerul cultelor toţi inspectorii şcolari.**

❑ **Aseară a sosit în localitate turistul romîn, Gh. Florescu, care face înconjurul lumei pe jos.**

Azi, turistul a luat drumul prin Ungheni, spre Rusia.

❑ **Soc. Medicilor şi Naturalişti.— Membrii societăţei medicilor şi naturaliştilor s'au întrunit aseară la orele 8 în şedinţă ordinară.**

Şedinţa a fost prezidată de d. vice-preşedinte dr. Imervol. Au asistat d-nii: dr. P. Zosin, dr. Ştefănescu Galaţi, dr. Demetriade, dr. Bacaloglu, dr. Nimereanu, dr. Al. Lambrior, dr. B Stenner, dr. Gh. Bottez, dr. Tănăsescu, dr. Şeptelici, dr. Veisa.

S'au făcut următoarele prezentări de boale:

D. dr. Nimereanu un caz de „sifilide licheniforme" şi un caz de „tuberculide la picior; d. dr. Tănăsescu a prezentat un caz de „plaga esofagului", provenită prin lovirea cu cornul unui bou şi vindecarea fără intervenţia operatorie.

S'au făcut apoi următoarele comunicări:

D. dr. Bacaloglu o comunicare despre „Punctuaţia lombrară", ca diagnostic în unele boli a sistemului nervos a febrilei.

Discuţia asupra prezentărilor şi comunicărilor făcute, a durat pînă la orele 12, aşa că d. dr. Ştefănescu-Galaţi şi-a amînat interesanta sa comunicare „Netrectonie", ce urma să o facă aseară, pentru şedinţa viitoare.

❑ **Primăria a afişat convocarea alegatorilor col. II Senat pentru ziua de 10 Ianuarie 1910. Votarea se va efectua numai în localul primăriei. In ziua alegerei cărţile de alegător se vor elibera la judecătoria oc. 1 (lîngă prefectura poliţiei.**

❑ Serviciul administrativ al primăriei a început întocmirea tabloului de ajutoarele ce se vor acorda seracilor, cu ocazia serbătorilor.

❑ Consiliul comunal va fi convocat în şedinţă extra ordinară săptămîna viitoare, fiind la ordinea zilei mai multe chestiuni.

❑ Ministerul de interne a trimes o adresă prefecturei judeţului, prin care îi cere să convoace pe alegătorii Camerei de comerţ, din judeţ şi oraş, pentru a proceda la alegerea celor doi membri, ale căror locuri au fost declarate vacante.

❑ Membrii consiliului de higienă al oraşului, au fost convocaţi pentru astă zi Marţi la orele 4 p. m., spre a lua cunoştinţă de mersul febrei tifoide.

❑ Prin încetarea din viaţă a lui Teodor Prigoreanu şi Ioan Sandulache, două locuri de membri ai Camerei de comerţ şi industrie din Iaşi rămîne vacante. Alegătorii acestei camere, din oraşul şi judeţul Iaşi. au fost convocaţi pentru ziua de 20 Decembrie în localul primăriei la orele 9 a. m. spre a se face alegerea a doui membri noui.

❑ **Judiciare.**—Pericle Contigeanu era acuzat că, în calitate de agent al unei societăţi de asigurare, ar fi escrocat pe d-na Carolina Weiss Condemnat de tribunal la un an închisoare, Contigeanu a fost achitat ieri la curte s. I-a.

— In importanta speţă d'intre ministerul de finanţe cu prinţul M. D. Sturza despre care am vorbit ieri, tribunalul a rămas să se pronunţe Sîmbătă.

— In rolul proceselor de ieri ale judecătoriei ocol. II erau înscrise ieri 68 afaceri, d'intre care 62 referitoare la calcarea legei contra beţivilor. Toţi au fost condemnaţi la cîte 10 lei amendă.

— La secţia II-a a Curţei se judecă astăzi cererea falitului Lemel Lupu Weinştein de-a fi eliberat provizor pe cauţie.

— Eri a fost declarată în stare de faliment firma H. Schwarţ din P. Iloaei.

S'au amînat judecarea cererilor în faliment a firmelor Albrecht, Kausanski şi Friedmann; Marcussohn şi Schwarţz; Spiegler şi fiu şi D. Confeld.

❑ *Facem cunoscut abonaţilor noştri din provincie, că administraţia ziarului nostru a însărcinat cu încasarea abonamentelor pe d. Dim. Vasiliu, care este autorizat a da chitanţe în schimbul sumelor încasate.*

No. abonamentului C. F. R. 9173.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Decembrie

Hotărîrea consiliului fac de drept

Bucureşti.—Consiliul profesoral al facultăţei de drept, s'a întrunit aseară şi a discutat diferendul ivit în ultimul timp cu ministrul cultelor în chestia numirilor docenţilor şi în chestia cursurilor doctoratului în drept.

Consiliul a hotărît suspendarea cursurilor, protestînd contra ministerului pentru modul cum face d-sa numirile de docenţi.

Situaţia la Constanţa

Constanţa.—Liberalii de aci, ca şi în alte părţi, sunt în complectă desbiare, provocată, după cum se ştie, de fostul prefect Scarlat Vărnav.

Cea mai mare parte din membrii consiliului comunal au demisionat şi descomplectat consiliul.

Se aşteaptă acum numirea noului prefect care va disolva consiliu.

Se vorbeşte că se va numi o comisie interimară în frunte cu d. I. Roman.

CAMERA

Bucureşti.—S'au depus mai multe proecte cu privire la donarea unor trenuri epitropiei spitalelor civile.

Ia apoi cuvîntul dl. N. Fleva.

Oratorul a analizat discursul d-lui Gh. Duca, căruia îi recomandă ca să fie mai puţin bogat în laude şi să fie mai moderat cînd vorbeşte de oamenii politici ai ţărei, d-sa fiind un debutant.

D. N. Fleva vorbeşte apoi de situaţia politică a ţărei şi arată la ce rezultat au ajuns reformele agrare făcute de guvernul liberal. D-sa relevă apoi halul de dăstrăbălare în care se găseşte administraţia ţărei.

Şedinţa continuă.

SENATUL

Bucureşti—D. Spiru Haret dă citire mesag'ului care prevede un proect de lege pentru înfiinţarea unei comisiuni istorice.

*

Discuţia de respuns la Mesagiu se începe la senat, Vineri.

Convocarea consistorului

Bucureşti.—Consistorul superior al bisericei a fost convocat pentru ziua de 10 Decembrie.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Un consiliu de miniştri s'a ţinut aseară, sub preşedinţia d-lui Ionel Brătianu.

In acest consiliu s'a hotărît şi noile numiri de prefecţi.

Ciuma

Constantinopol.—Două cazuri de ciumă au fost constatate la Alexandria.

Accidentul lui Blériot

Constantinopol.—Aviatorul francez Blériot s'a rănit, ieri în mod uşor la mînă.

Proces

Madrid.—In faţa consiliului de rezboi prezidat de vice-amiralul Viniera s'a început procesul ofiţerului de marină, Macias care acum cîte-va luni a acuzat pe primul ministru Maura de fraude în licitaţia pentru construcţ'a unei noui escade.

Reichstagul

Berlin.—In Reichstag, cancelarul Bethman Halweg respunzînd mai multor oratori; în privinţa provinciei Alsacia Lorena a declarat că în Germania nimeni nu se supără din cauză că alsacienii îşi amintesc încă din trecut şi deci nu trebue să se vadă în aceasta o protestare în contra guvernului.

Boala Regelui Leopold

Bruxelles.—Ştirea după care regele ar fi pe moarte e desminţită de medicii regelui. Azi după amiază s'a ţinut un consult de medici şi operaţia proectată a fost hotărîtă pentru mîine dimineaţă.

*

Bruxelleă.—Regele Leopo'd a primit azi dimineaţă sf.-ta grijanie. Nunţiul papal i-a dat binecuvîntarea Papei.

*

Bruxeles.—Se afirmă că o telegramă a fost trimeasă principesei Luiza, fiica regelui Leopold la Buda-Pesta, rugînd'o să vie în grabă la palatal din Bruxelles.

Furtună mare

Salonic.—O furtună teribilă s'a deslănţuit asupra oraşului şi a pricinuit pagube mari, precum şi în întreaga provincie. Două poduri ale Căei ferate pe rîul Vaedar au fost stricate în cît comunicaţia cu Astria e întreruptă.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 30 Decembrie 1909 ora 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru furnitura furajelor necesare Serviciului Curăţirei stradelor până la 1 Septembrin 1910 şi anume

97130	Kilograme	fîn.
95600	„	ovăs.
7250	„	orz.
4730	„	pae de grîu.

Garanţia provizorie 1500 lei în numerar sau efecte garantate de stat. dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 26116. 30 Noembrie 1909.

De vînzare Una moşioară în întindere de 56 fălci, *situată la o departare de 1—4 oră de Tg. Negreşti Jud. Vaslui* şi 1—2 oră de gara Buhăeşti.

Doritorii a se adresa la administraţia ziarului.

BUCUREŞTI
Hotel „UNION"

— STRADA REGALA 6 —

Situat în apropiere de toate autorităţile şi centrul comercial.

Camere începînd de la 2 lei.. Hotelul a fost luat sub conducerea d-lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iaşi şi înzestrat cu tot confortul necesar.

90 camere complect reînoite şi frumos aranjate.

Lumină electrică.—Tramvai în faţa hotelului.—Telefon.

Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieşenilor în special precum şi a tuturor pasagerilor din Moldova.

Cafene şi restaurant

Marea Prezicătoare

a trecutului, prezentului şi viitorului

ELISABETA GORCEA

Din străinătate, a sosit pentru un scurt timp în Iaşi, stabilindu-se în **strada Petru Rareş No. 15.** *(în dosul poştei centrale)*

Specială şi neîntrecută în arta ghicitului.

Vizitatorii să nu-şi dea părere rea, până a nu vizita şi a se convinge de adevăr.

Dr. H. Solomovici

Specialist în boale de

Nas, gît şi urechi

Reîntorcîndu-se din voiajul de studii de la Berlin

S'a reluat ocupaţiunea

Consultaţiile 9—11 a. m. şi 3—6 p. m.

Din cauza mutărei, de vînzare arangeamentul complect a unui salonaş şi se pot vedea în fiecare zi, între oarele 12 jum.—5.

De asemenă este de închiriet şi o odae mobilată.

Wisznewski.

Romînă 53.

T. STOENESCU

FOST PROCUROR LA CURTE

AVOCAT

Iaşi Strada No. 17 Veche (Poarta bisricei Bărboi)

Dr. B. Stenner

Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venerice.

de la 1—3 şi 7—8 p. m.

Iaşi, str. Muzelor (colţ cu str. de Sus.)

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thur F ntia

De vînzare La toate magazinele de con um din ţară

Cele mai bune, încercate şi economice în consumaţia comustibilului pentru a griculţură şi industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

Instalatiuni de gaz sărac

de la 10—100 cai putere

Cheltueli de combustibil 0,8—2 bani pro:oră şi cal putere

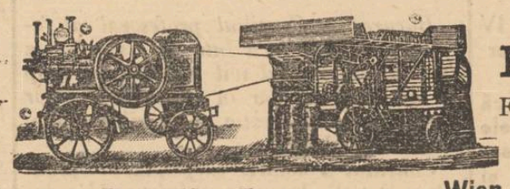

Nu face fum, Nu face funingine

Fără pericol de foc şi explozie

Nu necesitează mecanic

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

Reprezentant ISIDORE MARGULIES, Iaşi

27—Strada Ştefan cel Mare—27

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1 a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 40,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

1420 NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureaţă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 3 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str, de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştinţa intinsei sale clientele că s'a asortat cu

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne

Godin Rubeland şi Barbarossa

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi Tabla Marca Leu precum şi Saci Calcuta

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de dees mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

—Strada Bărboi No. 15—

Consult. 7— a. m. şi 4— p. m

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoareelectrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 885 Joi 3 Decembrie 1909

Pe PRAGUL CADERII

Zilele guvernului sunt numărate. Loviturile ce i se dau autorității sale morale, de către organele constituite în stat i-au slăbit așa de mult vaza, că viața materială ce o duce e spre rușinea țării și decăderea absolută a ori-cărui prestigiu de partid politic.

Dar incapacitatea regimului e așa de mare, inepția premierului așa de colosală, că-și ascunde capul în nisip și crede că nu-l vede nimeni, dacă își lasă numai hoitul în afară. Guvernul liberal trăește o viață moartă. Și înghețul rece al morții nu-i vine numai de la vasele capilare ale organelor extreme, ci a atins și organele de funcționare centrale.

Pe întinsul țării partidul liberal se sfîșie. Nu e județ, unde să nu fie cîte două-trei coterii și grupări liberale. Mîncătura aceasta roade unitatea partidului liberal și procesul de descompunere se urmează cu pași grăbiți. Acum că șeful partidului e și șef de guvern și încă grupele nu se apropie, iar șeful n'are autoritatea cerută, dar mîine, cînd șeful guvernului nu va fi de cît șeful ocultei, partidul se va rupe, se va desmembra.

Fruntașii pe județe își plătesc polițele cu o exactitate în reciprocitate, ce nu lasă nimic de dorit. La Slatina, Alex. Iliescu s'a răfuit cu Take Protopopescu. La Craiova Mitescu cu Vercescu. La Vlașca generoșii lui Ion Ghica cu bătrînii liberali. La Brăila, a! e frumos la Brăila! Cociaș își frînge sulița cu Alexiu.

Și așa pretutindeni!

Fruntașii duc duhul lor în parlament; și nu s'a mai pomenit nicăirea ca la liberali, în plin Senat membri din majoritate să atace regimul cu vehemența d-lor Poriiu-Paul și Dr. Rîmniceanu.

Toate chestiunile mari lăsate baltă; toate legile mari făurite șchiop, alcătuite inept și menite să zacă îngropate în cartoanele parlamentului.

Iar jocul de echilibristică politică a premierului dovedește neîncrederea ce are în partid, cum și partidul la rîndul său arată răceala și neîncredere în șef.

După ce a clocit 8 luni remaniarea, a zămislit 2 miniștri, cari nu împacă pe nimeni. Cu noii miniștri s'a burzuluit și Camera și Senatul. La Cameră, generoșii văzîndu-se înșelați au început să se numere. Și numărarea a fost de peste 30 voturi.

Văzînd că pot forma clică, camarilă, acum generoșii vînează în jos la partid, partizani, iar sus la cîrmă șef. Generoșii între dînșii discută, în mod foarte aprins, lipsa de însușiri sufletești ale lui Ion Brătianu. Pentru ei Ion Brătianu este un om supt mediocritate, și deci neavînd încredere în persoana sa își caută stăpîn. Cu Sterea is prea deochiați, n'ar avea succes. Și apoi nici Sterea nu e omul de acțiune politică. E greu în politică căci ai de tărît tu șeful, în loc ca șeful să te tîrască pre tine.

Și apare la orizon pentru generoși un om, în jurul căruia s'ar putea ralia, după cum s'ar putea ralia mulți alți bătrîni liberali.

E Spiru Haret.

Haret ne mai fiind ministru, ci simplu membru din majoritate, poate periclita situația lui Ionel Brătianu. De aceia d. Brătianu se luptă să ție pe Haret pe lîngă sine, nu de dragul lui Haret, ci de dragul lui, din instinct de conservare. Par'că ar fi un făcut la d. Haret să facă boroboațe și să primească ghionturi în față, în coastă, în piept, în spete, că doar, doar s'ar hîi din locul lui. Și Brătianu nu vroește și ține să-l compromită de tot, Haret acum nu face de cît își mănîncă lefteria, își mănîncă opere, ca zeul care își mînca copiii. De Sinod afurisit, de Senatul Universitar pălmuit, de consiliul facultății de drept desaprobat, cu greva profesorilor pronunțată, și el rămîne, căci Ion Brătianu îl ține, îl roagă să rămîe, așa cum este.

Iar cînd partidul e așa de hrențuit, guvernul așa de slăbit, alegerile bat la ușă. Cu ce autoritate morală se prezintă guvernul? Cu ce suprafață de candidați? Candidații is toți căzuți, și alegătorii nu mai pot repeta comedia, trîntindu-i numai, ci îngropîndu-i acum.

Rar s'au văzut alegeri făcute supt o atmosferă mai greoae pentru guvern, ca aceste de acum.

La Iași, desordine și desorientare!

La Vaslui, bancrută politică, un falit căzut odată.

La Bârlad, ridicolă candidatură.

La București, un naiv, care crede că tot ce zboară se mănîncă.

La Cîmpulung un candidat improvizat alegătorilor.

Cele 5 alegeri parțiale, sunt pragul căderii.

Gh. Ghibănescu

TERIBILA EXECUTARE A GUVERNULUI

Guvernul trece la Cameră prin grele momente. De multă vreme nu s'a auzit din partea opoziției, rechizitorii mai strașnice ca cele rostite acum, cu prilejul discuției la mesagiu. După d. Take Ionescu, a venit rîndul d-lui Filipescu, iar ieri a fost ziua d-lui N. Fleva, pentru a executa guvernul. Impresia produsă asupra majorităților parlamentare, de cuvîntările acestor trei fruntași ai opoziției, a fost zdrobitoare. Mamelucii au rămas împetriți pe bănci și n'au mai îndrăznit să mai întrerupă.

Insuși guvernul rămînea înmărmurit, la auzul atîtor acuzațiuni ale opoziției.

„Să vă retrageți de la putere!—acesta a fost glasul celor trei căpetenii politice—fără a vă preocupa de succesorii D-voastră! Să vă retrageți, caci vă repudiază întreaga opinie publică a țărei, care vede în politica D-voastră un pericol iminent pentru statul nostru!

Și la cuvintele de retragere, guvernul și majoritățile au plecat capul cu umilire, recunoscînd că aceasta este singura soluție, pentru [illegible] cinată de politica anarhică și destrăbălată a conglomeratului de deșuchiați și deochiați, cari alcătuesc astăzi partidul liberal.

Căci foarte bine i-a calificat alaltăieri d. Fleva, într'unul din discursurile sale.

Deochiații sunt vechii liberali, deprinși în fapte rele, este oculta, mult ticăloasa ocultă, care n'a avut alt ideal în politică de cît căpătuiala, învățătura fără muncă a tuturor stîrpiturilor, gheșeftarilor nesățioși strînși în jurul ei.

Iar deșuchiații sunt generoșii pe cari oculta i-a luat pe lîngă dînsa, spre a-i utiliza în toate ticăloșiile ei politice, și cari vor deveni în curînd tot așa de deochiați ca și bătrînii liberali.

Respunsurile pe care cîntărețul tuturor partidelor—volintirul G. Fanu, și generosul de proveniență, Duca, au cercat să le dee celor trei fruntași, au mărit și mai mult impresia dezastoasă pe care o are țara de soarta guvernului.

Cetățenii cu drag de nevoile și interesele publice să fie deci liniștiți, politica deșuchiaților și deochiaților din partidul liberal, a dat cel mai fraudulos faliment, —și în curînd va fi înmormîntată împreună cu toată gloata de politicieni de rînd cari doi ani și-au bătut joc de țară și a lovit cu cruzime în cele mai scumpe interese ale tuturor claselor noastre sociale.

Vip.

POLIȚIA ȘI CANDIDATUL

Despre prefectul orașului Iași, d. G. Săndulescu, s'a vorbit foarte mult acum șase luni, cînd cu marea mișcare în magistratură. Ar fi de prisos să reîmprospătăm faptele: ele sunt la cunoștința tuturor. Ținem numai să relevăm această curioasă anomalie: un prefect de poliție despre care s'a vorbit mult cu prilejul unei mișcări în magistratură și despre care nu se vorbește de loc ca prefect.

Nu că d. Săndulescu ar avea o presă bună—nu acesta este motivul că se vorbește foarte rar despre d-sa. Dar fiindcă d. Săndulescu, ca prefect, nu face nimărui nici un rău. Face, din contra, foarte mult bine. El și subalternii săi sunt mari filantropi și cultivă de aproape asta.

De îndată ce se comite un furt în sumă ceva mai mare, poliția se pune pe urma furtului și rămîne în urma lui. Sfînțuelile se practică ca din vechiu; poliția Iașului a ramas cea mai detestabilă din țară. Dar avem comisari de cl. I și cl. II, avem chiar și un serviciu de siguranță, suntem amenințați să avem și un inspector polițienesc.

Respectabilul, ca număr, aparat polițienesc ce-l avem, are, în primul loc, menirea nobilă să vîndă bilete la reprezentațiile de bine-facere și, în al doilea loc, să fie la curent cu micele cancanuri din tîrg.

Idealul polițistului local este să constate un flagrant delict; [illegible] poată ghici cine cu cine se află în trăsura cu coșul rădicat...

D. profesor dr. Manicatide, specialist în boli de copii, a avut parte să distragă eminenta poliție din Iași cu eminentul ei prefect, de la toate aceste nobile indeletniciri.

De cînd clubul liberal din Iași a fost declarat în permanență, nu se mai vînd bilete de teatru la evrei; trăsurile cu coșul rădicat nu mai sunt urmărite; cursurile de medicină de la școala de gardiști au fost suspendate; tot nu se prind hoții, dar se face politică.

Este pertinamente adevărat, că diversii comisari și derivatele lor, toți nobili și distinși barbați, au primit însărcinarea să cutreere casele opozanților, să spioneze și, firește, ei nu află nimic.

Prefectul de poliție crede că, cu asemenea mijloace, va afla, va deruta, va învinge.

Polițiști, și încă de cei de la Iași, au obținut astfel o misie cu totul nepotrivită pentru inteligență, o misie rușinoasă pentru colegiul II Senat.

Indărăpt la biletele de teatru — d-le prefect al poliției.

Un debutant generos

D. I. G. Duca, tînărul parlamentar generos este negreșit un personaj. D-sa întrunește toate condițiunile unui om politic de marcă, în partidul d lui Ionel Brătianu. Fiu de statue ca și șeful său suprem, înaintea căruia [illegible] să bată mătănii luîndu-și mutră de [illegible] cernicie; își ia [illegible] cînd e vorba să-și îndeplinească însărcinările date de șef față de adversarii politici.

Cu această însușire eminamente liberal-generoasă, d. I. G. Duca a vorbit la Cameră în ședința de la 30 Noembrie. Crezîndu-se d-sa cel în drept de a răspunde discuțiunii făcută de către d. Take Ionescu și N. Filipescu la răspunsul Adresei, d. Duca a fost de o... obrăznicie cum numai d-sa este capabil.

Arogant peste măsură — ridicol prin aroganța-i, care nu-l prinde de loc — d. Duca n'a știut, n'a putut ști că d-sa va ieși micșorat din această tentativă de irresponsabil. Căci cine ar fi putut acorda credit d-lui Duca atunci, cînd sforțările d-sale tind la a avea o atitudine obraznică față de niște fruntași politici, care și-au dobîndit situațiunile lor prin muncă.

De aceia, foarte bine venită a fost lecțiunea ce i-a servit fruntașul nostru d. N. Fleva, care tratîndu l ca pe un dilentant politic i-a pus în vedere necuviința ieșirii sale. D. Duca încă n'a făcut nimic în țara aceasta—am dori să sperăm că va face de acum înainte;—prin nimic d-sa nu poate justifica situațiunea politică ce ocupă; de cît doar prin faptul că este membru generos al partidului liberal. Și că locul d sale este în acest partid și în nici unul altul, d sa știe chiar de la d. Take Ionescu, care i-a spus-o cînd d. Duca i s'a oferit politicește.

Iar acum, d. Duca a confirmat prevederile șefului nostru, punîndu-și în evidență toate însușirile sale prin excelență liberal generoase: obrăznicia și cinismul

Vania.

CATE-VA NOTE

Pereche la calul d-lui Bonciu.

De sigur, calul d-lui T. Bonciu este mai celebru de cît întreaga mișcare equestră din Iași, de cît chiar celebrele curse de cai din localitate, la cari aleargă cai de pretutindeni din țară, în afară de cai din Iași, fiind că Iașul are toate cele necesare: are Jockey-club, are platou pentru alergări, dar n'are cai de curse.

Vestitul cal al d lui Bonciu își datorește celebritatea longevității, în primul rînd. De așa de mult trăește, că unii cred că ie elefant—calul d-lui Bonciu. In al doilea rînd vine faptul, că al d-lui Bonciu cal, este un animal cu destinație absolut fixă: el umblă de acasă la cafeneaua Traian și îndărăpt. Aiurea nu merge—ferească D-zeu.

Calul acesta era unic în felul său pînă alaltăeri seara, cînd s'a relevat ca pereche foarte potrivită, potrivită ca sex și ca putere de muncă, iapa Spiridoniei.

Iapa Spiridoniei a debutat pe scena teatrului național. Cînd i s'a strigat „hi iapă, că ai treabă“, ea a stat foarte flegmatic locului, căci ea este deprinsă cu viața sedentară, ca și calul d-lui Bonciu.

Să se știe, însă, că Iașul ecvestru s'a îmbogățit: calul d lui Bonciu și-a găsit perechea.

*

Oratorul guvernului, d. Meiteanu, a răspîndit în jurul său o atmosferă pe care singură rășina a fost în stare s'o înăbușe.

De atunci nu-i mai zice Meiteanu, ci Merdteanu. Nu este, însă. adevărat, că d-lui Merdteanu i se mai zice și Cambronne.

Adevărul este, că d sa mai este cunoscut și sub numele de Crampon.

OAMENI ȘI LUCRURI

KIF - KIF

Acum vr'o cincisprezece ani bătrînul critic Sarcey ieșind de la un spectacol esclusiv și escesiv parizian și trebuind să-și dea impresia pentru ziar, a scris despre cele văzute:

—„C'est Kif Kif bourriquot..“

Nimeni, în gazetăria pariziană, nu mai scrisese, nici nu mai cetise asemenea cuvinte; nimeni nu știa în ce limbă sunt și ce însemnează. A doua zi gazetarii, și cei mai tineri și cei mai bătrîni asaltară pe bătrînul maestru al criticei pariziane cerînd lămuriri, întrebînd ce a vrut să înțeleagă prin cele două monosilabe și încă mai mult prin cuvîntul din urmă; ce legătură.. anatomică e între dinsele și ce relațiune au toate cu piesa în chestiune?

Sarcey pretinse că e o expresie algeriană, ori marocană, o expresie franceză veche, africanizată și așa mai departe. Dar mai tîrziu, după ce fraza deveni celebră și făcu carieră, mărturisi că fusese o simplă născocire, fără vr'o legătură limbistică, fără vr'un înțeles. Iar ani de zile, de-a rîndul, ziarele, care la început se jenau să amintească vorbele cu ortografia lor specială le aplicară unui anumit gen de teatru; iar de la ei cuvintele trecură în „argot“-ul parizian și aseară le am auzit din gura foastei pariziane artiste Madeleine Dolley:

— „C'est Kif-Kif...“

Expresia a supraviețuit lui Sarcey și ea caracterizează astă-zi un gen de producțiune, un gen de viață și despre ceia ce au văzut aseară spectatorii noștri pe scenă, nu există astăzi altă caracterizare decît cea dată prin chiar gura artistei—și ce frumoasă gură are pariziana aceasta! —, vorbind despre viața unei anumite lumi și a unor anumite cartiere și clase pariziene:

— C'est Kif-Kif..

Cine nu cunoaște, măcar din auzite moravurile și viața Parisului, va fi mirat și poate... indignat, așa cum erau și personagiile de provincie ale lui Feydau în actul al doilea al piesei de aseară.

Acea viață pariziană la care cugetă cu o discretă voluptate eroii din „Walzertraum“; viața din cafelele cartierului Montmartre, începînd cu voioșia zgomotoasă de la „Maxim's“ și de la „Moulin Rouge“ și sfîrșind cu lugubra veselie de la „Cabaret du Néant“ ori „Cave macabre“; viața de excentricitate și de lubricitate care a făcut celebritatea marei Capitale cel puțin pe cît au făcut-o și operile de înaltă cultură,—acea viață ne o exportează și ne-o înfățișeasă, în aspecte suggestive, artiștii pariziani de un anumit fel și de la dînșii nu putem cere alt-ceva. Cu atît mai mult cu cît d ra Dolley, pe lîngă că e o excelentă „actriță“, e și o figură adorabilă pe care o însuflețește încă reflexul unui joc pasionat. Aceasta se va vedea și mai mult în „La femme nue“ în care va apare astă seară, ca o femee simpatică. Pentru că autorul o dezbracă de haine, nu însă de cinste.

E cea mai virtuoasă femee goală ce există în literatura și în atmosfera Parisului—Kif-Kif.

Rodion.

Școala primară în Elveția

VII

Factorul cel mai principal de la care atîrnă progresul școalei este, fără îndoială, nvățătorul. El este elementul, forța vitală, care trezește în copil viața spirituală. Fără învățător nu există școală. Toate legile precum și programele cele mai perfecte n'ar avea nici o valoare, dacă n'ar fi cine să le aplice cum trebue, să le dea viață. Școala plătește cît plătește învățătorul. Cele mai bune instituții și cele mai perfecte legi, sunt puțin lucru, cîtă vreme oamenii însărcinați să le execute, n'ar avea spiritul și inima aprinse de focul misiunei lor, dacă n'ar pune ei însuși puțină patimă și credință. Trebue să ne cităm ca să dăm viața ideilor, dacă vrem ca ele să devie fapte reale.

Nu se poate susține că în Elveția învățătorul nu este la înălțimea misiunei sale. Rapoartele autorităților conpetente îl arată pretutindene plin de bună voință și dragoste pentru a lucră asupra copiilor ce-i sunt încredințați, atît cu vorba cît și cu fapta. Ele îi exprimă totdeauna mulțumiri pentru zelul cu care lucrează în clasă și pentru a se ține în curent cu metoadele.

Nu poate să fie nimeni învățător dacă n'are brevetul statului pentru aceasta. Condițiunile pentru a l obține diferă de la un canton la altul. Totdeauna el se obține însă, în urma unor probe atît teoretice cît și pactice, la care este supus candidatul. Programa materiilor este stabilită de către stat. In regulă generală personalul învățătoresc se pregătește în școli speciale, școli normale.

Cea dintăi școală normală a fost înființată în Elveția la 1768 de către Abatele Benedict de St-Urbain ca instituție privată: Dar ca instituție publică a fost înființată pentru prim-oară în Cantonul Argoviei la 1822. Inainte de această dată nu exista în această țară nici o școală care să prepare pe educatarii poporului. Cineva putea să devie instututor la întîmplare, de multe ori după ce încerca toate meseriile. De la 1832 începe a se înmulți numărul lor și astă zi în toată Elveția sunt 42 de școli normale care prepară pe învățătoii de la țară și de la oraș.

Intrarea în școala normală se face prin concurs asupra unor materii din școala secondară și în urma unui examen medical, se cere vrîsta de 15—16 ani. In timpurile din urmă a început a se studia și chipul cel mai nimerit de a se cerceta candidații și asupra aptitudinelor pedagogice. Pentru aceasta în unele părți, cei care doresc să îmbrățișeze cariera de învățător, își arată această dorință încă de pe la vrîsta de 12—13 ani și la concursul pentru școală normală sunt consultate și persoanele cari i au avut în observare până atunci.

Durata studiilor în școala normală variază de la 1 la 4 ani. Anul școlar începe în unele părți primavara, în altele toamna. Vacanțele durează 9—12 săptămîni pe an. Programa foarte variată, cuprinde limba maternă, pedagogie, matimatici, șt-naturale, Religie, în unele cantoane se predă puțin în altele de loc. Asemenea și higiena. Dar științele agricole pretutindene, aseminea și cîntul și artele grafice. Muzica instrumentală numai în cîte va școli multe școli normale sunt prevăzute cu școli de aplicație altele nu. Aceste însă trimet pe elevii lor la școlile primare din apropiere pentru practica pedagogică. In unele Cantoane elevii fac stagiu în clasa unui institutor regulat.

Unele școli normale sunt cu internat, altele fără. Elevii cari după terminarea cursurilor normale nu intră în învățămînt, sunt ob igați a restitui statului cheltuelile internatului. In unele școli s'au instituit concursuri cu premii între elevi asupra unui subiect în afară de materiile de studiu, pentru a stărni emulația. Pe unele locuri există examene de trecerea din clasă în clasă, în altele acesta este menținut numai pentru clasa de eșire.

In multe părți numirea de învățător se face provizoriu, dar atunci el este supus din timp în timp la un examen de capacitate. Această măsură face ca nimene să nu se considere desăvîrșit în această meserie, ci din contra, că de acum are o lună pentru a se perfecționa. In școala normală el n'a fost pus de cît pe cale de a se instrui. De acum înainte, după numirea ca institutor el are a se ocupa însă în libertate de complectarea propriei sale educații prin ci-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VII Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 11 Decembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 12, jumatate Lei 6- Un sfert de loz Lei 3 Una optime loz lei 1.50.

tirea de opere literare, prin studiul pedagogilor clasici, prin meditare... In unele cantoane numirea se face prin alegere de către cetățeni, ori de către consiliul comunal. In cantonul Vand numirea se face în urma unui concurs între candidații cu brevet de capacitate. Din comisiunea examinatoare face parte comisiunea școlară comunală, un delegat al Departamentului, care este și president și un delegat al comunei. Dacă municipalitatea crede de cuviință numirea unui institutor în locul vacant se face și prin alegere, de către comisiunea de mai sus, dacă candidatul întrunește majoritatea absolută. Numirea este provizorie și e sancționată de Departament. După 3 ani, în urma unui nou examen, învățătorul este întărit definitiv.

Institutorul este oprit pe a ocupa o funcție incompatibilă cu demnitatea sau caracterul funcției sale, deși în unele cantoane el poate face servicii benevol sau obligatoriu la Biserică. Cînd un instituior absentează de la școală din cauză de forță majoră, i se plătește întreg salarul timp de 6 luni, după care i se ia o parte pentru plata suplinitorilor. Absențele nemotivate atrag după ele pe lîngă retragerea din salar și notarea rea a institutorului.

Pentru perfecționarea membrilor corpului didactic, s'au creat în unele cantoane conferințe școlare odată sau de două ori pe an. In alte cantoane institutorii sunt obligați să urmeze cursuri la Universități anume organizate pentru ei. Aiurea în fine sunt hotărîte 2 jumătăți de zi pe semestru pentru ca institutorii să poată vizita școlile pe care autoritatea școlară le numește, pentru a deprinde metoada. Scopul conferințelor, la care de multe ori iau parte și profesori de cursul secundar, este perfecționarea în metode, examinarea manualelor de școală, pronunțarea asupra programelor, discutarea unor propuneri ce au a se face autorităților superioare..

In cantonul Vand membrii corpului didactic primar se adună în conferință de district odată pe an, dar pot fi convocați și în conferință de cerc, ori de cîte ori este a se discuta ceva. Convocările se fac de către Departament, care fixează și ordinea de zi. La aceste conferințe sunt convocați și membrii comisiunei școlare, cari au voce consultativă (Va urma)

C. V. Buțureanu
institutor

Impresiuni de la sărbătoarea de Duminică

Ziua de Duminică a fost de sigur una din acele zile mari, pe cari întîmplările le oferă din cînd în cînd, orașului nostru. A fost așa de grandioasă manifestarea pentru știință, sau o parte din știința romînească întrupată în d. Maiorescu, au fost așa de calde și sincere, urările ce i se aduceau, în cît toți au plecat adînc impresionați, și ziua aceia ar fi ramas o zi senină, înălțătoare, așa cum lașul a avut multe în trecutul lui, dacă un incident aproape neobservat, n'ar fi tulburat o clipă voia bună a tuturor.

In momentul cînd d. Profesor Riegler rostia pasagiul din cuvîntarea sa, relativ la legătura dintre științele positive și logică, un grup de studenți, discipoli ai d-lui Cuza, au început să murmure, credeți? Nu. Au început un soi de mîrîitură așa cum se obișnuește la întrunirile electorale unde opoziția nu are alt chip de a protesta. Faptul a impresionat penibil pe mulți, cu atît mai mult cu cît s'a produs în urma unui semn al Profesorului Cuza. De sigur nu era aici nici o intenție din partea d-lui d r Rigler. nici rea, nici bună.

Ca om de știință, ca delegat al facultăților de științi și medicină, nici nu putea vorbi alt fel.

Așa după cum d. Găvănescul a privit activitatea sărbătoritului prin prisma filosofiei sale, cum d. Rișcanu a vorbit ca istoric, era natural ca și d. Regler să vorbească ca om de știință. Și, în această calitate, trebuia neaparat să stabilească un domeniu al știinților expermentale, pentru a vedea de unde începe domeniul filosofiei și implicit, al logicei.

Ori, în cursul cuvîntărei a făcut cîteva observații care par așa de firești, așa de logice, chiar pentru mințile cele mai înguste.

„Știința n'a găsit încă paradisul, aci pe pămînt“.

Mă rog. Poate face cine-va afirmația contrară?

„Știința și credința sunt lucrari bine distincte și care prin însăși firea lor, nu pot sta la o laltă“.

Oare poate afirma cine-va, că în acelaș creer ar putea sălășlui în bună armonie teoria eterului sau teoria cosmogonică, alături cu **credința** teologică asupra creărei lumei?

E așa de evident lucrul acesta, în cît chiar între înalții și culții membri ai clerului, nu cred să se găsească unul care să creadă contrariul.

Știința are o lume a ei de investigații, are o metodă proprie; și numai acele fenomene, acele adevăruri cari au trecut prin furcile caudine ale observației și expermentărei a numeroși savanți, numai acele trec în domeniul legilor eterne pe care nimic nu le poate schimba și după care se conduce o întreagă nemărginire cu D-zeu cu tot, Pe de altă parte, aceste adevăruri, necesită o anumită pregătire spre a fi înțelese, și mai ales necesită un anumit spirit critic, pe care nu toți îl pot avea.—

Li rămînea dar religiei, domeniul neabordabil de experiență, problemele mari care se transmit din generație în generație cu aceliași semne de întrebare, și i rămînea încă marea mulțime, refractară de voe sau de nevoe, la cuceririle științei.

A venit vremea apoi, cînd religia nu mai poate răspunde suficient la o sumă de chestiuni pe care omenirea și le punea, și atunci, ca o *trebuință imperioasă* ca o *necesitate adîncă* apare logica și filosofia ca ramură a ei.—

Acestea—*științe pozitive* și ele—căutau prin șiruri de judecăți—judecăți subordonate și ele la anumite legi—să ajungă la soluția diferitelor probleme. A rămas ast-fel religia—pentru cei mulți, cum zicea d. Maiorescu—ca prin speranța unor fericiri viitoare, prin poezia ei adîncă, prin fastul și misterele manifestărilor ei, să stăpînească marea masă de oameni, să le aline nevoia de a **crede în ceva**, dar mai ales să le înalțe sufletul în regiuni transcidentale pentru a-i face—să admitem—mai buni, mai nobili.

Mersul acesta evolutiv e în însăși firea lucrurilor. Nu-i nimic forțat în el, pentru că știința s'a desvoltat și se desvoltă, iar religia mereu își restrînge domeniul, independent de voința unora sau altora.

E *trebuința adîncă* ce o simte fie care individ de a cunoaște lumea, și a o cunoaște în modul cel mai larg și mai complect.—

Sunt eu vinovat, că la marile probleme ce mi le pun, îmi răspunde știința și nu religia?

S'au păcătuește cu ceva știința cînd pe încetul împrăștie negurile pentru a ne deschide orizonturi în fața cărora rămînem minunați, în fața cărora exclamăm ca altă dată Laplace „păcat că avem numai un univers de cercetat!“ ??.

Așa dar conftictul între una și alta, conflict ce datează de cînd a apărut știința, e tot așa de firesc, cum *e firească existența lor.*

Totuși, în acest al XX secol, nimănui nu i-a trecut prin minte să tiranizeze o parte sau alta, pentru că *adevărul*—**unul și acelaș**—o să triumfe de sigur și acea care'l va face să triumfe va fi primită de sigur ca doctrină a umanității.

Ah! Că conflictul acesta poate aduce o desechilibrare în mințile necoapte, e iarăși drept.

Dar faptul are o causă care residă în însăși organizația noastră ca stat, unde religia e pusă alături cu puterile laice.

Dar iarăși observ că nimănui nu i ar veni strașnica idee să scoată studiul științelor din școli, pentru a lăsa numai religia.

Prin urmare—singura cale pe care o minte sănătoasă ar admite-o?..

Desvolte-se știința în libertate; desvolte-se și religia tot așa de liber. Fie cine, creadă în ce o pofti, căci doar ne place să caracterisăm acest secol, prin toleranța cea mai nețărmurită, față de ori-ce idee.

Așa ar fi logic, așa ar fi drept.

Totuși se găsesc—și s'au găsit din ne fericire și Duminică—din acei cari nu voesc să știe de toleranță, care te pun în imposibilitate de a-ți afirma ideile, prin sgomot, mărîituri și la rigoare și prin măsuri mai drastice.

Dar mai curios e următorul fapt.

Antagonismul între d. Cuza și partidul d-sale de o parte și o sumă de profesori—somități ale științei—de alta, a pornit pe tema sfeștaniei.

Profesorii și-au spus cuvîntul și părea că afacerea a luat sfîrșit.

D. Cuza merge înainte însă. Atunci se găsește cine-va care-i dă în vileag niște versuri scrise într'o vreme cînd știința, biata știință, ducea greul și publicate într'o revistă alături cu un articol intitulat „Este Dumnezeu sau nu“?

Fie-care din noi de sigur, ne simțim îndulcoșați cînd ne poartă gîndul spre trecut, fie-care avem un cuvînt bun, o tresărire ascunsă, pentru acele vremi fericite.

Numai d. Cuza trebue să fi regretat amarnic acel cald entuziasm de odinioară trebue să fi blestemat ceasul, cînd cu fruntea rezimată în palmă, cu sufletul plin de speranțe, cu mintea înfrigurată de viziunea unei lumi fără biserici, și fără preoți, a scris acele versuri care mai tîrziu aveau să i aducă atîta bucluc.

Și cînd el, în deplina putere creatoare s'a văzut pus pe două coloane trecutul și presentul, nu-i rămînea de cît să transforme discuția de idei în discuție de.... echivocuri să-i zicem.

Căci înțeleg să și schimbe cine-va în parte părerile,—toate 's trecătoare pe lume!—dar să treci de la cel mai vajnic ateism la bigotismul de acum, și astb în timpul depliniei tale maturități, asta de sigur e o neștatornicie condamnabilă, și care aruncă o tristă lumină și asupra sub-șefului și asupra partidului

Avem o universitate cu o facultate de științi și una de medicină. In ele cu sacrificii enorme, muncesc o sumă de tineri, care-și depun acolo toată tinerețea tot avîntul lor pentru a se lumina.

Ei învață acolo că adevărul trebue căutat, dar mai ales trebuie căutat cu răbdare, cu muncă cu metodă; și învață că știința e singura mîntuire singura armă de desrobire a poporului.

Ori voi nu puteți suferi să auziți de știință, de și profesorului vostru îi place a evidenția la lecția de deschidere, că economia politică e o știință și positivă încă.

La ce dar s'ar mai cheltui atîția bani și atîta energie cu zecile de laboratoare? Să le desființăm, domnilor.

In laboratoarele de chimie din sub sol am putea amenaja o închisoare à la Montjuich, prevăzută cu tot confortul pentru... tortură. Iar în turnul de apă din curtea Universității am face închisoarea pentru cei mai primejdioși eretici. Dr. Leon, dr. Riegler, dr. Tiron—și sus de tot sub acoperișul de plumb să punem pe d. Bujor. Colecțiile de minerale ale d-lor Simionescu și Buțureanu ar putea folosi cu succes ca argumente dicisive în discuțiile publice.

Și ca să nu uit și medicina. Să instituim încă un tribunal suprem și acei condamnați la moarte să fie duși întâi la Institutul de Anatomie, unde la ceas la ceas, să li se facă injecții puternice cu o soluție, părți egale, apă cu rahat și cîte un punct din programul partidului.

In felul acesta, domniilor dăm o dublă lovitură: scăpăm pe de o parte de supărătorul cauchemar al unei științi ce se ridică mereu amenințătoare și avem meritul de a face ca și cei păcătoși să beneficieze în clipa din urmă de mîngîerile crezului nostru, și să moară ast-fel deslegați de pacatul enorm de a fi muncit și luptat pentru stiință. **Ștef**

Tuast rădicat de d. Gr. Patriciu

— la banchetul de la Bîrlad —

Domnilor! Dacă e adevărat că secolul al XIX-lea a fost secolul naționalismului, apoi tot așa îi de adevărat că secolul al XX-lea este secolul acțiunei. Energia socială nu se mai consumă în contemplațiuni și meditațiuni îndoelnice; ci în acțiune, în fapte rodnice care înlesnesc progresul, ajutor la perfecțiune și la realizarea idealurilor.

Grație acestor manifestări de voinți omenești se face în acest secol atîta descoperiri și invențiuni, menite să răstoarne legi fundamentale; grație lor se produc atîtea evenimente sociale și politice, gata să schimbe unele stări de lucruri, ce se credeau a fi eterne.

Oamenilor de acțiune se datorește atingerea polului nord; lor se datorește cucerirea și stăpînirea aerului; prin ei popoarele mici se frămîntă cerînd drepturile lor la viață.

Ast-fel, rînd pe rînd, voința omenească se manifestă în acest secol pe toate tărămurile și în toate colțurile lumei.

D-lor, Romînia încă nu face excepții în privința energiilor: oamenii de acțiune apar în patria noastră, ca niște figuri mărețe a timpului, gata la sacrificii, pentru binele comun.

Lor se datorește ultima descoperire în știința medicinei chirurgicale, care a uimit lumea; lor se datorește renașterea politică a Romîniei în acest secol, prin care, în special se schimbă fața partidului conservator și cu dînsul viața politică a țărei.

D lor, și este de remarcat că în țara noastră energiile s'au manifestat cu o forță uimitoare mai numai in partidul conservator-democrat. Șeful și coriteii acestui partid stau pildă demnă de admirat și de imitat.

Unul din acești corifei, care prin energia ce desfășură în acțiune perpetuă poate fi luat la noi ca reprezentant caracteristic al secolului este d. Alexandru Badareu.

Omul acțiunei prin excelență, d-sa a devenit legendar, fiind supranumit de adversari, cînd Vulturul Moldovei, cînd geniul rău al șefului. Iașul, care a fost centrul în care s'au plămădit toate ideile mari și generoase ne dă azi pildă și îndemnul la acțiune prin cel mai energic fiu al său, prin Alexandru Badareu.

D-lor, ceea ce n'a putut să dea Iașului secolii, i-a dat energia unui singur om. Iașul a căpătat viață în schimbul vieței ce o dete omului de acțiune: lui Al. Badareu.

Tot ce are mai de seamă a doua capitală a țărei, se datorește energiei d-lui Badareu, pe care cu drept cuvînt îl numesc astă-zi prietenii, sufletul Moldovei.

Dar omul de acțiune nu-și consumă energia numai pentru orașul natal; ci și pentru binele comun al patriei. Lui îi datoresc toți cei obijduți și loviți în mod arbitrar, dreptul de aparare înaintea acelei instituții supreme de dreptate, de care se îngrozesc despoții arbitrari și anarhiștii.

D-lor, dacă e adevărat că trecutul este chezășia viitorului și dacă e adevărat că legea cauzalității universale se poate aplica caracterelor, sub forma: că aceleași caractere se manifestă în același mod, fiind date aceleași împrejurări, apoi ușor se poate prevedea, la ce se poate aștepta țara în viitor, de la omul de acțiune; și atunci se explică ușor campania furioasă a adversarilor în contra omului de acțiune și groaza ce o au de Alexandru Badareu.

Dați-mi voe, d-lor, ca în numele acelora, cari admiră inteligența, dar care se inclină în fața faptelor, să rădic acest pahar în sănătatea oamenilor de acțiune din partidul conservator-democrat și în special a d-lui Badareu.

Trăiască „sufletul Moldovei“.

Informații

❑ *La sărbătorirea d lui T. Maiorescu în Iași, a vorbit, în numele Senatului Universității, d. profesor Petru Rișcanu.*

Discursul acesta a fost incontestabil, foarte remarcabil între frumoasele discursuri ce s'au rostit.

D. Rișcanu a făcut Opiniei *osebita onoare de a permite publicarea interesantului discurs. El va apare, în întregul seu, în numărul nostru de mîine.*

❑ O persoană sosită aseară cu trenul de Ungheni comunică că alaltăeri a căzut o mare cantitate de zapadă în partea de jos a Basarabiei și că a fost un mare vifor în acele părți.

❑ D. Ioan D. Popa a fost numit agent auxiliar cl. II-a la vama Burdujeni.

❑ D. Scarlat Iamandi a fost numit medic veterinar provizor al orașului Roșiorii de Vede.

❑ După cum am anunțat, învățătorul N. Ionașcu,—care a delapidat o însemnată sumă de bani de la banca populară din Vetrișoaea, județul Fălciu și care dispăruse,—a fost prins și arestat la Odesa.

In urma intervenției autorităților romînești, autoritățile rusești au îndeplinit formalitățile pentru extradarea lui.

Zilele acestea, Ionașcu va fi adus, prin Ungheni și predat autorităților romînești. El va fi adus la Iași, iar de aci va fi înaintat autorităților din Huși.

❑ Pentru ziua de eri au fost chemați la ministerul de instrucțiune, toți normaliștii care și-au satisfăcut legea recrutării pentru a-și alege locurile reținute pentru ei în învățămînt.

Candidații partidului conservator-democrat la alegerile parțiale sunt:

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iași: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

❑ Intr'o baltă situată în dosul fabricei de mezeluri a lui A. Rosen, din mahalaua Broscăriei a fost găsit un copilaș mort.

S'a avizat parchetul și s'a ordonat transportarea la morga spitalului Sf. Spiridon, dispunîndu-se în acelaș timp să se facă cercetări pentru aflarea criminalei-mame.

❑ In Comuna Sinești s'a ivit o bandă de hoți de vite care au comis numeroase furturi în comună și împrejurimi.

❑ In fața primului prețedinte al tribunalului au depus ieri jurămînt noii magistrați: d. Ernest Aslan, procuror; D. Carp stagiar la judecătoria ocolului I, și Serion, stagiar la Voinești.

❑ Un imens succes în arta cinematografiei este fără îndoială apariția pentru I-a oară a celebrilor artiști Mounet Sully și a d-rei Louise Silvain, luceferii Comediei franceze. Este o dovadă vie că această artă este preconizată de cele mai mari somități teatrale. Ei apar Joi seara 3 Decembrie—pe pînza cinematografului din sala Sidoli în „A dromaca“, celebra tragedie a lui Racine.

Afară de această noutate senzațională, noul program mai cuprinde drama lui Alexandru Dumas fiul „Dama cu Camelii“. Această piesă, interpretată fiind de tot ce are Roma mai celebru în arta dramatică, leșeii—spectatori ai Teatrului Pathè Frères—vor avea prilejul a face cunoștința somităților artistice italiane, după cum au început a se familiariza cu cei mai buni artiști ai Parisului, precum Le Prince, Garnier, Max Linder, Mistinguette etc.

Noul program cuprinde apoi multe comedii, precum: om cu noroc, — Trei mirese și un singur mire,—Pentru o medalie,— O vînătoare de bivoli sălbateci în regiunile centrale a e Africei,—Cîinele-talhar și cînele-polițist, scene din noua poliție canină a Parizului etc., etc.

Sîmbătă și Duminecă, atît la matineurii cît și seara, vor fi intercalate în program subiecte noui, precum: Școala națională de cavalerie din Belgia, Frica bancherului etc.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturei de județ, tabloul de sumele ce trebuesc a plăti comunele rurale, ca prime pentru imobilele asigurate la casa pentru asigurarea imobililor rurale, pe exercițiul 1909 | 10.

Primele pe exercițiul curent se vor plăti prin deschiderea de credite, iar cele viitoare se vor înscri în budget de cătră delegația județiană.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară în strada Zugravilor No. 24 la Gh. Condrea.

Focul a fost stins de vecini.

— Agenții poliției au arestat aslănoapte pe individul Costache Butu, care comisese cîte-va spargeri în oraș.

— La penitenciar au fost depuși indivizii Dumitru Cioată și Ștefan Gheorghicescu, autorii furtului de la fabrica de cicoare.

— Prin punctul Burdujeni va fi expulzat supusul austriac Carol Medar, găsit în țară fără acte de călătorie.

— Mîine sară, Joi, se vor întruni din nou membrii societății Moldova.

CEA MAI RATIONALA DE

CURA Unt de Pește pentru copii și adulți

e constatat, numai aceea cu

Unt de Pește Iodoferat simplu și
Unt de Pește Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la multe expozițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinațiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum și un excelent tonic la **reconvalescenți sifilitici.** Pentru copiii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** și un **tonic prin excelență** în perioada creșterei copiilor, în **stările limfatice** și a **stadiului puberității și persoane sleite prin surmenaj**
— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURȚEI REGALE“,* **IAȘI** — **Pentru BUCUREȘTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borș.**

— Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

Cuvîntarea d-lui prof. dr. Riegler

— la solemnitatea de Duminică în onoarea d-lui Titu Maiorescu. —

II.

Am amintit aceste cheştiuni din domeniul ştiinţilor experimentate spre a arăta că tocmai studiul fenomenelor naturale deşteaptă în mintea noastră o sumă de întrebări abstracte la care nu putem răspunde de cît prin, *o critică serioasă* şi o *sintetizare logică a faptelor şi legilor explorate.*

Iată, ilustre maistre, cum se face că noi avem un cult deosebit pentru d-ta, căci ne-ai arătat calea frumoasă a criticei şi puterea logicei şi ai sădit în mintea elevilor d-tale iubirea adevărului şi a ştiinţii.

După ce am terminat studiile în străinătate şi m'am stabilit în Iaşi, unde mi s'au deschis porţile Universităţei, a micul meu P. Missir, m'a întrodus în cercul „Junimei". Şedinţele literare se ţineau atuncila d. Iacob Negruzzi pînă ce s'a mutat în Bucureşti cînd şi şedinţile noastre au fost suspendate.

D. Maiorescu, sufletul „Junimei literare", nu mai asista la şedinţe, fiind definitiv stabilit în Bucureşti. Cu toate aceste nu era o singură şedinţă în care să nu se pomenească numele lui Maiorescu.

Regretatul V. Pogor la cea mai mică greşală în expunerea unei comunicări, întrerupea pe autor cu cuvintele : „ai noroc că lipseşte Maiorescu ; ţi-ar fi aratat greşelile ce faci şi ca logică şi ca limbă". *Am ajuns să ne temem mai mult de Maiorescu cel absent de cît de Pogor cel prezent.*

Se mai citez o altă amintire, V. Pogor suferind de o scleroză a arterelor coronare m'a rugat să-l caut, însă, nu cu multe medicamente, căci nu prea crede în efectele miraculoase ale medicinei. Vorbă să fie! Se supăra serios dacă numai întîrziam une ori să-l vizitez, lua medicamentele cu multă sfinţenie şi asculta toate prescripţiunile medicale. Din nenorocire însă inima lui a slăbit din ce în ce mai mult, accesele stenocardice s'au succedat foarte des şi într'o zi îmi adresează următoarele cuvinte :

„Te rog, nu mai încerca să prelungeşti suferinţile mele ; avem să ne întîlnim în „Nirvana şi acolo Maiorescu, ca mare filosof, are să te judice dacă ai dreptul să prelungeşti suferinţile unui bolnav". O jum. de oră după aceste cuvinte a murit.

O altă duioasă amintire o am despre Ianov, unul din cei mai vechi şi cei mai veseli ai „Junimei".

Intr'o dimineaţă se prezintă la mine acasă plîngîndu-se că din cauza unor sufocaţiuni nu poate să doarmă nopţi întregi. In adevăr suferea de o scleroză cardiacă foarte înaintată, care era cauza acelor sufocaţiuni. Cu toate aceste nu perduse caracterul seu vesel şi spera foarte mult într'o îndreptare căci spunea dînsul „junimiştii nu îmbătrînesc".

Intr'o zi primesc o scrisoare ca să vin să-l văd, şi ca să mă prevină de starea lui sufletească îmi trimite tot odată una din poesiile lui şi însemnat cu roş următoarele versuri :

Acum în rătăcire plutesc pe a lumei valuri
Ca barca sfărâmată de vînt şi vijelii
Ca un disperat alerg prin văi şi dealuri
Pe locuri neumblate prin negre lungi pustii.

Iar în josul strofei notează următoarele :

Ai să ştii că toate acţiunile din această poezie le execut în casă fiind bolnav, căci aşa sunt Junimiştii, cu Maiorescu în frunte, din *„Junimea literară"* întotdeauna cu *idealuri.*

*

Am citat aceste amintiri ca să relevez încă odată că sufletul Junimei literare erai d-ta domnule Maiorescu, că în jurul d-tale s'a grupat activitatea critică şi literară a „Junimei" ; ai creat o limbă adevărat romînească şi i-ai dat farmecul dulce a limbelor gintei latine.

Toată activitatea d-tale literară, filosofică şi ştiinţifică va fi admirată de generaţiunile viitoare, căci ea reprezintă un monument mai trainic de cît monumentele turnate în bronz cari în cursul anilor se pot distruge.

Prin lucrările critice şi literare, prin lupta dusă în contra naţionalismului fals, prin formarea de caractere şi îndrumarea tineritului la muncă, iubire de patrie şi de neam, ai făcut opera unui sincer naţionalism care cu timpul va răspîndi cultura în toate păturile ţărei.

Bine cuvîntat trebue să fie acela care a contribuit aşa de mult ca d. Maiorescu la cultura poporului nostru, *căci în cultură se oglindeşte puterea şi vitalitatea unui popor.*

Cu aceste cuvinte termin şi în numele facultăţilor de medicină şi de ştiinţi, vă presint d-le Maiorescu omagiile de recunoştinţă, dorindu-vă să trăiţi încă mulţi ani spre binele şi fericirea neamului şi a ţări.

Ultime informaţii

❑ *Epidemia de febră-tifoidă, după cum am mai spus, e în descreştere.*

In cursul lunei Noembrie au fost 96 cazuri noui, din care 63 în primele zece zile şi 33 de la 10—30 Noembrie.

❑ *Cu numărul nostru de Sîmbătă, vom distribui, în supliment gratuit, rechizitorul magistral pe care d. Take Ionescu l'a pronunţat contra guvernului în şedinţa de Sîmbătă a Camerei.*

❑ *D. Spiru Haret va prezinta un proiect de lege, prin care demnitatea de membru asesor în comisia de judecată a profesorilor secundari, devine obligatorie pentru ales.*

❑ **„Familia întreprinzătoare".** — In discursul său de la Cameră, d. Take Ionescu a dat citire unui document omenesc foarte fericit gîndit şi stilizat : circulara unui sub-prefect al judeţului Buzeu prin care comunică primarilor enormul eveniment al sosirei d-lui Vintilă Brătianu în acel judeţ.

Putem comunica, în întregul seu, cuprinsul acelei fericite circulări :

Domnule Primar,

Miine după prînz soseşte în plasa noastră d. Vintilă Brătianu, primarul Capitalei, fratele d-lui prim-ministru şi ministru de interne, *şeful nostru.*

Datoria dv. este ca să-i faceţi o primire strălucită, să-i arataţi recunoştinţa pentru marea luptă ce-a întreprins, alături de fratele d-sale, d. prim-ministru, pentru *rîdicarea ţărănimei,* prin realizarea reformelor agrare, el fiind un amic devotat al ţăranilor.

El fiind *colegul D-v,* sinteţi dator a l primi ca pe un *bun coleg,* de aceea Dv, în fruntea consiliului comunal, *preoţilor, învăţătorilor şi tuturor autorităţilor,* înconjurat de **toţi** *locuitorii. Toţi în haine de sărbătrare,* il veţi primi cu **pîine** şi **cu sare**. După vechiul nostru obiceiu, urîndu-i bună venire şi dorindu i să trăiască ani mulţi fericiţi, împreună cu d. prim-ministru şi întreaga familie Brătianu, *care luptă cu dragoste,* pentru rîdicarea scumpei noastre ţări.

(ss.) *Administrator,* **Şeicărescu.**

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, soseşte Vineri dimineaţă în localitate.

I. P. S. S. va oficia serviciul divin la biserica Sf. Neculai Domnesc, al căreia hram se serbează Duminică 6 Decembrie.

❑ Ministerul instrucţiunei a aprobat ca terenul şcoalei din cotuna Găureni, comuna Uricani, să fie scos la licitaţie.

❑ **De la Consiliul de higienă.**—Eri la orele 4 p. m. Consiliul de higienă al oraşului s'a întrunit în şedinţă ordinară. La ordinea zilei a fost chestiunea înfiinţărei unei fabrici de destilărie, a d-lui maior R. Dimitrescu. Luîndu-se în discuţie cererea, şi fiind paritate de voturi, chestiunea s'a amînat pentru şedinţa viitoare.

S'a discutat apoi mersul febrei-tifoide şi toţi medicii au vorbit în senzul că ea a scăzut aproape cu totul şi că aceasta se datoreşte faptului că mare parte din fîntîni au fost astupate, precum şi din alte considerente.

Ne mai fiind nimic important la ordinea zilei, şedinţa s'a ridicat.

❑ Ministerul de interne a trimes un ordin prefecturei judeţului, prin care-i cere ca supusul rus Alexandru Arghirov, să fie obligat a sta într'o comună din judeţ, în care timp să fie pus sub supraveghere, pînă la verificarea declaraţiei sale că într'adevăr este dezertor din armata rusască.

❑ Administratorul plăşii Copou a cerut prefecturei judeţului să ia măsurile cuvenite în contra secretarului arhivar al administraţiei, care deşi abia numit de cîte-va zile, nu vine regulat la serviciu şi afară de aceasta n'are nici o cunoştinţă de serviciul ce i s'a încredinţat.

❑ **La Depozitul de recrutare se eliberează libretele oamenilor, care au terminat serviciul activ sub arme; e cunoscut că acei care nu se prezintă în 15 zile de la eliberare, ca să-şi primească libretul, se fac vinovaţi de infracţiuni privitoare mobilizări şi se pedepsesc în conformitate cu art. 224 bis din c. g. m.**

❑ S'a confirmat alegerea d-lui Gh. Bozian, ca delegat al sfatului satului din cotuna Burmeneşti, comuna Bivolari.

❑ Consistorul spiritual al mitropoliei urma să judece astă-zi procesele preoţilor Maxim de la Copou şi Ursache din Botoşani.

Din cauza lipsei defensorului, procesele s'au amînat.

❑ **Universitare.**—D. prof. A. D. Alexandrescu îşi va începe seria prelegerilor asupra bezmelor, Vineri la orele 5 jum.—7 pentru candidaţii anului al II-lea de doctorat.

— D. Virgiliu Arion, pe lîngă cursurile publice de sociologie, ce ţine în fie care Luni de la 5 jum —7 în Aula Universităţei, anunţă că va face şi cursuri seminariale asupra filosofiei dreptului, pentru candidaţii anului I de doctorat.

— Astă-zi au fost înaintate de minister, consiliului permanent de instrucţiune, spre cercetare lucrările d-lor Iulian Teodoreanu şi Ioan Peretz, împreună cu raportele prin care se cere înaintarea numiţilor la rangul de profesori.

Decretele de numire vor fi semnate înainte de 15 Decembrie.

❑ **Şcolare.**—D. V. Alexandrescu, bacalaureat, a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din Sineşti, în locul d lui Gh. Butman, revocat pentru fapte incorecte.

— Au fost premiaţi, pentru distingerea în predarea cursului de lucru manual, următorii institutori şi învăţători din judeţul Iaşi : C. Vartic, Eleonora Sachelarescu, Laura Roiu, C. Ştefănescu, C. Brudariu, Gh. Miron, I. Toma, V. Sevastian şi Natalia Iamandi.

— Societatea pentru proteguirea animalelor a făcut cunoscut revizoratului şcolar că a fixat un nou concurs pentru şcolarii claselor ultime ale şcoalelor primare de băeţi din Iaşi, asupra subiectului „Despre foloasele păsărelelor", pentru care va acorda 3 premii.

Concursul va fi la 15 Ianuarie 1910.

❑ Aseară, la ora 8½, d-na Maria C. Buţureanu, înaintea unui public numeros compus şi din persoane străine „Cercului", şi-a desvoltat conferenţa sa despre *cum ş-a întrebuinţat un congediu.* Timp de o oră şi mai bine d-sa a susţinut atenţia tuturnr prin coloritul ce a ştiut să dea stilului cuvîntării sale şi prin tablourile plastice ce a ştiut să evoace. Vom publica în curînd în întregime interesanta conferenţă în coloanele ziarului nostru

Luni, 7 Decembre ora 8½ sara, d-sa va continua să vorbească despre : Petreceri, iuteriorul unei gospodării, Invăţămînt, religie, Femei, Soc. L'armée du Salut, etc.

❑ **Judiciare.** — Primele contestaţii electorale se vor judeca ; la 12 Decembre, a s. I.

— Lupu Lemel Weinştein făcînd faliment a dispărut, luînd drumul spre America. S'a întors apoi şi s'a predat. El a fost depus şi tribunalul s. I a respins cererea lui Weinştein de-a fi eliberat provizor pe cauţie.

Afacerea s'a judecat ieri în apel la s: II. Ivindu-se divergînţă, Curtea s'a complectat cu domnii Suciu şi, prin tragere la sorţi, cu d, S. Lăzărescu şi a admis eliberarea prevenitului pe o cauţie de 2000 lei.

Suma a fost depusă astă-zi şi Weinstein pus în libertate.

— Considerentele majorităţei curţei în chestia călcării legei trusturilor, redactate de d. consilier C. Grigoriu, vor fi alipite zilele acestea la dosar.

Recursul a fost repartizat la s. I cu termen la 10 c.

— Tribunalul a confirmat astă-zi mandatul lui I. Hascalovici, deţinut pentru bancrută

— Opoziţia procurorului privitoare la faliţii Bachmann şi Wolf, a fost respinsă astăzi de Camera de punere sub acuzare.

Bachmann a ramas implicat pentru bancrută simplă, iar Wolf scos din cauză.

— Importanta speţă d'intre erezii prinţului Sturza cu M. Fischer. pentru diferenţă de cîţiu la moşia Flămînzi, a fost amînată astă zi la 10 februar, la trib. s. III.

— Camera de punere sub acuzare a trimis astă-zi în judecata curţei cu juri din Iaşi pe C. Benghiac, P. Baniţoi şi D. Telenţă, care, în seara de 6 Septembre au ucis pe A. Albu.

❑ **Societatea de ştiinţi din Iaşi.**— Această societate şi-a reluat activitatea ieri seara. Şedinţa s'a ţinut în amfiteatrul laboratorului de fizică şi a fost foarte interesantă prin importantele comunicări ce s'au făcut.

Ordinea de zi conţinea următoarele !

D-nii : Prof. D. Pompei. Despre paralelogramul puterilor ; *C. Popovici.* Asupra trajectoriilor unui fluid ; *Prof Dr. Hurmuzescu.* Relativ la teoria magnetizmului ; *C. Bedreag.* Verificarea comptoarelor de cimp rotativ : *P. Bogdan.* Conductibilitatea în soluţii de săruri ale bazelor organice ; *N. Costăchescu.* Constituţia fluorurelor complexe ; *G. Spacu.* Săruri complexe de fer ; *Prof. P. Bujor.* 1). Asupra organizaţiei Penatulidului *Kophobelmnon-stelliferum* din golful Ne apole, 2) Noi contribuţiuni la studiul Faunei lacului Tekir-gbiol ; *Prof. Dr. L. Cosmovici.* 1) Cum trebue de procedat la studiul inimei şi ce se observă microscopic şi grafic cu inima broaştei, 2) Modul cum Rotiferele apucă alimentele ; *Prof. A. Popovici.* Nuoi contribuţiuni la studiul florei micologice ; *prof. dr. I. Simionescu.* 1) Caracterele generale ale Jurasicului Dobrogean, 2) Fauna pontică din Moldova : *I. Borcea.* 1) Mezodermul intermediar şi derivatele sale la Teleosteeni, 2) Despre mesectoderm şi origina celulelor pigmentare, 3) Circulaţia vitelină la Teleosteeni ; *N. L. Cosmovici.* Din Fauna Rom nă de Infuzori ; *E. Russ.* Contribuţiuni la studiul Glandelor cephalice la larvele de Trichoptere.

*

In lipsa d-lui P. Poni, întrunirea a fost prezidată de d profesor P. Bujor.

D. profesor Hurmuzescu, secretarul general al societăţei, a dat citire corespondenţei şi a prezentat diferitele publicaţiuni primite în schimb pentru *Annales Scientifiques de l'Univesité de Jassy.*

Auditoriul era foarte numeros şi amfiteatru era plin de profesori universitari, profesori secundari, ingineri şi studenţi.

Din întreaga lista de lucrări ştiinţifice nu s'au putut comunica de cît de către d-nii profesori D. Pompei, N. Costăchescu şi P. Bujor.

Timpul fiind înaintat, restul comunicaţiunilor s'a amînat pentru şedinţa viitoare, *la 14 Decembrie 1909.*

❑ Ministerul cultelor a făcut cunoscut prefecturei, judeţului ca să delege pe un inginer de la serviciul tecnic judeţian care să întocmească planul şi devizul necesar reperaţiei bisericei din Comuna Cepleniţa.

❑ Biserica din Comuna Vlădeni, fiind închisă de mai bine de patru ani, aşa că locuitorii sunt lipsiţi de oficiile religioase, administratorul plăşii a intervenit la prefectura judeţului cerînd că de oarece există un fond strîns de preotul Borşa şi o parte la locuitori, să delege o persoană de la serviciul tecnic, care, să întocmească devizul pentru a se putea face reparaţiuni.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 2 Decembrie

Din dosarul primului ministru

Bucureşti.—*Adevărul* publică un document din care reesă clar, că adevăratul arendaş al moşiei Răteşti a *Eforiei Spitalelor Civile,* nu este d. Gh. Th. Dimitriu—de oare-ce se vede intervenind la concesionarea contractului pe d. Mateiu Gheorghiu, inspectorul moşiilor d-lui I. Brătianu şi d. Marinescu, administratorul d-lui Brătianu, la moşia cu pricina... Răteşti...

De alt fel faptul patent că acest d. Gh. Dimitriu, nu este altul de cît vînzătorul din prăvălia de la *Viile Brătianu* de pe Calea Victoriei—întăreşte şi mai mult adevărul că d-sa nu este de cît omul de paie al d-lui I. I. Brătianu.

Din *Documentul No, 2* pe care *Adevărul* îl va publica mîine, lucrul va reeşi nu numai evident—dar chiar mărturisit.

Mişcare prefectorială

Bucureşti.—Marea mişcare prefectorială va apare pe ziua de 15 Decembrie, adică după alegerile parţiale.

D. Iliescu actual prefect de R.-Sarat va fi numit inspector administrativ în locul d-lui I. Ghika.

Decretul de numire al d-lui Ghika ca prefect de Constanţa, a apărut astă-zi.

Reprezentaţie suspendată

Bucureşti.—Teatrul Naţional şi a închis aseară porţile din cauza boalei d-lui Liciu care n'a putut veni să joace în „Vitorul".

Publicul cu drept cuvînt a plecat enervat dela Teatru.

Accidentul lui Blériot

Constantinopol.—Accidentul marelui aviator francez Blériot, a fost mai grav de cum s'a relevat.

Aparatul s'a lovit de un acoperămînt şi s'a sfărâmat. Blériot a căzut la pămînt căpătînd o leziune în regiunea lombară. Blériot a fost internat în spitalul francez.

Convenţia

Buda-Pesta.—Ziarele ungureşti spun că convenţia cu România nu poate fi votată, mai ales acum în ajunul retragerii guvernului.

Ziarele mai relevă că nici România n'a votat convenţia, cu toate că ea urma să fie pusă în aplicare la 1 Ianuarie st. n.

SENATUL

— O nouă lovitură dată d-lui Haret —

Bucureşti.—Senatorii au trecut în secţii pentru a studia proiectul de lege, prezentat ieri de d. Spiru Haret, privitor la instituirea unei comisiuni istorice.

In secţiunile întăia şi a doua s'au făcut vii obiecţiuni contra acestui proiect,—membrii acestor secţiuni declarînd că acest proiect este întrodus în mod neconstituţional ; secţia a treia nu s'a constituit, iar în secţia patra a fost învitat să vie d. ministru Haret în persoană pentru a da lămuriri. Membrii acestei secţiuni obiectează de asemeni că acest proiect a fost odată respins şi că nu mai poate fi adoptat. Singură secţia a patra a adoptat proiectul

In general membrii tuturor secţiilor sunt foarte nemulţumiţi contra d-lui Haret, căruia îi prepară un nou vot de blam.

CAMERA

Bucureşti.—Inainte de deschiderea şedinţei, mai mulţi membrii ai majorităţii susţin că trebuie să se releveze în procesul verbal al şedinţei de ieri, apostrofarea d-lui Nicu Filipescu, cînd l'a întrerupt pe d. Culoglu : „aşa orator, aşa majoritate".

Le deschiderea şedinţei, d. Mişu Cantacuzino ia cuvîntul şi vorbeşte despre falimentul reformelor agrare şi despre concepţia financiară a partidului liberal.

Liga aeriană

Paris.—Comitetul militar al ligei naţionale aeriane, a cercetat situaţia creiată de desvoltarea baloanelor dirijabile în Germania şi constată că organizarea germană constitueşte pentru Franţa o gravă primejdie militară şi emite dorinţa de a se crea o flotă dirijabilă.

Un apel al Tribunei

Buda-Pesta.—„Tribuna" publică astăzi un articol, prin care cere guvernului romîn să intervie pe lîngă baronul D'Aehrenthal, decorat cu ordinul Carol, ca acesta la rîndul său să intervie să se permită presei romîneşti să treacă peste graniţă. In caz cînd ar refuza, datoria guvernului romîn e ca să interzică şi el intrarea în ţară a gazetelor ungureşti.

Ciocnire de trenuri

New-York.—O ciocnire a avut loc între trenul expres central, la New-York şi un tren de persoane. Sunt patru ucişi şi nouă rîniţi pe moarte.

Principesa Luiza

Bruxelles.—Circulă svonul că principesa Luiza ar fi sosit la Colonia, aşteptînd autorizaţiunea de a veni să vadă pe tatăl său.

Boala Regelui Leopold

Bruxelles.—Din buletinul publicat la orele 2 p. m. Starea regelui este cu totul satisfăcătoare.

*

Bruxelles. După buletinul publicat la orele 6 jum. seara, temperatura Regelui era de 36.9. Starea satisfăcătoare. Numai Contesa de Flandra şi principesa Clementina au văzut pe Rege şi doctorul Depage care a operat pe regele.

Camera austriacă

Viena.—In comisiunea budgetară, deputatul Kramer, vorbind despre procesul Friedjung, exprimă mirarea că pretinsa instrucţiune a lui Milonovici, adresată ministrului Simici la Viena, ar putea fi socotită de către ministerul de externe ca un document autentic. Oratorul nu înţelege cum s'ar putea produce acest document care e o falşificare neruşinată şi grosolană, pentru a proba necesitatea anexiunei Bosniei. Neoslavismnl ne voind de cît apropierea culturală şi economică a tuturor slavilor, nu are nimic a face cu înaltul trădător. Oratorul reproşează că presidentul procesului Fridjung nu e imparţial şi exprimă speranţa că croaţii veniţi la Viena pentru a găsi acolo nepărtinirea, nu vor fi înşelaţi în această speranţă.

S'AU PIERDUT

cupoanele de acţiune ale băncii Agricole purtînd No.: 401, 558, 559, 560, 1405, 1406, 7386, 7387, 7388, 7389 7390, 7391, 7392, 7393, 15065, 17666, 17667, 17806, 17807, 18922, 18923, 18924 18925, 18926, 19496, 19506, 19507, 19508 19509, 19893, 20486, 20487, 20597, 21725 21819, 21820, 21938, 23106, 23592, 23593 şi în mîna ori-cui s'ar afla le declar nule.

M. M. Frenkel.

LA MAGAZINUL
FRAŢII POLINGHER
AU SOSIT
Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI
Adevăraţi Ruseşti—Marca COLUMB
cu noua invenţie contra lunecărei

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thur Frnt/a

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

Cele mai bune, încercate şi economice în consumaţia comustibilului pentru agricultură şi industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

Instalatiuni de gaz sărac de la 10—100 cai putere

Cheltueli de combustibil 0,8—2 bani pro oră şi cal putere

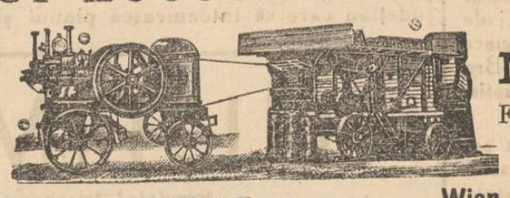

Nu face fum, Nu face funingine

Fără pericol de foc şi explozie

Nu necesitează mecanic

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

Reprezentant ISIDORE MARGULIES, Iaşi

27 – Strada Ştefan cel Mare – 27

4420 NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere — Str, de Sus

[Fondată în 1852]

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele că s'a asortat cu

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne

Godin Rubeland şi Barbarossa

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY, — BERLIN

ALBERT GASSMAN, — BRESLAU

şi Tabla Marca Leu precum şi Saci Calcuta

Toate cu preţurile cele mai convenabile

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 3 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

—Strada Bărboi No. 15—

Consult. 7— a. m. şi 4— p. m

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1 a Loteriei VII

s'au pus in vânzare

Tragerea la

la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 40,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoareelectrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 887 Sămbătă 5 Decembrie 1909

BIBLIOTECA CENTRALĂ A IASI

De la popor la Rege

Zice Constituția țării, prin articolul 31, că „toate puterile Statului emană de la națiune“, vorbă care are foarte mare valoare *pe hîrtie* și foarte mică *în realitate*.

Națiunea!... o ficțiune, căci însăși Constituția eludează de fapt națiunea în largul înțăles al cuvîntului, și-i restrînge puterile la acea mînă de oameni, cari prin colegiile electorale reprezintă *națiunea politică*.

Și Constituția în litera ei goală n'a înțeles națiunea cea mare, ficțiunea cea mare a neamului, ci națiunea legală, cu puteri electorale, după întinderea acestei puteri în colegiile electorale.

De această națiune politică, de acești 900,000 de inși, față cu un milion și un sfert de contribuabili, noi partidele politice cată să ținem samă, căci și noi suntem expresia cea mai adequată a acestei națiuni politice, și de la ea ne înspirăm ca partide, și lucrăm ca partide.

Această pătură electorală s'a trezit și îmboldul de trezire ni l'au dat partidele. Partidele au marea chemare politică și socială de a înviora principiul salutar al constituției, că toate puterile emană de la națiune, căci cu cît partidele își vor complace a se contempla în Rege și dorobanț, sau în atotputernicia băncilor și creditelor, ele își vor hirosi puterea lor pentru ele și nu vor contribui cu nimic la educația politică a masei alegătorilor.

Partidele sunt organele reale prin care Capul Statului lucrează pentru națiune, și cu cît partidele vor fi mai temeinice în legăturile lor cu națiunea politică, cu atît vor sluji mai bine și țării și Capului Statului.

Netăgăduit lucru, că din acest punct de vedere partidul liberal a fost mai la locul lui ca partidul conservator și agitarea maselor electorale intră în doctrina liberală mai mult ca în cea conservatoare. Acestei superiorități electorale a partidului liberal, cum și putinței sale de a stîrni masele, se datorește și faptul că Regele în lunga sa domnie a dat precădere partidului liberal, de care s'a temut și dîndu'i încredere l'a supus, l'a domolit pentru sine.

Conservatorismul clasic a fost numai supapa de siguranța a Regelui și interimatul la putere. Că în aceasta Regele a urmărit cu o perseverență diabolică îngenuncherea boerimei de rasă sau nu, va spune istoria, dar nu i-a displăcut să aibă pe beizadele în funcțiune de partid, nu partidele în funcțiune de beizadele.

Evoluția însă s'a făcut. Dinastia s'a suit prea sus în ochii noștri a tuturora, utilitatea sa politică nu mai e de discutat, și acuma putem pune în discuție problema rădicării poporului la viața politică, pentru ca din masa aceasta mare a poporului să se selecționeze cei mai buni, cei mai meritoși, cei mai aleși fii ai țării.

Și partidul conservator-democrat singurul a satisfăcut această nouă cerință a vieții noua politice. In fruntea partidului stă cel mai ales fiu al țării de astă-zi, fără hrisov de neam, dar ales între aleși. Nemoștenind de la părinți alta de cît calitățile sufletești ale lui D-zeu, el nu poate fi de cît al țării. In el se oglindește țara, și țara își găsește în el oglindirea sa.

Și țara aceasta, poporul acesta iubește progresul, dar cu cumpăneală, păstrîndu-și neatinse bunurile sale strămoșești; și tocmai acestei însușiri adevărat istorice de conservatism-progresist, șeful nostru a putut sui treptele politice ale partidului conservator, lăsînd ca partidul liberal să-și dea de șef un boer cu uri de la Ștefan Vodă, sau pe un fiu al statuei.

Sufletul țării merge cu iubire către șeful nostru, căci vede în el întruparea cea mai curată a tot ce e curat romînesc; și în puhoiul mare ce crește puterea șefului nostru, și cu el vaza partidului nostru, noi cei mici cetim grăbirea cu o zi a realizării marelui principiu constituțional, că toate puterile în stat emană de la națiune.

Acestei națiuni politice, șeful nostru își spune prin scris și viu graiu dorurile lui, idealurile lui; națiunea pe dînsul îl vede în mișcare, mergînd, vorbind, luptînd. Și ca prin farmec s'a deșteptat în țară acel curent de dragoste la viața obștească, care e un semn nou și temeinic, că poporul nostru are vlagă, dar îi era nesocotită.

Cel mai mare serviciu ce partidul nostru și șeful nostru face chiar Coroanei, căci deșteptînd opinia publică, făcînd țara întreagă părtașa bunurilor vieței politice, face pe Rege să fie Cap al unui popor stăpîn de sine, nu a unui popor de iloți.

Ce înjosorire nu se aduce Coroanei cînd șeful ancestral al ramurei conservatoare vine și zice că are pitac de la Rege pentru adus la putere!

Ce înjosorire nu se aduce Coroanei, cînd șeful arhiridicul al partidului liberal, vine și afirmă că poate perde toate alegerile, că se pot manifesta cetățenii cu toții contra lui, el totuși rămîne la putere, căci puterea nu emană de la națiune, ci de la celalt factor constituțional.

Ce slujbă bună și vrednică nu face Coroanei șeful nostru, cînd vine și zice: eu n'am chezășie de la Vodă că vin la putere și nici nu o pot cere; știu însă un lucru: dați-ne D-voastră încredere, și atunci știu pertinamente cine va veni la putere: Regele respectă poporul, și ține samă de avizul lui.

Iată deosebirea de doctrină, de tactică, de program!

Prin apelul la popor noi înălțăm pe Rege!

Prin ignorarea și înjosirea poporului ceilați înjosesc pe Rege.

Și nu se poate ca partidul care arată dragoste sinceră poporului, care pune urechea la pulsul lui, care îl cinstește și socotește, să nu primească dela acest popor toată cinstea și încrederea.

La cinste poporul nostru a răspuns cu cinste;

La dragoste a răspuns cu dragoste

La atenție a răspuns cu atenție.

Iar în luptele de astăzi nu se poate ca cei 6000 de alegători, în sufletul cărora bate dragostea caldă de țară, de bine, de progres, să nu dea nețărmurita lor încredere șefului nostru, candidaților noștri, căci noi luptăm pentru un mare și sfînt ideal obștesc: *prin popor la Rege.*

In acest semn nou noi învinge-vom

Gh. Ghibănescu

„INSPECTOR DE POLIȚIE“

In lamentabila decadență în care se află administrația comunală a Iașului, ie foarte potrivit ca d. Eraclide, neobositul propagator al votului obștesc, să fie ajutor de primar și ca tot dumnealui, domnul Eraclide, să aibă și capricii.

Capriciile sunt apanajul damelor delicate. Și dacă d. Eraclide nu-i damă delicată—și nici n'ar putea fi, fiind că are daraveri cu casapii—nimic nu-l poate împedica să fie un suflet delicat și deci să aibă dreptul a avea capricii.

Capricul de căpetenie al d lui Eraclide a fost să se creeze, pe lîngă prefectura poliției Iași, un post de inspector de poliție.

La noi, cînd se încarcă budgetul cu o funcție nouă, se întreabă primo cu cît va fi retribuită acea funcție. Asta ie foarte natural. Funcția se știe că va fi de prisos, interesant este salariul.

Capriciul excelentului domn Eraclide va fi retribuit cu cinci sute lei lunar, deci o urcare de 6000 lei anual în budgetul comunei—la cheltueli, firește.

Noi nu credem că al d-lui Eraclide capriciu se mărginește numai la înscrierea postului în budget. Ci d sa, fără a fi oracol, nici macar ghicitor, știe perfect cine va fi numit în acel post de inspector al poliției.

Dar este serios ceea ce s'a făcut? Doi consilieri comunali, domnii D. Ghiorghiu și dr. Țaranu, au protestat contra batjocurei acestia.

Căci este o batjocură, să-ți încarci budgetul și să inventezi un inspector, cînd ai prefect, care n'are ce face; cînd ai director, șef al nesiguranței publice, comisari, cari fac pe distribuitorii de bilete de teatru și atîția sub-alterni.

Administrația comunală actuală n'are nici un drept să se joace cu francii obștiei. Această administrație, care lasă stradele devastate, care n'are podari, care s'a opintit șase luni pînă a găsit să amenajeze un lazaret, această administrație atinge calmea atunci, cînd face lux de slujbă spre a satisface un capriciu al d lui Eraclide

Am ținut să relevăm mica ticăloșie, spre a învedera, de mai era nevoe, pe mîinele cui au încăput interesele obștești ale acestui nenorocit oraș..

Pe mîinile d-lui Eraclide!!

Doctorul cu trei suflete

D. Iorga face, prin publicitate, o revendicare legală: revendică pentru gruparea naționalistă pe d. profesor dr. Manicatide, care face parte din acea grupare, fiind totodată, membru al partidului liberal din Iași și candidatul acelui partid la alegerea senatorială din Ianuarie.

Nici un pretendent serios, bine înarmat, nu se va putea ivi la revendicarea ce-o face șeful grupărei naționaliste. D. doctor Manicatide este naționalist, face parte din gruparea d-lui Iorga. Că este înscris și la liberali, asta ie chestie de ubicuitate. Fapt este însă, că d. Manicatide nu s'a manifestat de loc ca liberal, doar dacă a fi medicul de casă al d-lui Stere, implică a fi și liberal. Dacă da, d. Manicatide, ca medic al caselor domnilor Rosenzweig, Grünberg etc., este și membru al partidului pentru ținerea unui congres al israeliților.

Dacă d. Manicatide prin nimic nu s'a manifestat ca liberal, a cules, nu odată, aplaunele selectei asistenți din casa de cetire din Tatarași, instituție patriotică în profundă decadență; a profesat la Universitatea anarhistă din Vălenii de Munte; trebue să fie acționar la întreprinderea patriotică a chioșcului din piața Unirei și trebue iarăși să fi băut șampanie în ziua înălțătoare, în care d. Abgar Buicliu, jurisconsultul grupărei, încasase ultimul rest de la bravii calomniatori și cîrciumari evrei.

Că d. profesor Manicatide a publicat studii științifice, redactate în stil și cu punctuație macedo-romînă în revista d lui Stere, aceasta nu este semn că d sa este liberal.

D. Iorga îl revendică deci pe dreptate pe drăguțul medic cu trei suflete: unul naționalist, altul liberal, al treilea evreofil. D. profesor Manicatide n'a demisionat de la naționaliști cînd întrase de la liberali, precum nu renunțase la clientela jidovească, atunci cînd, de pe înălțimea catedrei de la Vălenii de Munte, adoptase deviza: „moarte jidanilor“.

De aceea anunțul *Neamului Romînesc*, că gruparea naționalistă n'are pentru ce pune candidat la Iași, d. Manicatide, candidatul partidului liberal, fiind un fruntaș al grupărei naționaliste, de aceea acel anunț, care este o pagină de frumoase moravuri, va rămînea nedesmințit.

Și d. Iorga a fost candidatul partidului liberal din Iași. Dar el cel puțin a știut să mascheze jocul. Și d. Cuza ar fi reușit să se aleagă, dacă n'ar fi avut nesansa să aibă de contra candidat pe un generos.

Pentru d. Iorga ie un triumf, că, la o alegere de importanța celei din Ianuar, partidul liberal, la guvern fiind, este nevoit să și împrumute candidat din garderoba sau din galeria—numiți-o cum voiți—casei de citire din stradela Mutu.

Pentru partidul liberal, însă, faptul acesta echivalează cu falimentul său total, precum pentru alegătorii col. II Senat, afirmarea și revendicarea d-lui Iorga, vor fi îndemne ca buletine cu numele buletine să fie cît mai multe—în urna neagră.

Pentru un colegiu luminat, independent d. Manicatide are prea multe suflete, prea multe fețe.

Chestii pedagogice

UN ANUAR

Am în mînă anuarul școalei Normale „Vasile Lupu“ publicat de d Tit Maiorescu în 1864, supt titlul următor: anuariul | institutului Vasilie Lupu | (școala normală de la Trei Ierarchi) | din Iassi | pe anul școlaru 1863—1864 | —publicată de | Directorul Titu Maiorescu, | Dr. în fil. și licenț. în legi, profesor la Univ. de Iassi și președinte al comitetului de insp. scol. | membru onorariu alu associat. Transilv. pentru cultura poporului romînu și membru coresp. alu | societății filnsofice din Berlin | —Iassi (Imprimeria Adolf Bermann) 1864.

Anuarul cuprinde 66 pagini. Cuprinde: a) prefața, în care arată scopul unui anuar: 1) să publice legi, decrete, ordonanțe, decisii de ale autorităților, 2), modul de primirea elevilor în internat, locurile vacante, condițiile cerute, 3) datele statistice, 4) lista profesorilor, *planul învățămîntului*, 5) mijloacele învățămîntului, 6) istoria institutului, 7) publicarea disertațiilor și luminarea publicului asupra chestiilor de educație și învățămînt.

In 1863 Tit Maiorescu publicase în calitate de director anuarul gimnaziei; în 1864 publica anuariul școalei normale. Tot atunci începe V. A. Ureche, ca secretar general al Ministerului, să publice *Anuarul* său cel mare, în care se dau o sumă de studii.

Tot în prefață se mai arată, că se va da o notiță istorică asupra școalei Normale, de I. Darzeu, se va publica o schiță de gramatică romînă, prima încercare pedagogică de acest fel, căci conține și singura metodă bună pentru începători, pentru clasa II-a primară. Atenția ce d. Tit Maiorescu a dat gramaticei arată lipsa cea mare ce se simțea pe atunci de o carte bună și metodică de gramatică, vechile gramatici fiind greoaie și nemetodice pentru elevi, cum amintește Creangă că se învăța gramatica la Fălticeni în școala Catihetică. Partea asta a lucrării d-lui Maiorescu formează de la sine o necesitate și după 46 de ani prezintă încă un interes de actualitate, foarte multe lucruri dintrînsa fiind și astă-zi temeinice.

Anuarul s'a publicat cu autorizarea guvernului de atunci, și crede că ar fi bine să se impună obligație fiecărui director să facă în fie care an o asemenea publicație. Ideia sa o motivează prin aceia că însuși ministerul anunțase publicarea unui anuar general, care va fi înlesnit prin anuarele speciale și parțiale.

Prefața și o închee d. Tit Maiorescu cu mici aluziuni la răutățile unor oameni în contra celor ce rîvnesc să facă ceva. Contra progresului se găsește rezistența și la cei mari și la cei mici, la părinți și la copii „*Iliacos muros intra et extra*“. Dar la ideia că ceia ce este solid se va întări prin lupte, omul caută să lupte. „Mîne, dacă nu astă-zi, vor recunoaște cei de sus și cei chemați unde este adevărul și binele, *iar cei de jos și nechemați, cari înșii nu lucrează nimic ci pîndesc numai pe ceilalți, aceia nu au nici o greutate în cumpăna progresului.* Și apoi cînd mergem calare, cine latră? răspunsul la această întrebare ușor ne poate consola“.

Cum serbătorirea d-lui Tit Maiorescu la Iași face de actualitate acest anuar, unic în felul său și de o raritate vădită vom utiliza din el notițele la istoricul învățămîntului normal în Iași. ***

OAMENI ȘI LUCRURI

FEMEEA CUM ESTE

Sala berăriei era plină și publicul urmărea experiențele „profesorului“ Balsamo“ maistru în ghicirea gîndurilor prin ajutorul unui medium. La una din mese, cu totul aproape de noi luase loc artista Madeleine Dolley, cu cîți-va din artiștii trupei. Ca și noi, ei se aflau după spectacol și venise pentru o mică variație, de la spectacolul lor propriu—„Femme nue“—care lăsase adîncă impresiune în public și înlăcrimase cei mai frumoși obraji în jurul nostru.

Artista era colo, sărăcăcios îmbrăcată și noi ne aflam în nedumerire dacă este ea într'adevăr. Dacă nu erau ochii ei mari, larg deschiși și primitori n'au mai fi recunoscut după nimic pe acea care cu o oară înainte ne inspirase atîta respect, atîta plăcere și admirațiune—pe scenă, după ce luni de zile de-a rîndul ne suggerase anunciurile din ziare străine și locale, că va veni „una din cele mai frumoase femei ale Parisului“.

E într'adevăr frumoasă Madeleine Dolley pe scenă; numai pe scenă. In „Môme Crevette“ din „LaDame de chez Maxim's“ ea știe să redea vioiciunea și expansiunea rolului parizianei frivole a cartierelor anumite, după cum în duioasa Loulou ea nu este de cît tot eroina acelorași cartiere artistice, cu osebire că în loc de a vinde plăceri vizitatorilor, ea servește de „model“ în atelierul pictorului pentru a fabrica plăceri mai estetice, mai înalte, cu ajutorul însușirilor ei fizice.

Și ce alese însușiri posedă, pentru aceste roluri, d ra Dolley — cînd e pe scenă! Aceasta am admirat-o odată mai mult, văzînd de aproape cît de puține posedă în realitate,—văzută de aproape, lipsită de decorul splendid al scenei, al artei! al toaletelor, al jocului și al... sugestiunii pe care piesa o exercită prin repețirea necontenită: „una din cele mai frumoase“...

Decorul! El întregește puținele însușiri reale cu care artista—entre deux âges—pornește în turnee mondiale, după ce Parisul nu-i mai poate asigura o existență în virtutea titlurilor artistice și.. fizice, silind-o la o expatriare temporară. Și cu cît mă convingeam mai mult de contrastul între ceea ce este și ceea ce a reușit *să pară* îmi apare mai simbolic și mai bogat în înțelesuri titlul și conținutul piesei văzute: „Femme nue“, tradusă exact: „Femeea, așa cum este“.

Prea arareori—să mărturisim adevărul—putem aplica deviza aceasta, nu numai artistelor care vin să ne cucerească, dar femenității în general. De noțiunea frumuseței și a plăcerei este strîns legată noțiunea *aparenței*, singura care răspunde necesității noastre sufletești.

Avem cultul impresiunii superficiale, cultul iluziei, cultul unei realități prefăcute sau imitate și ceea ce numim ori gustăm ca frumusețe, e cele de mai multe ori—nu totdeauna însă—rezultatul unei arte,—o artă respectabilă fără îndoială, cum este tot ce mărește în lume senzația plăcutului, mai presus de a utilului.

E într'adevăr o artă? Fără contestare Priviți numai într'o sală populată, o sală splendidă de teatru. Urmăriți cu cîtă insistență se fixează privirile, se frămîntă binoclele. E dorința, atît de omenească, de a privi de aproape, de a sorbi cu ochii razele unei încîntări fizice; e tresărirea ființei în armonie psihică cu cealaltă, e înfiorarea și mîngăierea reciprocă; e jocul cuvintelor, dorințelor, făgăduelilor nerostite,—iar mai presus de toate trebuința adîncă a senzațiilor de perfecțiune plastică.

Ce ar fi dacă, în toate aceste împrejurări, n'ar izbuti aparența, n'ar triumfa iluzia, amăgirea și am vedea numai ceea ce este în realitate, trupește și sufletește? Ar dispărea din lume o religiune, acea a frumuseței, sau ar dezerta mulți închinători din templul ei.

Rodion.

Debandada de la teatrul național

Am fost acuzați în mai multe rînduri, că ducem campanie nejustificată împotriva teatrului nostru național. Am dovedit însă că nu împotriva teatrului, ca instituție, au fost îndreptate atacurile noastre, ci împotriva nechibzuitei sale conduceri.

Lucrurile păreau că se vor clarifica prin plecarea de la conducerea teatrului a „micului dictator“. Din nenorocire însă, pentru bietul nostru teatru, ele nu s'au clarificat de loc, ba de sigur mai tare s'au tulburat.

Comitetul teatral în urma faimoasei plecări a d-lui H. G. Lecca, a delasat cu totul frînele conducerei teatrului, în mînele delicate ale d-lui I. Petrovici, membru în acest comitet.

D-lui Petrovici i se cam punea chiar în sarcină, de către colegii sei din fruntea teatrului, încurcata situațiune în care se găsește teatrul, și aceasta de oare-ce d sa fusese acela, care se încumeta să dicteze micului dictator, să impue repertorul făcut de d-sa și care se și bucură mai mult la plecarea acestuia.

Dl Petrovici, luîndu și de voie de nevoie rolul în serios, încercă să restabilească lucrurile.

Mai întăi se gîndi la economii. Făcu deci propunerea să se scindeze funcțiunea vacantă de director, în două funcțiuni: director literar și regisor. Aceste două funcțiuni avînd a fi retribuite cu mai puțin de jumătate din salarul directorului unic. La întăia, d sa recomandă pe un publicist din Iași, iar la cea de-a doua pe un artist din teatru, care s'a dovedit mai apt în arta tapițeriei. Comitetul însă a acceptat numai regisorul, iar ca director, și pentru a face pe dl. Petrovici să simtă mai bine efectele activității și amestecului seu sarguitor, i a cerut să rămîe d sa în persoană, ca să și ducă singur opera pînă la capăt. Ce să facă atunci dl. Petrovici? A trebuit să accepte. D-sa știa că situația aceasta a teatrului o creiase singur, deci singur urma să scoată teatrul din încurcătură.

In ce constă încurcătura? In aceea că dl. Petrovici care studiase, referase și aprobase lucrările noue ce au figurat în repertorul publicat, nu s'a mai îngrijit a cerceta în timpul repetițiilor de vară, de altfel ca și colegii săi, cum se fac acele repetiții și cîte se fac. Or, e știut, că fostul director a studiat numai cele cîte va piese, deja jucate, și că nu căuta de cît de încasatul lefei; aceasta ca un fel de răzbunare la a-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VII Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 11 Decembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,- jumatate Lei 6- Un sfert de loz Lei 3 Una optime loz lei 1.50.

mestecul d-lui Petrovici în afacerile directoratului.

Acum, în Noembrie, adică după vre o lună și ceva de la deschiderea stagiunei, fostul director plecînd a făcut așa de bine lucrurile, în cît societatea dramatică se găsește în impasul ori de a închide stagiunea, ne mai avînd nimic nou studiat, ori de a relua iar vechiturile știute, de oare-ce fostul, a stat, pînă ce s'au jucat puținele piese nouă studiate sub direcția sa.

In fața acestei situațiuni noul director, adică dl Petrovici, a simțit greutatea răspunderei și sfiindu-se de urmările ei s'a abandonat, la rîndul seu, în mînele colegului de la regisorat. Acesta, un bun artist de altfel și nu numai pe scenă, dar și în afară de ea, avînd rețete speciale cu ajutorul cărora s'a putut ataşa pe lîngă ori-care preşedinte de comitet teatral ieşan, sau de ori-care director al teatrului, căpătînd plenipotența conducerei, s'a aruncat cu înverșunare asupra repertorului cu trudă alcătuit de vecinul său director.

Inverșunarea aceasta o datorește mentalității de care e stăpînit, cum că publicului ieşan îi trebuesc spectacole anumite, cu zmei, cu balauri, draci, oceanuri, și nu mai știm ce prăpăstii, că aceste „bombe", după limbajul teatrului, vor reabilita și artiștii și casa teatrului goală. Ca urmare firească toate lucrările noue, originale și traduceri, au fost zv rlite la bibliotecă, de unde autorii lor au fost avizați să și le retragă, iar repertorul s'a înjghebat după chipul și asemănarea mentalității de mai sus, un repertor de mahala.

Bietul d Petrovici, om delicat și amabil, n'a putut neglija în totul sentimentul seu estetic atît de jignit, și-a pretins ca din toate lucrările, aruncate. să se menție cel puțin o traducere din franțuzește, lucrarea unei doamne din Iași—asta din curtoazie—precum și preluarea piesei, după romanul „Quo Va dis", făcută de tînărul publicist, care n'a neglijat nici el în albumul „*Eminescu Comemorativ*" ce e tipărit în Iași, să pue proza și fotografia d lui Petrovici —asta din recunoștință.—

Nu trebue să uităm că dl. Petrovici, tot pentru a salva aparențele și spre a zice că a regulat lucrurile. a alergat la ultimul refugiu despre care am luat cu toții cunoștință, adică angajamentul pentru stagiunea curentă a tragedianei noastre d-na Agatha Bărsescu-Radovici.

Din nefericire pentru d. Petrovici însă, d na Bărsescu nu va veni cu nimic nou, ci iarăși cu vechiul seu repertor, pe care-l știm de mult cu toții.

In consecință stagiunea a. c. a teatrului național, nu numai că n'a eșit din impasul în care se înfundase, prin naivele mijloace inventate, dar dimpotrivă se înfundă din ce în ce mai reu, din pricina directivei greșite, a amestecului în această directivă a minților nechemate, și din revolta ce va cuprinde spiritele cultivate ale ieșenilor, cînd vor vedea spectacolele anunțate de noul guvern de la teatru.

Ceea ce se promisese la deschiderea stagiunei, adică lucrări nouă, moderne, bine studiate, vedem că a fost numai o nobilă promisiune; astă-zi în salele de studiu ale teatrului ni se pregătește asasinatul, cu repertorul cel uzat, șters de praf în grabă și înghițit ca vai de el, de bieții artiști.

Iată ce debandadă este la teatrul nostru național.

Și cînd te îngrijești că bieții artiști ieșeni nu s'întru nimic vinovați, afară de cei cari fac negustorie din teatru și și speculează meritele lor politice, de toate suferințele la care sunt condemnați din vina altora, ei cari în memoriul lor de mai de-unăzi, vorbesc de „artiștii în zdrențe și 'n neagră sărăcie„..

Litere-Științe-Arte

Maiorescu Holban.—Directorul ziarului conservator din localitate s'a supărat pentru oarecari amănunte istorico-politice ce am înregistrat în cursul unor articole ocazionale relative la activitatea trecută a lui Titu Maiorescu. Cu toate aceste e numai vina împrejurărilor și a istoriei autentice, faptul că numele d-lui A. D Holban figurează în documente de asemenea natură. Dezmințirile nu trebue adresate nouă, ci acelor contemporani cunoscători și martori ai întîmplărilor. De la dînșii am luat faptele, indiferent dacă le-am împrumutat cu intenția de a releva oare cari contraziceri sau ironii ale lor. Așa, în ce privește relațiile vechii „Junimii" cu d. A. D. Holban, găsim în „Amintirile" d lui G. Panu, pag. 19:

„D-l Holban era un neîmpăcat dușman al junimiștilor... pe atunci, dar era un om foarte curios și atunci ca și acum".

Pag. 105: „Toate atacurile adversarilor erau îndreptate asupra d-lui Maiorescu și cel care rezista și ripostа la atacuri era iarăși d-sa. In Iași, „Uniunea liberală" (enumerarea gazetelor dușmănoase N. Red.) era redactată de d. A. D. Holban".

Pag. 247: „Liberalii, printre care era și d. A. D. Holban, duceau o campanie teribilă în contra junimiștilor pe care-i arătau alegătorilor și țărei ca francmasoni, ca vînduți străinilor, ca dușmani ai religiei și ai țărei".

Și așa mai departe.

Și fiindcă d. Holban susține că n'a luptat contra d lui Maiorescu, ci contra „unora din junimiști", credem că documentul publicat în fruntea „Convorbirilor literare"—1900, număr jubilar „Omagiu lui Titu Maiorescu"—și semnat de d. Iacob Negruzzi, merită crezare. Iată ce ne relatează (p. 16—17):

„Mai tîrziu, sub regimul liberal, Alecu Holban (fost viceprezident al Camerei 1890—91) ceru invalidarea alegerii lui Maiorescu pe motiv că ar fi un școlar al filosofului pesimist și a combătut în discursul său cu violență pe imoralul Schopenhaner"... Și așa mai departe.

E adevărat că d. A. D. Holban e și astăzi de aceiași părere că aforizmele publicate de Maiorescu, după Schopenhauer, sunt o publicațiune primejdioasă. Iar noi recunoaștem bucuros consecența d-sale antijunimistă. Cu atît mai mult cu cît aflăm că n'a luat parte la serbarea din Capitală în onoarea lui Maiorescu E probabil o eroare de tipar sau o confuziune din partea unor ziare conservatoare din Capitală, unde i-am cetit numele în lista persoanelor prezente. La Iași putem mărturisi, de visu, că d. Holban n'a fost nici la primărie, nici la Universitate, nici în alte părți unde a fost sărbătorit Maiorescu. E dar consequență preste tot și—toată lumea are dreptate.

R.

*

Mîine seară, 5 Decembrie, are loc beneficiul simpaticului artist C. Momuleanu cu „Barbara Ubrik".

Publicăm în foiletonul de astăzi cel din urmă răspuns pe care l'a dat d. prof. N. Leon, prin „Noua Revistă Romînă", d lui A C. Cuza.

*

Pentru luna Februarie se promite iașanilor plăcerea unui nou turneu a trupei dramatice Davilla, cu un repertoriu schimbat.

*

Celebrul scriitor rus Leonid Andreff a adresat criticilor rugămintea ca să .. nu vorbească de lucrările sale de oarece aceasta-i răpește liniștea de care are trebuință. Aceasta cu prilejul representării nouei sale drame: „Anatema", al cării subiect de actualitate l'am publicat altă dată.

*

Toată Rusia intelectuală a serbătorit zilele aceste a 25-a aniversare a morții lui Cernișewski. In romînește e mai cunoscut, din opera lui, romanul „Ce e de făcut", tradus, ni se pare, de P. Mușoiu.

*

STRUNA ZILEI

DUCA ȘI SALVAREA

Simțindu-se zdrobit de cuvîntările opoziției, guvernul a pus să-l apere deputatul *Duca*.

Ziarele

Cînd de-asemenea mijloace
Un guvern slăbit s'apucă,
Știți impresia ce face?
Că-i pe.. Ducă.

REPAOSUL DUMINICAL COMPLECT

— PROECTUL MODIFICATOR —

Publicăm astăzi proectul modificator al acestei legi, astfel cum a fost redactat de d. Al. Djuvara, fostul ministru al comerțului.

Art 1.—Ori-ce patron, impiegat, elev (ucenic), lucrător precum și meseriaș întrebuințat în vre un stabiliment sau întreprindere comercială, se va bucura de repaos în zilele de Duminică și sărbătorile mai jos notate, afară de excepțiunile prevăzute în legea de față.

Art. 2.—Zilele cari, în afară de Duminică, sunt hotărîte a se păstra spre odihnă, sunt:

Anul Nou (Sf. Vasile); Botezul Domnului, Sf. Ion Botezătorul, Prima și a doua zi de Paști, Sf. Gheorghe, Sf-ții Const si Elena, Sf ții Apostoli Petru și Pavel, Rusaliile (prima zi), Adormirea Maicei Domnului, Sf. Dumitru, Sf. Nicolai, Prima și a doua zi de Crăciun, 10 Maiu.

Art 3.—Cînd repaosul de Duminică a întregului personal al unui stabiliment ar aduce un prejudițiu publicului sau ar jigni funcționarea normală a stabilimentului, repaosul pentru întreg anul sau numai pentru o anume epocă a anului, va putea fi dat:

1). In o altă zi a săptămînei de cît Duminică, fie pentru o parte din el:

2. De Duminică la prînz pînă Luni la prînz, de asemeni, fie pentru întreg personalul, fie numai pentru o parte din el.

Cei ce vor voi să se folosească de una din aceste două excepțiuni, vor trebui să ceară și să obțină autorizarea specială conform prescripțiunei art. 7 din legea de față.

Tot prin îndeplinirea prescripțiunilor art. 7 din legea de față, se va putea obține în mod special pentru întreg personalul sau numai pentru o parte din el, suprimarea sau înlocuirea cu o altă zi a repaosului celorlalte sărbători de cît Duminica, prevăzută în art. 2.

Art. 4.—Prin regulamentul de punere în aplicare a legii de față, se vor enumera stabilimentile industriale și comerciale cari sunt admise de drept fără autorizația specială indicată de art. 7 din prezenta lege) să beneficiezc de prevederile art 2.

Art. 5.—Pentru executarea lucrărilor urgente în vederea organizării măsurilor de salvare, de prevenirea accidentelor sau de reparațiuni în urma accidentelor suferite de instalațiunile, materialul sau clădirea vre-unui stabiliment, repaosul de Duminică poate fi suspendat pentru personalul necesar executării acestor lucrări urgente. In acest caz însă, personalul ntrebuințat va beneficia de o altă zi de repaos în cursul săptămînii.

Art. 6.—Dacă ajunul uneia din sărbătorile enumărate în art. 2 ar fi o zi de Duminică, repaosul nu mai este obligator în acea Duminică, pentru stabilimentele ce vor obține autorizația specială, conform prescripțiunilor art. 7 din această lege.

Art. 7.—Dacă vre un stabiliment oarecare va voi să beneficieze de vre una din excepțiunile prevăzute la art. 3 și 6 va trebui să adreseze o cerere în scris ministerului industriei și comerțului, care cercetînd nevoile acelui stabiliment luînd avizul Camerii de comerț din circumscripția din care face parte și a prefecturei locale, ve decide asupra cererii făcute.

Camerile de comerț și prefecturile sunt ținute a'și da avizul lor în termen de cel mult o lună de la cerere. In caz contrariu ministerul industriei și comerțului va decide singur.

Autorizațiunea acordată unui stabiliment va trebui să se întindă asupra tuturor stabilimentelor din acel oraș care fac acelaș gen de afacere.

Cu avizul consiliului de miniștri o asemenea autorizațiune se poate întinde asupra tuturor stabilimentelor similare dintr'o regiune determinată sau din toată țara.

Art. 8.—Contravențiunile la prezenta lege se vor constata și urmări de inspectorii ministerului industriei și comerțului, anume autorizați pentru aceasta, de membrii Camerilor de comerț și de secretarii acestor Camere în raza circumscripțiunei lor, de administratorii de plăși în plășile lor respective, de primari în raza comunelor lor și de șefii de poliție.

Procesele verbale de contravențiune, vor face dovadă în fața justiției. Ele se vor face în triplu exemplar din cari unul trimis în aceeași zi la Parchet, altul trimis Camerei de comerț respective, iar al treilea lasat contravenientului.

Art. 9.—Orice contravențiune la dispozițiunile prezentei legi se va pedepsi cu amendă de la 20—3000 lei cu aplicarea art. 28 din codul penal In caz de recidivă amenda se va îndoi.

O condamnare mai depărtată de un an de condemnarea precedentă nu se va considera ca recidivă.

Șefii de întrepripderi precum și șefii stabilimentelor industriale sau comerciale sunt civil respunzător de amenzile pronunțate.

Art. 10.—Aceste infracțiuni se vor judeca de urgență în prima instanță de judecatorul de ocol conform dreptului comun.

Art. 11.—Orice amendă se va încasa în puterea acestui regulament.

Art. 12—Un regulament de punere în aplicare a legii de față, întocmit de Ministerul industriei și comerțului, va regula amănuntele aplicării acestei legi.

Acest regulament va trebui să intre în vigoare cel mult 2 luni după promulgarea legii de față.

Art. 13— De la această lege se excepteazā toate instituțiunile statului și administrează după legile și regulamentele lor speciale.

Art. 14.—Orice dispozițiuni contrare legei de față, sunt și rămîn abrogate.

Miniterul Industriei și Comerțului.

Alex. Djuvara.

Informații

❑ **Expoziția ISER.**—*Un eveniment artistic în larga accepție a cuvîntului se semnalează în Iași: o expoziție de pictură și desen a lui Iser.*

Iser și-a cîștigat un nume apreciat. E foarte cunoscut în țară, dar și lumea artistică din străinătate a putut aprecia meritele sale. Cunoscut în țară prin caricaturile sale politice, cele mai reușite din cîte s'au făcut, nu trebue să se creadă că expoziția pe care Iser a deschis'o în Iași, str. Lăpușneanu, d'asupra prăvăliei de mobile Löbel, că acea expoziție ar conține caricaturi. Sunt desenuri, executate cu talent extra-ordinar, pe cari Iser le expune și n'avem destule cuvinte să stăruim ca publicul local, căruia nu-i a mai fost dat să mai vadă asemenea expoziție în Iași, să se grăbească să admire producțiile artistice ale lui Iser.

❑ **Pensiile civile și militare pe luna curentă se vor plăti la administrația financiară, în ziua de 18 Decembrie.**

❑ **Invățătorul N. Ionașcu, care a fost extradat din Rusia, prin punctul Reni, a fost înaintat astă zi de către autoritățile din Galați, autoritățile din Iași.**

❑ **Comisiunea de recensemînt a tinerilor clasei 1911 continuă cu cercetarea tinerilor din secția IV.**

❑ **La serviciul de control al primăriei se judecă apelurile celor impuși la impozite personale către comună.**

❑ **La prefectura județului a sosit tabloul de locuitorii din județ, care suferind pagube de pe urma incendiilor în cursul lunei trecute, li se vor acorda ajutoare.**

❑ **Administratorii de plăși au înaintat prefecturei de județ, rapoartele lunare de inspecțiile făcute în cuprinsul plășilor.**

❑ *Evenimentul* **anunță, că în localul unde a fost instalat clubul conservator, se va deschide o expoziție de caricaturi.**

D-zeu dă fie-căruia ce-i trebue.

❑ *Viitorul* **asigură că** *discursul* **d-lui Meitani era îndreptat contra takiștilor.**

Fapt este, că *discursul* **a fost mai bine simțit de acei cari stau alături de d. Meitani și aceia, firește, nu sunt takiști.**

❑ **Nimerită coincidență: d. Meitani reprezintă în Cameră colegiul II de** *Putna*.

❑ **D. dr. Boltez A. Constantin, medic ajutor, de la spitalul militar. a fost înaintat la gradul de medic sublocotenent în corpul ofițerilor sanitari de rezervă și repartizat la regimentul Stefan cel Mare No. 13.**

❑ **In timpul vacanței Crăciunului, serviciul sanitar al comunei, va face o nouă desinfectare a localurilor de școală, din localitate**

DIVERSE

— Eri, a încetat din viață la locuința sa din fundacul Mangirof, d-na Iulia Nedelcu.

Mîine, Sîmbătă, la orele 3 p. m. va avea loc înmormîntarea la cimitirul Eternitatea.

Lamarck, Darwin și Haeckel

Anul acesta s'a serbat de către cercurile științifice, o sută de ani de la apariția „Philosophiei Zoologice" a lui *Lamarck* o sută de ani de la nașterea lui *Darwin* și 75 ani de la nașterea lui *Haeckel*.

Lamarck în lucrarea lui monumentală „*Philosophie Zoologique*" arată pentru întîia oară că asămănările de formă și structură între grupele de specii a ființelor viețuitoare, provin din faptul că totalitatea lor descinde din un mic număr de forme extrem de simple, și că aceste forme primitive s'au născut prin *generațiune spontanee* din materia anorganică Arată apoi, că modificările de perfecționare pe cari momițele antropoide le încearcă pînă la om, ca stațiunea verticală, diferențiarea picioarelor și a mînelor, desvoltarea limbagiului articulat și a formelor superioare ale rațiunei nu sunt de cît rezultatul adaptațiunei.

Darwin, bazat pe observațiunile și studiile sale făcute în timpul expediției întreprinse de statul engles, în scop de a se studia țărmurile sudice ale Americei—expediție care a durat cinci ani—scoate în anul 1859 lucrarea sa „*Origina speciilor animale și vegetale explicată prin selecțiunea naturală*". In această lucrare desvoltă „teoria selecțiunei" prin care rezolvă cea mai mare problemă biologică. Arată cum organizmul animal sau vegetal, atît de complicat, s'a format pe cale naturală și în mod inconștient, fără ca o putere supranaturală să fi luat parte la conceperea lui.

In 1866, *Haeckel*, în „*Morfologia lui generală*", dă a ce face prima incercare a unei expuneri sistematice a teoriei evoluțiunei, clădește pe bazele acestei doctrine filosofia „*monistă*". Darwin cetind această lucrare monumentală a lui *Haeckel* se exprimă ast-fel în întroducerea cărței lui apărută în 1871 „*Descendența omului*": „Dacă acest uvraj ar fi apărut inainte ca incercarea mea să fi fost scrisă, probabil că n'aș fi terminat o nici odată. Găsesc că acest naturalist ale cărui cunoștinți sunt din multe puncte de vedere cu mult mai complecte ca ale mele, a confirmat aproape toate concluziile la cari am ajuns eu".

Tot timpul acesta, mai bine de patruzeci de ani, *Haeckel* n'a făcut decît să dezvolte, să complecteze și să confirme convingerile sale moniste, în următoarele sale scrieri: „Istoria Creațiunei", „Antropogenia", „Enigmele universului", „Minunele vieței", etc. etc. Astă-zi, în lumea întreagă s'au înființat o sumă de societăți de „*filosofie monistă*" cu organele lor de publicitate, la care numărul aderenților sporește pe fiecare zi.

Ideile acestor trei fondatori ai teorii descedenței au fost anul acesta apoteozate în modul următor: „Muzeul de istorie naturală" din Paris a ridicat cu această ocaziune, o statue în memoria marelui *Lamarck*. Genialul *Darwin* a fost glorificat prin conferinți ținute din partea diferitelor universități, academii și societăți științifice; iar a 75 a aniversare a marelui cugetător și om de știință *Haeckel* s'a sărbătorit, relevîndu se meritele sale prin conferințe și broșuri, bătîndui se în acelaș timp o medalie cu efigia chipul său.

Cînd lumea întreagă sărbătorește pe acest geniu al secolului, cînd ministerul Instrucțiunei publice din Paris, adoptează „Enigmele universului" pentru bibliotecile din Franța; cînd consiliul municipal din acel oraș, încurajează această lucrare *monistă* cu o subscripție, d-l *Cuza* de la Iași voind a micșora meritele lui *Haeckel* mă întreabă prin „Neamul Românesc" dacă nu cunosc „aventura celor trei clișee" a profesorului meu. De sigur că o cunosc, dar nu așa cum o prezintă gazetele clericale ci așa cum ne o dau revistele științifice,

Monismul fiind în contraziceze cu *dogmele bisericești* și cu toate credințele supranaturale și mistice, este foarte energic combătut de lumea clericală. Catolicii pentru a impedica răspîndirea *monismului* au pus la cale o intrigă contra lui *Haeckel*, publicînd prin revistele și ziarele lor papistașe că el ar fi falșificat niște clișee ca să dovedească origina omului din momiță. Faptul în sine n'a fost de cît c'a *ematizat*, cîteva clișee după cum este obiceiul de se reconstrui asemenea figuri și după cum se face în toate cărțile didactice.

Această informație perfidă de origine papistașă, trîmbițată la noi în țară de către d. *A. C. Cuza* voiu spulbera-o prin următoarea declarație publicată de revistele și ziarele germane neclericale.

„Subsemnații profesori de anatomie și zoologie, ai muzeelor de istorie naturală etc, declară prin aceasta, că de și nu aprobă modul de ematizare, întrebuințat de *Haeckel* în unele cazuri ei totuși *condamnă aspru*—în interesul științei și a libertatei învățămîntului—lupta crîncenă dusă în contra lui *Haeckel* de către Brass și de „Keplerbund". Ei declară mai departe că ideea evoluției, astfel cum ea își găsește expresia în teoria descendenței, nu poate suferi nici o defecțiune prin cîte-va gravuri de embrioni rău reproduși.

D. Barfurt-Rostock—R Bonnet Bonn. —T. Boveri Würzburg.— K. Chun-Leipzig.— K. Eckstein - Eberswalde. — M. Fürbringen-Heidelberg.—L. Gerlach Erlangen.—A. Goette-Strassburg..—L. von Graff-Graz. —K. Grobben-Wien.—I. K. Hasse-Breslau.—B. Hatschek-Wien.—K. Heider-Insburck —R Hertwig-München. —F. Hochsteter-Wien.—M. Holl Graz. —E. Kallius Greifswald. — Kluzinger-Stutgard,—G. von Koch-Darmstadt.—I. Kalmann-Bassel.— Rorschelt-Marburg.—K Kraeplin - Hamburg. — W. Rükenthal Breslau.—Arnold Lang-Zürich,—F. Merckel-Gättingen.—Siegfried Mallier-München.—G. Pfeffer-Hamburg. —L. Plate-Iena.—K. Babl-Lipzig. — H. Reichenbach-Frankfurt a M.—L. R. Hann-Münden—F. Römer-Frankfurt a M.—I. Ruckert-München —G. Ruge-Zürich.—H. Schamusland - Bremen. —G. Schwalbe-Strassburg.—Franz E. Schulze-Berlin,—P. Stöhr-Würzburg —K. Toldt-Wien.—W. Waldeyer- Berlin.—August Weismann Freiburg.—R. Wiedersheim-Freiburg.—R. Wiedersheim Freiburg.—Emil Zuckerkandel Wien."

Purtătorii acestor nume sunt podoaba științei germane.

A prezenta reproducerea insuficientă a cîtorva gravuri de embrioni ca un faș, după cum a făcut dl. *A. C. Cuza* înseamnă a înșela opinia publică; falșificînd știința în favoarea credinței supranaturale.

Dr. N. Leon.

Profesor la Universitatea din Iași

❑ Mîine Sîmbătă,— după cum anunţat,—se va oficia, cu o dosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Sava.

Serviciul liturgic va fi acompaniat de corul elevelor şcoalei profesionale Sf. Sava.

Această şcoală îşi va sărbători, ca în toţi anii patronul.

Elevele organizează o frumoasă producţiune muzicală şi artistică, la care au fost invitaţi părinţii elevilor.

❑ Din Cernăuţi ni se scrie că Societatea „Junimea aranjează pentru Sîmbătă spre seara de Sf. Neculai. o şezătoare literară, în amintirea marelui povestitor al neamului, Ion Creangă. D. Em. Vasiloschi va ţinea o conferinţă despre Creangă şi scrierile lui. Vor urma declamaţii, muzică, lectură din scrierile lui Creangă.

❑ Serviciul judeţian întocmeşte tabloul amenzilor judecătoreşti din judeţ, care va fi înaintat administraţiei financiare spre regularea celor cuvenite.

❑ Un imens succes în arta cinematografiei este fără îndoială apariţia pentru I-a oară a celebrilor artişti Mounet Sully şi a d-rei Louise Silvain, luceferii Comediei franceze. Este o dovadă vie că această artă este preconizată de cele mai mari somităţi teatrale. Ei apar astă-seară Vineri 4 Decembre—pe pînza cinematografului din sala Sidoli în „Andromaca", celebra tragedie a lui Racine.

Afară de această noutate senzaţională, noul program mai cuprinde drama lui Alexandru Dumas fiul „Dama cu Camelii". Această piesă, interpretată fiind de tot ce are Roma mai celebru în arta dramatică, leşenii—spectatori ai Teatrului Pathè Frères—vor avea prilejul a face cunoştinţa somităţilor artistice italiane, după cum au început a se familiariza cu cei mai buni artişti ai Parisului, precum Le Prince, Garnier, Max Linder, Mistinguette etc.

Noul program cuprinde apoi multe comedii, precum: om cu noroc, — Trei mirese şi un singur mire,—Pentru o medalie,— O vînătoare de bivoli sălbateci în regiunile centrale ale Africei,—Cîinele-talhar şi cînele-poliţist, scene din noua poliţie canină a Parizului etc., etc.

Mîne Sîmbătă Matineu la 3 ore ziua cu preţuri pe jum. şi mîne seară reprezentaţie obişnuită. La aceste reprezentaţii programul se va îmbogăţi cu următoarele subiecte: Şcoala naţională de cavalerie din Belgia, O vînătoare de bivoli selbatici în Africa Centrală, Cînele talhar şi cînele poliţist, Bancherul fricos.

Ultime informaţii

❑ *Cărţile alegătorilor colegiului II de Senat, se pot obţinea, cu începere de astăzi şi pînă în preziua alegerei, în grefa secţiei I-a a tribunalului.*

In ziua de 10 Ianuarie, cărţile vor fi eliberate de judecătoria urbană I.

❑ Aflăm că d. dr. Imervol, locţiitor de medic primar al oraşului, va înainta zilele acestea direcţiunei generale a serviciului sanitar un raport, în care va arata descreşterea epidemiei de febră tifoidă în Iaşi, şi în care va arăta şi mijloacele întrebuinţate, în ultimul timp pentru combaterea şi deci pentru descreşterea epidemiei.

❑ Ministerul de interne a trimis o adresă prefecturei judeţului, prin care-i comunică că mare parte din judecătoriile din judeţ ameninţa a fi închise pentru cît va timp, din cauză că nu au combustibilul necesar. Ministerul cere prefecturei că dacă pînă în prezent nu a dat acel combustibil judecătoriilor, să facă tot posibilul pentru a-l da cit mai în curînd.

❑ Poliţia din Tg.-Frumos a raportat prefecturei judeţului că serviciul de pază în acea comună sufere din cauză că felinarele în oraş de şi se aprind tîrziu de tot, totuşi se sting la orele 2 noaptea. Poliţia cere prefecturei ca să dea ordin administraţiei comunale să ia măsuri de îndreptare.

❑ Administratorul plăşei Belceşti comunică prefecturei judeţului că în tabelele de centralizarea a claselor anilor 1911, 1912 şi 1913 sunt înscrişi în acea plasă 311 tineri din care 5 străini,

❑ Se crede că la Apriile viitor, regimentul 9 roşiori din Bucureşti va fi mutat la Constanţa, iar în locu i va fi mutat la Bucureşti reg. 7 roşiori din Iaşi, sau reg. 10 roşiori.

❑ Afacerea privitoare la neregularităţile de la portăreii din Iaşi se află tot la judecătorul de instrucţie, cabinetul III.

Intre acestea de la minister s'a luat curioasa hotărîre de a nu se achita lefurile pe luna Noembrie, nici portăreilor tribunalelor, n i c i acelora a Curţei.

Mandatul n'a sosit încă de şi ceilalţi funcţionari au fost achitaţi pe ziua de 22 Noembrie.

❑ Comisiunea de recensămînt al oraşului a constatat lipsa a mare parte din tinerii înscrişi pe tablourile de centralizare.

❑ Comandamentul corpului IV de armată a fost înştiinţat de ministerul de rezboi, că absolvenţii cursului de seară de la şcolile comerciale sunt admişi în armată cu termen redus, ca şi absolvenţii şcoalelor inferioare de meserii.

❑ Directorul nostru, d. Vespasian I. Pella, avocat, aflîndu-se eri la Huşi, cu ocazia unui proces, a fost obiectul unei manifestaţii prieteneşti, din partea amicilor noştri din Huşi.

Aseară d. Pella a fost invitat la o agapă, care a avut loc în una din sălile clubului conservator democrat, de curînd inaugurat.

S'a toastat pentru d-nii Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, Al. A. Badareu sufletul Moldovei, Cherchez şeful partidului conservator-democrat din Huşi şi pentru alţi fruntaşi.

S'a expediat, cu această ocazie, următoarea telegramă d-lui Take Ionescu:

„Adunaţi într'o intimă agapă, avînd în mijlocul nostru pe amicul Vespasian Pella, trimetem şefului iubit şi stimat salutul nostru de admiraţie şi devotament şi vecinic cu gîndul la el, dorim să-l vedem cît de curînd vizitînd şi mult oropsitul nostru oraş, în care însă bărbăţia şi dragostea pentru cauza partidului conservator democrat este tot aşa de mare ca şi în celelalte oraşe ale ţărei.

Vespasian Pella, Adrian Romanescu, doctor în medic, medicul primar, dr. Gidei, profesor la gimnaziu, Gh. Vesbianu, fost revizor şcolar, Petru Gidei (fiul) doctor în drept, Anastasiu, avocat, N. D. Berea, mare proprietar, D. Dimitriu, profesor gimnasiu, N. Păsculescu, profesor gimnaziu, P. I Popescu, fost magistrat, avocat, Emil Emandi, mare proprietar.

❑ D. Grigore Ionescu, conductor, din serviciul technic al judeţului Vaslui a fost suspendat pe timp de 15 zile, cu începere de la 1 Decembrie, din cauză de refuz de serviciu şi lipsă de voinţă în executarea lucrărilor.

❑ Mîine 5 Decembrie se termină operaţiunile de recensemînt ale comisiunei de centralizare a tinerilor clasei 1911.

❑ La 19 Decembrie se va ţinea la prefectura judeţului, licitaţie publică pentru vinderea unei cantităţi de vin, de la Papineră Paraclis—Cotnari.

❑ Locuitorii Ion Roşu şi Gheorghe Grasu au fost numiţi gardieni clasa II la pădurea Cucuteni, posturi înfiinţate din nou.

❑ Ministerul Comerţului a cerut prefecturei judeţului listele definitive ale alegătorilor indirecţi din comuni, pentru a servi la întocmirea statisticei electorale.

❑ Alegerea consiliului comunal din Tomeşti, care se va efectua în ziua de 20 Decembrie va fi prezidată de consilierul judeţean Ion Minghel.

❑ Ministerul instrucţiei, printr'un ordin circular, cere profesorilor diriginţi de la şcolile secundare din ţară, ca până în termen de 10 zile, să întocmească listele tuturor părinţilor, cari au elevi în şcoală, după judeţ, naţionalitate şi profesiune.

Nu se mai sfîrşeşte cu lista listelor ce tot cere Ministerul profesorimei. Mai dăunăzi, a cerut lista chestiunilor de teză ce se dau elevilor; apoi lista elevilor, cari, după notele bimestrului I-iu, promit a fi promovaţi şi lista acelor cari sunt ameninţaţi de a rămînea corigenţi sau repetenţi. Acum cer o altă listă punîndu-se în sarcina bieţilor profesori şi lucruri de statistică.

E mare urgia ce a căzut pe capul şcoalei. Cînd o să sfîrşească oare?

❑ **De la societatea comercianţilor.**— Aseară s'au întrunit, în adunare generală, membrii societăţei comercianţilor Romîni din oraşul şi judeţul Iaşi, pentru a lua cunoştinţă de Memoriul făcut de cercul comercianţilor din Capitală.

D. Spiridon Irimescu, preşedintele societăţei, care a fost delegat la întrunirile comercianţilor ce au avut loc în Ploeşti şi Bucureşti, a aratat, că organizaţiunile comercianţilor din Muntenia sunt făcute pe baze solide şi inspiră toată încrederea. D-sa a mai spus că se dă mare atenţiune societăţei comercianţilor din Iaşi.

Luîndu-se în discuţie memoriul punct cu punct, a fost admis în unanimitate, hotărîndu-se ca societatea să întreţină relaţiuni de prietenie cu celelalte societăţi, urmînd în totul acţiunea întreprinsă de acestea în chestiunile prevăzute în memoriu şi care a fost aprobat de toate organizaţiunile comercianţilor din ţară.

Tot aseară s'a ascultat plîngerea casapilor, cari au reclamat contra doctorului veterinar Buzinchi, care caută, prin diferite mijloace, să facă şicane comercianţilor. S'a numit o comisiune compusă din d nii N. V. Ştefăniu, I. D. Martinescu şi Pavili, cari să meargă la Bucureşti să supună cazul d lui Ministru de Interne şi Direcţiei generale a serviciului sanitar.

La reclamaţia casapilor s'au asociat laptarii şi brînzarii cari au ajuns la desperare din cauza mizeriilor ce au să îndure din partea aceluiaşi medic veterinar şi din partea agenţilor săi.

❑ **Judiciare.** — Iată cum se vor judeca contestaţiile electorale: La secţia I a a Curţei, în ziua de 16 Decembrie, Iaşi, Botoşani, Tutova, Fălciu; în ziua de 17 Decembrie: Neamţ, Botoşani, Bacău, Suceava; 18 Decembrie: Roman, Vaslui, Dorohoi, Bacău; 21 Decembr.: Iaşi. In zilele de 19, 20 şi 21 Ianuarie se vor judeca 54 de contestaţii venite eri de la tribunalul Tutova.

La secţia II a a Curţei, în zilele de: 12, 14 şi 15 Decembrie, Iaşi; 16 Decemb.: Botoşani, Bacău, Suceava şi Neamţ; 17 Decemb.: Fălciu şi Tutova; 18 Decemb.: Tutova: 19 Decemb.: Vaslui, Roman.

— Curtea de Apel s. II a a respins eri apelul procurorului general, menţinînd sentinţa achitătoare a trib. Suceava, în procesul lui Tabacu, ad-torul plăşei Paşcani.

— La secţia I a a Curţei se judecă astă zi procesul de atentat la bunele moravuri, venit în apel de la Roman.

D-şoara Aglae Maxim, a depus astă-zi la grefă e declaraţie autentică, prin care spune că asupra ei n'a fost săvîrşit nici un act imoral şi dacă a intentat plîngerea la parchetul de Roman, a făcut'o după îndemnul tatălui ei, funcţionar la prefectura de Roman.

— La secţia III-a s'au amînat astă zi cererile pentru declararea în stare de faliment a firmelor Schwarz, Kaufmann şi H. Cernes.

— D. avocat D. Botez, ca procurator al d-lui B. Schaechter, a cerut declararea în stare de faliment a droghistului G. Iliescu.

Termen la 11 Decembre.

— Firma B. Waldman din Galaţi a cerut declararea în stare de faliment a firmei Sol. Moscovitz.

Termen la 14 Decembre.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 4 Decembrie

CAMERA

Bucureşti. — La şedinţa de astă-zi a venit să asiste foarte multă lume.

La un moment, a fost vorba ca să se suspende şedinţa, în semn de doliu, pentru moartea Regelui Leopold al II-lea al Belgiei.

Propunerea însă s'a respins, pe motivul că nu s'a primit încă nici o ştire oficială. D. P. P. Carp, în special, a stăruit ca şedinţa să nu se suspende, pentru că d-sa nu vrea să'şi amîne discursul.

Cîţi-va deputaţi din majoritate susţin că ar fi bine ca unul din ei să ia cuvîntul în chestia arendărei de către d. Brătianu a moşiei Răteşti, din judeţul Argeş şi pentru a cerca să spulbere acuzaţiile ce s'au adus primului ministru.

Alţii însă sunt contra.

La deschiderea şedinţei, d. N. Fleva cere să i se puie la dispoziţie toate actele şi dosarele cu privire la arendarea moşiei Răteşti, din jud. Argeş, precum şi dosarele cu privire la subarendarea acelei moşii.

Se stîrneşte o vie consternare printre deputaţii majorităţei. D. Dinu Brătianu se apropie de d. Ionel Brăteanu şi îi şopteşte ceva la ureche.

Deputaţii majorităţei susţin ideea ca unul din ei să ia cuvîntul în această chestie.

D. Spiru Haret ia cuvîntul, pentru a vorbi în continuare. In momentul cînd începe a vorbi d. Haret, d. Titu Maiorescu părăseşte sala şi se retrage în culoare.

După d. Haret va vorbi d. P. P. Carp.

*

Un incident s'a petrecut, în momentul cînd vorbea d Haret, incident care a dat naştere apoi la un scandal.

In momentul cînd ministrul instrucţiunei publice căuta să se justifice de faptele imputate de d. Take Ionescu în discursul seu şi în momental cînd desminţea chestia broşurei sale, care a provocat răscoalele, o parte din deputaţii majorităţei au început să aplaude şi să manifesteze.

D. Barbu Păltineanu s'a rîdicat pentru a protesta contra afirmărilor răutăcioase aduse de d. Haret membrilor opoziţiei.

D. preşedinte Ferekide a strigat că d. Barbu Păltineanu să revie la ordine! Se naşte atunci protestări şi un mare tumult.

Se aud strigăte de: „Apărătorul trusturilor Fischereştilor n'are dreptul să procedeze ast-fel cu deputaţii".

Sgomotul devine şi mai mare şi foarte cu greu se potoleşte.

SENATUL

Bucureşti.—Senatorii continuă să refuze a lua în discuţie proiectul d-lui Spiru Haret, cu privire la instituirea comisiunei istorice.

S'a trimes răspuns despre aceasta d-lui Haret la Cameră şi acesta a declarat că imediat ce va isprăvi discursul de la Cameră se va duce la Senat, spre a da explicaţii.

Se dă citire unui răspuns la condoleanţele exprimate familiei Fortis din Italia, după care Senatul ia vacanţă pînă Luni 7 Decembrie cînd se va începe discuţia la răspunsul la Mesaj

Accident de automobile

Berlin.—Eri noapte automobilul principelui moştenitor s'a ciocnit cu un automobil particular, pe şoseaua Berlin-Charlattenburg. Principele a scapat neatins, adjutantul său însă e uşor rînit

Convenţia cu Austria

Bucureşti.—Se afirmă că baronul d'Aehrenthal ar fi cerut guvernului romîn, ca mai întâi parlamentul romîn să voteze convenţia cu Austria şi apoi şi guvernele Austro-Ungariei vor proceda la votare.

Se mai spune că d. Brătianu ar fi cerut d-lui ministru de externe Djuvara să facă toate preparativele pentru votarea convenţiei.

CIUMA

Petersburg.—Partea din stepa Kirchiplar, din gubernia Astrachan, a fost declarată oficial ca primejdioasă din cauza ciumei.

Bleriot restabilit

Constantinopol. — Aviatorul francez Blériot, victima accidentului de aviaţiune, a eşit din spital.

Conferinţa partidului justh

Buda-Pesta.—Conferenţa partidului lui Justh, a decis să combată prin toate mijloacele posibile, votarea indemnităţii partidului lui Kosutt.

Parlamentul francez

Paris.— Camera a adoptat budgetul agriculturei. Senatul a adoptat proiectul guvernului pentru pensiunile uvrierilor.

Moartea Regelui Leopold

Bruxelles.—Buletinul publicat astă seară la ora 8 jum., constată o nouă şi continuă îmbunătăţire în starea regelui. Suveranul a declarat medicilor că se simte bine.

*

Bruxelles.—Regele a încetat din viaţă la orele 2 şi 35.

*

Leopold II era fiul regelui Leopold I al Belgiei, care dobîndi independenţa ţărei, şi al Luisei Maria d'Orleans fica lui Ludovic Filip.

El s'a născut la Bruxelles la anul 1835, avea prin urmare 74 de ani.

La moart a tatălui seu, în 1865, Leopold al II-lea se sui pe tron şi deveni regele Belgiei. In 1885 deveni şi suveranul statului Congo din Africa.

*

Pe urma defunctului Rege rămîn trei fice: principesa de Lonyay, toasta soţie a archiducelui Rudolf al Austriei; principesa de Coburg, cunoscută prin viaţa ei aventuroasă şi principesa Clementina, nemăritată.

Primele două au fost desmoştenite de Leopold II. Rege al Belgiei va fi proclamat principele Albert al Flandrei, nepot de cumnat al M. S. Regelui României.

Din camera Austriacă

Viena.—Deputatul Spacek a vorbit pînă la prînz. După protestările din partea deputaţilor neobstrucţionişti în potriva celor obstrucţionişti, cehul radical Lissy a începutul discursul său la 1 şi jum. In cursul acestui discurs spre orele 6 jum. seara, s'a auzit din a doua tribună strigăte puternice de îndignare în contra obstrucţioniştilor. Tribuna care era plină de lume a fost în urmă evacuată.

*

Viena.—Discursul deputatului Lissy a durat opt ore. Prima galerie însoţi sfîrşitul discursului cu strigăte de îndignare împotriva obstrucţioniştilor.

Către orele 10 în timpul discursului deputatului Padeor, autorul moţiunei care a fost respinsă, s'a auzit venind din a doua galerie strigăte de jos camatarii. Preşedintele a pus să se evacueze galeria.

*

Viena.—In cursul şedinţei, deputatul Krek, în numele slovacilor supune o moţiune de urgenţă, semnată şi de cehii agrarieni, privitoare la reformarea regulamentului camerei, prin sporirea forţei disciplinare a preşedintelui. Comisiunea parlamentară a însărcinat pe comitetul slav să modifice această moţiune de urgenţă, care dacă ar întruni consimţimîntul întregei uniuni slave, s'ar discuta înaintea tuturor celorlalte moţiuni de urgenţă.

LA FARMACIA Doctor A. RATIANU este vacant un post de asistent. Se acceptă numai o persoană cu foarte bune referenţe.

Iaşi, str. Lăpuşneanu

EXPOZIŢIA

ISER

DESCHISĂ DE ASTĂ-ZI

4 DECEMBRIE 1909

Intrarea 50 bani

Francaise, sachant français, anglais, allemand, piano, désire place dans bonne famille où leçons.

S'adresser **Strada Hotin No. 1.**

De vînzare Una moşioară în întindere de 56 fălci, *situată la o departare de 1 | 4 oră de Tg. Negreşti Jud. Vaslui* şi 1 | 2 oră de gara Bîrlăeşti.

Doritorii a se adresa la administraţia ziarului.

Pentru D-nii COMERCIANŢI

NOU! IMPORTANT!

Saltarul de siguranţă „EXACT"

Invenţiune brevetată şi premiată la mai multe expoziţiuni.

Construcţie solidă din lemn de prima calitate, cu mâner metalic şi aparatul de formă extra.

Saltarul „Exact" se poate fixa sub ori-ce tejghea.—Cea mai mare trăinicie şi siguranţă contra furtului.

SALTARUL „EXACT" se închide şi deschide automatic fără chele şi e prevăzut cu un clopot de alarmă, care poate fi înlăturat după dorinţă. Nimene nu l poate deschide dacă nu cunoaşte dispositivul aparatului.

REPRESENTANT:

P. Ballo, C. Popovici & Co. Iaşi

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Română 22

PONDOIR DÉPOSE
Prix 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS & LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 90
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Cistite.

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* care au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia se ia 3 hapuri: unul dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Da'a bolnavul n'a simțit vre'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Nu trebue să ia mai mult de câte 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la **3** ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1 a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 40,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 888 Duminică 6 Decembrie 1909

Limitarea Creditului

Limitarea creditului în operațiile comerciale, s'ar părea, la prima vedere, ca o măsură care ar tinde la sugrumarea comerciului, ori cel puțin la restrîngerea libertății lui. Dacă însă vom cerceta chestiunea mai de aproape vom vedea chiar cu ochiul nearmat, că măsura, departe de a fi vexatorie, este din contra o măsură menită a duce comerțul la progres și la cea mai satisfăcătoare desvoltare.

Noi nu înțelegem prin libertatea comerțului a se tolera abusul, frauda și chiar hoția, nici a se ruina pe acei ce în mod cinstit au comerțul ca profesie producătoare de bogăție pentru țară și pentru societate.

Înțelegem libertatea comerțului după mijloacele materiale și intelectuale ale omului, fără însă a permite abusul de libertate, care duce fatalminte la fraudă și la ruină.

Comerțul este o funcțiune socială și un isvor de bogăție pentru națiune. Comerțul pune în valoare producțiunea.

Comerțul poartă civilizațiunea. Comerțul procură mijloacele de trai muncitorilor, satisface cerințele omului rafinat ca și necesitățile lui. Rolul important pe care'l joacă comerciul în rostul omenirii, a născut dușmănia și luptele dintre popoare, au dat naștere legiuirilor speciale care reglementează funcțiunea comercială.

A ne ocupa de comerț și de progresul lui este datoria noastră de căpitenie.

Nu vom face istoricul comerțului începînd de la nașterea lui și ocupîndune de fazele prin care a trecut, aceasta ar fi o lucrare mai mult de conferență; ne vom ocupa însă de comerț și de desvoltarea lui, începînd în epoca de cînd creditul a luat ființă mergînd spre desvoltare.

In vechime transacțiile comerciale au fost devizate în trei perioade:

Perioada întâi prin schimbul de mărfuri în natură.

Perioada a doua prin plata în monedă, care putea fi înlocuită și prin mărfuri a căror preț era fixat de mai înainte.

Perioada a treia prin eliberarea mărfurilor pe plata în bani făcută pe termen în schimbul obligațiunilor comerciale.

Cu alte cuvinte aceste trei perioade se pot rezuma în trei cuvinte:

Schimb de mărfuri, bani și credit.

In timpurile noastre cele dintâi două perioada fiind scoase din us, ne vom ocupa numai de perioada din urmă, perioada care se practică acum luînd cea mai mare desvoltare, adică tranzacțiile pe credit.

Au fost autori care au susținut că creditul este cel mai mare capital pentru a cîștiga îmbogățirea.

Creditul a exercitat totdeauna asupra oamenilor o influență amețitoare, încît i s'a atribuit o putere producătoare de fericire.

Asupra creditului s'au făcut o sumă de definițiuni, dintre care unele sunt subtile, iar altele absolut false.

Aceste definiții corespund la o sumă de categorii de credit, spre pildă: la creditele fonciare, creditele asupra varantelor, creditele asupra mărfurilor în fabricațiune, asupra produselor aflate în pămînt, asupra mărfurilor aflate în magasie, etc., scriitorul italian Lamperțico zice că aceste credite sunt asigurate prin averea viitoare, negreșit recoltele, mărfurile în fabricațiune sunt averi viitoare și creditul acordat poate fi asigurat în valoarea viitoare a mărfurilor.

Teoria însă, zice Paul Leroy Beaulieu, de care ne servim în lucrarea noastră, este falșă, pentru că dacă creditul fonciar a luat hipotecă asupra imobilului, ori dacă bancherul a luat un soiu de hipotecă asupra mărfii prin scomptarea varantei, nici un soiu de asigurare nu s'a luat asupra sămănăturilor, ori asupra mărfurilor în fabricație, sau asupra mărfurilor chiar în magazie, pentru că unele pot dispărea prin capriciile vremei, iar asupra altora pot să existe și alți creditori, ori privilegii neexistînd, masa credală nu poate asigura plata în întregime a sumelor acordate prin credit.

Fatalmente trebue să ne oprim la cele două categorii de credit care sunt esențiale

Creditul real și creditul personal.

Creditul real este acela care are ca bază gagiul asupra bunurilor viitoare luînd măsuri pentru nedispariția lor și rămînerea lor la dispoziția creditorului.

Iar creditul personal este acela, care neavînd nici un gagiu determinat are drept garanție întreaga avere a debitorului și mai presus de toate moralitatea și agerimea lui în operațiuni.

Creditul pe gagiu fiind asigurat, nu ne vom preocupa de el, mai cu seamă că practica lui nu numai că e rară, dar nu prejudiciază pe nimeni. Ne vom ocupa deci de partea a doua și cea mai importantă, creditul personal.

Sunt autori cari susțin că creditul personal contribue la creșterea prin multiplicare a capitalului și deci la desvoltarea afacerilor, producînd prin funcțiunea lui creșterea bogăției, fie în domeniul public, fie în domeniul privat. Această părere este rătăcită zice Paul Leroy-Beaulieu, citînd un exemplu Dacă Petru a împrumutat lui Pavel 1000 lei și a primit de la el o creanță, capitalul n'a crescut pentrucă faptul că Petru a împrumutat 1000 lei n'a făcut ca Petru să aibă 2000 în loc de una.

Cu cambia ce a primit poate și el căpăta 1000 lei, însă acești bani trebue să-i fie numărați de cel de al treilea și în atare caz unul din trei a ramas fără capital.

Creditul crește tranzacțiile, e drept, dar nu sporește capitalul.

Creditul deplasază capitalul, nu l crește. Negutitorul nu este un creator de bani, el este un combinator, un agent care prin inteligență manipulează mărfuri ce reprezintă averi, pentru a servi publicul, a crește bogăția publică și privată; negutitorul în fine e un general care manevrează cu mijloace restrînse a cuceri victorii mari.

Necontestat creditul joacă un mare rol în desvoltarea operațiilor comerciale însă nu ne putem îndepărta de la normele care fatalmente cată să pună limită creditului; cu alte cuvinte negutitorul serios nu se poate îndepărta de la usagiul creditului normal, singurul în măsură a crește consumațiunea, a crește profitul fără a periclita avutul creditorului.

Creditul nu poate fi considerat ca o donație, ca un act de libertate din partea creditorului, nici ca o simplă anticipație, asupra unei averi viitoare dar nesigure. Creditul trebue să aibă la baza lui un lucru real și actual precum mărfuri cumpărate pe bani, dar nevîndute încă, mărfuri care au fost vîndute, dar prețul neprimit încă, mărfuri în curs de fabricațiune avînd toate garanțiile luate pentru definitiva lor fabricațiune, o întreprindere oare care de lucrări începute în bune condiții dar neterminate, în fine creditul real și normal, trebue să aibă o basă sigură care să presinte garanții de plată creditorului.

Toate operațiunile comerciale, industriale, de bancă, etc. cari au de scop creșterea prin desvoltarea transacțiunilor, trebue să aibă la dispoziția lor creditul, insă numai creditul real normal, adecă; creditul cu bază, cu garanție de plată. Acest adevăr, nimeni nu'l poate contesta, chiar din discuțiile care se fac în materie nu se întind de cît asupra mijloacelor ca creditul să fie lasat liber în practica lui, recunoscîndui-se avantagiile ce el aduce întregei activități omenești.

Nici noi nu ne gîndim a propune suprimarea creditului, ori încătușarea lui.

Din contra, tendința noastră este a face creditul util, a-i înlesni calea spre a asigura progresul și prosperarea.

Călăuziți de acest scop onest și modern, ne-am întrebat care să fie cauzele că în țara noastră creditul nu poate trăi și nu se poate desvolta în mod real și normali?

Care să fie cauzele că falimentele au ajuns la ordinea zilei și am început a ne deprinde întru atît cu ele, încît să ni se pară cuvîntul de negutitor sinonim cu cuvîntul de falit?

(va urma) **G. D. Șerban**

Fiicele lui Leopold II

Din căsătoria sa cu Henrietta de Coburg, defunctul rege Leopold II avuse trei fiice. Celei mai mari, actualei contese de Lonyay, soarta i rezervase o poziție strălucită: avea să fie împărăteasa Austriei și Regina Ungariei. Dar, după ce avusese parte de o căsnicie nu tocmai fericită cu unicul fiu al Impăratului Austriei, foasta prințesă a Belgiei se trezi văduvă, în urma misterioasei drame de la Mayerling.

Drama aceia fusese un lanț nesfîrșit de dureri sufletești pentru mama mortului la Mayerling, pentru împărăteasa Elisabeta. Durerea aceea a căutat uitare și alinare în frumos: Heine găsise, în Elisabetha a Austriei, o admiratoare pătimașă a operilor sale.

Suferințelor sufletești ale Elisabethei, neobositelor ei călătorii, le pusese capăt o mînă criminală.

Despre cealaltă fiică a lui Leopold II, despre Luiza de Coburg, a înregistrat prea multe întîmplări cronica scandaloasă, s'au ocupat prea mult judecătorii, ca să mai fie nevoie de a le reaminti.

Amîndouă fiicele lui Leopold II au fost literalminte expulzate din Bruxelles. Regele a murit fără a le revedea; nici n'ar fi voit să le revadă, căci nu le dăduse voie acum cîți va ani, să plîngă la sicriul mamei lor.

Acum ele vor avea voie să vină la Bruxelles, unde se află a treia fică a lui Leopold II, prințesa Clementina, despre care se vorbește foarte puțin, fiind-că ea nu este măritată,

Dragoste curată n'a existat în castelul de la Lacken. Leopold II a fost un soț rău și un tată rău. Altfel de dragoste a existat acolo; Cléo de Merode, spre pildă, a fost mai bine tratată de cît regina Henrietta.

Cu moartea lui Leopold II s'a încheiat un întreg șir de scandaluri. Acum va veni un alt șir, de ordin pur judecătoresc: cele două princese, desmoștenite de tatăl lor, vor încerca să atace testamentul și donațiunile ce-au fost făcute în scopul de a le desmoșteni.

Poate că regele cel nou al Belgiei și statul belgian, vor pune stăruinți pentru împăcarea lucrurilor.

In tot cazul viața familiară a lui Leopold II, va rămînea pildă, că sunt foarte mulți nevoiești, cari înțeleg altfel rostul adevărat al vieței de cît cei bogați; că sunt cocioabe în care nenorociții ce trăiesc în ele țin tot atît de mult unii la alții, precum se urăsc între ei Rege și prințese

Anarhistul a vorbit

Cel mai hulit ministru, cel mai huiduit bărbat politic, am numit pe d. Spiru Haret a fost adus în fața țării să se spele de păcatele sale. Intreaga bancă ministerială stă sub acuzare de anarhie, de desordine, de speculă de moșii, de abuz de putere, de lipsă de autoritate morală. Primul sfetnic al țării ia moșii în arendă pe nume interpuse, și pradă țărănimea ziua 'nameaza mare.

Dacă Alex. Marghiloman numai a îndrăznit să facă *muța* mică, d. Ionel Brăteanu a făptuit *muța mare*. Și șeful guvernului stă nepăsător în fața parlamentului de slugoi, fără obraz, căci îi e pielea ca ciobota de groasă și nu simte nimic.

Mai vinovat ca toți stă ministrul Haret, cinicul Haret, care și-a îngrămădit pe cap atîtea pacate și acte de samavolnicie, că singur el a trebuit să le mărturisească, zicînd că adversarii i-au scos ochii cu amănuntele fără să aibă în vedere *sistema*. Halal de sistemă, cînd faptele particulare arată cel mai mare desfrîu și tiranie.

Trebue să fii răguşit la voce ca Haret, și fără obraz ca dînsul ca să ocoleşti adevărul. N'a călcat Haret legea de și Casația i-a anulat 9 decrete regale ca nelegale; N'a tiranisat școala, căci acesta i e sistemul, de și dosarele consiliului permanent și dosarul numirilor sînt pline de asupriri, porniri, ghelirurí.

A scuza abuzul prin sistema de administrație, aceasta e Haretism. Ministrul Haret e înmormîntat politicește!

A vorbit de cazul Iorga-Dragomirescu cu o candoare diabolică; da, am trecut peste hotărîrea comisiei de judecată, dar rezoluția era să fie păstrată numai în cartoane, pentru arhivă, nu pentru presă.

Cu Vlădica de Roman n'am avut nici un incident; s'a supărat popa, așa, din senin; pe Maiorescu l'am scos la pensie, căci tot era să iasă în Februarie. Cinism și haretism.

Una e a eși la pensie legal și alta e a-l pune la pensie înainta de termen, și încă pe Maiorescu.

Haret și-a cetit prohodul său politic. A ocolit adevărul, a mințit faptele, a nesocotit detaliile și s'a ascuns după generalități, în dosul sistemului. Și ca și vinovații, cari aduși înaintea juraților, tăgăduesc totul ca doar, doar, vor scăpa de asprimea legii, așa și Haret a vorbit la jurați.

Dar jurații din incinta Camerei sînt tocmiții guvernului, sînt îmbuibații lui Haret; în afară de incinta Camerii sînt jurații cei mulți, e țara întreagă care știe cine e *marele* vinovat.

In răscoale se știe că s'au găsit la învățători *scrisorele* de ale lui Haret cu totul războinice; s'au strîns de aceste scrisorele o căruță. Doar sînt generali cari le-au cetit. Vodă chiar știe de a ceasta. Și anarhistul mai îndrăznește să lege că una din cauzele reformei e taxarea la fonciar mai scumpă a hectarului țărănesc de cît cel boeresc, e risipa d lui M. Vlădescu, e N. Fleva de la Roma, e oricine, afară de el, anarhistul.

Cînd D. A. Sturza vorbea desordonat partidul a înțeles că s'a isprăvit cu șeful.. și s'a dus.

Cînd Spiru Haret judecă desordonat partidul rînjește, căci crede că poate zăbovi cu un ceas, două, desnodămîntul fatal.

Rar ministru a vorbit mai plouat, mai fără șir, mai fără logică, mai fără rușine ca Haret, el podoaba parlamentului și a guvernului.

CATE VA NOTE

Pe scena Teatrului Național din Iași va avea loc în curînd o reprezentație hipică, dată de calul d lui Bonciu în unire cu simpatica iapă a Spirídoniei.

Reprezentația va fi pusă sub distinsul patronaj al societății de asigurare „Calul".

*

D. Meitani, deputat de Putna, își va continua discursul în ultima săptămînă a postului Crăciunului. După cum va anunța la timp *Viitorul*, deputatul Putnei va face o interesantă desinteratie contra takiștilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

CARICATURA

Vremea nu mi-a îngăduit încă a vizita expoziția caricaturistului *Iser*. Pe artist nu-l cunosc decît dintr'o....cartă de vizită ce mi-a lasat—dar îl cunoaștem cu toții după o parte din opera lui, după acele suggesive și spirituale schițe improvizate de dînsul, în curs de ani de zile, în coloanele unui cotidian din Capitală.

Astă-zi nu ne mai aflăm sub regimul vechiului *gen* de caricatură, reprezentat odinioară de talentatul „Jiquidi" și care gen culmina în exprimarea, în exagerarea vre-unei anumite părți a fizicului, ori în descoperirea, în exploatarea vre-unui vițiu, a vre unui defect organic. Vremurile s'au schimbat și gusturile, odată cu dînsele. Cu totul altă ceva căutăm astă-zi în genul artistic al caricaturei, care a devenit în acelaș timp un gen literar, de oare-ce ea întrupează satira literară propriu zisă, ea implică și acele mici legende și a lucrurilor; ea realizează în toate privințele filosofia pe care latinii o cereau prin dictonul: „castigare mores ridendo" —a pedepsi și a îndrepta moravurile, rîzînd de ele.

In Apus, ziaristica mare a dus genul acesta foarte departe, l'a ridicat la înălțimi de necrezut și astă-zi caricatura e un gen social foarte puternic și de care oamenii politici se tem mai mult ca de condeiul ziaristului ori al polemistului propriu zis. Vedeți lupta oficială în Germania în contra revistei „Simplicissimus". La Paris o pagină a lui Forain ori a unui Caran D'Ache însemnau, în ultimele decenii, o pagină de caracterizare și de luptă socială, mai de preț ca una scrisă de Rochefort. Pentru că „desemnul" are asupra scrisului multe avantagii și este o armă mai înțepătoare, mai primejdioasă—prin spontaneitatea și vigoarea cu care așterne o concepție anumită și prin tăria, prin eloquența, cu care zugrăvește o întreagă situație în acele cîte va trăsături de creion însoțite de o mică „legendă".

Dar despre toate aceste vom mai vorbi. Expoziția deschisă de Iser va fi un bun prilej de reflecții și constatări, judecînd după cele ce cunoaștem din opera tînărului artist, din lucrările primei epoci. Pentru moment vrem nu mai să îndemnăm Iașul intelectual—și Iașul nostru este escluziv intelectual!—să viziteze expoziția și să ne.... scrie.

Rodion.

Arta iubirii

«Primavera, gioventù
dellámoro Gioventù,
primavera della vita».

Grigore Neculai a îndrăgit pe Zinca lui moș Ghiță și cum fiorii dragostei 'i zăpăcesc mintea, flăcăul calcă în strâchini și nu-și mai vede de treabă.

E băiat de oameni gospodari, eliberat de curînd din armată și meseria lui e la cai. Își pricepe el meșteșugul dar pîrdalnica de dragoste i-a făcut o mulțime de pozne. Ziua nu i e zi, noaptea nu-i noapte. Somnul și mîncarea nu se mai prinde de el și, naiv din fire, ie rușine de oameni cînd îl întreabă:

— Ce mai e cu Zinca mă Grigore? El roșește, se scoală de pe laiță sau de pe trăgătoare, se scarpină după cap cu dreapta, ținînd căciula-i pavază părului și răspunde într'o doară:

— Nu i nimic.

De alt-fel, a „recomandat" la toată lumea că are intenția să ceară mîna fetei, dar cea ce știe numai el și încă vr'o doi trei confidenți ai lui, e că părinții Zincăi nu s'au grăbit să-i satisfacă cererea, și așa a rămas băiatul nostru tînjind mereu, ducînd și dorul în sborul cailor, cînd pleacă spre oraș cu ipingeaua cea nouă, presărată cu verde, cu fireturi și cu nasturi de sidef.

De sus, de pe capră rotește sărmanul ochii în toate părțile, aruncînd priviri de invidie perechelor vesele ce pășesc pe șoseaua prunduită și din cînd în cînd scoate din gîtleju-i uscat cîte un chiot spre telegari, pocnind din biciu și întovărășind operația cu un oftat greu, care-i mai ușurează inima și i mai luminează gîndurile întunecate.

Lucrul e un secret public, tot satul îl știe, dar fiind-că e cam rar, pe aici ca un flăcău să ofteze multă vreme după o fată și fiind că e și mai rar ca parinții fetei să refuze căsătoria, de aceia toată lumea vorbește în sat despre dragostea nenorocită a lui Grigore și încăpățînarea părinților fetei, unii compătimind, cei mai mulți ironizînd cu gluma lor brutală și plină de duh pățania băiatului.

El naiv, timid, cum puțini flăcăi se mai găsesc azi la țară, își plînge dorul oftînd mereu, și cum nimeni nu e în stare să-l mîngîie în trista-i situație, flăcăul umblă să-și pue gînd rău.

Zeul amorului, însă care vine cîte odată în vilegiatură și pe la țară, pare a i fi găsit un mîntuitor.

Intr'una din zile, cînd încercările băiatului fură zădărnicite pentru a nu știu cîtea oară, venind cu lacrimi în ochi să-mi povesteacă „rușinea", nenorocirea flăcăului avu darul să răscolească în sufletul meu obosit, *ceva*, care la început îmi păru un vis, apoi o reverie și la urmă se defini complect, aproape materializîndu-se și redeșteptînd în mine ca sunetul goarnei în inima veteranului, dorul de luptă.

Acel ceva era trecutul. Trecutul furtunos și plin de lirism, se ridică înaintemi, cu palpitațiile, emoțiunile, durerile și plăcerile lui, iar farmecul iubir i îmi apăru cu murmuru-i seducător:

Nous avons connu des heures de tristesse
Nous avons connu des heures d'amour!

Limbaj necunoscut bietului Grigore, dar atît de simțit de el!

Un fel de colegialitate se stabili între noi, și în tovărășia dragostei lui nevinovate, am făurit un plan de bătaie.

In primul rînd, mi-au trebuit date sigure cu privire la situația dragostei față de cetatea invincibilă.

Ca atare l'am descusut pe Grigore în dreapta și în stînga, dar în zadar; de la el nu putui afla, de cît doar că i a adus o sticlă de „parfum" de 50 de bani și acadele de doi bani, cadouri primite cu toată curtuazia de viitoarea-i logodnică, dar încolo nimic!

Perspicacitatea și cunoștința sufletului atît de necesare în întreprinderile de felul aceasta, lipsesc cu totul complicelui meu El nu știe pînă la ce grad de nerușinare trebuie să ajungi cu minciunile și cu emfaza, cîtă pază și șiretenie trebuie să desfășori, ca să cucerești sufletul unei copile cu mentalitate comună. Lui i e necunoscută valoarea și importanța flirtului, cu tot cortegiul de insipidități ce-l întovărășește în majoritatea cazurilor, și mai ales i lipsește psihologia—chiar intuitivă—de care dispun mulți „cuceritori" cari n'au terminat cartea de citire a clasei I-a, pentru a putea „Toucher à la lymphe" cum zice Balzac, victima care trebue să-i *vrea*.

Grigore al meu, dispune de un singur mijloc de luptă: toaleta. Cu asta crede

CEA MAI RATIONALA DE

CURA Unt de Pește pentru copii și adulți

e constatat, numai acesă cu

Unt de Pește Iodoferat simplu și
Unt de Pește Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj**
— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI** — **Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

— Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

el să mlădie inima vestalei Şi toaleta lui se prezintă cam astfel: O ipingea lungă cît iarna trecută, cu verde, cu nasturi etc., o căciulă de vr'o jumătate metru înălţime, o păreche de cizme bine ţintuite la talpă, din cari se ivesc în dreptul genunchilor şi peste pantaloni capetele ciorapilor de lînă albă, şi—acum în urmă i-am cumpărat o pereche de mănuşi „căptuşite", pe care am dat doi lei, sau cum zicea el negătorului: „un leu pă una şi un leu pă una". La zile mari, Grigore mai pune cîte o batistă a la Poirier, la pept şi, iată-l!

Că, să-şi dea el seamă de-l vrea fata sau ba, aşi!

Prin urmare am început'o cu el.... ab ovo.

L'am trimes mai ales pe la casa fetii —în vizită, cu vorba că să-mi aducă ştiri de ce i-a spus lui fata.

— Ei, cum şi ce ai vorbit cu Zinca? întreb eu.

— Apoi, vorbirea că n'am prea vorbit cu *ea*. Numai cu ăi bătrîni.

— Bine, da pentru ei ţi-am făcut eu rost s'o ştergi din curte?

— Păi din cînd în cînd trăgeam cu coada ochiului şi spre *ea*.

— Şi asta îţi ţine de somn?

— Păi de!... Aşa i la noi, nu poţi vorbi cu fata.

— Şi ce-ai vorbit tu acolo?...

— Păi, de boi, de pae că-s scumpe, de cîrlanu nostru Piciu, le-am spus că am 4 pogoane de pămînt....

Considerînd cele enumerate de el ca mijloace puţin eficace întru reuşita campanie, şi mai ales ne putînd trage nici o concluzie cu privire la atitudinea Zincăi, din conversaţia despre Piciu şi despre pae, i-am hotărît să vorbească cît mai puţin de boi, şi cît mai mult despre el; că are leafă bună, că e voinic, că pricepe meşteşugu cailor, că-i frumos cînd pocneşte din biciu de se uită lumea la el în oraş, etc. şi i-am organizat şi vizitele, mai în conformitate cu codul.

Găsind acum cîte va zile în spusele lui o notă care îmi păru de bun augur, îl sfătuesc să povestească acasă, că ar cumpara nişte lînă să dea să-i facă mănuşi, că cu astea i-a fi ig.

Trei zile n'au trecut din seara cu pricina şi Grigore al meu, cu un rîs prostesc dar plin de satisfacţie, îmi arată o pereche de „jumătăţi" de lînă albă, frumos tivite... de la *ea*.

— Şi... cînd ţi le a dat?

— Chiar acum, cînd plecai, şopteşte el.

— Şi nu ştie nimeni?

— Numai eu!

— Zău, tu ştii? Dar altu?

— Mai ştiţi şi d-voastră acuma, dar să nu spuneţi la nimeni, că se supără. *Zinca.*

Alby.

Litere-Ştiinţe-Arte

Maiorescu şi Gherea.—Un studiu de actualitate şi tot odată de interes literar este cel întitulat „Maiorescu şi Gherea" şi apărut în cel mai nou număr al „Convorbirilor critice" sub semnătura d-lui N. Em Teohari. Autorul defineşte şi rezumă opera fiecărui din acei doi mari critici romîni şi arată diferenţa între unul şi celalalt.

„Forma—iată ceeace a atras în totdeauna pe d. Maiorescu. Discursurile sale politice, polemicile sale personale, sunt tot atît de îngrijite ca o prelegere sau un studiu literar. O pagină din Gherea o poţi rezuma şi spune mai bine uneori, — pe Maiorescu trebue să-l citezi; construcţiile lui sunt impecabile, desăvîrşite, orice altă schimbare ar micşura neîndoios efectul. Fin, cu măsură pînă şi în vehemenţă, el a descoperit şi lovit multe vanităţi, într'un stil admirabil".

*

Amintim că astă-seară are loc la Teatrul Naţional, beneficiul d-lui C. Momuleanu: „Barbara Ubrik".

*

In afară de articolul menţionat, „Convorbirile critice", No. 11, anul III, publică bucăţi literare, studii, versuri, cronici semnate de d-nii Mihail Dragomirescu, Mihai Sorbal, A. Mindru, Ana, Codreanu, Corneliu Moldovanu, Ion Dragoslav, B. Nemţeanu, A. Bănăţeanu şi alţii.

*

La Viena s'a jucat cu succes o nouă piesă a lui Arthur Schnitzler: „Rostul vieţei" (Der Ruf des Lebens).

*

Profesorul G. Marinescu printr'o scrisoare adresată artistului C. Penel cere relaţiuni literare şi biografice asupra defuncţilor scriitori iaşani N. Beldiceanu şi Eduard Gruber, despre care s'a vorbit într'o cronică iaşană semnată de Rodion, ca de promotorii problemei „audiţiuni colorate".

Se ştie că celebrul profesor bucureştean se ocupă cu studiul acestei probleme ştiinţifice.

*

Suplimentul ilustrat al ziarului „Berliner Tageblatt", publică o schiţă din viaţa „ţiganilor romîni" cu mai multe figuri şi ilustraţiuni tipice.

*

In „Scrisoarea din Iaşi" publicată în „Ordinea" de eri 4 Decembrie, se vorbeşte despre ecouri inedite de la festivitatea iaşană şi anume: „Post-festum Dascălul şi Elevii—Romantizmul debutului—Opera şcolară—Maiorescu director—Un calambur al lui Hasdeu—Prologul duşmăniei—De la literatură la administraţie—Predecesorul lui Gheorghe Kernbach—Două simboluri—Eminescu bibliotecar—Descoperirea lui Creangă—Documente preţioase".

*

Pentru viitoarea expediţie la polul sud, a căpitannlui englez Scott—British chatarctic Espedition—în 1910, se fac pregătiri complecte.

Unul din membrii expediţiei, Meares va pleca în Siberia pentru a cumpăra cîni polari şi poney de Manciurea, expediindu-i în Noua Zelanda. Partea ştiinţifică o va conduce dr. Wilson, medic, zoolog şi desemnator.

*

Comicul vienez Ludwig Gottsleben, împlinind 50 de ani de carieră îşi serbează acest rar jubileu publicîndu-şi amintirile.

*

Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăţi: „Viforul".—Audiţiunea societăţii Carmen.— Revista revistelor.

Politica: Prof. V. Babeş. Proectul de lege sanitară a guvernului.

Chestiuni sociale: Benedetto de Luca. In amintirea lui Cesare Lombroso.

Igiena: Dr Birman-Bera. Cum să respirăm?

Literatură: Artur Gorovei. Povestea lui „Frunză-Verde". M. Stroescu. Datoria (amintiri despre d Maiorescu)

Note şi discuţiuni: I. Răducanu. In chestia organizării statisticei oficiale în Romînia.

*

Frumoasa piesă de mare spectacol *Firaţii din America* se va reprezenta pe scena Teatrului Naţional din Iaşi, în ziua de 12 Decembrie a. c., în beneficiul talentatei şi simpaticei noastre artiste d na Atena Georgesca.

STRUNA ZILEI

AMOR PRACTIC

Soţia d-lui R... dispărînd cu un inginer din serviciul apelor, a luat cu sine o sumă de bani şi toate lucrurile mai de preţ.

Ziarele

C'un inginer în aventuri,
E bine să priceapă,
Că dacă n'o lua măsuri
Rămîne ca pe.. apă.

Informaţii

❑ *Ziarul carpist local are o eşire violentă contra magistraţilor de la secţia II-a a Curţei de Apel din Iaşi, fiind-că aceştia, respingînd apelul procurorului general, au menţinut achitarea d-lui Tabacu, administratorul plăşei Paşcani.*

Contra acestui Tabacu, contra tuturor grozăviilor şi operaţiunilor sale, noi am protestat nu o dată. El este un periculos anarhist, de teapa lui Moţet de la Iaşi, de teapa tuturor colectiviştilor, cari au fost puşi să pregătească focuri noi la sate.

Dar nu este drept să se creadă, că magistraţii Curţei de Apel, s'ar fi lasat influenţaţi de faptul banal că acel Tabacu este protejatul prefectului de Suceava. Mult mai probabil este, că faptele de cari Tabacu a fost învinuit, nu erau dovedite sau îndeajuns dovedite.

Ziarul carpist a bănuit Curtea în amintirea afacerei Corbu. Dar a nimerit'o prost, ca de obicei, fiind-că nu magistraţii cari l'au condemnat pe Corbu, l'au achitat alaltăieri pe Tabacu.

❑ **In chestia convenţiei.**—Citim în ziarul liberal *Secolul*:

Situaţia parlamentară din Austria şi Ungaria ne mai permiţînd a se spera că se va putea vota la timp convenţia comercială cu Romînia,—actuala convenţie va rămîne încă în vigoare şi de la 1 Ianuarie st. n. înainte.

In caz că vre-unul din cele două parlamente va respinge convenţia, atunci actuala convenţie va fi denunţată.

❑ **Suspendarea doctoratului în drept.**—Iată textul procesului verbal, prin care se suspendă cursurile doctoratului în drept la facultatea juridică din Bucureşti.

In urma convocărei No. 594 a. c. din iniţiativa d lui profesor C. Nacu.

In baza încheierei No. 59 din 3 Noembrie 1909, prin care constată că cursurile de doctorat nu mai pot fi continuate:

Văzînd că această situaţie continuă încă.

Consiliul profesoral întrunit azi, decide a se aduce la cunoştinţa d-lui ministru următoarele:

I Că cursurile pentru doctorat sunt întrerupte din lipsă de profesori.

II. Fărerie de rău a consiliului că nu s'au numit toţi candidaţii la docenţă, recomandaţi de consiliile examinatoare, şi dintre care cei mai mulţi au făcut probe strălucite, făcîndu-se deosebiri, cari pot da loc la diferite aprecieri.

III Că bifurcarea doctoratului este în paguba învăţămîntului juridic.

IV. Că unele din dispoziţiunile regulamentului facultăţei trebuesc modificate, în interesul bunului mers al studiului, în înţelesul propunerilor făcute de consiliu în mai multe rînduri.

V. Catedra de finanţe să fie menţinută provizoriu printre cursurilor de licenţă pînă la definitiva organizare a doctoratului, cînd se va decide.

Semnată de domnii profesori: C. Dissescu, P. Negulescu, N. Bazilescu, M. Seulescu, C Nacu, St. G. Longinescu, V. Ursianu, C. Stoicescu, C. M. Sipsomu Em. Antonescu şi R. Dragomirescul.

❑ Tabloul de graţieri, întocmit la parchetul general din Iaşi, a fost înaintat ieri ministrului justiţiei.

❑ D. Mănăstireanu, fost revizor şcolar al judeţului Botoşani, a fost dat judecăţei pentru delapidare de bani publici, învinuit că ar fi delapidat 1,000 lei din banii cantinei şcolare.

Achitat de tribunalul Botoşani, care putuse constata că totul a fost o înscenare, sentinţa achităţoare a fost apelată de procuror şi de casa şcoalelor.

Afacerea s'a judecat ieri la s. I a Curţei, pledînd d. Demetrescu pentru partea civilă şi d. avocat Mighiu, din Botoşani pentru d. Mănăstireanu.

Curtea, deliberînd, a calificat faptul de abuz de încredere, reţinînd în proces numai o sumă de trei sute lei şi obligînd pe d. Mănăstireanu să dovedească, că, cu acei trei sute lei, el ajutase pe un nepot al seu să urmeze cursurile şcoalei comerciale.

Pentru a putea produce acea dovadă, procesul a fost amînat.

❑ La 5 Martie va începe turneu artistic cu cele două piese ale lui Delavrancea: „Apus de Soare" şi „Viforul".

Turneul va fi pus sub direcţia d-lor C. Nottara şi C Ionescu din Iaşi.

Ansamblul artistic va fi compus din actori din Bucureşti şi din Iaşi.

❑ **Ministerul instrucţiunei publice a cerut revizoratutului şcolar, să-i trimeată un tablou de numărul şcoalelor de adulţi din judeţ, precum şi numărul elevilor ce frecventează acele şcoli.**

❑ **Delegaţia judeţiană se va întruni zilele acestea, pentru a verifica gestiunile comunelor rurale din judeţ.**

❑ **D. Gh. P. Miliş a fost numit învăţător la comuna Lungani, din judeţul nostru.**

❑ **D. Gh. Zamfirescu a fost numit agent de control provizor, pe lîngă fabricile din Iaşi.**

Candidaţii partidului conservator-democrat la alegerile parţiale sunt

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iaşi: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

◔ **Carnetul Sf. Neculai.**—*Duminică 6 Decembrie.*—D-nii: Neculai Fleva (Bucureşti), Nicu Xenopol (Bucureşti), Nicu Cananău, Nicu Nanu, Nicu Pogonat, Neculai Culiano, Neculai Gane, Neculai Neculaide, Neculai Galerghi, Neculai Ciolac, Neculai Cozadini, colonel Neculai Cernătescu, Nicu Gherghel, (Dorohoiu) dr. Neculai Racovitza, Neculai Corjescu, Nicolae Drosso (Bucureşti), Nicolae Conta dr. Neculai Vicol, Neculai Bottez, Neculai Petrescu, Nicu D. Poppa, Neculai Miclescu, Neculai Pastia, dr. Necului Apotecher, Neculai Vasiliu, Neculai Olănescu, Neculai Ionescu, Neculai V. Ştefănescu, Neculai Mincu, Neculai Ştefănescu, Neculai Marcopol, căp. Neculai Bottez, Neculai Pompilian, Neculai Macarie, Neculai Alexandrescu, Neculai Constantinow, Neculai A. Bogdan, Neculai Riţcanu, Neculai Petrov, Neculai Popescu, Neculai Blebea (Botoşani), Neculai Bellu (Roman) Neculai Agapi, Neculai Grigoriu, Neculai Petrov, Neculai Osloban, Neculai Sebastian, Neculai Tironovici, Neculai Cristescu, Neculai Stanciu, Neculai Cristea, Neculai Hagiac, Neculai Păsăreanu.

❑ **Noul cerc cultural.**—In astă sară noul cerc cultural îşi va ţine şedinţele sale săptămînale la... Bragadiru. Dl. V. Buşilă, magistrat. va interpreta Pravila lui Vasile Lupu după.... St. Longinescu. Discuţia va fi foarte interesantă asupra paternităţei pravilei lui Vasile Lupu, şi a legăturei cu pravila lui Alexandru cel bun.

Pe viitor şedinţele vor avea loc la societatea medicilor romîni, la Cabinetul de Istorie Naturală.

❑ In astă sară are loc concertul d-lui M. Barbu la cercul didactic. Toţi membrii corpului didactic şi-au dat întîlnire pentru oarele 8 jum. sara.

❑ Iată programa concertului pe care l va da la Teatrul Naţional din Iaşi *Marţi 8 Decembrie a. c.* cea mai renumită orchestră din Germania **„Münchener Tonkünstler-Orchester,** cunoscută şi sub numele faimos *„Kaim-Orchster"*, compusă fiind din 70 de profesori puşi sub conducerea maestrului *Lassalle*:

(Simfonie fantastică) a) Rêveries Passion; b) Un bal; c) Scène aux champs; d) Marche au supplice; e) Songe d'une nuit du Sabbat **H. Berlioz.**

„(Ritt des Don Quixote)" La chevauchée de don Quichotte (*Uvertură romantică* **A. Beer Walbrunn.**

„Tod und verklärung" (Moarte şi transfiguraţie) *Poem simfonic* **Rich. Strauss**

Uvertura din „Tanhauser„ **R. Wagner.**

Biletele de intrare pentru acest mare şi unic concert se află depuse la agenţia teatrală *„Thalia"* (Maximovici)

❑ **Mîine, sărbătoarea sf-tului Neculai, —se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei sf. Neculai Domnesc.**

Serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S, Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, asistat de clerul mitropolitan şi acompaniat de corul Mitropoliei.

La orele 10 şi jumatate se va oficia aci un Te-Deum pentru onomastica Ţarului Rusiei şi onomastica A. S. R. Principelui Neculai. Vor asista reprezentanţii puterilor străine şi autorităţile locale. La consulatul rusesc va avea loc o recepţie.

Tot mîine se vor oficia hramurile bisericilor sf. Neculai din Ciurchi, sf. Neculai de pe şoşea şi a bisericei sf. Neculai din Podul-Iloaia.

❑ **Expoziţia ISER.**—*Un eveniment artistic în larga accepţie a cuvîntului se semnalează în Iaşi: o expoziţie de pictură şi desen a lui Iser.*

Iser şi-a cîştigat un nume apreciat. E foarte cunoscut în ţară, dar şi lumea artistică din străinătate a putut aprecia meritele sale. Cunoscut în ţară prin caricaturile sale politice, cele mai reuşite din cîte s'au făcut, nu trebue să se creadă că expoziţia pe care Iser a deschis'o în Iaşi, str. Lăpuşneanu 18, că acea expoziţie ar conţine caricaturi. Sunt desenuri, executate cu talent extra-ordinar, pe cari Iser le expune şi n'avem destule cuvinte să stăruim ca publicul local, căruia nu-i a mai fost dat să mai vadă asemenea expoziţie în Iaşi, să se grăbească să admire producţiile artistice ale lui Iser.

❑ Un imens succes în arta cinematografiei este fără îndoială apariţia pentru I-a oară a celebrilor artişti Mounet Sully şi a d-rei Louise Silvain, luceferii Comediei franceze. Este o dovadă vie că această artă este preconizată de cele mai mari somităţi teatrale Ei apar astăseară Sîmbătă 5 Decembre—pe pînza cinematografului din sala Sidoli în „Andromaca", celebra tragedie a lui Racine.

Afară de această noutate senzaţională, noul program mai cuprinde drama lui Alexandru Dumas fiul „Dama cu Camelii". Această piesă, interpretată fiind de tot ce are Roma mai celebru în arta dramatică, leşenii—spectatori ai Teatrului Pathé Frères—vor avea prilejul a face cunoştinţa somităţilor artistice italiane, după cum au început a se familiariza cu cei mai buni artişti ai Parisului, precum Le Prince, Garnier, Max Linder, Mistinguette etc.

Noul program cuprinde apoi multe comedii, precum: om cu noroc, — Trei mirese şi un singur mire,—Pentru o medalie,— O vînătoare de bivoli sălbateci în regiunile centrale ale Africei,—Cîinele-talhar şi cîinele-poliţist, scene din noua poliţie canină a Parizului etc., etc.

Mîne Duminică Matineu la 3 ore ziua cu preţuri pe jum. şi mîne seară reprezentaţie obişnuită. La aceste reprezentaţii programul se va îmbogăţi cu următoarele subiecte: Şcoala naţională de cavalerie din Belgia, O vînătoare de bivoli sălbatici în Africa Centrală, Cîinele talhar şi cîinele poliţist, Bancherul fricos.

DIVERSE

— **Supusul rus I. Ivanovici a fost îngăduit să stea în ţară, şi sub supraveghere, pînă la verificarea spuselor sale dacă într'adevăr e dezertor din armată, cînd i se va acorda permisiunea de a se stabili în ţară.**

— **Agenţii poliţiei au prins astă noapte pe individul Costache Dumitraşcu din Bălteni, un vechin pungaş**

— **Mîine Duminică 6 Decembrie, va avea loc la Teatrul Regal (fost Pastia) un mare bal mascat dat de I. L. Ducaten.**

Balurile mascate vor urma în fie-care Duminică.

— **Mîine Duminică, 6 Decembrie, ora 3 p. m., va avea loc în sala Clubului Meseriaşilor din Piaţa Unirea, deasupra berăriei Zimbru, obişnuitul curs gratuit de limba Esperanto, sub conducerea d-rei Eugenia Furtună şi organizat de către „Societatea Esperantistă Romînă, cercul Iaşi".**

Incă cîteva picături de

Eau de Cologne No 4711.

si toaleta e terminată.

Neintrecut în bunătate şi aromă.

Excepţional de invioător. — Improspătează miraculos teinul şi pielea

Veritabilă numai

cu marca inregistrată în toate statele

No 4711.

pe etichetă albastră aurie

Furnisorul multor curţi
Casă fondată 1792

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT, IAŞI

Ultime informaţii

❑ **Haret a minţit !..**—*Vorbind de pretinsele ilegalităţi ale d-lui Take Ionescu, d. Spiru Haret a citat, între altele, cazul că d. Badareu a fost primar la Iaşi de şi era profesor, călcînd ast-fel un articol din legea care opreşte pe profesori a ocupa funcţia de primar.*

Făcînd această afirmaţiune, d. Haret a minţit de două ori.

A minţit cînd a spus că există o dispoziţie din lege, în acest sens.

Cînd d. Badareu era primrr la Iaşi, sub primul ministeriat al d-lui Cantacuzino, dispoziţia aceasta nu exista de cît într'un regulament care căzuse în desuetudine încă sub liberali, pentru că, sub liberali, au fost doui profesori—unul la Galaţi şi celalt la Ploeşti—cari erau ajutori de primar.

A minţit deci cînd a spus că exista un text din lege, care a fost calcat, şi a minţit a doua oară cînd a afirmat că d. Take Ionescu ar fi creiat un precedent, cînd este clar şi de netăgăduit că precedentul l-au creiat liberalii.

De alt fel, asupra acestei chestiuni vom reveni cu amănunte pentru a pune din nou în evidenţă buna credinţă a d-lui Haret.

❑ *Aflăm că d. d'Aerentahl a cerut guvernului nostru ca să treacă mai întîiu prin parlamentul Romîniei convenţia cu Austro-Ungaria, căci acum întîmpină la Viena şi la Budapesta, cele mai mari greutăţi ca să se voteze această convenţie.*

D. Brătianu a şi ordonat d-lui Djuvara să facă toate pregătirile pentru a depune convenţia

Faptul a transpirat în unele cercuri politice şi a produs o vie şi legitimă indignare.

In loc ca d. Brătianu să răspundă baronului d'Aehrenthal la această cerere, cu denunţarea convenţiunei, e gata să prelungească starea actuală de lucruri şi să facă jocul austriacilor şi mai ales al ungurilor, în dauna celor mai mari interese economice şi chiar politice ale Romîniei.

Aflîndu se faptul, un fruntaş bărbat de stat din opoziţie, a declarat:

Dacă guvernul va îndrăzni să vină cu convenţia, avem să-l dăm jos cu pietre !

❑ **Cartelul carpisto-colectivist.**—Cetim în *Ordinea:*

D. Neron Lupăşcu a comunicat eri guvernului că tratativele cu sub şefii junimişti de la Iaşi, în privinţa unei înţelegeri pentru alegerile de la I şi şi Vaslui au ajuns la rezultatul dovit:

Junimiştii sunt gata să susţie candidatura d-lui Călinescu la Vaslui, iar liberalii vor susţine pe d. Meissner, junimist la Iaşi.

Nu mai e nevoe de cît de aprobarea şefilor junimişti—singurul lucru pe care d. Brătianu îl aşteaptă cu nerăbdare.

*

Nouă ni se comunică din Bucureşti:

Intre junimişti şi colectivişti se urmează trutative pentru stabilirea unui cartel electoral în senzul ca liberalii să susţie pe d. Dêşliu la Bucureşti, iar junimiştii pe generalul Crăiniceanu la Muscel.

❑ *In discursul seu de ieri, rostit la Cameră, d. P. P. Carp a protestat contra proiectului tinzînd la desfiinţarea contenciosului administrativ.*

❑ **Cu numărul nostru de astă-zi distribuim, în supliment gratuit, magistralul discurs pe care d. Take Ionescu l'a rostit în şedinţa de Sîmbăta trecută a Camerei.**

❑ *Comitetul pentru erijarea unei statui lui M. Kogălniceanu, se va întruni în ziua de 7 Decembrie, ora 5 p. m., în localul laboratorului de fizică de la Universitate.*

Şedinţa va fi prezidată de d. I. T. Burada, primul preşedinte al Curţei de Apel.

❑ Un terţet foarte gingaş.

Calului d-lui Bonciu, ca să nu rămîe izolat în lume natura i-a potrivit perechea potrivită; iapa Spiridoniei. Perechea aceasta s'a înmulţit acum, — în mod indirect; s'a înmulţit şi s'a modernizat prin adaugirea automobilului *Universului.*

Iată istoricul faptelor: *Universul*, se ştie, oferă premii abonaţilor sei. In afară de alte premii foarte preţioase, lista mai cuprinde şi un automobil, de vre'o 60 peşti putere—spunea reclama —în valoare—nu peştii, ci automobilul de 15.000.

Automobilul aceasta şi-a găsit fericitul cîştigător în persoana domnului C. Petrescu, directorul unei şcoli primare din Alexandria.

Fericitul cîştigător se plînge în loc să se bucure. El pretinde că automobilul nu se mişcă din loc ca şi calul d-lui Bonciu ca şi iapa Spiridoniei.

Calul şi iapa vor fi înhamate la acel automobil şi pas de nu vor forma cel mai gingaş terţet posibil.

❑ Răspunsul Camerei la Mesagiul Tronului va fi remis M. S. Regelui mîine, Duminică.

❑ **La hramul de mîne al bisericei, Nicoriţa, păr. C Dinescu, parohul acelei biserici, va ţinea o predică despre: „Chipul şi caracterul blîndeţei creştine".**

❑ **Primăria Comunei Iaşi.—Un apel.**—*Pentru a se putea satisface numeroasele cereri de ajutorare, Primăria se vede nevoită a apela, ca şi în anii trecuţi la inemile caritabile cu rugămintea, ca să bine-voiască a contribui cu o sumă oarecare, pentru a se veni în ajutorul tuturor nevoeşilor, dîndu-le putinţa ca macar în zilele Sf. Crăciun, să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.*

Sumele donate se vor primi la Casieria Comunală.

❑ **Ministerul de răsboi a dat ordin corpurilor de trupă, ca toţi voluntarii din infanterie, care au făcut angajamente pe trei ani, să fie eliberaţi, după 2 ani de serviciu, odată cu contigentele în care au fost încorporaţi.**

❑ După ultimile rapoarte sosite la direcţiunea generală a serviciului sanitar, holera a început să descrească în Rusia şi în special la St.-Petersburg.

❑ D. medic maior Neculai Vicol, de la comandamentul diviziei IX-a, a fost înaintat la gradul de lt.-colonel, la acelaş comandament.

❑ Postul de institutor, secretar comptabil la şcoala inferioară de meserii din Dorohoi, a fost declarat vacant.

❑ De cîte-va zile la serviciul sanitar al oraşului nu s'a mai înregistrat nici un caz nou de tifos.

Pare că epidemia a luat sfîrşit la Iaşi ne mai remînînd de cît cîte-va cazuri la spitalul militar şi cele remase vechi la Spiridonie, din luna Noembrie.

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de litere se va întruni Marţi, pentru întocmirea orariul acelei facultăţei.

❑ Comitetul central de ajutor al locuitorilor incendiaţi, a trimis prefecturei tabloul de sumele primite din judeţ, de acel comitet.

❑ Cassa centrală a băncilor populare a trimis o adresă prefecturei judeţului, prin care i comunică să pună în vedere obştiilor săteşti că pentru arendarea sau cumpararea de moşii, sumele strînse se pot încasa cu registrele băncei populare respective, în care se va deschide o rubrică specială.

❑ Şcolile primare şi secundare din localitate vor lua vacanţă în vederea sărbătorilor, Mercuri 23 Decembrie.

❑ Pe lîngă corporaţia confecţiilor s'a înfiinţat un birou de percepere, sub conducerea d lui Atanasiu, care a depus o garanţie de 1000 lei.

❑ **Mîine magaziile vor fi toată ziua închise.**

❑ **Azi dimineaţă s'a oficiat, cu o solemnitate deosebită, hramul bisericei Sf. Sava.**

Serviciul religios a fost săvîrşit de părintele Alex. Şerban, păr. Const. Dinescu, păr. Borcea şi diaconul Bobulescu.

Cu această ocazie, păr. C. Dinescu a ţinut o frumoasă predică, vorbind în mod comparativ despre jugul material al patimelor şi jugul blînd, bun şi uşor al lui Cristos.

După serviciul divin, clerul şi asistenţii au vizitat şcoala profesională de fete Sf. Sava, care de asemeni, îşi sărbătoreşte astă-zi patronul. Corul şcoalei, condus de d. C. Mihailescu, a intonat mai multe bucăţi, după care s'a vizitat salele de lucru şi sala de ţăsături naţionale, care au stîrnit o mare admiraţie vizitatorilor. O mică cuvîntare a ţinut păr. diacon Bobulescu.

❑ S'a acordat un concediu de 60 zile, cu începere de la 10 Decembrie, d-lui d-r Scarlat Ohl, medicul spitalului din Bivolari, pentru cauză de boală.

❑ In comuna Prisacani s'a ivit epidemia de desinterie.

❑ Ministerul instrucţiunei publice face cunoscut revizoratului şcolar că pe ziua de 1 Decembrie a aprobat următoarele numiri: d ra Virginia Sebastian, învăţătoare la Hudeştii Mari (Dorohoi) a fost mutată la şcoala din Comarna, postul II, în locul d-rei Eugenia Petrov, mutată în judeţul Bacău şi d. V. Alexandrescu. bacalaureat, la şcoala din Storneşti, în locul d-lui Gh. Butman, lasat disponibil.

❑ Dl. I. Mitru, profesor, şi-a fost dat demisia din direcţia şcoalei normale „Vasile Lupu". Motivele par a fi două: refuzarea mai multe credite pentru clădirea bisericei-paraclis, şi trecerea peste d-sa cînd cu numirea membrilor în consiliul general de instrucţie, d. Haret dînd precădere Buzeului şi ignorînd Iaşii

Felul de a administra al d lui Haret a stîrnit o indignare între toţi profesorii, de oarece d-sa s'a restrîns la un cerc îngust de profesori bucureşteni în derîderea tuturor celorlalţi membri ai corpului didactic. Şi cum d-sa a găsit formula numirei din toţi subalternii săi administrativi în consiliul general, ca revizori, inspectori şi directori, directorul şcoalei Normale „Vasile Lupu", era cel mai indicat şi ca mai aproape personal de ministrul Haret, şi ca directorul şcoalei cu care Haret şi-a făcut ochi şi către ministrul Bulgariei, Şişmanof.

❑ *Facem cunoscut că, în urma numeroaselor cereri ce le-am primit de la învăţătorii săteşti „Opinia" acordă o reducere la abonament pentru aceştia, fixînd pentru ei 12 lei pe an, şi 6 lei pe jum. an plătiţi înainte.*

❑ Duel între junimişti.

D. E. Pangratti, decanul facultăţei de ştiinţi din Bucureşti, simţindu-se ofensat de o scrisoare deschisă a d-lui profesor Sabba Ştefănescu, a trimis martori acestuia, pe domnii profesori D. Onciul şi Em. Antonescu; d. Sabba Ştefănescu şi-a constituit martori pe d-nii prof. dr. Tomescu şi I. Luchianu.

Nu s'a putut ajunge la nici un rezultat.

❑ Serviciul judeţean al prefecturei de judeţ va expedia zilele acestea, registrele necesare comunelor pe anul 1910—1911.

❑ Ministerul agriculturei şi domeniilor fiind informat că mare parte din locuitorii cumpărători de loturi din moşiile statului au instreinat pămîntnl, ministrul a hotărît darea în judecată a cumpărătorilor.

❑ Administratorul plăşii Podul-Iloae comunică prefecturei judeţului că pagubile cauzate de incendiul care a distrus Banca Populară, din acea comună, sunt de 7700 lei.

❑ **Judiciare**—Eri, în procesul de atentat la bunele moravuri, curtea s. I a scos din proces, ca parte civilă, pe Maxim, tatăl pacientei; a scos-o şi pe aceasta ca fiind minoră, a scos d'asemenea pe Alixandrescu, fost director al prefecturei de Roman, astă-zi la Craiova, contra căruia apelul procurorului general a fost introdus tardiv. După cererea procurorului s'a renunţat la martori. In urmă judecarea procesului a fost amînată pentru ziua de 9 Decembre.

— In luna Septembre a. c. fiind o vînătoare în pădurea moşiei Perieni, jud. Iaşi, unul din partenarii, d. Pavel Proca, trăgînd un foc, acesta nimeri pe băietanul M. Antonescu, care încetă din viaţă.

Dat judecăţei pentru omor fără voie, d. Proca a fost judecat şi achitat ieri de s. I a tribunalului.

— Preutul Vasile Focşa din Trg. Neamţ, fusese ales prezident casier al unui comitet, ce se formase în 1893, pentru clădirea unei bisierici în suburbia Humuleşti jud. Neamţ. Sumele trebuitoare avesu să se colecteze prin subcripţii publice şi prin aruncările ce aveau să se facă într'o cutie special aşezată înaintea icoanei aşozate la bariera Neamţului.

Un denunţ făcut contra preutului Focşa îl învinuia că ar fi delapidat din sumele adunate şi că ar fi scos banii şi din cutia milelor, de şi cutia avea două deschizători, o chee find la preot, alta la un epitro.p

Adminisrtatorul financiar al judeţului Neamţ, delegat să facă o anchetă, descoperi o lipsă de 5000 lei. O contra-anchetă, ordonată de tribunal, după cererea preutului, găsi gestiunea sa în bună regulă, fapt pentru care părintele fu achitat.

Cu apelul Casei bisericelor contra sentinţei achitătoare, afacerea se judecă astă-zi la s. II a Curţei.

— In cererea de declarare în stare de faliment a firmei Marcussohn şi Schwarţz, cerută de d. Lustgarten, a intervenit împacarea între părţi.

In numărul nostru de ieri în loc de Marcussohn şi Schwarţz, s'a zis Kaufmann şi Schwarţz, eroare pe care o rectificăm.

— D. avocat P. Sion, ca procurator, a cerut declararea în faliment a firmei Albert Kauschanski.

❑ Mîine se va ţinea cu o deosebită solemnitate, patronul regimenlului 7 roşiori din localitate.

❑ Serviciul sanitar al oraşului lucrează la întocmirea statisticei epidemiilor pe anul 1909 care vor fi înaintate direcţiei generale a servilcului sanitar.

❑ La depozitul de recrutare să continuă cu eliberarea libretelor concediaţilor din contigentul 1908.

❑ La frumoasa reprezentaţie pe care neo oferă cunoscuţii şi simpaticii noştri artişti d-naAthena Georgescu şi Demetrescu Radu cu piesa *Piraţii din America* în ziua de 12 Decembrie, se prevede un frumos succes.

Lumea ieşană dorea de mult această spectaculoasă şi de mare efect scenic, în care artiştii scenei noastre au făcut strălucite creaţiuni.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 5 Decembrie

Asupra morţei Regelui Leopold

Bruxelles.—Regele Leopold se întreţinea aseară cu baronul Goffmet asupra plecării lor la Riviera, după restabilirea Suveranului, care era bine dispus.

Se respîndeşte svonul, după care un portărel s'a prezentat azi dimineaţă la Vila Vunderborght, unde locueşte baroneasa Vaughan, spre a pune pecetele judiciare în numele principesei Luiza. Baroneasa a declarat că se opune. Afacerea a fost comunicată unui magistrat.

Prnicipile moştenitor Albert a comuniaat moartea regelui, tuturor puterilor străine.

Corpul fostului rege va fi transportat mîinesea ră de la Laeken, la castelul din Bruxelles, unde înmormîntarea a fost hotărîtă pentru Mercuri.

*

Bruxelles.—Inmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale Regelui Leopold, se va face Mercuri.

Inainte de moarte, Regele şi a exprimat dorinţa de a nu fi îmbalsamat.

Contesa Stefania, fii a mai mare a defunctului rege a sosit azi dimineaţă la Bruxelles. Principesa Luiza va sosi mîine.

Din parlamentul francez

Paris.—Senatul a adoptat o parte din proectul asupra pensiunilor lucrătorilor.

S'a stabilit o plată obligatorie pentru cei salariaţi la 9 lei pentru un barbat, 6 lei pentru femeie şi 4 lei pentru un minor mai mic de 18 ani.

Marina engleză

Londra.—Un nou vas de război va fi pus în şantier chiar înaintea sfîrşitului acestui an financiar. Acest vas tot de „Dreadnoughit", va avea un echipaj de 1000 oameni şi va avea un tonaj de 27-500 tone, dar va fi înzestrat cu un număr de tunuri mai mici de cît celelalte Dreadnoughit.

Incidentul Andrassy-Justh

Buda-Pesta.—Se asigură că în timpul convorbirei politice din culuoarele Camerei, ministrul Andrassy şi fostul preşedinte Justh, ar fi avut un schimb violent pe cuvinte şi că ambii şi-ar fi ales martori.

Camera austriacă

Viena. — Şedinţa camerei mai continua fără incident. Moţiunea de urgenţă a deputatului Krek, care a fost depusă eri a fost modificată şi a devenit obiectul discuţiunei tuturor partidelor parlamentare.

Se asigură că partidele care sunt în contra obstrucţioniştilor ar fi dispuse să discute un plan de reformă a regulamentului camerei sporind puterile disciplinare ale presidentului. sub condiţiunea ca toată moţiunea de urgenţă să fie retrasă şi ca să se dea garanţii că budgetul provizoriu să fie repede expediat de cameră.

*

Viena.—In urma unui incident provovocat de tribune pe la ora 8 jum. seara publicul a fost gonit în mijlocul unui sgomot de nedescris. Şedinţa mai continuă. Şefii partidelor au ţinut o lungă conferinţă asupra moţiunei Krek, fără să ajungă la vre-un rezultat.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 2 şi un sfert.

D. Duca cere cuvîntul şi spune că va răspunde afirmărilor d-lui P. P. Carp. D. Duca vorbind de partidul d-lui P. P. Carp, spune că rolul acestui partid în politica ţărei a fost şi este neînţeles. D. P. P. Carp, spune d sa, în discursul său a afirmat multe lucruri care sunt neexacte.

D. P. P. Carp protestează.

D. Duca continuă şi e întrerupt de mai multe ori de d. P. P. Carp.

D. Enăşescu, deputat de Botoşani, anunţă o interpelare în chestia convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria şi spune că va releva mizeriile ce le face guvernul din Viena şi cel din Buda-Pesta în chestia convenţiei cu Romînia.

D. N Filipescu cere preşedintelui Camerei, să i se puie la dispoziţie dosarele privitoare la fraudele de la operaţiunile de recrutare din jud. Neamţ.

Ia apoi cuvîntul d. Toma Stelian, ministrul justiţei. D sa spune că ambele partide opoziţioniste şi-au făcut comunicările lor în ceia ce priveşte contenciosul administrativ şi ambele au susţinut utilitatea acestei instituţii. D. Toma Stelian, pretinde că aceste comunicări făcute la fel de ambele partide, ar însemna o definitivă înţelegere între aceste partide.

D. Stelian continuă.

*

După d. Stelian va lua cuvîntul d. Lahovary, iar apoi va vorbi d. Ionel Brătianu, prim ministru.

Svon neîntemeiat

Berlin — Svonul răspîndit de unele ziare, cum că Imparatul Wilhelm va face o cătătorie în Anglia este nîntemeiat.

LA FARMACIA Doctor A. RATIANU este vacant un post de asistent. Se acceptă numai o persoană cu foarte bune referenţe.

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE
MOBILE
DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGERII şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 15 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai nou, frumos şi eftin.
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate
Nu este nevoe de a se comanda din Stri-a natate, toate noutăţile sunt expuse în Maăgzinul nostru.

Francaise, sachant français, anglais, allemand, piano, dèsire place dans bonne famille où leçons.
S'adresser **Strada Hotin No. 1.**

De vînzare Una moşioară în întindere de 56 fălci, *situată la o departare de 1 | 4 oră de Tg. Negreşti Jud. Vaslui* şi 1 | 2 oră de gara Buhăeşti.
Doritorii a se adresa la administraţia ziarului.

Bolta Rece strada Arcu 1, anunţă pe numeroasa sa clientelă, că şi-a reorganizat restaurantul, angajînd un conducător, cu reputaţie, care să satisfacă toate aştepţările.
Bolta Rece pune de asemenea în consumaţie vinurile cele mai alese, cu preţuri mult scăzute.
Erezii fraţii Amira

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fant.)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 20
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Instrumente Muzicale
de toate felurile în mare asortiment
Jul. Heinr. Zimmermann
Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI indispensabilă
F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.
TUBUL 75 bani
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 3 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138
A SOSIT :
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contraste pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 1 a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
la 11 Decembrie 1909
Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 40,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

1420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp. Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 889 Marți 8 Decembrie 1909

Limitarea Creditului

Dacă ne aruncăm privirile asupra trecutului nostru, în direcția comercială, găsim că mofluzia era rușinea romînului, mofluzia arunca disprețul asupra întregei familii a neguțitorului insolvent.

Și ca dovadă a acestei stări de lucruri este faptul, că chiar legea comercială, ceă veche și cea nouă, ridică falitului dreptul politic, dreptul a visita bursele, dreptul de a ocupa funcțiuni publice și așa mai departe.

Vra să zică, moravurile romînești sunt energice în contra bancrutei, moflusiei sau falimentului, cuvînt modern.

Dacă aruncăm privirile asupra cîmpiilor țărei romînești, asupra puterei producătoare de bogăție a țărei noastre, așa cum se găsește ea organizată, găsim că puterea producătoare de bogăție a țerei, nevoile consumațiunei locuitorilor Romîniei sunt suficiente a alimenta în mod satisfăcător un comerț cinstit, frumos și prosper.

Față cu aceste constatări, să ne fie permisă întrebarea?

Pentru ce falimentele? Care sunt cauzele producătoare de faliment?

Falimentele sunt ele opera unei situațiuni economice anormale, sunt ele opera sărăciei, care bîntue țara permanent și de la un capăt la altul?

Or din contra, falimantele sunt opera rălei credințe, a fraudei, opera acelora ce, cum zice romînul, în satul fără cîni să preumblă fără băț?

Dacă toți răspundeți alăturea cu mine afirmativ la întrebarea din urmă, atunci trebue să primiți modul meu de a vedea, primind concluziile enumerate mai la vale.

Dar pentru a nu se zice că ne mărginim la afirmări numai, la simple afirmări, prin concluzii logice, ce e drept, dar fără ilustrațiuni de fapt, în casul de față proiecțiunile electrice neputîndu-se aplica, căci registrele sunt albe pe toată durata comerțului și pregătite ad-hoc, în ajunul falimentului, adică: în ajunul dărei pe față a falimentului, să ilustrăm cu tabloul de mai la vale, adecă de la finele acestui memoriu, din care veți vedea că la Tribunalele din Județele cari alcătuesc Circumscripția Camerei de Comerț din Iași, adecă: județele: Iași, Vaslui, Roman și Neamț în ultimii 5 ani, de la 1904 pînă la 1909, numărul faliților a fost de 162 din care 157 streini și 5 romîni. Iar operațiile comerciale ne arată un pasiv de lei 3,554,056·74 față cu un activ de lei 1,308,654·55 din care rezultă că din suma de lei 3,554,056·74 care represintă pasivul, adică averea creditorilor. Creditul, zicem noi, a mai ramas numai suma de lei 1,308,654·55, pe care spre rușinea oamenilor îl numesc activ, cu toate că el nu represintă de cît ruinele creditului acordat și pe care debitorele l'a papat cum a putut mai bine, mai frumos și mai adăpostit sub formele legale.

Înțelegem prin pasiv datoria, iar prin activ averea neguțitorului, nu înțelegem însă și nu putem considera porțiunea din credit rămasă nepatată ca avere a debitorelui.

Acest fapt învederează că s'a uzat de credit prea mare și că s'a depășit limitele creditului normal, ale creditului real, cu alte cuvinte ale creditului care e chemat a înlesni și desvolta transacțiile pentru a produce profitul pe căile cinstite, înlocuind norma prin frauda pentru pentru îmbogățirea prin fraudă.

Și mai departe observăm că acest soiu de operațiuni ca confirmare a spuselor noastre, n'au în favoarea lor nici macar timpul, căci înțelegem deconfitura provenită în cursul vremei prin împrejurări date și independente de voința și inteligența omului, pe cînd în casurile de care ne ocupăm și care din nenorocire alcătuesc imajoritatea, falimentele apar după unu, doi sau trei ani de practică, avînd la bază un capital inițial infim de tot, față cu pasivuri de sute mii și chiar milioane de lei.

Înțelegem ca un negustor după 15, 20, 30 de ani de muncă, prin împrejurări nenorocite să cadă în luptă pe cîmpul muncei, ducînd în mînile sale steagul cinstei, dar nu înțelegem un negustor cu un capital de 3—4, 5 ori 10 mii lei să contracteze datorii pe credite de 5, 6, 7, 8 sute de mii de lei, iar după un an sau doi să bancruteze, lăsînd la activ 20 ori 30 mii lei, față cu un pasiv așa de mare.

Frauda și intenția frauduloasă e vădită, nu e așa?

Această stare de lucruri, trebue să înceteze. Și trebue să înceteze pentru garantarea comerciului cinstit, practicat cu capital și cu creditul normal și real.

In pedepsirea fraudelor să simte nevoie de măsuri preventive și represive. Sunt cazuri cînd măsurile represive produc efecte de prevenire.

Spre pildă: pedeapsa cu moarte practicată în alte țări, munca silnică pe viață aplicată la noi, fără îndoială previn comiterea multor crime, cari s'ar făptui dacă n'ar fi asprimea pedepsei.

In cazul nostru, noi nu putem aplica măsuri de prevenire de cît tot pe calea represiunei. Dacă de pildă în bancrutele frauduloase pedeapsa ar fi 10 ani reclusiune, multe fraude s'ar evita și iată deci cum represiunea ar ținea loc prevenirei.

Ne resumăm cerînd a se admite următoarele desiderate:

1) Declararea capitalului comerciantului.

2) Limitarea creditului pînă la cel mult 2 ori 3 ori capitalul.

3) Inființarea cazierului comercial pe lîngă fie care Camera de Comerț.

4) Modificarea legei asupra comerțului ambulant, capitol relativ la comisionari și decretarea ca funcționarea profesiei de comisionar să fie exercitată numai de cei autorizați. — Prin aceste măsuri nu tindem a lovi în libertatea comerțului, ori-cine fiind liber a exercita comerțul său, uzînd de credit după interesele sale, însă la darea pe față a falimentului, comerciantul care nu va fi uzat de credit mai mare de cît acel stabilit prin lege și care se va dovedi că este victimă a împrejurărilor după 10, 15 ori 20 ani de muncă în comerț, să fie primit la masa credală ca creditor cu capitalul său inițial, rămînd în capul afacerilor cu quota ce i se va conveni.

Iar acela care se va dovedi că a uzat de credit mai mare de cît acel legal, să fie considerat ca falit fraudulos și condemnat la maximum pedepsei.

Credem că este drept și uman, ca negustorul care în mod cinstit a condus un comerț un timp îndelungat, dar care a căzut grație împrejurărilor defavorabile și fără culpa sa, să i să dea ca quota a capitălului său, alături cu creditorii a cărora client a fost:

Casierul are menirea a servi informațiile atît de necesare în acordarea creditului.

Reglementarea funcțiunei de comisionar fiind o măsură necesitată, a servi comerțul cinstit de a căruia progres și prosperare cată să ne ocupăm.

G. D. Șerbán

Discursul d-lui P. P. Carp

Discursul pe care șeful partidului conservator l'a rostit alaltăieri în Cameră, a fost, incontestabil, un mare discurs. Multe părți ale acelui discurs au fost aplaudate de minoritatea conservator-democrată, alte părți au fost subliniate de aplauzele tuturor.

In părțile privitoare la armată, la casa rurală, la justiție, la trecutul partidului conservator, șeful conservator a găsit toată aprobarea prietenilor noștri din Cameră.

D. Carp a recunoscut, că, prin legea de reorganizare a Curței de Casație, actualul ministru al justiției cată să amestece politica în cea mai mare instituție judecătorească a țărei, a protestat contra tendinței de a se desființa contenciosul.

Ca și d. Take Ionescu, d. Carp a constatat falimentul legilor agrare și a anunțat, în ce privește acele legi, ca program al partidului seu, suprimarea maximului și minimului și formarea de izlazuri dar pentru pămînt de cultură, nu pentru imaș. In programul seu, în ce privește casa rurală, ea va fi păs-trată dar fără a face împrumuri pe gaj, ci numai ca bancă agrară.

In partea administrativă, șeful conservator a aratat că n'a renunțat la sistemul guberniilor cu guvernatori.

In altă ordine de idei, răspunzînd d-lui Duca, d. Carp a revendicat trecutul aristocrației române, declarînd, totuși, că astăzi, toate partidele sunt democratice, așa de democratice, că un partid ar putea fi condus de un țăran, dacă el s'ar dovedi om al trebei.

In revendicarea întregului seu trecut, în revendicarea ideilor pe cari alții le au împrumutat de la el, d. Carp a insistat asupra celor trei acte, pe cari el le-a realizat fără de concursul partidelor istorice: chestia Dunărei, etalonul de aur și trecerea a 600,000 hectare pămînt la țărani.

Nu știm dacă, asupra acestui de pe urmă punct, cei interesați nu vor cere o mică rectificare.

D. Carp a vorbit, firește, și despre politica din afară a țărei. Apropierea noastră de Austria-Ungaria a fost o necesitate imperioasă pentru Romînia, care este împrejmuită, în cele patru puncte cardinale, de Slavi. Și d. Carp a condamnat slavismul amintind cum, după anexarea Bosniei și Herzegovinei la Austria, amenințase nu numai Sîrbii, dar chiar Cehii din Praga se dedaseră la turburări și rescoale.

In ce privește pe Romînii din Ungaria, d. Carp a repetat, că regatul Romîniei nu se poate amesteca în luptele lor, dar că el are mare încredere în perpetuarea dragostei lor, pentru romîni și românism. Și-a exprimat speranța, că Ungurii vor renunța într'o zi la luptele de maghiarizare, că vor adopta o altă politică, mai ales după o frăție de arme între Romîni și Unguri.

In general, un discurs mare căruia guvernul i-a răspuns în chip foarte mărunțel: prin obrăznicia ereditară a ministrului justiției, prin o nouă relevare de politician de duzină, a șefului partidului liberal.

Chestii politice

Inchiderea discuției mesajului

Sîmbătă sara s'a închis discuția mesajului. Bogat în peripeții și metanisme, discuția de astă dată a mesajului s'a semnalat prin ruperea lăncilor opoziției întregi contra guvernului. In urmă guvernul și-a trecut mesajul cu unanimitatea glasurilor majorității. Această unanimitate e o înșălăciune optică, și nu trebue multă perspicacitate să-i vezi goliciunea. După un șir de codași, au venit la luptă fruntașii, iar mijlocașii partidului s'au resemnat. Au doar nici Bălănescu, nici Maiorescu, nici Meitani, nici Culoglu nu sînt dintre fruntași; iar Stere, Misir, Porumbaru au tăcut, căci trebuia să tacă. Și au eșit la luptă tocmitul Gh. Panu, naivul și duplificatul Duca, și matadorii Haret, Stelian și Brăteanu.

Din discuție se desprinde nota dominantă a guvernului: atăcați opoziția pe tema celor ce au făcut fiind la guvern; nici o scuză, nici o recunoaștere; ocoliți faptele, încurajați adevărul, atacați, curat vorba ceia: luați ca păcătosaa prăjina.

Guvernul și-a strîns unanimitatea voturilor, dar a eșit zdrobită prin neputința de a sdruncina faptele. Țara vede că guvernului îi place a se plăti cu vorbe, acolo se cer fapte. Și faptele guvernului sînt de imbecil și obraznic. Cu o iotă guvernul d-lui Ionel Brăteanu n'a eșit mai mărit din discuția mesajului. Țara vede că cu miniștri ca Haret, Stelian și Brăteanu se exploatează toate chestiile pentru partid, iar cînd sînt trași la răspundere mințesc, înșală țara—lar pentru mijlocașii partidului care au tăcut din sistemă, a eșit convingerea că guvernul nu mai are suprafață, căci cu îndrăzneala nu se drege treaba Poate vorbi *limbricul* de Duca cît de violent, tot Duca rămîne; poate hămăi cît o vrea Gh. Panu, n'a întărit cu nimic pe guvern, nici slăbit opoziția.

Dar mai iese ceva din discuția mesajului; Opoziția conservatoare s'a pus pe adevăratul teren de luptă; a acuzat guvernul de neizbînda legilor sale; neizbînda a dat'o pe sama incapacității sale; și i-a cerut pur și simplu să se retragă de la putere. Critica uneia a fost împărtășită de cealaltă parte; și ori ce s'ar zice în lupta contra guvernului s'au căștigat 2 lucruri: s'a descoperit guvernul că e pe ducă, imbecil, slab și neputincios de a mai face operă de guvern; a netezit terenul politic între guvern și cele 2 opoziții.

Cînd vii în parlament tu opoziție și ataci cu acea impetuositate guvernul, tu Cantacuzino, Delavrancea, Filipescu și Carp, pe de o parte; iar pe de alta Fleva, Take Ionescu, nu mai rămîne îndoială că ar fi o nerozie a mai bănui un singur moment că guvernul mai poate spera cartel de la Carpiști, sau Carpiștii cartel cu liberalii. Ar fi a se feșteli pentru totdeauna.

Ce valoare ar mai avea impetuositatea lui Delavrancea, caustica lui Filipescu, gestul larg al d lui Carp, dacă mîne la Vaslui, la Iași și la București ar da mîna cu acest guvern, pentru a cădea de acord la împărțit scaunele în dauna noastră. Cele 3 partide trebue să trăească viața lor, și țara va fi chemată a le prevala drepturile.

Iar țara și-a dat avizul său și-l va repeta fără șovăire. In fruntea tuturor vor sta candidații democrați; țara va da indicația că neputinței liberale a guvernului de azi îi va urma direcția conservatoare aceia căreia țara îi va da precădere; iar dacă corona va mai avea ceva scrupule pentru anumite persoane, acele scrupule nu vor știrbi întru nimic direcțiunea partidului conservator.

Și Sturza a luat președenția consiliului, dar direcția politică a partidului a fost lăsată lui Ionel Brăteanu.

* * *

CATE VA NOTE

Avînd pe ele Marca Țărei și purtînd ca titlu „Teatrul Național", afișe, tipărite cu caractere evreești, au fost distribuite acum Sîmbătă—prin sinagoge, cafenele și cartiere evreești.

Explicația faptului a dat'o un actor:

— Teatrul din Iași continuă să meargă de la stînga la dreapta. De ce n'am merge și noi, actorii, tot astfel și să ne încercăm norocul cu afișe tipărite jidovește—de la stînga la dreapta.

*

Avem marea satisfacție că contesa de Vaughan, al cărei nume se tipărește în toate ziarele lumei, văzuse lumina zilei în București.

Primele studii și le făcuse deci între Capșa și cafeneaua High life și cine a studiat pe distanța aceea, iesă bine pregătit în lume.

Așa de bine, că Cléo de Merode, care n'a învățat pe distanța aceia, n'a putut dărui lui Leopold II nici un copil, pe cînd contesa i-a dăruit doi.

OAMENI ȘI LUCRURI

LA PIAN...

De departe pe scară, îmi lovește auzul, ca un zvon armonios și binefăcător, ploaia abundentă de sunete. Și cînd deschid ușa, mă învăluie nu numai lumina albă, nu numai căldura primitoare,—dar mai cu seamă valul cuceritor al sunetelor de pian.

Așezat în colțul camerei,—el a stat multă, multă vreme, tăcut și neluat în seamă,—aproape dat uitării. Așa hotărîse împrejurările.

O soartă contrară și superioară vroinței s'a împotrivit bunei dispoziții întinzînd o tăcere discretă—ecoul unor simțiri îndoliate—preste colțul acesta al camerei, de unde de atîtea ori, în sările lungi de iarnă veniau încîntările, armoniile, îndemnînd la vise și la plăceri. De odată, întocmai cum piere un farmec, pieri și glasul acestui duios instrument, pieri puterea lui, rostul lui. Dorința și trebuința liniștei îl făcuse de prisos și preste dînsul stăpîni un văl gros,—al tăcerei și al desvățului.

Uneori privirea se opria, fără de voie, în colțul acesta discret al odăii: uneori părea că din lăuntrul lui se furișează un glas sfiicios și plin de îndemnuri ne aducea aminte că acolo, in taina clapelor amuțite stă ascunsă o vrajă, uitată de vremi, adormită într'o așteptare sumbră, dar ușor de redașteptat și gata să reînvie la cea dintăiu atingere a mînii catifelate și mîngăietoare, la cel dintăi semn de bună voință, la cea dintăiu chemare.

Și glasul timid, glasul furișat ne îmbia, ne ademenia, ca și cum ar fi vrut să spună cu mîndrie: „Aduceți-vă aminte că întovărășia lui, a acestui pian, ați trăit atîtea oare de vis și de duioșie; atîtea seri de senină, de dornică și de spornică mulțumire. Aduceți-vă aminte că în tovărășia lui ați înfiripat de atîtea ori amintirile și ați simțit vibrînd speranțele în suflete, aprinzîndu se scînteile în priviri. Apropiați-vă de el, cereți-i să vă înfiripeze din nou aducerile aminte, să vă înalțe în zboruri line către orizonturile pînă unde nu ajung nici grijile, nici urile, nici răutățile, nici frămîntările, nici patimile, nici temerile,—ci toate sunt împreună cu avînturile, cu mulțumirile, cu idealurile și cu frumusețile".

Așa ne vorbia și noi nu-l înțelegeam, căci uitasem graiul bun, glasul curat în negura amărăciunilor adunate de împrejurări.

... Și iată. Vremea s'a luminat, gîndurile s'au liniștit și înțeleg din nou voacea dulcei armonii.

Iar pianul uitat și părăsit și-a recăpătat graiul și-a regăsit rostul. Cîte armonii, cîte duioșii, cîte mulțumiri dormitau în tăcerea lui și se irosiau în zadar în umbra vremei care trecea fără de rost. Cîte raze și cîte încîntări pierdute în somnul clapelor și în așteptarea unor zilei mai bune

Ne o spune acum valul cald al cîntecului abundent și mîngăietor, care inundă spațiul și se îmbină ca într'o lungă dulce îmbrățișare, cu aerul și cu lumina camerei, ca într'o sărbătoare de mult dorită, o serbătoare a sufletului setos de armonii.

Rodion.

LEGEA SANITARA

Reproducem mai jos părțile esențiale ale unei critici pe care d. profesor V. Babeș o face proiectului de lege sanitară ce va fi adus în curînd în discuția Camerei.

După ce notează că la o privire superficială legea prezentată poate părea mulțumitoare, ilustrul profesor abservă însă numai decît:

„Dar dacă examinăm legea mai de aproape desilusiunea noastră devine cu atît mai mare.

Innainte de toate vedem că este o deosebire, ca dela cer la pămînt, între aceeace ne promite expunerea de motivě și între textul legei.

Și legea are, privit de departe, o înfățișare frumoasă. Un cetitor superficial nu vede în dînsa decît știința modernă, sănătate, abondență și libertatea omului de stiință. Nu lipsește decît lucrul esențial, adică garanții *legale pentru ca cei sus puși să fie oameni de știință și ca ei să execute principiile frumoase enunțate.*

Dacă căutăm mai de aproape, vedem chiar că organismul viu și puternic al proiectului nostru menit de a scăpa țărănimea și țara de degenerarea ce le amenință, că acest organism s'a omorît în mod ascuns și perfid și că s'a înlocuit cu o păpușe care i seamănă de departe și că sufletul a fost înlocuit cu un mecanism ale cărui fire sunt toate în mîna administrațiunei politice, astfel încît legea sanitară, unica noastră speranță pentru mîntuirea neamului romînesc; instituțiunea pentru care țara face sacrificii de zecimi de milioane, a devenit cea mai de căpetenie *instituțiune de stat pentru risipire de bani publici, pentru recompensarea agenților electorali, pentru sinecure și nepotisme.*

S'a făcut cu această lege de primă necesitate pentru salvarea națiunei aceea ce advocații necredincioși fac cu cîte un act de donațiune sau cu un testament generos. In contra voinței donatorului și în ascuns, avocații necredincioși fac, în interesul partidului lor sau pentru profitul lor personal, o schimbare atît de mică încît nu se observă la început pînă ce nu intră în vigoare; să schimbă o virgulă, un cuvînt o frază, prin care însă tot înțălesul actului să schimbă și toate intențiunile nobile să distrug; cei în drept sunt spoliați și întreaga avere devenită prada falșificătorilor, să cheltuește pentru intențiunile lor inavuabile.

Să mă explic prin un exemplu.

Supremul principiu al legei sanitare trebuie să fie ca serviciul sanitar să fie condus de cei mai distinși oameni de știință ce posedă țara. **Numai oamenii de știință pot găsi, aprecia și alege pe funcționari. Dacă în locul oamenilor de știință să aleg oameni politici, arivești, toată legea sanitară, toată sănătatea publică, toate milioanele cheltuite sunt compromise și pierdute.**

Totul este deci ca în această lege nu ministrul, ci oamenii de știință să aleagă funcționarii pentru posturile sanitare superioare.

Acest lucru însă nu convenea celor ce au formulat proectul guvernului.

Ei au căutat deci să păcălească parlamentul și publicul în modul următor

Au creat un cosiliu permanent compus din 4 membri ai consiliului sanitar și din un director general, adică omul ministrului.

Acest consiliu este chemat a alege pe funcționarii sanitari superiori, pentru cari nu trebuie nici concurs, nici examen.

Insă un aliniat al articolului respectiv spune: *că consiliul numai cu unanimitate poate să aleagă pe candidat,* **dacă directorul serv. sanitar este de altă părere să alege candidatul ministrului.** *Adică nici odată oamenii de știință nu vor putea alege omul cel mai capabil, omul de știință,* **ci totdeauna** *administrațiunea politică alege pe omul ei.*

Omul ministrului poate să fie și el om de știință, însă ministrul de interne nu este medic nu e specialist sanitar

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

este însă cel mai important om politic din ţară, şi deci va prefera totdeauna pe medicul politician, omului de ştiinţă. Este o regulă generală că un om neorientat în o ştiinţă, dacă să amestecă în această ştiinţă fără a asculta pe oamenii speciali, în totdeauna va face greşeli. Dar se va zice că ministrul are şi pe directorul general, pe care'l va consulta.

Insă la noi miniştrii de interne au fost întotdeauna atît de autoritari încît arare ori s'a ascultat directorul general competent.

Directorul a fost aproape în totdeauna un instrument docil al ministrului. Consiliul sanitar a fost subordonat directorului, aşa încît din această cauză serviciul sanitar era în totdeauna paralizat.

Noua lege nu dă nici o garanţie că cel puţin Directorul să fie om competent.

Dar se va zice că ministrul este patriot şi că va alege cîte odată şi pe cei recomandaţi de acest consiliu; să poate, dar experienţa a aratat contrariul.

Dacă administraţia politică a fost în stare să pună toată administraţia sanitară ca să insulte în mod continuu un consiliu sanitar compus din oamenii de ştiinţă, cei mai distinşi din ţară, din cauză că pentru iutăia oară în această ţară aceştia'şi făceau datoria impusă de legea sanitară; dacă să puneau persoane comice din camera deputaţilor ca să-l calomnieze şi să-l batjocurească pe acest consiliu, atare administraţiune va fi capabilă de ori-ce faptă pentru a face ca puterea ministrului şi a omului politic să triumfe asupra omului de ştiinţă.

Deci primul lucru ce se cere, pentru ca proiectul legei sanitare a guvernului să merite a fi chiar discutat este eliminarea acestui mic aliniat care face ca toate cheltuelile ce s'ar vota cu această lege să fie aruncate pe fereastră şi ca starea sanitară a ţărei să devină din ce în ce mai desperată.

Cum proectul legei este în mare parte bazat pe proectul consiliului sanitar al asociaţiunei, cred că studiind bine modificările aduse de către guvern voi putea uşor descoperi şi denunţa atari dispoziţiuni dezastroase, astfel ca eliminîndu-se aceste, să rămînă o lege care în adevăr să corespundă nevoilor urgente ale ţării.

....Proectul guvernului intoduce o *dispoziţiune* strîmtă şi neumană în *admiterea la libera practică a medicilor* (art. 83). Este neuman să creăm un regim excepţional pentru unii locuitori ai acestei ţări, născuţi în ţară şi fără a fi sub vre-un protectorat străin. Nu este permis medicilor, ca oameni umani şi moderni, să oprească pe aceşti locuitori, cari nu sunt propriu zis străini să-şi poată face studiile lor şi în străinătate.

Am arătat tendinţa primejdioasă a legii, de a alege pentru posturile mai importante protejaţii administnţiunei politice fără garanţii serioase (art. 12, alin. 59). Elimînd aliniatul respectiv, rămîne ca fie consiliul sanitar, fie un consiliu permanent, care însă va trebui complectat cu profesorul de igienă şi cu cel de bacteriologie din Bucureşti, să aleagă cu majoritatea voturilor, inspectori, etc.

Printre aceştia inspectorii teenici, vor trebui să fi fost cel puţin 3 ani, asistenţi într'un laborator universitar de igienă sau de bacteriologie. Asemenea condiţiuni trebue să fie împlinite şi de candidaţii pentru posturile de şefi de laboratorii bacteriologice.

Nu este admisibil ca aceşti şefi de laborator să fie veterinari, căci veterinarii nu cunosc boalele omeneşti cu care să se ocupe în prima linie şeful laboratorului de bacteriologie.

In ce priveşte *crearea inspectorilor regionali* (art. 31) în locul medicilor de judeţe, aceasta nu este nici o trebuinţă reală şi nici o economie, căci se crează pe lîngă dinşii funcţiuni noi de *medici legişti*. Sunt cu totul în contra acestor despărţiri, căci:

1) Cu înmulţirea funcţiunilor sanitare, medicul regional pus peste 2 judeţe, nu va putea urmări, de aproape serviciul sanitar şi medical;

2) Lucrînd în înţelegere cu prefectul va fi o conlucrare continuă şi un control al activităţii medicului mai de aproape, dacă medicul este numit pentru un singur judeţ.

3) Nu este de recomandat că medicul legist să fie un simplu ajutor al justiţiei. Justiţia are alte puncte de vedere şi alte legi decît medicul. Acesta, ca medic legist, trebue să'şi păstreze nu numai independenţa dar şi mentalitatea sa umană de medic şi să privească crimele ca savant modern, din punctul de vedere medical şi umanitar.

După părerea mea unica cheltueală indispensabilă, care însă va fi mai mică pentru anii viitori şi se va desfiinţa treptat până peste aproape 10 ani va fi augmentarea numărului medicilor de circumscripţii. (Art. 32). Aceasta nu va recere deocamdată de cît poate 1 milion în anul întăi, căci nu se vor găsi de cât 50—100 medici pregătiţi pentru aceste posturi. In a doua linie va trebui îmulţit în mod grăbit numărul moaşelor rurale. Am arătat în mai multe rînduri că *pînă la complectarea numărului necesar de moaşe*, 1 an de studiu e suficient astfel cum să practică în cele mai multe state civilizate, însă şi în acest caz ar trebui trimise cel puţin 200 femei anual pentru a învăţa moşitul. Este primejdios că proiectul guvernului cere şi pentru comunele rurale o pregătire de 2 ani, căci ast-fel nici după 20 ani nu vom avea numărul necesar de moaşe pentru a garanta vitalitatea populaţiunei rurale.

Dacă guvernul insistă că chiar de acuma învăţămîntul moşitului pentru moaşele rurale să fie de doi ani, atunci un număr şi mai mare de moaşe trebue pregătit în fie care an aceea ce nu se poate face din cauza lipsei de material de faceri, şi pentru că un aşa mare număr de eleve nu poate fi mărit şi preparat deodată în mod practic.

Pentru acest scop precum şi pentru înmulţirea agenţilor sanitari, cred că va trebui asemenea aproximativ 1 milion pe an.

Celelalte înmulţiri de cheltueli sunt mult mai puţin urgente. Crearea de 14 inspectori generali şi technici, crearea de sute de locuri de veterinari pentru circumscripţiuni relativ mici, crearea de 7 laboratoare nu sunt trebuinţe reale. Putem să ne mărginim foarte bine cn numărul pe jumătate al inspectorilor cari şi astă zi au prca puţină ocupaţie, şi de încă un laborator în provincie spre exemplu la Craiova, şi să lăsăm deocamdată la o parte cele două laboratoare chimice de la Bucureşti şi Iaşi, unde sunt destule laboratorii cari pot fi însărcinate cu examenile chimice sanitare. Ţara noastră e mica şi cum posedăm un număr atit de mare de laboratorii de bacteriologie la Bucureşti precum şi în Galaţi, Sulina, Constanţa crearea de un nou laborator la Craiova este suficientă. Este absurd faptul că în proectul guvernului din ură personală s'a suprimat din lege institutul de bacteriologie din Bucureşti care ca organ sanitar era creat pe lîngă ministerul de interne, ca să serve pentru cercetări sanitare şi pentru combaterea infecţiunilor, întocmai ca Gessundheitamt în Germania.

In locul acestui institut deja existent, şi care a lucrat şi ca institut sanitar fără o altă cheltuială, proiectul guvernului crează nişte laboratorii în provincie neavînd nici o competenţă. A semenea va fi cu totul suficient dacă deocamdată se va crea jumătatea posturilor noi de veterinari prevăzute în proectul guvernului; fiecare pentru un număr mai mare de comune.

De o parte medicina veterinară nu prezintă nici aceiaşi urgenţă, nici aceiaşi eficacitate în căutarea boalelor de animale ca şi medicina umană, valoarea unui animal neputînd fi comparată cu acea a unui om; de altă parte înmulţirea ceva mai mare a medicilor veterinari şi a revizorilor de vite vor da destule garanţii pentru descoperirea şi combaterea epizootiilor.

Astfel deci, după planul nostru, cheltuelile nu legea nouă sanitară se vor putea reduce în mod sensibil, mai cu seamă dacă ne vom limita deocamdată la o augumentare mai modestă a lefurilor şi a diurnelor acelor funcţionari, care chiar astăzi sunt la noi mai bine retribniţi decît în străinătate.

Va să zică se va putea economisi o bună parte din sumele noi recerute prin legea guvernului fără ca prin aceasta serviciul sanitar să sufere.

...O altă lipsă gravă a proiectului, este că nu se îngrijeşte ca asanarea localităţilor să fie executată de oameni competenţi.

Suntem convinşi că pentru acestea ca şi în alte ţări civilizate, trebue creat un corp de ingineri sanitari, pregătiţi anume pentru acest scop, fiind ataşaţi direcţiunei sanitare şi lucrînd după indicaţiunea ei, şi a consiliului sanitar superior.

Dacă aducerea apei de băut va fi încredinţată inginerilor nepregătiţi, tot fondul de asanare se va cheltui fără mare folos.

In rezumat, prin proiectul său de lege sanitară, „guvenul propune o augumentare a budgetului cu mai multe milioane; pe de altă parte caută să anihileze prin o singură frază, prin care exclude oameni competenţi cu totul dela alegerea celor mai importanţi funcţionari sanitari, toată eficacitatea legii şi face ca sumele mari cerute să fie zadarnice.

O lege bună trebue în prima linie să dea cuvîntul hotărîtor în alegerea personalului superior oamenilor de ştiinţă, iar dreptul de control ştiinţific al serviciului sanitar şi al întrebuinţării budgetului, trebue încredinţat unui consiliu stabil compus din tot ce avem mai experimentat şi competent în ştiinţile sanitare.

In tot cazul însă putem să reducem fără pierdere pentru sănătatea publică, o bună parte din sumele mari cerute pentru noua lege.

In astfel de condiţiuni şi cu mai multe alte modificări esenţiale, deşi de mai mică importanţă, legea nouă, care va fi deci aceea a tostului consiliu sanitar, suntem încredinţaţi că va putea îndrepta sănătatea publică".

„Opinia" la Galaţi

Situaţia liberalilor. — Partidul liberal din Covurlui este numeros şi în aparenţă tare. In el sunt prea puţine valori şi rari perii albi, de oare-ce, în dorinţa lui de domnie absolutistă, d. Mihail Orleanu, şeful partidului, a făcut să fugă din organizare „cadrele vechi". Din tineret, în jurul d-lui Orleanu au rămas numai nonvalorile din partid—cu 2—3 excepţii—şi o mică şleahtă de generoşi setoşi de îmbogăţire repede.

Pînă mai anul trecut d. Orleanu avea asociat la conducerea partidului pe d. Atanasiu, actual prefect da Tulcea. Acesta, meşter în treburi electorale, cultiva diferite colegii. A început cu al treilea şi cu al doilea şi îşi creiase o bună popularitate. Nenorocirea sa a fost că s'a ciocnit cu interesele alegătorilor din primul colegiu de cameră, colegiu pe care îl cultivă de multă vreme d. Orleanu. Numeroşi alegători din acest colegiu, fiind proprierari rurali şi d. Atannsiu amestecînduse în daraverile lor, cam ca dr. Lupu de la Huşi, ei s'au plîns d-lui Orleanu şi ameninţau cu achitarea poliţei pentru viitor.

Dl. Orleanu cerînd fostului prefect de Covurlui s'o lese mai moale, acesta a imputat şefului său că „nu face politică de partid, ci urmăreşte clientelă personală". Şeful liberalilor pe deoparte a dînc jignit, fricos pe de a'tă parte că Atanasiu urmăreşte şefia de partid, a ascultat şoaptele camarilei sale şi a cerut isgonirea d-lui Atanasiu de la Galaţi.

După plecarea d-lui Atanasiu a ajuns sub şef Alex. Ignat. Acest om lipsit de ori ce valoare, de ori ce cultură, meşter numai în afaceri de misitie şi cămătărie, n'a scăpat ocazia, ce i se prezenta, de a se folosi de situaţia ce capatase şi a şi profitat de toate căile permise şi nepermise.

Mai cu deosebire a ştiut Ignat să speculeze trecerea sa pe lînge magistraţi. Direct şi prin misiţi a atras în mrejele sale pe toţi naivii, cari cred că procesele se cîştigă de omul politic, nu de talentul şi priceperea advocatului. Cu sistemul acesta Ignat punea mîna pe tot felul de afaceri şi nu se sfia chiar să înlesnească felurite abateri dela legi şi tot soiul de excrocherii.

Ziarele opoziţiei locale au dus campanii înverşunate contra d-lui Ignat pe temeiul diferitelor afaceri ce înlesnise în schimbul onorariilor grase şi contra intereselor publice.

Dar d. Orleanu era surd la toate protestările, până cînd amestecul lui Ignat în murdara *afacere Stavride* i-a deschis ochii şi după ce d Orleanu a ajuns ministru a şi dat măsură de ce stimă mai păstrează d lui Alex Ignat. Acum se poate socoti ca scos din rînduri fostul sub şef, mai ales că cei doi-trei tineri mai curăţei ce numără partidul au profitat repede de disgraţia lui Ignat şi s'au pus bine cu şeful.

Am descris înadins mai amănunţit, aceste lupte de culise, pentru a pune în cuvenita lumină situaţia partidului liberal din Covurlui: un şef a tot puternic, un partid fără valori, în care clocotesc însă tot soiul de patimi şi în care se dă o luptă aprigă pentru a ajunge cît mai aprape de şef.

Persoana şefului se bucură de oarecari simpatii în Galaţi, din pricină că a ştiut, cu multă şiretenie, să cultive colegiul I de cameră şi se arată afabil cu toată lumea, cîtă vreme nu-i cere un serviciu.

Dar ca om politic, d. Orleanu n'a făcut nimic pentru Galaţi, deşi a fost primar, senator, deputat; deşi era în graţiile d-lui Sturza şi cu d. Ionel Brătianu era în cei mai buni termeni. Din această pricină, precum şi din cauză că dela plecarea d-lui Atanasiu cetăţenii ce votează în coleg. II şi III nu găsesc solicitudinea nimănui, fără sfânţuială, d. Orleanu începe să apară ceia ce a fost: un ambiţios egoist, a cărui ideal era să ajungă ministru.

Că partidul liberal din Covurlui îşi va păstra oarecare forţă electorală este sigur, ştiut fiind că un fost ministru găseşte totdeauna o oarecare clientelă, care să-i facă servicii în speranţa unei viitoare situaţii de ministru, situaţie în care va putea — cel puţin aşa cred naivii —să răsplătească bunele servicii de opoziţie.

Dar acest partid va suferi enorm, dacă în o viitoare combinaţie liberală, d. Orleanu va rămînea simplu *fost*. Căci în gruparea covurluiană în afară de d. Orleanu sunt numai 2—3 tineri cu oarecare talent, dar lipsiţi de iniţiativă şi energie.

Litere-Ştiinţe-Arte

Iorga-Creangă. — Directorul „Neamului Romînesc" desminte ştirea dată de „Opinia", că ar fi atacat într'o recentă întrunire sau şezătoare naţionalistă, memoria şi activitatea lui Ioan Creangă. Dar notiţa însăşi, prin care dezminte informaţia, nu face de cît s'o confirme.

Ca dovadă că d. N. Iorga are „un dinte" în contra marelui, scriitor şi că i-o contestă chiar o asemenea calitate—de scriitor mare, propriu zis —ne poate servi notiţa, — „însemnarea" cu care răspunde la o anchetă a publicaţiunii bîrlădene „Ion Creangă" pe luna Decembrie. Ea sună astfeliu:

„Orice încercare de a face din Creangă o personalitate literară în afară de caracterul său reprezentativ, de om de popor, care a ştiut să nu fie de cît poporul, aşa de simplu şi prin aceasta aşa de mare, e o greşală".

Cine cunoaşte *arta* d-lui Iorga, specialitatea total aunei neîzbutita de a întortochia frazele şi gîndirile şi de a le trăda în acelaşi timp, n'are de cît să alăturreze această însemnare de notiţa din „Neamul" şi va avea gîndul apostolului de la Vălenii de Munte.

*

Articolele publicate de d. profesor dr. N. Leon în chestia liberei gîndiri şi polemicile în aceeaşi chestiune cu d. A. C. Cuza vor apare zilele aceste în broşură.

*

Despre celebra artistă japoneză Sada-Yacco se ştie că avut mult timp legături cu prinţul Ito, asasinat nu de mult la Charbin. Un ziarist a isbutit să afle de la dînsa un mare număr de amintiri interesante asupra fostului ei „protector" care descoperise în tînăra şi necunoscuta „Geisha" marele talent şi... alte calităţi.

*

Dificultăţile au şi început pentru .. vesela moştenitoare sau vesela văduvă a Regelui Belgiei, Baroneasa de Vaughan. Impresariul Marquet i-a intentat un proces cerînd suma de 200 000 de lei ce i-ar fi promis baroneasa şi pe care nu i-a dat-o în scop de a întemeia o mare agentură tetrală.

Curat... teatru!

*

Maiorul Parseval, renumit aeronaut a fost numit privat—docent la o şcoală politecnică din Charlottenburg pentru ştiinţa navigaţiunii şi tecnicei aeriane.

*

A apărut No. 3 din anul II (luna Noembrie 1909) al revistei literare culturale *„Dunărea de Jos"* cu următorul cuprins: M. Sadoveanu, Scriitorii tineri înaintea publicului romîn.—*** Cronica.—C. Z. Buzdugan, O Ţara mea! (sonet.—Dr. N. Lapteş, Combaterea sifilisului la sate şi noua organizare sanitară.—I. Drăgănescu, Noapte de toamnă (poezie)—Claudia Cridim, Maxime, după Larochefoucauld.—G Dumitriu La mînăstirea Rişca, G. T. Şerbănescu, Melancolie (poezie)—Cridim, Aforisme.—Const. I. Florea, Oraşul Galaţi şi tendinţele de industrializare.— Preot I. C. Beldie, Intre morminte, mic studiu asupra epitafurilor.—Mihai Adam, Ceas groaznic (poezie)—Patriciul Smulţi, Puterea ştiinţei. Puterea lui Dumnezeu.—C. Z. Buzdugan, Acolo, (poezie) G. Tărăbuţă, Cămătărie (poezie).—Emi-Teodoru, Pe culmile „Omului".— D. N. Panaitescu, Congresul băncilor populare.

*

STRUNA ZILEI

CONSECVENŢA

«Neamul Romînesc» despre candidatura d-rului Manicatide.

«N'a scris nici odată un rînd pentru jidani.»

Doctore, să nu te superi
De 'ntrebări prea indiscrete:
Pentru *eşti, ori le eşti contra*
Cînd le scrii .. reţete?

Informaţii

❑ **Legea sanitară.**—Un ziar liberal este informat, că primul proiect ce se va discuta în secţiunile Camerei, va fi acel privitor la reformа legei sanitare.

Raportor va fi ales d. prof. dr. Stoicescu.

❑ A. S. R Principele Ferdinand a plecat ieri să asiste la înmormîntarea Regelui Leopold.

A. S., care era însoţit de d. căpitan Manu, va sta trei zile în Bruxelles.

❑ Directorul casei de credit şi economie a corpului telegrafo-poştal, d. Brătescu, a dispărut. El a lăsat o scrisoare prin care anunţă că se va sinucide.

Actualminte se cercetează scriptele casei de ajutor.

❑ In cursul acestei luni se va face complectarea parochiilor vacante din Eparhia Moldovei şi Sucevei.

Candidaţii partidului conservator-democrat la alegerile parţiale sunt

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iaşi: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

❑ Astă-seară, 7 Decembrie, la orele 8 jum., d-na Maria C. Buţureanu îşi va continua conferenţa sa despre: *Cum mi am întrebuinţat un concediu*, şi va vorbi despre: Interiorul unei gospodării. Petrecerile, Religie, Soc. de binefacere, L'armée du salut, Femei.

❑ O mişcare se va face în corpul telegrafo-poştal, pe ziua de 1 Ianuarie st. n.

❑ Pentru serbătorile Crăciunului şi anului nou se pregătesc frumoase serbări la societatea de gimnastică, sport şi muzică

Se va organiza un frumos pom de Crăciun, pentru care s'a comandat numeroase surprize şi jucării din străinătate.

După anul nou va avea loc un mare bal costumat.

❑ **Ministrul de comerţ, cu începerea anului viitor, va edita pe lîngă foaia sa de informaţiuni comerciale ce apare de două ori pe lună, şi o listă de preţurile curente en gros asupra diferitelor articole pe pieţele din ţară.**

❑ Cu începere de astă-zi, serviciul divin la biserica sf-lui Spiridon, a fost suspendat până în ziua hramului.

Aceasta din cauza marilor pregătiri ce s'au făcut în biserică.

❑ Operaţiunile comisiunei pentru centralisarea tinerilor înscrişi pe tabela de recensemînt a clasei anului 1911 s'au terminat.

❑ Ministerul de rezboi a trimes un ordin depozitului de recrutare, prin care i face cunoscut că soldaţii scutiţi de mobilizare, adică acei care sunt funcţionari, să fie scutiţi şi de serviciul de gardă.

❑ Printre copii din comuna Scobinţi s'a ivit epidemia de tusă convulsivă.

❑ Cu ocazia sărbătorilor soldaţilor din garnizoana locală, li se vor acorda permisiune de cîte opt zile, în două serii.

❑ Cu o deosebită solemnitate s'a oficiat eri hramul bisericei Sf. Neculai domnesc.

Corul mitropolitan a acompaniat serviciul divin.

La orele 10 şi jumatate s'a oficiat un Te-Deum, cu ocazia onomasticei Ţarului Rusiei, la care au asistat: representanţii puterilor străine şi autorităţile locale.

După Te-Deum a urmat o recepţie la consulatul rusesc, din strada Unirea. Felicitările au fost primite de d. N. Brunner, Consulul Rusiei.

❑ **Sîmbătă la orele 4 p. m. a încetat din viaţă în secţia d-lui dr. Juvara, de la spitalul Sf. Spiridon, d-na Elena A. Poni, soţia d lui Al. P. Poni, directorul epitropei Sf. Spiridor.**

D-na Poni, care era grav suferindă, a fost transportată Vineri noaptea la spital şi supusă unei grele operaţiuni.

A doua zi Sîmbătă, la orele 4 a încetat din viaţă.

Corpul defunctei a fost depusă în biserica Sf. Spiridon.

Imormîntarea va avea loc mîne Marţi 8 Decembrie.

Condoleanţele noastre nemîngăiatului soţ şi îndureratei familii.

❑ **Sîmbătă seara, la orele 8 şi jumatate a avut loc la cercul didactic din strada Lăpuşneanu concertul eminentului violonist d. M. Barbu, cu bine voitorul concurs al d-lui D. Dimitriuj harnicul şef al corului Mitropolitan.**

D. Dim. Dimitriu a executat mai multe bucăţi corale, răsplătit cu lungi aplauze şi ovaţiuni.

D. M. Barbu a executat, în mod desevîrşit, bucăţile deja anunţate.

Membrii cercului au felicitat pe d. Barbu, mulţumindu-i în acelaşi timp pentru concursul dat.

Au asistat 50 de profesori, membri ai cercului, cu familiile lor.

DIVERSE

— Societatea „Regina Elisabeta" din Iaşi, a fost scutită de taxa timbrului postal pentru corespondenţa sa.

— O serbare a avut eri la fabrica de tutun, cu ocazia onomasticei directorului, d. N. Teodorescu.

Serbarea s'a început la orele 2 şi jumătate, corul fabricei, compus din cei 500 lucrători şi lucrătoare, sub conducerea d lui Aluert Cirillo, a întonat mai multe cîntece naţionale, după care una din lucrătoare a ţinut o cuvîntare, felicitînd pe director. Au urmat recitări după care d. Teodorescu, directorul fabricei, într-o mică cuvîntare, a mulţumit lucrătoritor. A urmat apoi un bal.

Ultime informaţii

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturei judeţului că pe viitor delegaţia judeţeană cînd va avea de cercetat încheierile consiliilor rurale relativ la cererea de împrumuturi, să observe dacă s'au prevăzut în budgetele acelor comuni sumele necesare plătirei anuităţilor acelor împrumuturi, contrar să nu aprobe împrumuturile.

❑ In ziua de 18 Ianuarie 1910, va avea loc adunarea generală a societăţei viticole, pentru a alege un noŭ consiliu da administraţie şi comitetul executiv, pe anul 1910, cînd se va face şi darea de seamă a activităţii vechiului consiliu, cît şi a gestiunei anului financiar.

❑ Revizoratul şcolar al judeţului a trimes tuturor învăţătorilor din judeţ, instrucţiuni privitoare la şezătorile săteşti şi cursurile şcoalelor de adulţi.

❑ Serviciul sanitar a hotărît ca să reînceapă razzile pe la comercianţii din localitate.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a trimes medicilor de circumscripţii o circulară prin care le pune în vedere că pe viitor să nu mai închidă şcolile unde se vor declara epidemii, pînă ce mai întîi nu vor înştiinţa pe medicii primari de judeţe.

❑ Membrii camerei de meserii se întrunesc în şedinţă azi la orele 2 p. m. pentru a discuta mai multe chestiuni.

Va prezida şedinţa d. Gh. D. Şerban preşedintele camerei.

❑ Ivindu se epidemia de scarlatină printre copii din Tg. Frumos, şcoala a fost închisă pentru cîte-va zile.

❑ Pe ziua de eri s'au înregistrat la serviciul sanitar două cazuri de febră tifoidă, din care unul din comuna Buciumi.

❑ Răi făcători introducîndu-se prin spargerea unui părete, în locuinţa lui Iftimie Feraru din comuna Erbiceni au furat toate lucrurile din casă şi o sumă de bani, făcîndu-se apoi nevăzuţi.

❑ De la 15 Decembrie, a. c. va începe a funcţiona, pe lîngă, şcoala comercială elementară, cursurile comerciale serale, pentru ucenicii de prăvălie şi lucrători din ateliere; cursurile se vor ţine Luni, Mercuri, Vineri de la oarele 7 jum. la 9 jum şi Duminica de la 2—4 p. m.

Vor fi admişi pentru anul I absolvenţii a 4 clase primare, iar pentru anul al II-lea, promovaţii din anul trecut şi absolvenţii anului I iu al cursului de ucenici, care a funcţionat pe lîngă şcoala comercială superioară în anii 1904—1905.

Doritorii care voesc a urma aceste cursuri vor trebui să prezinte petiţia de înscriere înainte de 15 Decembrie.

❑ D. general N. Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, va pleca de seară la Bucureşti fiind chemat în interes de serviciu.

❑ E vorba că ministerul de rezboi să suprime trăsurile de serviciu, ce funcţionează pe lîngă regimente.

❑ Ni se scrie din Cernăuţi că o îngrozitoare crimă s'a săvîrşit alaltă-eri noaptea în comuna Mihova, lîngă Vijnica. Nişte hoţi s'au introdus în locuinţa comerciantului Iţic S. Kurz, cu scop de a'l prăda. Doi fii ai acestui prinzînd de veste au sărit pentru al dezarma; hoţii au descarcat focuri de revolver asupra acestora, omorîndu-i, iar pe bătrînul Curz şi pe ginerile acestuia, i-au rînit grav, după care au jefuit totul, dispărînd apoi Soţia şi fiica comerciantului au scăpat neatinse, căci criminalii le dăduseră ordin să se ascundă sub aşternut şi să nu scoată nici o vorbă.

Au fost arestaţi 4 ţărani din Banila, presupuşi a fi autorii.

❑ **De la soc. Viticolă.**—Eri la orele 2 p. m s'au întrunit memb. consiliului de administraţie a societăţei Viticole, care a rezolvit chestiunile la ordinea zilei ast fel: se va comunica societăţii podgorenilor „Centrala" Odobeşti", că memoriul întocmit de d. N. Th. Odobeşteanu cerînd numai modificarea legei monopolului cîrciumelor, este una din cele întăi cereri făcute în memoriul ce societatea viticolă din Iaşi a înaintat deja d-lui prim ministru şi ministerului de finanţe cît şi tuturor societăţilor viticole din ţară, ast fel că implicit are şi aderarea Viticolă din Iaşi la acel memoriu.

Societăţii podgorenilor din R. Sărat i se va comunica ca inutilă o întrunire în Bucureşti, a preşedinţilor societăţilor viticole din ţară pînă se va cunoaşte roadele aduse de pe urma acestui memoriu.

❑ **Concertul micei Iasskaia.** — Mica şi fenomenala Annaie Iasskaia, care a fermecat pe ieşeni, anul trecut, cu talentul ei, va da un concert vocal, la Teatrul Naţional, Mercuri 16 Decembrie, cu concursul d-lor I. Rădulescu, primtenor, E. Mezzetti, profesor la conservator şi C. Cirillo, elev la conservator.

Vom reveni asupra programului. Biletele sunt depuse la agenţia „Thalia" Maximovici.

❑ Invăţătorul N. Ionaşcu, delapidatorul de la banca Vetrişoaia, a fost adus alaltăeri la Huşi şi predat parchetului.

❑ **Expoziţia ISER.**—*Un eveniment artistic în larga accepţie a cuvîntului se semnalează în Iaşi: o expoziţie de pictură şi desen a lui Iser.*

Iser şi-a cîştigat un nume apreciat. E foarte cunoscut în ţară, dar şi lumea artistică din străinătate a putut aprecia meritele sale. Cunoscut în ţară prin caricaturile sale politice, cele mai reuşite din cîte s'au făcut, nu trebue să se creadă că expoziţia pe care Iser a deschis'o în Iaşi, str. Lăpuşneanu 18, că acea expoziţie ar conţine caricaturi. Sunt desenuri, executate cu talent extra-ordinar, pe cari Iser le expune şi n'avem destule cuvinte să stăruim ca publicul local, căruia nu-i a mai fost dat să mai vadă asemenea expoziţie în Iaşi, să se grăbească să admire producţiile artistice ale lui Iser.

❑ **Din Huşi.**—Membrii clubului conservator democrat se vor întruni Sîmbătă în adunare generală.

Va asista şi d. Gh. Ghibănescu.

❑ **Universitare.**—D. Matei B Cantacozino, profesor al facultăţei de drept din Iaşi, a fost confirmat ca membru al Senatului Universitar din Iaşi, pe un period de doi ani.

— Ministerul instrucţiunei a admis a se ţine, la facultatea de medicină din Iaşi, examenul de docenţă al d-nei dr. Elena Puşcariu.

— D. Xenofon Gheorghiu, a fost menţinut ca profesor suplinitor, la catedra de limba şi literatura latină de la facultatea de litere din Iaşi.

In ziua de 15 şi 23 Decembrie, se va ţine la facultatea de ştiinţe din Iaşi, examenul de abilitare ca docent a d-lui C. Popovici, la catedra de geometrie analitică şi analiza matematică.

Comisiunea examinatoare se va compune din d-nii profesori I. Ralet, V. Costin, D. Pompei, din partea facultăţei din Iaşi şi G. Ţiţeica, din partea facultăţei de ştiinţi din Bucureşti.

Comisiunea va lucra sub preşedenţia d-lui I. Ralet.

— Astăzi la orele 5 jum. d. Virgil Arion îşi va dezvolta prelegerile publice de sociologie în Aulă.

— Senatul universitar a acordat Aula Universităţii d-lui D. Pompei pentru a ţinea în ziua de 12 Decembrie, o conferinţă în folosul „Cercului didactic".

— Studenţii de la ştiinţi naturale, mîne Marţi, 8 Decembrie urmează a face exerciţii cu acţiunea pneumogastrului asupra inimei broaştei, înscrierea într'un timp dat a ritmului cardiac, consecutiv iritării pneumogastrului.

— Incepînd de la 23 Aprilie, viitor, o parte din grădina Universităţii va fi destinată lucrărilor practice a secţiunei chimiei agricole, sub conducerea d lui profesor Haralamb Vasiliu.

Tot de la acea dată cursurile de chimie agricolă se vor ţinea în una din sălile seminarului pedagogic Universitar ce va fi în locuinţa ocupată de d. profesor Caragiani actualminte.

❑ **Marele eveniment artistic de mîine sară.**—Cei *şapte zeci* profesori sub conducerea maestrului *I Lassalle*, care compun *orchestra simfonică din München* cunoscută şi sub numele faimos de **Kaim-Orchester**, vor concerta mîine sară *Marţi 8 Decembrie la Teatrul Naţional din Iaşi.* Această orchestră *ie cea mai renumită din Germania avînd o reputaţie universală.* Grandioasa execuţie a acestei neîntrecute orchestre şi frumuseţa programelor este lăudată de toţi marii critici. La Praga unde a concertat zilele din urmă a provocat un delir de entusiasm. Eminenţii artişti vor interpreta o programă în care sa află şi bucăţi cu totul noui pentru Iaşi cum ie originalul *„Ritt des Don Quichote"* de Beer-Walbrünn. Afară de aceasta, vor cîntă şi uvertura din *Tannhäuser* a cărei execuţie a fost pentru ei un colosal succes la Paris, întreaga uvertură fiind bisată şi frenetic aplaudată de public. *Moarte şi transfiguraţie* capod'opera lui Strauss şi romantica *simfonie fantastică* de Berlioz, în fine o programă de un interes admirabil şi cu care peste tot această vestită falangă instrumentală a stîrnit cel mai viu entusiasm.

Marţi sara iaşanii vor avea ocazia să asculte arta în adevăratul înţeles al cuvîntului, redată în chip ideal de cea mai faimoasă şi renumită orchestră care condusă de maistrul Lassale va transforma acest concert într'un adevarat regal festival artistic.

Agenţiei teatrale *„Thalia"* (*Maximovici*), organizatoarea acestui extraordinar concert, i-a mai ramas puţine bilete de intrare.

❑ Profesorii şi elevii şcoalei primare „Carol I" au serbătorit eri, prin urări şi cîntece de cor, pe profesorul lor Nicolae Andriescu.

❑ *Facem cunoscut că, în urma numeroaselor cereri ce le-am primit de la învăţătorii săteşti „Opinia" acordă o reducere la abonament pentru aceştia, fixînd pentru ei 12 lei pe an, şi 6 lei pe jum. an plătiţi înainte.*

❑ *Facem cunoscut abonaţilor n o ş t r i din provincie, că administraţia ziarului nostru a însărcinat cu încasarea abonamentelor pe d. Dim. Vasiliu, care este autorizat a da chitanţe în schimbul sumelor încasate.*

No. abonamentului C. F. R. 9173.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 7 Decembrie

SENATUL

Bucureşti. — Senatul s'a adunat cu greu astă-zi.

Preşedintele anunţă senatului încetarea din viaţă a Regelui Leopold al II-lea al Belgiei. Se hotăreşte a se trimite condoleanţe din partea senatului.

D. N. Xenopol ia cuvîntul în discuţia de răspuns la Mesagiu.

D-sa arată că partidul conservator-democrat se uneşte în ceia-ce priveşte sentimentele de dragoste şi devotament către Tron, exprimate în adresa Mesagiului.

Continuă apoi a arata actele arbitrare făcute de guvernul liberal. Acest guvern, spune d-sa, a venit la putere fără voia lui şi nu'i mai rămîne acum de cît să se retragă,—faţă de falimentul reformelor ce le-a făcut.

D. Xenopol, continuă a examina reformele făcute şi care n'au putut da un rezultat bun. Arată apoi că administraţia se află într'un hal fără de hal.

Guvernul acesta, venit la putere contra voinţei ţărei, este şi acum fără voinţa ei. Faţă de faptele orbitoare ce le-a făcut, guvernul nu mai poate fi tolerat.

Oratorul continuă discursul său, mult aplaudat, criticînd faptele guvernului şi punînd în evidenţă situaţia şubredă în care se găseşte acest guvern.

Proect de lege important

Bucureşti.—Se afirmă că ministrul de resboiu va veni cu un proiect de lege pentru reorganizarea serviciilor militare.

Prin acest proect de lege se va prevedea desfiinţarea corpurilor de armată, iar în locul lor se vor înfiinţa „inspectorate militare".

Reşedinţa corpului marinei va fi transferată de la Galaţi, la Bucureşti.

Plecarea A. S. R. Principelui Ferdinand

Bucureşti —A. S. R. Principele Ferdinand, moştenitorul tronului, a plecat astă noapte cu trenul de 3, prin Vîrciorova la Bruxelles, spre a asista la înmormîntarea Regelui Leopold al II-lea, ca reprezentat al M. S. Regelui Carol.

In chestia convenţiei

Bucureşti.—Se anunţă că la interpelarea anunţată de d. Eţăşescu, deputat de Botoşani, prin care cere denunţarea convenţiei cu Austro-Ungaria, se vor asocia şi doui deputaţi din opoziţie.

Funeraliile Regelui Leopold

Bruxelles.—Corpul regelui Leopold a fost transportat astă seară de la castelul Laeken, la castelul din Bruxelles. Cosciugul era urmat de principele Albert şi marii demnitari. O mare mulţime a salutat cu respect trecerea cortegiului.

Camera italiană

Roma.—Camera a discutat declaraţiunile guvernului. Vorbesc deputaţii Cavagnari, Ferri, Enrico, Barcilai, etc. Discuţia a fost amînată pe mîne.

Politica externă a Italiei

Viena.—Ziarul „Neues Wiener Tageblatt" zice că, manifestaţiile d-lui Sonino trebue să fie primite ca o eminentă declaraţiune paşnică de asigurare că direcţiunea politicei externe a Italiei, trebue să rămîie neschimbată şi arată că oamenii de stat competenţi ai Italiei preţuesc pe deplin marea valoare a triplei alianţe pentru Italia şi pentru pacea europeană.

Moartea unui duce

Cannes.—Marele duce Mihail, unchiul ţarului, a murit ieri.

Demisia cabinetului portughez

Lisabona.—Regele a primit demisia cabinetului şi va conferi mîine cu preşedinţii celor două camere.

Staţiunea flotei din Stockolm

Stokolm.—Comisiunea de aparare a propus guvernului să mute staţiunea flotei din Stockolm într'un alt loc, lîngă Stokolm şi a recomendat localitatea Cahnei ca cea mai potrivită. Cheltuelile de instalare ale nouei staţiuni sunt socotite la 25 milioane coroane şi vor fi acoperite prin vînzarea proprietăţilor statului.

Numirea lui Iswolsky

Petersbug.—D. Iswolsky a fost numit membru în consiliul imperiului, păstrîndu-şi însă postul de ministru de externe.

Principesa Luiza

Bruxelles.—O mulţime enormă se află azi dimineaţă în gara de nord, aşteptînd sosirea principesei Luiza. Toţi însă au fost decepţionaţi la sosirea orientului expres aflînd că principesa nu să află în tren şi că obosită fiind de drumul lung s'a oprit la Colonia.

Principesa va sosi azi sau mîine.

Imprumutul sîrb

Belgrad.—In discuţia generală, care a durat o săptămînă, asupra împrumutului, toţi deputaţii s'au pronunţat pentru necesitatea împrumutului. Au criticat însă grelele condiţiuni ale acestui împrumut, mai ales naţionaliştii şi progresiştii au declarat că eşecul politicei externe a Serbiei a fost urmat de pasivitatea coroanei. Dînşii au cercat a propune o moţiune prin care să se condamne această atitudine a Coroanei, de oarece guvernul nu a reuşit a face ca regele Petru să fie primit de curţile străine.

In afacerea moşiei Răteşti

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul", în numărul său de astăzi publică în facsimile documentele în afacerea d-lui Ionel Brătianu cu moşia Răteşti.

Documentele sunt zdrobitoare pentru întreaga dinastie Brătianu.

Lege contra sindicatelor

Bucureşti.—In cercurile liberale continuă de a se afirma că guvernnl, imediat după alegeri, va veni cu un proiect de lege contra sindicatelor muncitoreşti.

Proectul va tinde la interzicerea dreptului muncitorilor din serviciul statului, de a se asocia.

De inchiriet odăi mobilate şi nemobilate strada Sf. Sava No. 18.

Perdut un cercel cu briliante. Găsitorul este rugat să'l aducă la agenţia „Thalia".

LA FARMACIA Doctor A. RATIANU este vacant un post de asistent. Se acceptă numai o persoană cu foarte bune referenţe.

CEA MAI RATIONALA DE

CURA Unt de Peşte pentru copii şi adulţi

e constatat, numai aceea cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi
Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI — Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

— Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

Pentru D-nii COMERCIANŢI

NOU! IMPORTANT!

Saltarul de siguranţă „EXACT"

Invenţiune brevetată şi premiată la mai multe expoziţiuni.
Construcţie solidă din lemn de prima calitate, cu mâner metalic şi aparatul de fontă extra.

Saltarul „Exact" se poate fixa sub ori-ce tejghea.—Cea mai mare trăinicie şi siguranţă contra furtului.

SALTARUL „EXACT" se închide şi deschide automatic fără chele şi e prevăzut cu un clopot de alarmă, care poate fi înlăturat după dorinţă. Nimene nu-l poate deschide dacă nu cunoaşte dispositivul aparatului.

REPRESENTANT:

P. Ballo, C. Popovici & Co. Iaşi

7 lei decalitru vin negru vechiu Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.

C. D. Buznea. Iaşi, str. Calaraşi 14.

Francaise, sachant français, anglais, allemand, piano, dèsire place dans bonne famille où leçons.

S'adresser **Strada Hotin No. 1.**

De vînzare Una moşioară în întindere de 56 fălci, *situată la o departare de 1 | 4 oră de Tg. Negreşti Jud. Vaslui* şi 1 | 2 oră de gara Buhăeşti.

Doritorii a se adresa la administraţia ziarului.

Singurul Magazin care a decis să vînză mai eftin, ca ori cînd toate noutăţile aduse şi chiar mărfurile mai serioase ca: Flanele, şaluri, escharpe de chenille, mănuşi, jupoane, matineuri şi moletonuri de bluze e cel de

„LA VULTUR"

Scumpirea traiului de care mereu se plînge lumea, punînd Vulturul pe gînduri, temîndu-se ca nu cum-va Doamnele cliente să protesteze (tereasca D-zeu) vre-o economie în de ale luxului şi modelor, l-a făcut să se decidă la micşurarea preţurilor la toate. Mai ales că se apropie şi sărbătorile.

Nou transport de Bucle fine, pentru cuafure în toate nuanţele.

EMULSIA RACOVITZA

UNTURA DE PEŞTE EMULSIONATĂ CU LACTOPHOSPHAT DE CALCIU

DĂ FORTĂ ŞI VIGOARE COPIILOR

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fant.)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.

Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.

Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.

Preţurile cele mai convenabile

Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA

Mendel Glansztein

atelier de turnat şi reparat oglinzi

Stradela Davidel priu str. Palat

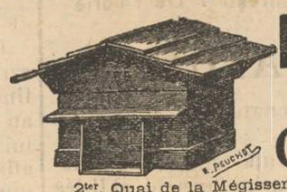

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

FONDOIR déposé Prix..... 6f 50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillassons pour abris, le mètre carré... 1 85

Porte-Bouteilles, pour 3 ou 4 places... 1 [illegible]

envoi [illegible] de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

4620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi; 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la **3** ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

—Strada Bărboi No. 15—

Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1 a Loteriei VII

s'au pus in vânzare

Tragerea la

la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştigà în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 40,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 890 — Mercuri 9 Decembrie 1909

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

Gestul d-lui P. P. Carp

Il văd pe orator în ținuta lui. Ocupă primul scaun din al 5-lea rînd de bănci. Cu privirea-i scrutătoare, cu căutătura-i sigură și mulțămită de el, oratorul își pleacă puțin trupul și pe măsură ca înaintează în vorbă, ținuta devine dreaptă, ba chiar curbată înapoi. Mîna face acel gest larg, descriind aproape un arc, pentrua căruia rază îi trebuē spațul slobod al căpătului de bancă. Oratorul privește cu încredere și în dreapta și în stînga și înainte, iar din cînd în cînd se întoarce și la publicul din dărăpt.

P. P. Carp e o figură simpatică, care adaugă la simpatia persoanei și cei 70 de ani ce-i poartă în spete și poziția sa de șef de partid, impus partidului, nu ales de partid. Așa a fost d. P. P. Carp și în momentul ținerii discursului său la Cameră în răspunsul de dat la adresă.

Cine a cetit discursurile d-lui P. P. Carp, vol. I, găsește același orator de la 1868 și astă-zi. Omul convingerilor sale, întruparea eului său, și sigur pe sine el trece peste învățămintele vieții practice, aplicîndu-și credul său la lecuirea relelor.

Intîiu pentru d. P. P. Carp partidele sunt o ficțiune; ele n'au nici o chemare; istoria omenirei e opera personalităților marcante, și ceea ce Maiorescu a spus la Universitate despre concepția materialistă a istoriei omenirei, d. P. P. Carp a repetat la Cameră despre rostul oamenilor politici.

P. P. Carp, ministrul țării la Viena în 1881 n'a rezolvit chestia Dunării ca ministru al țării, ci ca P. P. Carp, în afară de partidele istorice. De sigur că gestul ce a trebuit să însoțească această frază a fost gestul larg al arcului celui mare cu o rază de un metru.

Dar această afirmare făcută acum consună cu altă afirmare făcută 8 ani în urmă în Cameră, că el nu se solidarizează cu partidul conservator, de cît de cînd el e șeful, căci ca și Ludovic al XIV d-lui Carp îi place a pluti în formula: *taraful sunt eu.*

Și acum, dacă un șef de partid gîndește ast-fel de un partid, de partidul în care e închegarea a cel mult 2000 de inteligențe, a 2000 de inși din noianul infinit al țării, al celor 90000 de alegători și a celor un milion de cetățeni, cum voiți ca acest d. P. P. Carp să se identifice cu țara cea mare, cu poporul său!

Cît de înstrăinat a vorbit d. P. P. Carp de situația precară a elementului romînesc din monarhia vecină! Ce puțin cunoaște nexul politic al faptelor, pentru a afirma că monarhia Austro-Ungară are rațiunea îndoită de a fi, căci e un stavilar contra slavismului, și deci cu cît se vor maghiariza mai mulți nemaghiari, și deci implicit și Romîni, cu atîta va fi mai bine!

Aleluia dar, de chestia națională! Pentru d. P. P. Carp chestia Macedoniei e o Hecubă, iar Ardealul, cîmp de experiență pentru maghiarizare, căci noi pe pielea noastră vom fi mijlocul de stavilare al slavismului.

Prin gura d-lui Carp a vorbit Berlinul, Pesta și Viena, nu Bucureștii. D. P. P. Carp n'a supt o iotă de simț național de pe banca școalei romînești, și ar fi trist ca soarta neamului să fie încredințată în mîni așa de nedibace ca ale d-lui Carp!

Ce adică în secol. al XX-lea e de ajuns a ne mulțumi cu puterea de rezistență a prolexității neamului nostru față de Maghiari, cum a zis'o și Wlassich, cînd cu votarea Kizdedovurilor Ungurești? Forța morală, puterea sufletului n'are nici o căutare în lupta dintre popoare?

Dar toate acestea de unde decurg? Din acea exuberanță a eului unei persoane, asupra țării și partidului său.

Am încredere în vlaga neamului meu! Eu însă nu-i ajut cu nimic, ci las să-și bată joc toți de dînsul, căci orice i-ar face nu-i poate stîrpi prolexitatea. Dar asta e somnolența politică și neamul romînesc nu primește asemenea doctrine dăunătoare sie. Partidele politice îmbrățișînd asemenea tactică nu sunt în slujba neamului.

D. P. P. Carp a avut un succes oratoric, dar nu și un succes politic. D-sa ca om aparte, filosof nu-i, literat nu-i, economist nu-i, financiar nu-i, Diletant în toate n'a inscris cu nimic numele său la căpătarea și lățirea adevărului în lume. In numele cărui dar atribut d-sa vorbește cu atîta autoritate, dacă nu în numele umbrei de partid a cărui șef se pretinde că este. Apoi dacă și această umbră de partid nu e nimic pentru d-sa, în zadar îi e talentul, în zadar îi e oratoria, în zadar îi e truda!

Țara cere de la fruntașii săi să fie oameni de acțiune, nu doctrinari *euiști.* Nu filosofii cîrmuesc noroadele și Platon nu în zadar izgonia din republica sa pe poeți, și o încredința judecătorilor, căci judecătorul studiază dosarul și hotărăște după dosar.

D. P. P. Carp nu-și cunoaște dosarul său, căci e străin de partidul său, străin de țara sa, străin de neamul său! Nepăsător și rece de soarta celor 2000 ai săi, cum voește să priceapă rostul de a fi a acelor 12 milioane de Romîni.

D. Carp a pledat cauza lui fără dosar, fără partid, fără țară, fără neam. Pentru aceasta ar trebui să deschiză ochii în patru, iar cu monoclul nu te poți sluji la așa ceva...

Iar cînd oratorul s'a pus jos după așa obositor discurs, țara se rîdică în picioare și-i spune: n'ai vorbit pentru noi, ci contra noastră.

Gh. Ghibănescu.

UN NERUȘINAT

Ministrul justiției, în foarte execrabilul discurs pronunțat la Cameră, a vorbit de un proces dintre Berman luster și M. Fischer.

Procesul acela era referitor la moșia Flămînzii, jud. Botoșani, pe care o luase în arendă și Fischer și luster, fapt ce dăduse naștere unui mare proces.

Este adevărat, ceea ce a susținut în discursul seu d. Stelian; că primele revolte țărănești, în Moldova, pornise de la moșia Flămînzi. D. Stelian a mai afirmat, că instigațiile la acea moșie au fost făcute de Berman luster și M. Fischer, cari se aflau în proces.

Vrea să zică, Berman luster și M. Fischer au fost aceia, cari au instigat pe țăran!; din cauza diferendului dintre ei se ivise revoltele din Moldova, căci, mai repetăm, este perfect exact că de la Flămînzi se întinsese focul, precum a constatat, la vreme, delegatul parchetului general din Iași, d. V. Erbiceanu.

Acum ne întoarcem către d. Stelian și-l întrebăm:

1) Este adevărat, că ai fost avocatul d-lui luster?

2) Este adevărat, că erai plătit de el cu *o mie lei pe zi?*

3) Este adevărat, că ai luat parte la transacția ce a intervenit între părțile în litigiu și cari adusese lui luster, clientul d-tale, *un milion lei?*

Să ne respundă.

Cum operează....

Junimiștii sunt asanatori de moravuri. Asta se știe de mult. Fiind asanatori de moravuri, adică dacă ar fi, în adevăr, astfel de asanatori, ar trebui, în alegeri, mai ales în alegeri, să lucreze în chip ideal, să nu întrebuințeze tocmai ei acele mravuri ticăloase, cari se prezintă sub formă de conruperea prin bani a alegătorilor.

Avem dovadă contrarie. Avem dovadă, că, grație revenirei în țară a casierului partidului, d. Al. Marghiloman, tejgheaua partidului conservator a început să lucreze.

Tejgheaua ie Banca Agricolă, al cărei președinte este d. Al. Marghiloman. Nu vroim să zicem, că Banca Agricolă dă parale de la dînsa. Ceurile se cumpără de la acea bancă, precum s-a făcut pentru Piatra-N., precum sa făcut eu prilejul regretatului congres junimist.

In cele ce urmează reproducem un document omenesc, doveditor al tezei pe care o susținem. Este o scrisoare, însoțită de un ček, pe care d. Marghiloman le-a trimis d-lui Vasiliu-Cristescu, candidatul junimist la Tutova.

Iată scrisoarea:

„Str. Mercur 14".

Scumpul meu d. Vasiliu-Christescu.

„Prin banca Agricolă vă trimet suma de cinci mii (5000) lei, care îi veți avea pentru a întimpina cheltuelile ocazionate de alegerea d v. Cît privește despre d-nii Lupu și Gregoriade, care au părăsit partidul, nu mă miră, se înșeală această democrație conservatoare, crezînd că vor veni la putere cu d. Take Ionescu. Iroare profundă. De cît să tratăm cu ei vom face cartel cu liberalii, adversarii noștri firești, a căror prezență într'o cameră conservatoare este necesară.

Vă rog a nu cruta nici o osteneală dîndu-ne partidului nu succes în aceste importante alegeri".

ss „Al. Marghiloman".

Desfidem pe ori cine să nege exactitatea cuprinsului acestei scrisori, care a fost citită de însuși candidatul junimist în camera avocaților din Bîrlad, fiind față mai mulți domni avocați și chiar persoane străine.

Iată mijloacele prin care cred junimiștii să asaneze moravurile; bani și corupție.

Iată ce mentalitate au despre alegători și despre politica țării în viitor.

CATE VA NOTE

O excelentă rețetă casnică.

Ungaria, fiind că nu știe cine va veni la putere în locu lui Wekerle, s'a dedat la armistițiu în contra Romînilor din Ungaria. In schimb a devenit o gazetă de familie și de rețete casnice.

Așa spre pildă, dacă ar fi să degere un om de frig, iată ce ar trebui să facă semenii sei, după rețeta *Ungariei*, ca să-l desgheațe;

Mai bine e, ca mai întî să-l îngropi în omăt, apoi să-l freci bine cu omătul proaspăt, după aceia să-l speli cu apă rece. Numai după aceea trebuie dus în casă neînălzită, apoi trebuie pus în scaldă rece, și frecat asupra gropei inimii. Apoi trebuie culcat în pat rece și învălit cu un ciarșaf (lepedeu, lințoliu) rece.

Dupe cum vedem, suntem în fața unei tragedii; autorul rețetei casnice ne pune în fața a dou gropi, groapa de omăt și groapa inimei, cari, împreunate, ne pun în fața unu cavou familiar.

*

D. C. Solomonesu unul din oratorii la ultima întrunire conservator-democrată din București, a insistat asupra ghinionului junimiștilor.

„Unde intră un junimist, a zis aplaudatul orator, îndată el însuși junimist intră și ghinionul. Lăptarilor le întoarce laptele, proprietarilor le fug chiriașii, femeile se zăpăcesc, fetele rămîn nemăritate, negustorii au faliment".

*

Primim o scrisare, care cată să restoarne evenimentul hipic petrecut săptămîna trecută în Iași. Nouă ni se scrie anume, că am fost greșit informați asupra sexului celor două vestite animale, că adevărat ar fi tocmai viceversa: calul d lui Bonciu ie eapă, și iapa Spiridoniei r fi cal.

Controversa aceasta amintește o anecdotă adevărată: la curtea de Iași se judeca apelul unui individ, care fusese condamnat la închisoare pentru furtul unui cal. Avocatul apelantului, fie că venise nepregătit, fie că pricina i se păru pierdută, pleda plictisit și plictisise curtea.

La un moment dat, avocatul conchise:

— Vă asigur, că clientul meu este nevinovat și procesul-verbal de constatare—falș. Căci păgubașul, tot satul o știe, n'a avut cal, a avut o iapă.

Enervat de acest argument suprem, consilierul Dimache, care prezida, zise sunînd clopoțelul:

— Cal sau iapă—dar a furat? Curtea respinge apelul.

Candidații partidului conservator-democrat la alegerile parțiale sunt

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iași: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

OAMENI ȘI LUCRURI

CUI SE ADRESEAZĂ?

Mulțumită unui colecționar, amator de curiozități publicistice, am putut ceti din nou, după multă vreme, revista oficială a naționaliștilor de la „Vălenii de Munte". O colecție de numere pe mai multe luni de zile, pînă la cele mai noui—și par'că un singur număr am cetit, o singură fasciculă, o singură gîndire, izvorîtă dintr'o singură mentalitate.

Și ce mentalitate! Ce stil! Ce înjurii și ce limbagiu! Dar mai presus de toate surprinde „tupeul" cu care se aștern anumite afirmări și dezminți—între cari acele ale d-lui Cuza întrec într'adevăr limitele celei mai semețe imaginații sau ale celei mai candide... naivități. Așa bună oară la 27 Noembrie profesorul și ex-poetul iașan scrie, întocmai:

...„De odată—după indicațiile Cahalului—ziarul „Adevărul" dă alarma publicînd unele *versuri*—pretinse ale mele—ce păreau a fi îndreptate în contra Religei. Vedeți: A. C. Cuza, care face acum pe apărătorul credinței, a fost și el—poate este chiar după cum insinua profesorul Bujor—un *ateu*! Și reproduce ziarul jidovesc „Opinia" de la Iași, și reproduce ziarul jidovesc „Lupta" de la Cernăuți care e și confiscat; și reproduce ziarul jidovesc „Ordinea" de la București, și reproduce în sfîrșit, cu comentarii cușer, revista jidovească „Viața Romînească" a direcției Stere-Sanielei-bici, zicînd c'ași fi nu mai puțin de cît un „liber farsor".

Planul era bine chibzuit, ca să mă discrediteze, în ochii creștinilor și ca să mă umilească, făcîndu-mă să mă încurc în explicații anevoioase, în retractări, în bateri în retragere.

„Ași putea să desprețuesc aceste grosolane mijloace ale voastre și să le las în judecata bunului simț.

Dar voiu răspunde... Și din *trei zeci și cinci* de argumente pe care le am pentru a respinge atacurile perfide ce mi se aduc pe tema c'ași fi un „ateu convertit" voiu reproduce numai cinci"..

Anziți, oameni cu bun simț! Are 35—treizeci și cinci!—argumente, nici unul mai puțin, dar renunță la 30—treizeci! în favoarea celor cinci mai.. convingătoare, care însă nu spun nimic, nu lămuresc nimic, nu răspund la nimic, pentru că nu pot răspunde și nu pot scuza nimic. Și pe lîngă aceasta cîte îndrăznețe falșificări! Versurile nu sunt dar ale d-lui Cuza, ci *pretinse* ale d-sale! Cum? Nu sunt ele semnate? Nu există revista care le-a publicat? Nu sunt contra religiunii creștine, ci *par* a fi!...

Ziarele și revistele „jidovești", ca „Viața Romînească" a „jidovitului" Stere n'au făcut decît să ridiculizeze fanatizmul torquemadic al unui reacționar care face negoț cu o hipocrizie literară. Și în lipsă de ori-ce posibilitate de a se apara, d. Cuza vine cu enormitatea fără pereche a celor 35 de argumente misterioase și cu copilăria „Cahalului"! Pentru cine oare se tipărește la „Vălenii de Munte" o revistă trisăptămînală? E oare destinată numai copiilor creduli? Se adresează numei inconștienței care se lasă ademenită fără nici un control de atari brașoave?

Rolion.

Școala primară în Elveția

VIII

După propunerea comisiunei școlare, consiliul de stat, poate suspenda sau chiar destitui pe un institutor din cauză de incapacitate, imoralitate sau insubordonanță. Cînd cineva nu mai poate îndeplini funcțiunea de învățător din cauză de forță majoră, el este pus la pensie sau i se plătește o indemnisație.

In cantonul Vand minimul salarului unui institutor definitiv este fixat la 1600 fr. pe an și al unui institutor de 1000 fr. Afară de aceasta li se mai plătește din 3 în 3 ani până la 20 ani de serviciu cîte 100 fr. pe an institutorilor și cîte 60 fr. institutoarelor.

Salariile fixe sunt plătite de către comune, iar cele proporționale de către stat. Afară de acestea comuna este datoare să procure membrilor corpului didactic și locuință și incălzit, grădină... Dacă comuna nu poate să dee aceste lucruri în natură le poate înlocui prin o indemnisație echivalentă.

In unele Cantoane institutorul este scutit de unele servicii intre comuni, precum este plata impositului, serviciul militar...

In unele Cantoane institutorii sunt mai bine plătiți și atunci pot strînge ceva pentru bătrînețele lor, cînd n'au o familie tocmai grea. Dar în altele sunt așa de rău plătiți încît n'au cu ce intimpina cheltuielile zilnice de traiu, și într'un caz și'ntr'altul dreptatea care ea statul să se îngrijească de bătrînețele celor cari nu mai pot munci, dar cari au muncit pentru patrie. Cu toate aceste unele Cantoane n'au nici o dispoziție în privința aceasta, ori dacă sunt plătiți, se face aceasta cu titlu de grație. Unele cantoane au înființat case de retragere cu participație obligatoare, din care institutorii sunt plătiți după ce se retrag la pensie.

Institutorul sună clopoțelul cu un sfert de oră înainte de începerea lecțiunilor, primește pe copii și-i observă dacă sunt curați. Pe cei murdari îi înapoiază acasă. De asemenea și pe cari îi presupune atinși de boli molipsitoare. Face apelul nominal și însamnă absențele și în timpul lecțiunilor nu se poate ocupa cu altceva. Supravegheazā recreațiile și este responsabil de local și de materialul școlar. El ține catalogul clasei și listele caseie de economie ale copiilor. Inscrie în foi și in livrete sumele ce copii aduc în acest scop. Casa de economie are de scop pe lîngă fructificarea micilor economii ale școlarilor, dar și de a-i ajuta în caz de boală Fie care copil care aduce cel puțin 15 centime pe săptămînă are drept la un ajutor de 50 centime pe zi în caz de boală bine constatată. Pentru aceasta copilul cere un formular de la institutorul clasei pe care după ce i-l înplinește medicul îl inaintează Direcțiunei școalelor care este însărcinată cu administrarea banilor și a societății.

Acest sistem de casă de economie numit a lui Cavé, așa de răspîndit în Franța, nu de mult este adoptat în Elveția franceză și a dat resultate satisfăcătoare.

*

Ca și în Statele-Unite, în Elveția nu este nici un Minister și nici un biurou care să exerciteze vr'un control asupra școalelor din țară. Atît organizarea cît și controlul sunt pe seama cantoanelor sau mai drept pe seama fie-cărei comune. Comisiunea școlară sau de educație este autoritatea comunală, care are sarcina de a crea, desvolta sau de a supraveghea diversele instituții culturale. Excepție de la această regulă face numai Cantonul de Geneva, unde supravegherea școalelor este în sarcina consiliului comunal și cantonul Tessin, care încredințează această sarcină unei delegații din consiliu comunal. In privința aceasta Elveția poate servi de model. Comitetul local presintă mai multe foloase: ales pentru un scop special, are mai multe garanții de competență.

In unele comuni sunt 2—3 autorități școlare ierarhice suprapuse, cari se ocupă de fie-care grad de învățămînt. In cantonul Vand, în afară de comisiunea responsabilă de bunul mers al școalelor către Departamentul Instrucției publice mai sunt încă, municipalitățile și prefecții.

Comisiunile școlare sunt compuse din 3 membri, cel puțin, aleși pe 4 ani și realigibili. De accea se văd în asemenea comisiuni oameni cari își fac viața aice

Cumpărați Bilete pentru Loteria VII Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 11 Decembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,- jumatate Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime loz lei 1.50.

Comisiunea se reconstitue la fie-care alegere comunală. Mai multe comune se pot întruni pentru a avea o singură comisiune școlară. Municipalitatea și comisiunea școlară odată numită, la rîndul lor numesc la începutul fie-cărui period de 4 ani un comitet de 3 dame, cel puțin, care să se ocupe cu supravegherea și examinarea lucrului manual la fete. Funcțiunea de institutor este incompatibilă cu acea de membru sau de secretar al comisiunei școlare. Cu toate acestea, institutorii și institutoarele trebue să fie consultați cînd e vorba de vre-o chestiune pedagogică. Nici rudele mai de aproape ale institutorilor nu pot face parte din comisiunile școlare. Aceasta pentru a garanta mai mult nepărtenirea.

Comisiunile școlare priveghiază ca institutorii și elevii să-și îndeplinească cu asiduitate datoriile. Ele se asigură de buna stare a materialului și a mobilierului școlar și iau toate măsurile pentru a asigura o bună higienă a școalelor. In această privință, higiena dentară, și oculară a fost foarte neglijată în Elveția. O mulțime de copii sunt cu dinții stricați și cu vederea rea, inc t sunt nevoiți să poarte ochelari. In adevăr 50 la sută sau chiar 80 la sută din școlari au dinții stricați și la 20 de ani trebue să-i scoată complect. Pentru a exercita o profilaxie eficace, în cîte-va cantoane, pe lîngă medicul școlar, care vizitează școalele foarte des, este și un medic dentist, care nu numai că constată răul, dar și repară. La Soleure și la Winterthour, se distribue școlarilor perii de dinți. La Zurich și la Lucerna este o policlinică dintară care se însărcinează gratuit cu toate ingrijirile necesare, afară de aurificație și de confecționare dentară. La Bâle chestiunea se discută. Unii vor ca policlinica dentară să fie ataşată pe lîngă policlinica generală și de ea să se folosească nu numai populația școlară, ci și cea laltă. Sumele necesare se găsesc, dat fiind spiritul de prevedere și practic al poporului. Cine se îngrijește să previe boalele, n'are nevoe mai tîrziu să le vindece. (Va urma)

C. V. Buțureanu
institutor

Litere-Științe-Arte

Secretul literar.—Cetitorii se vor fi mirat că la un interval scurt „Opinia" a afirmat și a dezmințit rînd pe rînd, știrea că „Viața Romînească" va cuprinde o bucată inedită de maestrul Caragiale.

Și una și alta din cele două știri contrazicătoare provenea din sursa cea mai autorizată,—sursa revistei însăși. Dar explicația e aceasta. Față cu preciziunea investigațiilor noastre reportericești revista iașană păru că nutrește frica să nu împingem curiozitatea prea de parte și să nu mergem—poate—cu indiscreția de a da ceva mai mult decît o informațiune curiozității publice care urmărește producțiunile marelui scriitor cu aceeași vie și constantă nerăbdare. E adevărat că—admițind chiar mijloacele inepuizabile ale „Opiniei" de a comite atari plăcute indiscreții—ne-ar fi oprit de la aceasta precauțiunea luată de însuși maistrul Caragiale care a tipărit drept motto „reproducerea interzisă". Am dat explicațiunile de mai sus pentru a lămuri cele două știri contrazicătoare. Prima era o informațiune exactă, cum sunt toate informațiunile „Opiniei"; a doua era o mică stratagemă a „Vieții" pentru a păzi față de noi secretul literar, surpriza la care țineam așa de mult și cu drept cuvînt. Bucata inedită semnată de *Caragiale* e cea mai superbă producțiune de literatură propriu zisă cu care se onorează pînă acum revista iașană.

*

A apărut No. 11, anul al IV, al revistei lunare, „*Viața Romînească*", sub direcția d-lor: C. Stere și dr. I. Cantacuzino, cu următorul sumar:

M. Sadoveanu, Apa morților. — O. Goga, Versuri (Cîntecele mele.—Povestea noastră. — Blestem. — Despărțire.— Vis răsleț —Foaie veștedă).—A. Philippide.—Un specialíst romîn la Lipsca.— Caragiale,—Kir Ianulea.—M. Codreanu, Sonete.—G. Pascu, D. Ovid Densușianu plagiază...—D. D. Patrașcanu, Din amintirile lui Constantin Casian (sfîrșit).— Dr. C. C. Georgescu, Aplicarea legei învoielilor agricole.—N. D. Cocea, Cronica teatrală („Revizorul".—„Portofoliul".— „Corbii".— „Pămîntul".—„Refugiul").— I. G. Duca, Cronica externă (Drama Ferrer).—A. Mirea, Cronica veselă (Caleidoscop: Nocturnă).—G Topîrceanu, Cronica veselă (Răspunsul micilor funcționari).—I. Russu-Șirianu, Scrisori din Ardeal.—P. Nicanor & Comp., Miscellanea.— Revista Revistelor. — Mișcarea intelectuală în străinătate.—Bibliografie. Prețul 2 lei.

*

Expoziția desemnatorului Iser, în str. Lăpușneanu va dura numai cîteva zile. Indemnăm dară publicul iașan să o viziteze cît mai curînd.

*

Volumul de poezii „Din cînd în cînd" al poetului M. Codreanu se vinde cu 35 bani în loc de 1 leu, la librăria Schoenfeld din str. Lăpușneanu.

*

Artistul italian *De Sanctis*, a cărui sosire în Iași se anunțase însă în anul trecut este ginerele fostului director al teatrului iașan, Borelli.

*

STRUNA ZILEI

MARE ȘI MIC

Candidatul Gh. Lascar, ca fost primar a scos din grădina Copoului copacii bătrîni, lipsindu-ne de umbra binefăcătoare.

Un ziar local.

Nu pentru puțina umbră
Vi-i dispoziția cam sumbră,
Ci, că prea-l *umbrește* el
Pe doctorul cel mititel

Informații

❑ Pe ziua de 15 Decembrie va fi chemată pentru serviciul de gardă, altă serie de soldați din contingentul 1908.

❑ Consiliul de război va fi convocat pentru zilele de 24 25 și 26 Decembrie,

Ședințele consiliului vor fi prezidate de d. col. Cruțescu.

❑ Operațiunile de centralizare a tinerilor clasei 1911 la secția a V-a s'au terminat.

❑ Pe ziua de 15 Decembrie o mișcare se va face printre notarii din județ, complectîndu-se și locurile vacante.

❑ Compania de jandarmi rurali din Iași a înaintat prefecturei județului, tabloul de amenzile încasate de jandarmi de la locuitori și care amenzi s'au făcut venituri comunelor.

❑ La prefectura județului să lucrează la întocmirea statisticei populației rurale pe anul c. după registrele stării civile și care statistică va fi înaintată ministerului domeniilor.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei se va întruni astă-zi la ministerul de rezboiu, pentru a discuta mai multe chestiuni.

D. general Tătărăscu, care face parte din acest comitet a plecat aseară în Capitală pentru a lua parte la ședință.

❑ Liga Culturală secția Galați va da Sîmbătă un concert, pentru sporirea fondului.

D. M. Barbu, talentatul violonist, a fost invitat la Galați, spre a da concursul său la acest concert.

❑ **De la Archiva.**—Membrii societății științifico literară „Archiva" s'au întrunit aseară în ședință săptămînală.

S'au cetit mai multe studii de către d-nii: L. Cosmovici, T. T. Burada, A. D. Atanasiu și G. Pascu, care vor fii publicate în numărul festiv al revistei societății, cu ocazie aniversărei a 20 de ani de la existență.

❑ In astă sară Marți 8 Decembrie are loc la Teatrul Național mult așteptatul concert al faimoasei și marei orchestre simfonice din München, **Kaim-Orchester.**

Va asista un public distins și sala va fi archi-piină. Cronicarul nostru artistic va face cuvenita dare de samă de la acest mare și unic festival artistic.

❑ Ni se scrie:

Toți cei cari au vizitat serile aceste Berăria Bragadiru, s'au convis că Balsamo e un prezicător de forță.

Alaltă ieri seara Balsamo, prin d-ra Miloska, s'a rostit și asupra soartei actualului guvern, în următoarele împrejurări:

La o masă erau prefectul de Argeș în tovărășia cîtor-va prieteni ai săi din orașul nostru. Unul din ei cheamă pe Balsamo și arătîndu-i pe Prefectul de Pitești, îi cere ca Miloska să i spue ceva despre oaspetele nostru.

Mediul cu o siguranță uimitoare, începe să vorbească: Domnul asupra căruia să cere să mă rostesc e Prefectul din Pitești, a venit acum din București, mîni dimineață pleacă și în situația în care se găsește acum nu o să mai stea de cît un timp foarte scurt.

❑ Marele artist De Sanctis, cu ansamblul său, vor da două spectacole în Iași.

❑ Domnișoarele Tina Barbu și Marioara Filotti, artiste ale Teatrului Național din București, vor demisiona de la acest teatru.

❑ Ministerul de război a făcut cunoscut comandamentelor de armată, că din spirit de economie, inspecțiile generale și administrative, se suprimă.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a intervenit la ministerul lucrărilor publice să acorde o reducere de 50 la sută, pentru elevii care se duc de sărbătorile Crăciunului, în familie.

In ziua de 25 Decembrie, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, se va face sfințirea bisericei din comuna Hermeziu.

❑ D-na inginer Panitzi a fost eri victima unui accident.

Numita d-nă se afla într'o trăsură care trecea pe strada Golia. Calul a alunecat și trăsura s'a răsturnat. D-na Paniți a sărit din trăsură și s'a ales cu o leziune la picior.

❑ Ministerul instrucțiunei a trimes o adresă revizoratului școlar prin care i cere să pună în vedere învățătorilor care au trei ani de suplinire în învățămînt și cari doresc să se prezinte la examenul de ajutor de învățători, să-și adreseze cererile lor însoțite de acte, ministerului.

❑ S'a orînduit o anchetă privitoare la un învățător din județul Suceava, contra căruia s'a primit plîngerea că bate copii pînă la sînge.

❑ La Cerniuți va avea loc Duminică 20 Decembrie c., o serbare organizată de societatea Academică Teologică, pentru comemorarea morței marelui povestitor al neamului, Ioan Creangă.

❑ Un ziar guvernamental află, că d. d r Golășescu va fi numit director al „Vetrei Luminoase", care, pe viitor, va purta numele „Institutul național de orbi Regina Elisabeta".

❑ Seratele societății de gimnastică „*Turn-Verein*", cari au fost întrerupte din cauza reparației radicale a localului, vor reîncepe de *Sămbătă 12 Decembre*, cu o frumoasă serată de inaugurare a noului local.

Sala e complect reînoită; pereții sunt pictați în stilul societeților de gimnastică din München, după planurile d-lui architect Rameder, care a condus aceste lucrări.

❑ Intre surprizele ce se pregătesc la societatea de gmnastică, sport și muzică, de sărbătorile Crăciunului și anului nou, va fi și „plugușorul".

In ajunul anului nou se va organiza un frumos revelion în sala societății Plugușorul va fi cîntat de 12 flăcăi din Ciurchi; se va cînta plugușorul după obiceiul din Macedonia și plugușorul după obiceiul din Transilvania.

Vor fi și alte surprize plăcute.

❑ Inspecția de mișcare Iași a fost înștiințată că trenul expres a tăiat eri, între stațiile Galbeni și Secuieni, o femee.

Se crede că nenorocita s'a asvîrlit înaintea trenului în scopul de a'și curma firul vieței.

❑ D-na institutoare Maria C. Buțureanu își va continua Marți 15 Decembrie, orele 8 și jumat. seara, la cercul didactic, „conferențele de la Maison du Peuple" și „cursurile" de la Universitate.

❑ Revizoratu școlar al județului a primit de la ministerul instrucțiunei, tabloul de noua împărțire făcută școalelor rurale. Impărțirea e făcută de circumscripții și aceasa pentru a facilita inspecțiile revizorilr.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturei județului că luînd avizul consiliului administrativ permanent, dacă absolvenții școalelr de notari pot fi numiți în locul actualilor, consiliul a opinat că pot fi numiți. n consecință ministerul a cerut prefecturi să se conformeze avizului consiliului

❑ Am anunțat acum cît-va timp că conferința profesorilor liceului Național a dispus eliminarea cîtor-va elevi din cursul superior, din cauză de abateri grave.

Miniaterul instrucțiunei publice a admis pedeapsa dat elevilor și a pus în vedere, în acelș timp, directorului liceului, ca pe viitor a fie foarte sever și de a nu tolera abaterile de la regulamentul școlar.

❑ Astă-zi cu cazia sărbătoarei Sf. Thomas, a avut lc o mică serbare la institutul „Notre Dame de Sion."

Elevele a organiat o producțiune muzicală artistică.

❑ Din nou se vorbește acum, că în fine direcțiunea gnerală a serviciulni sanitar ar fi hotărît să numească un medic primar la Iași.

Se spune că numirea se va face pe ziua de 1 Ianuarie viitor.

❑ **De la Camera de meserii.** — Eri la orele 3 p. m. membrii Camerei de meserii s'au întrunit în ședință sub președinția d lui Gh. D. Șerban, președintele Camerei.

S'au discutat adresa Camerei de Galați asupra căreia s'a decis a se interveni la ministerul industriei, ca să se acorde și meseriașilor aceleași avantaje ca și industriașilor mari, atît în ceea ce privește materiile prime, cît și tarifele de transport pe căile ferate, singura protecțiune tarifală vamală fiind trebuința a proteja industria mare și mică.

S'a hotărît ca Corporația „Progresul" să ia severe măsuri ca înterprinzătorii simigii Glosotis și Elefteratos, să nu întrebuințeze în meseria lor de cît lucrători membri ai corporației.

S'a respins cererea corporației din Roman prin care cerea a se lua fondul de rezervă în sumă de 240 lei de la cassa corporației spre a fi întrebuințate ca cheltueli mărunte.

S'a aprobat agentului încasator de la acea corporație, pe lîngă remiza de 8 la sută și un salar fix de 30 lei lunar.

S'a hotărît a se interveni către prefecturile de județ, ca acestea să dea ordin primarilor ca meseriașii din comunele rurale sá nu concureze cu produsele lor, pe meseriașii de la orașe cari plătesc dări către corporație, remînînd ca produsele lor să le desfacă între consătenii lor.

S'a admis cererea locuitorilor din com. Dămienești, jud. Roman, prin care cereau a nu fi impuși la dări către corporație, ci exercitîndu-și meseria numai în timpul verei dîndu-se ordin corporației din Roman a-i șterge din controale

Ședința s'a ridicat la orele 7.

❑ In prelegerea publică, ținută aseară în aula universității, d. Virgiliu Arion a vorbit despre "Artă". A asistat un foarte numeros și distins auditor.

Prelegerea viitoare va avea loc Luni 14 Decembrie, ora 5 jum.

❑ Starețul mănăstirei Neamtz, Valeriu Moglan va pleca în curînd în Basarabia pentru a studia chipul cum sunt organizate mănăstirile de acolo, în vederea reformelor pe care I. P. S. S. Mitropolitul vrea să să le introducă în mănăstirile din eparhia sa.

❑ I P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei se va reîntoarce peste cîte-va zile în localitate.

❑ In apropiere de Unghenii Ruși a fost găsit cadavrul unui individ necunoscut.

Se crede că a fost un hoț din Romînia, care a trecut Prutul în Rusia, în mod clandestin și a murit subit.

❑ Din Kișinău ni se scrie că alaltăeri, în partea de jos a Basarabiei, a căzut o mare cantitate de zăpadă.

In nordul Basarabiei timpul se menține frumos, ca și la noi.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, va da o pastorală către preoții și creștinii din Eparchia sa, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului și Anului nou.

❑ Ministerul de interne, în urma intervenției direcțiunei generale a serviciului sanitar, a trimes o circulară primarilor din comunele urbane, prin care le atrage atenția ca la întocmirea budgetului pe anul 1910—1911, să prevadă sumele necesare pentru repararea și ținerea în stare igienică a halelor și abatoarelor.

❑ Revizoratul școlar al județului a înaintat ministerului instrucțiunei publice, statistica învățămîntului primar urban și rural, pe anul curent.

❑ **Expoziția ISER.**—*Un eveniment artistic în larga accepție a cuvîntului se semnalează în Iași: o expoziție de pictură și desen a lui Iser.*

Iser și-a cîștigat un nume apreciat. E foarte cunoscut în țară, dar și lumea artistică din străinătate a putut aprecia meritele sale. Cunoscut în țară prin caricaturile sale politice, cele mai reușite din cîte s'au făcut, nu trebue să se creadă că expoziția pe care Iser a deschis'o în Iași, str. Lăpușneanu 18, că acea expoziție ar conține caricaturi. Sunt desenuri, executate cu talent extra-ordinar, pe cari Iser le expune și n'avem destule cuvinte să stăruim ca publicul local, căruia nu-i a mai fost dat să mai vadă asemenea expoziție în Iași, să se grăbească să admire producțiile artistice ale lui Iser.

❑ **Concertul micei Iasskaia.** — Mica și fenomenala Annaie Iasskaia, care a fermecat pe ieșeni, anul trecut, cu talentul ei, va da un concert vocal, la Teatrul Național, Mercuri 16 Decembrie, cu concursul d-lor I. Rădulescu, primtenor, E. Mezzetti, profesor la conservator și C. Cirillo, elev la conservator.

Vom reveni asupra programului. Biletele sunt depuse la agenția „Thalia" Maximovici.

❑ Sîmbăta trecută a sosit în orașul nostru Prefectul de Argeș, d. M. Brînzeiu, interehîndu-se de Baie, Abator, apă și alte lucruri de edititate.

❑ Cea mai celebră dramă a nemuritorului Shakespeare, este fără îndoială „Otello" maurul din Veneția, semicivilizatul șef de armată, care'și omoară soția nevinovată, într'un mod atît de crud, atît de odios.

Această tragedie ne-o prezintă cinematograful Pathé-Frérès din sala Circului Sidoli în noul program de Joi 10 Decembrie a c. Dar nu numai jocul superior artistic al celebrităților teatrale din străinătate va interesa pe spectatori, ci și specialitatea absolut proprie a cinematografului de a ne reda scenele chiar în acele locuri, unde acțiunea se desfășoară. Această tragedie o vedem petrecîndu-se chiar în Veneția și cele mai fermecătoare privelești ale acestui original oraș precum: Canal Grande, Podul Rialto, Palatul dogilor, Casa de aur etc. se perindează înaintea spectatorilor, fidel înregistrate de îngenioasele aparate.

Intreg programul este extrem de interesant și cuprinde între altele: Lăutarul din Cremona, celebra scriere a lui François Coppée de la Academia Franceză. Această piesă este jucată de artiștii teatrelor Sarah Bernhardt și Palais Royal din Paris. Apoi: Copiii lui Eduard, pagini criminale din Istoria Engliterei, reconstituite și puse în scenă de Carlo Rossi; O mare serbare la Yokahama (Japonia,) serbarea de 50 ani: Parazle, Muzicile, Cortegiul Pescarilor, Carul perlelor, Cîntecul național, Cortegiul gheișelor (fetelor) etc.—Servitoarea improvizată, comedie. — Cel mai tare soldat din lume, comedie. — Din Finlanda (nordul Rusiei) etc. etc.

DIVERSE

— In strada Ștefan-cel-Mare No. 53 s'a aprins un coș și a fost stins de vecini.

— Aseară vagonul de tramvai No. 35 a dat peste căruța servitorului Dumitru Sandu, stricînd'o.

— Agenții poliției au arestat pe indivizii Marin Dumitru și Costache Sandu care au comis mai multe pungășii.

— Au fost autorizați de a vinde produsele monopolului statului: Zamfir C. Chebac, din comuna Movileni și Ilie a Marandei, din comuna Șipotele.

— In ziua de 29 Decembrie a. c., se va ținea la prefectura de județ, licitație publică, pentru vînzarea a 245 decalitri vin alb și 484 decalitri vin roș, de la pepiniera Vișan, recolta 1908.

Intrebuințarea regulată de

No 4711 Eau de Cologne

însemnează un imens cîștig în frumusețe

Tenul devine foarte fraged și remâne învăluit într'o aromă plăcută și delicioasă.

Puritate absolut garantată.

Respingeți ori ce Eau de Cologne fiind vătămătoare.

A se cere anume

No 4711

Eticheta albastra aurie

Furnisor multor curți

Casa fondată 1792

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT, IAȘI

Ultime informaţii

❑ *Am anunţat mai de mult, că la ministerul de finanţe se plănueşte facerea recensemîntului general.*

Administratorii financiari au primit acum ordin să trimeată copii de pe contractele de arendă de moşii acum în lucrare şi de pe contractele nou încheiate. Aceste contracte vor servi ca mijloc de a afla ce-ar produce Statului un nou recensiment.

❑ *La clubul liberal se poanteazǎ grozav în listele electorale. In fie-care seară are loc o întrunire a membrilor clubului.*

Cum sunt foarte mulţi liberali nemulţumiţi, acestora li se dau pe seamă alţi nemulţumiţi, chip de a-i distrage cu modul acesta.

Unul din aceşti nemulţumiţi a avut o vorbă bună:

M'au însărcinat să-l conving pe X, care mi-e prietin. Dar pe mine cine are să mă convingă?

❑ *Fiscul impusese pe principele Mihai D. Sturdza să plătească 350,000 lei taxe succesorale pentru averea din Franţa a defunctului principe D. M. Sturdza, pe motivul că succesiunea a fost deschisă în Iaşi.*

Asupra apelului prinţului, tribunalul s. I, s'a pronunţat ieri, după divergenţă, respingînd apelul.

❑ *D. Stere trebue să se explice.*

Sub a sa iscălitură, d. N. Iorga scrie referitor la candidatura d-lui dr. Manicatide: „Viaţa Romînească" *îşi calcă în picioare toată sumeţia şi invidia pentru a recomanda Iaşului pe un candidat „democrat şi naţionalist"*, **prietin statornic al nostru...**".

Profesorul Manicatide n'a desminţit adevărul acesta. Nu l'ar putea desminţi, fiind-că el se simte minunat în situaţia sa de om cu trei suflete.

Dar d. Stere, care, contrar voinţei multor liberali, a impus candidatura d-rului. l'a înscris în clubul liberal, nu poate face încontinuu pe imposibilul, ci trebue să se explice dacă este adevărat, că d. Manicatide, candidatul partidului liberal, este, precum declară d. Iorga, un prietin statornic *al grupărei naţionaliste.*

❑ *Aflăm din sursă bună, că procurorul general de Iaşi a primit de la ministrul de justiţie ordine şi indicaţiuni de a proceda la o nouă anchetă contra d-lui Bălăşescu, presidentul tribunalului Tutova.*

Pentru acest sfîrşit, procurorul general a stat cîte-va zile în Bîrlad şi a avut o consfătuire cu inspectorul tribunalelor, d. M. Balş.

D. Stelian speră că d. Leonescu de la Iaşi va avea mîna mai fericită, de cît d. Alessiu de la Galaţi şi că trimeţînd pe d. Balăşescu în judecata disciplinară a Curţei de Iaşi,—aceasta, mai splendidă pentru d. Stelian de cît Curtea de Galaţi, va gasi vină presidentului tribunalului Tutova.

❑ *Inspectorul judecătoresc al tribunalelor, d. M. Balş cercetînd astă-zi condicile portăreilor, n'ar fi găsit, după cum aflăm din sorginte bună, nici fraudă, şi nici macar contravenţie la legea timbrului.*

In momentul în care scrim, d. Balş inspectează arhiva s. I a tribunalului.

❑ Aflăm că d. dr. Sion vrea să trimeată din nou la Iaşi un inspector sanitar.

Care ar fi scopul prezenţei tocmai în Iaşi a d-lui dr. Popescu, sau dr. Slătineanu, nu se poate explica,—după cum de altminteri nu s'a putut explica rostul prezenţei lor în Iaşi în timpul cînd febra-tifoidă făcea aşa de mari ravagii în oraş.

Or, poate au auzit că epidemia a început să se stingă şi direcţia generală a serviciului sanitar crede nimerit ca „inspectorul" trimes să vie să constate aceasta?!

❑ De la ministerul de interne s'a cerut parchetului general din Iaşi, referinţe asupra proceselor ce le-a avut aci poliţaiul din Mihăileni, Dobjanski, care, precum se ştie a fost suspendat.

Actualminte există contra lui Dobjanski, la s. I-a a Curţei, un proces pentru arestarea ilegală a unui neguţitor din Dorohoi.

❑ De vre-o trei ani de zile se operau însemnate furturi de vite în judeţul Iaşi. Hoţul a fost descoperit şi prins astă-zi. El se numeşte C. Grădinariu.

❑ **Incercare de sinucidere.—O tînără din Paşcani, Clara Isac, care venise în localitate, a încercat să se sinucidă astă noapte otrăvindu-se.**

Numita tînără, în etate de 19 ani, luase o cameră la hotelul Bristol. Ea făcu eri o mică preumblare prin oraş, după care se întoarse la hotel.

Astă noapte ea luă o cantitate de praf de puşcă disolvat, un chelner a prins de veste şi a înştiinţat autorităţile.

Clara a fost transportată la spitalul Sf. Spiridon, unde i s'au făcut spălături stomachale şi i s'au dat ajutoare. Ea e în afară de ori-ce pericol.

Cauzele care o determinaseră la sinucidere, nu se cunosc. Ea a refuzat să dea ori-ce lămurire.

Se crede că la mijloc e o chestie de dragoste.

❑ **Examenele de capacitate pentru Francesă se vor ţinea cu începere de la 1 Maiu 1910, căci data de 15 Aprilie pusă în Monitorul Oficial nu e practică, căzînd Paştele tocmai atunci.**

In vederea acestor examene de capacitate ministerul de instrucţie a ţinut o serie de examene pentru trimetere în străinătate a o sumă de tinere licenţiate în litere, ca să se perfecţioneze în practica pedagogică a limbei franceze. Examenele s'au ţinut serii-serii, atît la Iaşi cît şi la Bucureşti.

Pănă în prezent s'au admis 7 candidate, cari vor şi pleca la 15 Decembre la Paris; din acestea 4 vor fi internate la şcoala normală de fete din Fontenay-aux Roses, iar 3 la şcoala normală din Sevres.

Pentru restul de candidate reuşite n'a sosit încă la minister ştirea de la ministerul de instrucţie din Paris la ce altă şcoală normală din provincie este loc, întru cît la Sevres şi Fontenay nu sînt pentru moment decît 7 locuri disponibile.

Pentru întimpinarea cheltuelilor ministerul a pus la dispoziţia candidatelor 300 lei drumul şi bilet de tren pănă la frontieră. Intreţinerea la Paris va fi 120 lei pe lună. Se zice că pentru unele favorite — de altfel iese lucrul la iveală de abia acum—ministerul va acorda 600 lei, adică şi plata internatului pe timpul şederei la Paris.

❑ **Şi astă-zi au fost în oraş 3 cazuri noui de febră-tifoidă.**

❑ **După cum ne-a comunicat eri corespondentul nostru din Capitală, ministerul de răsboiu prepară un proect de lege, prin care actualele comandamente a corpurilor de armată, se desfiinţează şi ele vor fi înlocuite cu inspectorate militare.**

Ministrul de resboiu a convocat pe toţi comandanţii de corp de armată şi pe inspectorii generali pentru a le cere avizul şi a le face cunoscut dispoziţiile proectului ce se prepară.

❑ **Statuia lui Mihail Kogălniceanu.—Aseară s'a întrunit la Universitate comitetul executiv pentru rîdicarea unei statui lui Mihail Kogălniceanu. In dezbatere a venit propunerea d-lui casier C. Climescu, de a se ceda fondul strîns pînă acum, în suma de 10.000 lei, comitetului statuei Cuza-Vodă.**

Comitetul deliberînd a decis că nu poate dispune de acel fond pentru altă destinaţie, de cit aceia pentru care a fost strîns, adică pentru rîdicarea unei statui lui Mihail Kogălniceanu. Statuia urmează a fi aşazată în faţa Universităţei.

Comitetul mai decide că pentru a activa şi mai mult atingerea scopului, va face un nou apel către acei ce nu au restituit carnetele încredinţate lor pentru subscrieri şi a trimete rezultatul d-lui Casier al comitetului.

Avîndu-se în vedere că mulţi din vechii membrii au părăsit Iaşul iar unii au decedat, se procede la complectarea comitetului şi se aleg: Preşedinte de onoare I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei Pimen Georgescu, preşedinte efectiv, rectorul Universităţei prof. dr. George Bogdan, vice preşedinţi rămîn d-nii P. Poni şi I. Th. Burada, casier Const. Climescu, secretari dr. Dragomir Hurmuzescu şi D. Cădere.

In comitet se aclamează: primarul oraşul N. Gane, prefectul judeţului C. Crupenschi, Principesa Maria Moruzzi, d-na Elena C. Meisner şi d-ra Tereza Stratilescu şi d-nii A. D. Xenopol, P. Rişcanu, D. Greceanu, A. B. Brandia, Sebastian Moruzzi, Lascar Antoniu, maior Văleanu, C. B. Pennescu, păr. Ştiubei, Octav Velciu, l.-col. Cristodulo Georgescu directorul liceului militar, dr. Manicatide. preotul I. Gotcu, Al. Teodoreanu, Gr. Buicliu, A. Cuza.

❑ **S'a svonit în oraş că negustorul manufacturist M.. ar fi încetat plăţile.**

❑ **Fiind-că nu mai are cu ce umplea ale sale foarte maladive „Cronici" din Iaşi, d. Cuza se dedă la falsuri.**

Cu semeaţă îndrăzneală el extrage dintr'un număr al „Opiniei" un pasaj dintr'o ştire referitoare la scrisoarea pe care d. general Manu a publicat'o într'un ziar local.

Notiţa aceea era referitoare la reflecţiile pe cari un fruntaş junimist le făcuse privitor la acea scrisoare, iar d. Cuza, falsificînd textul, omiţînd pe fruntaşul junimist, ne acuză că noi am fi făcut acele reflecţii.

Mai puţin fals este d. Cuza cînd îl felicitează pe Moţet de la prefectură, Cuza şi Moţet ie o pereche foarte potrivită.

❑ Pe ziua de 15 Decembrie a. c. se vor face mai multe transferări printre membrii corpului didactic primar.

❑ In partidul nostru din Bărlad s'au înscris următorii:

V. Malahe din Cîrja, Ioan Chircă din Cerţeşti, C. G. Balaban din Bălăneşti, Dumitru Gheorghiu, N. Uglea, Dr. Meletie, Orzescu, Costache Tataru, Panaite Pandele, Ioan Tecucianu, Gh. Dima, Iftenie Romaşcanu, Gh. Iamandi, C. I. Gheorghiu, Petrache Iamandi, Gr. Oprişan Gh. C. Chiriac, G. D. Vasiliu din Bărlad toţi alegători la colegiul I şi II lea de adunare.

❑ Camera de meserii a respins cererea corporaţiei Confecţiilor de a înfiinţa în Podul-Iloae o secţiune cu meseriaşii din acea localitate, care să depindă de corporaţia confecţiilor.

❑ Junimiştii din Iaşi vor ţinea o întrunire publică, în seara 8 Ianuarie în sala Sidoli.

❑ Astăzi la orele 2 şi jumătate s'a făcut înmormîntarea regretatei Elena Al. P. Poni, soţia d-lui Al. Poni, directorul epitroiei sf. Spiridon.

Prohodul s'a făcut la biserica sf. Spiridon, unde fusese depus corpul şi de unde a pornit cortegiul urmat de familie şi cunoscuţi.

❑ D. Matei Balş inspectorul tribunalilor şi al judecătorilor de ocoale a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a fost la secţia I-a a tribunalului şi s'a întreţinut mai mult timp, în camera de consiliu, cu primul preşedinte.

După amiază d. Matei Balş a făcut o cercetare în chestia de la portărei.

❑ Şeful postului de jendarmi Jijia a comunicat parchetului că tînărul Moses Solomovici fiul arendaşului moşiei Popricani, a siluit cu forţa pe fata Maria Bucataru.

Actele dresate au fost înaintate parchetului.

❑ D-ra Eugenia P. Harnagea, licenţiată în filologia modernă de la Universitatea de Iaşi, a trecut cu un deosebit succes probile înscrise în oral la examenele de abilitare pentru Paris. D-sa a fost viu felicitată de juriul examinator d-nii Escoufier şi Alexianu.

De şi a fost cea din urmă care a trecut acest examen, d-sa a fost pusă în numărul celor 7 prime candidate, ce au a pleca la Paris pentru Fontenay.

❑ Prefectura judeţului a fost înştiinţată că astă noapte a ars cu desăvîrşire casa femeei Maria Ichim din sa-Romăneşti comuna Movileni.

❑ **Judiciare.—Camera de punere sub acuzare a trimes în judecata curţei cu juri din Bacău, pe Vasile Lokin, pentru lovituri cauzătoare de moarte.**

— Procurorul general şi-a dat astă-zi rechizitorul prin care N. Popovici şi C. Constantinescu, sunt trimişi în judecata Curţei cu juri, pentru omor făptuit, dar neizbutit.

Numiţii, se ştie, au atentat la viaţa preotului Popovici din Hlincea. Ei vor fi judecaţi în seziunea din Ianuarie a juraţilor.

— Tribunalul s. III declarase în stare de faliment, din oficiu, pe neguţitorul H. Schvarz din Podul-Iloaiei.

Tribunalul, asupra opoziţiei făcută de creditorul S. Wachtel, a rădicat astă-zi starea de faliment a lui Schwartz.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 8 Decembrie

Afacerea Răteşti

Bucureşti.—In numărul său de astă-zi *Adevărul* **reproduce în facsimile întreaga şi delicioasa afacere Răteşti a d-lui prim ministru.**

Mai există însă la dosarul afacerei şi un alt document destul de preţios—o poliţă a obştiei către d. Ionel Brătianu, poliţă care fiind achitată, a fost depusă de cei în drept la dosarul afacerei.

Poliţa aceasta fiind un preţios document, ar fi de dorit să nu dispară de la ei, mai ales că aceasta n'ar fi identic cu înlăturarea ei.

Lege contra sindicaliştilor

Bucureşti.—Imediat după alegerile din Capitală guvernul va supune Camerilor proiectul de lege contra sindicatelor.

Principala dispoziţiune a proectului va fi că se va interzice dreptul de asociaţiune lucrătorilor din serviciul statului.

Interpelarea în chestia convenţiei

Bucureşti.—Se ştie că d. Enăşescu, deputat al Botoşanilor, a adresat o interpelare cerînd guvernului denunţarea convenţiunei cu Austro-Ungaria.

Se afirmă că la această interpelare se vor asocia şi doi deputaţi din opoziţie, din ambele camere conservatoare.

O altă afacere a d-lui Brătianu

Bucureşti.—„Adevărul" publică o altă afacere a d lui Ionel Brătianu, ca o continuare a afacerei moşiei Răteşti.

Omul său de afaceri şi procuristul său, M. Gheorghiu, nemulţumit, se vede, cu salariul ce primea de la dinastia Brătianu, a cerut să fie numit în vre-o funcţiune.

D. Ionel Brătianu a căutat să'l satisfacă numai de cît şi a întervenit la d. Max Popovici, pe atunci inspector la regie, şi a numit pe acel Gheorghiu ca controlor la regie, cu salar de 300 lei lunar, care post l'a stăpînit de la Februarie 1907 pînă în Octombrie a. c.,—bine înţăles fără ca acesta să'şi îndeplinească slujba în care a fost pus.

Comisia de respuns la Mesaj

Bucureşti. — Comisiunea Camerei pentru respuns la Mesaj s'a dus azi dimineaţă, cu ceremonialul obişnuit, la palatul regal, spre a prezenta Suveranului respunsul la Mesaj.

Comisiunea era compusă din d-nii deputaţi: T. Frumuşanu, N. Fleva, M. Răut, Panu, D. Boicescu, Iuniu Lecca, Al. Şmelz, I. Sassu, M. Cantacuzino, I. Stavri-Brătianu, Gh, Gh. Mîrzescu, I. G. Duca, G. Diamandi, C. Alimăniţeanu, Ion Lahovary, G. Morţun, St. Filipescu, I. Berindei şi I. Pilat.

După ce s'a dat cetire adresei de respuns, M. S. Regele a respuns, constatînd o deplină armonie între majorităţile parlamentare şi guvern şi a mulţumit pentru grija ce se duce armatei.

La orele 12 şi jumătate comisiunea a plecat de la palat.

M. S. Regina în Bulgaria

Viena.—Un ziar de aci anunţă că M. S. Regina României se va duce în cursul săptămînei viitoare, la Sofia, spre a întoarce vizita Reginei Bulgariei.

Regina României va sta la Sofia cîte va zile.

Călătoria Prinţului Ferdinand

Viena.—A. S. R. Principele Ferdinand al României, a trecut astă-noapte pe aci, ducîndu-se la Bruxelles.

Sobrania

Sofia.—Sobrania a început discuţia budgetului pentru 1910 Ministerul de finanţe a relevat încasările pentr care arată un excedent de 10 milioane.

In chestia convenţiei

Buda-Pesta.—Societatea agrarienilor a ţinut aseară adunare generală.

S'a discutat chestia convenţiei cu România,—adunarea pronunţîndu-se contra încheierei convenţiei.

S'a făcut cunoscut membrilor că şi agrarienii din Austria au luat hotărîre contrarii acestei convenţii.

*

Viena.—Preşedintele clubului agrarienilor de aci a trimes o telegramă agrarienilor unguri, prin care'i felicitează pentru lupta ce o duce contra încheierei convenţiei cu România.

DUMA

Peterburg.—Duma a adoptat în contra voturilor dreptei, moţiunea deputatului Octombrist Antonow, care permite ca în regiunile unde o parte considerabilă a populaţiunei nu ştie limba rusască, să se întrebuinţeze în faţa tribunalelor locale şi limba din acest ţinut.

CAMERA

Bucureşti.—Deputaţii s'au adunat foarte cu greu.

S'a dat cetire răspunsului M. S. Regelui la adresă.

D. Chirculescu, deputat guvernamental de Putna a cerut şi d-sa să i se pue la dispoziţie dosarele cu privire la afacerea d-lui Ionel Brătianu cu moşia Răteşti.

D. Dinu Brătianu a declarat că se asociază şi d-sa la această interpelare!

Intenţia guvernului e ca să interpeleze un deputat din majoritate înainte de d. N. Fleva.

Planul lor însă va fi dejucat.

SENATUL

Bucureşti.—Vorbeşte d. Valerian Urseanu în discuţia de răspuns la Mesagiu.

S'a mai înscris, dintre membrii opoziţiei şi d. Ionel Grădişteanu, iar din partea guvernului d. Ciochină.

Sosirea prinţesei Luiza

Bruxelles.—Prinţesa Luiza a sosit azi spre seară şi a fost primită la gara Scharbeck de generalul Bricoux şi o doamnă de onoare. Mulţimea a aclamat în mod călduros pe prinţesă care s'a dus la pavilionul Belvedere din Laecken.

Căile ferate de vest

Paris.—Senatul a adoptat proectul de lege care stabileşte preţul de rescumpărare a căilor ferate de vest.

Camera austriacă

Viena.—Camera seniorilor a adoptat în unanimitate proectul de lege privitor la regulamentul camerei. Comisiunea budgetului a adoptat cu 26 voturi contra 18, şease zecimi provizorii.

Proces

Posen. — Curtea de Apel a invalidat sentinţa tribunalului de primă instanţă în urma apelului făcut de femeia păzitorului de cale ferată, Cecilia Meyer, de oare-ce a fost constatat că băiatul înregistrat sub numele de Iosef Kivilleki la biroul stărei civile din Berlin, nu e fiul contelui Kivillecki. Contele a fost, condamnat să dea copilul femeei Meyer

Societatea anonimă Romînă-Italiană

a industriilor textile Iaşi

Inştiinţăm prin aceasta că tînărul C. Athanasiu nu mai este în serviciul nostru şi nu mai are dreptul de a face pentru noi nici o operaţiune.

Pentru postul de expeditor vamal, devenit vacant, căutăm un tînăr romîn sau naturalizat, care să aibă cunoştinţi comerciale,—de preferinţă un absolvent al şcoalei de comerţ.

Doritorii să prezintă ofertele lor în scris Direcţiunei fabricei în ori-ce zi de lucru de la 4—5 p. m.

Societatea Romînă-Italiană a industriilor textile, Iaşi, strada Oastei (Copou).

Prima AGENŢIE Romînă

de

Intreprinderi comerciale, Industriale

AGRICOLE ŞI MINIERE

IASI, STRADA UNIREI 9

1) Comision şi Agentura
2) Vînzare şi Arendare de moşii, Pădure, etc.
3) Plasamente de bani, ori ce sumă.
4) Imprumuturi de ori ce natură.
5) Representanţe din ţară.
6) Cereale.
7) Petroluri şi derivalele petrolului
8) Acte de notariat, Urmărire, Sechestre.

Executări prin Avocaţii Agenţiei

George Farra

S'A REDESCHIS!

— la ziua de 4 Decembrie a. c. —

Vechea şi cunoscuta Frizerie

GH. NICOLAU

IAŞI STR. ANASTASIE PANU 72

Fac un călduros apel la onorabilul public, vechilor clienţi şi bunelor mei prietini, de a mă onora cu preţiosul d-lor concurs, promiţîndule *în mod conştiincios serviciul, higienic, antiseptic*, precum şi *cea mai desăvîrşită acurateţă şi promptitudine.*

Cu toată stima

GH. NICOLAU

BUCUREŞTI

Hotel „UNION"

— STRADA REGALA 6 —

Situat în apropiere de toate autorităţile şi centrul comercial.

Camere începînd de la 2 lei.. Hotelul a fost luat sub conducerea d-lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iaşi şi înzestrat cu tot confortul necesar.

90 camere complect reînoite şi frumos aranjate.

Lumină electrică.—Tramvai în faţa hotelului.—Telefon.

Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieşenilor în special precum şi a tuturor pasagerilor din Moldova.

Cafene şi restaurant

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti—Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fanţ.) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.

Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.

Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.

Preţurile cele mai convenabile

Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA

Mendel Glansztein

atelier de turnat şi reparat oglinzi

Stradela Davidel prin str. Palat

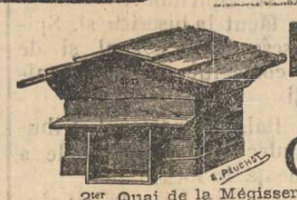

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

PONDOIR déposé Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25 Châssis de couches, depuis..... 7 » Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 25 Porte-Bouteilles, pour 100 Places..... 7 50 Envoi franco de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

1620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi inceputul la **3** ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 12 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de brança vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

—Strada Bărboi No. 15—

Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1 a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştigà în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 40,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 891 — Joi 10 Decembrie 1909

BIBLIOTECA CENTRALĂ DIN IAȘI

UN ATENTAT ODIOS

Toată lumea va protesta contra atentatului ce a fost săvîrșit ieri seara la viața primului ministru și va face rugi ca acel odios atentat să se isprăvească fără consecinți fatale pentru victimă.

Nu doar numai pentru faptul, că d. I. I. Brătianu este un om tînăr, la începutul unei carieri politice extrem de strălucite în formă și în plină desvoltare a capacității sale politice; dar fiind-că lașul atentat în contra vieței șefului partidului liberal, prin nimic nu este justificat și fiind-că toată țara va privi cu groază la împlinirea unui fapt odios, fără pereche de la atentatul contra lui Barbu Catargi; țara va privi cu groază la introducerea sistemului odios, importat din Spania, care duce acea țară spre faliment.

Suntem o țară în plină roșeață a desvoltărei ei. Ocupăm loc de cinste în peninsula balcanică, suntem copilul cuminte în această peninsulă, pe care un scriitor german a denumit'o „odaia de copii".

Suntem cuminți, fiind-că nu suntem anarhiști, fiind-că praful de pușcă și glontele de revolver nu sunt uzitate, ca să ne omorîm între noi.

Dar este iarăși adevărat—din nenorocire — că au început a fi toleraţi, ba chiar protejați, acei cari, fără busolă, fără orientare, fără a fi în stare să prevadă ce va fi mîine, bătătoresc drum anarhiei.

Cu toată simpatia ce ne-o inspiră starea actuală a d-lui Brătianu, trebue să spunem că guvernul seu, prefecți de ai acestui regim, foști socialiști, cari se opintesc să joace rolul mizerabililor renegați, că ei toți au presurat flori pe drumul destinat anarhiei.

Chestia agrară, încăpută pe mîna tuturor neștiutorilor, ajunsă un fel de modă banală, pe care fie-care vrea s'o poarte, această mare chestie a dat naștere la batalioane de incendiatori, cari, crezînd că vor salva pe țărani, au vărît țara toată în foc.

Nu țările, cari dau vînt zurbagiilor, nu țările, în care crasa ignoranță se așează la loc de cinste, nu acelea sunt de invidiat. Și nu se poate spune, din nenorocire, că, în ultimii trei ani, asemenea zurbagii și asemenea ignoranți, înăbușă țara și o zugrumă.

Firește, ar fi foarte simplu și foarte comod să judeci atentatul de ieri, ca fiind caz izolat, iar pe atentator, de-ar fi sănătos sau nu, să-l declari nebun.

Dar nu este așa. Ci adevărat este că țara ie în fierbere, că fierberea aceea nu este opera unor dușmani dinăuntru sau din afară, unor dușmani interesați să prăpădească țara, ci elemente foarte apropiate de guvern, turburători fără nici o noimă, seminșează anarhia, seminșează ura între frați.

Indivizi cu garderobă economicoasă, oameni fără noțiune despre proprietate și avut, au fost puși să servească de echilibru, de judecători, între proprietar și țăran. La justiție s'a creat instituția judecătorilor ambulanți, cu menirea să distribue dreptate numai țăranilor. Iar instituția judecătorească, creată ca să pună capăt arbitrarului, urmează a fi desființată.

Luați, dintre atîtea altele, numai pe aceste trei fapte și vedeți dacă guvernul, fără să-și dee seama poate, — și vai de guvernele, cari nu știu să-și dee seamă, dacă guvernul n'a pregătit el singur o întreagă domnie a anarhiei.

Procedat-a guvernul, în mod rațional, în chestia muncitorilor?

De sigur că nu. Chestia muncitorilor are un singur leac, foarte simplu și foarte eficace: s'o lași în pace, să n'o stîrnești. Guvernul actual, împins de neofiții socialiști, a înțeles alt-fel: a înțeles să tulbure liniștea muncitorilor, să-i atîțe.

Un guvern face un act de colosal despotism atunci, cînd oprește o masă de oameni să simpatizeze pentru un om, să-l creadă pe acel om capabil a o salva. Ce-ar fi pierdut guvernul actual, dacă ar fi lăsat pe muncitori să simpatizeze pentru Rakowski?

Vîntul acesta anarhic, care suflă din diferite părți, sub patronajul înaltului guvern, urmează să fie stîrpit, dar nu prin mijloace violente, nu prin asasinate.

Fapta lui Stoienescu este odioasă, fără pereche. Primul ministru al țărei poate fi invinuit, că a dat o direcție greșită politicei, că guvernul pe care el îl prezidează cată să introducă moravuri periculoase, că legi condemnabile au fost ticluite de acel guvern.

Asemenea politică s'a spart și în capul guvernului, care guvernează prin simplă toleranță; s'a spart și în capul partidului, care se află într'o lamentabilă desorientare.

Dar fapta atentatorului rămîne lașă, fără motiv, fără pic de ertare pentru el.

Nu omorînd, nu prin asasinate neaugetate, se face loc dreptății. Alături de noi, în Austria și în Ungaria, situația este incomparabil mai gravă.

Nimeni pe nimeni nu omoară acolo. Căci popoarele nu se rîdică, nu se eliberează, prin focuri de revolver prin crime și asasinate.

Sîngele n'a spălat încă anarhia. A înfipt'o doar mai rău.

D. CARP și CONTENCIOSUL

Reproducem după notele stenografilor Camerei, partea din discursul de la Cameră a șefului partidului conservator, referitoare la proiectul pentru desființarea contenciosului administrativ:

Trec la justiție și acolo iarăși, domnii mei, contradicțiune flagrantă între intențiuni și executare.

Avem o lege, prin care s'a înființat contenciosul administrativ, contenciosul administrativ menit a pune un frîu arbitrarului administrativ, contencios administrativ care n'a fost înființat tocmai cum îl vrem noi, și în această privință, prin organul d-lui Marghiloman, noi am expus, la votarea legii, care sunt părerile noastre. D-lor, dacă n'ar fi de cât atât în legea actuală că ea a moderat întru câtva a totputernicia arbitrariului d-lui Haret, încă contenciosul administrativ ar trebui să aibă astăzi binecuvîntarea noastră, chiar a acelora care l'am combătut sub forma sub care ni s'a prezentat atunci.

Guvernul afirmă că dacă suprimă contenciosul administrativ este ca să-i dea o formă mai practică pentru apărarea administrațiilor în contra arbitrariului puterii executive.

Aceasta e intențiunea. Cum se realizează ea?

Se suprimă contenciosul administrativ și se înlocuește cu ce? Cu starea anterioară. Apoi starea anterioară am experimental-o; starea anterioară nu dădea absolut nici o posibilitate de a lupta contra arbitrariului administrativ. Prin urmare iată o disproporțiune între voință și realitate.

Dar cu această ocaziune trebue să fac o amendă onorabilă: este un punct în care d. ministru al justiției a pus în perfectă concordanță legea cu voința d-sale.

Care este voința unui ministru de justiție, care se uită înainte de toate la interesele de partid, iar nu la interesele generale ale țărei? Voința unui asemenea ministru este de a pune justiția la dispoziția puterii executive și cînd d. ministru al justiției vine și împarte consilierii de la Curtea de casație, în consilieri de clasa întâi și în consilieri de clasa doua; cînd d-nealui permanentizează o secțiune și îi dă toate procesele mari și cele bune și le lasă la celelalte două secțiuni numai procesele cele de mîna a doua și suprimă rotațiunea și tragerea la sorți, d-nealui a pus într'o perfectă concordanță voința d-sale de a avea justiția la dispoziția d-sale, cu legea ce ne-o propune.

Dintr'un oraș anti-militar

Curtea de Apel din Iași s'a ocupat, nu de mult, de o afacere foarte delicată de fraudă la serviciul militar. Afacerea aceea fusese delicată mai ales prin situația socială a persoanelor, cari jucase rol preponderent în chestia specială. Un fost primar, d. Corbu; un fost medic primar se asociase cu un oarecare Covrig, de profesie jalbar și martor mincinos, ca să facă scapat de serviciul militar pe fiul unei vadane bogate, care devenise, sub patronajul fostului primar, al fostului medic primar și al cetățeanului—Covrig—devenise vadană săracă, întreținută de fiul ei.

Curtea de Apel din Iași a biciuit precum se cuvenea pe autorii acelui act de înaltă imoralitate, cu atît mai profund imoral, cu cît apărarea vinovaților, pe calea presei, fusese luată de cunoscutul G. Panu.

D. Corbu, primarul delicat, este junimist. Apropos de condemnarea lui, ziarele junimiste îl scosese omul cel mai cinstit al Europei, care, dacă ar fi știut scrie—d. Corbu, din nefericire, nu prea este dat la condei—ar fi putut fi, așa ziceau ziarele junimiste, autorul unui tratat luminos asupra cinstei.

Cu d. Corbu s'a isprăvit acum. El este cel mai cinstit om al Europei, cu condemnație definitivă pentru acte necinstite. Asta este, oare cum, o zeflemea dureroasă a naturei,—dar este.

Lui d. Corbu, în durerea sa, i s'au asociat acum alți doi primari—o pereche întreagă. Aceștia nu sunt junimiști sunt colectiviști, așa că, despre incontestabila lor cinste, vor pleda de-al de *Viitorul*.

Ioaniu tatăl și Ioaniu fiul, se numesc noii eroi. Unul a fost primar de Piatra, alltul împlinește acum această înaltă demnitate în Piatra N. Ioaniu tatăl, pe cînd era primar, a operat certificate false ca să-l scutească de armată pe fiul seu, actualul primar. Iar actualul primar, probabil de recunoștința stomahului, a făcut scapați de armată pe Spiridon Chichi și T. Constantin.

Faptele au fost descoperite de autoritățile militare. Ele au cerut și obținut toate dosariile, dar, la un moment dat, de la ministerul de război s-a mușamalizat întreaga afacere.

S'ar fi mușamalizat și afacerea Corbu, dar acesta n'a avut norocul să fie la putere.

„Iată ce se poate petrece într'un oraș anti-militar."

AMINTIRI

Mă duc cu mintea la 24 ani în urmă. Era ziua de 4 Decembrie 1885, într'o Mercuri. De cu noapte începuse a ninge, și un viscol puternic ținu toată noaptea. In ziuă nu era chip să eși din casă; frig, omăt, viscol.

De cu ziuă tocmisem loc la deligență, să mă ducă de la Huși la Docolina, și de acolo luînd loc în deligența cea mare, ce făcea cursa între Iași—Bîrlad, să mă pue pe la toacă în Bîrlad. Peste noapte stricîndu-se vremea, poștașul puse căruța poștei pe niște tălpi de sanie și cînd se lumina de ziuă noi eram plecați. Cu cîtă grijă m'am despărțit de mamă, de soră, pe așa vreme tare; poate să nu răzbatem de troene, să ne iasă lupi înainte!

Drumul de la Huși la Docolina a fost o lungă luptă; și noroc că viziteul știa drumul pe de rost, căci altfel cum erau înfundate și întroenite văile puteam să dăm alături de drum.

Pe la 12 ne-am poposit la Docolina. Docolina! Cît nu spune acest nume în istoria Moldovei! Era un rateș mare, așezat la dreapta șoselei, cum mergi spre Bîrlad, de felul celor din Budăiasa. Odăi în dreapta, odai în stînga, putea-i intra cu trăsura supt bolta rateșului la vreme rea. Azi Docolina nu mai este nimic. Nici rateșul, nici șirul de dughene, vre-o 12 la număr, ce erau de o parte și alta a șoselei. Noua linie ferată a schimbat economia drumului și astăzi gara Crasna a mîncat Docolina.

Cum era vremea grea, diligența de Iași a zăbovit și în loc de 12 abia la 3 oare a fost în Docolina și pe la 7 jum. sara abia am ajuns la Bîrlad.

Mă duceam să iau în primire postul meu de profesor la școala Normală. Se dăduse concurs de cu toamnă la Iași, pentru toate catedrele și se făcuse o radicală primenire în corpul didactic al Școalei Normale din Bîrlad.

Eram așteptat. Găzduii la colegul Rîmniceanu, actualul senator de Tutova, pe atunci director al gimnaziului real, și cu care legasem prietenie de la tinerea concursului. A doua zi, Joi, am depus legiuitul jurămînt în fața directorului Liceului Național, d. Vîrgolici, profesor de matematici și o personalitate destul de cunoscută pe vremuri, și în fața directorului școalei, Ion Popescu, vestitul Ion Popescu! Catihetul școalei păr. Carp săvîrși slujba.

Intrasem în slujbă. Prima lecție o avui la clasa II-a; băeții i-am găsit după gramatica lui Șt. Neagoe la „subordonatele atributive și determinative". Mult și-a da să-mi pot recapitula prima mea lecție unită cu primile emoțiuni de catedră. Profesiunea a omorît emoția, și de 24 de ani am îngrămădit pe spetele mele atîta muncă, atîtea amintiri, că astăzi cînd mi-le recapitulez mă întreb cu ce picior am călcat în carieră, cu dreptul ori cu stîngul. Și mă fericesc că am călcat cu dreptul. De 24 ani, n'am obosit în carieră, ci și azi cu aceiași dragoste îmi fac serviciul ca și la început.

Dar sunt dator să recunosc că Bîrladului datoresc două lucruri, care a fost precumpănitoare în viața mi: nu mi am închis ocupația în păreții înguști ai Școalei, ci am exteriorizat viața mea în acțiunea publică și literară și politică. Bîrladul era un centru intelectual prielnic profesorilor, căci izbutise ei a-și căpăta ceva ascedent în societate. M'am folosit de el și l'am sporit.

Primul exercițiu al vieții cetățenești acolo l'am făcut și m'am deprins încă de atunci cu 2 lucruri: *disciplină în muncă* și *putere de rezistență politică* Pasul meu în viață a fost pe față de la început. Ce am gîndit, ce am simțit am așternut pe hîrtie și în 24 ani de carieră n'a rămas cute din sufletu-mi care să nu fie desvălită spre edificarea altora.

Iar cînd îmi recapitulez șfertul de veac de muncă ce-l port în spete și mă uit la timpul care a trecut așa de repede, cărunțindu-mi capul, mă întreb ce mi-a fost mai drag și nu văd de cît *munca și resemnarea*.

Gh. Ghibănescu.

OAMENI ȘI LUCRURI

CONCERTUL

Nu este priveliște mai solemnă și mai suggestivă de cît acea pe care ne a oferit-o aseară sala teatrului, plină pînă în toate unghiurile,—în momentul ridicării cortinei. Cine a zis că instrumentele de muzică nu au cuvinte? Nu poate fi un graiu mai clar, mai suggestiv, mai bogat și mai luminos de cît acel izvorît din sunetele lor, infinit de variat, infinit de colorat, infinit de eloquent. Ce poet și în ce limbă ar fi putut povesti mai lămurit poema lui Berlioz, poema de imaginație și de realitate în același timp, a tînărului artist, cu fantezia maladivă și aprinsă, înamorat de un vis, în dorul căruia se narcotizează, pentru ca, jumătate mort, jumătate viu încă, să poată avea deplină și mîngăietoare viziunea dorului său aevea, senzația unui ideal înfăptuit după multe și mari sacrificii pe altarul iubirii și tinereței sale. Cine, din auditorii, ascultînd lunga și larga simfonie fantastică, n'a trecut aseară el însuși prin toate acele senzațiuni, tresărind și înfiorîndu se cînd în melancolia vagă a surdinelor timide, cînd în furia cuceritoare a unui întreg ocean wagnerian—așa cum însăși simțirea omenească, în goana ei, după himere, trece rînd pe rînd prin gama toată a dorințelor, a frămîntărilor, a iluziilor, a durerilor, a bucuriilor și a triumfurilor. Iată alintări de vis, iată înfiorări de patimi, iată liniște pastorală și iată zgomote de supliciu omorîtor, tragicul zvon al vrăjilor infernale, al Sabbatului nebun..

Și pentru fiece nuanță din această lume vastă muzica găsește expresiunea pe cari nici o altă artă, nici o limbă vie nu le poate rosti mai cu înțeles. Dar cîtă muncă și cîtă îndemînare e în acea strălucită organizație muzicală, în această admirabilă orchestră care ne-a onorat în trecerea ei prin oraș și ne-a dăruit o adevărată seară de deliciu! Părea zugrăvită pe fețele tuturor o profundă recunoștință, nu numai o sinceră mulțumire pentru rara plăcere de a asista la un asemenea spectacol clasic și de neuitat Recunoștință, — pentru că nu mai era în juru-ne lumea de toate zilele unde roiesc prozaicele manifestări, meschinele preocupări, ecourile răutății omenești, — ci viața omenească însăși apărea idealizată și lărgită în lumină de armonii în orizonturi de vis și în culori de viziuni.

...Părea... Dar în antracte, în pauză, străbătea o rumoare neobișnuită. Suplimente de gazete aduceau ecoul celor mai sălbatece pasiuni omenești; aduceau noutăți despre atentatul asupra primului ministru. Ce contrast între tragedie și feerie, între lumea de vis și lumea reală! Ce scoborîri la realitate și ce zbor în înălțimile iluziei! Poate tocmai din cauza teribilei realități apărea cu atît mai senină și mai emoționantă împărăția ideală a sentimentelor în care ne purta, ne legăna, ne vrăjia superba orchestră în timp de oare întregi, oare de uitare și de sublim.

...Iar la eșirea din sală,—noutățile se îngrămădeau din nou. Iarăși venia orgia prozei și de aproape auziam aceleași ecouri meschine ale prostiii și ale cruzimei omenești. Par'că nu mai fusese oarele de sfîntă armonie și de pace între taberele îndușmănite. Iar de sus picura, liniștitoare, o ploaie căldicică, o ploaie blîndă ca de vară...

Rodion.

„VIFORUL"

(Fantezie critică)

Pe un șes întins și neted, se ridică în depărtări profilîndu-se pe cerul de jăratec al unui apus de soare, o uriașă piramidă. Te apropii: masa se face mai mare, dar frumusețea proporțiilor văzute de departe scade din ce în ce și se pierde. Vîrful ascuțit se arată din ce în ce mai teșit, liniile drepte ce hotărau muchiile se strîmbează, aci se frîng, aci cad oblu, aci se înalță repede—temelia, o risipă. In fața noastră nu se mai ridică piramida—pe care o vedeam cu ochii minții—clădită din blocuri de stîncă, puse unul peste altul, îmbinîndu se unul cu altul și prinzînd fie-care un nou suflet, cu cît se înalță pe aceeași temelie într'un singur avînt spre seninul de sus —nu, ci o mare măgură de pietre sparte grămădite unele peste altele, la întîmplare.

Dar seara și-a lăsat umbrele, noaptea cuprinde totul in sînul ei, stelele stau de pază și trec, încet și se coboară în zări apoi—o dungă de lumină la răsărit, vine ziua cu zorile și cu soarele tînăr născut din apele mării și scaldă într'o lumină nouă măgura de pietre lîngă care ți ai petrecut noaptea.

Te scoli și o cercetezi mai de aproape. Te minunezi. Pietrele nu sunt simple spărturi de stîncă. Unele par că ar fi; dar multe sunt cioplite. Unele foarte frumos netezite. Iacă, una închipue un colosal vîrf de deget; ce minune de unghie!

Ce viu se îmbină cu carnea care par' că vibrează de viață! Iacă încă una: aproape o mînă întreagă, fără braț, fără degete! Ce frumoasă închietură: simți palpitul muschilor, viața vinelor se umflă prin sghiaburile lăsate printre dînșii, rezistența osului dedesubt. Păcat că e spart.

Și cu cît cercetezi, cu atît dai de mai multe și mai minunate resturi sculpturale. La spatele uriașei grămezi, dai și de urmele unui ne mai pomenit piedestal dărîmat jumătate îngropat în pămînt, făcut una cu temelia, jumătate acoperit cu spărturi din enormul grup sculptural care trebue să se fi ridicat aci și care s'a prăbușit peste dînsul... Și iar cercetezi și iar te minunezi și cu atît mai mult ți se strînge inima cu cît vezi mai limpede, că aci trebue să se fi înălțat odată o capod'operă a sculpturii care—din cine știe ce pricini—de vre-un cutremur năprasnic, ori de vre-o năprasnică ură de om,—s'a năruit... Așa trebue să fi fost. Și melancolic colinzi prin prejur, și încerci să te sui pe ici și pe colo, apoi izbutești să te urci către vîrf, cercetînd aprig cu gîndul să găsești măcar vreun tors de statuă, din a cărei contemplare să te poți desfata viața întreagă.. In sfîrșit, ai găsit ceva interesant, nu tocmai ce ai căutat, dar destul ca să crezi că truda nu ți a fost degeaba; jumătate din față, dar ciopîrțită a unei statui ce înfățișează o figură care te zguduie numai privindu i fruntea înaltă și sprîncenele vulvoiate de asupra unui ochiu, care deși fără prunelă, par'că scapără... Și ești mulțumit de atît; ești *nevoit* să te mulțumești cu atît. Altceva, ori cît ai căuta, nu mai găsești..

*

Iată o imagine, mai mult sau mai puțin imperfectă, ce simbolizează părerea mea despre „Viforul" lui *Delavrancea*. Este o mare operă, care va fi trăit poate multă vreme, în sufletul extra-ordinar al acestui mare poet al nostru, dar care n'a putut eși la lumină, de cît așa cum o vedem desfășurîndu-se în cadrul feeric al decorurilor—unice pînă acum pe scena Teatrului Național— zdrobită, sfărîmată năruită.

Delavrancea a vrut în Ștefănuță Vodă eroul: „Viforul", nepotul lui Ștefan cel Mare, să ne dea o *antiteză* a marelui domn: antiteza lui *mare*, însă este *mică*; și *Delavrancea* nu ne-a dat un Ștefănuță mic, ci *nimic*.

In cazul cel mai bun nu ne a dat un *om mic*, ci un *om rău* rău, cît poate un om, din colo de umanitate să fie rău. Ștefănuță e mai degrabă un *nimic*, din pricină că vrea să fie *prea mult*. El e

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

brutal şi tandru, prost şi deştept, plăcut şi sincer, fricos şi curagios, crud şi milos, desfrînat şi sobru, capriţios şi statornic, invidios şi generos, vrînd să vrea şi nevrînd nimic. E un *mixtum-compositum*, pe care în zadar poetul caută să l reducă la unitate prin acea *nelinişte epileptică setoasă de sînge*, care nu e o notă *sufletească* şi care totuşi e singura notă mai statornică a acestui personaj.

Lăsînd la o parte notele contradictorii, Ştefăniţă este un degenerat căzut la treapta de fiară sălbatică. O asemenea fiinţă o pui în cuşcă sau o gîtui, dar nu o faci izvor de emoţiuni estetice. Intre sufletul lui şi al nostru nu e nimic comun. Nefiind *suflet omenesc*, el nu poate fi zămislit, cu adevărat, de nici un suflet omenesc; nu poate fi, nici într'un caz, o creaţiune. E ceva artificial, fără viaţă, făcut de un om inteligent, dar *nici într'un caz plămădit într'un suflet de poet.*

Ştefănuţă e în acelaşi timp Ricard III, dar fără ambiţia lui. Iago, dar fără gelozia lui, Hamlet, dar fără inteligenţa lui covîrşitoare, Dragomir din Năpasta, dar fără frica lui tragică. Toate aceste tipuri *sunt*, fiindcă temeiul sufletului lor îl găsim, într'un fel sau altul, în propriul nostru suflet; el însă *nu* e, pentru că între sufletul lui, chiar dacă am admite că are vreunul, şi al nostru, e o prăpastie.

Şi cu toate că *nu e*, totuşi toată piesa, vreau să zic, sîmburele piesei, el este:

El urăşte pe Doamna Tana, iubeşte pe Irma îmbrăcată în hainele contelui Irmsky, turbează de ură în contra lui Arbore fiindcă i s'a opus la afat, îl ucide la vînătoare pe Călin, bărbatul Oanei, fiindcă îl invidiază, îi falşifică scrierea ca să-l poată ucide fără nici o vină, îi ucide şi pe ceilalţi copii, Toader şi Nichita, şi apoi pe cei şase boieri pe cari i-au revoltat aceste fapte nedrepte şi cade otrăvit, în fine de Doamna Tana: un şir de omoruri întemeiate pe o ură fără temeiu. Nimeni, în literatura universală, n'a putut izbuti să facă un erou tragic care să inspire cu adevărat compătimire şi teamă, dintr'un asemenea erou; în nici într'un caz, nu cu mijloacele lui *Delavrancea*, care în faţa acestei fiare, pune numai oameni buni.

Nici *Doamna Tana* nu trăeşte. Ea e gelossă că Ştefănuţă o dispreţueşte, — totuşi nu pentru aceasta îl omoară, ci pentru ca să scape Moldova. Şi ceea ce e mai grav, vrea să scape Moldova cu ajutorul trimisului... Poloniei.

Şi mai puţin, *Oana*. O nebună care nu cunoaşte pe nimeni şi care totuşi, cu citaţii din Evanghelie face *apropouri*, cari reprezintă opinia poetului, e o nebună... foarte inteligentă; adică — nici una, nici alta.

Şi tot aşa de puţin *Ţugulea Moghilă*. E păcat mai întăiu, că atît cît se pare că *e*, întunecă imaginea aşa de gingaşă-idilică, a lui însuşi din „Apus de soare". Moghilă e un fel de om al datoriei, dar care, în acelaş timp, este îndemnătorul la rele: un simpatic-antipatic. Un nimic.

Mogîrdici nu e, pentru că a fi beţiv *pur şi simplu*, este a fi vulgar, adică în afară de sfera poeziei. Dacă poetul ar fi izbutit să-i dea o semnificaţie simbolică, Mogîrdici ar fi putut fi cineva. Dar aceasta nu se vede, nu se simte. în piesă deşi, desigur, poetul trebue s'o fi avut în gînd (pentru simetrie cu nebunia Oanei).

Dar şi Ştefănuţă şi Tana şi Oana şi Moghilă şi Mogîrdici, deşi nu trăesc ca fiinţe întregi şi aparte, trăesc prin unele detalii, cu puterea de viaţă pe care numai o extraordinară imaginaţiune, unită cu o profundă inteligenţă şi cu sinceră şi nestăpînită mişcare a inimei, o poate da... Splendide spărturi din nişte statui geniale, cari s'au sfărîmat înainte de a fi înfăptuite...

Şi cu toate acestea, trăeşte cineva în această dramă. Şi poetul a scăpat prilejul de a face o minunată dramă, lăsînd pe al doilea plan ceea ce trebuia să fie sîmburile piesei. Nu Ştefăniţă trebuia să fie eroul, ci *Luca Arbore*. In acest caz însă, „Viforul" s'ar fi numit „Stejarul" —şi ar fi trăit desigur mai mult.

Dar n'am făcut în aceste rînduri de cît un rezumat de impresii, — şi voiu reveni.

Mihail Dragomirescu.

D. Stelian a debitat inexactităţi

— O scrisoare a d-lui Neagu în chestia colecţiei legiuirilor româneşti —

In şedinţa de Simbătă a Camerei, cel mai fatuos dintre miniştri a făcut mare caz asupra condiţiunilor în care fostul ministru de justiţie a cesionat d-lui Neagu, colecţionarea legiurilor româneşti. Din scrisoarea pe care ne-o adresează d Neagu şi căreea i facem loc cu plăcere, se va vedea clar, cît de serioase sunt pretinsele acuzaţiuni ale numitului domn ministru.

Domnule Director,

Citind în gazetele de aseară că d. ministru al justiţiei, Toma Stelian, în discursul său asupra răspunsului la Mesagiu, s'a ocupat de persoana mea, dîndu-mi epitetele de întreprinzător al imprimărei Buletinului Legilor şi stîlp al gazetelor d-lui Take Ionescu şi afirmînd că aşi fi trebuit să c ştig pe urma Buletinului o sumă de 700,000 lei, şi că autorul articolelor înjurioase contra d sale sunt eu, mă simt dator a da un răspuns.

Voi începe cu istoricul Buletinulni.

In anul 1905, se propune, din iniţiativă particulară, în Corpurile legiuitoare şi se adoptă un proiect de lege pentru redactarea Buletinului Legilor, care urma să cuprindă legile şi regulamentele de la 1860 la zi, în volume separate, cîte 5 pe an, în 5000 exemplare, acoperindu-se cheltuelile din produsul vînzărei pe la autorităţi în comunele rurale şi urbane, care erau obligate a-l cumpara pe preţul de 6 lei volumul.

Utilitatea acestei lucrări este necontestată. In adevăr, cine poate contesta că este de un interes mare, din punct de vedere al legislaţiei, ca toate legile şi regulamentele să se găsească într'o ediţie specială oficială, iar nu răspîndite pe ici pe colo, în crîmpee, prin colecţiunile de legi cari nu sunt complecte nici chiar pentru legile din momentul publicărei, dar încă pentru cele trecute, şi cari nu pot avea credinţa unei ediţii oficiale. O asemenea lucrare nu putea fi făcută de cît de Stat, căci nimeni nu se putea hazarda a pune sute de mii de lei pentru o publicare a cărei rentabilitate era nulă.

Cînd statul voeşte să facă o operă, ce să rămîe generaţiilor viitoare, nu poate precupeţi suma ce este de cheltuit.

Publicarea legilor a mai fost încercată de un ministru liberal, îmi pare d. Nacu, dar ea nu a putut fi dusă la bun sfîrşit, tocmai din greutatea de a satisface nevoile pecuniare.

Revenind la istoricul publicărei afirm că nu am fost inspiratorul acelui proiect de lege, deoarece nu am avut cunoştinţă de dînsul decît mult în urmă, în special cînd am aflat că ar fi intervenit un proect de contract pentru redactarea buletinului. Aflînd aceasta am făcut propunere verbală de a fi eu însărcinat, pe baza lucrărilor mele cunoscute în lumea de drept, şi a căror valoare sper că nu o va contesta d Stelian. In urma acestora, peste cîte va luni, am obţinut însărcinarea de a redacta şi imprima Buletinul, în condiţii mult inferioare proiectului de contract de care vorbesc mai sus, cum pot dovedi oricînd cu originalul proiectului, aflat în mîna mea.

Acel proiect mi a servit însă a mă orienta în propunerile mele, în ce priveşte chestia bănească, ca unul ce nu publicasem colecţii de legi şi nu ştiam cam cît ar putea cuprinde un volum.

Am fost însărcinat eu, pentru că ministrul a apreciat că lucrările mele şi tinereţea mea îi dau mai multă încredere, că lucrarea va fi dusă la bun sfîrşit şi în condiţii aşa ca ea să nu fie o simplă înşirare de legi şi regulamente.

Citească oricine, în special Buletinul pe 1860 şi va vedea că munca nu a constat în imprimare, ci în redactare, că am ştiut să trag totul din vechile legiuiri şi am ştiut să pun la îndămîna oricui lucrurile ce ar fi rămas mai totdeauna uitate în colecţiile *Monitorului Oficial.*

Şi acum vin chiar la costul în sine.

Pentru un volum mi se plătea 21,000 lei. In ce priveşte costul, el trebue a fi socotit cu totul ipotetic, de oarece el ar fi variat din cele mai multe puncte de vedere, ceea ce are importanţă, întru cît eu luasem lucrarea à forfait. In adevăr, lucrarea ar fi durat patrusprezece ani, din cari numai pentru primii zece ani mi se plătea, iar cei patru erau fără plată, atît munca cît şi imprimarea cum voi arata mai jos,—şi ştiut este cîtă variaţie de preţ poate fi într'un interval de 14 ani, e destul să spun că pentru lucrarea mea asupra codului civil, în 3—4 ani, preţul s'a urcat cu peste 40 lei de coală. Pe lîngă aceasta nu numai variaţia preţului hîrtiei şi tiparului trebue avută în vedere, dar încă şi variaţia mărimei volumului, întru cît nici un criteriu nu puteam avea în momentul contractărei, precum şi variaţia preţului muncei acelor ce m'ar fi ajutat, căci a tipări o lucrare de aproape 70 de volume, la care se cere o atenţie extra-ordinară, căci ea nu trebue a avea nici o greşală, macar o virgulă, e necesară colaborarea mai multora.

Un lucru trebue adaos iar şi anume instalarea unui birou, căci pentru o lucrare aşa mare şi pentru un timp de aproape 15 ani e nevoe de un birou, care necesită cheltueli de chirie, şi în special scriitori, şi nu unul ori doi, sau trei, căci nu e uşor de a tipări peste 70 de volume, cu o exactitate aproape matematică.

Cei cari ştiu ce va să zică a tipări, în aceste condiţii mă vor înţelege în destul şi vor judeca cîtă pasiune se pune în acaastă chestie. Şi acum să enumăr, aproximativ, ţinînd seama de cele de mai sus, cheltuelile ce aşi fi trebuit să fac.

In termen mediu, ţinînd seama de variaţia preţului tiparului în curs de 10 ani şi a mărimei volumului, nu se poate pune una peste alta mai puţin de 35—40 coale a 300 pînă la 320 lei coala, ceea ce face 12.000 lei.

Este adevărat că volumele pe anii 1905 şi 1860 sunt mai mici, dar cel pe 1906 de exemplu ar cuprinde peste 50 coale.

Cheltuelile cu biroul adică cu scriitorii şi diferite altele se pot evalua minimum la 12.000 lei anual, ceea ce face de volum 25.000 lei.

Eram obligat la finele lucrărei să fac o tabelă generală alfabetică şi cronologică, de toate legile, regulamentele deciziile ministeriale circulări publicate şi nepublicate, *în mod cu totul gratuit*, care ar fi cuprins între 10—15 volume şi ale căror preţ s'ar descompune ast fel:

Tiparul, aproximativ 6—7 coale de fie care an, pe 55 ani (dela 1860 pînă la 1915) ar fi costat între 100—12.000 lei, sau de volum 2000 lei, (repartizat la cele 55 volume plătite);

Publicarea tabelelor cerea o muncă de cel puţin patru ani aşa că trebue socotite şi cheltuelile biroului pe aceşti patru ani,—cari ar reveni la 800 lei aproximativ de volum.

Munca mea pe acesti patru ani trebue şi ea evaluată macar la 700 lei, repartizat pentru cele 55 volume, cari pe aceşti patru ani nu am socotit munca pentru mine;

Costul expedierei a 10 bani volumul revine de volum 500 lei.

Total 18 500 lei.

Prin urmare ar fi fost posibil să cîştig de volum 2500 lei adică 12.500 lei, anual. Dacă să pui nu 12.500, ci 15000 şi chiar mai mult, şi încă socot că contractul dat mie nu costitue o afacere, cum s'a exprimat d. Stelian, şi în orice caz e departe de fabuloasa sumă de 700 de mii lei.

Trebue ţinut seamă şi de faptul că prin această lucrare, care era grea şi necesita timp, perdeam parte din avocătura mea şi care trebuia recompensată.

Rău a făcut d. Stelian că a dat mînă de ajutor acelora ce m'au bîrfit, pentru un josnic interes politic, căci d-sa ştie şi mă cunoaşte bine că prin muncă şi cinste am ajuns unde sunt.

Terminînd, mai afirm că nu am inspirat nici nu am scris vre-un articol contra d-lui Stelian în vreun jurnal, a fară de cel sèmnat de mine în jurnalul *Ordinea* relativ la proectul de lege a supra organizărei judecătoriilor de ocoale, articol obiectiv şi din care d-sa ar fi putut lua multe observaţii bune căci ele veneau dela un om ce fusese 7 ani judecător de ocol, pe cînd d-sa nu a onorat cu persoana sa decît foarte rar biata judecătorie de ocol,—aceasta o spun pentru că nu am obicei să atac pe nimen prin gazete, sub anonimat.

Primiţi, etc.

D. Neagu
fost magistrat, avocat

Litere-Ştiinţe-Arte

Autor şi critic.—Cetitorii vor găsi reprodus în pagina întăia a ziarului nn articol al d lui M. Dragomirescu, director al excelentei reviste „Convorbiri critice" asupra nouei piese a d-lui Delavrancea, *Viforul*. Atragem osebita luare aminte asupra acestui articol care e o nouă producţiune de înaltă valoare stilistică şi de profund discernămînt critic a distinsului scriitor. In noianul de articole, impresiuni şi recenzii „inspirate" de opera lui Delavrancea, micul studiu al d-lui Dragomirescu ne aduce o notă cu totul nouă şi originală, unind frumuseţa şi bogăţia imaginilor cu seriozitatea şi sinceritatea gîndirii. Critica e vrednică de opera trecută a maistrului prozator şi de aceea Delavrancea se va putea consola uşor de a găsi fie chiar şi imputări exprimate într'un chip atît de ales, într'un limbagiu atît de superior cum este articolul profesorului Dragomirescu.

*

Bucata maistrului Caragiale „Kir Ianulea", apărută în „Viaţa Romînească" face parte dintr'un volum de „poveşti" ce va apare în curînd in Capitală.

*

Cunoscutul publicist ungur Putnoky M., directorul liceului din Lugoş, un bun cunoscător al limbei şi literaturei romîne va scoate în curînd un volum, care va cuprinde aprecieri asupra operei literare a Carmen Sylvei, precum şi un număr de traduceri din această vastă operă.

*

Din München se anunţă moartea marei artiste dramatice Clara Ziebig, în vrîstă de 66 de ani

*

Theodore Roosevelt fost preşedinte al Statelor-Unite a fost proclamat membru corespondent al Academiei de Ştiinţi din Paris, cu 25 voturi de 26 votanţi.

*

STRUNA ZILEI

NUME PREDESTINAT

In declaraţiile d-lui dr. Tulbure cu privire la Legea sanitară sunt contraziceri.

Un ziar

Dacă Tulbure se cheamă
Cine se mai miră dar
Că 'n asemenea discuţii
N'ar putea să vadă... *clar?*

Informaţii

❑ D. A. D. Holban, cu potrivitul seu pseudonim o steluţă, de şi, ori ce s'ar spune, marca Martel trei stele ie de preferat, publică un articol prin care caută să dovedească, cu acte autentice, că între domnii Badareu şi Stere s'a stabilit un cartel, în vederea alegerei parţiale din Iaşi.

Actele autentice de care se serveşte mai de mult steluţa, sunt următoarele: 1) se spune, că ar exista cartal; 2) ziarul liberal local nu mai atacă „Opinia"; 2) directorul ziarului liberal a fost plătit de d. Stere, ca să nu mai atace „Opinia".

D. Holban îşi isprăveşte articolul numind pe d. Lascar primar de tristă memorie.

Ni se pare că nu există mai tristă memorie, de cît epitropiatul de la Spiridonie a d-lui Holban.

❑ Tînărul George Brătianu, fiul primului ministru, care domciliază în Iaşi, a plecat ieri seara la Bucureşti.

❑ S'a pus în vedere prefecturilor de judeţe că în posturile de notari din comunele rurale, să nu mai fie numiţi de cît absolvenţi ai şcoalelor de notari.

❑ Transacţia ce-a intervenit între primăria comunei Iaşi şi cea de Roman, relativă la alimentarea Romanului cu apă din conducta de la Timişeşti, va veni curînd în discuţia Camerei.

❑ Membrii consiliului de higienă a oraşului, vor fi convocaţi din nou. în şedinţă ordinară, în ziua de 15 Decembrie a. c.

❑ Toţi inspectorii generali al armatei au lucrat eri cu ministrul de rezboi, discutînd asupra proectelor de legi, ce le prepară acel ministru.

❑ In seara zilei de 17 Ianuarie, eminentul violonist d. Ath. Teodorini, directorul conservatorului de muzică din localitate, va da un mare concert în sala teatrului din Roman.

❑ După sărbătorile Crăciunului I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va convoca la Mitropolie pe toţi protoereii din Eparchia sa, în chestie administrativă.

❑ Administraţia comunală a început a distribui lemne la saracii din oraş.

❑ Sfinţirea bisericei din comuna Şipote, care a fost restaurată se va face în cursul lunei acestia.

❑ E vorba ca hramul bisericei Sf. Spridon să fie oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

❑ Prefectura judeţului a dat ordin primarilor din comunele rurale, ca funcţionarii de la primărie să stea la serviciu pînă la orele 6 seara.

❑ D. căpitan Stroe Octavian, din arma infanterie, aflat în disponibilitate pentru boală, a fost trecut în poziţie de retragere, pentru infirmităţi,

❑ Pe ziua de 29 Decembrie se va ţinea la prefectura judeţului o nouă licitaţie, pentru vinderea unei cantităţi de vin dela pepenera Vişan.

❑ Mihai Roşu care a lovit în cap cu un baltag pe locuitorul Ioan Calangiu din Tg.-Frumos, a fost prins şi înaintat parchetului.

Candidaţii partidului conservator-democrat la alegerile parţiale sunt

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iaşi: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

❑ **Expoziţia ISER.**—*Un eveniment artistic în larga accepţie a cuvîntului se semnalează în Iaşi: o expoziţie de pictură şi desen a lui Iser.*

Iser şi-a cîştigat un nume apreciat. E foarte cunoscut în ţară, dar şi lumea artistică din străinătate a putut aprecia meritele sale. Cunoscut în ţară prin caricaturite sale politice, cele mai reuşite din cîte s'au făcut, nu trebue să se creadă că expoziţia pe care Iser a deschis'o în Iaşi, str. Lăpuşneanu 18, că acea expoziţie ar conţine caricaturi. Sunt desenuri, executate cu talent extra-ordinar, pe cari Iser le expune şi n'avem destule cuvinte să stăruim ca publicul local, căruia nu-i a mai fost dat să mai vadă asemenea expoziţie în Iaşi, să se grăbească să admire producţiile artistice ale lui Iser.

❑ **Ministerul de interne a trimes în studiul consiliului technic superior, proectul refăcut de primăria Iaşi, relativ la încălzitul băiei comunale din acest oraş.**

❑ **Consiliul superior bisericesc, care a fost convocat pentru ziua de Luni 14 curent, se va întruni în sala de conferinţe a seminarului Central.**

Consistoriul va fi prezidat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat. După ce se va constitui, Consistoriul va proceda la alegerea diferitelor comisiuni şi la stabilirea programului de lucrări ce va avea de cercetat.

❑ **Concertul micei Iasskaia.** — Mica şi fenomenala Annaie Iasskaia, care a fermecat pe ieşeni, anul trecut, cu talentul ei, va da un concert vocal, la Teatrul Naţional, Mercuri 16 Decembrie, cu concursul d-lor I. Rădulescu, primtenor, E. Mezzetti, profesor la conservator şi C. Cirillo, elev la conservator.

Vom reveni asupra programului. Biletele sunt depuse la agenţia „Thalia" Maximovici.

❑ **Următoarea mişcare s'a făcut printre agenţii sanitari din judeţ, d. Alexandru Petrescu, de la cercul Lungani, la cercul Prisacani, în locul d-lui Andrei Munteanu, demisionat şi d. Vasile Vlasie, la cercul Lungani, în locul vacant.**

❑ **Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului să-i comunice în ce mod anume sunt iluminate oraşele nereşedinţe de judeţ şi dacă iluminatul e dat în concesie sau nu.**

❑ Cea mai celebră dramă a nemuritorului Shakespeare, este fără îndoială „Otello" maurul din Veneţia, semicivilizatul şef de armată, care'şi omoară soţia nevinovată, într'un mod atît de crud, atît de odios.

Această tragedie ne-o prezintă cinematograful Pathé-Frérès din sala Circului Sidoli în noul program de Joi 10 Decembrie a. c. Dar nu numai jocul superior artistic al celebrităţilor teatrale din străinătate va interesa pe spectatori, ci şi specialitatea absolut proprie a cinematografului de a ne reda scenele chiar în acele locuri, unde acţiunea se desfăşoară. Această tragedie o vedem petrecîndu-se chiar în Veneţia şi cele mai fermecătoare privelişti ale acestui original oraş precum: Canal Grande, Podul Rialto, Palatul dogilor, Casa de aur etc. se perindează înaintea spectatorilor, fidel înregistrate de ingenioasele aparate.

Intreg programul este extrem de interesant şi cuprinde între altele: Lăutarul din Cremona, celebra scriere a lui François Coppée de la Academia Franceză. Această piesă este jucată de artiştii teatrelor Sarah Bernhardt şi Palais Royal din Paris. Apoi: Copiii lui Eduard, pagini criminale din Istoria Engliterei, reconstituite şi puse în scenă de Carlo Rossi; O mare serbare la Yokahama (Japonia,) serbarea de 50 ani: Parazle, Muzicile, Cortegiul Pescarilor, Carul perlelor, Cîntecul naţional, Cortegiul gheişelor (fetelor) etc.—Servitoarea improvizată, comedie. — Cel mai tare soldat din lume, comedie. — Din Finlanda (nordul Rusiei) etc. etc.

CELE MAI COMPLECTE

ANALIZE CHIMICE şi MICROSCOPICE

— de —

Urină, Spute, Lapte, Vinuri, Stofe de lână, Bumbac şi Matasă etc.

— execută —

Doctor A. RATIANU

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva.—Fost chimist-Şef al Comunei Iaşi

— Laborator Special Str. Golia 46 —

Ultime informaţii

❑ *Din căsătoria sa cu princesa Maria Moruzzi, d. I. I. C. Brătianu are un băiat, George Brătianu, elev în clasa IV-a a liceului.*

Tînărul Brătianu domiciliază în Iaşi, la mama sa. Eri seara, după săvîrşirea odiosului atentat, primul ministru şi-a exprimat dorinţa să vadă pe fiul său.

D. V. G. Morţun a telegrafiat imediat faptul d-nei Moruzzi, care cu trenul de 9, a plecat cu fiul ei la Bucureşti.

Alte amănunte în această privinţă se pot vedea la reportajul ce ni se comunică din Bucureşti.

❑ *D. profesor dr. George Bogdan, rectorul Universităţei din Iaşi, va fi primit în audienţă de M. S. Regele astă-zi, Mercuri, la orele 5.*

In acest scop, rectorul a plecat ieri seara la Bucureşti. După cum se ştie, d. Bogdan va ruga pe M. S. Regele să iee parte la serbările jubiliare ale Universităţei din Iaşi.

❑ *Biroul electoral al alegerei de senator, în ziua de 10 Ianuarie, va fi prezidat de d. consilier C. Grigoriu, care a fost tras la sorţi astă-zi.*

❑ **Inspectorul judecătoresc al tribunalelor a inspectat astă-zi dimineaţă judecătoria rurală din Poieni.**

După prînz, întors în Iaşi, a continuat cu inspectarea archivei secţia I a tribunalului.

❑ **Ministerul agriculturei şi domeniilor a cerut prefecturei să trimeată cel mai tîrziu până la 10 Ianuarie, un tablou de întinderile semănăturilor făcute în cursul anului 1910.**

❑ *Odiosul atentat în contra primului ministru a fost cunoscut în Iaşi, ieri seara, prin o ediţie specială a „Opiniei", care cuprindea toate amănuntele.*

Ediţia a fost literalminte zmulsă din mîinile colportorilor.

❑ *Astă-zi dimineaţă, au descins la sediul societăţei „Romînia Muncitoare", din strada Ghica Vodă, prefectul poliţiei, căpitanul de gardişti şi mai mulţi agenţi. Ei au găsit acolo pe d. Bujor, avocat, care a fost învitat să predee toate registrele, obligîndu-se prefectul, pe cuvînt de onoare, că le va remite după cîte-va zile.*

Măsura aceasta a fost ordonată de d. Stelian, care conduce ancheta atentatului contra primului-ministru.

❑ **Ministerul lucrărilor publice a trimes o adresă prefecturei judeţului prin care comunicîndu-i că la 1 Ianuarie, urmînd a se întocmi tabloul zilelor de prestaţie pe anul 1910|11, cere să dea ordin autorităţilor comunale de a se conforma dispoziţiunilor legei.**

Intocmirea tabloului să se facă în modul cel mai conştiincios şi autorităţile să ia desluşiri reale de la locuitori, întrebîndu-i dacă vor să achite prestaţia în bani sau în natură.

❑ Ana Füred din Iaşi, încetînd din viaţă, testase toată averea ei episcopiei catolice din Iaşi. Acum a intervenit o transacţie între episcopie şi Gustav Füred, soţul defunctei, transacţie care a fost aprobată de minister.

❑ **Judiciare.—Afacerea atentatului la bunele moravuri de la Roman, despre care s'a vorbit pe larg, a venit astă-zi din nou înaintea s. I a Curţei.**

Procurorul a rădicat incidentul, care a fost admis de Curte, că nu se poate lua act de declaraţia de dezistare făcută de Aglae Maxim întru cît ea, fiind minoră, n'a obţinut, pentru a face acea declaraţie, consimţimîntul tatălui ei. Procurorul a cerut ca Aglaia Maxim să fie citată informatoare.

In urmă judecarea afacerei a fost amînată.

— Numita R. Barasch, prevenită ca tăinuitoare a furtului de cicoare de la fabrica Adelsberg, a fost eliberată astă-zi pe o cauţie de trei sute lei.

— Tribunalul s. II va avea să se pronunţe mîine asupra reconfirmărei mandatelor numiţilor Cucu şi Capanuc, preveniţi pentru furt de vite.

❑ *Cărţile alegătorilor colegiului II de Senat, se pot obţinea, cu începere de astăzi şi pînă în preziua alegerei, în grefa secţiei I-a a tribunalului.*

In ziua de 10 Ianuarie, cărţile vor fi eliberate de judecătoria urbană I.

❑ *Facem cunoscut că, în urma numeroaselor cereri ce le-am primit de la învăţătorii săteşti „Opinia" acordă o reducere la abonament pentru aceştia, fixînd pentru ei 12 lei pe an, şi 6 lei pe jum. an plătiţi înainte.*

❑ *Facem cunoscut abonaţilor n o ş t r i din provincie, că administraţia ziarului nostru a însărcinat cu încasarea abonamentelor pe d. Dim. Vasiliu, care este autorizat a da chitanţe în schimbul sumelor încasate.*

No. abonamentului C. F. R. 9173.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Atentatul contra d-lui Ionel Brătianu

Cum s'a săvârşit atentatul? — In faţa casei d-lui Brătianu. — Prinderea atentatorului. — Arestarea. — Cine e Stoenescu-Stoian? — La prefectura poliţiei. — Ancheta. — Cercetările la „România Muncitoare". — Ce spune atentatorul? — La locuinţa d-lui Brătianu. — Ajutoarele medicale. — Ce spun medicii. — Buletinul. — Alte amănunte.

(Complecte amănunte, prin telefon şi telegraf, de la corespondentul nostru)

Bucureşti 9 Decembrie

Cititorii noştri au luat cunoştinţă aseară despre atentatul comis contra primului ministru Ionel Brătianu, din ediţia specială a „Opiniei" apărută aseară la orele 8 şi distribuită gratis.

Iată amnnunte complecte, asupra atentatului, primite astăzi de la corespondentul nostru prin telefon şi telegraf:

Atentatul s'a comis aseară pe la oarele 6 şi 20.

D. Ionel Brătianu asistase eri la şedinţa de la Senat şi după şedinţă a pornit spre casă, pe strada Regală, însoţit fiind de d. Coco Demetrescu.

In momentul cînd traversa pe str. Brătianu spre locuinţa sa şi cînd ajunse în dreptul şcoalei superioare, de rezboiu, un individ, care stătuse ascuns, se apropie de d-sa şi fără să spue nici un cuvînt, descărcă trei focuri de revolvoer, icare toate atinseră pe primul ministru. Un glonte nimeri în umărul stîng, iar celalte două la dos,—din care unul a pătruns în baza toracelului, în partea dreaptă. Primul ministru, căută să se apere şi se refugie la băcania lui Iftimie Ioan şi strigă:

—„Puneţi mîna pe el, că m'a omorît!

Tocmai în acel moment d. colonel Solacolu, eşia de la şcoala de resboiu şi se duse la d. Brătianu, transportîndu l la domiciliu.

Prinderea Atentatorului

D. Colonel Solacolu dădu alarma şi alergă în acelaş timp după atentator, care o luase la fugă! Şofeurul d-lui Brătianu, care prinse şi el de veste şi şi care se afla în poarta caselor alergă şi el după atentator. Un tînăr student Eremia aviză poliţia şi împreună cu doui sergenţi se luară după atentator.

In colţul străzei Regale atentatorul fu prins şi lumea care se adunase era să'l sfîşie. El a fost condus la circumscripţia respectivă.

Vestea s'a împrăştiat în capitală cu iuţeala fulgerului şi în scurt timp la locuinţa d-lui Brătianu, era un adevărat pelerinaj. Toţi oamenii politici din toate partidele au venit la locuinţa primului ministru depunîndu-şi cărţile şi interetîndu se de starea d-lui Ionel Brătianu.

La poliţie

Condus la circumscripţia respectivă, atentatorul care era foarte surescitat, refuză să dea ori-ce lămuriri.

Şi aci se strînsese o lume imensă. Redacţiile ziarelor de asemeni erau pline de lume, venită pentru a afla amănunte asupra odiosului atentat.

Atentatorul fu condus imediat la prefectura poliţie şi d. Panaitescu cercă să ia un interogator. Sosi aci imediat şi d. Toma Stelian, ministrul justiţiei. Atentatorul era într'o stare de surescitare mare. Pentru moment nu i s'a putut lua nici un interogator.

Atît a declarat că se numeşte Gh. Stoenescu zis şi Stoian, fost lăcătuş la atelierele c. f. r. El era complect abătut.

La locuinţa d-lui Brătianu

Transportat la domiciliul său, d. Ionel Brătianu, părea la început într'o stare gravă. Au sosit imediat membrii familiei, precum şi d-nii dri. Stoicescu, Leonte, Anghelescu şi Cantacuzino, care i-au dat primile ajutoare.

Au sosit apoi la locuinţa primului ministru, toţi miniştrii, mulţi deputaţi şi senatori, precum şi foarte mulţi fruntaşi din Capitală.

Primul ministru era în perfectă cunoştinţă,—nu putea însă vorbi. O oră mai tîrziu d-sa a avut un leşin, fără însă de a i se produce hemoragie. A mai avut de asemeni un al doilea leşin, fără urmări grave însă.

Medicii şi familia, precum şi mai mulţi fruntaşi au vegheat toată noaptea lîngă patul primului ministru.

Toată noaptea şi pînă în ziuă, pelerinajul a continuat la locuinţa primului ministru.

Aproape de ziuă, d. Vintilă Brătianu, întrebat de cîţi-va deputaţi, care veniseră să se intereseze de starea primului ministru, le-a declarat:

— Medicii au asigurat că viaţă lui Ionel, e în afară de ori-ce pericol.

In toate părţile nu se vorbea şi nu se vorbeşte de cît de odiosul atentat săvîrşit contra primului ministru.

Toţi oamenii politici, din toate partidele, dezaprobă atentatul.

Azi dimineaţă străzile, şi în special strada Brătianu, erau pline de lume, care de care căutînd să afle cîte mai multe amănunte, şi ştiri despre sanatatea primului ministru.

*

La orele 9 dimineaţa a apărut următorul buletin, cu privire la starea sănătăţei d-lui I. Brătianu:

„Astăzi 9 Decembrie, orele 9 dimineaţa, starea d-lui prim-ministru I. I. C. Brătianu, a fost satisfăcătoare şi fără nici o complicaţiune pînă acum. Noaptea a fost puţin agitată".

(ss.) **dr. C. Cantacuzino, dr. Stoicescu, dr. Buicliu, dr. I. Cantacuzino, dr. Anghelescu, dr. Leonte şi dr. Duma.**

Ancheta de la poliţie

Poliţia a urmat, toată noaptea cu ancheta, condusă de d. Panaitescu.

D. Toma Stelian, ministrul justiţiei, a venit de asemeni ca să asiste la anchetă. Mai erau de faţă la poliţie şi ceilalţi miniştri, care de asemeni au venit să participe la facerea anchetei.

Stoenescu, în aceiaşi stare de surexcitare, a refuzat de a face vre-o declaraţie. Nici nu mai putea vorbi. A trebuit să i se facă injecţii pentru a mai fi restabilit.

Abia la orele 4 şi jumătate, spre ziuă, atentatorul a început să facă mărturisiri.

El e tînăr, brunet, de talie mijlocie, poartă părul mare şi dat peste cap. Are o înfăţişare de detracat.

Stoenescu a declarat că a fost lăcătuş la atelierele C. F. R. şi în urmă uşier la un inginer. Spune că nu aparţine nici unei organizări sindicaliste şi că trăia într'o complectă mizerie.

Cu un cinism revoltător, Stoenescu a declarat că nu regretă faptul ce l'a comis şi că a făcut'o pentru-că faptele guvernului l'au exasperat.

Intrebat dacă are complici s'au a fost îndemnat de cine-va ca să comită atentatul, el a declarat că nu cunoaşte pe nimeni, că nimeni nu l'a îndemnat şi că a sevîrşit faptul din propria lui iniţiativă.

Autorităţile însă n'au dat crezare declaraţiilor lui şi chiar astă-noapte au fost citaţi,—ca informatori, la poliţie, Gh. Stănescu, de la clubul meseriaşilor, Marinescu de la „România Muncitoare" şi alţii. De asemeni, poliţia a sequestrat condicile şi registrele de la cercul „Romînia Muncitoare", unde s'a făcut o descindere.

Cei de la „România Muncitoare", fiind interogaţi, au declarat că acest Stoenescu-Stoian e străin de acţiunea lor, că nici nu face parte din organizaţiile lor. Ei au fost puşi apoi în libertate.

*

Azi dimineaţă s'a luat un nou interogator lui Stoenescu-Stoian.

Din nou el a declarat că a comis faptul, din cauza mizeriilor şi a suferinţilor în care se afla. A declarat din nou, de asemeni, că n'are nici un complice.

Intrebat, care e ziarul pe care 'l citea de predilecţie, Stoian a răspuns:

—„Ceteam în tot-deauna „Minerva", şi de acolo am putut să mă conving de nedreptăţile ce le făcea primul-ministru.

*

orele 2 p. m.

Azi dimineaţă tînărul Brătianu, a sosit aci împreună cu prinţesa Moruzzi din Iaşi şi au descins la hotelul „Continental".

D. Vintilă Brătianu s'a dus la orele 10 la hotel şi a luat pe tînărul Brătianu, conducîndu-l la locuinţa primului ministru, care şi-a manifestat dorinţa de a'şi vedea fiul.

*

Ora 3 p. m

Atentatorul Stoenescu-Stoian a încercat să evadeze, iar apoi să se sinucidă.

El a fost condus, pe la orele 11 la palatul de justiţie spre a i se relua interogatorul de către judecătorul de instrucţie.

Stoian se afla într'o sală a serviciului antropometric, unde urma să fie examinat de medicul legist d. dr. Minovici.

Profitînd de ocazie, la un moment dat, că se afla singur, atentatorul îşi pusese în gînd, probabil, să evadeze. El s'a urcat pe fereastră. Văzînd însă că îi e imposibil, şi-a pus în gînd să se sinucidă.

El s'a aruncat pe fereastă, de la rîndul al treilea, rînindu-se.

Nu se ştie dacă leziunea ce a căpătat'o e gravă sau nu. Stoian se plînge de dureri mari interne.

*

Iată antecedentele stabilite, ale atentatorului Gh. Stoenescu.

El a făcut parte din „Sindicatul lucrătorilor c. f. r.", pînă acum un an. De 8 luni de zile însă n'a mai fost pe la acest sindicat şi nici n'a plătit cotizaţiile, aşa că era socotit ca ne mai făcînd parte din acest sindicat.

In timpul răscoalelor ţărăneşti, de şi a fost concentrat,—Stoenescu n'a fost trimes cu trupa la represiune, de oare-ce era notat ca rău şi se temea că el nu ar trage cînd va primi ordinul.

Atentatorul are acum o leziune la mînă, leziune cu care s'a ales cînd a sărit pe fereastră, de la palatul Justiţiei.

El va fi pus în lanţuri.

*

Asupra stărei sănătăţei primului ministru, medicii au declarat după amiazi, că **starea e aceiaşi,**

Cea mai mare parte din medici sunt contra extragerei gloanţelor. Unii însă susţin că ar fi nevoia de extragerea lor.

Pînă acum însă, nimic nu s'a hotărît.

CAMERA

La Cameră s'a adunat o lume imensă. Din cauza marei aglomeraţii, intrările sunt păzite de soldaţi.

Toţi dezaprobă odiosul atentat.

La deschiderea şedinţei d. *M. Ferekide* preşedintele camerei luînd cuvîntul, anunţă odiosul atentat săvîrşit contra primului ministru şi inferează acest atentat dorind însănătoşare victimei.

D. *N. Fleva* vestejeşte de asemeni fapta criminală, sevîrşită aseară contra primului ministru, care este dezaprobată din întreaga ţară,—urînd în acelaş timp grabnică însănătoşare şi deplină restabilire primului ministru.

Ambele cuvîntări, ca şi aceia a d-lui *P. P. Carp*, care de asemeni a vestejit şi dezaprobat atentatul, — au fost mult aplaudate.

D. *Spiru Haret*, în numele guvernului, vorbeşte şi d-sa de odiosul atentat de aseară, vestejindu-l din toate puterile. Exprimă părerea de rău şi indignarea guvernului şi spune că nimic nu va împiedica guvernul de a'şi urma, în totul, politica sa, ca şi până în prezent.

*

La Senat va lua cuvîntul d. C. Disescu, care de asemeni va dezaproba şi vesteji atentatul.

*

Către seară, medicii vor da un nou buletin asupra stărei sănătăţei primului ministru.

Declaraţia lui Asquth

Londra.—Primul ministru Asquth, vorbind la Liverpol, a declarat cu privire la legendele respîndite asupra stărei marinei de lorzi că marina era în stare actualminte şi încă azi pe mulţi ani, să menţină dominaţiunea Angliei pe mare să asigure integritatea ţărei şi imperiului.

Furtună mare

Petersburg.—O puternică furtună a făcut ca apele Nevei să se urce aşa în cît apa a crescut cu 1 metru jumătate. Stratul de ghiaţă ce o acoperea a plesnit în mai multe puncte. In regiunea Liban mai mulţi pescari s'au înecat.

Camera austriacă

Viena.—Camera a început discuţia în prima cetire a proiectului de lege, prin care să autoriză guvernul a tranşa raporturile comerciale cu statele balcanice.

Documentele lui Cook

Copenhaga. — Comisiunea însărcinată cu cercetarea documentelor lui Cook, a declarat că aceste documente nu conţin nici o dovadă că exploratorul Cook ar fi atins polul nord.

In chestia convenţiei

Viena.—Cu ocaziunea discuţiei proiectului de lege autorizînd guvernul a tranşa raportul comercial cu statele balcanice, ministrul de comerţ relevă că din toate părţile tranşarea tratatului de comerţ Austro-Romîn e cerută de urgenţă. Temerile agrarienilor cum că acest tratat ar putea aduce pagube agricultorilor austriaci nu sunt justificate. Ministrul anunţă că sunt speranţe că să se încheie în foarte scurt timp şi un tratat de comerţ cu Serbia. Proectul de lege a fost trimes spre studiare comisiunei, care l'a adoptat cu 27 voturi contra 15.

Situaţia în Grecia

Atena. — Ministrul marinei a oferit demisia sa spre a uşura soluţiunea incidentului parlamentar menţionat, Liga militară ezită a se despărţi de un colaborator atît de folositor. O delegaţie militară a făcut o vizită aseară d-lui Theotokis spre a cerca aplanarea incidentului de ieri de la Cameră.

Camera ungară

Buda-Pesta.—Sala şedinţelor e puţin frecventată. Majoritatea deputaţilor prezenţi, sunt partizani ai lui Justh. Camera a hotărît ca prin punctul de ordine de zi de mîine să se fixeze discuţiunea moţiunei Hallo din partidul Justh, ca să remită împaratului o adresă în favoarea înfiinţerii unei bănci independente.

Societatea anonimă Romînă-Italiană a industriilor textile Iaşi.

Inştiinţăm prin aceasta că tînărul C. Athanasiu nu mai este în serviciul nostru şi nu mai are dreptul de a face pentru noi nici o operaţiune.

Pentru postul de expeditor vamal, devenit vacant, căutăm un tînăr romîn sau naturalizat, care să aibă cunoştinţi comerciale,—de preferinţă un absolvent al şcoalei de comerţ.

Doritorii să prezintă ofertele lor în scris Direcţiunei fabricei în ori-ce zi de lucru de la 4—5 p. m.

Societatea Romînă-Italiană a industriilor textile, Iaşi, strada Oastei (Copou).

Francaise, sachant français, anglais, allemand, piano, dèsire place dans bonne famille où leçons.
S'adresser **Strada Hotin No. 1.**

De vînzare Una moşioară în întindere de 56 fălci, *situată la o departare de 1 | 4 oră de Tg. Negreşti Jud. Vaslui* şi 1 | 2 oră de gara Buhăeşti.
Doritorii a se adresa la administraţia ziarului.

LA FARMACIA Doctor A. RATIANU este vacant un post de asistent. Se acceptă numai o persoană cu foarte bune referenţe.

Victor G. Cristofor
AVOCAT
Iaşi, Strada Golia No. 42

De inchiriet odăi mobilate şi nemobilate strada Sf. Sava No. 18.

Perdut un cercel cu briliante. Găsitorul este rugat să'l aducă la agenţia „Thalia".

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Română 22

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fant.) De vînzare La toate magazinele de comsum din ţară

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.

Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc. Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.

Preţurile cele mai convenabile

Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA

Mendel Glansztein

atelier de turnat şi reparat oglinzi

Stradela Davidel prin str. Palat

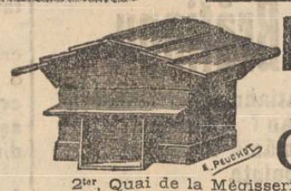

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f20

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 3 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1 a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 40,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare :

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

PONDOIR DÉFROCE Prix..... 6f50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS Cuves de Chasse, le mètre... 0f25 Châssis de couches, depuis..... 7 » Treillage pour abris, le mètre carré... 1 50 Porte-Bouteilles, pour 2 ou 3 Pièces..... 1 60

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari ad resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

—Strada Bărboi No. 15—

Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp. Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.– No 892–Vineri 11 Decembrie 1909

Fapta lui Gh. Stoian

Să nu exagerăm lucrurile şi mai cu seamă să nu fim de rea credinţă cînd vorbim de atentatul de Marţi seara. Toată lumea în deosebi, toată lumea politică a infierat fapta nesocotită a lui Gh. Stoian, şi dacă trebuie să ne bucurăm de neisbutirea ei, cu atît mai mult trebuie să fim mulţumiţi, că n'a fost determinată din nici un scop politic.

Atentatele politice în ţara noastră, îndreptate în potriva barbaţilor de Stat, au fost aproape necunoscute, iar cele două, petrecute într'un interval de un sfert de veac şi îndreptate în potriva foştilor primi-miniştri Barbu Catargi şi Ion Brătianu, îşi aveau dacă nu legitimarea lor, dar în tot cazul o serioasă explicare.

Barbu Catargi, era prototipul reacţiunei în această ţară; representant şi conducător fidel al intereselor clasei boereşti, el nu putea să admită cu nici un preţ concesiuni sau drepturi pentru clasa ţărănească, şi clasa burgheză negustorească, care era în formaţiune în acele timpuri.

Ideile de „libertate, paternitate, şi egalitate" cu cari tinerii „roşi," deveniţi apoi „liberali", veniseră din Apus începuseră să prindă, în ţară şi un curent de o viaţă mai liberă şi mai fericită pentru clasa celor mulţi şi nevoiaşi începuse să se manifeste din ce în ce mai mult, şi să ia proporţiile unei adevărate revoluţii. Şi în contra acestui curent—Barbu Catargi s'a pus de—a curmezişul şi a preferat să se treacă peste corpul lui, de cît să acorde de bună voie ori-ce revendicare populară.

Şi a plătit ast-fel cu viaţa sa pe cînd eşea de la Cameră, unde se discuta împroprietărirea ţăranilor, încăpăţinarea de a conceda acestei clasei dreptul la un traiu mai bun.—Asasinarea lui Barbu Catargiu—îşi avea dar explicaţia. Prin dînsul se distrugea păzitorul cel mai conştient şi hotărît al patrimoniului ideilor reacţionare, cu el dispărea bariera cea mai puternică a revendicărilor mulţimei.

Şi dacă împuşcarea lui în dealul Mitropoliei—a fost totdeauna considerată ca o crimă nelegitimată prin raport la individul care a săvîrşit o, ea a rămas şi va rămînea pururea ca o faptă politică plină de învăţăminte şi în deajuns explicată pentru istoria noastră politică.

Acelaşi lucru se poate spune de atentatul săvîrşit contra lui Ioan Brătianu în 1895, de Stoica Alexandrescu. Regimul lui Ion Brătianu devenise odios.

Cei 9 ani de a tot puternicie ridicase în potriva sa, totă ţara—şi cu cît curentul de nemulţumire creştea în potriva guvernărei sale, cu atît actele sale de guvernămînt deveniau mai odioase.

Tiraniei de sus, i se opunea răsvrătirea de jos. Şi toate partidele de opoziţie au trebuit să se unească şi să constitue acel formidabil bloc al opoziţiei unite pentru a-l răsturna de la putere prin varsări de sînge, după trei ani de la atentat.

In asemenea atmosferă de turburări şi de patimă, intervine mîna criminală a unui negustoraş din provincie şi printr'un glonţ de revolver, voeşte să distrugă pe acel ce încarna despotismul şi arbitrariul în această ţară şi în acele vremuri.

De asemeni, nelegitimată crimă.

Dar, totuşi cînd asasinul este prins şi întrebat asupra motivelor cari au determinat fapta sa—el îi dă pe dată explicaţia:

— Am vrut să scap ţara de un tiran!

Cu tiranul—nenorocitul credea că va dispare sistemul—şi fapta sa îşi găsea justificarea în împrejurarea că asasinul nu ştiea că mai tirani de cît Ion Brăteanu era Camarila din jurul seu, erau nesăţioşii gheşeftari, cărora bătrînul barbat de stat a trebuit să le tolereze crime şi hoţii — spre a putea guverna — după cum a declarat odată în plină şedinţă a Camerei, într'un moment de exasperare!

Dar tot aşa e şi încercarea de asasinat a d-lui Ionel Brăteanu?

—„Lasaţi-mă! Sunt nevinovat! L'am omorît din cauza mizeriei, n'aveam ce mînca!" — Strigă asasinul, în momentul cînd este prins—şi aceste cuvinte, scoase în primile momente de la săvîrşirea faptului şi asupra sincerităţei cărora nimeni nu poate pune îndoială, dă în deajuns explicaţia nejustificatei sale fapte.

Aceste cuvinte le-am luat, după „Voinţa Naţională" tocmai pentru că oficiosul liberal, după ce arată declaraţia criminalului—din care reesă în mod clar că avem a face cu o faptă absolut personală—şi chiar iresponsabilă—îndrăzneşte să afirme că „curentul general în întreaga opinie publică era format dintr'o unică şi demnă protestare contra limbagiului nesocotit al unor ziare, cari de cît va timp profită mai mult de cît le este dat, de libertatea presei şi exaltează persoanele sărace de duh cu povestiri de fapte senzaţionale şi îndemnări incendiare"!

Iar cînd Stoian este întrebat ce citea, el răspunde:

— Romanele Universului şi ziarul „Minerva!"

Iată de ce proză incendiară s'a inspirat criminalul pentru a descarca cele trei gloanţe în primul ministru.

De aceia, ziceam de la început, să nu exagerăm faptele şi mai cu seamă să nu fim de rea credinţă. Să ne felicităm că la spatele actului nesocotit al lui Gh. Stoian, nu se află nici un considerent politic—şi nici macar că nu este determinat de mişcarea socialo-economică a sindicatelor meseriaşilor şi pe cari vechea şcoală a foştilor generoşi vrea să le considere ca focare de anarhie sau resvrătire socială.

Să ne felicităm cu atît mai mult, cu cît la noi patimele politice n'au ajuns nici odată aşa de departe ca să înarmeze pînă la crimă pe luptătorii unor idei sau unor mişcări politice, şi cari înjosesc sau compromit o ţară şi înăuntru şi în afară.

Vespasian I. Pella

Falimentul legilor agrare

Senatul a ascultat alaltăieri rechizitorul însemnat şi preţios al d-lui T. Rossetti, privitor la celebrele legi agrare ale guvernului.

Fost preşedinte al consiliului agricol superior, demnitate din care s'a retras tocmai fiind-că văzuse că nimic nu era de făcut, d. Rossetti a avut prilej să facă constatări asupra ineficacităţei legilor agrare, în special asupra iragi-comicilor islazuri şi zeflemisteloр învoeli agricole.

In aceste două chestiuni au vorbit cifrele elocvente, pe cari fostul prezident al consiliului superior le-a citat. Şi aceste cifre, contra cărora guvernul nu va putea da comunicat de desminţire, ilustrează rezultatele nule ale legilor.

D. Rossetti a arătat, în ce priveşte contractele de învoeli, că, din 920,000 ţărani cari sunt muncitori la ţară, abia 180,000, adică exact o cincime, au încheiat contracte.

Islazurile comunale, potrivit întinderei generale a moşiilor din ţară, aveau să cuprindă 480,000 ha. Dar s'au format numai islazuri în întindere de 70,000 ha., din cari contractele de vînzare pentru un număr de 190 islazuri, n'au fost definitiv tranşate.

Efectele acestea trebue să aibă o cauză. D. Rossetti a esplicat senatorilor cauzele şi ele rezidă în imposibilitatea de a aplica legile, în nefolosinţa islazurilor, în reaua administraţie a foştilor socialişti şi a tuturor nechemaţilor, cari au fost puşi să presideze la aplicarea celebrelor legi.

Enumerarea cifrelor acestora a dovedit, dacă mai era nevoe, că dacă partidul liberal a făcut din chestia agrară o chestie politică, dacă, prin agenţii sei, a reuşit să provoace revoluţie, acelaşi partid nu era pregătit să dee şi soluţia, căci dacă i-a fost uşor să dee foc, n'are chip să stîngă focul.

Ce va face guvernul? Va lua aceleaşi legi şi va cata să le modifice. Modificîndu-le, cu aceeaşi ignoranţă cu cari le-a ticluit, guvernul va încurca şi mai rău treburile.

După aceea se va retrage de la putere şi iar va pune pe agenţii săi să opereze.

Fiind-că partidul liberal, sub actuala lui formaţie, stăpînit de socialişti, este un partid al desordinei şi al anarhiei.

EXHUMAT şi DISPERAŢI

Judecînd după ziarele locale, junimiştii şi colectiviştii s'au întîlnit iarăşi în păreri, în ce priveşte o nouă infamie în contra partidului nostru.

După părerea celor două ziare, *Opinia*, **care este organul partidului conservator-democrat din Moldova, ar avea partea ei de vină în atentatul ce-a fost săvîrşit contra primului-ministru.**

Nu trebue să ne apărăm contra acestei învinuiri. O repudiăm, nu fiind că ea ne este adresată, dar fiindcă la temelia acelei învinuiri stă un şantaj politic: ei a fost ticluit în vederea alegerilor parţiale, doar va avea vre-o influenţă asupra alegătorilor.

Repudiăm sistemul acesta, fiind-că, ni se pare, momentul atentatului era prea dureros, ca oameni cu judecata senină să şi fi permis să prefacă şi acel moment într'o încercare de zăraflic politic.

In încercarea aceasta de şantaj, dacă admirăm rătăcirea liberalilor, ne dăm perfect seama de mentalitatea junimistă.

In presa locală mentalitatea junimistă este reprezintată prin d. A. D. Holban. Iată un reînviat în politică, un exhumat din cavoul iluştrilor reacţionari, cari a fost angajat să reînvie sisteme de acum 50 ani.

Şeful junimist se îngrozeşte de politica d-lui Holban; şeful partidului junimist, în discursul seu de la Cameră, a făcut protestări de democratism.

Iar în gazeta lor de la Iaşi, prin pana care scrie numai verde, a d-lui Holban, se glorifică asasinate, se servesc excitante pentru reînvierea pedepsei cu moarte, se înalţă în slavă tunuri şi şrapnele

Un asasinat laş se săvîrşeşte contra primului ministru. D. Holban anunţă faptul prin o ediţie specială şi sfîrşeşte povestirea cazului cu cuvintele: „de vină sunt Stere şi Morţun".

A doua zi, în aceeaşi chestie, scoate vinovată pe *Opinia*.

Exhumatul acesta caută într'una să provoace desordine. In loc să stee liniştit, visează sînge, spînzurători..

Şi este semnificativ că se întîlneşte în idei cu ceilalţi disperaţi: cu liberalii.

Chestii politice

Işi ese din sărite

Odiosul atentat săvîrşit asupra persoanei primului ministru a indginat cu drept cuvînt toată lumea. Desaprobarea faptului e unanimă. Şi prieteni şi duşmani s'au grăbit să înfereze cum se cuvine acest mişelesc fapt săvîrşit de un imbecil, care cere slujbă şi nu o capătă.

Ar fi fost o nenorocire ca mîna criminală să fi smuls viaţa unui fruntaş politic de la care şi ţara şi partidul său—mai ales partidul său, aşteaptă atîta bine! Om în toată puterea vrîstei avea timpul de dat ţării sale toată vlaga sa şi a partidului său.

Ne fericim că glonţii n'au fost fatali, şi că au cruţat viaţa aşa fărămită cum este. De cît de la constatarea faptului la explicarea lui e o distanţă aşa de mare că repugnă minţii noastre de a crede solidaritatea vre-unei organizaţiuni de ori ce natură cu imbecilul criminal. Luat atentatorul în individualitatea sa ne explicăm faptul prin o pornire nebunească a unui declasat. Cetind *Minerva* s'a enervat imbecilul şi a crezut că e timpul de a răpi viaţa primului ministru, cauza răului pentru sine şi prin generalizare, bolnăvicioasă pentru ţară.

Poliţia şi parchetul în primul moment s'au gîndit la sindicalişti şi corporaţii, căci acolo îi ducea inima şi gîndul. Şi au zis, inconscient: Ionel Brăteanu a siluit voinţa sindicaliştilor şi i-a snopit în bătae, dat în judecată şi condamnat. Inde irae..!

S'au înşelat. Atentatorul nu e nici sindicalist, nici corporist, ci e un rătăcit singuratic. S'au dus mai apoi la C. F. R. şi l'au găsit lucrător cu 3 lei la C. F. R., lăcătuş, dar nu sindicalist.

Se prea poate ca sindicaliştii ori cît de anarhişti ar fi în doctrina lor şi socialişti, dar odată organizaţi în sindicat să fie iubitori de ordine şi legalitate; iar rătăciţii în afară de sindicat să fie mai anarhişti ca cei organizaţi, tocmai pentru că sînt izolaţi în acţiunea lor.

De ce însă şi guvern şi presa liberală caută legătura atentatorului cu sindicaliştii? Pentru că acolo îşi văd ei buba politicei lor. Sindicaliştii sînt resturile socialiste muncitoare neîntrate în partid. Avînd omogenitate de fondament în credinţă cu o fracţiune liberală, s'a început lupta între aceste 2 fracţiuni frăţeşti. Şi e un lucru cunoscut că de 2 ani de zile presa liberală a tunat şi fulgerat contra sindicaliştilor nu ca doctrină, căci nu le repugnă, ci ca tactică de luptă.

A se mai manifesta în ţară grupare socialistă însemna a ştirbi actul fuzionării elementelor generoase burgheze cu liberalii. Inde irae!...

Dar partidul liberal a cultivat sindicalismul pentru sine. Aşa d. V. G. Morţun a organizat pe toţi funcţionarii de la C. F. R. în sindicat, pentru ca mîne la cel mai mic complot să aibă iţele sindicalismului în mîna sa şi să proclame greva generală. Ce puternică armă atunci în mîna d-lui Morţun. D. Haret a organizat sindicalismul învăţătorilor pentru sine, ca să mai facă un nou 1907. Ce aureolă pentru sine.

Cînd aşa e legătura, cînd aşa e mentalitatea liberalilor: agitatori, sindicalişti şi ei, e o nerusinare a arunca atentatul mişelesc a unui svăpaiat de lăcătuş în spetele partidului democrat, ca prin fruntaşi ca N. Fleva a luat apărarea celor năpăstuiţi şi obijduiţi. E o nerusinare demnă de inconsecienţi!

Ionel Brătianu—tatăl, cel care a tolerat asasinate a fost de 2 ori victima atentatorului, el însuşi fiind un anarhist la 1851 la Paris.

Ionel Brătianu—fiul—care asmuţit muncitorimea şi ţărănimea prin socialiştii săi şi i a înşelat pe toţi, îşi începe cariera cu un atentat asupra-i. E trist, dar adevarat!

Cine samănă vînt, culege furtună şi de numele Brătianu se samănă vînt de la 1851, şi s'a cules furtună şi la 1880, şi la 1887 şi la 1909.

Et nunc erudimini, qui..

***

OAMENI ŞI LUCRURI

GLOSSA GLONŢILOR

Bătrînii cronicari franceji povestesc că Regele Enric III privind într'o mută contemplare cadavrul ducelui de Guise, căzut sub fierul organizaţiei istorice „Les quarante-cinq", a exclamat: „Je ne le croyais pas si grand!"

Un cronicar imparţial sau un simplu observator al întîmplărilor în ţară la noi, cetind ziarele, cuvîntările parlamentare în ajunul atentatului în contra primului-ministru al ţării şi a doua zi după atentat, ar fi scos, de sigur, aceiaşi esclamaţie: „Par'că nu era, în ajun, un om atît de mare!"

Departe de noi intenţiunea vre unei nepotrivite ironii, în momente atît de serioase şi de triste. Dar pentru amatorul de observaţiuni obiective, pentru căutătorul de curiozităţi psihologice, fenomenul e bătător la ochi. Cu atît mai mult cu cît, adevărat vorbind, nu e la mijloc o hipocrizie socială, ci un sentiment de sinceră solidaritate. In lupta de cuvinte ori de fraze, scrise în gazete, oamenii politici se întrec în a-şi arunca învinuri, în a-şi găsi defecte, în a-şi descoperi micimi şi meschinării. Dar în faţa gloanţelor care şuieră dătătoare de moarte, distrugătoare de viaţă, simţirile iau locul vorbelor şi graiul lor e altul decît al ambiţiunilor ori al deşertăciunii. In faţa duşmanului comun şi la noi încă necunoscut pînă eri, vibrează în adîncul tuturora aceiaşi conştiinţă a slăbiciunii omeneşti, a lipsei de rezistenţă, a lipsei de putere şi de raţiune faţă de brutalitatea care nu iartă,—acea a morţii violente, a glontelui!

Şi *această* conştiinţă face pe om mai blînd, mai bun, mai iertător, mai îngăduitor, şi-l face sincer înainte de toate faţă de adversarul prea nedrept lovit.

E de sigur o prejudecată faptul că se elimează din sistemul educaţiunei noastre ideea morţii, nu a morţii apropiate, dar a celei fatale, a celei posibile. Căci numai gîndul morţii trezeşte în toate sufletele virtuţi ascunse, însuşiri necunoscute, bunătăţi uitate sau dispărute chiar în adîncimile obscure a unei aşa zise lupte pentru existenţă. Simbolul „Sabiei lui Damocles" trebue luat în înţelesul bun,—al primejdiei de moarte, pe care e bine şi e cuminte să o vadă, s'o simtă, fie care dintre noi, că-i atîrnă deasupra capului şi că-l pîndeşte la tot pasul. Şi fiind-că noi în a această ţeară mică, liniştită şi cuminte, asistăm acum la primul semn de teroare, la primul glonte „anarhist" se cuvine să ne suggerăm din timp toată filosofia ce decurge din ecoul lui şuerător şi să privim faptul ca una din marile fatalităţi necesare, izvorîte din mersul omenirei, din legile stranii ale istoriei,—căci s'ar părea că pentru noi istoria cea adevărată începe de la 1907 încoace, şi că un fir roşu leagă evenimentele tragice de atunci, cu evenimentul ciudat de acum.

„Ciudat în adevăr, pentru că nimeni, pînă în momentul de faţă nu cunoaşte senzul acestui sîngeros gest, nu pricepe vr'o legătură strînsă între cauză şi efect şi mai cu seamă nu pricepe mentalitatea şi firea acestui „erou",—cetitor al „Minervei"!—şi care se sinucide ori cel puţin cearcă cu toată seriozitatea să-şi curme viaţa, după ce şi-a îndeplinit „misiunea" pe care nimeni nu i-a dat-o.

Se prea poate ca el însuşi, în faţa faptului consumat, în faţa sîngelui varsat, să fi simţit răsărindu-i în suflet raza unei mustrări de cuget, urma unei bunătăţi şi a unei omenii. Căci moartea trezeşte nu numai solidaritate, nu numai blîndeţe, dar şi eroizme ce se manifestă prin resignare şi prin jerfire de sine.

Rodion.

Cooperativele şi Comercianţii

Incă un semn al vremei. Mişcarea cooperativă tinde a-şi mări domeniul prin legi noi. Şi cînd zicem aceasta, ne gîndim la legiuirile speciale cari o privesc, iar nu la legea generală asupra asociaţiunilor, care are locul său în codul de comerţ. Aci cooperativele sunt privite ca o variantă a societăţilor anonime.

Mulţi autori de drept italieni, după cari am luat şi noi codul nostru comercial, critică această dispoziţiune a legiuitorului lor, şi susţin că cooperativele trebue să aibă legiuirea lor specială. Şi aceasta pentru că ele nu sunt societăţi de afaceri, de speculă, ci caracterul lor e cu totul de altă natură. Germania poate servi de exemplu în această materie, de oare-ce ea se ocupă de cooperative prin o lege separată şi privitoare numai la ele.

La noi mişcarea cooperativă la început era cu totul şovăelnică. Primele societăţi, formate prin iniţiativă particulară, care s'au luat titlul de cooperative, puteau fi ori-ce, afară de cooperative. Şi această idee o capătă, ori cine citeşte Statutele „Societăţei cooperative a constructorilor romîni din Bucureşti" din 1882. Curentul însă era format, şi de aici ideia legiuitorului de a se preciza mai bine scopul cooperativelor şi a li se da o sumă de înlesniri, pentru ajungerea mai uşor a acelui scop.

Intru cît pe de o parte cooperativele de credit erau mai uşor de organizat, pentru ca în acest sens se desemnase mişcarea, iar de alta clasele muncitoare de la ţară sufereau mai mult tirania dobînzilor mari, de aceia cele dintăi cooperative cu caracter lămurit au fost: cooperativele de credit sub numirea de bănci populare săteşti.

Odată intrat pe calea aceasta nu i a venit greu legiuitorului să adaoge mai tîrziu şi alte forme de cooperative, ca de consumaţie, de producţie, de cumpărări şi vînzare în comune, tot la sate.

De la sate era logic ca mişcarea să se întindă la oraşe. Din punctul de vedere al legiuitorului nu se găsea la drept vorbind, raţiunea pentru care orăşenii, categoriile de meseriaşi din oraşe, să rămînă excluşi de la beneficiile acestor întocmiri. Camăta există şi la oraşe, nevoi, greutăţi ale vieţei sunt resimţite şi aici. Intr'o conferinţă ţinută înaintea cercului de studii economice din acest oraş arătam acum vre-o 6 ani, că nu înţeleg pentru cari motive, se făcea această deosebire între elementul orăşenesc şi cel rural, cu privire la cooperative. Astă-zi un proect de lege, datorit actualului ministru al Industriei şi Comerţuiui, Dr. M. Orleanu, întinde binefacerile cooperativirei şi la muncitorii din oraşe.

Li se dă astfel voe meseriaşilor şi muncitorilor de la oraşe ca şi celor de la sate, în parte sau împreună, în localitatea unde exercită profesiunea să înfiinţeze bănci populare sau cooperative de producţie, consumaţie, comerţ, cumpărare şi vînzare în comun etc. Iar pentru aceste întocmiri, legiuitorul dă aceleaşi avantaje, ca pentru băncile populare şi cooperativele săteşti.

Se tinde dar, în modul acesta, a se deslega o problemă, şi anume aceia de a se uşura traiul unei clase destul de interesante de muncitori.

Dar în faţa acesteia se ridică o altă problemă şi anume aceia a situaţiunei comercianţilor. La ţară cîmpul de operaţiune a acestora e foarte redus. Cîrciume nu mai pot ţine, împrumut de bani nu mai pot face. Nu judecăm aici dacă bun sau rău s'a făcut că li s'a luat din nou aceste specule. Opinia publică s'a format convingerea. Constatăm însă numai un fapt, că numărul comercianţilor cari operau la ţară s'a redus în urma împrejurărilor aratate. Parte din ei s'au ales alte ocupaţiuni, parte au trecut la oraşe.

Merita comercianţii, grămădiţi astă-zi, aproape esclusiv la oraşe, oare, o solicitudine din partea legiuitorului?

Nu trebue să negăm că astă-zi curentul este pentru împuţinarea numă-

Cumpărați Bilete pentru Loteria VII Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 11 Decembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 12,- jumatate Lei 6- Un sfert de loz Lei 3. Una optime loz lei 1.50.

rului mijlocitorilor, adică a comercianților. Căci evident este că atunci cînd cumpărăm o marfă de la mîna a patra sau a cincea, vom lua-o mai scump, de cît dacă am primi-o deadreptul de la fabrică sau dacă între producător și consumator ar fi de exemplu numai un mijlocitor. Iar acest lucru e atît de bătător la ochi în zilele noastre, în cît se fac magazine mari, cu capitaluri însemnate, cari tind să iea locul celor mai mulți intermediari, și de altă parte societățile cooperative de consumațiune tot la aceasta țintesc.

Așa fiind lucrurile, logic este să ne întrebăm dacă clasa comercianților, astăzi partea cea mai importantă din aceia ce numim burghezie, merită vre-o atențiune de la Statul, al cărui susținător pentru o bună parte sunt chiar ei?

Căci negreșit societățile cooperative se bucură de oare-care avantaje, care le-ar permite ca să vîndă mai eftin de cît comerciantul și în aseminea caz, acest din urmă e condemnat a dispărea. Atunci se pune întrebarea dacă această categorie de muncitori a ajuns la capătul evoluțiunii sale, și trebue să nu mai existe?

Sunt convins că nimeni nu poate crede aceasta, și că din contra comercianții împlinesc încă un rol util societății. Chiar dacă am socoti că ei formează o categorie, care trebue să dispară, totuși mai e mult pînă să se ajungă acolo. Pentru moment vedem cum comercianții noștri în cluburile lor, cer desființarea cooperativelor, și mai cu samă a economatelor, cari în definitiv sunt o formă cam nepreciză de cooperative. Și în aceasta se resfrînge ecoul plîngerilor pe care și comercianții din alte țări le-au formulat contra cooperativelor de la ei, plîngeri de cari de altfel s'a ținut samă.

In Germania, de exemplu, cooperativele n'au voe să vîndă de cit numai *asociaților*, comercianții recunosc că populația muncitoare trebue protejată și nu speculată. Ei nu sunt contra societăților, cari ușurează traiul muncitorilor, dar cer ca ele să-și îndeplinească adevărata lor misiune, iar nu să fie un concurent, și acesta ar fi rolul unei Societăți, cînd ea ar avea dreptul să vîndă ori cui.

La noi cum ziceam, comercianții au rămas cu orașele. Prin introducerea cooperativelor, negreșit mare parte din cei ce trăiau din profesiunea de intermediar vor dispărea, căci evident este; de exemplu, că atunci cînd cel ce are nevoe de credit îl va găsi la o cooperativă în condițiuni avantajoase, nu se va mai adresa la bancheraşul de mîna a patra sau a cincia, care el singur se împrumută cu dobînzi mari, și deci trebue să iea și el dobînzi mari, și tot așa cu ori ce altă categorie de meseriași.

Dar întru cît Statul n'are și nu trebue să aibă interes la o asemenea dispariţiune, ușor se poate vedea cît e de necesar a se preciza cîmpul de operaţiuni a cooperativelor.

Problema cooperativelor la orașe e negreșit mai complicată de cît la sate.

V. I. Radu.

Litere-Științe-Arte

Recorduri.—O revistă din Capitală știe să ne spună o indiscreţiune literară și... comercială în acelaș timp. Informațiunea trebuie să fie cu atît mai serioasă și mai sigură cu cît e publicată de revista oficioasă a „Societății Scriitorilor" și se știe cu cîtă rîvnă urmărește această societate problema.... vînzării în piață a produselor literare, fie în proză, fie în versuri. Revista ne informează dar că d. Delavrancea a obținut de la „Universul" suma de 4000—patru mii!—drept... tantiemă pentru publicarea în coloanele ziarului a celor patru acte ce compun piesa „Viforul".

Firește, la noi în țară, faptul constituie un „record" și d. Delavrancea și-o fi aducînd aminte ce sume mici, extrem de mici se încasau altă dată cu literatura originală pe vremea „Sultănicăi"! Astăzi vremurile s'au schimbat și în ce privește produsele literare, s'au schimbat în bine. Dacă în adevăr suma obținută de d. Delavrancea constituie recordul preţurilor sau dacă, relativ, a fost mai scump plătit maestrul Caragiale pentru „Kir Ianulea" publicată în „Viața Romînească",—aceasta e încă o taină a viitorului.

*

Un nou autor din lumea Suveranilor. Marele duce de Hessa a scris o dramă în cinci tablouri „Bonifacius" care s'a reprezentat la teatrul curții din Darmstadt. Piesa a avut mare succes.

*

Agnes—Sorma, mult timp absentă din Berlin, își anunță reîntoarcerea. Intre noutățile pe care le va juca se anunță și traducerea piesei lui Henri de Rotschild „La Rampe".

*

Observatorul Lick (Statele Unite) a trimis o expediție pe muntele Whitney ca să cerceteze de acolo spectrul lui Mart spre a afla dacă este sau nu apă pe acea planetă. Observațiile s'au făcut la înălțimea de 4350 de metri, unde deci se afla între observatori și Mart o pătură mai îngustă de aer, căci tocmai cea mai bogată în aburi de apă e pînă la aceea înălțime. Abia 1/5 mai e în partea rămasă. Cercetînd spectrul luminei de pe Mart s'a văzut că nu mai are liniile observate de Lowell, ci s'a găsit că e la fel cu al luminiei trimisă de Lună.

Incheerea ce scot e că atmosfera lui Mart nu are apă.

*

Din obișnuitul raport anual adresat Parlamentului francez, asupra teatrelor pariziane, aflăm detalii asupra mersului acestor instituțiuni și asupra veniturilor unora din marii artiști străini angajați temporar. Așa, Caruso primește pentru fie care seară cînd e angajat—foarte rar ce-i dreptul—la Opera mare, suma de zece mii lei. Tenorul Alvarez pentru 48 seri pe an 128 000 lei, adică 2200 franci pe seară: apoi tenorii Gauthier cu 2000 Altschewski cu 150, Muratose cu 1000, Dintre baritoni, Note primește 45000 fr. pentru 26 seri, Boulogne 16000 pentru 11 reprezentații, Daugès, 18,000 pentru 35. Dintre bași, Delmas are 84000 franci pentru 45 seri, Gresse 30,000 pentru 70 seri. Damele cîștigă mult mai puțin. D-na Marguerite Carré soția directorului are numai 4000 lei pe lună.

*

Zilele acestea s'a deschis la New-York o nouă cafenea, „Cafea de l'Opera", organizată cu un lux ne mai pomenit în lumea întreagă. Noua cafenea e numită de ziarele americane; Templul plăcerilor epicuriene din Statele-Unite".

Este o clădire importaută, cu opt etaje, în cari toate apartamentele sunt transformate în sale de consumație. Fie care etaj este împodobit într'un stil deosebit. Cele mai felurite ornamente, în stil maur și renaissance oferă vizitatorului un aspect de o frumusețe neobișnuită.

*

STRUNA ZILEI

AUTOSUPRIZA

In jumatate de oră 2000 de suplimente ale ziarului nostru au fost luate cu asalt.

«Evenimentul»

Chiar și lor ciudat le pare
Să ajungă a fi citite
Două mii de exemplare,
Nu vîndute,—gratuite!

Informații

❑ *Astă-zi, Joi, la orele 12, are loc un consiliu de miniștri la Palat.*

Chestia interimatului președinției consiliului nu va fi discutată, probabil, fiind sigur că d. Brătianu va putea părăsi casa în cursul săptămînei viitoare.

❑ *Starea sănătății primului ministru este satisfăcătoare. D. Brătianu s'a putut întreține cu cîți va intimi.*

❑ *M. S. Regele a fost ieri seara a casă la primul ministru. A venit în trăsură închisă, însoțit fiind de maiorul Toroceanu, adjutant regal.*

Suveranul a fost primit de d-na Eliza Brătianu, de d. Vintilă Brătianu și de medicii, cari îngrijesc pe primul ministru.

❑ **Excluderea d-nei Pruteanu.**—*Un viu incident avut loc alaltăieri seara, la teatru, între artista Aglae Pruteanu și d. Petrovici, membru în comitetul teatral și director de scenă.*

Comitetul teatral, întrunit ieri seara spre a se ocupa de incidentul special, a hotărît excluderea din teatru a d-nei Pruteanu pe timp de două luni, pînă la 10 Februarie 1910.

❑ M. S. Regele a iscălit decretele de îndepărtare din învățămînt a învățătorilor Cibotariu și Ionescu, cari au fost condemnați de comisia de judecată din Iași.

❑ Ziarul „Romînia Muncitoare", vestejește fapta lui Stoienescu și declară că va repudia totdeauna asemenea acte criminale.

❑ Senatul universitar din București și consiliul profesoral al facultății de științi au fost convocate pentru ieri seara, spre a constitui comisia pentru examinarea candidaților la catedra de astronomie și geometrie analitică dela facultatea din Iași.

Neîntrunindu-se în număr legal, ședința nu s'a putut ține.

❑ Membrii consistoriului superior bisericesc, din localitate, vor pleca Duminică seara la București, spre a asista la deschiderea consistoriului, anunțată pentru Luni 14 Decembrie a. c.

❑ Simbătă seara, se vor reîncepe seratele dansante la societatea de gimnastică „Turn-Verein", din strada Gîndu 4.

❑ Simbătă seara 12 Decembrie, va avea loc, în saloanele Cercului Militar, un splendid bal organizat de „Crucea Roșie" a militarilor.

Față de atențiunea ce o pun organizatorii acestui bal, nu ne îndoim că succesul va fi mare.

Biletele se află de vînzare la d. locot. Popazu, casierul Cercului militar.

❑ După-cum am anunțat acum cît va timp,—secțiile de pompieri din localitate n'au la dispoziție de cît două sacale, de oare-ce celelalte au fost trimise la arsenalul armatei, încă de acum șase luni de zile, spre a fi reparate.

Nici pînă în prezent sacalele n'au fost înapoiate la Iași, cu toate rapoartele și intervențiile făcute, așa că pompierii să găsesc lipsiți de mijloacele necesare, într'un caz de pericol.

❑ Ministerul lucrărilor publice a trimes un ordin prefecturei județului prin care cere ca să execute în regie lucrările de reparație la podurile de pe șosele le județene și naționale.

❑ Se știe că direcția generală a serviciului sanitar a trimes la Iași pentru timpul cît va dura epidemia de tifos, un număr de agenți sanitari suplimentari. Ei bine de și astă-zi suntem în 10 Decembrie, totuși dînșii n'au primit încă salarile cuvenite pe luna Noembrie și dînșii se plîng cu drept cuvînt de indolența celor din fruntea serviciului sanitar din București.

❑ Vorbim mai sus de excluderea din teatru a d-nei Aglae Pruteanu. Avem de adăugit următorul amănunt: pe cînd comitetul teatral desbătea asupra incidentului, d-na Aglae Pruteanu se afla într'o cameră de alături, de unde a putut auzi toată discuția. A auzit chiar, cînd a fost tratată de „spălătoreasă" de un membru al comitetului teatral. La această gentilă titulatură, artista intră în camera comitetului și adresă o serie de grațioziță d-lui din comitet, care o înjurase.

Bietul teatru! Cum se duce de rîpă!

❑ Primim următoarele cărora le facem loc cu plăcere:

Domnule Director,

Mulți din cei cari au cetit „Opinia" de la 4 Decembrie c., că *relațiunile dintre președintele tribunalului Suceava și judecătorii de ședință sunt din cele mai rele* și că *cei doi judecători nici nu mai vorbesc cu președintele*, se vor fi întrebat: dar, care-i cauza și cum de se tolerează o asemenea situațiune?

Chestiunea, în adevăr, nu-i lipsită de interes, pentru că cine nu știe că *cei doi judecători* sunt creaturile aceluiaș regim—cel mai vechiu, supranumit pe la noi și fratele deputatului, îndepărtat din magistratură de fostul ministru de justiție, d. Bădăreu, pentru abateri grave, a fost reîntegrat de actualul ministru, în urma unei anchete convenționale iar cel mai nou, avînd abea stagiul, a fost numit tot de actualul ministru, cu ocazia aplicărei noei legi de organizare judecătorească, numai grație cartelului liberalo junimist—iar *președintele*, după cum îl numeau gazetele, este *omul* d lui Toma Stelian.

S'ar părea, prin urmare, că un tribunal astfel constituit trebuia să lucreze în cea mai perfectă armonie. In sînul lui cu toate acestea se petrec lucruri grave, profund de grave. Președintele, deși de curînd la noi, ușor s'a putut convinge unde se află și a căutat prin toate mijloacele a face să dispară din Tribunal oare care deprinderi rele. Cei doi judecători însă, susținuți de politicianii locali, s-au pus în grevă și i-au paralizat ori ce acțiune.

Iată cauza.

Ministrul, nu-i vorbă, a fost pus în curent de inspectorul Balș, știe toate acestea; dar situațiunea nu se schimbă și nu se va schimba curînd. Deputatul e tare!

❑ **Inspectorul ludecătoresc al tribunalelor a inspectat eri grefa s. II-a și azi dimineață grefa s. III-a a tribunalului.**

❑ **Ordin circular.**—Ministerul de războiu a dat următorul ordin circular relativ la reangajarea plutonierilor.

Se pune în vedere corpurilor de trupă, școalelor și serviciilor că prin ființarea școalelor pregătitoare de plutonieri, actualii plutonieri reangajați în baza legilor și regulamentelor în vigoare nu pierd dreptul de a'și reînoi reangajarea.

De asemenea actualii subofițeri reangajați pe 2—5 ani nu pierd dreptul de a se reangaja ca plutonieri conform legei și regulamentului pentru reangajarea gradelor inferioare în armata din 1906, cu modificările aduse prin legea din 1908; însă la vacanțele de plutonieri, ce se vor ivi, se va da preferință absolvenților școalelor pregătitoare de plutonieri.

Pe viitor, corpurile de trupă vor putea reangaja subofițeri pe 2-4 ani; însă nu în vederea de a fi reangajați ca plutonieri, cari nu se vor mai recruta de cît dintre absolvenții școalelor pregătitoare de plutonieri.

❑ Zilele acestea se va organiza o goană oficială în județ.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a întocmit o statistică a absolvenților școalelor comerciale elementare și superioare privitoare pe școalele din: București, Iași, Craiova, Galați, Giurgiu Pitești, Ploești și T.-Severin, de la 1904—1908.

In acest interval au fost 539 absolvenți ai școalelor elementare și 1050 ai școalelor superioare. Din aceștia, au îmbrățișat carieri comerciale 425 absolvenți din școlile elementare și 637 din cele superioare; în administrația publică au intrat 34 din școalele elementare și 175 din cele superioare.

Au îmbrățișat carieri diverse străine de comerț; 11 absolvenții din școalele elementare și 14 din ele superioare.

❑ In cursul lunei Ianuarie d. profesor Virgil Arion va ținea mai multe conferinți în sala Teatrului Național din Iași.

❑ In biserica Precista Mare din Roman s'a celebrat căsătoria d-rei dr. Zoe Rojniță cu d. dr. Vereanu, ambii din Iași.

❑ Ministrul industriei și comerțului a trimes Camerei de comerț, regulamentul aprobat al oborului de cereale și producte agricole al comunei Iași. care se știe că se va înființa în piața Badareu.

❑ Pe ziua de azi s'a constatat un nou caz de febră tifoidă.

❑ Administratorii plășilor din județ au înaintat prefecturei tablourile de amenzile judecătorești aplicate locuitorilor.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei județului să-i trimeată un tablou care să cuprindă numărul membrilor consiliilor comunelor rurale, ale sfaturilor sătești și toți ceilalți funcționari ai primăriilor.

❑ Prefectura de județ a trimes tuturor notarilor un formular pe care vor trebui să-l complecteze cu datele de întinderile de pămînt cultivate în cursul anului 1909 și care se va înainta ministerului industriei.

❑ Ministerul industriei a cerut prefecturei județului să-i comunice de urgență natura cantităților și valoarea tuturor lucrărilor și furniturilor ce s'au dat de către serviciul județian și comunal spre executarea meseriașilor romîni, în intervalul de la 1 April și pînă în prezent.

❑ Administratorii de plăși au înaintat prefecturei de județ, rapoarte de inspecțiile făcute caselor comunale în cursul lunilor Octombrie și Noembrie.

Candidații partidului conservator-democrat la alegerile parțiale sunt

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iași: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

❑ O nenorocire s'a întîmplat după amiază la vechiul palat ad-tiv.

O schele s'a surpat împreună cu zidul și mai mulți lucrători au fost grav rîniți. E' au fost duși la spital.

❑ **Concertul micei Iasskaia.**—Mica și fenomenala Annaie Iasskaia, care a fermecat pe ieșeni, anul trecut, cu talentul ei, va da un concert vocal, la Teatrul Național, Mercuri 16 Decembrie, cu concursul d-lor I. Rădulescu, primtenor, E. Mezzetti, profesor la conservator și C. Cirillo, elev la conservator.

Vom reveni asupra programului. Biletele sunt depuse la agenția „Thalia" Maximovici.

❑ Cea mai celebră dramă a nemuritorului Shakespeare, este fără îndoială „Otello" maurul din Veneția, semicivilizatul șef de armată, care'și omoară soția nevinovată, într'un mod atît de crud, atît de odios.

Această tragedie ne-o prezintă cinematograful Pathé-Frérès din sala Circului Sidoli în noul program de astă-seară Joi 10 Decembrie a.c. Dar nu numai jocul superior artistic al celebrităților teatrale din străinătate va interesa pe spectatori, ci și specialitatea absolut proprie a cinematografului de a ne reda scenele chiar în acele locuri, unde acțiunea se desfășoară. Această tragedie o vedem petrecîndu-se chiar în Veneția și cele mai fermecătoare priveliști ale acestui original oraș precum: Canal Grande, Podul Rialto, Palatul dogilor, Casa de aur etc. se perindează înaintea spectatorilor, fidel înregistrate de îngenioasele aparate.

Intreg programul este extrem de interesant și cuprinde între altele: Lăutarul din Cremona, celebra scriere a lui François Coppée de la Academia Franceză. Această piesă este jucată de artiștii teatrelor Sarah Bernhardt și Palais Royal din Paris. Apoi: Copiii lui Eduard, pagini criminale din Istoria Engliterei, reconstituite și puse în scenă de Carlo Rossi; O mare serbare la Yokahama (Japonia,) serbarea de 50 ani: Parazle, Muzicile, Cortegiul Pescarilor, Carul perlelor, Cîntecul național, Cortegiul gheișelor (fetelor) etc.—Servitoarea improvizată, comedie. — Cel mai tare soldat din lume, comedie. — Din Finlanda (nordul Rusiei) etc. etc.

❑ **In Monitorul oficial de astă-zi a apărut orele vacante din învățămîntul secondar.**

La Iași sunt vacante: istoria 4 ore, matematica 6 ore jum., comptabilitatea 2 ore, gimnastica 8 ore și 4 ore ansamblu. La fete: științi naturale 11 oare, igiena 4 ore, matematica 6 ore.

❑ **Ministerul instrucțiunei publice a făcut cunoscut inspectoratului că învățătorul Const. Gr. Grigoriu, din comuna Găuri, județul Putna, a fost eliminat din învățămînt, de oare-ce a lipsit nemotivat, de la examenul de definitivat mai mult de 3 ori.**

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT, IAȘI

Ultime informaţii

❑ *Curtea de Casaţie s. III-a s'a pronunţat eri în recursul făcut de Societatea tramvaiului electric din Iaşi, în procesele de daune întentate de victimele accidentului de la 8 Septembrie 1905.*

Din partea societăţei au pledat d. Take Ionescu, iar victimele reprezentate prin d-nii avocaţi Lascar Antoniu, Henri Suţu şi Eugen Herovanu.

Curtea a respins recursul societăţei, care va plăti aproximativ 100,000 lei despăgubiri.

❑ *Chestia atentatului de la Bucureşti a fost desbătută eri la un curs de universitate în Iaşi. Nu trebue să mai spunem că profesorul, care şi-a permis să facă această digresiune, este d. A. C. Cuza.*

El şi-a permis să învinuiască ziarul nostru ca fiind promotorul ideii de asasinat şi a propus o întrunire publică în Iaşi, îndemnînd şi pe studenţi să ia parte la acea întrunire.

Lăsînd cu totul la o parte digresiunea bolnavă a d-lui Cuza, ne place să credem că prefectul de poliţie, care, în ultimul timp, s'a dovedit a fi un instrument al lui Cuza, nu va uşura, şi de această dată, ţinerea unei intruniri, fiindcă noi credem că este în interesul liniştei ţărei ca să nu să deie prea mare extindere unei fapte criminale, cum a fost acea de alaltăeri din Bucureşti.

Aceasta n'o spunem în scopul de a para o nouă încercare de calomnie în contra ziarului nostru. dar o cerem pentru a nu turbura liniştea.

❑ *După o dispoziţie luată astă-zi de primul preşedinte al tribunalului, cărţile alegătorilor col. II Senat nu se vor elibera de cît în zilele de Marţi, Joi şi Simbătă, de la orele 12—3.*

❑ *Biblioteca Universităţii din Iaşi este în pericol. Localul fiind prea mic spre a putea cuprinde toate cărţile, o mare parte din cărţi se află depuse în pod şi sunt ameninţate să fie roase de guzgani. S'a intervenit la minister ca să se cumpere un local special pentru biblioteca Universităţii, propunîndu-se imobilul din strada Carol în care se află instalat consulatul austro-ungar, de către d. rector G. Bogdan.*

❑ La institutul antirabic din localitate a fost adus, spre a fi inoculat, un deţinut din penitenciarul din Botoşani, care a fost grav muşcat de un cîine al directorului acelui penitenciar.

❑ **Universitare.**—Consiliul facultăţei de litere a delegat pe d-nii profesori Găvănescul, Xenopol şi I. Ursu cu redactarea unui proiect de regulament pentru seminariele pedagogice şi cursurilor facultăţii de litere.

— D. E. Melik a fost numit pe ziua de azi, conferenţiar de drept administrativ pe lîngă facultatea de drept din Iaşi.

— Consiliul facultăţii de litere s'a întrunit astă-zi dimineaţă şi a respins cererea d-lui C. Ionescu, de a fi admis a face cursuri seminariale de doctorat, fără a urma acele cursuri.

— Comisiunea însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de istorie antică şi morală s'a întrunit astă-zi dimineaţă spre a redacta raportul. Se crede că raportul va fi favorabil recomandării d-lui D. Gusti.

Comisiunea se compune din d-nii A. D. Xenopol, Găvănescu şi Negulescu.

— D. profesor Negulescu şi a început astă-zi cursurile.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul s. III-a a închis astă-zi dosarul referitor la cererile de declarare în stare de faliment a lui S. Rabinovici, întru cît acesta şi a achitat toate datoriile.

— Aceiaşi secţie a rămas în deliberare în ce priveşte cererea de declarare în stare de faliment a lui D. Goldştein şi Argintariu, şi-a dat un termin pînă la 21 Decembrie firmei Tschler, ca să-şi reguleze situaţia faţă de creditori.

— Funţionarii de la portărei au fost citaţi pentru ziua de 17 c, la cabinetul III al judelui instructor.

— Tribunalul s. II a infirmat astăzi mandatul de arestare al lui N. Cucu, deţinut pentru furt de vite, menţinînd arestat pe tovarăşul său Campaniuc.

❑ De la orele 2 inspectorul tribunalelor a început inspecţia grefei parchetului.

❑ Publicul ieşan are prilejul de cîtva timp să asculte la berăria Azuga, o orchestră, în adevăr bună şi compusă din elemente alese. Orchestra aceasta, care a debutat şi în străinătate ca şi în Capitală, e condusă de d. Sprinceană, ieşan de origină şi un distins absolvent al conservatorului din localitate. Stăpînit de un desăvîrşit talent, d. Sprinceană a fost mai mulţi ani în străinătate, unde şi-a complectat studiile, devenind acum unul din violoniştii cei mai talentaţi, puţini de altminteri la noi.

❑ Un delegat al prefecturei, însoţit de un sub-comisar, au făcut o percheziţie domiciliară la trei lucrători din atelierile C. F. R. membri în comitetul sindicatului local.

S'au confiscat şi transportat la poliţie, sub dare de inventar, diferite broşuri şi cărţi cu conţinut literar, de asemenea registrele sindicatului.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

In chestia atentatului contra d. prim-ministru

— Noui amănunte —

Continuarea anchetei—Noile declaraţii ale atentatorului—Starea lui nu e gravă.—Propunerea unor deputaţi din majoritate.—Există sau nu complici?—Numeroase arestări în Capitală şi în diferite oraşe.—Ancheta de la Paşcani.—Starea primului ministru.—Nou' buletin medical.—Declaraţiile d-lui I. Grădişteanu.—Alte amănunte.

(De la corespondentul nostru din Capitală)

Bucureşti 10 Decembrie

Eri după amiază, după cum v'am comunicat, atentatorul Stoenescu, a încercat să se sinucidă, asvîrlindu-se de la etajul al treilea, de la cabinetul judelui de instrucţie. El s'a ales cu mai multe leziuni şi a fost transportat la spitalul Brîncovenesc şi a fost instalat în secţia II a chirurgicală a d-lui dr. Leonte.

Atentatorul se plîngea de dureri mari şi nu putea să vorbească. S'a dublat garda la odaia în care a fost instalat şi a fost supraveghiat toată noaptea.

D. dr. Borbescu, fiind întrebat asupra stărei atentatorului, a declarat că are 2 coaste fracturate şi alte leziuni, —cu toate acestea starea lui generală, este bună.

La oarele 9, aseară, d. Toma Stelian, ministrul justiţiei, însoţit de prefectul poliţiei şi alte persoane, a venit la spitalul Brîncovenesc, pentru a cerca să ia un nou interogator atentatorului.

D. Stelian i-a pus mai multe întrebări, pentru a putea constata dacă Stoenescu are, sau nu, complici. Din cercetările ce le-a făcut însă, nu a putut rezulta că atentatorul ar fi avînd complici.

După d. Stelian, a procedat la o nouă cercetare d. Panaitescu, care de asemini a pus mai multe întrebări atentatorului. N'a putut însă scoate de la el nici-o declaraţie, cu toată insistenţa pusă. Atentatorul, în cele din urmă, a căzut obosit şi a adormit.

Starea atentatorului

Aproape de miezul nopţei Stoenescu s'a trezit din somn şi se văieta de dureri mari.

La orele 12 el a fost trezit din somn Părerea medicilor e că atentatorul, în asvîrlirea de la etajul al treilea, s'a ales cu 2 coaste fracturate şi cu osul stern fracturat. De asemeni el mai are o rană la piciorul drept şi o altă la o mînă.

Cînd a fost trezit din somn, Stoenescu a vorbit puţin, iar apoi a zis „lasa-ţi-mă în pace".

Intrebat de ce luase hotărîrea să se sinucidă, Stoenescu, foarte confuz, a răspuns:

— „Nu ştiu cum s'a făcut şi cum s'a întîmplat de am sărit pe fereastră. Nu-mi pot da samă".

Punîndu-i se apoi din nou întrebarea asupra cauzei care l'a determinat să atenteze la viaţa primului ministru, — Stoenescu, enervat a respuns:

— „Nu-mi amintesc nimic din cele petrecute. Nu ştiu ce s'a întîmplat"!

Cei din jurul lui însă continuau să'l chinuiască vroind să'l silească să vorbească asupra atentatului comis.

Un gardian care era lîngă dînsul, după ce-l lasă cîte-va momente, începu din nou să'i puie întrebări.

— Să lăsăm vorba asta, domnule, zise Stoenescu cu un mare desgust. Nu mai pot vorbi. Mizeria, domnule,... din cauza mizeriei am tras cu revolverul"!

Autorităţile au venit din nou la spital, cercînd să'i mai ia un interogator. I s'au pus iarăşi întrebări aşa, ca să se vadă dacă nu cum-va are complici.

Stoenescu a vorbit însă de astă-dată şi mai puţin, şi autorităţile au bănuiala că el nu vrea să mărturisească şi să declare complicii.

Propunerea majorităţilor

Eri la amiazi, înainte de deschiderea şedinţei Camerei, a avut loc o întrunire a majorităţilor, în care s'a discutat asupra atentatului, săvîrşit contra primului ministru, precum şi măsurile ce ar fi de luat.

O mare parte din deputaţii majorităţei au fost de părere şi au propus chiar, ca să se voteze o moţiune, prin care să se ceară guvernului să ia ecle mai straşnice măsuri contra sindicaliştilor.

D-nii M. Ferehyda, preşedintele Camerei şi Emil Costinescu, ministrul de finanţe, s'au opus la propunerea aceasta şi au susţinut că, pentru moment, totul să se rezume la manifestaţia de simpatie pentru primul ministru şi pentru guvern,—rămînînd ca mai tîrziu, după ce ancheta judecătorească va fi terminată, să se ia măsurile.

Svon despre expulzări.—Numeroase arestări.

Paralel cu ancheta poliţiei, se urmează şi cu ancheta parchetului. Ca şi poliţia, parchetul are bănueli că atentatorul Stoenescu ar fi fost pus la cale şi că ar avea complici.

Poliţia a continuat eri seara, ca şi astă noapte cercetările, făcînd mai multe descinderi, pe la persoane, bănuite că ar fi avut relaţiuni cu Stoonescu. In primul rînd, după cum a declarat un poliţist, este bănuiala că sindicatul lucrătorilor c. f. r., n'ar fi străin de atentatul comis.

D. I. Oprescu, de la sindicatul c. f. r., a fost arestat aseară şi i s'a luat un interogator. Cu toate că el a declarat că Stoenescu n'avea nici-o legatură cu acel sindicat, Oprescu a fost menţinut arestat la poliţie şi se spune că nu va fi pus în libertate, de cît după terminarea anchetei. De şi n'are nici o vină şi nici un amestec, i s'a spus că, în interesul cercetărilor şi al anchetei, el nu poate fi pus în libertate şi că e ţinut numai ca informator.

A mai fost asemeni arestat şi Reichman, presupusul anarchist.

Alaltă-seară, după comiterea odiosului atentat, cu ocazia unei descinderi făcută la un plăpomar, a fost găsit acolo un tînăr I. Schwartz, voiajor. Acesta a fost arestat, dar mai apoi a fost pus în libertate.

Aseară se răspîndise svonul în Capitală că s'ar pregăti mai multe expulzări. S'au făcut în adevăr foarte multe descinderi şi în acelaş timp numeroase arestări.

Un redactor al ziarului „Ordinea" a avut prilej să vadă pe un deputat care tocmai se văzuse aseară cu d. Emil Costinescu, preşedintele consiliului ad-interim şi cu care se întreţinuse. Deputatul a declarat ziaristului că d. Costinescu i-a afirmat „că pentru moment nu se poate spune nimic. Vom vedea însă".

*

Ancheta de la Pascani

Autorităţile din diferite localităţi, au primit eri ordine exprese de a face cercetări şi anchete pe la sindicate şi mai ales pe la sindicatele c. f. r.

Procurorul trib. Suceava şi judecătorul de instrucţie de la acel tribunal au primit ordin să plece la Paşcani.

Ei au sosit acolo şi au început cercetări şi o anchetă la sindicatul din această localitate.

Se vorbeşte că s'ar fi făcut oare-cari arestări.

Starea d-lui Brătianu

Starea sănătăţei primului ministru e aceiaşi.

Azi dimineaţă la orele 9, medicii au dat următorul buletin:

„Astă-zi 10 Decembrie, orele 9 dimineaţă, starea sănătăţei d-lui prim-ministru I. I. C. Brătianu continuă a fi fără nici o complicaţie.

Noaptea a fost mai puţin agitat. Bolnavul a putut dormi cîte-va oare, fără întrerupere.

(ss) d-ri C. Cantacuzino, Stoicescu, Buicliu, I. Cantacuzino, Leonte şi Duma.

D. Dr. Leonte fiind interviewat azi dimineaţă asupra stărei d-lui Ionel Bratianu, a declarat că nu ar fi temeri de complicaţiuni.

*

Aseară sindicaliştii croitori s'au întrunit în localul „României Muncitoare". Intrunirea a fost presidată de d. Anahelescu.

Toţi cari au luat cuvîntul: Anghelescu, Marinescu, Al. Costin, Gh. Cristescu şi alţii, au dezaprobat atentatul săvîrşit contra primului ministru.

*

Declaraţiile d-lui I. Grădişteanu

La clubul junimist, a avut loc aseară o întrunire.

A luat cuvîntul şi d. I. Grădişteanu, care a declarat următoarele:

„Ţin să adaog cîte-va cuvinte la cele spuse de cei ce au vorbit înaintea mea:

Acest guvern nu mai merită încrederea ţărei. Vi s'a mai spus acest lucru, dar mai e ceva care nu vi s'a spus: guvernul prin atitudinea lui, a devenit o primejdie naţională. La baza partidului conservator stau principiile de ordine publică şi de garanţia propietăţei şi a persoanei. Guvernul actual însă a pus în primejdie aceste principii; nu se mai poate vorbi de ordinea publică, cînd el nu e în stare să aibă nici siguranţa pentru o singură persoană. S'a introdus anarhia, domnilor, din pricina atitudinei şi procedeului actualului guvern. Lipseşte ad ţia în ţară şi s'a cultivat anarhia. In administraţia C. F. R. s'a făcut, în special, acea cultură. Şi ea a fost protejată de ministrul Morţun, fost prieten cu Rakowski. D. Morţun s'a purtat aşa cu lucrătorii că ei se cred acum stăpîni.

Nu putem arata de cît părere de rău pentru atentatul contra d lui Brătianu, —ca om—dar ca ministru a dovedit că nu ştie să ne apere în contra ideilor anarhice, care au încolţit."

*

D N. Filipescu *în cuvîntarea sa a spus*:

„Eu vă spun franş, că în multe privinţi, acei oameni cari s'au răsculat contra guvernului, au dreptate.

Dieta Bucoviniei

Cernăuţi.—Telegrame particulare din Viena aduc ştirea că dieta Bucoviniei va fi convocată Miercurea viitoare, în care se va vota budgetul pe 1910 şi va rezolvi cîte-va chestiuni urgente.

Alegeri

Suceava (Bucovina).—Alegerile comunale de aci s'au isprăvit. Au fost aleşi în consiliu: 9 romîni, 13 evrei, 6 nemţi, 1 armean şi un rutean.

Camera austriacă

Buda-Pesta.—Camera deputaţilor a adoptat cu 133 voturi contra 89, moţiunea lui Hollo din partidul justh, de a se adresa Suveranului în interesele înfiinţării băncei autonomul cu începere de la 1 Ianuarie.

Funerariile Regelui Leopold

Bruxelles.—La orele 9 şi 40 trăsurile Curţei conduc la palat pe reprezentanţii streini, printre care arhiducele Salvator, principele Ferdinand al Romîniei. La orele 10 şi 45 arhiepiscopul de Malines şi episcopii belgieni proced la ridicarea corpului. In urma carului merge principele Albert urmat de principii şi misiunile streine. Stradele sunt pline de o mulţime imensă. Cortegiul soseşte la biserică la orele 11 jum. Ceremonia se face conform ritualului obicinuit şi să sfîrşeşte la orele 12 şi 50. Cortegiul se îndreaptă apoi spre biserica din Laeken. In urmă principele Albert şi principii străini se îndreaptă spre cripta regală unde corpul a fost pus în capela unde se odihneşte regina Henrietta.

Procesul Friedjung

Viena.—Prncesul Friedjung s'a sfîrşit prin declaraţiunea făcută de Friedjung prin care exprimă îndoeli asupra autenticităţei documentelor înfăţişate ca probă a afirmărilor sale. In urma acestei declaraţiuni, reclamanţii şi-au retras urmărirea în contra lui Friedjung, care prin urmare a fost achitat.

Declaraţiunea lui Friedjung a fost provocată prin constatarea poliţiei berlineze că sărbul Marcovici a cărui activitate la Belgrad se pretinde ca un document important pe timpul de la 20 Octombre pănă la finele lui Octombre 1908, se afla în acea vreme la Berlin.

Discursul d-lui P. P. Carp

Buda-Pesta.—Discursul ţinut de d. P. P. Carp în cameră e viu comentat aci, de fruntaşii romîni care sunt foarte indignaţi de declaraţiile făcute de d. Carp, în chestia poliiicei externe.

Ziarul „Lupta" spune că deputaţii romîni, de peste munţi aşteaptă să apară discursul în extenso şi dacă el va conţinea declaraţiile redate pe scurt în rezumatele telegrafice, vor dezavua acele declaraţiuni.

Colonelul Karpow

Petersburg.—Acum cîte-va zile un tînăr s'a legitimat sub numele de Woskresewski şi a luat cu chirie o locuinţă în care a avut loc o explozie, Eri un om care se pretinde a fi unchiul lui a venit să stea la dînsul împreună cu un servitor. Numai în urma exploziei s'a constatat că pretinsul unchi e colonelul Karpow, şeful poliţiei politice. Colonelul a fost făcut bucăţi.

MAGASINUL CENTRAL

GH. ALEXIADIS

STR. GOLIA 48

Aducem la cunoştinţa numeroasei noastre clientete ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale şi Dilicatese din str. Golia şi Piaţa Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.

Se primesc comenzi, serviciurile gratis la domiciliu de la 10 lei în sus.

Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,

Avînd în deposit:

Licheuri străine şi indigene şi tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.

Exposiţie diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.

Preţuri Moderate

Pentru D-nii COMERCIANŢI

NOU! IMPORTANT!

Saltarul de siguranţă „EXACT"

Invenţiune brevetată şi premiată la mai multe expoziţiuni.

Construcţie solidă din lemn de prima calitate, cu mâner metalic şi aparatul de fontă extra.

Saltarul „Exact" se poate fixa sub ori-ce tejghea.—Cea mai mare trăinicie şi siguranţă contra furtului.

SALTARUL „EXACT" se închide şi deschide automatic fără cheie şi e prevăzut cu un clopot de alarmă, care poate fi înlăturat după dorinţă. Nimene nu-l poate deschide dacă nu cunoaşte dispositivul aparatului.

REPRESENTANT:

P. Ballo, C. Popovici & Co. Iaşi

Str. Ştefan cel Mare 2

7 lei decalitru vin negru vechiu Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.

C. D. Buznea. Iaşi, str. Calaraşi 14.

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp 5—Iaşi

De inchiriet odăi mobilate şi nemobilate strada Sf. Sava No. 18.

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Unt de Peşte pentru copii şi adulţi**

e constatat, numai acesa cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi
Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI.** — **Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

— Cererile din provincie se execută prompt contra rambors —

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fant.)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.
Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Preţurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel priu str. Palat

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Dezinteria

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa : Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

FONDOIR à Pressoir
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 75
Châssis de couches, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 200 Flacons... 3 »
Envoi à prix de l'Album sur demande

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

1429

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la **3** ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Consecionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—*Strada Bărboi No. 15*—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE
Clasa 1 a Loteriei VII
s'au pus în vînzare

Tragerea la
la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 40,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare :

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţia cu motore electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ 100 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 893 — Sîmbătă 12 Decembrie 1909

Unde e d. Alex. Marghiloman?

De sigur toată lumea se întreabă, unde e d. Alex, Marghiloman? Intrebarea aceasta ne-o punem și noi, și dacă d. Marghiloman nu s'ar fi dat la iveală cu scrisoarea sa către iubitul seu prieten Vasiliu Cristescu de la Bîrlad, prin care trimete 5,000 lei pentru alegeri n'am fi știut nimic despre d-sa.

In adevăr, discuția la mesaj a ținut șese, șepte, nouă zile; au luat cuvîntul toți fruntașii partidelor. Au vorbit 3 miniștri și 4 foști miniștri. Nici-odată ca la mesajul acesta n'au vorbit atîtea excelențe, și deci era locul indicat ca și d. Marghiloman, o fostă „excelență, să ia cuvîntul.

De ce d. Marghiloman și-a șters cu de la sine vroință rolul său politic? Parlamentul sufere de lipsa unui parlamentar de talia d-lui Marghiloman; și nu o spunem aceasta în zadar; cunoaștem temperamentul de înalt și ales luptător a d-lui Marghiloman.

Pentru moment, d. Marghiloman a fost silit să se *efaseze*, pentru că se simte foarte obosit; și ca să nu surprindă prea tare lumea politică, și pentru ca golul său să nu fie prea adînc s'a pus să se efaseze de la discuția mesajului. Partidul a împins să ia cuvîntul la discuție pe d. Mișu Cantacuzino, care ori-ce s'ar zice, cu toată impetuositatea ce o are ca orator, dar n'a aplicat'o pînă acum de cît tocmai contra d-lui Marghiloman, pe care l'a poreclit cînd-va *jipcan* politic. Parlamentul nu e de loc în câștig cu oratoria d-lui Mișu Cantacuzino, nici ca gen, nici ca fond; iar cît de partid netăgăduit că eșirea la suprafață a d-lui Mișu Cantacuzino era o îndoită semnificație.

Prin *efasarea* d-lui Marghiloman șeful partidului e lipsit de *mîna dreaptă*. Dacă stindardul șefiei a trecut de la șetul dinastiei la d. Carp, nu înseamnă că trebue să-l dea îndărăt la bezadeaua babacăi, ci se cădea de drept celui mai meritos adept al șefului. Și acela era d. Marghiloman. Cadrele bisericuței d-lui Carp s'au împuținat și au îmbătrînit. Mai toți vorbesc de Cuza Vodă; unii pensionari, iar alții au ajuns la vrîsta psalmistului. Cu aseminea cadre vechi, martore oculare a detronării lui Cuza, negreșit că partidul nu putea merge; și deci o mînă mai tînără, mai cercată, mai cu autoritate era sorocită să ia succesiunea.

Și iată că succesorul se efasază. Azi o leacă, mîine o leacă, lumea se va deprinde fără d. Marghiloman pe baricade. Foarte bine. De cît datuși-a cineva samă de ce însamnă în partidul conservator deschiderea succesiunei? De și boala direcțiunei e endemică în partidul conservator, dar cu Conu Iorgu ori cu Conu Petrache mai mergea calea valea. Erau oameni cu suprafață.

Și de bine, de rău, taberele se asociau, conlucrau, se înțelegeau. Dar ia puneți-vă în ipoteza dispariției șefului și a efasării d-lui Marghiloman, războiul civil se va declara în sinul partidului.

Pînă atunci însă, dacă d. Marghiloman s'a efasat de la lupta de pe baricade și-a rezervat rolul de luptător de culise: să facă întrigi și să trimeată parale. D-sa s'a deprins și a deprins județul Buzeu cu parale. Acolo la alegeri vinul și mîncarea curg gîrlă pe sama lui Conu Alexandru. Și cu parale a făcut minuni la Buzeu.

Tare pe această tactică a transplantat-o la Bîrlad. Acolo elementele carpiste au suferit o mare defecțiune prin revenirea la noi a doi din cei mai de vază luptători, d-nii N. Gregoriade și Jean Lupu, foști deputați. Popularitatea, de care se bucură acești 2 fruntași în masa alegătorilor Bîrlădeni a pus în grijă cercurile centrale conservatoare.

S'a recurs atunci la obișnuita metodă buzoeneasca, să înlocuiască oamenii prin parale. Și pe data s'a trimis un cec de 5,000 lei pentru alegeri. Dar ca să fie sigur casierul central al partidului, d. Alex. Marghiloman a avut grija să pună martur trimeterei banilor pe d. Lupu Costache, căci candidatul în obișnuința lui, se putea aluneca să se lipsască de alegători, dar să-și reție paralele. De alt-fel lucrul acesta nu era o inovație. D. Marghiloman a fost avizat de tovarășul său d. Ionel Brătianu, că și d-sa tot așa a procedat la Vaslui, unde a trimes prefectului Eduard Ghica zece mii lei, pentru alegeri prin d. Nicu Săveanu, dar ca să fie sigur că banii se vor cheltui pentru alegeri, d Săveanu a luat cu sine de martur pe d. Sasu, deputat, să-i vază cînd îi va număra, de și nu vorbesc împreună.

Cartel, și la idei, și la metoda de trimes parale!

Iată ce rol și-a luat d. Marghiloman acum, după efasarea sa politică.

Alegerile parțiale bat la ușă. Fondul electoral carpist e mare și dacă la Bîrlad s'a trimes 5000 lei, cît se va fi trimes la Vaslui, la C.-Lung, la Iași chiar, unde sunt centre junimiste.

La Vaslui e pus în joc onoarea și situația politică a șefului. A rămînea la cele 18 voturi de anul trecut ar însemna înmormîntarea șefului.

La Iași e cuibul intelectual. Căderea rușinoasă a candidatului junimist, neputința lui de a nu ajunge nici la o sută de voturi, din 600 de alegători, ar fi o pilduire strașnică!

La Cîmpu-Lung, Carpiștii nu sunt tocmai doritori de a se osteni pentru d. Vlădescu. Ori cîtă prietenie i-ar arata astăzi, sunt răni cari nu se astupă și *Epoca* a sîngerat foarte adînc pe Vlădescu.

In sfîrșit rămîne Capitala, inima luptelor politice din seria aceasta de lupte electorale.

Ei bine la toate aceste lupte, d. Marghiloman s'a efasat. Idei ioc; lupte, ioc; parale *ghiorele*. D. Marghiloman a rămas în funcțiunea sămeșiei partidului.

Efasarea politică a d-lui Marghiloman e o mare pierdere pentru țară, dar pentru partidul conservator e o indicație că direcția partidului ori se va anihila ori se va hîi iarăși spre dreapta, în folosul *beizadelelor bezumnii*.

Și cum colegiile acum s'au supțiat iar alegătorii s'au mai cioplit, nu știu, zeu, dacă rolul de a trimite bani și numai bani, iar idei ioc, mai convine d-lui Marghiloman și dacă mai folosește partidului!

Si acum, după ce ne-am lămurit unde-i d. Marghiloman, las pe cetitor să tragă toate concluziile politice.

Gh. Ghibănescu.

CONTAGIUNEA

Atentatul de la București l'a excitat pe d. A. C. Cuza de la Iași. De cînd Stoienescu a tras în primul ministru, d. Cuza de la Iași se simte rănit. Nu este absolut nici o legătură între d. Brătianu și d. Cuza, nu este nimic normal în ceia ce-și închipue d. Cuza, dar la mijloc este vechia boală: incoherența.

D. Cuza nu este singurul profesor universitar în Iași. Mai sunt și alții, dar nici unul, în cursurile sale, n'a abordat chestia atentatului, și mai ales, n'a excitat spiritele.

Despre atentat ar fi putut vorbi profesorul de drept penal, sau acel de boli mintale. Ce pedeapsă se cuvine lui Stoian, este fapta lui normală, sau anormală; cum judecă criminologia asemenea fapte—iată chestiuni, cari ar fi putut interesa pe studenți.

Dar n'a vorbit nici un profesor în această privință.

Numai d. Cuza. Fiindcă pe d. Cuza l'a excitat faptul și ar voi să se atenteze și la viața lui—pe glumitele firește.

Eri sub seară și a văzut excitarea tradusă în fapt. Nu știți poate, că ieri s'a atentat la viața d-lui Cuza.

Autorul fanteziei este un jidan. De n'ar fi fost jidan, tot jidan ar fi fost, mai ales că ie jidan.

I zice Klingher, ie de 16 ani. Asupra lui nu s'a găsit nici o armă, nici cuțit, nici macar un număr al Cronicei israelite. *Dar fapt este că precocele asasin, reprezintantul Cahalului al* Adevărului, *al* Opiniei *și al* Vieței Românești, *a atentat la viața d-lui Cuza!*

Atentatorul a fost dus la poliție. Procurorul general în persoană, ca lector asiduu al Neamului Romînesc, *ca admirator pasionat al acestui delicios ziar, care a proclamat venalitatea magistraturei din Iași, procurorul general în persoană a mers de a anchetat crima.*

Klingher a fost declarat sindicalist și ca atare d. Cuza a expediat o telegramă de protestare ministrului de lucrări publice.

Ce ți-e și cu contagiunea!

Libertatea Presei

Un ziar liberal, la care scriu foarte mulți socialiști, în care d. Stere, la zile mari, își publică fie spovedaniile, fie alte memorii, se arată incomodat de libertatea presei.

Atentatul contra primului ministru servește de pretext acestei foarte curioase dorințe: un ziar scris de socialiști să se arate incomodat de libertatea presei.

Un ziar socialist liberal național cere suprimarea libertății presei legiferată sub Ion Brătianu! Libertatea presei i-a sugerat acelui Stoenescu ideia macabră a asasinatului, deci asemenea asasinate se petrec esclusiv, după părerea ziarului socialisto-liberal, în țările cari au legiferată asemenea libertate!!

Partidul liberal are un ideal foarte constant în privința presei: să fie liberă cînd acel partid se va afla în opoziție, și să fie restrînsă, la venirea la putere a liberalilor, adică să fie un fel de libertate cu termen precizat!

Dezideratul ziarului liberal-socialist stă în corcondanță cu un anume punct din ancheta poliției în privința atentatorului.

Acesta a fost interogat și cercetat care anume lectură excitantă l'a împins să comită actul odios. Intrebarea a fost pusă cu dorința și în dulcea speranță, că răspunsul va fi satisfăcător: că asasinul se va declara cititor pasionat al unei gazete takiste.

Și atunci înțelegeți: un punct cîștigat în alegerile parțiale. Dar asasinul s'a declarat a fi cetitorul gazetei prensului, o gazetă iudependentă. Dorința a persistat însă și ziarul liberal a emis părerea restrîngerei libertății presei.

Cerînd aceasta liberalii nu reneagă numai o operă a lor, dar se arată șarlatani și în altă privință: nimeni n'a abuzat mai mult de libertatea de a scrie, de a scrie infamii ca ei.

Să și aducă aminte de știrile false, oribile în fantesia lor, pe cari le au dat cu prilejiul rescoalelor țărănești, înainte de a lua liberalii puterea.

Nimeni ca liberalii înjură și mint prin presă. Ziarele liberale s'au indignat de unele documente autentice publicate acum în urmă. Dar cîte mii de documente, false însă, n'au publicat ele contra fruntașilor noștri!

Libertatea presei este o instituție democrată, foarte folositoare, dar care are nevoe de partide politice cinstite, loiale, care s'o prețuiască și s'o ție în cinste.

Partidul liberal, creatorul legei a necinstit'o de multe ori, prin felul seu de luptă și de polemică.

Acum că nu i convine opera sa partidul are doleanța s'o încătușeze.

Simplă sărbătorire. Căci mîine, în opoziție, liberalii vor abuza iar de libertatea aceasta.

Chestii politice

Sindicalismul de la C. F. R.

Atentatul contra d-lui Ionel Brăteanu a deschis o rană. Guvernul, care are chemarea de doctor al rănilor sociale vede răul în existența sindicalismului muncitorilor, ca fiind un cuib de anarhie și răsvrătire.

După ce s'a asmuțit lumea muncitorilor acum o lună în urmă, cînd cu chestia Racovsky, după ce i-a snopit în bătăi pe unii, închis pe alții, judecat și condemnat; după ce le-a violat domiciliul oamenilor și pe sfînta dreptate au fost ghiontiți, izbiți, loviți; acum se începe din partea guvernului o prigoană în toată țara. Toate organizațiile muncitorilor au fost călcate, condicile luate, casierii, președinții, secretarii umflați pe sus și duși la procuror.

Această nouă prigoană e o nouă capcană pentru guvern, un nou prilej de a îndărji lumea, un nou motiv de a nemulțămi masele populațiunei orășănești.

Că vor urma unele exilări, că vor plăti cîți-va inși cu persoana lor, nu mai încape îndoială. Trebue țapul ispășitor.

Și s'a închis cu aceasta rana? Nu; In dosul tuturor acestor svărcoliri ale guvernului va eși la iveală mâna criminală a însuși guvernului.

Oare partidul liberal în chintesența lui de clică nu este un sindicat de bănci, credite și familii, care exploatează țara pe numele a cîtorva? Li s'a zis liberalilor *colectiviști* de către răposatul Eug. Stătescu; li s'ar putea zice azi *sindicaliști*.

Și de ce nu? Pe cînd guvernul caută nod în papură muncitorilor liberi pe brațele lor și vrea cu ori-ce preț să-i vîre în atentatul contra primului ministru; același guvern uită de rostul sindicaliștilor *Ceferiști*, între care s'a numărat imbecilul de Stoian până acum 8 luni de zile, plătindu-și cotizațiile și adăpîndu-se de la ideile lor.

Sindicaliștii Ceferiști sînt salariați de stat, și fac acțiune sindicalistă pentru a și-o întoarce contra patronului lor cel mare care e statul.

Fostul director general d. Miclescu a semnalat la vreme primejdia, și în demisia sa a aratat pericolul ce va decurge într'un moment dat, pentru stat, din acțiunea comună a sindicaliștilor *Ceferiști*. Cum trebue să vadă d. Morțun astă-zi prigonirea contra sindicaliștilor liberi cînd colegii lor sindicaliștii ceferiști stau apărați de mîna însuși a ministrului.

Statul—adică guvernul liberal, dacă urmărește în adevăr apărarea instituțiilor sale să înceapă a lua măsuri contra operii d-lui Morțun, căci mîna criminală a făuritorilor de azi se va vedea la vreme, cînd roata statului va fi iarăși împiedecată prin acțiunea partidului liberal.

E un fapt notoriu că liberalii prin alcătuirea lor sindicalistă la bază, mai dispus la anarhie și n'au nici un scrupul de a da foc morii numai să arză șoarecii.

De alt-fel pentru doctrina liberală sidicalistă nu e o noutate a opri în loc mersul normal al societății, ei cari au oprit mersul normal al bisericei, au oprit în loc justiția școlară; au oprit în loc cursurile universitare; ei ar opri și Dunărea, dacă prin înecul apelor sale ar crede că e un mijloc de ajuns la putere.

Ce costă pe sindicaliștii liberali ca tsate așezemintele statului să le transforme în gurgue de supt pentru ai lor. Un gurgui, banca, un gurgui creditul; alt gurgui casa rurală; doar liberalii au formulat doctrina politică: totul pentru ai noștri și nimic pentru țară.

Iată de ce guvernul liberal a perdut calitatea de a fi doftorul țării și rănile de care sufere are a le locui țara acum cu manifestarea votului său.

Putregaiul trebue tăiat și desprins de pe trupul țării.

Jos cu sindicaliștii de la guvern!

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Atentatul sindicalist din Iași

— Sau: Sminteală, nu eroism —

Propun parchetului să mă citeze ca martor în senzațiunala afacere pe care „Evenimentul“ a intitulat-o, în afișele enorme din vitrină: „Atentatul contra d-lui A. C. Cuza“. Iată ce știu și ce cred.

Ieri, 10 Decembrie, fui chemat de urgență în mahalaua Armenimei 32 să dau ajutorul medical unui tînăr C... In mica și sărăcăcioasa odăiță, am regăsit două vechi cunoștințe. O mamă desperată și un băiat, ca de 16—17 ani, care dormia un somn adînc. Pînă să-l trezească, bătrîna, cu lacrimi în ochi, îmi reaminti necazurile. De trei, patru ani nu mai are liniște cu băiatul. In adevăr, cu ani în urmă mă chemase în repețite rînduri. Abia ieșit din școala primară, cine-va îi zăpăcise capul convertindu-l la protestantism, ba încă făcîndu l nu numai proselit dar și propagandist pentru această religiune. Temperament exaltat, suferia de o adevarată manie religioasă care se manifesta în același timp prin accese acute de „antisemitism“, de dialoguri cu Hristos și așa mai departe.

Rabda ocări și bătăi; vedea pe mamă-sa bocindu-se,—dar nu ceda. Numai cantitățile mari de bromuri i au mai potolit zelul. Acum, îmi spunea femeea, e lucrător tapițer, cu 60 franci pe lună, dar s'a ticăloșit. Petrecea toată vremea și mai cu seamă nopțile „la Bragadiru“, are iar accese de maniac protestant și eri patronul l'a congediat pentru că s'a săturat să se vadă „moralizat“ de un zvăpăiat.

Intre timp pacientul se trezise și se uita cu milă la mama lui. Ca și cum ar fi zis: „Sărmana! Ce pricepe ea“!?

Iar la întrebarea mea, de ce s'a apucat iar de năzbîtii, îmi răspunse:

— „Imi fac și eu de cap, d-le Doctor, plec peste două săptămîni în America“.. Lucrul mi l'a confirmat și bătrîna, adăogînd numai:

— Pleacă, dar n'are de cheltuială, dacă n'o lucra pînă în ziua plecăr.i.

Am examinat pe pacient, prescriindu-i o doză de zece grame bromură în formula Charcot. Rețeta se poate găsi în expediția farmaciei Zfavs, No. 14338 cu data de 10 Decembre, antemeridiane.

...Și iată că, seara, aflu despre afișele enorme; despre „atentatul“ comis de pacientul meu C.. Iar la o oară tîrzie văd pe bătrîna lui mamă că vine să-mi ceară „un certificat“ că băiatul e cam nebun...

Am asigurat-o că nu e nevoie de nici o cheltuială de timbre, căci o să-l cunoască și un profan, că e cam sărit din minți. I-am mai spus că convingerea mea e cu totul alta și anume că zvăpaiatul baiat a intrat aci într'o combinație diplomatică. Vedeți. Niște obscuri proiectează la Iași o întrunire publică antisemită contra... bulgarului Stoenescu din București și e posibil să fi recurs la comedia pretinsului atentat.

Trece eroul cu trăsura *tocmai* cînd șolticul de C... îl amenință cu... gura,—nu cu gura de revolver, o nu!—și tocmai atunci se află alături de C... doi studenți naționaliști, care să audă dialogul. Profesorul se coboară din trăsură și *vede* ori află imediat că C... e sindicalist. Cum vede lucrul acesta? Ba încă vede că e și „zionist“. Sindicalist și zionist poate fi numai un smintit, care e protestant și mozaic în același timp. Apoi:—hocus pocus, palme, arestări și procese verbale, mărturisiri consemnate și telegrame de plîngere la ministru. Toate aceste, hotărît lucru!—sunt și sublimul și caraghiosul la un loc.Ași fi curios numai să aflu dacă din această mică afacere eroico-bragadiriană, nenorocitul C. și-a putut cumpara bromura și... complectà spesele de drum pentru America. Mi-e teamă că tot cabotinagiul acesta i-a adus numai cîteva palme, o piesă de 5 lei și două halbe la Bragadiru. E un acces de sminteală ori de șarlatanie de care nimeni nu se va lasa amăgit.

Dr. A. S.

Școala primară în Elveția

IX

— SFIRȘIT —

Comisiunea școlară fixează în fie-care an deschiderea cursurilor și înștiințează pe părinții copiilor, cari împlinesc vrîsta de școală, despre deschiderea cursurilor. Supraveghează frequentarea regulată a școlarilor și vizitează cel mai des școala sub toate raporturile, cel puțin odată pe lună și după fie-care vizită face mențiune într'un registru special. Comisiunea școlară are de asemenea și supravegherea școalelor infantine, a cursurilor complimentare și a cursurilor pentru lucru manual. Ea se asigură dacă toți copiii cari nu urmează școala publică, primesc o instrucție suficientă în particular. Supraveghează executarea programelor, fixează epoca și durata vacanțelor în limitele prescrise de lege, examinează plîngerile părinților în contra institutorilor, precum și ale acestora în contra părinților. In Aprilie a fie cărui an, comisiunea școlară procedează la examinarea elevilor, decide împreună cu personalul didactic promovarea elevilor și adresează Departamentului Instrucției publice un raport anual despre mersul școalelor. Ea se ocupă de pedepsele copiilor cari nu se poartă bine în afară de școală, pronunță amenzile pentru absențele nemotivate. Ea ține un registru de procesele-verbale a ședințelor sale, care registru este pus la dispoziția autorităților școlare superioare. Asemenea un registru matricol de toți copiii comunii în vrîstă de școală, cari învață în școala publică, precum și de cei din școalele particulare sau primesc instrucțiunea în familie.

Observațiunile pe care comisiunea are să le facă membrilor corpului didactic asupra învățămîntului sau a conduitei lor, le face fie-căruia în parte. Școalele n'au directori ca în Germania, au numai portari. Președintele comisiunei școlare poartă titlul de directorul școalelor. Cancelaria lui este de obicei în localul primăriei și poartă titlu de direcțiunea școalelor.

Pe lîngă comisiunea școlară, autoritate școlară este și Prefectul care pe lîngă funcția lui administrativă mai are și privigherea școalelor întru ce'l privește aplicarea legilor și a regulamentelor școlare. Ministrul de Instrucție este autoritatea superioară școlară în Canton.

In afară de acestea, autoritatea federală are un număr de inspectori școlari, cari pe lîngă că controlează pe membrii corpului didactic ca să-și facă da-

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

toria, apoi mai observă dacă autoritățile locale îndeplinesc strict punctele din lege. Ei formează autoritatea intermediară între autoritățile locale și membrii corpului didactic și autoritatea federală.

In ceea-ce privește rezultatele practice școala primară elvețiană te uimește. Cînd intri într'o școală, cel întâi lucru care te lovește este ordinea și curățenia ce domnește la toți copii în cărți, caete și haine. S'ar putea zice că nu există copii saraci La toți vezi apoi aceiași bunăvoință de a asculta și a se supune învățătorului. De la copilul mic de 3—4 ani din școala infantină, pînă la cel de 15—16 ani din clasa superioară se observă acelaș simț al datoriei, pe tot timpul cît durează prelegerile. Copilul, în toată goliciunea firei lui: vioiu, deschis, gălăgios, nu apare de cît în recreație și numai in curtea școalei.

După sunarea clopoțelului pentru intrare în clasă, toată această lume sburdalnică, care umplea văzduhul cu sgomotele sale, trece ca prin farmec și intră în ordine, aproape fără suprave ghere ca să și continue lucrul. Nu se pomenește învățător mânios și școlar supărat. Intre ei domnește raportul dintre copil și părinte, sau mai drept cel dintre prieteni. La ieșirea din școală se umple strada de băeți și fete. Nimeni însă nu aleargă, nu țipă, nu svârle cu pietre, nu se ghionteşte. Toți își caută de drum, copiii cei mai mari ajutînd celor mai mici la trecerea stradelor. Își spînzură pomii fructul în drum, în oraș, ori afară. dar nimene nu întinde mîna să se folosească de absența stăpînului.

N'am putea zice că această frumoasă purtare a copiilor se datorește sfaturilor de la școală. Aceasta se știe că puțin influentază asupra unor copii cari acasă văd exemple rele. Din contra, copiii sunt și la școală sub influența educației de acasă. Școlarii sunt silitori, ascultători și supuși pentru că așa sunt crescuți acasă. Acesta este rezultatul creșterei lor părintești, este în natura lor. Aici familia este cel mai mare sprijin pentru școală în opera ei de educație. Rolul școalei primare în Elveția nu mai este de a desrădăcina apucăturile primitive cu cari copiii se nasc, ci la lustruirea și perfecționarea calităților cari fac pe omul civilizat.

Lausanne, 15 Iulie 1909

C. V. Buțureanu
institutor

Litere-Științe-Arte

Pruteanca.—O știre foarte surprinzătoare și foarte neplăcută pentru publicul iașan este, fără îndoială, știrea despre eliminarea din teatru a artistei Aglaia Pruteanu pe timp de două luni,—adecă pînă după închiderea stagiunii teatrale.

Alte rubrici și nu aceasta se vor o cupa despre detaliile și informațiunile relative la acest diplorabil evenimeut. Rostul notiței de față este numai de a comenta întîmp'area din punctul de vedere al pierderei artistice pe carc o sufere instituția, prin eliminarea celei mai bune artiste. Tiranie cu desăvîrșire este soarta teatrului național în stagiunea actuală. După ce, grație întemeierei noului teatru Davilla, un număr de buni artiști societari au părăsit Iașul, după ce directoratul de scenă a trecut prin atîtea peripeții și pare că se apropie de o soluțiune,—iată acum un incident cu mult mai serios,—eliminarea celei mai însămnate forțe a scenei iașane, a d-nei Pruteann.

Inzestrată cu extraordinare calități dramatice, d na Pruteanu, se poate zice, era speranța unică a teatrului național în luptă cu atîtea dificultăți morale și materiale. Lipsa ei înseamnă lovitura de grație pentru o instituțiune la care prosperare n'au contribuit întru nimic acei care o conduc cu și fără salarii.

*

Marele scriitor belgian Emile Verhaereu publică în „Echo de Paris" un interesant portret al noului Rege al Belgiei, Albert.

*

Publicăm astă-zi ultimul din seria de articole „Școala primară în Elveția". Nu ne îndoim că cetitorii noștri au urmărit și apreciat bogata documentare a studiului semnat de colaboratorul nostru C. V. Buțureanu.

*

Comisiunea aleasă de către Universitatea din Copenhaga pentru a studia documentele exploratorului. Cook a încheiat raportul său cucon cluzii că materialul e insuficient și nedoveditor.

In Danemarca mulți preziată însă a lua în serios descoperirea polului nordic de către d-rul Cook.

*

Premiera lui „Chantecler" a lui Edmond Rostand va avea loc la 24 Ianuarie. Toată familia Rostand comptează acum în literatură. In afară de academician, se știe că soția lui, sub pseudonimul Rosemonde Gérard a scris un volum de admirabile poezii lirici.

Acum tînărul Maurice Rostand cucerește Parisul prin foarte reușite și spirituale strofe.

De la vrîsta de 13 ani el și-a văzut primele versuri publicate în „Les Annales".

*

Noua piesă a lui Sudermann, „Copii țărmului" pusă în scenă de Paul Lindau a avut un succes relativ.

*

Profesorul berlinez, Karl Halir, un popularizator în ale muzicei a murit la Wilmersdorf, în vrîsts de 50 de ani.

*

A apărut de supt presă vol. IV din *Ispisoace și Zapise*, de d. Gh. Ghibănescu profesor.

In acest volum s'au publicat doc. slavo-romîne din Archiva Sf. Spiridon din Iași pe un răstimp de 10 ani (1641—1651) adică de supt domnia lui Vasile Lupul.

Practica l. slavone în cancelaria domnească a durat pe tot timpul domniei lui V. Lupu, și a urmașilor săi, Gh. Ștefan, Ghica și Dabija Vodă, așa că Slavonismul nu l'a scos Vasile Vodă din cancelarie ci vremea și natura afacerilor.

Zilele acestea s'a pus supt presă vol. V, care va curprinde doc. de la 1651 încoace.

Pentru toată perioada slavonă, autorul pregătește un glosar de cuvinte slavone uzitate în cancelaria Moldovei, pentru a servi de studiu slaviștilor, atît ca lexic cît și ca forme flexionare de morfologie și sintască.

*

STRUNA ZILEI

SAP[redacted]ARIE TEATRALA

Un membru al comitetului teatral a zis, în ședință că, d-na Aglaia P.. e o spălătoreasă.

Ziarul

N'are skepsis, omul ista
Deși are 'nvățătura;
De aceea, cred, artista
I'o fi tras o.... spălătură.

Incercarea de atentat de ieri seara

După indemnul profesorului Cuza, un număr foarte restrins de studenți, sub ochii poliției, încearcă un atentat la libertatea presei: să confisce ziarul *Adevărul.*

De la săvîrșirea atentatului contra primului ministru, profesorul A. C. Cuza este vizibil excitat. A avut mai multe conciliabule cu studenții, care stau la dispoziția sa. Alaltă-eri, la cursul său de economie politică, a atacat cu vehemență, în special, *Adevărul* și eri de dimineață s'a știut că un anume număr de studenți, toți prieteni de ai d-lui Cuza, au hotărît să confisce ziarul *Adevărul*, care sosește în Iași cu trenul de 6 seara.

Cu toate acestea, poliția n'a luat nici o măsură, iar la sosirea trenului, nu se aflau în gară de cît 2 polițiști: comisarul gărei Apostol și sub-comisarul Busuioc

Intre acei care erau studenți se mai a flau și un redactor și doui reporteri ai ziarului liberal local, din care unul Bantaș, funcționar în grefa tribunalului; se mai aflau și Orest Panu, funcționar în ad-ția financiară și elevii Gărcineanu și Scorpan, acesta din urmă de la școala comercială superioară.

Cînd a sosit trenul, trei studenți, neîmpiedicați de nimeni s'au urcat în vagonul de bagaje, unde au scotocit toate pachetele și pe urmă în magazinul de bagaje, dar n'au găsit nimic, de oare ce nu poliția, dar persoane particulare luase din timp măsuri ca pachetele ziarului „Adevărul" să fie salvate.

*

Văzînd că n'au putut face nimic la gară și știind că pachetele ziarului *Adevărul* au fost transportate la depozit, pe cale studenții și elevii au mers la depozitul central al d-lui E. I. Brumer, unde au stat timp de o oră, vociferînd și amenințînd.

Nici un polițist n'a intervenit. Șeful siguranței publice, care este tovarăș la toate scandalurile studențești — stătea între studenți și avea aerul că protejă cu prezența sa, pe tulburători.

Tîrziu de tot a venit prefectul poliției, care a fost primit cu zeflemele de studenți.

*

Intre acestea, încelelalte părți ale orașului numărul Adevărului *se desfăcea cu mare activitate, de oare-ce se credea că el ar conținea ceza extra-ordinar, care ar fi indrituit oarecum o încercare de confiscare.*

Imprăștiindu-se studenții și aflînd că Adevărul *a fost desfăcut, ei au mers la chioșcul din str Golia, unde este vînzătoare o femee; apoi la chioșcul din fața Spiridoniei, unde iarăși vinde o femee și au întîlnit în drum un vînzător de ziare, au smuls un număr de foi și le au dus în piața Unirea rupîndu-le.*

*

Direcția Adevărului, *încunoștințată despre acest fapt, s'a plîns imediat la ministerul de interne, telegrafiind la Iași procurorului general și prefectului de poliție, despre care confrații noștri nu știu că sunt tovarăși de ai lui Cuza.*

*

Astă-noapte prefectul de poliție a primit o telegramă de la secretarul de la interne, prin care acesta cere să i se deie lămuriri asupra celor întîmplate eri seara.

Prefectul a răspuns telegrafie,—astă-zi dimineață, arătînd că un număr de studenți, au manifestat eri seara, în piață, contra Adevărului *și îndulcind faptele, căci este evident că poliția n'a văzut de cît cu ochi buni încercarea de atentat la libertatea presei, care, după cum suntem informați, se va repeta și în astă seară.*

*

Firește că cele întîmplate eri, sub patronajul poliției și al parchetului general, n'au putut produce mare impresie în Iași, în vedere că asemenea acte de anarhism, prin desa lor repetare în a doua Capitală, au început să se încetățănească.

Intrebăm totuși, dacă toate acestea nu dovedesc dreptatea afirmărilor noastre, că anarhia este tolerată la Universitate, ca și la parchetul general, ca și la poliție?

C.

Informații

❑ **Un candidat guvernamental falsificator.**—D. Ion Bontaș este candidatul guvernului la alegerea parțială de Duminecă, la Tutova.

Ei bine, acest prea onorabil (!) domn, fiind prins de președintele tribunalului Tutova, atestînd identitatea falșă a unui alegător falș, ca s'o încredințeze unui agent, a fost dat judecății și expulzat din sala unde se eliberau cărțile de alegător.

Iată procesul-verbal încheiat în această privință, de către președintele tribunalului Tutova, d. Bălășescu.

PROCES-VERBAL

Noi președintele tribunalului Tutova, constatăm că astăzi 23 Noembrie 1909, distribuind cărțile de alegător pentru anul 1909—1910, la prezentarea unui alegător pentru a i se elibera cartea, d. Ioan Bontaș oferindu-se ca martor **pentru stabilirea identității sale, ne-a afirmat că se numește Iftimie Teacă Ioan, înscris în colegiul al II lea de Cameră și al II-lea de Comună, pentru care am și făcut cartea de alegător cu No. 203 pe numele său și la predarea cărței în numele alegătorului.** Intrebîndu-l cum se numește și invitîndu-l a semna cartea ne-a declarat că el este Dobrea, **iar nu Iftimie Teacă Ioan și că nu știe semna, în urma căreia am oprit a se libera numitului cartea de alegător ce era făcută pe numele lui Iftimie Teacă Ioan.**

Pentru constatarea celor ce preced, am dresat prezentul proces-verbal.

Președinte, (ss) **Bălășescu**
Grefier, **V. Popa.**

❑ **Noul cerc cultural** din Iași caută a cuprinde în el toate elementele Universitare, magistratura și notabilitățile literare ale Iașilor. Scopul ce se urmărește e de a pune bazele unei mari publicațiuni științifice și literare, pentru a ținea recordul tuturor publicațiunilor similare și a arăta țării, că Iașii veghează.

De o cam dată membrii noului cerc cultural se mărginesc în lecții de texte pur științifice, și membrii s'au oprit asupra chestiilor de vechiul drept romînesc și cum lucrarea d-lui St. Gh. Longinescu a rîdicat chestia paternității pravilei lui Vasile Lupul și a legăturii sale cu pretinsa pravilă a lui Alexandru cel Bun.

Cu expunerea acestei chestiuni a fost însărcinat d. V. Bușilă, magistrat. Expunerea d-sale a provocat vii discuții în sînul cercului.

❑ Dr. Ladislaw Thót, din Ujpest (Ungaria) un poliglot consumat atît în limbile orientale cît și în toate limbile Europei, ocupîndu-se cu studii de drept a atins în chestiile de drept—legislația noastră romînească. Dorind a fi legat de o societate culturală s'a adresat președintelui societății științifice și literare din Iași și membrii societății în ședința de Luni sara au admis ca membru corespondont al ei pe d. dr. L. Thót.

❑ Astăzi seară Vineri, toți prietinii noștri din Huși se vor întruni la o mică agapă, la d. N. D Berea. Aceasta e un răspuns la infamiile ce presa Carpistă a debitat pe sama prietenului nostru acum cîte va zile.

❑ Serbarea pomului și a stelei de Crăciun se va face la Cercul didactic în ziua de 28 Decembrie de la oarele 4 p. m.

In acest scop s'a lansat o listă de subscriere către toți membrii cercului arătînd ce copii aduc fie care și cu ce sumă se înscriu ca cotizatori.

Se asigură că serbarea va fi din cele mai reușite, toți membrii cercului grăbindu-se a cotiza pentru a da un caracter mai grandios serbării.

❑ D. profesor universitar D. Pompei va ținea în seara de 19 Decembrie, la orele 8 jum. în aula universității, o conferență despre *„Trecutul școalelor noastre"*, cu scop de a se aduna un fond pentru crearea unei școli de corecție.

Biletele de intrare se găsesc la d. profesor C. Meissner și la cercul didactic, str. Lăpușneanu.

❑ O comisiune din București a fost zilele trecute la Burdujeni, unde a studiat terenul unde urmează a se construi abatorul prevăzut în convenția comercială cu Austria.

Terenul e situat în partea nord-vestică a gărei Burdujeni și actualmente se fac acolo sondaje de un inginer, trimes de ministerul de domenii.

❑ Miine seară Sîmbătă va avea loc la cersul militar, frumosul bal, organizat de Crncea Roșie a militarilor.

❑ In comisiunea examinatoare a candidaților la catedra de astronomie și geometrie analitică vacantă la Iași, facultatea din București a delegat pe domnii Țițeica și David Emanuel.

❑ Foile guvernului au reluat violențile și față de d. Fleva pe tema că a participat la întrunirea de protestare a cetățenilor fără deosebire de partid contra ilegalităților și bătăilor suferite de muncitori.

La menționarea acestor atacuri, d-nul Fleva a făcut azi într'un cerc politic următoarea reflecție:

— Dacă la isbucnirea răscoalelor era permis d-lui dr. I. Cantacuzino, actualul director general al serviciului sanitar, să prezideze întruniri, la „Dacia", cred că-mi era și mie permis să unesc la „Dacia", în vremuri foarte normale protestarea mea la aceea a cetățenilor în contra unor ilegalități și abuzuri.

❑ **Un incident s'a petrecut Marți la tribunalul Ilfov, secția I-a, în timpul cînd se judeca.**

D. Negrea, jude instructor, prezida fiind asistat de d. Antoniade. Fotoliul ministerului public era ocupat de d. Duca.

De cîte ori d. Duca era invitat să pună concluziuni d-sa rostia cîte-va cuvinte stînd cam tolănit pe fotoliul său.

D. Negrea l'a rugat de repețite ori să se ridice cînd depune concluziuni. Procurorul însă declară că nu va lua act de observația președintelui. Atunci se suspendă ședința și explicațiile au continuat între d-nii Negrea și Duca în sala de consiliu.

Conflictul luase așa proporțiuni și explicațiile au fost așa de vii, în cît impricinații și publicul din sala de audiență au luat cunoștiință de diferitele epitete ce s'au schimbat între cei doi magistrați.

❑ Doamnei Elisa Gh. Damaschin și minorilor li s'au acordat o pensie lunară de 350 lei.

❑ Sf. Sa. preotul Ioan Tătărășanu, parohul din Onești, a fost pus în retragere din oficiu.

❑ Mîne seară va avea loc la societatea de gimnastică Turn-Verein, o frumoasă serată dansantă.

❑ In Fălticeni s'a format un grup de 20 elevi, care vor pleca Duminică seara spre America.

❑ Se știe că anul trecut, o comisiune de medici din Bucovina, au venit la noi în țară pentru a face un studiu asupra combaterei pelagrei.

Acum comitetul dietei Bucovinei, a votat pentru anul 1910 suma de 13 mii coroane, care sumă va servi la combaterea p lagrei.

Candidații partidului conservator-democrat la alegerile parțiale sunt

Pentru colegiul I de Senat din Vaslui: d. Pavel Gorgos, fost deputat.

Pentru colegiul I de Senat din Muscel: d. general Geanoglu.

Pentru colegiul II de Senat din Iași: d. Gh. Lascăr, profesor, fost primar.

Pentru colegiul II de Cameră din Ilfov: d. D. P. Moruzzi, fost prefect al Capitalei.

Pentru colegiul II de Cameră din Tutova: d. Th. Iamandi, fost deputat.

❑ **Incercare de sinucidere.**—Tînărul l. luster, fost funcționar la cassa de bancă M. Wachtel din piața Unirea, a încercat să și puie capăt firului vieței, împușcîndu-se.

Numitul tînăr locuia de mai mult timp împreună cu mama sa, în strada Sf. Teodor No. 34. El e un tînăr de 19 ani și era o fire melancolică. A fost cît-va timp în serviciul cassei de bancă Wachtel, de unde însă astă-vară ieșise. A revenit din nou în serviciul acelei casse, însă acum o lună și jumătate a părăsit din nou serviciul. Mama sa îl cam certa din această cauză.

De cîte-va zile el era foarte abătut și nu spunea nimănui nimic. Aseară el a fost puțin în oraș, după care s'a reîntors apoi acasă. Pe la ora 1 și jumatate, tînărul luster, aflîndu-se singur în camera sa, își trase un glonte de revolver calibru 7, pe care'l fixase în tîmpla dreaptă. Din cauza emoției însă, el n'a putut fixa bine revolverul și gloantele a luat altă direcție.

La detunătura armei au alergat cei din casă, precum și sergentul din pont luster se afla trîntit pe pat, scaldat în sînge.

El a fost transportat imediat la spitalul Sf. Spridon, unde i s'au dat ajutoare. Glontele i-a fost extras. Starea lui nu e tocmai gravă.

Intrebat asupra cauzelor care l'au determinat la actul sinuciderii, tînărul luster a declarat că a făcut'o din cauză de neînțelegeri familiare.

❑ Ministerul de interne cere prefecturei județului să-i trimeată procesele verbale ale ședințelor consiliului județean din seziunea Octombrie.

❑ Locuitorii din satul Ulmii Noi, comuna Belcești, au cerut prefecturei județului ca să intervie pentru a se înființa o școală în satul lor, de oare ce școală din Belcești e departe de satul lor la 4 kilometri. Numiții locuitori pun la dispoziție localul și celelalte obiecte necesare.

❑ Administratorul plășii Tg. Frumos a trimes prefecturei județului un tablou de locuitorii care au arat terenuri speciale pentru semănatul lucernei și a altor nutreațe.

❑ Cea mai celebră dramă a nemuritorului Shakespeare, este fără îndoială „Otello" maurul din Veneția, semicivilizatul șef de armată, care'și omoară soția nevinovată, într'un mod atît de crud, atît de odios.

Această tragedie ne-o prezintă cinematograful Pathé-Frérès din sala Circului Sidoli în noul program de astă-seară Joi 10 Decembrie a.c. Dar nu numai jocul superior artistic al celebrităților teatrale din străinătate va interesa pe spectatori, ci și specialitatea absolut proprie a cinematografului de a ne reda scenele chiar în acele locuri, unde acțiunea se desfășoară. Această tragedie o vedem petrecîndu-se chiar în Veneția și cele mai fermecătoare privelişti ale acestui original oraș precum: Canal Grande, Podul Rialto, Palatul dogilor, Casa de aur etc. se perindează înaintea spectatorilor, fidel înregistrate de îngenioasele aparate.

Intreg programul este extrem de interesant și cuprinde între altele: Lăutarul din Cremona, celebra scriere a lui François Coppée de la Academia Franceză. Această piesă este jucată de artiștii teatrelor Sarah Bernhardt și Palais Royal din Paris. Apoi: Copiii lui Eduard, pagini criminale din Istoria Engliterei, reconstituite și puse în scenă de Carlo Rossi; O mare serbare la Yokahama (Japonia,) serbarea de 50 ani: Parazle, Muzicile, Cortegiul Pescarilor, Carul perlelor, Cîntecul național, Cortegiul gheișelor (fetelor) etc.—Servitoarea improvizată, comedie. — Cel mai tare soldat din lume, comedie. — Din Finlanda (nordul Rusiei) etc. etc.

Miine Sîmbătă 12 Decembrie, Mare Matineu la 3 ore ziua cu prețurile pe jumătate.

❑ Necunoscuți făcători de rele introducîndu se eri noaptea în pivnița d lui Anton Romeranu din com. Cotnari, au furat o mare cantitate de vin.

Tot în acea noapte locuitorului Neculai Pralea i s'a furat din casă suma de 300 lei și mai multe lucruri.

Bănuelile căzînd asupra lui Gh. Ursache care găzduise în acea noapte la Pralea, numitul a fost arestat.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar, comunicînd prefecturei județului că după rapoartele medicilor veterinari rezultă că mare parte din locuitori își inoculează vitele cu virus varialic în scop de a le feri contra varsatului și acest obicei fiind păgubitor comunelor rurale fiind-că creiază focare de boli, cere ca să ia măsuri de îndreptare pe viitor.

DIVERSE

— In Burdujeni a încetat din viață d-na Ana Alexandrescu, în vrîstă de 102 ani.

— Din Negrești se comunică că locuitorul Gavril Miron, eșind din spital și pornind spre Drăgușeni, a încetat subit din viață.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară, la casele din strada de Sus No. 191.

Sosind pompierii la timp, focul a fost localizat.

Uneltiri mizerabile

— Două documente extra-ordinare —

Colectiviştii vor să triumfe în aceste alegeri prin fapta odioasă a lui Stoienescu. Ei îndrăznesc să facă asemenea exploatare şi să afirme că partidul conservator-democrat nu este străin de atentatul contra d-lui Brătianu.

Avem sub ochi două documente, unul subscris de comitetul executiv al partidului liberal din Tutova, al doilea o telegramă—cu aluzii—a clubului liberal din Iaşi, care învederează perfect acestea.

Se pare că partidul liberal, care a venit la putere prin şrapnele, vrea să se menţie prin gloanţele ce l'ar purta în el primul ministru.

Să se menţie cum poate, dar să nu ne amestece pe noi în sărbătoarea ce şi-o face din atentatul contra celui mai nobil fiu al ţărei.

Partidul Naţional-Liberal-Bîrlad

Cetăţeni!

Un odios atentat s'a săvîrşit în seara de 8 Decembrie c. asupra d-lui Prim-Ministru Ioan I. C. Brătianu, iubitul şef al Partidului Naţional-Liberal!

Un individ de meserie lucrător, făcînd parte dintre sindicaliştii din capitală, a tras 2 gloanţe de revolver în potriva d-lui Brătianu cu gîndul criminal să-i curme zilele!

Pentru fericirea Ţărei atentatul n'a izbutit. Iubitul nostru şef s'a ales numai cu două răni uşoare, fără nici un pericol pentru viaţa sa.

Criminalul, care a săvîrşit oribila faptă este unelta mizerabilă a sindicaliştilor din Bucureşti, în mare parte străini, întărtaţi de d-l Tache Ionescu, Fleva şi toţi ai lor, în parlament şi întruniri publice.

CETAŢENI!

Toată ţara este indignată contra mişeilor, cari, au ajuns la crime pentru a întrona anarchia.

Dumnezeu nu le-a ajutat!

Trăiască Ioan I. C. Brătianu!

Comitetul executiv

*

Telegrama clubului liberal din Iaşi, trimisă d-lui Brătianu, sună ast-fel:

„Adînc indureraţi de odiosul atentat, săvîrşit asupra d-voastră, de netrebnicul, a cărui mînă au înarmat-o, *înstrăinaţii de neam, doritori ca ţara să fie lipsită de cel mai strălucit fiu al ei,* vă urăm grabnică însănătoşire, pentru fericirea patriei, care apreciindu-vă marea inteligenţă şi fierbinţele sentiment patriotic ce vă însufleţeşte şi-a pus toate speranţele în d-voastră.

Ultime informaţii

❑ *Rectorul Universităţei din Iaşi a fost primit ieri dimineaţă în audienţă de M. S. Regele. Audienţa a durat o oră.*

La invitaţia smerită, făcută în numele marelui colegiu universitar, ca Suveranul să bine-voiască a lua parte, în Octombrie viitor, la serbările jubiliare ale Universităţei din Iaşi, M. S. a răspuns:

— Voi veni cu mare plăcere. Nu trebuia să mă poftiţi: aşi fi venit Eu singur din datorie şi de dragoste pentru Universitatea din Iaşi — mai ales că, tot cu prilejul Universităţei Dv., va fi inaugurată şi statuia lui Cogălniceanu.

*

M. S. Regele se interesează foarte mult de statuia lui M. Kogălniceanu şi este foarte probabil, că va subscrie o nouă sumă de bani pentru realizarea ideei, de oarece suma de 10,000 lei pe care M. S. o subscrisese acum zece ani, a fost delapidată de Vizanti.

Dănănă-zi, primind în audienţă pe o rudă, prin alianţă, a nemuritorului bărbat de stat, M. S. Regele i a spus:

— Vom face ca statuia să fie ridicată.

*

Ministrul şcoalelor a acordat 12,000 lei pentru serbările jubilare ale Universităţei locale.

❑ **D. Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei, se va retrage în Februarie viitor, din această înaltă demnitate.**

Ca succesor a fost desemnat d. Emil Costinescu, actual ministru al finanţelor.

❑ *Inaltul guvern a trimis fonduri pentru alegerea parţială din Vaslui. Pachetele ideale le-a adus acolo secretarul general al ministerului de interne, care le-a predat prefectului Ghica, faţă fiind deputatul Sassu.*

Predarea cu mărturie a banilor, a fost făcută după unii, pentru a face plăcere d-lui Sassu, care este un aderent al votului obştesc; alţii pretind, că predarea în favor de martor a fost făcută pentru a împiedica pe prefectul Ghica să întrebuinţeze banii în alte scopuri, spre pildă, ca să zicem aşa, la refacerea şoselei ce duce la Ţibana.

Contrar ştirilor ce le dau ziarele, aflăm din sorginte medicală din Bucureşti, că din fericire nu va fi nevoe să se extragă glontele primului ministru, de oare-ce glontele n'a străbătut în corp, ci se află în ţesutul extern.

Starea d-lui I. I. Brătianu, aflăm din aceiaşi excelentă sorginte, este din cele mai bune. El s'a putut întreţine ieri, până tărziu seara, cu cei trei fraţi ai săi şi cu alţi membri ai familiei sale.

Procurorul general şi primul procuror ancheteazâ scenele de vandalism petrecute ieri seara. Ancheta se urmează şi în ce priveşte încercarea de a confisca Adevărul *şi reclamaţia prefectului poliţiei că a fost insultat de studenţi.*

Au fost citaţi: Rang, străin neîmpămîntinit; Bontăş, copist s III-a tribunalului; Păun, reporter la ziarul liberal local şi Gărniceanu, elev de liceu.

❑ Ministerul de interne cere prefecturei judeţului să-i trimeată un raport de modul cum s'au executat şi terminat învoelile agricole în judeţ precum şi cum s'au aplicat în cursul acestui an.

❑ Un accident s'a întîmplat eri după cum am anunţat la lucrările de restaurare a fostului palat administrativ.

O schele s'a rupt şi în acelaşi timp s'a surpat şi un zid. Nişte lucrători cari se aflau sus pe schele au căzut jos rănindu se.

Doui din ei, anume Constantin Leahu şi Dimitrie Zental au căzut sub dărămături şi s'au rănit foarte grav. Ei au coastele fracturate şi grave leziuni la cap şi pe corp.

Nenorociţii au fost transportaţi la spitalul Sft. Spiridon, unde au fost internaţi.

„Odiosul atentat" **contra d-lui Cuza.**— Un atentat foarte odios a fost operat ieri, sub seară, în contra pungei d-lui Cuza: d sa, cunoscut ca barbat econom, a fost nevoit să şi iee o birjă şi să cheltuiască un franc.

Iată împrejurările odioase în care a fost făptuit atentatul odios: doi elevi de liceu, aderenţi entusiaşti ai d lui Cuza, au auzit cînd un oare-care Kligher, nu Clingher, cum se credea, a zis că d. Cuza ar merita soarta d-lui Brătianu. Tocmai trecea d. Cuza. Odiosul fapt i-a fost comunicat. D. Cuza, crezînd că autorul ar fi jidan, i-a tras şapte beţe peste cap şi corp.

Apoi atentatorul fu dus la secţia III. D. Cuza lăsînd pe atentator acolo, plecă cu birja la palatul justiţiei. Peste puţin se întoarse la secţie cu procurorul general: la fapte mari, oameni mari.

Din ordinul procurorului general odiosul atentator se află încă depus la secţie. Peste noapte s'a făcut o percheziţie domiciliară la atentator acasă.

*

Atentatorul are 17 ani. E nebun. De trei ani sufere de grandomanie şi manie religioasă. Mania l'a îndemnat să treacă la protestantism. Kligher se crede a fi Christos. Zilnic i se dau doze mari de bromură.

Şi acest biet nebun, băiat de 17 ani, este deţinut închis fiind-că a operat un odios atentat asupra d lui Cuza: l'a făcut să cheltuiască *un franc.*

Onoare — parchetului general!

*

Mai delicioasă încă de cît întreaga această chestie este telegrama pe care după săvîrşirea atentatului, d. A. C. Cuza a adresat'o d-lui... V. G. Morţun.

Iată textul acelei telegrame:

Un **sindicalist** *evreu* **zionist**, *m'a ameninţat astă-seară pe str. Lăpuşneanu, că voi avea soarta d-lui Brătianu. Vă aduc cazul la cunoştinţa d-voastră.*

Am reclamat procurorului general.

A. C. Cuza
Profesor Universitar

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturei judeţului că supunînd Consiliului tecnic superior, proiectul de alimentare cu apă a oraşului Tg.-Frumos, consiliul a decis că nu se poate pronunţa asupra proiectului, pînă ce nu se vor cunoaşte condiţiunile în care comuna Iaşi consimte ca alimentarea cu apă a Tg.-Frumos să se recordeze cu conducta de aducţiune Timişeşti-Iaşi.

❑ Administratorul plăşei Podul-Iloae a raportat prefecturei judeţului că voind să inspecteze percepţia comunală a fost bruscat de perceptor, care a refuzat să se supună inspecţiei.

❑ Duminică 20 Decembrie orele 2 p. m. va avea loc în sala conservatorului de muzică din str. Banu producţia elevilor şi elevelor acelei şcoli.

Biletele se află de vînzare la direcţia conservatorului.

❑ Ministerul industriei a cerut prefecturei judeţului să-i trimeată budgetul judeţului Iaşi.

❑ D. Const. Cerchez, primarul comunei Lungani, dîndu-şi demisia din această demnitate pe care a ocupat-o mai bine de zece ani a trimes o adresă prefecturei judeţului prin care arată că voind să ţină o întrunire locuitorilor pentru a le arata ce a făcut pentru ei în acest timp roagă şi pe d. prefect de judeţ să asiste în persoană la acea întrunire.

❑ Mîine Sîmbătă 12 Decembrie se va oficia ca în toţi anii, cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Spiridon.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, Egumenul bisericei, asistat de întregul cler şi acompaniat de corul bisericei.

Vor asista epitropii şi toţi funcţionarii casei.

❑ Dupe ani de suferinţi a încetat astă-zi din viaţă la Viena, doctorul N. Botezat, fost medic al spitalului Spiridoniei din Iaşi şi unul din cei mai apreciaţi medici practici.

❑ D. Matei B. Cantacuzino a fost confirmat de minister ca delegat al facultăţei juridice în senatul Universitar.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

In chestia atentatului contra d-lui Brătianu

— Noui amănunte —

Bănuiala.—Cercetările parchetului şi ale poliţiei.—Descinderile.— Noile arestări.—Ce spune acum atentatorul.—La prietinii şi cunoscuţii lui.—Starea lui Stoinescu.—Acasă la primul ministru.—Buletinul medical de azi.—Alte amănunte.

(De la corespondentul nostru particular)

Bucureşti 11 Decembrie

Chestia atentatului săvîrşit contra primului ministru, continuă să preoccupă pe cei din Capitală. In toate părţile nu se discută de cît despre acest fapt, dezaprobat, de altmintreli de toată lumea. Cea mai mare parte continuă în a susţinea, că nu e vorba de un atentat politic şi că autorul e un descreierat şi nebun.

Autorităţile însă, nu au aceiaşi părere. De şi autorul a mărturisit că nimeni nu l'a pus la cale şi că n'are complici, totuşi autorităţile bănuiesc că complicii ar exista şi poliţia pe de-o parte, iar parchetul pe de altă parte, continuă să facă cercetări şi percheziţii, prin diferitele părţi ale Capitalei.

Cercetările de aseară

Aseară agenţii poliţiei, după indicaţiile ce le-au primit, au făcut mai multe descinderi.

Prima descindere au făcut-o la femeea Paraschiva Moha, din strada Pandele Dinu, — foasta gazdă a lui Stoenescu-Stoian.

Aceasta, întrebată asupra antecedentelor lui Stoenescu, a declarat că el era foarte retras, că nu vorbea mai cu nimeni şi că adese-ori şedea acasă seară şi citea.

De asemenea s'au făcut percheziţii pe la mai mulţi cunoscuţi şi prieteni ai atentatorului Stoenescu, care au fost citaţi la poliţie şi interogaţi.

Din declaraţiile făcute de aceştia, rezultă că n'au avut nici un amestec în fapta săvîrşită de Stoenescu şi că n'aveau nici o legătură mai intimă cu acesta.

Cîţi-va suspecţi însă, au fost arestaţi şi menţinuţi la poliţie.

La parchet de asemeni se continuă cu ancheta. S'au luat însă cele mai riguroase măsuri pentru ca să nu se comunice nimic din cercetările făcute. Ziariştilor li s'a refuzat a li se da informaţiuni.

Svonul în capitală despre expulzările ce le-ar plănui guvernul, persistă.

*

Starea lui Stoenescu, care se află încă în spitalul Brâncovenesc, s'a îmbunătăţit. Medicii spun că el ar avea cîteva vase sanguine rupte.

Aseară el a fost supus unui nou interogator, în speranţa că va face ceva declaraţiuni.

Stoenescu însă continuă să se vaiete şi nu spune de cît doar atît că: „mizeria şi scumpetea traiului" l'au determinat la comiterea atentatului.

Starea lui este afară de pericol. Astă noapte a dormit bine.

*

Oamenii politici continuă să vină la locuinţa primului ministru pentru a se informa de starea sănătăţei.

Buletinul medical care a apărut azi dimineaţă spune că starea sănătăţei primului ministru este foarte bună şi că noaptea a fost liniştită.

Medicii care îngrijesc de sanatatea d-lui Ionel Brătianu, întrebaţi azi dimineaţă, au declarat că bolnavul se află în afară de ori-ce pericol şi că starea sănătăţei e cît se poate de satisfăcătoare.

*

ora 2 jum.

Un consiliu de miniştri s'a ţinut azi dimineaţă.

O parte din membrii guvernului au fost de părere şi au cerut să se ia măsuri restrictive în contra sindicaliştilor. Alţii însă au fost contra acestei propuneri. Discuţia, în consiliu, a fost foarte furtunoasă.

*

Poliţia continuă să răspîndească svonul cum că s'ar fi descoperit un complot de 12 indivizi, care s'ar fi hotărît să atenteze la viaţa miniştrilor.

De fapt însă, nu e nimic adevărat. D. Ioan Brătescu, de la care un ziar din Capitală spune că ar fi luat un interview, desminte faptul. D sa zice că a declarat unei persoane că ar fi auzit într'un local public cum că ar fi un complot pus la cale. N'a făcut însă nici-o declaraţie, la nici un ziarist.

Azi dimineaţă poliţia a făcut o descindere acasă la sindicalistul N. D. Cocea, bănuit că ar fi unul din cei 12 cu complotul, svonit de poliţie. Nu s'a găsit însă nimic la el şi din declaraţiile făcute de acesta, rezultă că el n'avea nimic comun cu atentatorul Stoenescu.

*

Sindicaliştii c. f. r. au ţinut aseară o întrunire şi au protestat contra atentatului comis de Stoenescu-Stoian, contra primului ministru.

La întrebările ce li s'au pus de către poliţie, care a făcut şi aci o descindere au declarat că Sindicatul n'avea nimic comun cu Stoenescu, a cărui faptă ei o dezaprobă.

*

Ultimul buletin medical asupra sănătăţei primului ministru spune:

„Starea sănătăţei este satisfăcătoare. Nici o complicaţiune nu s'a ivit. Căldura 37 grade, pulsul 74.

Aseară primul ministru a stat mai multe ore de vorbă cu cei trei fraţi al săi, şi a băut un pahar cu apă".

SENATUL

Bucureşti. — La deschiderea şedinţei, preşedintele dă citire unei scrisori trimisă de d. Ferekide, preşedintele Camerei, prin care protestează contra celor afirmate de d. N. Xenopol, cum că ar fi pledat pentru Moki Fischer în chestia trusturilor.

Scrisoarea aceasta a fost cetită în lipsa d-lui N. Xenopol.

N'a trecut însă mult şi a sosit d. N. Xenepol. D-sa, cerînd cuvîntul, spune că n'are obiceiul de a afirma ceva, până ce nu se convinge. Cele susţinute cu privira la d. Ferekide sunt adevărate.

D. N. Xenopol zice apoi că, precum preşedintele Camerei a trimes o scrisoare Senatului, tot aşa şi preşedintele Senatului să trimeată d-lui Ferekide o scrisoare, prin care să 'i ceară să se explice în afacerea trusturilor Fischer.

D. C. Disescu, anunţă o interpelare în chestia crizei sinodale, cerînd să i se puie la dispoziţie dosarele necesare, iar d. C. C. Arion o interpelare în chestia Maiorescu.

Comisia Senatului

Bucureşti.—Astă zi la oarele 11 comisiunea senatului pentru a duce suveranilor răspunsul la adresă, s'a prezentat la palat.

Comisiunea se compune din d-nii: Cantacuzino-Paşcanu, Ilariu Isvoranu, general Iarca, Aug. Frătilă, Albu Stefan, Filoti Nestor, Zaharia Emil, P. Brătăşeanu, Ch. Chiriacescu, P. Mareş, Caton Leca, Gr. Buicliu, Al. Comăniţă, P. S. S. Episcopul de Rîmnic, N Xenopol D. Ghica, Ar. Bontaş, I. Theodor, Ciochină C., Alex. Vericeanu şi dr. Jugureanu.

Parlamentul

Bucureşti.—Parlamentul a luat vacanţă pînă Luni, pentru ca deputaţii şi senatorii să poată lua parte la alegerile parţiale.

Audienţă

Bucureşti.—D. Ioan Lahovari a fost primit în audienţă de M. S. Regele.

Comisia istorică

Bucureşti.—Toate secţiunile senatului, afară de secţia V-a, au admis proectul propus de d. Spiru Haret pentru înfiinţarea comisiunei istorice.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi dimineaţă s'a efectuat tragerea clasei I-a a loteriei romîne.

Au cîştigat:

40000 lei No. 662 şi 300 lei.
20000 lei No. 5013.
5000 lei No. 18706.
2000 lei No. 1229.
1000 lei No. 39902.
500 lei No. 16466, 18864.
300 lei No. 10339, 52217, 57931.
200 lei No. 26563, 47503, 7108, 48406, 51293.
150 lei No. 6235, 11752, 16665, 28027, 39548, 54289, 55132, 6622, 9537, 93073, 55, 447, 55360, 10422, 25729, 33637, 35407, 44840, 44265, 52394, 14627, 27506, 50081, 47401, 48694.

MAGASINUL CENTRAL

GH. ALEXIADIS

STR. GOLIA 48

Aducem la cunoştinţa numeroasei noastre clientete ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale şi Dilicatese din str. Golia şi Piaţa Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.

Se primesc comenzi, serviciurile gratis la domiciliu de la 10 lei în sus.

Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,

Avînd în deposit:

Licheuri străine şi indigene şi tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.

Exposiţie diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.

Preţuri Moderate

LA FARMACIA Doctor A. RATIANU este vacant un post de asistent. Se acceptă numai o persoană cu foarte bune referenţe.

BUCUREŞTI

Hotel „UNION"

— STRADA REGALA 6 —

Situat în apropiere de toate autorităţile şi centrul comercial.

Camere începînd de la 2 lei.. Hotelul a fost luat sub conducerea d-lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iaşi şi înzestrat cu tot confortul necesar.

90 camere complect reînoite şi frumos aranjate.

Lumină electrică.—Tramvai în faţa hotelului.—Telefon.

Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieşenilor în special precum şi a tuturor pasagerilor din Moldova.

Cafene şi restaurant

Victor G. Cristofor
AVOCAT
Iaşi, Strada Golia No. 42

Iaşi, str. Lăpuşneanu

EXPOZIŢIA

ISER

DESCHISĂ DE ASTĂ-ZI

4 DECEMBRIE 1909

Intrarea 50 bani

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Română 22

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fant)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.
Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Preţurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel prin str. Palat

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinterie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se a dresa : Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

PONDOIR pitoresc
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS
Cloture de Chasse, le mètre... 0f 28
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 3 50
Porte-Bouteilles, pour 200 Flacons... 5 »
Envoi franco de l'Album sur demande

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

4420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la **3** ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 1 a Loteriei VII
s'au pus în vânzare

Tragerea la
la 11 Decembrie 1909

Se poate cîştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 40,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 898 — Vineri 18 Decembrie 1909

Reglementarea dreptului de asociație muncitorilor

— Act pripit și necomplect —

După fapta odioasă a unui zmintit, guvernul liberal, influențat de patimă și ură, s'a grăbit să presinte parlamentului o lege excepțională de importanța și gravitatea aceleia impotriva dreptului de asociațiune și de grevă a clasei muncitorilor.

Găsesc două observațiuni de făcut față de această procedare: Mai întîi, nu se legiferează nici o dată într'o stare de agitare a spiretelor influențate de pasiune, de rezbunare, cînd emoțiile sunt mai puternice de cît reflecțiile și din care cauze e foarte greu să poți păstra sîngele rece. In ast fel de împrejurări, un guvern cuminte lasă loc timpului, ca să împrăștie atmosfera încărcată, și numai după ce totul a reîntrat în liniștea normală, ia măsurile necesare ca să preîntimpine ori-ce ar putea să turbure viața publică.

Graba însă, cu care s'a operat acest act de represiune, face ca proiectul de lege propus, să prezinte caracterul unui fapt pătimaș, și cred că numai prudent nu poate să fie în împrejurările de față.

A doua observațiune constă în aceea, că, proiectul de lege trebuia să urmeze altor reforme mai eficace, pentru lucrătorii de la orașe, sau cel puțin să fi căutat a le acorda oarecare avantaje chiar prin proiectul alcătuit, căci așa cum se prezintă conține multe insuficiențe, multe lacune. Se vede efectul grabei cu care a fost lucrat, dorința de a prezenta ceva repede, dar necomplect și neîndestulător pregătit.

Să mă explic: Măsura aceasta de represiune privește o clasă de cetățeni, din cele mai productive și mai folositoare țărei, care în tot timpul a fost lasată în părăsire și nu s'a făcut pentru ea atîta cît ar fi trebuit să se facă de partidele politice.

Nicăiere, ca în țara noastră, legislațiunea uvrieră nu e mai saracă și mai lipsită de legi proteguitoare muncei, sănătății și vieții lucrătorilor. Această clasă socială, care reprezintă munca productivă și talentul specialităților profesionale, n'a trăit și n'a progresat pînă acuma de cît grație propriei ei vitalități, propriei ei tenacități de a munci și de a trăi. Și față cu nepăsarea și lipsa de grijă de pînă astă-zi, clasa muncitorilor de la orașe a avut de dus lupte mari și grele, cari o onorează.

Cu toată situațiunea vitrigă creată de legile țărei, muncitorii au luptat însă în liniște, pentru îmbunătățirea soartei lor.

Ce legi proteguitoare muncitorilor avem în țara noastră? Aproape nici una. Din cauza lipsei de măsuri pentru asigurarea muncei, sănătății și vieții lor, contra riscurilor de ori-ce natură, muncitorii orașelor se vedeau nevoiți ca să se intereseze singuri de soarta lor, căutînd să-și cucerească drepturile pe calea organizațiilor în asociațiuni. Erau sau nu legale aceste asociații? Evident că da.

Nefiind alcătuită nici o legislație ca în Franța, Germania, Anglia, care să corespundă unei vieți moderne a muncitorilor, și cît timp asociațiile lor nu au de scop de cît căutarea acestor drepturi pe căi pacinice și legale, nimeni nu-i poate lovi în aceste organizații.

Iată însă că guvernul, motivat de un odios atentat încercat împotriva primului ministru, vine cu o lege pur și simplu de restricțiunea asociațiunilor, fără ca să se mai ocupe și de măsurile de îndreptare a soartei acestor muncitori. Aci găsesc iarăși că guvernul liberal a păcătuit, ca formă și ca fond.

Prin proiectul de lege ast-fel cum l'a alcătuit, în grabă și cu multe insuficiențe, nu s'au îndepărtat cu nimic, cauzele cari împing la acte desperate și cari în mod fatal dau naștere la indivizi de felul atentatorului. Trebuia ca înainte de a se reglementa dreptul de asociație să se facă mai întăi legi ocrotitoare muncei, să se ia măsuri ca să ușureze traiul celor nevoiași.

Ingrădind drepturile lucrătorilor prin o legislațiune uvrieră, ca în toate țările civilizate, ar fi putut în urmă guvernul liberal să se gîndească și la această lege de represiune, dacă o crede numai de cît necesară în interesul ordinei publice.

Procedînd însă numai cu luarea de măsuri draconice, fără ca să le acorde nici un avantaj, partidul liberal a făcut și cu această pretinsă reformă un act pripit, necomplect și neîndestulător.

Lascar Antoniu

SALVATORUL

D. I. I. Brătianu s'a demis, fără termen, de la ministerul de interne și cu termen de 15 zile de la prețedinția consiliului de miniștri.

Peste două săptămîni d-sa va putea fi ministru fără portofoliu, dar nu va putea fi și cu portofoliu. Această combinație, la vrista de 46 ani, este cam curioasă.

Curioasă este, dar ne explică un ziar junimist ce este la mijloc.

Epoca **este entuziastă de intrarea d-lui Ferekide în minister. Această intrare nu poate întări guvernul, declară ziarul junimist, fiindcă, zicem noi, întăritura guvernului nu convine opoziției. Dar, prin intrarea fostului prezident al Camerei, „partidul liberal a dat tot ce putea să dea mai mult ... contravențione fără importanță. O ceată de turburători, dacă d. Ferekide va lucra cu toată** *energia de care este capabil,* **va dovedi că a adus partidului o nouă jertfă".**

Asta ie nota sinceră. „Energia de care este capabil" conține un întreg tablou sinistru: d. Ferekide este capabil să scoată armata, să facă vărsări de sînge, să tortureze, să expulzeze și de.... acesta ie visul generos predominant.

D. Brătianu n'ar fi putut face la fel. El este la debutul șefiei de partid, el ar avea să dee socoteală, lui i este rezervată încă onoarea de a fi primit de cancelarii statelor mari, de a sta la dejun cu Regele Angliei.

D. Ferekide, însă, ie un simplu pasager: astăzi ie avocatul lui Fischer, într'o chestie delicată, mîine ie ministru de interne cu misia nobilă de a face „o nouă jertfă", mai drept noui jertfe de oameni. Poimîne, iarăși, va urca scările creditului rural și casei rurale...

Asemenea bărbat de stat, incapabil de a se releva prin ceva serios, dispus, însă, ori cînd, să facă nobile jertfe, asemenea om convine perfect acelora, cari se opintesc să facă fapte rele.

De aceea ivirea omului energic la la cel mai important minister al țărei, place grozav externului Duca, canibalului Nădejde, și firește d-lui N Filipescu.

De aceea d. Ferekide se vede lăudat și în *Viitorul* **și în** *Voința* **și, iarăși natural, în** *Epoca.*

Oribile vremuri!

Să-și facă datoria

Cîteva zile de-a rîndul s'a reprodus faptul confiscărei ziarului „Adevărul", de către o parte din studenții leșeni. Mă rog ce însamnă aceasta? Cum, de la Dorohoi, la Severin, lumea poate ceti acest ziar, neîmpiedicată, numai la Iași nu se poate? S'a suprimat libertatea de răspîndire a acestui ziar? Și cine a decretat'o? Toate autoritățile publice la un loc, n'ar putea-o face, libertatea presei fiind garantată de constituție, și un mănunchiu de tineri, fără nici o autoritate morală, se dedau zilnic la violențe de fapt neiertate, sub ochii autorităților neputincioase sau tolerante. Ie permis, ie admisibil așa ceva? Și să se noteze că printre acești tineri sînt și funcționari publici. Libertatea noastră de acțiune, merge pănă acolo unde începe ignirea drepturilor altuia, sau tulburarea ordinei, de îndată ce așa ceva se produce, autoritatea ie datoare să intervie și să restabilească echilibrul. Altmintreli ne găsim în plină desordine socială, tulburători și tulburați, schimbînd succesiv de rol, pentru stabilirea molestării sau pentru înfrîngerea iei. Se ajunge la vendetta. Ie tolerabil așa ceva unei societăți care se pretinde civilizată? Ie permis așa ceva unor tineri, pe cari părinții îi trimit și întrețin la școală, să învețe carte, iar țara le dă mijlocul de a se instrui și educa, făcînd imense și reale sacrificii pentru iei? Ințeleg, ca acest tineret, încălzit de cele mai curate sentimente și idealuri, naționale și omenești, să fie campionul lor. Ințeleg să se manifesteze prin scris și prin graiu, unicele mijloace de a se manifesta civilizat. Ințeleg să lupte cu toată erudițiunea și forța de convingere, cu cari doctrinele științifice, artistice și sociale, din școala superioară, care le va desăvîrși cultura, îi deprind a trata lucrurile. Ințeleg chiar să aibă concepții literare, artistice și sociale, fundamental diferite de ale marii majorități. Dar nu înțeleg, și nu pot pricepe, cum își permit, să se scoboare în stradă, și să se dedeie la mijloace de fapt cari n'ar onora nici pe agramați, și cari se explică la pieile roșii sau alți salbatici, dar atîta tot. Avînd la îndămînă, mijloace de luptă și civilizate și cinstitoare, să întrebuințeze mijloace salbatece și dezonorante, iată ceia ce nu pricep, mai ales la tineri cari au chemarea și putința de a deveni oameni cît mai civilizați, cît mai mulți. Și dacă d-lor nu vor ori sînt împiedecați, de a urma căi legale, și a nu asculta de glasul cuviinței și al ordinei, apoi autoritățile nu pot sta nepăsătoare. A nu lua serioase măsuri polițienești de înfrînare a acestor apucături anarhice, ie sau o ticăloșie ori neputință din partea autorității de a putea menține ordinea, sau o toleranță vinovată, pănă la complicitate. Un nefericit birjar, dacă i se stînge un felinar, ie dus la secție, maltratat adesea, constrîns ... contravențione fără importanță. O ceată de turburători, impiedică o manifestare de viață publică, garantată de constituție, o împiedică prin mijloace violente și de fapt, și nici o autoritate nu se mișcă Se poate?

A, dar autoritatea polițienească stă nepăsătoare, fie din neputință, fie din nepricepere, fie din indolență, fie din toleranța culpabilă, ce face însă autoritatea școlară? Această autoritate, are datoria să intervină și acele elemente cari aduc atingere prestigiului și demnității școalei, fie profesori, fie elevi, cată să fie constrînse pe căi legale, a reveni la sentimentele adevarate. Nu se pot readuce, se suprimă. Pentru un cioban ori cîte-va oi bolnave ori rătăcite, nu ie iertat a lasa să se infecteze și să piară turma întreagă. Autoritatea universitară superioară a abdicat la drepturile și îndatoririle sale? Să o spună, să continue a rămîne impasibilă și atunci, cetățenii vor aviza singuri la cele ce trebuie să facă, în stadiul de legitimă aparare a drepturilor lor jignite, de către proprii lor copii.

La incortode insolite, la gesturi necuviincioase și la acțiuni anarhice însă, datoria tuturor oameniilor de bine ie să le oprească și să le reducă, iar cînd aceasta nu ie posibil, atunci să le *reprime cu cea din urmă vigoare și energie.*

Autoritățile însă să-și facă datoria.

O. A. Teodoreanu.

CATE VA NOTE

Două omoplate și alte zeflemele.

Un ziar din București publică rezultatul examenului radiografic ce a fost făcut rănilor d-lui Brătianu.

„Eri dimineață, comunică reporterul, s'a făcut, *în sfîrșit,* examenul radiografic *al d-lui Brătianu".*

Știrea aceasta conține un protest tainic: examenul radiografic al „d-lui Brătianu" s'ar fi putut face cu mult înainte, dar s'a făcut „în sfîrșit".

Iată rezultatul examenului d-lui Brătianu: „unul din gloanțe a intrat „printre" *omoplate* și a ajuns la o distanță extrem de apropiată de aortă".

Omul are, deci, două omoplate, cari sunt așezate unul lîngă celalalt, iar aorta vine în megieșie cu cele două omoplate.

„Medicii, continuă reporterul, au constatat că bolnavul se află în afară de pericol, *de și d-sa a avut un noroc extrem, dat înfima distanță a primului glonte în aortă".*

Examenul radiografic a d-lui Brătianu „a constatat" deci, că d-sa se află în afară de pericol, de și a avut un noroc extrem, care noroc extrem s'a constatat radiografic prin infima distanță a glontelui în aortă".

Neînțeleasă radiografie!

*

Firmă nouă In Iași, protocolată la tribunal: „la primul crematoriu romîn —societate pentru ars gazete".

*

Evenimentul declară că partidul conservator va susținea partidul liberal, că-l va urma și că dacă conservatorii vor fi chemați la putere vor continua opera liberalilor.

Vrea să zică îs tot una. Conservator sau liberal ie exact acelaș lucru.

Atunci de ce ar mai umbla după putere conservatorii, de ce cearcă să se trîntească ei însă și, trîntind pe liberali?

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

OAMENI ȘI LUCRURI

SCRISOARE DESCHISĂ

D-lui Matei B. Cantacuzino

Ar fi o fățărnicie din parte-mi, dacă n'aș mărturisi c'am simțit oare care mîndrie și mulțumire, cetind notița indiscretă prin care „Opinia" divulgă părerea bună pe care ați bine voit a o exprima, ocazional, despre modestele mele producțiuni gazetărești. Sunt, dară, cu atît mai nedumerit văzînd ca, pentru a doua oară, apar în ziarul oficial al partidului de sub prezidența dv., o serie de insinuări grossiere pe seama mea sub titlul provocător: „Să se expulzeze"!

Delatorul anonim,—ale cărui speranțe nu se vor realiză, îl asigur!—îndrăznește să aștearnă pe hîrtie, în ziarul dv., o serie de născociri și de infamii, cu bună știință că sunt mincinoase în întregimea lor Și ca dovadă, îl sfidez să probeze măcar una din cele patru afirmări și anume.

Că am fost cînd-va „agitator socialist", așa că să pot fi astă-zi poreclit „un vechiu agitator socialist",—deși nu văd întru cît aceasta, în loc de a-mi procură oare-cari avantagii, m'ar face expulzabil sub guvernul actual...

Că, in vr'un ziar oare care, în vr'un timp oare-care aș fi „batjocorit curentul naționalist din țeară".

Afară dacă prin „curent naționalist" s'ar fi înțelegînd acele manifestări bolnăvicioase pe care dv. între cei dintăiu, le-ați demascat și infierat din înălțimea catedrei universitare, și în Senatul universitar după atentatul încercat de studenți, noaptea, în locuința mea.

Că prin „Opinia" și „Adevărul" aș fi cerut „în mod amenințător readucerea lui Racovski în țară". De la apariția „chestiei Racowski" n'am scris în „Adevărul" de cît un singur articol: „Iașii și Maiorescu", Iar în „Opinia",—colecția e de față—tot ce am scris e semnat și lesne controlabil.

Că, în fine, aș fi scris *apeluri incendiare,* ca publicul să protesteze". In contra cui? In favoarea cui?..

Sfidez încă odată pe anonimul calomniator să dovedească vre-una din îndrăznețele insinuări și mă oblig, la prezentarea probei, să i satisfac dorința,— să mă „azvîrl" singur „peste graniță". Dar proba n'o va face, pentru că inconștientul, care nu are curagiul de a-și semna proza cea veninoasă, rîde, el cel dintăiu, de cîte a inventat și debitat, rîde de acele invențiuni cari în'rec, în prostia lor, tot ce am văzut tipărit pe unde-va, în aproape două zeci de ani de cînd urmăresc ziarele; cari întrec, în cinismul lor, tot ce un ziarist poate săvîrși în contra demnității gazetărești scoborîndu-se la rolul unui denunțiant pervers.

Știu că nu e demn, că aproape nu e serios de a da luare aminte unor asemenea produse publicistice, Dar mă întreb cu ce drept se adăpostesc ele sub autoritatea dv., de om cavaler, de intelectual onest, de șef local al unui partid politic, pe care-l reprezintă ziarul în chestiune, cu invențiunile, cu delațiunile sale cu tot?

Rodion.

In jurul unui discurs

— Maiorescu contra Riegler? —

Anunțîndu-se că va apărea în broșură cuvîntarea rostită de profesorul Riegler, cu ocazia solemnității universitare în onoarea d-lui Maiorescu, credem util a releva un fapt și anume. In anumite cercuri, sub influența unui cunoscut agitator se exploatează legenda că d. Titu Maiorescu ar fi „combătut" cele zise de d dr. Rieglor și așa mai departe. Ba însu-și ziarul oficial al partidului politic căruia-i aparține profesorul iașan, nu i-a cruțat o severă morală și reprimandă, chiar dacă nu l'a maltratat ca pe celalalt partizan, pe d. dr. Leon.

Cum stau lucrurile în realitate?

D. Maiorescu a aratat, foarte pe scurt, începuturile activității literare junimiste în Iași, zicînd între altele:

„Cum ori-ce fenomen în lume este stăpînit de legea evoluțiunei, mișcarea începută la Iași, într'un cerc intim, a fost apoi îndemnată să se întindă mai departe și să se transforme"

După ce a vorbit de „Idealizmul" Junimei în modul următor:

„Trebue să fi fost și un element pozitiv cu puterea de a se înrădăcina în generațiile următoare. Acest element care leagă, ca un fir roșu, feluritele manifestări ale activității noastre împreunate, fie prelegerile din școală, fie conferențele populare, fie articolele din Revistă, îl pot exprima cu un singur cuvînt, care încetează de a fi banal îndată ce este luat în adevăratul lui înțeles: *Idealismul,* de a cărui biruință finală eram și am ramas convinși. Aci era pentru mine îndeosebi isvorul optinismului care nu m'a găsit nici odată."

A insistat apoi asupra optimismului său, zicînd textual:

„...Eu, domnilor, numai pesimist n'am fost nici odată, *și toată activitatea noastră din Iași dovedește o nesfîrmurită încredere în vitalitatea și prin urmare în propresul poporului romînesc.*

Asupra cazurilor exacte ale unui asemenea progres este o mare cotroversă în lumea de astă zi și a atins-o întrucîtva și d. dr. Riegler. Cei de tot moderni susțin că numai interesele economice învîrtesc istoria popoarelor. (Cînd ați ști, domnilor, cîte modernități de aceste am văzut eu devenind vechituri!). Alții sunt încredințați, că alături de elementele ecoconomice și deasupra lor, *trebuințele sufletești hotărăsc soarta oamenilor.* Această din urmă credință a fost a noastră, a bătrînilor de astă-zi, cari au fundat „Junimea" de atunci. Cu acest idealism am putut cîștiga inima Iașilor, căci ei, cari aduseră jertfa Unirei, simțeau ce însemnează idealul în istoria unui neam.

Religia pentru cei mulți, arta frumoasă pentru mai puțini, meditarea filosofică pentru cîți-va, în vremile din urmă idea naționalității: iată fermentul cel mai activ în viața popoarelor."

*

Aluzia, din paranteză, cu „modernitățile" e probabil la vechile lui polemici cu reprezentații „materializmului economic", sau „cei de tot moderni" cum le zice d. Maiorescu. Dar nicăiri nu se poate ceti o dezaprobare a discursului d-lui profesor Riegler care în substanțiala-i cuvîntare nu se depărtase întru nimic de însuși credințele d-lui Maiorescu. D-sa a zis între altele:

„...Cele dintăi principii de filosofie le am învățat în cartea d-tale „Logica".

In acel timp era un curent foarte puternic pentru științele positive. Aceasta se explică prin faptul că profesorii noștri de științele pozitive: Cobîlcescu, Poni, Melik, Culianu etc. prin farmecul cursurilor lor și prin autoritatea lor științifică, ajutat de

tendinţele materialiste din acel timp, au deşteptat în noi tinerii, o mare dragoste pentru acele ştiinţi.

In curînd însă orizontul gîndirilor noastre a început să se lărgească. Invăţînd şi aprofundînd din ce în ce mai mult cunoştinţele expuse într'un mod maestral în „Logica“ d-voastră, am văzut că gîndirea este supusă unor legi precise întocmai ca şi legile fisice, chimice şi biologice şi că studiul ştiinţelor naturale, în sensul larg al cuvîntului, nu poate să fie despărţit de studiul filosofiei.“

Şi după ce expune cele mai recente şi mai minunate cuceriri ale ştiinţei:

„Eu unul nu combat credinţa religioasă, căci masa mare a poporului are nevoe de dînsa. Dar plîng pe acela care califică de imorală pe un om care are altă credinţă, chiar de ar fi contrară lui. Ori ce om care vorbeşte din convingere este religios şi prefer un om logic şi consecvent unui om lipsit de raţiunea sănătoasă, ori cît de credincios ar fi.

Nici nu este drept a impune cuiva cutare sau cutare dogmă sau credinţă fiind că am atenta la libertatea gîndirei care este indispensabilă progresului umanităţei.

Cu toţii fără deosebire de dogmă suntem religioşi, îndată ce aderăm la preceptele fundamentale a futuror religiunilor şi care se rezumă în cuvintele marelui poet Goethe: „Omul trebue să fie milistiv, bun şi drept“.

Apoi, despre rolul social şi naţional a ştiinţelor pozitive:

„Astfel trebue să privim ştiinţele positive. Aceste pe deoparte am contribuit într'un mod puternic *la ridicarea nivelului economic naţional al poporelor*, iară pe de altă parte ele caută să stabilească relaţiunile diferitelor puteri naturale şi readucerea lor la o singură putere“.

Nicăiri, d. dr Riegler nu s'a rostit ca unul dintre cei „de tot moderni“ care susţin că nu numai interesele economice învîrtesc popoarele şi nu d-sale, în tot cazul, s'au adresat cuvinteie ironice ale d-lui Maiorescu, după cum insinuiază cei cari şi de astă-dată vor să pescuiască în apă tulbure. D sa a arătat că ştiinţele pozitive tind la ajungerea unui ideal mare în univers,—aflarea adevărului, a purului şi unicului adevăr şi pentru a sintetiza meritul şi influenţa şefului junimiştilor, a găsit această formulă plastică:

„Bine cuvîntat trebue să fie acela care cu d-ta d le Maiorescu au contribuit aşa de mult la cultura poporului nostru *în cultura unui popor se oglindeşte puterea şi vitalitatea lui*“.

Cînd d. dr. Riegler spune că massa cea mare a poporului are nevoie de credinţa religioasă, iar d. Maiorescu, *după* d-sa, afirmă—mai timid şi mai cu rezervă—că „religia pentru cei mulţi“, cum poate fi vorba de polemică şi de contrazicere, între ambii oratori? S'au cînd d. dr. Riegler adresează jubilarului cuvintele: „Ai făcut opera unui adevărat naţionalism prin îndrumarea tineritului la muncă, iubire de patrie“, iar d. Maiorescu afirmă că: „în timpul din urmă ideea naţionalităţii“ face parte din fermentul activ în viaţa popoarelor, cine ar putea vedea cea mai mică concesiune acelei „mişcări“—pe care in deriziune unii au numit-o „naţionalism“—după cum ar vrea să vadă direcţia „Evenimentului“?

Iată de ce credeam că e bine şi util să relevăm cele de mai sus şi să ucidem în faşe o nouă legendă pe care acoliţii d-lui Cuza ar dori s'o încetăţenească: legenda că d. Titu Maiorescu ar fi dezaprobat cuvîntarea d lui dr. Riegler, în care a găsit, din potrivă, o sinteză a vederilor şi a adevărurilor pe care timp de decenii le a propagat, începînd cu acele superbe pagini de logică şi de ironie, scrise la 1868 în contra şcoalei pseudo naţionaliste a lui Barnuţiu şi pe care tineritul universitar de astă-zi ar trebui să le cetească, să le înveţe pe de rost...

As.

Memoriul Episcopului de Roman

Se ştie că P. S. Sa Episcopul Gherasim al Romanului, a trimes I. P. S. S. Mitropolitului Primat, un memoriu, ca răspuns la invitaţia ce i-a trimes'o acesta, de a asista la şedinţele consistoriului superior bisericesc.

De oare-ce memoriul nu a fost cetit în şedinţa consistoriului, Episcopul Romanului a scos memoriul în broşuri, care au fost distribuite membrilor din consistoriu.

In broşura sa, Episcopul de Roman expune motivele pentru care nu participă la şedinţile consistoriului, arătînd şi necanonicitatea acestui consistoriu.

Intre altele, Episcopul Romanului zice:

Este clar ca lumina zilei că, a da preoţilor şi diaconilor, precum le dă art. 18 alin. I şi II din Legea sinodală din 1909, drept egal cu al episcopilor, cu glasuri nu consultative, ci deliberative, şi la un loc cu ei, în adunarea compusă din 16 arhierei şi din 21 preoţi şi diaconi, întru a cîrmui biserica; sau, între altele, a da preoţilor şi diaconilor, precum le dă art. 21 din aceeaşi Lege, dreptul de a se pronunţa şi de a se hotărî, ca instanţă consultativă de astă dată, căci arhiereii lipsesc dintre ei, dreptul, zic, de a se pronunţa şi hotărî, dupa cererea Ministrului, în chestiuni de administraţie eparhială. sub rezerva ratificărei, în unele cazuri, a Sf. Sinod, sub rezerva aprobărei, în alte cazuri, a Consiliului de Miniştrii, fără ca Sf. Sinod să ştie ceva despre aceasta, însemnează a crede şi a propovădui, cum s'a şi crezut şi s'a propovăduit de către unii din cei ai Bisericei noastre, că preoţii şi diaconii au nu numai putere şi autoritate egală cu a episcopilor, ci şi superioritate în toate sensurile asupra episcopilor, însemnează abatere de la dogma despre apostolicitatea Bisericei, abatere de care, cum am zis şi în actul meu dela 12 Octombrie 1909, nu poate fi învinuit nimeni de cît acei oameni ai Bisericei, cari au indus lumea în greşală, zicînd în Senat şi după aceea în Sfîntul Sinod, că Legea sinodală de acum este bună şi în deplină concordanţă cu dogmele şi canoanele Bisericei, deşi, de altfel, un alt ierarh, unul din susţinătorii Legei în Senat, a mărturisit în Sf. Sinod, că prin acea lege „nu se ating **aşa de grav** *nici dogmele, nici canoanele“ („Monitorul Oficial“ No. 184 din 1909, pagina 7258, coloana III).*

P. S. S. Episcopul Romanului termină ast-fel memoriul seu:

„In potopul de nedrepte acuzaţiuni ce mi se aduc, am o supremă mîngăere; aceasta: Marea majoritate a membrilor Sfîntului Sinod este însufleţită de acelaş dumnezeesc dor, ca şi mine, de a avea sub scutul Constituţiunei şi Legei respective, reaşezată Sfînta noastră Biserică pe bazele dogmatice şi canonice ecumenice ale Bisericei Creştine Ortodoxe de Răsărit, proclamată dominantă în Statul Romîn

In adevăr, în şedinţa de la 19 Octombrie 1909 s'a cerut în Sfîntul Sinod, modificarea alineatului ultim al art. 32 din Lege, pe motivul „că este greu pentru „P. P. S. S Chiriarhi şi chiar pentru P. P. S. S. Arhierei de a-i constrînge să îndeplinească serviciul de Arhimandriţi de Scaun“. Nu s'a făcut nici o obiecţiune, căci se luase un agajament încă din luna Mai 1909.

Incă mai înainte, în şedinţa de la Octombrie 1909 a Sfîntului Sinod, un alt membru al acestui Sacru Corp, P. S. Archiereul Calist Botoşăneanu, [illegible] tre cei mulţi, care nu sunt de părerea P. S. Episcop al Huşilor, care a zis, în Sfîntul Sinod, că Legea sinodală „avînd un caracter *mai mult* administrativ, ea, ca şi toate legile administrative, se poate face, şi în caz de a se dovedi nepractică, ca şi multe alte legi pe cari anual le facem, se va putea reveni asupra ei şi se va îndrepta lucrul, prin care nu se ating *aşa de grav* nici dogmele nici canoanele“—*cît de cu puţin duh bisericesc tratează şi P. S. Sa, Biserica, singura instituţiune cu caracter imutabil, avînd organizaţiune şi întocmire corespunzătoare acelui caracter!*—P. S, Arhiereu Calist Botoşăneanu, zic a cerut în Sfîntul Sinod, fiind prezenţi I.I P. P. S. S. şi P. P. S. S. Membri, lipsind motivat numai eu, modificarea art. 18 şi 21 din Legea sinodală actuală, zicînd:

„D. Ministru a făgăduit în prima şedinţă a acestei sesiuni“—adecă după ce am citit şi depus in Sf. Sinod actul meu de la 12 Octombrie 1909—„că dacă legea pentru înfiinţarea consistoriului superior bisericesc ar avea ceva de rectificat, printr'o înţeleaptă chibzuinţă între P. P. S. S. Chiriarhi şi Guvern se va aduce îndreptarea cuvenită. Intemeiat pe această binevoitoare declaraţiune a d-lni ministru, P. S. Sa crede că ar fi bine să se modifice art. 18 şi 21 în sensul: că toate lucrările cu care se va ocupa consistoriul superior să fie supuse aprobărei Sf. Sinod şi numai după ce vor fi aprobate de Sf. Sinod să aibă dreptul de a se considera ca bune şi legale“.

S'a cerut, deci, şi modificarea acelor articole cari, mai mult de cit altele, sunt împotriva dumnezeeştilor dogme şi sfintelor canoane ecumenice ale Bisericei, sunt împotriva chiar a articolului 9 din aceeiaşi Lege şi a art 21 din Constituţiune. Sunt acele articole — în special art. 18—cari au format şi formează obiectul de căpetenie al preocupărei mele, ca şi a altora, pentru menţinerea prestigiului adînc jignit al Sf. noastre Biserici.

I. P. S. Voastră v'aţi ridicat imediat aţi declarat: *nu mă opun* la cererea exprimată de către P. S. Arhiereu Calist Botoşăneanu („Monitorul Oficial“ No. 184 | 1909, prin pag. 7254, coloana I) Cum? Nu vă opuneţi? Blamaţi, în chipul acesta o lege votată de Corpurile Legiuitoare, sancţionată de S. M. Regele promulgată şi pe cale de a se aplica în totul? Apoi atunci pentru ce aţi mers până acolo ca să fiţi raportorul unei legi pe care acum o blamaţi? Pentru ce aţi produs schismă în Biserică?

Cu gîndul de a nu vi se face vădită şi cumplită contradicţiune între ceece aţi făcut şi între ceeace ziceţi, aţi adaus imediat: „dar ţin să se ştie, că orice propuneri s'ar face în consistoriul superior, privitoare la doctrină şi în special la dogme, cult, disciplină şi administraţie bisericească, nu pot avea valoare de cît fiind aprobate de către Sf. Sinod.

Dar cu această afirmare aruncaţi un nou blam asupra legei, pe care aţi formulat-o şi susţinut-o în Senat ca raportor.

Această afirmare uimitoare a I. P. S. Voastre este potrivnică alineatului IV al art 18 din Legea sinodală, care zice: „La rezolvarea chestiunilor menţionate în alin. III nu vor lua parte membrii Sfîntului Sinod. Hotărîrile ce se vor lua, cu privire la aceste chestiuni, nu vor avea tărie decît după ce vor fi ratificate de Sf. Sinod.

Această afirmare uimitoare a I P. S. voastre este protivnică alineaturi IV al art. 18 din Legea Sinodală, care zice; „La rezolvarea chestiunilor menţionate în alin. III nu vor lua parte membrii Sfîntului Sinod. Hotărîrile ce se vor lua cu privire la aceste chestinni, nu vor avea tărie de cît după ce vor fi ratificate de Sf. Sinod.“

Deci este clar, că în cestiunile cuprinse în primele două aliniate ale art. 18, lucrează la un loc şi cu vot deliberativ, nu consultativ, atît membrii Sfîntului Sinod cît şi clericii inferiori cu cari se ocupă art. 19 din aceeaşi Lege.

Este uimitoare declaraţiunea făcută de domnul ministru, în Sf. Sinod, la 12 Octombre 19 9, că consistoriul superior bisericesc „nu jigneşte întru nimic depturile şi atribuţiunile Sf. Sinod şi că este pur şi simplu consultativ“.

Afirmaţiunea I. P. S. voastre şi a Domnului Ministru stă în cea mai crasă contradicţiune cu Legea.

Să fii ţinut a te ocupa de o lege şi să te rosteşti asupra ei fără a o cunoaşte, după ce tu însuţi ai formulat-o şi susţinut-o, e de ne mai auzit!

V'aţi amăgit a crede, I. P. Sfinţite, că veţi putea induce în eroare şi pe întreg Sfîntul Sinod, dar n'aţi reuşit, căci, fără nici un glas protivnic, Sfîntul Sinod a luat act de cererea P. S. Arhiereu Calist Botoşăneanu, de a se modifica legea sinodală, tocmai în punctele pe cari cu atita stăruinţă le am cerut şi eu, cel atît de ponegrit şi insultat sub protecţiunea I. P. Voastre!

Simţit-aţi, oare blamul pe care Vi l'a dat Sfîntul Sinod?

Sfîntul Sinod a salvat cinstea Bisericei noastre, dîndu şi consimţimîntul pentru modificarea nouei Legi sinodale.

Dacă marea majoritate a Sfîntului Sinod ar fi făcut în altfel, ar trebui să zicem, că în Biserica Ortodoxă din Romînia nu mai avem [illegible] de chemarea şi demnitatea lor!

Cu acel salutar consimţimînt Sfîntul Sinod a strigat sus şi tare, că nu trebue să ne luăm după ceeace va fi pe aiurea, dacă va fi precum este acum la noi, ci să ne ţinem de adevarata aşezare şi întocmire bisericească, aşa cum ne învaţă Sfînta Scriptură şi Sfînta Tradiţiune,

Exemplele nepotrivite, ce vor fi pe aiurea, la cei cari împrejurările vor fi nefavorabile şi condiţiunile neprielnice, să nu ne servească de modele, ci să ne ţinem de axioma, de acest adevăr învederat de sineşi, fără a mai avea trebuinţă de dovadă: „Toate cele rari, şi economicos, şi de nevoe urmate, ori din vre un obiceiu rău, şi de obşte a zice: toate cele ce afară de Canon s'au făcut, lege sau canon şi pildă a Bisericei nu sunt. Insă şi economia aceasta şi nevoia trecînd, iarăşi canoanele stăpînesc“. (Pidalion, fila 9).

Să nu ne atingem nici de dumnezeeştile dogme, nici de sfintele canoane!

Altele sunt mijloacele prin cari s'ar putea coustrînge fiecare ca să-şi îndeplinească, cum se cuvine, îndatoririle sale, dacă se va constata în chip cu totul obiectiv, că în Biserica noastră ar fi păstori cu metehne şi inconştienţi, fie între ierarhi, fie între clericii inferiori, iar nu prin desfiinţarea dogmelor Bisericei şi prin abrogarea canoanelor ecunemice al Ei.

In vederea celor şi aici expuse, menţin în totul cele cuprinse în actul meu de la 12 Octombrie 1909, citit şi depus pe biuroul Sfîntului Sinod al Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe Autocefale Romîne.

14 Decembre 1909

† **GERASIMU Episcop al Romanului**

Litere-Ştiinţe-Arte

Nici Goga?—Un ziar local,—probabil reproducînd din revista d-lor Iorga—Cuza scrie următoarele:

„Poetul Goga pleacă pentru cîteva luni în Germania şi Franţa. „Adivor“ plînge lipsa unui indirect redactor de seamă,—care începuse să-şi apropie stilul de terfelire a multor oameni de ispravă din ţara romînească“.

Construcţia specială a frazei cu „indirect redactor“ tradează origina notiţei—oficina „Vălenii de Munte“, iar înţălesul ei îl ghiceşte ori-cine.

Poetul Octavian Goga, într'un recent articol publicat în „Lupta“ din Arad, a făcut un portret suggestiv şi extrem de just al apostolului Iorga, tot aşa după cum d. Ilarie Chendi, în „Ţeara ,Noastră“ din Sibiu, a zugrăvit dăunăzi pe d. A C. Cuza. Cei doi apostoli n'au noroc peste hotar. In schimb au aci în piaţa Unirii..

Naţionalismul lui Oct. Goga e de altă stofă decît al celor de la Vălenii de Munte, fără îndoială. Poetul clacaşilor cîntăreţul suferinţelor unui neam, poetul pe care îl chiamă pămîntul şi care în imagini de bronz a evocat speranţele şi chinurile milioanelor subjugate în Impărăţia vecină,—zice Oct. Goga nu mai este, nici el, bun Romîn, bun patriot şi adevărat naţionalist.

Nu va trece mult şi nimeni în ţeara întreagă, nimeni dincoace şi dincolo de Carpaţi, nu va mai fi vrednic de a purta numele de Romîn, căci nimeni nu va mai fi pe placul nervoşilor redactori ai „Neamului“ şi a codiţelor din provincie.

*

Adolphe Brisson în cea mai recentă a sa cronică dramatică se ocupă şi de noua piesă a Sarhei Bernhard: „Un coeur d'homme“. Criticul relevă numeroasele reminiscenţe, dar găseşte şi frumoase calităţi de stil şi de emoţiune în noua operă a marei şi fecundei artiste.

*

Comedia Franceză a proclamat noi societari pe d-nele Silvain şi Delvair şi pe d. Felix Huguevet.

*

Revista germană „Litterarisches Echo“ reîmprospătează un fragment uitat din scrierile de tinereţe ale lui Emile Zola. El se ocupă de problema şi de neajunsurile critice literare sub forma unor poveţe către un tînăr scriitor.

*

Vom publica mîni primul articol de impresiuni al d-nei Maria C. Buţureanu: „De peste hotare“.

STRUNA ZILEI

RAZZA!

Poliţia a arestat pe Strul Z.., atins de alienaţie mentală.

Poliţia cînd operează
In felul ăsta, are scuza
Că toţi semenii atenţează
La viaţa domnului... A. Cuza.

Informaţii

❑ **DOVADA CARTELULUI.—In numărul nostru de luni anunţasem, că între guvern şi junimişti s'a stabilit cartel în senzul că liberalii vor retrage candidatura d-lui Cezărescu şi că junimiştii, în schimb, vor retrage pe acea a d-lui Vlădescu.**

Această ştire a noastră, pe care noi am aflat-o luni, la palatul justiţiei, din sorginte junimistă, a fost şi este desminţită încă.

Cu toate acestea faptul este perfect exact: d. Cezărescu şi-a retras candidatura la Bucureşti şi ieri d. Vlădescu, nedepunînd buletinele şi-a retras'o la Muscel.

D. Vlădescu, care intrunise 84 voturi la primul scrutin, cu 16 mai puţine de cît generalul Crătniceanu, a avut motive serioase să lupte înainte.

Dar n'a mers, căci altmintreli nu s'ar fi putut incheia odiosul cartel.

❑ *D. I. I. C. Brătianu, care a putut părăsi ieri patul pe timp de o oră, va pleca să-şi petreacă congediul, care, probabil, va fi prelungit, în Egipet sau Sicilia.*

❑ *Sub formă de scrisoare deschisă adresată d-lui Gherea, d. Ibrăileanu, profesor la Iaşi, va publica istoricul contopirei foastei grupări socialiste cu partidul liberal.*

❑ Evenimentul, *într'un acces de holbanism, a zis că d. dr. Leon este liber-pensor jidovit.*

Am înregistrat accesul, arătînd că profesorul universitar, care a fost ast-fel tratat, este un fruntaş al grupărei carpiste locale.

Prins la strîmtoare ziarul carpist rectifică zicînd: „în loc de liber-pensor s'a tipărit liber-pensor jidovit“.

Asta ie asta.

❑ In ziua de 13 Decembrie s'a ţinut conferinţi la cercurile Voineşti şi Chişcăreni.

La Voineşti, d. T. Sandu a vorbit despre ingrăşemintea pămîntului, d. Velescu în chestia băncii populare de acolo şi la urmă a vorbit d. dr. Tatos despre diferite boa'e, explicînd săteniior cum trebue să se păzescă de ele precum şi mijloacele de combatere.

La Chişcăreni au vorbit învăţătorii Lambrino şi Botez care au discutat ce material de învăţămînt trebue să se predea în şcoală, pentru ca aceasta să influenţeze asupra caracterului copiilor.

La fine s'a decis a se înfiinţa o bibliotecă a cercului, prin contribuţiuni a cîte un leu de membru, pe fie care lună.

❑ In urma unui acord stabilit între direcţia c. f. r. şi direcţia serviciului central de măsuri şi greutăţi în ceea ce priveşte verificarea, prin organele diferitelor birouri de măsuri şi greutăţi din ţară, a aparatelor de cîntărire a greutăţilor întrebuinţate în staţiuni şi ateliere, verificarea periodică a greutăţilor şi aparatelor de cîntărire se va face odată pe an de verificatorul de măsuri şi la o anumită epocă.

❑ Pe lîngă formularele de permise libere, s'a mai înfiinţat încă un formular de permise libere special numai pentru funcţionarii şi agenţii din serviciile pendinte de direcţia generală a porturilor şi căilor de comunicaţie pe apă.

❑ La Hîrlău a fost descoperită o bandă de hoţi cari opera de mai mult timp pe la comercianţii din acel oraş.

S'a constatat că din bandă făcea parte şi un sergent de oraş.

❑ Ministerul instrucţiunei a trimis un ordin circular diriginţilor tuturor şcoalelor din ţară, prin cari îi invită ca sub nicici un cuvînt să nu se suspende cursurile, în vederea vacanţei Crăciunului, înainte de 23 Decembrie.

❑ Postul III-lea de învăţător, de la şcoala din comuna Coarnele-Caprei, a fost ridicat de la 65 la 90 lei.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei a fost primit eri în audienţă de M. S Regele

❑ D. dr. A. Steurman a reclamat astă zi parchetului că un oare care Rang, student naţionalist, a încercat aseară să-l lovească pe la spate, în momentul cînd doctorul se urca în tramvay. Pentru orice eventualitate d-sa a cerut pachetului autorizarea de a purta o armă asupra-i.

❑ Corpurile legiuitoare au votat proectul de lege pentru stingerea procesului dintre Stat cu judeţul Iaşi şi care se află pendinte înaintea Inaltei Curţi de casaţie pentru datoria acestui judeţ de 26369 lei, bani 37, proveniţi din costul unor măsuri zecimale.

Judeţul Iaşi va plăti statului numai jumătate din această datorie, iar Statul renunţă la orice proces.

❑ **Pe ziua de 1 Ianucrie se vor face mai multe înaintări şi mutări în personalul circumscripţiei a VI-a de mişcare Iaşi.**

❑ **Din iniţiativa d-lui Leahu învăţătorul şcoalei din Măcăreşti, s'a înfiinţat o bibliotecă populară pe lîngă acea şcoală.**

❑ **Miine se va face la administraţia financiară plata pensiilor civile şi militare pe luna Decembrie.**

❑ **Comuna Erbiceni a dăruit societăţei pentru ajutorul inundaţilor suma de 20 lei; comuna Cucuteni 40 lei, iar comuna Lungani 50 lei.**

❑ Membrii societăţei culturale bisericeşti „Viitorul“ s'au întrunit aseară a[illegible]

S'a hotărît seria conferenţelor pentru iarna 1910.

In Ianuarie va ţinea conferinţă d. prof. d-r D. Boroianu; în Februarie d. Gh. Ghibănescu; în Martie P. C. S. Archimandritul Miron; în Aprilie preotul D. Iordăchescu; în Mai d. Vaaile Oîţa; în Iunie preotul Gotcu; în Septembrie şi Octombrie păr. C. Savin, rectorul Seminarului.

Conferenţele se vor ţinea în Aula Seminarului, sub cuvîntarea I. P S. S. Mitropolitului Moldovei, care este preşedinte de onoare al societăţei.

❑ Direcţia generală a c. f. r. a trimes o circulară tuturor staţiunilor, prin care le face cunoscut că militarii de grade inferioare şi anume: concediaţii, rezerviştii şi recruţii care se duc la, sau se întorc de la regiment vor putea călători în clasa la care au dreptul, cu o reducere de 50 la sută din taxa taxifară pentru civili, dacă vor prezenta un ordin de chemare emis de autoritatea militară respectivă.

Până la înfiinţarea unor ordine de chemare pe timp de pace, pentru călătoria cu o reducere de 50 la sută, se vor lua în consideraţie, ordinile de chemare valabile pentru timp de mobilizare, pe care însă în corpul textului lor, după punctul 13 vor trebui să fie scrise cuvintele „fără nici o plată“.

Acestă ştergere va trebui să fie făcută de emitentul ordinului de chemare.

❑ In „Scrisori din Iaşi“ apărute în „Ordinea“ de astăzi se vorbeşte despre: „Un facsimil istoric—Yargonul teatral—Artiştii şi beneficienţii—Venituri de societar—Tragedie şi comedie—Poliţie de artă—Abuzuri scuzabile—Politică teatrală—O instituţie în agonie—Inainte şi după Lecca—Incasările de Duminecа—Soluţia necesară—In dorul artei—Spectacol Studenţesc—Iaşul zodier—Viitorul proorocit—Un candidat prea mic.

❑ Administraţia comunală va numi o comisie specială, care să se ocupe cu chestia creărei de posturi de pompieri comunali.

In comisie va fi numit, între alţii. d. căpitan Sturza, actualul comandant al pompierilor.

❑ D. Em. Porumbaru, vice-preşedintele Ateneului Romîn a invitat pe d. G. Ghibănescu să se înscrie printre conferinţiarii Ateneului.

D. Ghibănescu va vorbi, în seara de 14 Ianuarie, despre „Rolul etnic al marei proprietăţi în România“.

Dreptul la asociaţie şi la grevă

— Intrunirea de la c'ubul meseriaşilor din Iaşi —

Comitetul executiv al clubului meseriaşilor din Iaşi, întrunit ieri seara, s'a ocupat de proiectul dreptului la asociaţie.

La deschiderea şedinţai d. *N. V. Ştefăniu*, preşedintele clubului, după ce trece în revistă evenimentele petrecute în ultimul timp, vorbind de tentativa de asasinare a primului-ministru, o califică ca un act odios, care trebuie desaprobat cu tărie mai cu seamă de meseriaşi, pentru ca toată lumea să cunoască bine că dînşii nu numai că nu pot admite fapta, unui descreerat dar că, dînşii luptă cu energie în potriva ori-cărei activităţi ce n'are ca mijloace legalitatea şi numele evoluţiei şi ale civilizaţiei.

Comitetul în unanimitate reprobă—cu asprime atentatul la viaţa d-lui prim ministru, exprimîndu şi simţimintele de mulţumire pentru nereuşita tentativei.

D. preşedinte *N. V. Ştefăniu*, reluînd cuvîntul arată că a 2-a chestiune la ordinea zilei este proectul ce s'a adus în discuţiunea parlamentului relativ la restrîngerea dreptului de asociare.

D-sa începe prin a arăta că guvernul care conduce acuma treburile ţărei noastre în tendinţa de a da o nouă îndrumare spre o desvoltare serioasă; de a aduce servicii locuitorilor ei, asigurînd pacea socială şi propăşirea elementelor pe care se sprijină în primul loc Statul, vine cu un proiect de lege în care se prevede restrîngerea ori cărui drept de asociaţie.

Această procedare pe lîngă că e o nelegiuită calcare a libertăţilor, a căror chezăşie e constituţia, dar e şi un fapt grozav de dureros pentru noi meseriaşii şi pentru toată lumea nevoiaşă din ţară noastră.

Căci, d-lor, ori cîtă putere am avea să ne stăpînim amarul, nu putem avea tăria să aplaudăm vestea noului proect, noi care de luni de zile, de ani de zile, ne sbatem cerînd pe la uşile tuturor oficiilor ministeriale o măsură pentru îmbunătăţirea stărei noastre a celor lipsiţi de alte drepturi de cît acela de a munci, ceream un proect de lege pentru ohlăduirea muncei, şi pentru eftenirea vieţei. Au fost surzi atunci, iar astă-zi ni se dă o lege de distrugere. Nu mai e de trăit.

Trebuie să ştiţi că dacă meseriaşul şi omul sarac poate nădăjdui în îmbunătăţirea soartei lui, aceasta este numai prin mijlocul asociaţilor; de ne ea acest drept suntem meniţi robiei veşnice.

Da, suntem şi noi contra dreptului de asociaţie şi guvernul să ia cele mai despotice măsuri în potriva asociaţiunilor care speculează asupra alimentelor în potriva cartelurilor care sug ca vampirii viaţa şi vlaga oamenilor muncei şi a nevoiei. Insă să nu se încerce ripirea ultimei raze de lumină al celora cărora nu lea mai rămas de cît mîngîerea de a-şi spune durerile laolaltă căci ar fi să se stringă energia mărei cu zagazuri de papură.

Să ia guvernul cele mai drastice măsuri în potriva asociaţiunilor care au scopul de a distruge statul sau de a practica asasinate—dacă o găsesc în ţară la noi asemenea înjghebări—dar să se lese lumea cea multă să-şi ducă amarul în pace.

Imprejurări prin care trecem face ca oamenii cei mai paşnici să se agite căci de o vreme încoace se observă că e ceva care ne împresoară treptat treptat ni se opresc paşii, ni se leagă mîinele, acum simţim că inspirarea e grea ne înăduşim.

Cuvîntarea d-lui Ştefăniu a foat bine documentată şi a produs o vie impresie.

D *Stoean* luînd cuvîntul arată că e pentru ţinerea unei întruniri publice. Intre alte chestiuni e de discutat şi faptul că şi pînă astăzi meseriaşii funcţionari, au fost opriţi să facă parte din asociaţii oficiale cum sunt corporaţiile, chestiune care d-sa promite că va trata o mai pe larg.

D. *Varbiu*, spune că ar fi mai mult pentru redactarea unui memoriu, însă timpul e scurt. Vorbind în chestiunea funcţionarilor meseriaşi de la C. F. R. spune că tot-deauna s'a observat la direcţie o pornire împotriva asociaţiunilor de tot felul, chiar societăţile culturale sau economice n'au putut trăi.

D. *Comarnitzki* e de părere să se facă o întrunire publică la care să se invite şi celelalte societăţi din localitate, pentru a se discuta chestiunea mai pe larg.

D. *Geandu* zice că nu e timp de gîndit mult, proectul va trece repede, trebue de urgenţă convocată o adunare publică.

D. *Luca Bogdan* e pentru întrunirea publică.

După închiderea discuţiunilor comitetul hotărăşte publicarea următorului comunicat:

Comunicat

Clubul Meseriaşilor Romîni din Iaşi întrunit în şedinţa sa septămînală astăzi Mercuri 16 Decembre a. c.

Luînd în discuţiune chestiunile la ordinea zilei: Atentatul la viaţa primului ministru şi

Proectul de lege pentru restrîngerea dreptului de asociaţie,

Infierează atentatul; Regretă că atentatorul e meseriaş.

Işi exprimă şi simţimintele de mulţumire pentru neizbutirea lui.

Stabileşte în principiu că atentatele şi actele violente sunt excluse cu desăvîrşire ca mijloace de luptă pentru meseriaşi.

Clubul va lucra pentru stărpirea unei astfel de doctrine dacă în adevăr ar încolţi printre meseriaşi.

Consideră proectul de lege contra asociaţiunilor ca o cumplită lovitură ce se aduce clasei meseriaşe.

Clubul va lupta din răsputeri pentru ca proectul de lege să nu fie promulgat.

Ultime informaţii

❑ *D. A. C. Cuza a ţinut ieri „curs" la Universitate. Vom reproduce aci ceea ce profesorul a spus la cursul seu de ieri:*

„Domnilor, Astă zi nu mă voi ocupa de presa jidovită Voi vorbi despre d. Panu şi rog pe reporterii ziarelor, cari se află în sală, să reproducă ce voi spune despre d. Panu, fiind-că doresc să fu atacat în Siptămîna ca să pot avea o polemică cu d .Panu.

Domnilor, eu sunt de granit şi nimeni nu mă va putea doborî. Resist la toate atacurile şi zeflemelele presei jidovite şi voi resista şi d-lui Panu.

D. Panu este o nulă, un mare zero. Literatura sa este un pustiu, un pustiu mai mare de cît al Saharei, căci dacă, în pustiul acela, se mai găseşte cîte o oază, nimic de seamă nu se găseşte în scrierile d-lui Panu.

D. Panu a tipărit, acum de curînd, o carte despre chesiia ţărănească. N'am cetit'o, dar ştiu că este nulă ca valoare".

*

Eşirea aceasta violentă în contra literaturei d lui Panu, la un curs de economie politică, a avut loc apropos de chestia... ţărănească. D. Cuza vorbea despre conferenţele pe cari studenţii le vor ţinea în acea chestie şi fiind-că d. Panu s'a ocupat mult de chestia ţărănească—d. Cuza a profitat de prilej şi i a tras-o.

Noi înregistrăm toate digresiunile, aiurările, divagările şi deraierile acestor profesori—ca simple documente omeneşti.

❑ *In fie care seară, exact la aceeaşi oră—5 seara—se iveşte în redacţia noastră cîte un individ, care se recomandă a gent al siguranţei publice, şi se zice trimis de d. „şef", „ca să ne apere de devastatori".*

Adevărul este că suntem spionaţi din ordinul acestui „şef" al siguranţei publice, tovarăş recunoscut al turburătorilor de stradă.

Vom rupe urechile acelui agent, care va mai îndrăzni să vie în localul redacţiei noastre.

In nici un caz, nici cînd, n'avem nevoe de concursul poliţiei locale.

Asta să se ştie.

❑ D. Gr. Buicliu, prezidentul comitetului teatral, a cerut ministrului şcoalelor să sporească subvenţia teatrului din Iaşi, ale cărui afaceri merg foarte rău.

D. Buicliu, care se credea barbat cu mare trecere, s'a făcut mai mărunţel de cît este la răspunsul: „dacă nu găsiţi singuri mijloace de îndreptare, închideţi teatrul".

De o cam dată, ca mijloc de îndreptare, s'a admis soluţia ca spectacolele să nu mai aibă loc de cît de două ori pe săptămînă, spre a face economie din iluminat şi încălzit, cari costă 140 lei seral.

❑ Apelul contra achitărei d-lui Andronescu, fost inginer şef al judeţului Tutova, se va judeca la 14 Ianuarie, la secţia II-a a Curţei.

❑ D. A. C. Cuza a ţinut Duminecă, la Galaţi, o conferinţă, sub auspiciile ligei culturale de acolo. Dar se pare că d. Cuza, în loc să ţie conferinţă în înţelesul cinstit al cuvîntului, s'a crezut la cursul său de economie politică—căci iată ce scrie despre „conferinţa" sa, ziarul *Tribuna Liberală*: „d. Cuza a promis să ţină o conferinţă obiectivă, o ţine sub patronajul ligei—şi cînd colo ne pomenim cu un discurs politic, searbăd, căci discursul urma să fie şi discurs şi conferinţă".

❑ **Lumea care a asistat aseară la Teatru, la concertul micei Iasskaia, a rămas cu drept cuvînt indignată de jaful ce s'a petrecut cu garderoba. De şi a a fost un concert al unei artiste din ţară cu concursul altor artişti din localitate, —prin urmare nu o trupă străină, totuşi s'a încasat 50 bani de persoană la garderobă, în loc de 25.**

Nici nu s poate o mai neruşinoasă şi scandaloasă exploatare.

Ar fi momentul să întrebăm pe d. Buicliu, admite această nereuşinată exploatare. Şi încă ceva: Antreprenorii garderobei au plătit suma ce se cuvine teatrului?,

❑ **Astă-zi Joi, la orele 3 jum., la Institutul liceal de domnişoare Humpel, de sub direcţiunea d nei Elena C. Meissner, a avut loc o frumoasă serbare naţională cu ocazia zilei de naştere a M, S. Regina. Serbarea a fost urmată de o festivitate în onoarea d lui A. Burri, un vrednic profesor, care a predat timp de 36 de ani limba franceză, atît la institutul Humpel, cel mai vechi pension din Moldova, cît şi în şcolile Statului**

D. Burri se retrage din învăţămînt în etate de 80 ani.

Au luat parte pe lîngă profesori eşeni părinţii elevilor şi un mare număr de foaste eleve şi elevi ai d-lui Burri, pe vremuri.

❑ **Societatea de gimnastică, sport şi muzică, face mari pregătiri pentru revelion.**

Zilele acestea vor sosi din M-ţii Tarcăului brazii comandaţi anume de către Societate. De asemenea vor sosi zilele acestea un mare număr de jucării şi surprize din străinatate.

Pentru copii serbarea va fi de la 3—4 p. m. în ajunul anului nou, iar pentru membrii societăţei şi familiilor lor, de la ora 10 seara.

❑ Consiliul de higienă al oraşului nu va mai fi convocat de cît după sărbători.

In vacanţa Crăciunului serviciul sanitar va lua măsuri ca să desinfecteze localurile şcoalelor din localitate,

❑ Protoereii de judeţ din eparhia Moldovei şi Sucevei, vor fi convocaţi, după sărbători, la Mitropolie, spre a avea o consfătuire cu I. P. S. S. Mitropolitul, în chestiuni administrative.

❑ **Duminică 20 Decembrie, orele 10 a. m. consiliul şcolar de Belle-Arte, împreună cu profesorii şcoalei de Arte Frumoase, se întrunesc pentru a examina lucrările de concurs ale elevilor şi elevelor pentru sesiunea de Decembrie, după vechiul regulament.**

❑ **In zilele de 21, 22 şi 23 Decembrie a. c. se vor ţinea la şcoala de Belle Arte, examene teoretice la d-nii profesori: Dr. Rossa, Anatomia, Dr. S. Mureşeanu, Istoria Artelor şi Estetica şi A. D. Atanasiu, Perspectiva, Desemn geometric şi Caligrafia.**

❑ **Ministerul Instrucţiunei Publice a trimis pentru biblioteca şcoalei de Arte-Frumoase, un frumos album de Crestături în lemn, alcătuit de d. D. Comşa din Sibiu.**

❑ **Pentru mîine seară, Vineri, sunt convocate în localul Clubului Meseriaşilor din Piaţa Unirei, toate comitetele societăţilor de bine-facere din Iaşi, pentru a se lua în discuţie chestia Legei dreptului de asociaţie.**

La această întrunire se va hotărî acţiunea ce trebue de intreprins în contra acestui proect de lege.

❑ **Corpul regretatului doctor Bottezat soseşte Simbătă dimineaţa în localitate, de la Viena.**

De la gară va fi transportat direct la cimitirul Eternitatea, unde va fi înhumat.

❑ **Delegaţia judeţeană se întruneşte mîine de la oarele 9—12 pentru a vota multe credite şi budgete.**

❑ **Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului să trimeată de urgenţă ministerului de industrie lămuriri şi date asupra tuturor societăţilor mutuale de ajutor din oraşe.**

❑ **S'au luat serioase măsuri în judeţ pentru prevenirea epizootiei de febră aftoasă.**

❑ **Ministerul de interne a comunicat autorităţilor, că pe viitor vor fi aspru pedepsiţi acei funcţionari din neglijenţa cărora vor dispare străinii arestaţi pentru a fi expulzaţi.**

❑ **Duminică 20 Decembrie orele 2 p. m. Cassa de Scont şi împrumut din Iaşi, va vinde în localul său din str. Primărie No. 17. mai multe obiecte de argint, aur şi pietre preţioase.**

❑ D. procuror general Leonescu a obţinut un concediu pe timp de treizeci de zile, în care interval va fi înlocuit prin d. procuror de secţie M. Ghinea Ionescu.

❑ D. H. Mîrzescu, membru de şedinţă, va expedia lucrările urgente ale tribunalului Iaşi, pe timpul vacanţei Crăciunului.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care se află în Capitală, se va reîntoarce în localitate, în cursul săptămînei viitoare.**

De Crăciun I. P. S. Sa va oficia serviciul divin la Catedrală.

❑ **In afară de soldele ofiţerilor, ministerul de război a decis să sporească şi lefurile funcţionarilor civili din armată după cum urmează: şefii de birou cl. I vor primi 400 lei în loc de 350; şefii de birou cl. II, 350 în loc de 300; sub-şefii de birou cl. I, 250 lei şi subşefii de birou cl. II 200 lei.**

❑ Consiliul general de instrucţie luînd avizul inspectorului general, d. S. Haliţa a admis idela ca în şcoalele normale de băeţi să se predea *limba italiană*, fără a se îngreuia orarul şcoalei,

Predarea l. italiane se va face în 3 ani, clasele 3, 4 şi 5 a.

❑ D. Sol. Haliţa, inspector, a vizitat astă-zi şcoala Normală „Vasile Lupul".

❑ **Instrăinarea unei însemnate averi.** — La poliţia de siguranţă e un adevarat depozit de bijuterii, medalii, lucruri de valoare, monede vechi etc, care toate au fost găsite într'o modestă căsuţă din strada Dragoş, din dosul cimitirului „Eternitatea".

Obiectele şi bijuteriile găsite sunt de o mare valoare şi la mijloc se crede a fi vorba de instrăinarea unei averi însemnate.

După cercetările făcute până în prezent, s'a putut constata că obiectele, hainele şi medaliile acestea ar fi aparţinînd unei vechi familii boereşti moldovene, înrudită cu familia Ghyka.

Intre lucrurile găsite în strada Dragoş, sunt multe obiecte şi monezi vechi sărbeşti. Bănuiala e că printre acestea s'ar afla şi multe lucruri de ale Reginei Natalia a Serbiei, care se ştie că avea rude la Iaşi şi venea adesea ori aci.

Ne rezervăm de a da amănunte în numărul de mîine, — arătînd de o camdată cum s'a descoperit această avere instrăinată:

Acum cîte-va zile s'a primit un denunţ cum că femeea Safta Grădinariu, din strada Dragoş, posedă un mare număr de obiecte vechi şi scumpe.

A fost însărcinat cu cercetările, subcomisarul Uţă de la siguranţă, care la început credea că la mijloc e vorba de un furt recent. La percheziţiile ce a făcut a găsit multe decoraţii străine vechi, monede vechi, diferite obiecte antice străine şi româneşti.

Femeea Safta Grădinaru a fost arestată şi din cele declarate de ea până acum, reiese că în adevăr e vorba de o însemnată avere care a fost instrăinată, Se urmează cu cercetările.

Averea instrăinată, se crede că ar fi fost a lui N. Ghyka.

In numărul de mîne amănunte.

❑ **In sara cînd a fost şendinţă plenară la clubul conservator-democrat din Huşi poliţia a fost în ferbere toată noaptea. De unde localul lib-ăriei naţionale stă închis toată noaptea, în sara de Simbătă a stat iluminat *à giorno* şi toţi epistaţii care întrau cari eşiau, silindu-se a şti ce se petrece sus la club.**

Ne felicităm de poliţia d-lui Dinescu, omul roş al regimnlui, căci d. Corbescu petrecea la *picnic* şi habar n'avea de ce-i urziau calpufanii din poliţie.

❑ Noua artă cinematografică devine din ce în ce mai perfecţionată şi variatele sujete, în special vederile după natură din toate părţile lumei, precum şi piesele teatrale jucate de cei mai buni artişti ai Franţei şi Italiei, cari sunt întrupate mai în toate programele, fac spectacolele acestea să fie gustate de de toate straturile sociale. In noul program al teatrului cinematografic Pathé Frères din Sala Circului Sidoli, care începe Joi 17 Decembrie a. c., vom vedea splendidă reconstituire a legendei biolice, Iosif vîndut de fraţii sei—nu numai că ni se redă una din cele mai frumoase povestiri din vechiul testament, dar vedem pe cei mai mari artişti ai Comediei Franceze care s'au oferit a interpreta această nemuritoare legendă.

Un tablou mişcător, o tragedie patriotică este apoi sujetul „Ruşii şi Polonii"—un epizod din luptele înverşunate ale Polonilor pentru neatîrnare.

Lourdes, orăşelul din Franţa cu miraculoasele sale isvoare de tămăduire, Paingănul de aur. Un basm din peşterele gnomelor, Filosoful Tolstoi la moşia sa „Iasnaia Poliana, fidel redat după natură, Artistul Ravioli şi momiţariile sale, Un hoţ high-life etc. etc. Sunt desemenea introduse în noul program săptămînal care începe Joi 17 Decembrie a. c.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 17 Decembrie

Intrunirile muncitorilor

Bucureşti.—Aseară au avut loc două mari întruniri organizate de muncitori şi meseriaşi; una în sala „Dacia" şi alta la clubul meseriaşilor, pentru a protesta contra legei asupra asociaţiilor şi sindicatelor.

S'au votat moţiuni pentru a se lupta contra acestei legi.

CAMERA

Bucureşti.—Se votează cu 75 de voturi fiind 5 contra,—legea asupra asociaţiilor şi sindicatelor.

D. N. Fleva anunţă o interpelare asupra scandalurilor ce de trei zile se petrec în Capitală şi asupra manifestaţiilor zgomotoase ce zilnic se întîmplă.

D. N. Iorga spune că se asociază şi d-sa la această interpelare.

D. M. Ferekyde, ministru de interne şi preşedintele consiliului ad-interim spune că e gata să răspundă şi este sigur că interpelarea va putea fi dezvoltată chiar în şedinţa de astă-zi.

D. I. Nădejde în chestia personală cu d. Stoicescu, asupra discursului acestuia de eri, spune că partidul socialist, în ultimii ani, se divizase în două: în socialişti marxişti şi socialişti anarchişti. Socialiştii marxiştii s'au retras atunci din partid şi s'au înscris în partidul liberal.

Declaraţia d-lui Nădejde produce mare ilaritate în Cameră.

SENATUL

Bucureşti. — D. N. Economu interpelează pe ministrul de interne asupra fenomenalelor atentate la libertatea presei ce s'au petrecut în ultimile zile la Bucureşti.

D. C. Disescu, în chestie personală cu d. Haret, arată că acesta, în loc să fi răspuns în mod documentat în chestia incidentului Sinodal, n'a făcut alta de cît să atace violent pe Episcopul de Roman, ceia ce nu este demn.

Centenarul lui Gladstone

Londra.—Cu prilejul centenarului marelui barbat de stat Gladstone, deputaţia parlamentară bulgară a depus o coroană de argint masiv pe monumentul lui Gladstone.

*

Sofia. — Cu prilejul centenarului lui Gladstone, slujba religioasă a fost oficiată în toate bisericile din Bulgaria. Un reguiem a fost oficiat în catedrala din Sofia la care au asistat regele Ferdinand, miniştrii, ofiţerii superiori şi un public numeros.

Skuptcina

Belgrad.—Skuptcina a adoptat moţiunea preşedintelui adunărei d. Nicolici ca să trimeată o telegramă exprimînd omagiul cel mai adînc a sărbilor pentru Gladstone care e ajutat totdeauna statele mici în contra călcărei drepturile lor.

Criza din Turcia

Roma.—Hsky Bey nu se găseşte la Roma în momentul de faţă. Ambasadorul turc a plecat alaltăieri la Neapole. Diseară sau mîine dimineaţă, după reîntoarcerea sa se va hotărî, dacă el va primi misiunea de a forma noul cabinet turc.

Demisia marelui Vizir

Constantinopol.—Sultanul a primit demisiunea marelui Vizir Hilmy Paşa şi a oferit demnitatea de mare vizir, ambasadorului turc la Londra, care a fost rechemat aci.

Camera franceză

Paris.—Camera a adoptat prin 365 voturi contra 142, întregul proect de revizuire vamală.

DUMA

Petersburg.—**După o discuţie îndelungată, Duma a refuzat prin 151 voturi contra 88, să se discute interpelarea privitoare la uciderea colonelului Karpow.**

LICITAŢIE

Se aduce la cunoştinţa amatorilor că Sămbătă 19 Decembrie a c. ora 10 dimineaţa se va vinde de către Portăreii Tribunalului Vaslui prin licitaţie publică averea mobilă a defunctului Ion Negrea la moşia Ruginoasa, comuna Oşeşti o oară departare de gara Buhăeşti pe linia Iaşi-Vaslui.

Vînzarea se va face cu bani pe faţă, iar averea ce se vinde, se compune din: 37 boi, 2 buhai, 7 vaci, 13 porci mari şi mici, 4 cai, 3 vagoane popuşoi nebătuţi, 5 merţe gozură de grîu, un vagon şi jumatate orzoaică, 9 chile ovăz, cîte-va stoguri de fîn, tot mobilierul din locuinţa defunctului, diverse unelte agricole, trăsuri, sănii şi diverse alte articole care se pot vedea în inventarul succesiunei defunctului Ion Negrea, aflat la Tribunalul Vaslui şi la Trib. Iaşi secţia II-a dosarul consil. de familie a casei defunct. C. Negrea.

7 lei decalitru vin negru vechiu. Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.

C. D. Buznea. Iaşi, str. Calaraşi 1

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar şi secundar.

V. Emil. *Profesor Str. Arcu 13.*

Dr. B. Stenner

Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venerice.

de la 1—3 şi 7—8 p. m.

Iaşi, str. Muzelor (colţ cu str. de Sus.)

Cele mai bune, încercate și economice în consumația comustibilului pentru agricultură și industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

Instalatiuni de gaz sărac
de la 10—100 cai putere
Cheltueli de combustibil 0,8—2 bani pro oră și cal putere

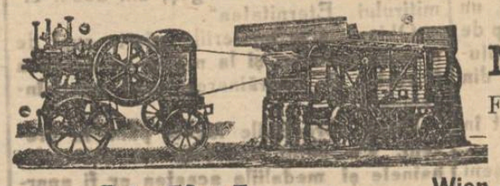

Nu face fum,
Nu face funingine
Fără pericol de foc și explozie
Nu necesitează mecanic

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

Reprezentant ISIDORE MARGULIES, Iași
27 - Strada Ștefan cel Mare - 27

GRILLAGES
GARIEL 2me quai de la Megisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre...
Châssis de couche, depuis.....
Paillasson pour abris, le mètre carré...
Porte Bouteilles, pour 200 Flacons.....

PONDOIR
DEPOSE
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și a Desinteriei —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuci

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate
căci s'a deschis Atelierul de turnat și reparat oglinzi.
Repar Oglinzi venețiene și înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Prețurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.
CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat și reparat oglinzi
Stradela Davidel priu str. Palat

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primește anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III și IV-a
Se primesc și inserții la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja arătate.

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

La toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou și Boboteaza vor avea loc Matineuri și reprezentații serale.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500
Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192 Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face: asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate accidend și o rentă anuală de invaliditate preasum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—*Strada Bărboi No. 15*—
Consult. 7— a. m. și 4— p.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa IIa Loteriei VII
s'au pus în vînzare
Tragerea la
la 11 și 12 Ianuarie 1910
Se poate cîștigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 70,000 lei
Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua și Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17. — Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 899 — Sîmbătă 19 Decembrie 1909

Rostogolirea evenimentelor

Ori cît s'ar sili cei de la guvern să acopere faptele, neînțelegerile dintre miniștri se trădează, ies la iveală. Și neînțelegerea pleacă dintr'un fapt primordial: schimbarea de directivă în guvern. De unde pînă mai dănăzi guvernul mergea *spre stînga*, spre tinerimea generoasă, astă-zi Ionel Brătianu e silit să meargă *spre dreapta*. Opt luni de zile a clocit această schimbare de directivă. Opt luni de zile a fost frămîntare în capul primului ministru și din miile de șoapte, miile de îndemnuri, ciocnirile de curente, Ionel Brătianu s'a ales cu impresia, că e de absolută nevoe să meargă *spre dreapta*.

In fața unei asemenea îndrumări politice nu mai e chestie de persoane, ci de tendințe și nu se poate, dat fiind ciocnirile de persoane ce zăceau ascunse în sinul cabinetului, să nu iasă la iveală acum toate ranele politice.

Trei persoane erau puse înainte și între ele era pusă frămîntarea și ciocnirea. Acele erau *Spiru Haret, Emil Costinescu* și *M. Ferechide*.

Fie-care din aceste 3 persoanaje reprezenta o nuanță politică.

D. Spiru Haret era personal legat de primul ministru, ca acela care știuse să îmbine calitatea de cadră veche cu tendința anarhistă din partid. De d. Haret s'ar putea spune, ceea ce se zice de Erasmus, că Luter a făcut reforme, dar Erasmus *a clocit'o*. Așa și cu generoșii și sindicaliștii; aceștia au făcut anarhia, dar Haret *a clocit'o*. Persoana d-lui Haret nu inspiră încredere nici partidului *nici Coroanei*. Cu toată combinarea de culise d. Haret a fost răstogolit de la președinția consiliului de miniștri.

Cu d. Emil Costinescu e altă socoteală; d-sa e o cadră veche, dar nu din ocultă. N'a avut dușman mai mare oculta de cît pe d. Costinescu. Pe cînd era drapelist, d. Emil Costinescu a dus o luptă strașnică contra ocultei și a băncii naționale. Iar dacă s'a împăcat d-sa cu d. Sturdza, nu s'a împăcat cu oculta și cu Brătenii. Apoi oculta îl are pe d. Costinescu la mînă cu prea multe afaceri, căci d. Costinescu e omul afacerilor, iar din om de afaceri nu se putea încredința d-lui Costinescu ministerul de interne, acum cînd partidul e pus în impas de a lua măsuri aspre contra sindicaliștilor și contra presei.

Nici odată ca acum partidul liberal n'a fost pus în situație mai falșă. El instigatorul, el încurajatorul măsurilor anarhice, el făptuitorul grevelor în Stat; el asmuțitorul celor mai josnice interese de gașcă și de cîștig, iată-l acum silit să vină cu legi restrictive. Iar dacă cu dictarea acestor măsuri se izbește din punct de vedere moral și politic în o parte din membrii partidului, așa zisă tinerime generoasă; frate de cruce cu sindicaliștii și cu acuzații de azi, omul chemat a fi mîna de fier și unealta tiraniei nu era altul de cît d. M. Ferechide, același care ca ministru de interne acum 14 ani în urmă înfera de pe banca ministerială pe Banghereanu și toți adepții d-lui Morțun.

Atunci generoșii nu erau în partid, iar acum sunt. Ar urma ca ei să tacă și să înghită, dar nici nu tac, nici nu înghit și voturile ce se numără la Cameră e un semn că se burzuluesc contra tiranului de altă dată.

Dacă lucrurile așa sunt și așa stau, unde-i armonia din guvern, pe care a cântat'o așa de tare d. Costinescu în telegrama către prefectul de Vaslui? Sarmanul d. Costinescu, a crezut că face act de servilism Brătenilor dînd acea telegramă în ziua alegerilor parțiale, și nu știa că peste noapte mîna Ocultei îl va submina și încredința d-lui M. Ferechide diriguirea de fapt a partidului liberal ca ministru de interne.

Iar cînd toate acestea se petrec în sînul guvernului, țara chemată a se rosti a pus în o infimă minoritate guvernul, căci Capitala din 4000 glasuri a dat abia o cincime guvernului, mai puțin ca totdeauna. Cu 20 la sută din alegători nu poate merge un guvern, care are pe brațe atîtea chestiuni grele și atîtea conflicte cu toate organele din stat.

Regimul se răstogolește mai dihai de cît votul alegătorilor.

Gh. Ghibănescu.

Teroarea și Ferekide

Vremurile de teroare și de vandalism au reînviat. Timpurile de dureroasă amintire, cînd libertățile publice erau zugrumate și cînd țara era lăsată bunului plac al ticăloșilor și a întregei drojdii sociale, au renăscut.

Alaltă-seară, un ziar a fost devastat de către o ceată de bandiți patronați direct de poliție și indirect de acela, care a venit în fruntea țărei, tocmai ca să deschidă porțile pușcăriașilor și tălharilor spre a sfida libertățile acestei țări.

Căci singur vinovat nu poate fi de cît mintstrul de interne. Venirea lui la cîrma Statului înseamnă în mintea tuturor paraziților reînvierea scandalului de stradă, reînvierea furtului, predărei și violărei ori-cărei legi.

De ce nu s'au mișcat „studenții", de ce nu s'au revoltat toți acei, cari au făcut manifestația de aseară în însăși seara atentatului contra d-lui Brătianu, dacă violențele de aseară se pot explica prin faptul îndîrjirei acestor derbedei contra ziarului, care după ei, a fost printre factorii care au provocat atentatul?

Înțelegeam atunci gestul lor, dar eri după o săptămînă și ceva? Ce însemnează această tardivă răsvrătire și cum se explică coincidența ei cu venirea în fruntea guvernului a omului care a tolerat astfel de vandalisme de cîte ori, pentru nenorocirea acestei țări ea a trebuit să'l numere printre consilierii Tronului.

Scandalul de aseară nu este de cît opera primului ministru și numai el poate fi răspunzător de acest mizerabil atentat.

Liberalii au voit să'l pue pe acest om, lipsit de pudoare ca și ei, dar mai energic în ticăloșie, ca să-și ia răspunderea răzbunărei lor ticăloase și lașe.

Au reușit în parte, căci credem că țara această—cum a dovedit'o și aseară—nu va permite ca scenele de la 1897 să se repete și ministrul Ferechide s'a iluzionat căși va îndeplini mizerabila sa misiune nepedepsit.

Ordinea

„RAIUL ITERN"

— Mică epistolie adresată de un agent al poliției secrete din Iași bibicei sale din București —

Prea unica mea inimioară,

Inainte de toate cele, îți jur pe constituție și pe prea sfînta cruce, că eu nu te înșel și doresc ca și tu să te afli în aceleași momente de fericire. Află de la mine, că silit de împrejurarea scumpetei traiului să comit, în București, cunoscutul furt, cînd am avut nenorocirea să sparg un sartar și să nu găsesc nimic în el, tu mi-ai dat zece lei ca să fug din București. Din acei zece lei am dat șapte lei de mi-am cumpărat de la Nae, servitorul d-lui ministru Morțun, un bilet de liber parcurs, cu care am plecat la Iași, unde nu mă mai numesc, Nae Botosul ci Gheorghe Vasilescu, fiind-că sub numele de Nae Botosul, sunt urmărit de poliție pentru furt cu efracție în contra scumpetei traiului. Te rog dar ca, pe d'înăuntru, să-mi zici Nae, dar pe din afară pe plic să scri: „D sale d-lui G Vasilescu, agent special la onor. serviciu de siguranță publică, strada Zoe, Iași".

Venind la Iași, acum zece zile, m'am dus la d. prefect și i-am cerut slujbă.

— Sunt din București, i-am zis eu; toate lefurile dv., de la prefectură, de la tribunale, de la școli, vă vin din București. De ce nu a ți da și dv. o leafă unuia din București?

Se vede că prefectului i-a plăcut rezonul meu și mi a dat slujbă. Am fost trimis să mă uit cum se dă foc gazetelor în Piața Unirei. Mi s'a părut treaba cam curioasă: la noi știu că se citesc gazetele, iar aci ele se ard. Trei seri d'a rîndul am stat și am privit, fiind că așa era ordinul de la poliție: „ei să ardă, voi să priviți".

Azi așa, mîne tot așa, am dat de tot rostul afacerei și numai de cît m'am înțeles cu alți colegi ce este de făcut în Iași: este de trăit.

Cînd se ard gazetele în piață, este devenit la cel care vinde ziare în piața Unirei. Eu m'am dus la el de cu ziuă și i-am zis: „sunt agent special la siguranță, am să vorbesc cu d-ta în patru ochi (ca să aibă jidanul martori pe dracu).

Am întrat într'o odaie, am furat cu ochiul în toate părțile și i-am zis:

— Domnule, cîte geamuri ai d-ta peste tot? Să ști că toate au să fie sfărimate ca turnul Colței?

— De ce?

— Apoi de...

Și văzînd că nu l'am putut păcăli:

— Vom vedea ce va fi. Pînă atunci schimbă-mi te rog doi lei în mărunțele.

— De cîte de 5 sau de cîte 10?

— Amestecate.

Luai nikelul și dădui să plec.

— Ai uitat să-mi dai cei doi lei.

— Ba n'am uitat de loc. Dar nu-i am.

Iar jidanul de colo:

— Să-mi păzești macar geamurile.

— Trebue să fii nebun domnule, zisei eu; d-ta ai geamuri de o sută de lei și eu să-ți-le păzesc pentru doi lei?

— Am să-ți mai dau—dar mîine.

A doua zi am luat încă doi lei.

M'am dus apoi la alt evreu, care face cămătă și jupoaie pe romîni lucru mare.

— Sunt agent al siguranței publice, agent special.

— Să vii la anul nou. (La Iași, de anul nou, jidanii dau bacșișuri. Și, doamne! mulți Ianuarie are calendarul de la Iași).

— Domnule, i respunsei eu, te greșești; eu sunt om special, de la siguranță. Am venit să-ți spun, că d ta ești în pericol: casa d-tale va fi devastată la noapte.

— De ce?

— Fiind-că d ta ești acela, care ai pus să-l asasineze pe d. Cuza. Eu te sfătuesc să nu fii acasă la noapte.

Ovreiul mi-a mulțumit și mi-a împins doi lei în mînă.

Iți spun pe cinste: aci je raiul itern. Toate îs pe degeaba: mănînc la locantă jidovească și nu plătesc—fiind că jidauca, birtașa, se teme de scandal; stau pe degeaba la un jidan, care, fiind-că citește o gazetă tipărită jidănește, se teme de bataie. Numai tutunul, firear al dracului, nu-i pe gratis. N'au voie să-l vîndă jidanii. Dacă ar fi și visteria statului a jidanilor, ce mai trai!

Dar ce folos, tu nu ești lîngă mine și inima mea se scaldă în lăcrămi. Cînd aud declarînd gramofonul „doi ochi ca fundul Ocnei" mă simt cuprins ca de o camașă de forță și plîng de dorul teu.

Te strîng la peptul meu cu jale și doresc să te pot expulza la Iași ca să vezi și tu cu ochii Raiul Itern.

Toate îs pe degeaba, dragă, numai tutunul nu, și, de ciudă, am să mă las de el.

Al teu adorat pănă la prohodul cel mare

Nae Botosul
devenit G. Vasilescu
p. c.

Un smintit

Chestii politice

SPRE DREAPTA

Atitudinea guvernului în ultimul timp, și remanierele ministeriale făcute cu elemente ca d-nii M. Orleanu, Al. Constantinescu și M. Ferechide, au arătat și celui mai orb în politică că primul ministru, d. Ionel Brătianu, merge *spre dreapta* partidului și încă spre dreapta extremă. Centrul partidului îl formează vechile cadre liberale, bătrînii liberali, introduși în liberalism de Ion Brăteanu, fără însă a fi vîriți în camarila sa. Dreapta se găsește mai mult în Senat și în cadrele, ce au format cîndva camerile lui Ion Brăteanu; iar fruntașii camarilei, *oculta* formează extrema dreaptă. Expresiunea cea mai pură a extremei drepte o formează d. M. Ferechide.

Deci a merge spre dreapta însamnă introducerea în guvern a unor elemente ca d nii Orleanu și Constantinescu, iar spre extrema dreaptă e introducerea d-lui M. Ferechide. La ocultă se recurge la aman; și lovitura de teatru dată cu numirea d lui Ferechide arată că ceva grav, extrem de grav se petrece în guvern și în majoritate.

Oculta e spărietoarea partidului, e ca acele momîi, care se pun în țarină să sperie ciorile și d. Ferechide e o momie chemată să sperie majoritatea, și să strîngă de gît guvernul.

Dar partidul are și partea stîngă, ba și extrema stîngă. Foștii socialiști ciocoi ca d-nii Morțun, Diamandi, Duca, prințul Brâncovanu, Radovici și alții, constituie stînga roșie a partidului. Avînd fondul burghez hultuit pe o cultură socialistă, aceștia cei dintâiu și-au dat coatele cu partidul liberal, nu chemați și ademeniți — se înșală cine ar crede astfel — ci singuri doritori de a se aclimatisa în partidul liberal, căci sera și oalele socialiste în care erau puși la un boț cu mitocănimea îi axfixia, și nu le convenea.

Această stîngă liberală dă nuanța partidului și șefiei d-lui Ionel Brăteanu, și el personal cu dragă inimă ar merge cu dînșii și numai cu dînșii, dacă n'ar fi pietroaele partidului, centrul, dreapta și oculta.

Rămîne însă extrema stîngă, socialiștii mai doctrinari, actualii *poporaniști*, cari nu fac de loc caz de doctrina liberală, ce-i răsuflată pentru dînșii, ci țin să dea un colorit poporanist partidului liberal. Poporaniștii își au centru de activitate Iașii și și au grupat în jur cercul de la *Viața Românească*. Chiagul poporaniștilor îl întâlnim în Cameră; Senatul nu cunoaște încă poporaniști, doar acum de-ar izbuti să întroducă pe minusculul dr. Manicatidi: Atita! In schimb, la cameră, poporaniștii numără o mînă de voturi, și pe toate aceste voturi le manevrează d. C. Stere.

Direcția dată spre extrema dreaptă a îndepărtat așa de mult de guvern pe extrema stîngă că rostul politicei de față se va resimți mai ales la Iași. Și de ce la Iași? Pentru că nicăiri extrema stîngă nu e la direcția politicei locale ca la Iași. Cele cîteva elemente din stînga n'au nici o direcție politică. Ce reprezintă de fapt un Diamandi? Nimic; Dar ce reprezintă un Brancoveanu? Nimic. Dar care e cuibul limbricului de Duca? Nici unul. Clocit la Fălciu și-a găsit cuibar la Vâlcea pentru a sbura mîne la Dorohoi și poate la *cronica externă* de la *Viața Românească*. Atita. Singuri d-nii Radovici și Morțun au ceva directivă locală, unul la Roman, în funcțiune de d. C. Pașcanu, altul la Ploești disputată de d. C. Stoicescu.

Din contra extrema stîngă a d-lui C. Stere are direcția politică la Iași. Și aici direcția d-lui Stere însamnă introdarea rusismului în politica noastră locală. Singur d. Stere a spus că între d-sa și partid cu club cu tot, nu e nici o legătură. Impus la președinție d-sa face ce vrea; își ia prefectul în afară de partid; pune candidat pe doctorul său de casă furîndu-l de la naționaliști, căci d. dr. Manicatide de și e grec *avto catavto*, dar e naționalist romîn *pur sang*, și deci îndepartarea d-lui Ionel Brăteanu prin cotirea sa la extrema dreaptă, însamnă condemnarea definitivă a politicei preconizată de extrema stîngă.

Urmările acestei nouă orientări vor fi că în clubul liberal din Iași se vor naște revirimente din partea bătrînilor liberali, centrul și dreapta liberală pentru a cere socoteală și a boicota pe d. Stere cu poporaniștii săi. O nouă demisie în corpore e pe cale de a se produce și în fața debandadei din sinul clubului însuși șefia d lui Stere va fi pusă în discuție. Cît despre votul de la 10 Ianuarie, clubul liberal dornic de indicația de la centru va ști să-i dea adevarata semnificație, votînd pe capete contra candidaturei d-lui Dr. Manicatide.

Spre dreapta la București însamnă peirea direcției spre stînga de la Iași

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

ARTA LUI ISER

Cine nu cunoaște de aproape „primele pagini" din numeroasele reviste ilustrate ca „Le Rire", „Le Témoin" din Paris, ca „Simplicissimus" „Jugend"—în Germania — ori „Muskete" din Viena, cu greu și-ar putea obișnui simțul și educa gustul, venind pentru întâia dată la o mică expoziție de artă cum este acea a lui Iser. Ca să evităm cuvîntul dizgrațios și poate nedrept de caricaturist, noi l'am clasifica între „humoriști", acea școală modernă care se mîndrește în Franța cu talente mari ca Léandre, Guillaume, Ibels, Faibre și cîți alții, și de care s'ar alătura și Forain, — nu însă Caran D'Ache, a cărui operă aparține în adevăr caricaturii. In revistele și expozițiile germane humoriștii excelează prin capete expresive: vedeți „Fliegende Blaetter" și altele. In schimb francezii urmăresc „situațiile",—și de aceia ei sunt adevarații „impresioniști". Tot ei sunt maeștri în acele mici legende, în acele delicioase satire, pipărate adeseori ce însoțesc desemnurile; între lucrările expuse de Iser se găsesc cîteva „eșantilioane" remarcabile.

Vorbeam de reviste, pentru că, altfeliu, trebuie să fie cineva parizian, ori macar bun cunoscător al vieței pariziane ,ca să l izbească imaginile și să-i placă tablourile tînărului artist. Pentru că școala din care face parte Iser — nu are de sigur pretențiunea de a forma el o școală, cum îi reproșa un malițios confrate în „La Roumanie" —nu cultivă frumosul în acel înțeles clasic în care l'am denumit tirania frumosului — la terreur du Beau. Ci o caută și o află, colo în mijlocul acelei vaste lumi a orașelor mari, în colțuri ascunse, unde unii n'o bănuiesc măcar, în loji ori pe scări de teatre bulevardiere, la mese de cafenele ori de taverne, în umbre de cupele, în colțuri de străzi ori în hucaguri de alee, sub discrete lumini de lampioane cari se iradiază pe fețe făcînd să joace în licărirea ochilor adînci înfiorări de carne și scurte înfrigurări de voluptăți,—obscure și efemere feerii în clinchete de pahare, și nu triumfuri de largi festinuri.

Omul e pe al doilea plan; momentu prins din fugă: iată totul. Sunt reflexe ale unei viețe rafinate, expanziuni și răscoliri de senzațiuni repezi,— traduse în culori vii și în linii surprinzător de corecte în incorectitudinea lor, pozițiuni ordonate în dezordinea lor; e „schița" ridicată mai presus de pictură, dar nu în potriva ei. De alt-feliu un mare critic de artă a zis de mult că desemnul exprimă două treimi din pictură. Se va zice: unde rămîne în toate aceste,—frumusețea? Aceasta trebuie căutată nu cu ochiul numai și mai cu seamă nu cu cartea, cu tradiția și cu prejudecata,— căci imprésioniștii cultivă pictura gîndirii și cu ajutorul gîndirei trebue găsită această particulară frumuaețe și după o oarecare deprindere sau educațiune ea se găsește lesne, se găsește întreagă în acele schițe stranii, dar pline de un realizm fermecător și de un idealizm particular. Că exotizmul lor le face *mai* stranii; că originea lor exclusiv pariziană le face pentru unii privitori mai puțin accesibile, aceasla nu e vina artistului. Ele sunt de alt-feliu strîns legate cu o anumită viață socială, pe care noi încă n'o avem, dar care ne vine, ne vine, din Apus, odată cu cultura, odată cu arta, odată cu módele, odată cu.... expozițiile pictorilor, cu osebire a pictorilor impresioniști.

Despre dînșii, spre lauda lor, s'ar putea scrie ceea ce spunea Goethe despre poeți: „ei știu să descopere icoane frumoase în părțile vulgare ale vieței".

Dacă Iser ne ar fi prevăzut cu un bun catalog analitic, ne-am fi făcut plăcerea ds a insista asupra unora din tablourile lui în special. Poate vom face o încă într'un articol viitor, dacă proza cea urîtă a luptelor și polemicilor ne va lăsa răgazul trebuincios.

Rodion.

De peste hotare

„Cînd împrejurări fericite favorisează pe cineva să treacă hotarele țării lui, pentru ce să nu se ducă într'o țară mai mare, într'un oraș mai însemnat, unde să poată auzi niște celebrități, fie în artă, fie în știință—mai ales că pentru aceasta nu ar fi trebuit un sacrificiu mai mare, dar folosul ar fi fost cu mult mai presus?"

„Pentru ce *Lausanne* și nu Zürich? —Pentru ce lacul *Leman* și nu cel al celor patru cantoane—care e cel mai frumos din Elveția?"

Răspunsul la aceste întrebări se va vedea din cele ce urmează.

*

Toți cei care au cetit pe Rousseau nu se poate să nu fi fost impresionați de frumusețea descrierilor din romanul său „Nouvelle Héloïse — descrieri ce nu s creațiuni pure de ale imaginațiunei, ci copiile cele mai fidele ale naturei, unde Rousseau își plasase eroii lui. Și-i destul a citi numai unul din acele tablouri, pentru ca inima să te îndemne și pe tine muritor comun. a vizita colțul de lume în care natura în dărnicia ei și-a grămădit toate frumusețile.

Iată cum se exprimă St. Preux cînd se întoarse dintr'o călătorie ce o făcu în jurul lumii:

„Cu cît mă apropiam de Elveția, cu atît mă simțiam mai mișcat. Momentul în care de pe înălțimile lui Jura, descoperii lacul Genevei fu un moment de extaz și de rîpire. Vederea țerii mele a acestei țări așa de scumpe, în care torente de plăceri îmi inundase inima; aerul Alpilor, așa de sănătos și așa de curat, dulcele aer al patriei, mai suav de cît parfumurile Orientului, acest pămînt bogat și roditor, acest peisaj unic, cel mai frumos de care ochiul o-

menesc fu lovit vreodată ; acest sălaş încîntător, căruia nu-i găsisem samăn în jurul lumii ; aspectul unui popor fericit şi liber, blîndeţa anotimpului, seninătatea climatului, mii de amintiri delicioase, care'mi treziau toate sentimentele ce gustasem, toate acestea mă aruncau în transporturi pe care nu le pot descrie".

Citind apoi viaţa, scrierile, voiajurile altor oameni mari, la cei mai mulţi se găsesc accente de admirare pentru această „grădină a Europei" — după cum i se mai zice Elveţiei.

Goethe în memorille lui spune că „Lausanne e un cuib frumos, dar trist". El trecu pe la *Vevey, Meillerie, Cloreus,* (localităţi de pe malul lacului Leman), pe unde vărsă cîteva lacrimi gîndindu-se la viaţa solidară a lui Rousseau. Faptul nu i exagerat de loc, căci se ştie cum Goethe în ardoarea, în cultul lui pentru Rousseau şi în sfinţenia cu care voia să-l urmeze în toate, luase obiceiul de a se culca pe pămînt gol — şi Goethe fusese crescut în bumbac, căci avea părinţi cu dare de mînă. Aceasta o făcea el, pentru a dispreţui mai bine civilizaţia—aşa după cum i se păruse lui —la vîrsta de 19 ani—că Rosseau propagase. Consecinţa fu, că Goethe căzu bolnav şi abia scăpă cu viaţă, dragostea pentru Rousseau, îi rămase însă

*

St. Beuve scrie unui prieten al său : „Geneva şi tot ce am văzut acolo mi-a plăcut mult. Am admirat natura, dar am şi căutat urmele oamenilor celebri... Am fost la Ferney, am văzut Vevey, unde am vorbit Clarei şi Iuliei ; am salutat ţărmul încîntător pe marginea căruia se găseşte Clareus. Am văzut pe ţărmul din faţă stancele de la Meillerel, Coppet, unde am cinat ; mă primblai printre umbrările triste, solitare —un mic Versailles ce nu-şi mai are serbările. Am fost la casa în care Lord Byron locuia ; Schelley şedea cu sora sa, care iubea pe Lord Byron într'o căsuţă jos pe malul lacului. In faţă Genthod, unde îmbătrîni onestul Bonnet, La Lausanne căutai casa numită Grotte şi o altă Beausèjour, unde locuia Gibbon. Pe malul lacului Thoun urmării fericit urmele lui Chénier.... Da André veni să-şi citească elegia..."

Şi, într'adevăr Lausanne — căci despre acest oraş e vorba deocamdată — era odată *locul de întîlnirea* societăţii elegante din Europa. Malurile lacului Leman, pe care se află şi Lausanne, sunt şi azi animate de amintirile lui Rousseau care se născu la Geneva ; dădu lecţii de muzică la Lausanne şi-şi petrece tenereţa la Clareus şi Vevey la d-na de Warens, ocrotitoarea şi mai tîrziu, amica lui. D-na d'Epinay întovărăşită de Grimm petrecea la Geneva şase luni, cele mai fericite din viaţa ei sbucimată.

Voltaire îşi petrecea o parte din viaţă, la bătrineţe tot prin aceste locuri. Iarna şi-o făcea la Lausanne şi vara la o departare de Geneva într'o casă încîntătoare de ţară, numită „*Mes délices*".

La acest castel veniau englejii de prin toate părţile ca să'l vadă. Şi cum Voltaire era mai mult suferind, desa ori aceste visite îl enervau şi la mulţi le răspundea cam violent. Aşa un oaspete plicticos zise lui Voltaire : „Azi am venit să văd pe Sophocle ; altă dată voiu veni să presint omagii lui Homère şi apoi lui Lucien."—„Sunt bătrîn şi ar fi bine să le faci pe toate odată".—îi răspunse Voltaire.

In dragostea pentru Lausanne, el construi un teatru, în care juca însuşi cu o trupă eompusă din prietinii lui. Ei storceau lacrimi Elveţienilor, cari duşi de fanatismul religios aveau groază de teatru. Voltaire cu spiritul lui atrase şi pe 6 pasturi la representaţii.

Şi în mare parte, lui Voltaire Lausanne îi datoreşte şi strălucirea deşteptarea ei la viaţa intelectuală.

Şi numai minunile naturale de care se bucură Elveţia, făeură pe un Rousseau şi pe un Voltaire să iubească natura aşa de mult, în cît la vrîsta de 60 ani să înceapă a o cînta şi a avea sentimente ce nu le aveau mai înainte—de şi St. Beuve spune că Elveţia e un mediu romanesc, melancolic în contrast cu natura Italiei, care te face să iubeşti viaţa si să uiţi moartea.

*

Lausanne a fost azilul privilegiat al tuturor spiritelor nobile. Căci răsfoind literatura, iată ce găsim : Benjamin Constant cunoscutul romancier şi luptător pentru libertate în timpul lui Napoleon se născu la Lausanne 1767. La Calambier stătea d na de Carriére, o literată de samă şi amica lui Benj. Constant. La Coppet, în jurul d nei de Staël se stringea o parte a Europei intelectuale. Aici venea şi d-na G. Récaniser, amica d-nei de Stael, mîngăietoarea bătrâneţelor lui Chateaubriand şi frumuseţea secului al 18-lea. In jurul acestor 2 poli, d-na de Stael şi d-na Récanier, se învârtea toată mişcarea : cîte 30 persoane intectuale erau în jurul lor, între care era şi d-na Necker de Saussare, vara d-nei de Stael şi renumita pedagogă.

La Lausanne d na Necker soţia ministrului Necker şi mama d-nei de Stael institui o Academie în care tinerimea, fete şi băeţi, făceau exerciţii literare şi aceasta pe la 1760.

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

Lord Byron trecu prin Elveţia, visită renumitul Castel Ghillou de pe malul Lemanului. La Quchy, portul Lausannei, se află o placă comemorativă în amintirea timpului petrecut prin acele locuri de cătră poet.

Iată răspunsul la întrebarea : „pentru ce Lausaune şi nu Paris ?"

*

Dar nu toată lumea e atrasă de urmele oamenilor mari şi nici de cîntecele lor. Mai sunt şi avantajele naturale—care fac ca Elveţia să fie considerată ca cea mai fericită ţară din lume —avantaje, care împing pe străini a o vizita.

Aşa situaţia Elveţii, inima Europei, face ea să fie punctul de încrucişare a marelor căi ferate internaţionale. Industria ei e una din cele mai active din Lume. Munţii au ajutat mult la apararea teritoriului Şi poporului i-a venit bine să lupte vărsîndu-şi sîngele pentru apararea libertăţei şi a neatîrnării de care se bucură azi şi pe care le-a păstrat prin moderaţie şi înţelepciune. Căci nu-i ţară în lume, în care poporul să se bucure de mai multe depturi şi în care să iee parte mare în guvernămînt.

Poporul numeşte pe mambrii consiliilor legislative ; el îşi votează legile şi tot el şi le şi propune. Aşa că poporul fiiind singur stăpînul destinului său îşi înţelege perfect responsabilitatea şi datoriile sale.

Elveţia inspiră azi încrederea celor mai mari naţiuni. Mii de străini viu să urmeze învăţămîntul aici. Călători sunt nenumăraţi. Opera *Crucii Roşii* — cu scop de a da ajutor răniţilor pe cîmpul de batae—la Geneva a fost fondată în 1863, într'o conferinţă la care luară parte delegaţii statelor Europene. De atunci toate ţerile civilizate, ambulantele militare poartă culorile Elveţiei intervetite : crucea roşie pe fondul alb.

Scriitorii streini îşi au lucrările consacrate Elveţiei, ei recunosc libertatea de care se bucură cineva în această ţară şi virtutea ospitalieră a locuitorilor. Ei laudă desvoltarea intelectuală a poporului, belşugul pe care l au scos dintr'un pămînt considerat odinioară ca ingrat. Ei admiră spiritul de ordine al Elvieţienilnor, simplicitatea lor, caritatea şi economia cît şi sfinţenia în care se ţin ei de cuvînt. Devisa lor este : „încrede-te în fiecare, pentru a i ridica moralul".

Din cele ce se vede, această ţară merită a fi cunoscută de ori cine şi cred că-i interesant a pătrunde în intimitatea unei societăţi demne de urmat. La o asemenea excursiune invitaţi pe cetitori.

Maria C. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Tăcerea de aur. — Ca o adevărată surprindere a apărut aseară în telegramele „Opiniei" ştirea că Ioan Nădejde a vorbit în Parlament. E drept, a vorbit nu într'o chestiune oarecare, nu în potriva ori în favoarea unei legi, nu ca să atace ori să laude,—ci într'o chestiune personală cu un fruntaş liberal, într'o chestiune, adică în care nu putea să nu vorbească. Contrariul ar fi fost de mirare. S'ar fi arătat lumea uimită, văzînd, după trei ani de absolută tăcere pe fostul şef al social-democraţiei romîne, pe fostul director al „Contemporanului" vorbind pe neaşteptate.

E, negreşit, fenomenal ceea ce se întîmplă de trei ani încoace cu fostul „şef". Se zice că în timpul şedinţelor parlamentare, el profită de vremea... liberă ca să-şi scrie articolele pentru „Voinţa", să-şi facă corecturile, reviziile recenziile, traducerile. Cele rostite de alţii pare că nu-l interesează ca şi cum viaţa socială a ţării e moartă pentru el, moartă odată cu trecutul lui propriu la care renunţase în schimbul... liniştei, în schimbul unui trai sigur. Şi cum putea să renunţe de odată la această bine făcătoare tăcere ? In ce chestiune politică, economică, polemică ar fi putut lua cuvîntul fără să i se arăte spectrul unui trecut plin de grele contraziceri ? De aceea publicul a rămas surprins, dar s'a liniştit de grabă, aflînd c'a fost numai un răspuns laconic într'o chestie personală, nu un discurs.

Pentru că d. Nădejde s'a angajat liberal nu pentru talentu-i oratoric, ci pentru tăcerea cea de aur.

*

Piesa lui Marcel Prèvost, „Thérèse et Pierre" a urmat pe afiş, la teatrul Gymnase, piesei „La Rampe" a lui Henri de Rotschild. Această din urmă lucrare a avut vr'o 40 de reprezentaţii în şir. Critica nu crede că piesa lui Prévost s'atingă acest număr.

*

Artista Meta Illing, întemeietoarea teatrului englez în Germania a murit la Frankfurt, în vrîstă abia de 37 de ani.

*

Adolphe Brisson, cunoscutul literat a publicat în „Neue Freie Presse" o convorbire cu fostul preşedinte de republică Emile Loubet. Acum acesta dezminte partea politică a interviewului, ca să evite nepliceri. Brisson însă le menţine.

*

Sarah Bernhardt a scris o nouă piesă „Un coeur d'homme", care s-a reprezentat la „Théatre des arts" din Paris. In noua ei lucrare dramatică, scriitoarea pune problema, că un bărbat trebue să se căsătorească abia în epoca de maturitate, după ce a căpătat destulă experienţă. E tocmai contrarul tezei pe care o pun alţi autori amatori de paradoxe psihologice.

*

Zilele acestea se vor împlini 350 de ani de cînd s'au introdus cutiile poştale. După tradiţie, Parisul s-a folosit de prima cutie poştală, pusă în stradă, la dispoziţia publicului. In secolul al XVI-lea cutiile poştale au fost introduse în Italia. Dar poliţia se îndeletnicia cu nobila meserie de a rîdica scrisorile şi a le ceti şi a expedia la destinaţie numai pe cele inofensive. In 1776 s a introdus la Berlin prima cutie postală, o sută de ani după ce s-a introdus la Paris. La început publicul a privit cu neîncredere, ba chiar cu antipatie această inovaţie, pînă cînd încetul cu încetul, organizîndu-se un serviciu serios de poştă ea a putut intra în graţiile publicului.

*

Adepţii limbei esperanto au respins cu o mare majoritate modificările şi îmbunătăţirile propuse pentru această limbă internaţională de profesorul Ostwald din Berlin.

*

Literatura va pierde oare izvorul nesecat de subiecte, staţiunea de jocuri de hazard,—Monte Carlo ?

Se pare că prinţul de Monaco a cerut o colosală urcare a listei civile,—o urcare de 2 milioane pe an !—aşa că nu va putea fi satisfăcut şi în acest caz Monte-Carlo va înceta de a fi, căci prinţul e încăpăţinat.

Se speră însă că un aranjament va interveni şi veniturile vor fi urcate, permiţîndu-se jocul de baccarat pe lîngă acel de ruletă.

*

STRUNA ZILEI

POMPIERII NECESARI

Statul desfiinţează pompieriile din Iaşi.

In piaţa Unirii ziarele continuă a fi arse.

(Ştiri diverse)

Cetăţenii să se plîngă
De un fapt aşa de trist :
Cine'n... piaţă o să *stîngă*
Focul naţionalist ?

Serbarea de la Liceul de Domnişoare

ELENA MEISNER (Humpel)

După cum am anunţat în numărul nostru de eri, a avut loc institutul liceal de domnişoare Humpel, diriguit de d-na Elena Meissner, distinsa inspectoară a şcoalelor secondare şi eminenta profesoară de filosofie, o serbare naţională, dată cu ocazia zilei de naştere a M. S. Reginei, cum şi o festivitate în onoarea d-lui A. Burri, fost profesor de limba franceză al institutului, timp de 36 ani neîntrerupt, şi care se retrage din învăţămînt, cu fruntea serutată de şuviţe argintii,—la vrîsta de 80 ani.—

Salonul institulului arhiplin cu lume cultă şi aleasă, profesorii universitari părinţii elevelor şi etudente, absolvente ale şcoalei.

La oarele 3 jum. începe serbarea naţională după următorul program :

1) Imnul Regal, — Hübsch — executat de corul şcoalei este ascultat de asistenţă în picioare.

Micuţa şi dragalaşa elevă din cl. II primară, E. Simionescu, recitează la n. 2 al programului poesia lui Alexandri „Bucovina" şi e aplaudată mult, apoi o altă drăguţă elevă, de curs primar, E. Colceag, recitoază „Romînul nu piere" de G. Tăutu. Un ropot de aplauze, şi urmează dialogul „Patria romînă" de M. Dragomirescu, pe care d-rele Minculescu şi Florica Popovici din cl. VIII îl spun cu o frumoasă dicţiune şi mult sentiment.

Elevele cursului primar joacă în numărul 3 „Hora Unirei".

Cu o minunată voce, d-şoara Anetta Many, cîntă, frumos nuanţînd, cunoscuta bucată a lui G. Skeleetti. „Ce te legeni codrule",—făcînd să iasă în relief atît duioşia şi frumuseţa versurilor cît şi talentul său şi munca ce se depune în studiarea bucăţilor, în acest pension.

„Pentru patrie" — piesa regretatului fost director al „Opiniei" — S. Prasin, este apoi jucată de d rele din cl. VIII Elena Bogdan, Lizetta Vrabie şi Alina Boghen. Pentrn toate—cuvinte de laudă, pentru modul cu care s'au achitat de roluri.

D-ra Filoteia Simionescu, execută apoi la piano „Stelutza" de Fritz Sprindler. E aplaudată mult pentru jocul precis şi simţirea depusă în execuţie, care o arată ca pe o viitoare distinsă pianistă.

Corul, intonă apoi, măiestrit—Doina (de I. Costescu) în aplause nenumărate ale asistenţei, după care d-ra Camelia Aritonovici, o frumoasă şi inteligentă elevă a institutului, ţine o disertaţie despre „cele mai însemnate femei din trecut". Carmen Sylva. Rolul femeei culte în propăşirea ţărci.

Serbarea naţională se închee cu o feerie alegorică de C. Hogaş, privitoare la viitorul Romîniei în care sunt admirate d-rele Vera Bruner, Z. Mardary, M. Puşcariu. Fl. Popovici, Alice Tulbure, Al. Antoniu, L. Crivăţ, Carmen şi V. Enăşescu, Anetta Many, V. Vasiliu, cuprinzînd zînele în jurul d rei Enăşeşescu (Romînia).

*

Sărbătorirea d-lui Burry, începe prin execuţia „Marseliezei" de către cor, după care, d-na Elena C. Meissner, prin cuvinte alese arată meritele ca profesor şi om, ale d lui Burry, unul dintre cei mai învăţaţi ai timpurilor lui, şi care timp de 60 ani a contribuit la cultura ţărei noastre, fiind profesor al diteritelor şcoli. Cele mai culte femei din Moldova au fost eleve ale d lui Burry—între care şi d-na Meissner, care mai apoi i a fost colegă. Cu ocazia retragerei sale din învăţămînt, şcoala ţine să-l sărbătorească şi să-l arăte de exemplu, pe profesorul care timp de 36 ani, cît a fost profesor al institutului n'a absentat nici o oră, de la datorie. — Urează d-lui Burry ani mulţi încă.

După d na Meissner, vorbeşte d. Sibi, succesorul la catedră, a d-lui Burry şi în numele colegilor profesori şi asociaţii îşi ia ramas bun de la iubitul lor coleg şi-i urează viaţă îndelungată şi fericită.

D-ra E. Vrabie, elevă în cl. VIII, în numele elevilor oferă un buchet serbătorilului. Asociaţii şi profesorii oferă şi ei d-lui Burry, portretul seu în mărime naturală, elegant încădrat cu aur.

D. Burry răspunde femoţionat, mulţumind tuturor, cu ochii plutind în lacrimi.

Serbarea se închee cu marşul institutului „Humpel" de Ed. Caudella pentru piano la 4 mîni, cîntat de d rele Valerie Stefănescu şi Stefania Zamfirescu.

Am remarcat în grabă dintre cei prezenţi pe d nele : Brüner, C. Popovici, Frunză, d-ra Coşula, d-na Betunia, Bîrsan, Simionescu, d ra Hogaş, Rallet, d-na Drăghici, d ra Ciudin, d-na Roiu, d. Bogrea, d. Sibi cu d-na, d-ra Aritonovici, dr. Riegler, Gr. Dimitrescu, A Popovici, I, Petrovici, Enăşescu, d-na şi d Berescu, d-na şi d. Praja, d nii Ghibănescu, Crivăţ, Vrabie, V. Popescu, Tulbure, Gărcineanu, Schiller, d. consul rusesc Brunner, Vellea, Paul, Musteaţă, V. Iamandy, Preot Tzincoca, Erbiceanu, d-rele Cantacuzino, d-ra Panopol, d-na Panopol, d-ra Stoeanovici, d-ra Miţa Vlad, d-ra O. Enăşescu, d. Misihănescu, d-ra Marie Ianovitz, d-ra Sielinska, d ra Hrabal, d-na şi d-ra Baidaff. etc. etc.

Informaţii

A. S. R. Principele Ferdinand a sosit ieri în gara Bucureşti, de unde a plecat, cu trăsura, la Ţibăneşti.

O mare vînătoare are loc astăzi acolo.

Audienţele la M. S. Regele vor fi suspendate cu începere de Duminecă şi pînă la 8 Ianuarie.

Din cauza doliului Curţii regale, în urma morţii Regelui Leopold al Belgiei, obicinuitul bal de curte din ziua Anului Nou nu se va ţine.

In schimb se vor da trei baluri la Palatul regal şi două la Cotroceni în cursul lunelor Ianuarie şi Februarie.

D. I I. C. Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri, se află acum pe deplin îndreptat. Peste cîteva zile d-sa va putea ieşi din casă.

Astăzi, dacă va fi vreme bună, i se va permite o scurtă primblare şi prin grădina locuinţei d sale.

Nu s'a fixat încă ziua plecării d-sale in străinătate la o climă mai caldă ; e propabil însă, că va pleca în cursul săptămînei viitoare.

Eri a fost frumos la Cameră !

D. Fleva a protestat contra actelor de banditism din Capitală. D. Iorga şi ministrul Ferekide au aprobat banditismele !

D. A. D. Holban, care a implinit opt zeci ani de viaţă, s'a dedat la o polemică istorică foarte interesantă : „cine este adevăratul proprietar al şantanului de la Bragadiru ?"

Elevii şcoalei fiilor de militari vor lua vacanţă mîine, în vederea sărbătorilor Crăciunului şi anului nou.

Rugăm pe abonaţii noştri, care nu primesc ziarul regulat, să comunice printr'o carte postală administraţiei ziarului, spre a face cercetări şi a lua măsuri în consecinţă.

Ministerul de interne a trimes un ordin circular prefecturei de judeţ, prin care îi pune în vedere ca pe viitor să oprească pe streinii aşezaţi în comune, de a mai face comerţ cu diferite alimente, de cît aceleo pentru care sunt autorizaţi de consiliul comunal cu ocaziunea stabilirei lor în comună. Totodată li se vor face cunoscut locuitorilor, unde se vor desface produsele agriăole.

Pentru comemorarea lui Creangă. —Societatea scriitorilor romîni din Bucureşti, a luat iniţiativa de a serba aniversarea morţei marelui nostru povestitor Ioan Creangă, în diferitele centre romîneşti din Bucovina, prin şezători literare.

Aceste şezători vor avea loc după cum urmează ;

Sîmbată 2 Ianuarie la Suceava ; Duminică 3 Ianuarie în Cîmpu-Lung ; Luni 4 Ianuarie în Cernăuţi şi Marţi 5 Ianuarie în Rădăuţi.

Se vor ceti bucăţi de ale msrelui povestitor şi se vor ţinea conferenţe despre viaţa şi activitatea lui Ioan Creangă.

— Societatea „Academia Ortodoxă" din Cernăţi, a comemorat aniversarea morţei marelui povestitor ; Duminica trecută. Corul societăţei a întonat mai multe bucăţi, după care d. G Lanischi preşedintele soc. a ţinut o cuvîntare, arătînd însemnătatea serbărei. D. Isăcescu a ţinut apoi o conferinţă despre Ioan Creangă.

Au mai urmat bucăţi muzicale executată de orchestră şi declamaţii.

Corpul regretatului dr. Botezatu a fost adus astă noapte de la Viena, cu trenul de 11 de Paşcani.

Corpul a fost transportat la cimitirul „Eternitatea" şi depus în capela cimitirului.

Funcţionarii comunali din Roman au înaintat corpurilor legiuitoare un memoriu prin care cer se li se acorde stabilitatea în funcţiuni şi retribuire equitabilă.

D. Sol. Haliţa, inspectorul general al învăţămîntului primar şi normal, a inspectat eri după amiază şcoala primară de aplicaţie, de pe lîngă şcoala normală „V. Lupu", în vederea înaintărei învăţătorilor de la acea şcoală la postul de institutori.

Profesorii şcoalei normale „Vasile Lupu" se va întruni în conferinţă, în astă seară, în localul cercului didactic, spre a discuta mai multe chestiuni de ordinea zilei.

Fabricele din ţară au fost împărţite în şase regiuni. Iaşul cade în regiunea a VI-a şi are de inginer pe d. Al. Brăiescu.

D. Handl, funcţionar superior la consulatul austriac local, a fost avansat şi mutat la Galaţi.

La Spitalul Sf. Spridon au fost aduşi din judeţ, doi bolnavi de febră tifoidă.

Poimîne se va face alegerea a doi membri ai camerei de comerţ, pentru cele două locuri vacante.

Noua artă cinematografică devine din ce în ce mai perfecţionată şi variatele sujete, în special vederile după natură din toate părţile lumei, precum şi piesele teatrale jucate de cei mai buni artişti ai Franţei şi Italiei, cari sunt întrupate mai în toate programele, fac spectacolele aceştea să fie gustate de de toate straturile sociale. In noul program al teatrului cinematografic Pathé Frères din Sala Circului Sidoli, care începe Joi 17 Decembrie a. c., vom vedea o splendidă reconstituire a legendei biblice, Iosif vîndut de fraţii sei—nu numai că ni se redă una din cele mai frumoase povestiri din vechiul testament, dar vedem pe cei mai mari artişti ai Comediei Franceze care s'au oferit a interpreta această nemuritoare legendă.

Un tablou mişcător, o tragedie patriotică este apoi sujetul „Ruşii şi Polonii"—un epizod din luptele înverşunate ale Polonilor pentru neatîrnare.

Lourdes, orăşelul din Franţa cu miraculoasele sale isvoare de tămăduire, Paingănul de aur. Un basm din peşterele gnomelor, Filosoful Tolstoi la moşia sa „Iasnaia Poliana, fidel redat după natură, Artistul Ravioli şi momiţariile sale, Un hoţ high-life etc. etc. Sunt desemenea întroduse în noul program săptămînal care începe Joi 17 Decembrie a. c.

Peste cîte-va zile terminîndu-se statistica întinderei sămănăturilor din judeţul Iaşi, în cursul anului 1909, ea va va fi înaintată ministerului agriculturei

Cu ocazia serbătorilor Crăciunului şi anului nou, se vor face mai multe reduceri de pedepse şi graţieri, soldaţilor deţinuţi în închisoarea militară Galata.

Anunţăm încetarea din viaţă a d-lui Ioan N. Vasiliu, fost secretar al Administraţiei Principelui Mihai D. Sturdza din Iaşi.

Condoleanţele noastre.

Instrăinarea unei însemnate averi

— Acheta poliției.—Numeroase obiecte de valoare înstrăinate.—Ce spune Safta Grădinariu.—Acum 20 de ani. A cui e averea.—In serviciul lui N. Ghika.—La Paris.—Alte amănunte.

Am anunțat eri, că poliția de siguranță a descoperit la o femee din str. Dragoș, un însemnat număr de bijuterii, monede vechi, străine și romînești, lucruri de valoare, haine, lenjerii, decorații, etc., cari au aparținut lui Neculai Ghyka și cari sunt de o însemnată valoare.

Intre acestea sunt, după cum am spus ieri, multe decorații străine, în briliante, monede vechi sîrbești și diferite lucruri care la un moment dat se credeau a fi aparținut Reginei Natalia a Serbiei, care se știe că venea adesea-ori la rudele ei din Iași.

Din cercetările ce s'au făcut pînă acum, rezultă că obiectele acestea de valoare aparțineau lui Neculai Ghyka.

*

Safta Grădinaru, la care s'au găsit lucrurile, a fost adusă la poliția de siguranță:

Iată ce declară Safta:

Am avut o fică, care se numea Maria și acum 20 de ani, ea era chelneriță la hotelul Binder. In acel hotel locuia pe atunci un boier Neculai Ghyka, care stătea acolo împreună cu „bezeidea Alecu". Fata mea îngrijea și de Neculai Ghyka, și ea primea, în afară de leafa de chelnăriță și o leafă de la acesta.

După cîtva timp Ghyka s'a mutat de la hotel, în pensiune la o d-nă din str. Păcurari. Fiica mea a fost luată în serviciul lui. Aci a locuit cîtva timp, însă boerul căzu bolnav și nu trecu mult și plecă la Paris. Venisem la fiica mea tocmai atunci cînd boerul se pregătea de plecare; el lăsa ficei mele un mare număr de cufere, în care se aflau lucrurile acestea ce s'au găsit la mine și i-a spus: „uite, ține cuferele pînă mă întorc eu din străinătate, unde am să stau vre'o lună, și cînd m'oiu intoarce, îți voi da 500 lei". Ghyka a plecat la Paris, dar nu s'a mai reîntors și noi, spune Safta, am rămas cu lucrurile Acum 4 ani fiica mea a murit și cuferele cu lucrurile au rămas la mine. Eu m'am mutat apoi în str. Dragoș, unde stau și acum.

*

Poliția, însă nu e convinsă încă pe deplin dacă așa stau, sau nu, lucrurile. De aceia urmează a cercet spre a se vedea dacă nu cumva la mijloc e vorba de un însemnat furt.

Obiectele găsite la Safta Grădinaru sunt de o valoare foarte mare. Intre acestea să găsesc: o decorație mare, sîrbească, cu brilante; mai multe monede de aur și de argint; niște cutii de sidef, numeroase argintării; mai multe blănuri. scumpe, în bună stare; bijuterii; diferite bijouterii de valoare, de aur și cu pietre scumpe, unele purtînd inițialele *N. G.*; o bibliotecă întreagă, toate volumele fiind legate în piele purtînd și monograma N. G.; diferite obiecte de tualetă, de asemene de o mare valoare; un baston cu mînă scump. De asemeni s'a găsit și o întreagă corespondeță, în limbile germană și franceză a lui N. Ghyka.

Se zice că toate acestea s'ar urca la o valoare de peste o sută de mii de lei.

Ultime informații

Unde dai și unde crapă.

D. G. Panu, ca subvenție pentru cartea sa, de curînd apărută, în chestia agrară, a primit o sumă de bani și de la ministrul V. G. Morțun din fondurile ministerului.

Asta n'ar fi nimic. Dar d. Panu în cartea s'a, combate toate teoriile socialiste emise de Verax (Rossetti) în cartea sa asupra chestiunei agrare.

D. Morțun a subvenționat, deci pe un autor, care combate teoriile socialiste în materie agrară și de... chiar liberalii susțin, căci, în chestie țărănească, sunt socialiști.

Anarhia din tribunalul de Tutova.—De cînd cu ancheta d lui procuror general Leonescu, al cărui raport aflăm că a fost înaintat d-lui ministru Stelian, în tribunalul de Tutova domnește cea mai complectă anarhie. Din cauza unui ordin, cel puțin *nesocotit*, al d-lui procuror general, ca prezidentul să nu aibă absolut *nici un amestec în ce privește personalul, conducerea grefei și lucrărilor tribunalului*, însărcinînd d-sa cu aceste atribute *pe grefier*. Această însărcinare dată grefierului convine admirabil tacticei prefectului local, care, de *3 ani* caută prin fel de fel de mijloace să scape de acest magistrat integru, înventînd fel de fel de lucruri pe seama sa, și cari din fericire n'au reușit nici unul., în cît **ura** lui e și mai mare. Acest grefier și înainte de ordinul d-lui procuror general, de a nu asculta de președinte—*nu-i vorbă nu știm întru cît d. procuror general are puterea de a crea alte atribuții, de cît cele date prin lege*—nu făcea un jurnal, fără adresa oficială a președintelui, nu venea la ședință, iarăși fără adresă oficială, nu se ducea la un faliment iar fără adresă oficială, în cît în ordinul procurorului general el nu-și găsește de cît *legitimarea* celor ce le a făcut pînă acum și *încurajarea* ca să facă altele pe viitor. In grefă grefierul o spune în gura mare: *„n'ascultați de președinte, eu sunt aci mai mare, eu răspund de tot' n'ați auzit ce-a spus d. procuror general.*

Iată ce se petrece în tribunalul de Tutova, unde 2 zile d. procuror general a stat să ancheteze, în timp ce un jurnal liberal din localitate, anunță cu litere grase, pe prima sa pagină *„...In fine președintele tribunalului se va duce"*.

De ce se miră miniștrii și cîrmuitorii de dezordinea aceasta de azi ce domnește în stat, cînd **toomai ei** sunt sămănătorii acestei dezordini?

De ce se întreabă, cînd tocmai un procuror general a cărui menire este să cheme pe toți, la respectul legilor, el singur cheamă la răzvrătire mai ales acolo unde *supunerea* și *ascultarea* de *un șef*, este atît de necesară prestigiului instituției?

Izlazuri ideale.

Domnii Neron Lupașcu, vicepresidentul Senatului și Eduard Ghica, prefectul de Vaslui, a vîndut o porție de teren, pentru formare de izlaz, de pe moșia lor Țibana pentru suma 142.618 l.

Cerem ca să se publice actul de vînzare, ca să vedem cîte hectare s'au vîndut și pe ce preț.

Ministerul de interne a cerut autorităților ca să pună în vedere locuitorilor să nu mai distrugă monumentele istorice care se află prin unele comuni.

D. colonel Călinescu, comandantul regimentul 7 roșiori, a plecat în Austria pentru cumpărare de cai, armatei.

Astă-zi a sosit în localitate d Davidoglu, profesor la facultatea de științi din Capitală, pentru a lua parte ca membru în comisiunea examenului de docent ce-l trece d. C. Popovici, suplinitor al catedrei de calcul diferențial și integral la universitatea noastră.

Din Cernăuți, ni se scrie că eri s'a deschis cu formalitățile obișnuite dieta țărei.

S'a propus de urgență reforma legei electorale comunale pentru Cernăuți și revizuirea statului comunal; s'a discutat apoi asupra băncei țărei, urîndu-se un mai desăvîrșit control; s'a discutat chestia arendărei moșiilor fondului religionar la obștiile sătești.

Dieta ține ședință și astă-zi Vineri.

Astă-zi se judecă la Curtea de Iași, secția II, procesul în daune intentat de erezii lui Gh. Breabăn, contra principelui Mihai D. Sturza.

Se știe că defunctul Breabăn a fost sfășiat de urșii prințului, și că tribunalul de Iași s. II-a a dat cîștig de cauză reclamanților.

Partea intrînd în fond a ascultat astăzi pe d. Ghinea Ionescu, propus ca martor și a întrat în fondul afacerei.

Din partea victimelor pledează d-nii avocați Lascar Antoniu și Eug. Herovanu.

Din partea principelui, d. avocat Mihai Vasiliu Cristescu-Bîrlad.

La clubul junimist din Bărlad a avut loc eri o consfătuire a comitetului executiv.

Doi din prietinii d-lui Cristescu au declarat că, dacă acesta n'a întrunit de cît 49 voturi, aceasta se datorește trădătorilor din club.

Această declarație a stîrnit protestări.

D. Lupu Costache, prezidentul clubului a zis cu rezultatul alegerei a dovedit popularitatea d-lui Vasiliu Cristescu care aspiră la șefia partidului.

In aceeași ședință a demisionat din club d. avocat Neacșu.

Un al optulea martor a fost introdus astă-zi în procesul de calomnie intentat d-lui Hamangiu: d. consilier de curte Savel Zăhărescu.

D. avocat Emil Rey, din Bacău, a fost contestat din nou din listele electorale, ca nefiind cetățean romîn.

Curtea de Apel, s. I, în audiența de ieri, pe baza deciziei curței de Casație, a respins contestația.

Prefectul de Vaslui contestase din listele electorale pe distinsul nostru prietin d. Gh. Șendrea.

Curtea s. I-a, în audiența de azi, a respins contestația.

Această contestație colectivistă a fost susținută pe sub mînă, de ziarul carpist local, care a maltratat'o prin strofe stupide.

D. A. C. Cuza s'a prezentat ieri la parchetul general și a protestat contra eliberărei eroului Kligher, care a asasinat pe d. Cuza ieri o săptămînă

Este sigur că nu numai Kligher, dar și parchetul de Iași va trece acum în interminabila galerie „anexă la jidanii în presă".

Lucrările tribunalului pe timpul vacanței vor fi expediate, potrivit procesului verbal ce a fost încheiat astă-zi, de d. judecător V. Bușilă.

In rîndurile generoșilor s'a produs o adîncă spărtură—zice *Ordinea*.

Atitudinea d-lui Diamandi de eri de la Cameră, nota agresivă la adresa d-lui Orleanu nu și găsesc explicația numai în dorința acestuia de a părea consecinte cu sine.

Faptul este că generoșii sunt divizați și ceea ce e mai curios sunt divizați în trei.

Intr'adevăr d Diamandy înjură de o potrivă și pe d-nii Morțun și pe Orleanu, și pe d. Const. Stere.

Cu toate acestea s'a remarcat eri că d. Diamandy a fost susținut de grupul generoșilor moldoveni în frunte cu d. Patraşcanu.

Eri a sosit la prefectura județului mandatele de lefurile personalului serviciilor administrative din județ.

In sfîrșit după o lungă așteptare, a sosit lefurile agenților sanitari auxiliari, pe luna Noembrie.

D. Arthur Cristea a fost numit pedagog la liceul militar din localitate.

Mai mulți comercianți din județ, care au contravenit la legea sanitară, au fost dați în judecată.

In comuna Sinești s'a ivit epidemia de tusă convulsivă. S'au luat măsuri de combatere.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 18 Decembrie

Intrunirea de la Dacia

Bucureşti.—Junimiștii au ținut aseară o întrunire publică, în sala Dacia.

D. P. P. Carp n'a luat parte la întrunire iar d. Filipescu s'a rezervat și n'a vrut să ia cuvîntul.

In schimb d. Al. Marghiloman a făcut în numele partidului, promisiuni de tot felul. D-sa a promis că guvernul d-lui Carp—cînd o mai fi și acesta,—va efteni traiul și va satisface multe dorinți pe care guvernul actual le-a nesocotit.

A vorbit și prensul Grigugă Cantacuzino, cam tot la fel.

Oratorii în general, au fost agresivi față de conservatorii democrați și curtenitori, în cuvîntările lor, față de guvern.

Nici nu se putea alt-fel, căci e cartelul la mijloc și alegerea de balotaj e poimîine.

Consistoriul bisericesc

Bucureşti.—Astă-zi a avut loc ultima ședință a consistoriului superior bisericesc.

Păr. P. Savin, rectorul Seminarului din Iași, a cerut să se intervie ca lefurile preoților să nu se mai plătească prin bănci și casse de economii, de oare ce se dă naștere la neajunsuri.

La aceasta s'a asociat și I. P. S S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei.

S'a mai cerut apoi ca preoții profesori de religie să fie puși pe același picior de egalitate cu ceilalți profesori.

Seziunea apoi s'a închis, anunțîndu-se cea viitoare pentru luna Maiu.

Cazul Episcopului de Roman

Bucureşti.— Sf. Sinod a fost convocat pentru mîine, în ședința exrra ordinară, spre a se ocupa de cazul Episcopului de Roman.

Intrunire studențească

Bucureşti.—Studenții au organizat pentru azi la 3 o întrunire în sala Dacia.

CAMERA

Bucureşti. — Pînă la orele 3 ședința încă nu s'a deschis,—deputații lucrînd în secțiuni.

SENATUL

Bucureşti.—Senatul lucrează în secțiuni, studiind proectul de lege asupra dreptului la asociație.

La deschiderea ședinței se va lua în discuție proiectul.

S'au luat noi măsuri de pază, de oare ce d. gen. Budișteanu, președintele senatului ar fi primit, se zice, scrisori de amenințare.

Intrunirea din Galați

Galați.—Eri a avut loc aci o mare întrunire a meseriașilor și muncitorilor, pentru a protesta contra legei asupra asociațiilor și sindicatelor.

Intrunirea a fost prezidată de d. Dimitriu.

Fiind-că d. Iorga, într'o cuvîntare a sa de la Cameră, a zeflemisit pe muncitori, spunînd că ei ar trebui să citească „Visul Maicei Domnului",—oratorii au propus să se facă o listă de subscripție de a cumpara un număr de exemplare de „Visul Maicei Domnului", și să le trimeată d-lui Iorga.

Percheziții

Bucureşti.— Poliția a făcut aseară o nouă serie de descinderi și percheziții, pe la diferiți meseriași și muncitori.

O percheziție a fost făcută la locuința d-lui Stănescu, președintele clubului meseriașilor.

Din Grecia

Atena.—Un grup de deputați au prezentat Camerei, o moțiune prin care guvernul ar fi autorizat să reintegreze pe ofițerii demisionați sau puși în poziție de retragere, în urma cererei lor.

Agitația muncitorilor

Bucureşti.—Mîine seară va avea loc la Dacia, o mare întrunire, organizată de muncitori și Meseriași, pentru a protesta contra legei asupra asociațiunilor.

Au fost invitați să ia parte toți președinții societăților de meseriași.

Parlamentul francez

Paris.—Camera a adoptat budgetul comerțului și a votat cu 448 voturi contra 54, cele 12 zecimi provizorii cerute de guvern.

*

Senatul a votat în unanimitate creditele suplimentare pe exercițiul 1900, votate deja de cameră.

Senatul a adoptat de asemenea proiectul votat de cameră, autorizînd orașul Paris a contracta un împrumut de 900 milioane pentru înfrumusețarea Capitalei.

Aeronautice

Port-Aviation.—Aviatorul Delagrange a sburat cu un monoplan, făcînd 200 Km. în 2 ore și 32 minunte.

Intristații: Elena I. Vasiliu și copii Elisa, Virginia, Mărioara și Mihai, Maria, Alexandru și Nathalia N. Vasiliu, Henriette și Const. D. Ionescu cu copii, Maria și Vasile Lohan cu familia, Maria și Const. Lohan cu familia au nemărginita durere de a anunța încetarea din viață a prea iubitului lor

IOAN N. VASILIU

încetat din viață, Joi 17 Decembrie ora 2 p. m. dintr'o scurtă suferință, în etate de 47 ani.

Inmormîntarea va avea loc mîine 19 Decembrie la cimitirul Eternitate unde se află depus corpul.

Rugăvă pentru dînsul.

Prima AGENȚIE Romînă

de

Intreprinderi comerciale, Industriale

AGRICOLE ȘI MINIERE

IASI, STRADA UNIREI 9

1) Comision și Agentura.
2) Vînzare și Arendare de moșii, Pădure, etc.
3) Plasamente de bani, ori ce sumă.
4) Imprumuturi de ori ce natură.
5) Reprezentanțe din țară.
6) Cereale.
7) Petroluri și derivatele petrolului
8) Acte de notariat, Urmărire, Sechestre.

Executări prin Avocații Agenției.

George Farra

PUBLICAȚIUNE

Subsemnatul Lupu sin Moisă, de profesie potcovar, domiciliat în Iași, secția II a, strada Nicolina No. 23.

Vă rog să bine-voiți a publica în ziarul Dv. „Opinia" următoarele: că în anul expirat 1908, luna Octombrie, eu aflîndu-mă bolnav, cîteva zile și în timpul nopții, întrunindu-se în domiciliul men, mai multe persoane, vecini și membri din familia mea, cu acea ocazie, unul dintre persoanele ce se afla în domiciliul meu, a sustras dintr'un saltar două cambii, una de 1000 lei și una de 400 lei. Conținutul acestor cambii, este valoarea în cifre și în litere și data emiterei ambele subscrise de d Avram Iițic Caufman de profesie tîmplar și comerciant de mobile, domiciliat în Iași, secția II, strada Nicolina No. 56, căruia i-am împrumutat sumă de 1400 lei.

Deci, oricare posedă aceste cambii, nici cum nu se va putea servi de ele și sub nici un titlu.

LUPU SIN MOISE

Tribunalul jud. Iași s. III-a

ORDONANȚA

No. 5934

Văzînd petițiunea prezentă prin care d na Rifca Leiba Goldștein, văduvă, domiciliată în Iași str. Sf. Lazăr No. 65, declară că a pierdut cambia din 1 Septembrie 1909 pe suma de 400 lei, cu scadență la 1 Noembrie a. c. semnată de d-l Apostolidis Tanase în ordinul d-nei Rifca Leiba Goldștein.

Văzînd că d-na Rifca Leiba Goldștein cererea se declara fără tărie fața de d-l Apostolides Tanase și în acelaș timp a se obliga pe d-sa de plata ei.

Văzînd art. 354 și urm cod. com.

Noi Președintele.

Ordonăm ca în termen de patru zeci zile de la data acestei încheieri, ori cine posedă cambia emisă la 1 Septembrie 1909 pe suma de 400 lei cu scadență la 1 Noembrie a. c. semnată de d-l Apostolides Tanase din Iași în ordinul d-nei Rifca Leiba Goldștein din Iași str. Sf. Lazăr No. 65, să o depună la grefa acestui Tr bunal, cunoscînd că în caz de neînfățișare, această cambie se va declara fără tărie față de posesorul ei. Această ordonanță se va afișa în sala Trib. în localul camerei de comerț, și în sala comunei Iași și se va publica în gazeta de Iași și în ziarul „Opinia".

Dat astă-zi 4 Decembrie 1909.

Președinte (ss) **Em. Lepadatu.**

Grefier (ss) **I. Colceag.**

MAGASINUL CENTRAL

GH. ALEXIADIS

STR. GOLIA 48

Aducem la cunoștința numeroasei noastre clientete ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale și Dilicatese din str. Golia și Piața Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.

Se primesc comenzi, serviciurile gratis la domiciliu de la 10 lei în sus.

Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,

Avînd în deposit:

Licheuri străine și indigene și tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.

Exposiție diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.

Prețuri Moderate

MAGAZINUL

de

Coloniale, delicatese și băuturi fine

I. ERMACOV

Iași,—Piața Unirei

Recomandă onor. Public și numeroasei sale clientele cu ocazia sărbătorilor, complectul său asortiment de mărfuri, toate proaspete și de cele mai superioare calități.

EMULSIA RACOVITZA

UNTURA DE PEȘTE EMULSIONATĂ CU LACTOPHOSPHAT DE CALCIU

DĂ FORȚĂ ȘI VIGOARE COPIILOR

Cele mai bune, încercate și economice în consumația comustibilului pentru agricultură și industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF DE COCOS

Instalatiuni de gaz sărac

de la 10—100 cai putere
Cheltueli de combustibil 0,8—2 bani pro oră și cal putere

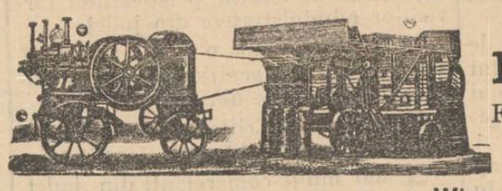

Nu face fum, Nu face funingine

Fără pericol de foc și explozie
Nu necesitează mecanic

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

Reprezentant ISIDORE MARGULIES, Iași

27—Strada Ștefan cel Mare—27

GRILLAGES

GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 88
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 2/0 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
3me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și Dezinfecție —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se a dresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat și reparat oglinzi.
Repar Oglinzi venețiene și înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Prețurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat și reparat oglinzi
Stradela Davidel prin str. Palat

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou și Boboteaza vor avea loc Matineuri și reprezentații serale.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 45|100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—*Strada Bărboi No. 15*—
Consult. 7— a. m. și 4— p.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa IIa Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

la 11 și 12 Ianuarie 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17. — Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. – No 900 Duminică 20 Decembrie 1909

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

Indrăzneală și cinism

Răspunsul Ministrului de Interne, la interpelarea de ieri a d-lui Fleva, este și îndrăzneț și cinic.

Este îndrăzneț, cînd afirmă că regimul, — cel mai ticălos regim, pe care l'a avut țara în ultimii 20 de ani—se bucură de deplina încredere a Coroanei—și este cinic cînd declară că, pe baza acestei depline încrederi, își va continua opera de guvernare, sau mai bine zis de perturbare socială.

D. Ferechide ar fi trebuit să se gîndească, că a vorbi de încrederea desăvîrșită a Regelui, într'un guvern căruia țara i-a retras de mult încrederea ei, înseamnă a scobori pe Suveran din locul ce constituționalicește îl ocupă d'asupra partidelor noastre, și a'l vîri între partide, ba chiar în partidul liberal.

Lucrul acesta l'a crezut pe vremuri Ion Brătianu. Pentru faptul că stăruise de Principele Carol să primească Coroana Domnitoare a Romîniei și'l însoțise în prima-i călătorie spre țară, de la Bazias la Severin, și apoi în Capitală, Ion Brătianu socotea că a căpătat puternice drepturi asupra persoanei tînărului principe și că va face dintr'insul un înalt sprijinitor al partidului liberal. Și faptul acesta e atît de adevărat, că numai după 4 ani de domnie, cînd Ion Brătianu a văzut cît de mult se înșelase în speranțele sale, și că Principele înțelege să *domnească*, iar nu să guverneze în țară, și că rolul seu este să stea d'asupra partidelor noastre, nu s'a dat în lături să comploteze prin toate mijloacele în potriva-i și să-i facă imposibilă domnia, numai spre a'l determina să plece din țară.

După atîtea ani însă de domnie constituțională, nimeni nu s'a mai gîndit să vorbească de încrederea personală a Regelui în guvernele sale, atît de mult s'a socotit întrupată această încredere în încrederea țărei și făcînd din amîndouă una și singură.

Cînd d. Ferechide vine însă și desfide țara, declarînd că guvernul se sprijină azi pe încrederea Suveranului, și că această încredere îi dă dreptul indiscutabil de a merge înainte—comite un act de mare nedelicateță față de Coroană, căci face din acest detestabil guvern, un regim personal al Regelui.

Socotim prea sus pusă persoana Șefului Statului, pentru ca să credem un moment în veracitatea declarațiilor negîndite ale noului Ministru de Interne. Cei 43 de ani de domnie ai Regelui nostru sunt chezășia cea mai puternică, că Suveranul nostru n'a cunoscut nici odată, ce sunt guvernele personale. Dar nu numai atît. Regele nostru a fost totdeauna păzitorul cel mai hotărît al drepturilor constituționale, pe care a jurat să le respecte și le-a respectat cu sfințenie în tot timpul înțeleptei sale domnii. În marginile acestei constituțiuni Suveranul nostru și-a găsit totdeauna sprijinul domniei Sale. El știe, că toate puterile Statului emană de la națiune și că în special puterea executivă nu poate trăi și nu se poate exercita, cît timp nu se sprijină pe voința și încrederea țărei, și că această voință și încredere, națiunea și-o manifestă prin toate chipurile — iar Suveranul, ca arbitru suprem, este ținut să le observe și să tragă toate indicațiile necesare, spre a pune totdeauna țara la adăpostul turburărilor provocate din pricina guvernelor, cari au perdut această încredere.

Ori, de mai bine de un an țara întreagă se manifestă cu o hotărîre fermă împotriva guvernului,—care a dat dovada unei ne mai pomenite incapacități și dezordine, cu toate actele sale de guvernămînt.—In alegeri, în intruniri publice, în parlament, în presă, pretutindeni, guvernul a fost criticat de toate clasele noastre sociale—și somat să se retragă de la putere, pentru a nu da naștere la mișcări turbulente. In contra acestor manifestări în deajuns pronunțate, guvernul opune țărei pe de o parte forța sa ilegală, arbitrară și reacționară, iar pe deasupra cuvîntul de încredere al Regelui.

Faptul acesta constitue una din cele mai grave și periculoase provocațiuni, mai periculoase de cît întreaga sa guvernare și mai grave de cît toate nenorocirile trecute în ultimul timp peste țară.

Forța sa arbitrară și reacționară, o înțelegem,—dar cuvîntul de confiență al Coroanei, nu!

Pentru a se crampona de putere un guvern, poate recurge la toate ticăloșiile posibile, la toate fără de legile imaginabile—dar toate sunt de scurtă durată—ele îi pregătesc sfîrșitul rusinos.

Dar, a se sprijini și a afirma chiar, că toate aceste ticăloșii și fără de legi, le săvîrșește la adăpostul încrederei depline a Coroanei; că pe dînsa comptează împotriva tuturor sentimentelor națiunei, ei bine—aceasta constitue o provocațiune incalificabilă la adresa țărei și o atingere gravă a prestigiului Coroanei.

De aceia am calificat și îndrăzneț și unic discursul d-lui Ferechide rostit în Cameră, drept răspuns la actele de vandalism și atac împotriva libertăților constituționale,—și socotim că Suveranul, va trebui să desaprobe cel d'intîiu cuvintele nesocotite ale noului Ministru de interne care și a permis să amestece persoana Regelui în lupta dintre partidele noastre și s'o facă părtașă la toate ticăloșiile și nelegiuirile guvernului din ultimul timp.

Amintirile d-lui Ferechide

Ședința de eri a Camerei va rămîne istorică, cum istorică a rămas ședința în care Eug. Stătescu, ministru de justiție, a declarat că opoziția a pierdut dreptul la protecția legilor.

In această ședință, d. Ferechide, chemat la ministerul de interne ca să zică ceea ce n'ar fi îndrăznit să zică titularul, a făcut două declarații, două amenințări, cinice și banditești, ca răspuns la interpelarea d-lui Fleva, care dovedise, cu citate din presa guvernamentală, cum că atentatul de alaltă-eri la libertatea presei fusese organizat, condus și executat de către poliție.

Prima amenințare e adresată țărei și instituțiilor ei celor mai de seamă.

Am dat ordin, a mărturisit temerarul ministru de interne, ca desordinile să fie reprimate, dar explozia căldurei sufletelor studențești să fie lăsată a se manifesta.

Cu această concepție despre libertățile publice, nici una nu mai poate rămîne în picioare, căci în tot momentul agenții poliției se pot transforma în studenți și face explozie. Iată, dar, un sistem de guvernămînt care duce de a dreptul la datoria ca fiecare cetățean să'și caute singur mijloacele de a evita explozia...

E îngrijitoare această stare de lucruri de și are toate aparențele de a fi de scurtă durată.

Dar d. Ferechide și-a amenințat și colegii.

Lovitura de teatru, care a adus în guvern situația de azi, a indignat pe miniștrii puși sub ascultarea d-lui Ferechide. Faptul e cunoscut de toată lumea—și ministrul de interne nu'l mai poate ascunde; de aceea, ca să previe din vreme o explozie, d. Ferechide a spus colegilor că o retragere acum, ar fi o dezerțiune.

Tradusă în românește, această amenințare înseamnă: cine va face notă discordantă în infamia ce s'a întreprins, esă din partid și va suferi consecințele.

Cîtă armonie trebue să fie în consiliul de miniștri, pentru ca un intrus să ridice sabia deasupra capului colegilor, se vede lămurit din aceste cuvinte îndelung chibzuite ale interimarului de la prezidenție.

Ingenunchiare pentru libertățile publice și șantagiu contra celor de-o făptură și de o seamă—iată atitudinea cu care se închee, în țara romînească, cariera unui partid național liberal.

E drept că, pentru a face asemenea declarații, trebuia om anume—trebuia un specialist.

Și acum, cine nu înțelege misiunea d-lui Ferechide, mare naiv trebue să fie

„Ordinea"

CATE-VA NOTE

Comoara din Tatarași.

Poliției de siguranță a Iașului îi trebuia o diversiune. Prea și-a arătat patenta ei neghiobie cu prilejul înființărei crematoriului în piața Unirei.

Diversiunea a descoperit'o în persoana damei Safta Grădinaru din Tatarași, în bordeiul căreia s'au găsit o vastă bibliotecă, bijuterii, în mare belșug, și pe de-asupra, un senzațional roman, care esplică, dar în chip cu totul stupid, provenienta „insemnatei averi".

In fața acestei descoperiri senzaționale, cealaltă descoperire—furtul de la S. Gross—s'a evaporat.

*

Polit ca la pompierie.

Cu începere de la 1 Aprilie se va înființa un serviciu de pompierie al comunei. Oamenii necesari acestui serviciu vor fi angajați direct de administrația comunală și este neîndoelnic, că fie care primar își va alege din partizanii partidului său.

Pompierii lui Offenbach vor deveni pompieri „d'ai noștri"; dacă va arde la un opozant, pompierii guvernamentali vor ști face politică și societățile de asigurare vor fi îndrituite să sporească primele.

La nevoe mare pompierii aceștia vor fi angajați să ardă gazetele de opoziție—și să le stîngă.

Chestii politice

Și-au pierdut capul

Și guveranții și Carpiștii și-au pierdut capul. Unii, liberalii istoviți de putere au făcut să reînvieze epoca lui 1888, cînd glonții sburau prin dealul Mitropoliei, sorociți să ochiască piepturi de deputați opozanți; alții — carpiștii, ducînd la extrem duplicitatea și cărdășia politică.

Liberalii sînt cel puțin scuzați. Puterea i a uzat înainte de vreme. Lipsiți de cărmaci, căci șefia lui Ionel Brăteanu e o belea pe capul partidului liberal, și guvern și partid s'au transformat în sindicate de exploatare, răvnindu-și unii altora ciolanul și rînjind cu colții la cei ce i-au întrecut cu ceva. O luptă surdă e și în guvern și în partid, și nici odată n'a prezentat țării o mai mare desorientare politică ca guvernul și partidul liberal de astă dată.

Puterea i-a uzat pe liberali, căci după ce au întartat toate clasele, toate așezemintele în stat, acum își spală rufele în familie, trăgîndu-și sforile ei în de ei.

Să le fie de bine. Ei au a da samă țării și vremea răfuelii a sosit. Guvernul se va demite de la putere cît de curînd, în ciuda tuturor ahtiaților după putere.

Cu Carpiștii răfuiala e alta

Milogi în politică, ei își caută razăm milogiei lor în partidul liberal Tot ce spun despre liberali sînt de ochii lumei; ori ce critică a lor e silită, ori-ce observare a lor ticluită, și prealabil admisă. Ceia ce N. Iorga face în mic pe socoteala sa, căci e coadă de topor la liberali la adică, tot aceia fac și carpiștii în mare.

Ori unde au avut prilej de luptă și-au dat coate cu liberalii; așa au făcut la Ploești, așa au făcut la București cu T. Roseti. După ce prin milogială au căpătat la Ploești 40 de voturi, la București 110 voturi, apoi au început a se lăuda cu succesul lor electoral, până cînd li s'a dat peste nas de presa oficioasă.

Lucrurile se repetă în aceiași măsură și acum.

La Birlad s'au făcut ridiculi. Au cheltuit și parale și tot n'au făcut nici o ceapă degerată; La Vaslui au sporit ocazional 18 voturi pentru a le pierde la balotaj, căci va urma o desmeticire la cei 10 alegători; rătăciți ori dînd guvernului ori candidatului nostru, singurii adversari leali, nu dușmani de contrabandă cum e candidatul carpist.

Iar la Cîmpu-Lung, unde candidatul Cantacuzinist întrunise 83 voturi, comitetul central a dispus retragerea din luptă, pentru a se asigura generalului Crăiniceanu izbînda, în schimbul tîrgului de la București.

Da; mîne Capitala va avea să aleagă între candidatura de pae a d-lui Deșliu și candidatura d lui D. P. Moruzzi.

Candidatul nostru vine în numele unui partid de guvern, care nu numai că a cenzurat acțiunea nefastă a guvernului, dar a dat țării speranța unei vieți nouă prin o lărgire mai mare de drepturi și prin o dreptate și legalitate mai adîncă și mai sinceră.

Candidatul carpist vine cu o milogeală la voturile liberalilor retrași. După ce N. Filipescu insultă pe prefectul de poliție în însăși grada poliției și numai nu încasază palme, acest regim al teroarei e încurajat de d. Marghiloman la Cameră, iar la Dacia îi cer voturile, pentru ca mîne să se ducă la palat și să spue Regelui: „Majestate țara e cu noi, dă-ne nouă puterea.

După cum prostituata nu se întreabă de pe ce a luat francul, cu care'și face ochi și sprincene în lume, asemenea și carpiștii și-au pierdut capul, cînd milogind de la guvern voturi liberale vin ca cu ele să se laude Regelui că au popularitatea și deci li se cuvine puterea.

Pe liberali i au uzat puterea — vor pleca, pe carpiști i-au exofliisit opoziția—vor dăinui într'insa.

Mîne, Vasluiul va exofliisi pe d. Carp, iar Capitala pe mareșalii săi: N. Filipescu și Alex. Marghiloman.

Trebue curățită atmosfera politică de această împărechere ciudată, care îngreșează lumea; și mij'ocul curățirei e votul.

* *

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSA SCRISULUI

Nu arare ori se întîmplă s'auzi în jurul tău oameni cuminți făcînd reflecții,—oameni iubitori de liniște, făcînd comentarii—toate putînd să se rezume în cîteva cunoscute formule, mai mult ori mai puțin cunoscute.

— La ce bun să lovești, prin scris, în cutare? La ce folos, să scrutezi intențiile ori să redeștepți anumite amintiri?

De ce să provoci neplăceri sau iritațiuni în jurul tău, provocînd în același timp personalități, amărăciuni, supărări, lupte și polemici, mai mult ori mai puțin înveninate, după împrejurări?

Asemenea întrebări binevoitoare și poveațe bine intenționate te suggerează adese ori și se întîmplă să-ți pară chiar drepte cel puțin cuminți. Ca pe o pînză de cinematograf iți trec atunci pe dinainte, evocîndu se de sine și într'un lanț de continuitate, într'o infinită serie de amintirii, nenumăratele ocaziuni în care, din cauza scrisului, ai avut ori ai stîrnit neplăceri, ai avut ori ai produs amărăciuni.. Și ele sunt, ori îți par mult mai numeroase de cît împrejurările în care—tot prin scris—vei fi procurat plăceri, mulțumiri ori succese, pentru că și *aceste* ocaziuni sunt indirect, tot cauze de neplăceri. Ai lăudat pe *un* singur om, *toți* ceilalți sunt niște nemulțumiți; ai relevat un singur talent,—și toți ceilalți se cred înjosiți; ai exprimat o singură admirațiune, fie pentru o lucrare, fie pentru o figură vie și în jurul tău auzi corul de murmure, mai mult ori mai puțin înfrînate ce se vor răzbuna ocazional. Acel care scrie—nu are prieteni. Cel mult dacă e temut; nu va fi nici odată iubit nici odată! Pentru că el e pericolul etern, ele este adevăratul Damocles, a cărui armă tăietoare atîrnă de asupra capetelor tuturora și poate cădea, poate lovi Recunoștința pentru o laudă nu are nici odată intensitatea unei temeri, ori a unei dușmănii, a unei invidii: florile trăiesc puțin, vremea vînturilor distrugătoare durează mult.

Atari reflecții îmi trec prin gînd de cîte ori șuieră din nou, în juru-mi, acea urîtă vreme cu trosnetele ei de crengi, cu ecouri de frîngeri nimicitoare, venite par'că din abisurile adînci ale urii. Zilele de liniște și de pace sunt numai scurte propasuri în mijlocul ei, sunt florile acele efemere ce răsar și parfumează simțirile, pînă le distruge otrava ei—a Vremei în continuă învrăjbire. Sunt oare mustrări, sunt regrete, sunt remușcări, acele vagi, nelămurite senzațiuni; sunt oare ecouri de dezamăgiri?

Nu; dar sunt șoptiri discrete ale convingerei fatale că meșteșugul scrisului și trebuința observațiunii se leagă neapărat de atari nemulțumiri, pentru că în jurul nostru predomină răutatea, urîtul, abuzul, micimea, fățărnicia, șiretenia și de toate aceste te lovești în căutarea adevărului, sau a.. ceea ce crezi că este adevărul. Iar mai presus de toate e regretul sufletesc al omului care, prin instinct, ar dori să vadă numai frumosul în jurul lui, să cunoască numai visul și nu realitatea, să nu-și irosească vlaga în lupte sterpe și ar primi bucuros farmecul iluzie în schimbul spinoasei frămîntări întru îndreptarea unei lumi pe care nu o poate nici schimba, nici înfrumuseța.

„... Și eu m'am născut în Arcadia cea ferice"!

Cine însă m'a smuls cu violență brutală din mijlocul și din liniștea ei?

Rodion.

Din păcatele justiției noastre militare

Principiile pe cari se sprijină existența justiției militare sunt următoarele:

1) Procedura să fie cît se poate mai scurtă, spre a da pe vinovați cît se poate de repede pe mîna judecătorilor, ca lovitura cu pedeapsă să fie dată imediat. spre a servi de pildă celorlalți militari.

2) Ca judecătorii să fie militari și 3) Crimele, delictele și contravențiile remise de justițiabilii, justiției militare, și fie considerate ca o agravațiune față de legile penale ordinare.

Principiile acestea întrupează, experiența secolelor trecute și legiferate de al 2-lea imperiu Francez în 1857. In toate timpurile, s'a căutat a le respecta cu cea mai mare sfințenie, avînd ca răsplată ordinea socială garantată în timp de pace și victoriile în timp de războiu. Călcarea sau neconsiderarea lor, a condus la dezordine în timp de pace și la dezastru în timp răsboiu, dovada o avem cu Rusia.

Cercetarea și rezolvirea fraudelor, comise de colonelul Marian, la serviciul de geniu al corpului 2 de armată a dovedit pînă la evidență că:

a) Serviciile de geniu pe lîngă corpurile de armată erau așa organizate, în cît, au permis Colonelului Marian, să fraudeze statul cu sute de mii de lei, și numai întîmplării se datorește descoperirea lor. Dacă asemenea fraude, s'au putut comite la corpul 2 de armată cu reședința în București, sub comanda A. S. R. Principelui moștenitor și alături, dacă nu la un loc cu ministerul de războiu, apoi e cu putință ca lucrul acesta să se fi practicat și la alte corpuri de armată și au rămas nedescoperite.

b) Principile existenței justiției militare, au fost călcate în întregime în picioare. Ne propunem să dovedim această afirmațiune.

Procedura, adică, cercetarea și instrucția a durat doi ani,—ori cine își pune întrebarea, pentru ce a durat așa de mult? Respunsul cu greu se poate găsi. S'a comis fraude și în alte ad-ții publice, dar nu se cunoaște caz, în care procedura, să fi durat atît de mult, în cari tocmai parchetele militare, e rău ținute să salvagardeze principiile justiției militare.

Ziarul Epoca, prin mai multe articole reproduse și de ziarul, Evenimentul, publicate după reformarea din armată a Colonelului Marian, revenind asupra fraudelor comise de acest colonel, scoate la iveală și denunță că:

Colonelul Marian, a avut complici pe foștii șefi de stat major ai corpului 2 de armată, Generalul în reservă C. N. Generalul din activitate I și Colonelul sinucis A. D.

Că consiliul de răsboi, de și a fost compus, numai din Coloneli și generali ar fi fost influențat moral și material de intervențiuni puternice, a căror efect a fost că s'a dat o sentință fovorabilă de 3 voturi „Nu" contra 2 „da", scăpînd astfel pe colonelul Marian de ori ce pedeapsă pentru fraudele comise.

Dacă afirmațiunea acestor ziare, a căror origine ar fi dovedită în dosarul instrucțiunei acestei urîte afaceri, sunt sau nu întemeiate, nu pot s'o știu, nici n'am mijloace la îndemînă de controlat. Ne permitem însă, să facem cîteva reflecții asupra lor.

Dacă șefii de stat major indicați, nu sunt vinovați, naște întrebarea, pentru ce colonelul Aurel Dumitrescu s'a sinu-

cis? Cînd viitorul apropiat i era aşa de prielnic pentru înaintare? Ziarul „Epoca“, afirmă că acest şef de stat major, se făcuse vinovat de greşeli şi mai mari ca ceilalţi 2, d'inaintea sa. Oare să nu fi fost, tocmai acele greşeli, cauza sinuciderei sale? Dacă aceasta a fost cauza, D-zeu să-l ierte, şi-a făcut singur dreptate.

Generalul în rezervă C. N. astăzi chiar, după anuarul armatei, n'are de cît 49 de ani şi se găseşte demisionat de aproape un an din armată; pentru ce a demisionat? Iată o întrebare la cari unii din camarazi, răspund, că 'i s'a oferit, şi, el a acceptat, functia de director al societăţii de basalt, retribuit cu 2500 lei pe lună. Nu mă împac cu acest răspuns, pe considerentele, că ofiţerii prin educaţia lor, nu sunt materialişti, ci mai mult idialişti şi prea puţin ating gradul pe general, mai ales la o vrîstă aşa de tînăr.

Generalul C. N. era avansat la acest grad, abia de 3 ani, era brevetat de stat major, deci, cu toate perspectivile, d'a parveni in ori ce demnitate militară de comandament şi chiar ministru de răsboiu. — Se sacrifică o asemenea perspectivă şi gradul de general în activitate în armată, pentru o funcţie, cari, miine e posibil să n'o mai ai? Fără să vrau, mă face să bănuesc, că dimisiunea sa din armată pe timpul îndeplinirei procedurei fraudelor comise de colonelul Marian, e în legătură cu această pricină.

In cît priveşte pe generalul *I*, ziarele citate afirmă că, raportul şi constatarea unei fraude de 3 mii lei, s'ar fi pierdut prin saltarele biroului său, şi nu s'ar mai fi dat de urma lor în tot timpul instrucţiunii, iar colonelul Toplicescu, cari, a scos la iveală această fraudă, a fost observat şi ameninţat să fie împedicat de la înaintare, ca în timpul instrucţiunei, ori de cîte ori colonelul Marian, era chemat la Bucureşti, trăgea la generalul *I*, cu cari se sfătuia ce să răspundă, drept răsplată a serviciilor anterioare făcute de colonelul Marian la construcţia unor case a generalului I.

Dacă aceste afirmaţiuni sunt întemeiate, atunci, naşte întrebarea, pentru ce n'au fost puşi în urmărire şi trimeşi în judecată aceşti ofiţeri generali, odată cu colonelul Marian? Nu se cunosc causele, dar se poate face deducţiuni de probabilitate, astfel:

Punerea in urmărire şi trimiterea în judecată a colonelilor şi generalilor, se ordonă numai de ministrul de răsboiu Colonelul Marian, a fost pus în urmărire de generalul Averescu; primele cercetări şi o mare parte din procedura instrucţiunei, s'a făcut fiind ministru acest general, d sa a ieşit din minister la începutul lui Martie trecut, în modul ştiut şi înlocuit de d. T. Stelian ministru de justiţie. D. T. Stelian a ordonat trimiterea în judecată a colone lui Marian înaintea consiliului de răsboi, special întocmit, fără să pună în urmărire şi trimite în judecată pe complici.—Aci e locul, a se face 2 întrebări ieşirea din minister a generalului Averescu, are vr'o relaţie cu pricina aceasta? De ce nu s'a vorbit în timpul instrucţiunei de complici şi de faptele ce li se impută? Ziarul Epoca, afirmă, că s'ar fi cumpărat conştiinţe şi, s'a întrebuinţat influenţe, al căror efect, ar fi fost, dobîndirea unei sentinţe achităţoare a colonelului Marian.

Dacă afirmaţia aceasta este întemeiată, atunci se poate presupune, că aceleaşi influenţe, au precedat trimiterea în judecată, acoperind pe complici, dintre cari generalul în rezervă C. N. e frate cu ministrul A. C.

Dacă colonelul Marian, ar fi fost condamnat, complicii ar fi fost continuu ameninţaţi să fie aduşi la bara justiţiei, dar, colonelul Marian achitat ca autor principal, complicii pot fi liniştiţi, justiţia nu'i mai poate atinge, de oare-ce faptele ce li s'ar fi imputat, au întrat sub puterea lucrului judecat. Dacă colonelul Marian, ar fi demisionat din armată, după ce a fost achitat, de sigur, că n'ar mai fi trecut prin consiliul de reformă, unde a fost reformat. Dar reforma nu e de cît pedeapsa disciplinară în gradul cel mai înalt, la fel cu depărtarea din învăţămînt a membrilor corpului didactic, pentru totdeauna cu drept la pensie pentru anii serviţi, spre a se bucura de fructul fraudelor săvîrşite.

Intreaga chestiune a acestor fraude cu felul în cari au fost rezolvite, se poate considera ca o nenorocire pentru armată; cinstea patată, moralul scăzut şi disciplina atinsă puternic. Dar din ori-ce nenorocire, e necesar şi chiar trebue, să se tragă învăţăminte, prin cari să se poată împedica repetarea lor în viitor.

Pentru împedicarea fraudelor, în viitor, de natura celor de cari vorbim, Generalul Avereseu, a suprimat serviciile de geniu de la corpurile de armată şi le-a intrunit la direcţia geniului din ministerul de resboi, ca la ministerul instrucţiunei, care, are mult mai multe stabilimente ca ministerul de resboi şi unde pînă acum, nu s'a semnalat fraude de asemenea oatură va proceda la fel.

A 2-a chestiune, păstrarea şi nerespectarea prineipiilor existenţei justiţiei militare, e mult mai dificilă. In adevăr, toate modificările succesive aduse codului de justiţie militară de la 1873 pînă astă-zi n'a asigurat un personal de ofiţeri de justiţie militară bine pregătit din care să se poată recruta personalul parchetelor militare, aşa că atît personalul permanent, cît şi cel special al acestor parchete nu pot garanta cu pregătirea ce au, îndeplinirea conştiincioasă şi ştiinţifică a procedurei penale militare. Pe de altă parte C. J. M. nu le garantează independenţa în îndeplinirea misiunei, chiar dacă ar avea pregătirea trebuitoare. Dacă instrucţia se face de poruncială şi Camera de punere sub acuzare, cari în justiţia militară sunt, Ministrul de rezboi şi comandanţii corpurilor de armată, nu trimet în judecată pe toţi vinovaţii, atunci ajungem la concluzia, că justiţia militară, e aplicabilă la cei mici, şi indată ce se atinge de cei mari şi puternici, e înlăturată.

Dacă în fine consilii de răsboiu compuse din Coloneli şi generali nu mai presintă garanţii pentru menţinerea juţiei militare, ce ne putem aştepta de la consiliile de război ordinare. atunci orice modificare de adus codului militar e zadarnică şi e preferat ca în timp de pace să fie deferite instanţelor ordinare toate crimele şi delictele de drept comun, comise de militari.

Omega

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc.

Litere-Ştiinţe-Arte

Comerţ şi sentimentalizm —Am pomenit acum cîteva zile despre articolul poetului A Vlahuţă, adresat sub formă de apel către marele public pentru a se întemeia o casă de editură proprie a scriitorilor romîni.

Iată ce scrie poetul acum:

„Din toate părţile ne-au sosit şi ne sosesc semnele celei mai călduroase întîmpinări de care se putea învrednici o asemenea propunere. Un singur ziar găseşte de cuviinţă să-şi bată joc de ceea ce, în nici o ţară din lume, nu i-ar trece cuiva prin minte că s'ar putea rîde. Ziarul acela se numeşte „*Minerva*“.... Zeiţă a înţelepciunii, ce-a ajuns numele tău!“

...Cu toate aceste e firesc: ziarul „Minerva“ este înainte de toate, publicaţia comercială a unei librării, a unei firme de editură, întemeiată pe acţiuni şi în care s'a riscat un însemnat capital. Cum s'ar putea să nu priviască cu ochi răi fundarea unei edituri noi sub o eventuală ocrotire a „Universului“? „Les affaires“ şi, de dragul literaturii, pur şi simplu, ziarul prinţului Gregorie n'o să se resemneze. Sentimentalizmul e ruina negoţului şi nababii nu se ruinează de bună voie.

*

Un scriitor chinez, Sin Tschangpe, publică în „L'Eclair“ din Paris un curios portret al lui Karl Marx aşa cum a apărut acum de curînd în editura ziarului, illustrat din Şangai, „Hu-pao“. Artistu chinez a desemnat pe părintele socializmului cu trăsături chinezeşti, cu ochii cam strîmbi, cu expresia liniştită, resiguată ca un filosof budhist!

Se pare că în China există o serioasă mişcare socialistă. Numai de n'ar cere acolo pe Jorj Diamandi şi pe ceilalţi apostoli „marxişti“ de la noi.

*

In amintirea lui Alfred Nobel, scandinavul care a întemeiat marile premii „ale păcii“ cu acelaşi nume, e vorba să se rîdice un monument la San Remo. Aci celebrul suedez a locuit neîntrerupt de la 1869 la 1891.

*

Despre jocul compatriotului nostru *de Max* în „Jeanne d'Arc“ iată ce scrie d-na Catullc Mendes în „Femina“:

„Alăturea de d-na Serah Bernhardt, d l De Max, prin nobleţea atitudinilor, prin armonia gesturilor, prin mlădierea unei minunate voci, prin amploarea, inteligenţa şi delicateţa jocului său, s'a aratat marela artist care la rîndul lui, rîdică entuziasmul şi evocă frumuseţea“.

*

„Le Médicin“ este titlul unui nou roman de curînd publicat de Charles—Edouard Lévy şi în care se povesteşte peripeţiile unei iubiri ce se confundă cu istoria unei... febre tiphoide. Eroina, se înţelege, e salvată nu numai prin ştiinţa doctorului dar prin dragostea lui, prin devotamentul lui, Iată o reclamă pentru doctorii... sentimentali şi clientele frumoase.

*

Un număr de „cunoscători“ ai arteî şi admiratori ai doctorului Bode, directorul general al muzeelor din Berlin, i-au trimis o adresă prin care protestează în potriva campaniei de calomnii şi învinuiri nedrepte ce s'a deslănţuit în potriva lui Bode, după ce acum a cumpărat bustul de seară înfăţişînd pe „Flora“, fiind opera lui Leonardo da Vinci şi singura lucrare artistică de acest fel (de ceară) ce ne-a rămas din vremea acestuia. Numai de ar fi în serviciul adevărului!

*

Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăţi: Reînvierea unor tipuri uitate de profesori şi şcolari.—Noua scriere a d lui G. Panu asupra stării ţăranilor.—Revista revistelor.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu Motru. In zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri.

Politica: Profesor N Basilescu. Pentru Drept şi Libertate.

Critica: Vasile V. Haneş. Cum se face critica la „Vieaţa Romînească“.

Teatru: Eugen Porn. Campania Dramatică Davila. „Puhoiul“ de Max Halbe.

Literatură: Luighi Barzini. Miss Grace, American Journalist.

Note şi discuţiuni: I. Clinciu. Replică la răspunsul d-lui I. S. Floru asupra şcoalelor particulare.

*

Noua operetă a lui Leoncavallo va fi montată la Karl-Theater din Viena, după reprezentarea ei la Roma, unde premiera are loc la mijlocul lui Ianuarie.

*

La teatrul „Athénes“ din Paris s'a jucat o nouă piesă a lui Tristhn Bernard: „Dansatorul necunoscut“ o sentimentală poveste de dragoste a unui tînăr, redată cu fineţă şi cu ironie. Piesa a avut mult succes.

*

In urma nouei sale drame „Anatema“ marele scritor rus Leonida Andriew a fost lovit de afurisenie, adică izgonit din sinul bisericei, la fel cu Tolstoi. Pedeapsa i s'a aplicat de cătră Sf. Sinod.

*

Sellin şi şi Witzinger şi-au urmat cercetările şi săpăturile la Ierihon S'a dovedit că oraşul avea două rînduri de ziduri la depărtare de 30 de metri unul de altul. S'a mai dovedit că supt pătura cu rămăşiţi de la Canaaneni, se află altele mai vechi, cari se urcă pînă la cel puţin anul 3000 înnainte de Hr. S'au găsit ruinele palatului Hiel întemetorul Ierihonului israelit (în veacul al IX-lea înnainte de Hr.) precum şi rămăşiţile palatului măreţ al lui Irod.

*

STRUNA ZILEI

TRAHI PAR LES SIENS..

Ştiţi că Grecii sunt înpămînteniţi sub numele de «fraţi Macedoneni»
N. Iorga, «Adevărul»

Şi cu vorba şi cu pana
Iorga pe „amici“ desfide,
Iată c'obrinteşte rana
Micului... Manicatide.

Informaţii

In chestia epircopului de Roman. —Guvernul a decis să trimeată în judecata Sfîntului Sinod pe P. S. S E piscopul Gherasim Safirim al Romanului.

In acest scop Sf. Sinod a fost convocat pentru azi Sîmbătă în sesiune extra ordinară.

D. Haret a întocmit actul de acuzare, pe care-l va depune azi la Sf. Sinod, după cetirea decretului de convocare.

*

Prin acest act P. S. S. Episcopul Romanului e acuzat.

1) Că n'a pomenit în episcopia Romanului pe I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, care e şeful erarhic bisericesc.

2) Că a aruncat afurisenie asupra consistoriului bisericesc, care e o instituţie creată printr'o lege de stat.

3) Că n'a venit la trei şedinţe consecutive ale Sfîntului Sinod.

*

Dacă P. S. S. Episcopul Romanului nu va veni la şedinţă, va fi judecat în lipsă şi după toate probabilităţile P. S. Sa va fi caterisit din scaunul de episcop.

Dacă P. S. Sa va merge la judecată va recuza dintre judecători pe cei doi mitropoliţi şi pe P. S. S. Episcopul Conon Arămescu care au susţinut în Senat legea pentru înfiinţarea consistoriului bisericesc.

Direcţiunea generală a serviciului Sanitar a fost înştiinţată că mai multe cazuri de Holeră au fost constatate în guvernămîntul Don, din Rusia.

Şcoalele primare urbane şi rurale vor avea vacanţă, în vederea sărbătorilor de Crăciun, la 22 Decembrie.

Din trecutul d-lor Iorga şi Cuza. In anul *1904* d. Iorga publicase, sub titlul *Cuvinte adevărate*, o colecţie de articole, în care se găseşte şi unul intitulat *O soluţie*, care cerea modificarea art. 7 din constituţie.

Articolul se isprăveşte astfel:

In sfîrşit, aş crede că pentru orice străini, deci pentru evrei, sistemul încetăţenirei prin îndoitul vot al Camerei şi Senatului ar trebui părăsit. O cercetare serioasă asupra prezentului şi trecutului omului care cere să fie primit romîn, nu se poate face: toţi grecii trec dozr, cum ştie toată lumea, ca „fraţi din Macedonia“! Din nenorocire, rasa speculanţilor cu împămîntenirea se zice că nu s'ar fi stins încă. Anumite condiţii foarte aspre, cît de aspre voiţi: cîte-va generaţii în ţară. cunoaşterea desăvîrşită a limbii, şi ce garanţii ar mai putea găsi un om de meşteşug ar prinde mai bine. Cercetarea ar putea face o instanţă judecătorească, aşa în cît minunata noastră administraţie n'ar avea să se amestece, în paguba tuturora.

Şi cu multă, foarte multă muncă din partea noastră, ca să ne ajungem nouă înşine în toate, mult dezbătuta chestie ar fi rezolvită.

*

La 21 Mai 1892, un album fu oferit de prieteni d-lui C. Mille.

Amicului Mille, vechiului tovarăş de idei, confratelui iubit de la Contemporanul. **A. C. Cuza.**

actualmente profesor şi antisemit

Consiliul comunal e convocat în seziune ordinară, în primile zile ale lunei Ianuarie.

Din Paşcani ni se comunică că alaltă-eri, în urma unui ordin expres, a fost arestat lucrătorul Alexandru Dimitriu de la atelierele c. f. r.

In ziua de 27 Decembrie se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Stefan, din strada Albinetz.

De cît-va timp au început din nou să se practice furturi în tren, şi în special pe linia Iaşi-Mărăşeşti-Focşani

Unui tălător din Iaşi i s'a furat alal tăeri seara între Tecuci şi Mărăşeşti, o geantă în care avea nişte hîrtii de valoare.

Cu începere de poimîne se vor da permisiuni soldaţiior din garnizoana locală, în vedorea sărbătorilor.

Alegătorii romîni din Cernăuţi s'au întrunit, în adunare generală zilele trecute şi au cerut reforma statului comunal şi a legei electorale comunale, pe bana ca dastrului naţional, cerînd ca să se asigure romînilor mandatele coresponzătoare poziţiei lor din ţară.

Printre perceptorii fiscali se va face o mişcare pe ziua de 1 Ianuarie.

Inmormîntarea defunctului Ion N. Vasiliu. fost secretar la Prinţul Sturdza, va avea loc mîne Duminică 20 Octombrie orele 3 p. m. la cimitirul Eternitatea, unde se află depus corpul.

Fraudele săvîrşite la Corporaţia „Progresul“ din Iaşi.—In ziua de 6 Ianuar a. c. corporaţia „Progresul“ din localitate, a decis a da un bal, în scop filantropic, de a se ajuta copii meseriaşilor saraci. D. Gh. Necolau, bărbier din localitate, membru al Camerei de Meserii din Iaşi, de şi nu avea nici o atribuţie în comitetul de administraţie al Corporaţiei „Progresul“, totuşi, cu ajutorul preşedintelui Corporaţiei din acel timp, I. Breabăn, a întrat în comitetul balului; ba chiar şi-a însuşit funcţiunea de casier al acelui bal. Balul s-a dat, dar d. Casier nu se mai gîndea a depune socotelile.

In luna Octombrie a. c., d. C. Vlădescu, vice-preşedinte al acelei corporaţii a reclamat Camerei că d. Neculau nici pînă la această dată n'a depus socotelile.

Faţă de acea reclamaţie Camera de Meserii a însărcinat o comisiune, spre a lua acele socoteli; la cercetarea făcută de comisiune, între alte multe nereguli ce a constatat că au fost săvîrşite de preşedintele Corporaţiei, I. Breabăn, a mai constatat, că afară de chestia balului d. Gh. Neculau, membru al Camerei de Meserii, a mai frustat corporaţia cu suma de 87 lei în modul următor: numitul a plătit corporaţiei ca cotizaţie numai suma de 2 lei şi 50 bani, apoi fiind în bune legături cu preşedintele corporaţiei I. Breabăn, a luat de la corporaţie suma de 87 lei, sub pretext de ajutor bănesc, fiind-că îl durea un deget.

Cît priveşte de socotelile balului, comisiunea a constatat, că la acel bal d. casier Gh. Neculau, care în calitatea sa de casier era răspunzător de venitul balului, nu a căutat altă-ceva de cît a frusta; aşa: a pus la lot un gramofon, asupra căruia, după ce a încasat o însemnată sumă, pe care şi-a însuşit'o, nu a mai făcut tragerea loteriei gramofonului, apoi cît priveşte despre celelalte venituri ale balului, ca tombola, obiectele de la bazar, etc., acele toate au întrat în buzunarul d-lui casier Gh. Neculau.

Comisiunea însărcinată cu luarea socotelelor balului, spre a se termina odată cu această chestiune, a primit compturile prezentate de d. Neculau, aşa cum erau umflate, căci numai masa pe care a luat o d. Neculau în seara balului a trecut-o în compturi 22 lei, aşa că comisiunea a cerut d-lui Neculau a prezenta macar beneficiul rămas net de la acel bal, care după toate socotelile potrivite de d. Neculau, tot mai resulta suma de 161 lei şi 65 bani, însă spre mirarea comisiunei, d. Neculau n'a avut de unde depune nici macar acea sumă, ceea ce a determinat pe Camera de Meserii a se pune în trista posiţiune de a-l da pe mîna parchetului, pentru fraudele ce le-a săvîrşit, sperînd că macar prin acest mijloc Corporaţia „Progresul“ va putea întra în posesiunea snmelor defraudate de numitul.

D. Neculau pentru a scapa şl din mîna parchetului recurge la altă stratagemă: ia de la un funcţionar al corporaţiei, Văleanu, ajutor de secretar, 8 ordonanţe de plată neachitate, îl induplecă a le semna, fără a primi valoarea lor, sub pretext că i le va achita din o altă serbare ce o va da în numele corporaţiei, apoi depune acele ordonanţe ca drept banii defraudaţi de la corporaţie, ia o chitanţă de achitare de la preşedintele corporaţiei Breabăn, cu care apoi caută a se justifica înaintea parchetului, că a depus suma ce a defraudat o. Camera de Meserii aflînd aceasta din plîngerea făcută de funcţionarul înşelat, Văleanu, a întervenit la parchet, arătînd această manoperă a numitului, iar parchetul a întreprins o severă anchetă contra d lui Neculau.

Camera de Meserii văzînd că acest domn prin faptele sale înjoseşte prestigiul Cnmerei, a cerut Ministerului îndepărtarea sa din demnitatea de membru al Camerei de Mescrii, arătînd faptele ce le-a săvîrşit.

DIVERSE

— D-nii Artur Criste şi Gheorghiu Pahomie, studenţi, au fost numiţi pedagogi la liceul militar din Iaşi.

— Reprezentaţia cinematografică de astă seară, dată de societatea filantropică „Fraterna Ajutorul“ pentru întemeiarea unei secţiuni de ajutorare a orfanilor. Preţurile locurilor sunt cele obişnuite.

— Camera de Meserii din Iaşi a înaintat azi o circulaţie tuturor corporaţiilor din circ. 8-a, prin care le pune în vedere că, pe viitor, ori de cîte ori vor da baluri sau serbări în numele corporaţiei, să nu mai primească în comitetele de organizare a acelor baluri sau serbări persoane străine de corporaţie, spre a se evita, pe viitor, frustările ce acele persoane caută a face veniturilor balurilor sau a serbărilor, cum a făcut Gh. Neculau, membru al Camerei de Meserii care a frustrat, beneficiul resultat de la balul dat de corporaţia „Progresul“ din Iaşi la 6 Ianuarie unde d-sa a fost ca casier al balului.

— Miin,e Duminică, 20 Decembrie mare Bal Mascat în sala Teatrului Regal (fost Pastia).

Balurile Mascate vor urma în fiecare Duminică.

CEA MAI RATIONALA DE

CURA Untde Peşte pentru copii şi adulţi

e constatat, numai aceea cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi
Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor

WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE“*, **IAŞI** — **Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

— Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

Ultime informaţii

❑ Comitetul teatrului din Iaşi, a intervenit la direcţia generală din Bucureşti, să permită d-lui C. Nottara să deputeze în Iaşi în „Viforul".

S'a răspuns că numai atunci se va permite deplasarea d-lui Notara, cînd şi alte roluri principale ale piesei d-lui Delavrancea vor fi împlinite de actorii din Bucureşti.

❑ Presidentul Senatului a primit o scrisoare semnată „un bătrîn anarchist", scrisă italieneşte, prin care se spune că Senatul va fi aruncat în aer prin asvîrlirea unei bombe.

Scrisoarea este opera unui farsor de prost gust.

❑ **De la alegerea din Bîrlad.**— Cele **164** voturi obţinute de d. Teodor Emandi, candidatul conservator democrat, la alegerea de la 13 c., au fost obţinute în condiţiunile cele mai grele în care s'a dat vre o dată o luptă electorală.

Cu o săptămînă înainte de alegeri, s'au numit la *Casa Obştiei* vre o **40** *de vatavi* în posturi nou create; s'au făcut 50 numiri *de picheri* la judeţ, posturi iar din nou create; 30 agenţi sanitari, s'au făcut 20 numiri de notari din cei fără slujbă şi cu 250 slujbaşi cărora cu o *săptămînă* li s'a luat demisia de perfect, în cît cînd te vedea, te ocolea de un chilometru; iată straşnicul succes al liberalilor.

Ceia ce este de reţinut, este desfăşurarea de forţe a conservatorilor demoraţi, care i-a *uimit şi surprins* căci ieinu dădeau ambelor partide de opoziţie de cît **150** voturi pe cînd singur d. Emandi a avut 164, deosebit de cele 6 anulate.

Ceia ce este de reţinut este că guvernul a făcut toate presiunile. *Magistraţii erau la înălţimea comisarilor de pe vremuri. Pantazi şi Albu* chemau la parchet oamenii cu cari aveau legături, şi le cereau sub ameninţare voturile: aşa a procedat cu *G. Teohari, cu fraţii Gheorghiu, preot Patrici.* Ceva mai mult, au adus la vot pe cei ce n'ar fi avut ce să caute. Au adus pe vestitul **G. L. Dimitriu, din nenorocire preşedinte la trib. de Fălticeni** *şi care cu toate protestările d-lui Emandi, că nu poate vota, fiind şters din actualele liste ca nemai locuind în Bîrlad, a votat.* Mai mulţi cetăţeni vor face o acţiune de darea în judecată acestui magistratat, dar pînă atunci rămîne constatat că magistratura la Bîrlad, s'a purtat ca cea mai **ideală poliţie de pe vremuri.**

❑ **Ordonanţele ofiţerilor.**—Nici o ordonanţă nu va putea face acest serviciu mai mult de un an, după care va trebui să fie întors la cazarmă.

La ministerul de războiu se studiază desfiinţarea totală a ordonanţelor.

❑ Corpurile legiuitoare vor lua vacanţă de astăzi pînă la 10 Ianuarie.

❑ D. colonel C. Langa a binevoit a dărui 100 lei Scoalei Profesionale de fete a Reuniunei Femeilor Romîne cu prilejul sfintelor sărbători. Comitetul doamnelor a distribuit această sumă la 14 eleve mai sermane, şi a răspuns mulţumind donatorului de frumoasa faptă.

❑ De la ministerul de războiu s'a comunicat comandamentului local, că trăsurile comandanţilor şi regimentelor au fost desfiinţate, în vedere că ofiţerii, cărora li se puneau la dispoziţie trăsuri, vor primi o indemnizare în bani.

❑ Academia Romînă a dispus publicarea în Analele sale a memoriului cetit de d. T. Burada asupra lui D. Cantemir ca muzicant.

Lucrarea aceasta a d-lui Burada complectează cunoştinţile noastre despre Cantemir bei, atît de cunoscut musulmanilor prin melodiile ce le-a întocmit în spiritul poporului turc.

Se aşteaptă publicarea acestui memoriu care va fi o revelaţie pentru istoria muzicei orientale.

❑ D. Müller, a fost recomandat de Senatul universitar din Bucureşti, ca profesor de geometrie analitică şi trigonometrie la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

D. profesor Pangrati, a fost reales, pentru a treia oară, decan al facultăţei de ştiinţi din Bucureşti.

❑ In urma fraudelor sevîrşite de Gh. Neculau, membru al Camerii de Meserii, la corporaţia „Progresul", Camera l'a reclamat parchetului, cerînd totodată ministerului îndepărtarea lui din sinul Camerei.

❑ Inspectorul judecătoresc al tribunalelor, d. M. Balş, a sosit astă-zi în Iaşi. A avut o lungă convorbire cu d. prim-preşedinte al tribunalului în ce priveşte afacerea de la portărei. In urmă, inspectorul şi primul preşedinte s'au dus să vadă lucrările la cabinetul III al judelui instructor, care instrueşte afacerea.

❑ Aflăm cu părere de rău că d. profesor Teohari Antonescu se află greu bolnav la Berlin.

Starea sănătăţei sale inspiră serioase îngrijiri.

❑ La Piatra N. a încetat din viaţă cunoscutul arendaş de moşii S. Herscovici, socrul regretatului Ronetti-Roman.

❑ Parchetul a deschis astă zi acţiune publică în contra lui Ion Rang în urma încercării „eroice" de a ataca pe la spate pe d. dr. A. Steuerman.

Acesta din urmă s'a constituit parte civilă cu 1 leu.

❑ **Moţiunea meseriaşilor din Iaşi.**— Clubul meseriaşilor romîni din Iaşi, în înţelegere cu delegaţii diferiţelor societăţi din Iaşi, întruniţi ieri, au votat următoarea moţiune:

Avînd în vedere că legea asupra asociaţiilor şi a grevei care a fost votată de către corpurile legiuitoare este o lege de asuprire pentru meseriaşi şi pentru toate clasele muncitoare de jos.

Văzînd cu cîtă uşurinţă se votează în parlamentul acestei ţări legi, cari sunt menite să înăbuşe ori-ce mişcare de emancipare a lucrătorilor şi a micilor slujbaşi, pe cînd se pun atîtea pretexte şi atîta zabavă cînd e vorba de legi pentru proteguirea muncei şi a meseriei,

Văzînd că între aleşii poporului nu s'au găsit de cît foarte puţine glasuri care să se ridice pentru apărarea cauzei claselor de jos, pe cînd unii din cei în care se pusese mai multă încredere au fost cei mai îndîrjiţi apasători ai lor,

A h o t ă r î t:

Sub dureroasa impresie a ultimelor lucrări ale parlamentului.

Ca clubul meserişilor din Iaşi să înceapă o puternică activitate în limitele legalităţei pentru a putea scoate în evidenţă valoarea economică şi socială a claselor de Jos,

şi a face ca opinia publică şi conducătorii ţărei să-şi poată forma o idee justă de starea lor actuală, de importanţa şi rostul lor în Stat.

❑ D. Comşa unul din directorii Băncei Naţionale, a inspectat sucursala locală a Băncei.

❑ Fostul elev al liceului militar Dobrotescu I. Nicolae a fost primit în cl. VIII a acestei şcoli, pe ziua 15 Decembrie a. c.; iar elevul Cazimir Constantin a fost primit, ca solvent în cl. V a acelei şcoli.

❑ Muncitorii din Iaşi vor ţinea mîine o întrunire, în sala din str. Ghica-Vodă spre a protesta contra proiectelor privitoare la dreptul la asociaţie şi grevă.

❑ Un prieten din Iaşi al d-lui Eugeniu Carada a primit ştirea că acesta se află foarte greu bolnav.

❑ La secţia I-a a Curţei urma să se judece astăzi afacerea de atentat la pudoare din Roman.

Procedura nefiind împlinită în ce priveste pe d-ra Aglaia Maxim, procesul nu s'a putut judeca.

❑ La secţia II a Curţei nu se va mai judeca nici un proces de Luni şi pînă la 10 Ianuarie.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului că mai mulţi indivizi cutreeră judeţele, dîndu-se drept avocaţi sau mijlocitori pe lîngă diferite persoane influente, înşelînd buna credinţă a ţăranilor şi le ia diferite sume de bani sub pretext că ei intervin la autorităţile competinte să li se dea pămînturi. Aceşti excroci pentru a-şi ajunge scopul, se servesc de nişte tablouri care sunt date drept ale ministerului domeniilor. Un astfel de fapt s'a petrecut în judeţul Buzău, unde au fost înşelaţi 200 ţerani.

Ministerul cere a se lua măsuri pe viitor.

❑ Ministerul de interne face cunoscut prefecturei judeţului ca pe viitor medicii veterinari nu vor mai putea inchide temporar tîrgurile de vite, din cauza epizootiilor, de cît cu prealabila autorizare a direcţiei serviciului sanitar.

❑ Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a lui Dimitrie Constantiniu, pensionar, fost funcţionar la prefectură.

Constantiniu fusese aseară până la orele 10 şi jumatate la berăria Azuga, de unde s'a dus apoi la un prieten în str. Pomir. Aci i-a venit rău şi a încetat subit din viaţă.

Condoleanţele noastre.

❑ D. I. Zossin, administratorul plăşii Buciumi, a obţinut o permisie de zece zile, pentru interese familiare.

❑ Rectorul universităţi a decis scoaterea unui anuar festiv al Universităţii, cu ocazia jubileului.

Toţi profesorii Universitari au fost invitaţi, au acest scop a trimite cîte o lucrare a lor originală.

❑ Senatul universitar va fi convocat pentru a cerceta lucrările candidaţilor la catedra de limba şi literatura franceză, vacantă la facultatea de litere din Iaşi, prin retragerea din profesorat a d lui Anton Naum.

❑ Ministerul instrucţiei publice a comunicat rectoratului universitar, că M. S. Regele prin decretul regal No. 3412 a aprobat rîdicarea agregaţilor definitivi Iulian Teodorescu şi Ioan Peritz la rangul de profesori, pe ziua de 1 Ianuarie.

❑ Aseară a avut loc colocviul d-lui C. Popovici, candidat la docenţă pentru catedra de calcul deferenţial şi integral de la facultatea noastră de ştiinţi.

Astă-seară va avea loc în Aula lecţiunea publică.

Comisiunea, prezidată de d. I. Ralet, se compune din domnii Ţiţeică, Davidoglu, D. Pompei şi V. Costin.

❑ **Inmormîntarea d-rului Botezatu** Astă-zi s'a făcut la cimitirul „Eternitatea", înmormîntarea mult regretatului dr. Paul Botezatu, fost medic secundar al spitalului sf. Spiridon şi fost profesor de higienă la seminarul „Veniamin Costachi."

Dr. Botezatu, după cum se ştie, a încetat din viaţă, după o lungă şi grea suferinţă la Viena, unde să dusese ca să se caute.

Corpul d rului Botezatu a fost adus alaltă-eri seara şi depus în capela de la cimitirul „Eternitatea".

Inmormîntarea s'a făcut la orele 2 p. m., faţă fiind familia mult regretatului dr. precum şi mai mulţi cunoscuţi şi prieteni, care au venit să conducă la locaşul de veci pe acel ce a fost d rul Botezatu; dintre care observ: d-na dr. Botezatu, nemîngăiata soţie, d na Lecca sora regretatului, Costea Botezatu, familia Gane, d-na Emilia Alexandrini, d şoara Aneta Stoeanovici, Nicu Stoeanovici, căp. Negruzzi, locot. Gane, dr. Konya, dr. T. Popovici, dr. Tănăsescu, dr. Nimereanu, dr. S. Dulbergher, C. Praja, P. Culiano, Gheorghiu profesor, D. Dimitriu profesor, preot Gotcu, preot Mitru etc. etc.

Prohodul a fost oficiat de preoţii economi Chiriac Neculau, Dimitrie Popa şi diaconul Şerban, acompaniat de corul Seminarului „Veniamin" sub conducerea d lui prof. D. Dimitriu.

Defunctul era decorat cu mai multe ordine şi onorurile au fost dat de o companie din reg. 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea d-lui Vivoschi.

Pe cosciug erau mai multe coroane, între care: din partea soţiei, surorei şi familia defunctului.

❑ Noua artă cinematografică devine din ce în ce mai perfecţionată şi variatele sujete, în special vederile după natură din toate părţile lumei, precum şi piesele teatrale jucate de cei mai buni artişti ai Franţei şi Italiei, cari sunt întrupate mai în toate programele, fac spectacolele acestea să fie gustate de toate straturile sociale. In programul teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Circului Sidoli, de astă-seară Sîmbătă 19 Decembrie a. c., vom vedea o splendidă reconstituire a legendei biblice, Iosif vîndut de fraţii sei—jucată de cei mai mari artişti ai Comediei Franceze.

„Ruşii şi Polonii" — un epizod din luptele înverşunate ale Polonilor pentru neatîrnare, Lourdes, orăşelul din Franţa cu miraculoasele sale isvoare de tămăduire, Paingănul de aur, un basm din peşterele gnomilor, şi un mare număr de scene teatrale, comice, după natură etc., sunt de asemenea cuprinse în acest program.

*

Mîine Duminică matineu la 3 ore şi mîine seara reprezentaţie obişnuită. La ambele spectacole s'a întrodus în program: Marele filosof Lew Tolstoi la moşia sa Iasnaia Poliana, cel mai pitoresc colţ a Rusiei—Un hoţ high-life, comedie jucată de simpaticul actor parizian Max Linder. Toate distracţiile populare pariziane, precum arena bicicliştilor, water-chutul, ascensiunile cu balonul etc. sunt fidel redate în această veselă desfăşurare.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Decembrie

Intrunirea de la Dacia

Bucureşti.—Aseară la orele 8 a avut loc în sala „Dacia", o mare întrunire publică, organizată de partidul conservator-democrat.

Nici odată nu s'a văzut o mai mare afluenţă de lume, ca la întrunirea de aseară. Era atîta lume că putea să servească la 3 întruniri, nu la una. Entuziasmul era de nedescris. Pînă la sosit rea şefului şi a fruntaşilor, s'au urcala tribună cîţiva cetăţeni din public, care au luat cuvîntul, arătînd marile nedreptăţi ale guvernului şi simpatia mare, de care se bucură partidul conservator democrat.

La orele 8 au sosit d. Take Ionescu cu fruntaşii partidului, care au fost primiţi în aplause şi nesfîrşite urale.

Intrunirea a fost prezidată de d. N. Economu.

D. N. Economu, luînd cuvîntul, vorbeşte de alegerea col. II de Ilfov şi zice că cetăţenii au luptat cu vitejie Duminica trecută în potriva guvernului şi în potriva falşului adversar al guvernului, care nu era de cît tot candidatul guvernului. Sper că la balotajul de mîine succesul va fi tot al partidului conservator democrat.

D. N. Cosăcescu, arată că partidul conservator-democrat, într'un scurt interval, a nimicit două partide: pe cel liberal şi pe cel junimist. Partidul conservator-democrat are convingerea că şi de acum înainte va învinge.

D. col. Obedeanu, zice, că Duminica trecută partidul conservator-democrat a avut doui adversari: unul din ei, cel liberal, a sucombat, iar celalt se luptă cu moartea. La balotajul de Duminică va fi şi acesta sdrobit.

D. N. Titulescu relevă înfrîngerea şi de astă-dată a guvernului şi a celuilalt adversar.

D. Dim. P. Moruzzi zice că adversarii îl acuză că a fost votat, la primul scrutin, de sindicalişti. Eu, a zis oratorul, nu ştiu dacă e aşa, sau nu; dar, în ori-ce caz acele voturi nu erau patate de sînge.

Am aparat în totdeauna interesele comercianţilor şi meseriaşilor. In cameră, voiu şti să apăr principiile partidului conservator democrat.

D. C. Disescu, spune că atît lupta guvernului, cît şi s celuilalt adversar, este ridicolă. Liberalii, în ajunul alegerei, cum li e obiceiul au făcut tot felul de promisiuni, dar le-a fost zadarnice. Tot aşa au făcut junimiştii.

D. N Fleva, spune că, guvernul care e pe moarte, a chemat în ajutor un doctor. Acesta însă, nu l va vindeca, ci 'i va scurta şi mai repede viaţa.

Vorbeşte apoi de interpelarea ce a făcut'o în Cameră, în chestia sgomotoaselor manifestaţii ce au loc în Capitală şi îndeamnă pe cetăţeni să voteze pe candidatul consevator democrat.

D. Barbu Păltineanu, spune că are convingerea că şi la balotaj succesul va fi al partidului conservator-democrat.

D. Take Ionescu zice că guvernul'nu şi a retras candidatul,—l'a înlocuit numai,—prin d. Deşliu. Şi de astă dată junimiştii n'au vrut să'şi strice tradiţia cartelului cu liberalii şi au recurs şi acum tot la cartel. Vor rămînea însă, cu cartelul, căci succesul va fi aceluia cu care e întreaga opinie publică.

Intrunirea majorităţilor

Bucureşti. — Aseară a avut loc, la Senat, o întrunire a majorităţilor.

D. *M. Ferechide* a spus că, după ştirile ce le are din provincie, ar domni o deprimare în partidul liberal. Dar, guvernul, a zis d-sa, nu are nici-un motiv de a nu mai sta la putere.

D. Ionel Brătianu se află pe deplin restabilit şi vă pot anunţa că în curînd, d sa va veni la lucru.

D. Ionel Brătianu se află pe deplin restabilit şi vă pot anunţa că în curînd, d-sa vn vei la lucru.

D. Ferekyde a terminat, rugînd pe membrii majorităţei, ca să profite de vacanţa Crăciunului, şi să stăruie pentru conciliarea şi împacarea nemulţumiţilor din diferite judeţe.

D. *Brătescu-Voineşti* a adus din nou în discuţie chestia autorilor morali ai atentatului contra d-lui Brătianu, făcînd mai multe atacuri la adresa unei anumite prese.

D. *Procopiu* asigură guvernul de încrederea majorităţilor parlamentare. Şi nimic nu ns îndreptăţeşte, a spus d-sa, de a nu avea toată încrederea în guvern Rezultatul alegerilor parţiale nu trebue să ne preocupe, fiind-că el este opera de propagandă a unui partid, a partidului conservator democrat şi de sigur că acel care va suferi de pe urma acestei propagande va fi însuşi acel partid, cînd va veni la putere.

D, *Emil Costinescu* desminte versiunile ce au circulat, cu privire la neînţelegerile din guvern. Toţi membrii guvernului sunt în deplină înţălegere şi fiecare simte ca o datorie sfîntă de a rămînea la locurile lor. Şi cu atît mai mult guvernul simte această datorie, cu cît avem încrederea majorităţilor şi încrederea M. S. Regelui.

D-sa asigură apoi majorităţile că guvernul continuă a-şi face pe deplin datoria.

D. *Teodor Ioan*, senator de Bărlad, asigură şi d-sa guvernul de deplina încredere a majorităţilor.

D. *Ferekide* ia din nou cuvîntul şi mulţumeşte majorităţilor pentru încrederea ce o manifestă guvernului, care spre ciuda adversarilor, rămîne la putere.

De la Sf. Sinod

Bucureşti.—Sf. Sinod s'a întrunit astăzi, în şedinţa extra-ordinară, pentru a se ocupa cu cazul Episcopului de Roman.

Toţi membrii Sinodului au fost de părere ca să nu se ia nici o măsură în contră Episcopului de Roman, ci să-i se facă o nouă invitaţie Episcopului, ca să vină să ia parte la lucrările Sf. lui Sinod.

*

Din sursă bună ni se spune, că în chestia conflictului sinodal s'a făcut o înaltă intervenţie, pentru ca Episcopul să nu fie dat judecăţei.

Din Turcia

Constantinopol.—O depeşă primită de la Hakki Bey, arată că acesta se declară în principiu de acord cu răspunsul partidului june turc asupra condiţiunilor puse de Hakki Bey şi anunţă despre plecarea lui spre Constantinopol pe ziua de 4 Ianuarie.

Chestia Bandelor

Sofia.—Cu ocaziunea severilor măsuri luate din Turcia, contra bandelor, precum şi arestarea în masă a cîtorva familii bulgare din Macedonia, ziarele bulgare invită pe guvernul Bulgar a nu se mărgini numai la reprezentaţiuni diplomatice, ci de a întrebuinţa în contra Turciei mijloace drastice.

CAMERA

Bucureşti —La deschiderea, şedinţei a luat cuvîntul d. Iorga care vorbeşte în chestia conflictului sinodal.

De închiriat şi de Vînzare

de pe acum, imobilul din Roman compus din 5 odăi cu vitraje, pentru stăpân şi servitori, camară, pivniţă, hambar, grajdiu, şură pentru trăsură, cum şi fântână cu apă bună, şi locul în întindere de peste 2000 metri patraţi; situat în strada Smirodava No. 8, proprietatea d-nei Zinca P. Hociungescu.

Doritori sunt rugaţi a se adresa pentru informaţiuni şi tratare, fără intermediatori, la proprietara în Iaşi strada Ferbinte No. 2.

Mărfurile aduse de Magazinul „La Vultur" cu ocazia sărbătorilor, întrec orice aşteptare.

Lucruri de mînă în cele mai noui serii ca: Hardanger, Nordisch, Madeira terminate şi netermiate precum şi articole desenate pe olandă suut expuse vederei în Magazinul

„LA VULTUR"

şi le vinde cum a anunţat, mai ieften ca ori unde.

Poftiţi, dar, acum cît timp asortimentul e complect „La Vultur".

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceea ce ar putea micşora încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii Statului vecin, vă rugăm să bine-voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poate servi cu deplină încredere.

Referinţele, condiţiunile şi preţurile, cu cari so pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine-voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Sculescu No. 1

EMULSIA RACOVITZA

UNTURA DE PEŞTE EMULSIONATĂ CU LACTOPHOSPHAT DE CALCIU

DĂ FORŢĂ ŞI VIGOARE COPIILOR

Cele mai bune, încercate şi economice în consumaţia comustibilului pentru agricultură şi industrie!

MOTOARE SI LOCOMOBILE-PETROLIN

PRAF-DE-COCOS

Instalatiuni de gaz sărac

de la 10—100 cai putere
Cheltueli de combustibil 0,8—2 bani pro oră şi cal putere

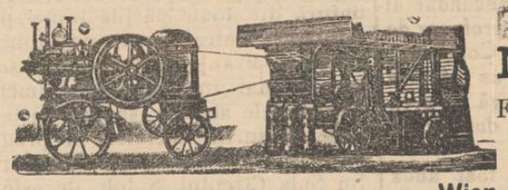

Nu face fum,
Nu face funingine

Fără pericol de foc şi explozie
Nu necesitează mecanic

G. Bernhardt Söhne Wien XII | 2, Schönbrunnerstrasse 178 | P

Reprezentant-ISIDORE MARGULIES, Iaşi

27—Strada Ştefan cel Mare—27

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.

Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.

Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.

Preţurile cele mai convenabile

Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA

Mendel Glansztein

atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel prin str. Palat

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 18 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de dotea mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—*Strada Bărboi No. 15*—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

la 11 şi 12 Ianuarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 901 Marți 22 Decembrie 1909

La Bucureşti partidul conservator-democrat a luptat ieri contra celui mai odios cartel pe care l'au produs vre-odată luptele politice de la noi.

Guvernul, care s'a primenit cu un bandit, şi-a indepărtat candidatul pentru ca poliția şi agenții colectivişti să poată lucra numai pentru candidatul junimist.

Junimiştii, după ce s'au arătat entuziasmați de venirea d-lui Ferekide la guvern, după ce au votat cu bile albe o lege neagră a unui guvern fără de ruşine, junimiştii, zicem, au capatat resplată de la guvern multe din voturile sacrificatului Cezărescu.

In această dare şi această luare a constat cartelul şi istoria i va rezerva o pagină specială, care va grăi despre până unde poate să meargă odiosul când el incape pe mîna desperaților.

Sub imperiul acestui cartel odios s'a dat ieri lupta în capitala Țărei. D. N. Filipescu, care a fost generalissimul luptei din partea junimiştilor şi din acea a guvernului, se simțea fericit că va invinge chiar pe prețul celei mai ruşinoase umiliri.

Şi n'a invins. Glasul Capitalei, înăbuşit sub presiuni, a reuşit să resune pentru candidatul nostru: pentru candidatul democrației.

Un prinț de sînge a fost proclamat ales al Capitalei; un prinț de sînge, care a reprezentat partidul democrat, în contra falşilor liberali uniți cu adevărații reacționari.

Succesul de ieri al partidului de sub şefia lui Take Ionescu, n'are, de sigur, pereche, în cartea luptelor politice a României.

Căci din vechiu, cînd un regim hidos, reacționar, vădit duşman al poporului, zugrumător al libertăților guverna țara în contra voinței ei—celelalte partide se uneau ca să scurteze zilele acestui regim.

Astăzi, însă, s'a văzut contrariul: alergînd o parte a opoziției la asemenea regim ca să formeze impreună dansul hidos al reacțiunei.

In asemenea împrejurări, nu este de ajuns să spunem că partidul nostru a triumfat ieri strălucit: adevărat este, că partidul conservator-democrat, prin alegerea prințului Moruzzi, a cîştigat definitiv Capitala, care a condemnat, la rîndul ei, tot definitiv, neagra asociație colectivisto-junimistă.

In special, în aceste de pe urmă alegeri parțiale, procesul junimist a fost definitiv pierdut de ei. Nu se poate spune, că, spre a cerca să cîştige nedreptul lor proces, junimiştii n'au mers pînă la cea mai josnică îngenunchiare, căci nu poate fi mai mare îngenunchiare de cît văzînd pe Petre Carp aplaudînd la măsurile lui Ferekide.

Cu procesul din nou cîstigat de noi, din nou perdut de asociația de tejghetari si de cersetori, noi, cari am reusit să vedem Duminecа troeut fotografia cadavrului liberal, cari am văzut ieri cadavrul fotografiei junimisto-colectivistă—noi mergem înainte: cu țara înainte, spre fericirea el' spre mîntuirea ei de vrăjmasii interni.

Să trăiască bravii alegători ai Capitalei! Să trăiască partidul conservator-democrat!
Jos reacționarii!

O îndoită semnificație

Ceia ce era de prevăzut s'a întîmplat. Tustrele partidele şi-au fost concentrat privirile asupra alegerei din Capitală.

Partidul liberal în descompunerea lui a părăsit lapta cu zapis în regulă, dovedind prin aceasta încapacitatea lui de a satisface nevoile țării. O dată partidul liberal părăsindu-şi terenul de luptă, şi guvernul ce-l reprezintă trebue să se demită.

Dar, prin retragerea de pe locul de luptă a partidului liberal, guvernul d-lui Brătianu urmărea o îndoită țintă; să favorizeze pe candidatul carpist, pentru a împiedeca izbînda noastră. Tari pe acest ajutor clandestin oratorii carpişti la întrunirea lor de Joi sara au început a prorocі succesul şi a da atîta importanță acestei alegeri din Capitală, că spuneau în spasmosul lui Delavrancea, că cine învinge Duminecă vine la putere.

Şi aveau dreptate.

Pe cînd guvernul prin miniştrii săi declarau la întrunirea majorităților că au deplina încredere a Majestății Sale, de şi au pierdut'o pe a Măriei Sale Poporul, carpiştii rîdicau de ocazii valoarea votului de la balotaj şi dădeau o silită atenție alegătorului, de, şi în doctrină, le stă scris, că alegătorul romîn e o personalitate prea puțin interesantă.

Iar în fața acestor 2 tabere şi tărăbi de vot, partidul nostru a păşit cu încredere în fața țării. Capitala care i-a fost dat credit anul trecut, trimețind în Cameră **trei** *deputați democrați, cînd luptau cîte trele partidele, nu s'a desminţit nici de astădată, cînd erau în luptă tot cele 3 partide, dar numai în două tabere, tarabа fiindu le comună, şi a trimes eri un al patrulea deputat democrat în Camera Romîniei.*

Şi acum încheierea vine de la sine.

Votul Capitalei nu e numai condemnarea fără trimetere a regimului liberal, care trebue să se plece şi să plece, dar e şi o indicație sigură asupra succesiunei la putere.

* * *

Reînvierea unor tipuri uitate de profesori şi scolari

Acum vre-o 20 ani în urmă, se găseau prin şcolile noastre de toate gradele cîte-va tipuri de profesori, unii de veselă şi alții de tristă amintire, cari îşi îndeplineau misiunea lor de educatori ai tinerimii, într'un mod foarte original. Aceşti profesori veneau în clasă aproape regulat, dar în loc să facă lecțiunea, aşa cum o făceau şi ceilalți profesori şi cum ar fi fost datoria lor să facă, îşi petreceau ora glumind sau plîngînd cu şcolarii, punîndu-i în curent pe aceştia cu toate intimitățile vieții lor de acasă, discutînd cancanurile oraşului şi politică, lăudînd pe prieteni şi ponegrind pe duşmani. Şcolarii ascultau, bine înțeles, cu toții şi cu plăcere, asemenea digresiuni; cîți va dintre ei chiar nu se mulțumiau numai cu ascultarea. După ce se sfîrşia ora, aceşti cîțiva întovărăşiau pe profesor până la dînsul acasă, se ofereau să-i facă servicii şi astfel să i mai indulcească din mizeriile povestite de clasă.

Mi-aduc aminte, cum în Craiova, pe vremea cînd trăia profesorul de istorie D.... se vedeau adeseori în piață şi pe stradele oraşului elevii de liceu, cari duceau la subțioară, cari şi ce poclon puteau tîrgui pentru îndulcirea traiului bunului d. profesor D!...

Negreşit că majoritatea elevilor nu mergeau aşa de departe cu serviciile. Cei mai mulți erau mulțumiți să petreacă în clasă şi lăsau serviciile pe seama celor „cîțiva" colegi. Aceşti „cîțiva" erau dintre acei dotați cu o pesonalitate morală mai redusă, şi deci mai uşor de suggestionat.

Credeam că asemenea tipuri de profesori şi şcolari să fi dispărut astă zi. Iată-le însă reînviate, şi încă nu la şcolile secundare, ci la Universitate.

Atît la Iaşi cît şi la Bucureşti, există cîte-un profesor, d. A. C. Cuza şi d. N. Iorga, cari îşi înțeleg misiunea lor tocmai după exemplul descris mai sus. In loc de a face în mod obiectiv lecțiuni asupra ştiinței reprezentate prin catedra lor, ei se preocupă a-şi face asociați la interesele lor personale. Plîng şi se vaită în fața studenților; clevetesc asupra colegilor şi să laudă pe ei însăşi cu o adorabilă seninătate; falşifică până şi adevărurile recunoscute de toată lumea cultă, întru cît acestea nu concordă cu scopurile lor personale.

La tipul acestor doi profesori corespunde din nefericire şi tipul studenților serviabili... Aceştia traduc în faptă alîtarea pe care au primit'o în clasă dela profesorii lor.

Din cauza reînvierii acestor tipuri, ne-a fost dat să asistăm zilele acestea la un spectacol dureros.

Un grup de studenți, pentru a complace d-lui Iorga, au făcut manifestație în contra *Adevărului*, fiindcă acest ziar reprodusese un articol în *chestia evreească* scris acum 7 ani, de însuşi d. Iorga! Studenții serviabili ai d-lui Iorga din 1909, au manifestat aşa dar, contra ideilor d-lui Iorga din 1902.

Unde sunt însă studenții, cari conduşi pe *un luminat patriotism*, să manifeste contra ideilor d-lui Iorga din 1909?

Că aceştia vor veni odată suntem siguri, ori cît s'ar pune deacurmezişul în calea lor profeții falşului naționalism.

C. R. Motru.

In zilele noastre de anarchie

— Scrisori către tineri —

I

Iubite tinere,

Eşti doritor de lumină... Biserica şi şcoala ți-au vorbit atît de des de o lumină a minții, care este mai presus de ori şi ce altă lumină, în cît ai ajuns să o dorești şi să te trudeşti cu sufletul ca să poți ajunge pînă la dînsa. O lumină mai presus de toate,—mai presus şi de cît aceea a ochilor, care este totuşi, ea însăşi o minune,—este minunea minunilor, este comoara cea mai sfîntă, pe care o poate dobîndi un om pe pămînt. Şi de aceea tu ceri sfatul tuturor; răsfoeşti cărțile învățaților, cari îți povestesc încercările din trecut; încerci însuți cărările viitorului. Lumina cea prețioasă însă, este aşa de greu de găsit!

Decepționat, şi cu amărăciunea în suflet, începi să te întrebi: de ce aşa de greu se găseşte ea oare, lumina minții? Neîncrederea, dacă s'a furişat în sufletul tău, te ademeneşte chiar să întrebi: există ea oare, o asemenea lumină?

Tinere, lumina minții există, dar nu pe drumul pe care o cauți tu, o poți găsi. Ea nu este în afară de tine, ci este în tine; şi acel care ți-o acoperă eşti tu însuți, nu altul...

Să discutăm puțin.

Dacă ai fi trăit cu cîteva secole înainte, în timpul de expansiune a credinților religioase, ai fi căutat lumina minții tale pe un alt drum, decît pe drumul pe care o cauți astăzi. Ai fi crezut că lumina minții tale nu poate să vină de cît din vre-o dogmă a bisericii, care şi ea ar fi venit din înțelepciunea Celui de sus, întocmai cum lumina ochilor vine din raza stelei, care îşi are locul sus pe cer. Şi atunci ai fi avut o mare decepție şi o mare amărăciune. Alături de tine, care primeai lumina minții din o anumită dogmă bisericească, ai fi văzut că există şi altul, şi alții cari primeau lumina din alte dogme bisericeşti. Fiecare dintre voi vedeați steaua către care erați îndreptați şi nu vedeați pe aceea către care nu erați îndreptați. Şi fiecare, negreşit, aveați credința că vedeți steaua cea mai luminoasă. Dacă fiecare v'ați fi schimbat unghiul de privire, vedeați altă stea, şi cu ea altă dogmă dătătoare de lumină...

Te-ai convins şi tu, acum, că pe timpul expansiunei credințelor religioase era greu de găsit drumul spre lumina minții. In locul povățuitorilor sinceri, pe timpul acela se găseau magi gata să te conducă spre vremea din stele luminoase, crezute de ei magii, mai luminoase. Şi tu, după unghiul tău de privire, ai fi primit lumina ta, şi ai fi fost intolerant pentru lumina altora!

Dar a trecut timpul credințelor religioase. Eşti în timpul modern; în timpul care se laudă cu expansiunea discuțiunilor ştiințifice şi a metodelor obiective. Să vedem, dacă acum, drumul tău, este mai uşor de găsit.

In timpul nostru, iubite tinere, nu mai întîlneşti magi, cari să te îndemne a urma orbeşte stelelor de pe cer, ci întîlneşti tovarăşi de convingere şi iubitori de idealuri! Aceştia nu-ți zic: crede fără a cerceta; ci îți zic: cercetează pentru a crede împreună cu noi! Şi cu ce bună-voință, ei singuri îți pun la dispoziție mijloacele prin ajutorul cărora să cercetezi! Cu ce sinceritate nu-ți deschid ei inima lor, pentru ca să vezi şi tu, cum să aseamănă inima

DOMNIA CANALIEI

Ne-am întors, de cîteva zile, la vremurile eroice ale hidoasei colectivităţi.

Ordinea publică, drepturile primordiale, libertăţile cele mai scumpe—întreg patrimoniul moral al ţăreĭ sunt primejduite.

Ne am întors, de când intrarea d-luĭ Ferechide în minister a sigilat pactul dintre junimişti şi liberalĭ, la timpurile de tristă amintire, cînd ministrul de justiţie proclama, de la tribuna Camerei, că opoziţia a pierdut dreptul la protecţiunea legei—şi cînd Dumitru Brătianu era urmărit ca ucigaş al fratelui seu, Ion.

Atunci, guvernul liberalilor corecta cu bâta greşala poporului de a'i fi crezut respectoşĭ pentru drepturile publice ; astăzi, de cînd d. Ferechide şi-a întins aripa-i protectoare asupra junimiştilor, socialiştiĭ strivesc pe muncitori pentru rătăcirea de a-i fi crezut vre-o dată cinstiţi.

Atunci, scria d. Delavrancea în **Democraţia Naţională** *şi scrîşnea d. Filipescu prin* **Epoca** *; acum, propovăduieşte d. Nădejde prin* **Voinţa Naţională** *şi aprobă* **Epoca** *d-luĭ Filipescu.*

Atuncĭ, însă, în vremea glorioasă a colectivităţii sinistre, s'au găsit printre liberalĭ multe suflete de vilejĭ, carĭ să se pună de-a curmezişul primejdieĭ, pentru a protesta cu riscul vieţeĭ, în potriva neomenieĭ ce săvârşea un guvern pe smintiţĭ; acum, de când moravurile sunt corupte de suflarea junimizmuluĭ—acum, între socialişti nu e unul care să se emoţioneze de atrocităţile pe carĭ le comite guvernul ca să şteargă urma unuĭ trecut cu care s'a mândrit până erĭ.

Cel mai bun dintre socialişti, astăzi, de când d. Ferechide cuprinde sub aceiaşi solicitudine pe junimişti şi pe colectivişti, e mai mişeĭ de cât cel mai mizerabil dintre tovarăşii de odinoară ai ferocelui Ulmeanu. Ca tâlharii, cari pun foc unde au operat, ca să şteargă urma, liberalii au lăsat cimitire în napoia lor, după ce au ridicat poporul în picioare - şi socialiştiĭ, acum de când au făcut cauză comună cu carpiştiĭ, se reped cu urgie ca să distrugă pe ceĭ doboraţĭ de greul vieţeĭ. Cu aceştia—cu liberaliĭ şicu junimisto-- socialiştiĭ avem să luptăm mâine. Pe aceştia trebuie să-ĭ învingă bărbăţia alegătorilor—căcĭ altfel, se rupe cumpăna morală, fără de care ţara n'ar maĭ fi de cât o mortăciune.

---

lor cu a ta, şi pentru ca şi tu să ajungi la convingerea lor. Ei te lasă să tragi tu singur concluzia pe care o indică cercetările tale! Ce oameni sinceri, vei zice; ce sfătuitori preţioşi!

Aşteaptă, iubite tinere, să-i cunoşti mai bine. Ei te cunosc pe tine prea bine, şi tu nu-i cunoşti pe ei de loc!

In sufletul tău este un amestec de bine şi de rău; de deprinderi bune şi de patimi egoiste; de gînduri ascunse, triviale, şi de gînduri senine, generoase... Către cari din acestea se îndreaptă mijloacele lor de convingere? Au ei nevoe de sufletul tău cel bun, sau de sufletul tău cel rău ?... Dacă ori şi ce scormonire în suflet, ar duce la găsirea gîndului senin şi generos atunci n'ar mai fi îndoiala acestor întrebări! Din nenorocire, scormonirea sufletului produce numai arareori gîndul cel senin şi generos; de cele mai multe ori ea produce violenţă şi ură! In sufletul tău pe lîngă *„hommo sapiens“*, care ocupă o mică poşghiţă din scoarţa creerului, este şi un animal egoist, care vrea să trăiască, şi să trăiască înaintea celorlalte animale, cu preţul chiar al vieţii acestora. Şi pe lîngă animalul egoist, mai există în tine şi omul atavic,—adică puhoiul deprinderilor din trecutul strămoşilor,—care şi el voeşte să trăiască mai departe. „Hommo sapiens“ aşezat pe mica poşghiţă a creierului tău are să lupte cu aceşti doi duşmani, de partea cărora se află, din nenorocire, de cele mai multe ori şi amorul tău propriu. Cînd egoismnl nu izbuteşte să te subjuge, vine linguşirea omului atavic.., şi rezultatul este că dacă n'ai puterea de stăpînire asupra ta, te depărtezi foarte uşor de „hommo sapiens“. Incă odată dar, te întreb, de care parte a sufletului tău au ei nevoe? Tu nu i cunoşti pe ei, ei te cunosc însă pe tine, prea bine; fiind-că ştiinţa modernă te-a disecat şi te-a aratat aşa cum eşti; ei ştiu cum să procedeze faţă de tine. Te vor bun, fac apel la partea ta cea mai bună; te vor rău, fac apel la partea ta cea rea. Tu eşti, tot ca în vremile cele vechi un instrument, numai că acum tu nu eşti condus după unghiul sub care priveai steaua mîntuitoare pe cer, ci după unghiul moral pe care va şti cineva să-l dea voiuţei tale... Gîndirea ta este tot aşa de neliberă; aparenţele însă sunt altfel.

Şi ascultă încă un cuvînt. Aceia cari fac apel la partea cea rea a sufletului tău, nu sunt tocmai cei mai periculoşi pentru tine. Sunt alţii cari ajung să te aservească în mod şi mai dibaci. Aceştia au tot deauna pe buzele lor cîte un principiu mare şi generos, dar în inima lor ei au un scop egoist. Tu nu vezi aceea ce este în inima lor, şi crezi în principiile pe cari le auzi!

Tinere, aceştia sunt din şcoala lui Ignaz Loyola, jesuitul pentru care scopul scuză mijloacele! Principiile frumoase, idealurile, sunt utilizate de aceştia numai ca mijloacele de ocazie pentru a te face să primeşti scopul...

Nu uita că dacă ordinul jesuiţilor a dispărut, şcoala jesuitismului trăieşte şi este chiar în floare...

Şi acum, iubite tinere, după ce ţi-am atras atenţiunea asupra rătăcirilor în care poţi cădea, te las să judeci singur cît de greu este să găseşti drumul spre lumina minţii, dacă acest drum îl cauţi în afară de tine!

Incepe prin a te examina mai întîi pe tine însuţi şi liberează-te de sub prejudecăţile, deprinderile şi patimile tale proprii, înainte de a te hotărî să ai o gîndire liberă. O gîndire liberă este o gîndire liberată din lanţul egoismului şi al prejudecăţilor! Cînd acest lanţ va fi sfărîmat, ori şi ce gîndire a ta va avea darul să se transforme într'o rază luminoasă a minţii. Dar ce greu este ca lanţul acesta să fie sfărîmat! Cîte subterfugii, şi cîte ademeniri nu se leagă de dînsul în sufletul tău! Cînd te crezi mai aproape de momentul de a fi eliberat, atunci te trezeşti că lucrezi mai cu îndîrjire ca să-l faci mai puternic peste tine acest lanţ al egoismului şi al prejudecăţilor!

Scrisorile mele,—pe care te rog să le primeşti nu ca sfaturi, ci ca mărturisirile unui prieten, care a trecut odată prin aceleaşi stări sufleteşti prin cari treci şi tu astăzi,—îţi vin într'un moment în care, după spusa atîtor oameni cu experienţă, peste ţara noastră bate un avînt de anarhie.

Te-ai fi întrebat şi tu poate, de unde acest vînt de anarhie, cine îl năpusteşte asupra ţării noastre, şi cine, odată năpustit, îl aţiţă? Dacă nu te-ai întrebat încă, este vremea ca să te întrebi acum, fiind că vîntul de anarhie, care bate peste ţară bate şi peste tine. Aşi dori să căutăm răspunsul împreună.

Pentru acest scop să uităm deocamdată bănuielile şi incriminările cari se fac în jurul nostru, să uităm că avem prietini şi vrăjmaşi; şi să ne ridicăm deasupra împrejurărilor de moment, fără însă ca să le perdem din vedere, pentru a le putea în urmă judeca şi înţelege. Ca doi buni prieteni să ne ajutăm reciproc la găsirea drumului spre adevăr, spre *lumina minţii.*

Eu voiu aduce din parte-mi experienţa mea şi a altora, — aceasta cîtă o găsesc prin cărţi, fiind-că profesiunea mă face să cunosc cărţile care se ocupă cu ştiinţa sufletului omenesc, —tu să aduci din parte-ţi sinceritatea inimei, pentru ca împreună să ajungem până la entuziasmul convingerii. Nu avem nici un interes de apărat şi nici un interes de condamnat, ci avem numai să judecăm toate interesele sub aceeaşi lumină obiectivă. Cînd adevărul va fi găsit drumurile nostre se pot separa iarăşi. Eu ţiu să te servesc, iar nu să te aservesc; şi tu să te convingi: atît ne este de ajuns. Cît timp ne vom menţine în acest gînd, vom fi pe calea cea buuă.

In jurul nostru bate vîntul dar anarhiei; noi trăim zile de anarchie: ne zic atîţea oameni, cari n'au de loc obiceiul ca să exagereze. Ce este oare adevărat în această afirmare? Unde este cauza anarhiei? Cine sunt vinovaţii.

Noua Revistă Romînă

C. Rădulescu-Motru.

Intrunirea de protestare a muncitorilor

Eri, 20 Decembrie, la orele 4 p. m. a avut loc o întrunire publică în sala „Ghica Vodă“ convocată de Cercul „România Muncitoare“ din localitate.

Intrunirea s'a deschis sub preşedinţia d-lui *Enea*, lucrător mecanic, care arată că scopul întrunirei este de a protesta contra legilor şi măsurilor reacţionare ale guvernului pretins liberal.

Arată mizeria ce sufăr lucrătorii şi în deamnă pe muncitori să lupte, prin organizaţiile lor, pentru înlăturarea anarhiei ce o provoacă tocmai cei de sus.

Iau apoi cuvîntul:

C. Gheorghiu, meseriaş tîmplar, care arată importanţa clasei muncitoare ca factor economic, descrie nedreptăţile ce se fac lucrătorilor şi îi îndeamnă să-şi ia revanşa pe terenul luptei politice şi legale.

Lucrătorul *Balfatu*, afirmă, că organizaţiile muncitorilor au luptat totdeauna pe cale legală, şi că la toate nedreptăţile şi provocările, şefilor, muncitorii au ştiut totuşi să şi păstreze calmul şi să-şi facă datoria, întru cît prin sindicate, muncitorul nu urmăreşte de cît un singur scop; îmbunătăţirea soartei lui. Prin noua lege, guvernul urmărind să desfiinţeze sindicatele, vorbitorul îndeamnă pe lucrători să nu se rezlăţească, ci să găsească noi mijlosce mai eficace, pentru a duce mai departe lupta începută.

D. Albu, luind cuvîntul susţine, că evenimentele de astăzi arată clasei muncitoare cîtă putere îi dă unirea ei prin organizaţii, căci numai teama guvernanţilor de această putere îi îndeamnă să ia măsurile de represiune ce le iau, măsari ilegale şi sălbatice. Dacă aceste măsuri lovesc clasa muncitoare pentru moment ele sînt însă şi bine venite, pentru că vor împinge cu o oră mai inainte pe lucrători să între faţiş şi hotărît în luptele politice.

Vorbind de mişcarea naţionalistă a d-lor Iorga şi Cuza arată, că aceasta nu urmăreşte de cît sporirea numărului acelora, cari vor să lovească în clasă muncitoare, fiind în totdeauna unelta şi anexa poliţiei.

Lucrătorul *Tomescu*, după ce descrie mizeriile lucrătorilor prin ateliere, afirmă necesitatea de a se organiza şi lumina şi că graţie cărţilor socialiste s'au putut lucrătorii dezbăra de toate ereziile, pe cari tind a le menţine aşa zişii naţionalişti. Indeamnă pe lucrători de a căuta să înjghebe o organizaţie puternică, care să nu poată fi nimicită de vînturile guvernamentale.

I. Moşcovici, student, după ce protestează în contra atentatului la viaţa fostului prim ministru, dovedeşte legalitatea organizaţiunilor socialiste şi înfierează legea asociaţiilor, care este un scelerat atentat la libertatea de întrunire, libertate de natură constituţională. Arată reacţionarizmul partidului liberal, armonia ce există între partidul d-lui Carp şi acela al d-lui Ionel Brătianu pentru apăsarea şi subjugarea claselor muncitoare orăşăneşti. Pune la îndoială sinceritatea democratică a d-lui Stere, care n'a găsit un singur cuvînt spre a protesta în contra hidosului atentat la libertăţile cetăţeneşti.

La sfîrşitul întuunirii s'a votat următoarea

Moţiune

Muncitorii şi cetăţenii Iaşilor, adunaţi în întrunire publică în sala „Ghica-Vodă“, pentru a protesta în contra măsurilor de represiune şi în special în contra legei împotriva asociaţiilor, ascultînd cuvîntările ce s'au ţinut, declară:

Că nu se vor lăsa intimidaţi, nici un moment faţă cu noile măsuri de represiune şi vor continua lupta contra reacţiunei prin toate mijloacele legale, organizînd şi luminînd clasa muncitoare.

Incredinţează clasele dominante că, cu toate piedicile ce le pun organizării ei economice, muncitorimea va continua a se organiza atît pe cale sindicală, cît şi pe cale politică, dovedind astfel caracterul ei social-democrat.

Muncitorimea ieşană se asociază la proectul întregei suflări socialiste din România şi, regretînd actul nenorocit al atentatului în contra fostului prim-ministru afirmă din nou—ca în totdea-una—legalizmul luptei ei, care va duce la înfăptuirea năzuinţelor sale.

Totodată înfierează mijloacele josnice de insinuare ale presei liberale, declarînd că, muncitorimea conştientă social-democrată n'a urmat şi nici va urma calea organizaţiunilor sindicaliste-revoluţionare, precum nici politica de promiscuitate cu politicianizmul romîn.

Şi ca ultim cuvînt, adunarea îşi exprimă tot dispreţul ei pentru acei cari batjocurind numele studenţimii, servesc de unelte oarbe intereselor reacţiunii româneşti.

Litere-Ştiinţe-Arte

Iar plagiate?—Se făcuse, de o prea scurtă vreme, oare care linişte în jurul plagiatelor literare. Iată însă că în „Viaţa Romînească“, un tînăr filolog, d. G. Pascu acuză pe profesorul Ovid Densuşeanu de a fi plagiat carecari doctrine în această labirintică materie a filologiei. La această învinuire răspunde pe larg d. Vasile V. Haneş în „Noua Revistă Rumînă“ unde cetim între altele:

„Apoi dacă lucrurile stau astfel, dacă d. Pascu caută să găsească păcate de care singnr s'a făcut vinovat, dacă uitîndu-şi profesorul face altora învinuiri pe cari le-ar găsi „în prisosinţă“ la acesta (la d. Philippide, Nota Opiniei), cum să explicăm tendinţele autorului articolului de care ne-am ocupat? Foarte uşor. E o stare sufletească caracteristică tutulor celor din jurul revistei de la Iaşi, acelora cari conduc firul critic al „Vieţei Romîneşti“. Vederile lor literare, cu privire la literatura de azi şi mai ales asupra literaturii noastre din trecut nu sunt altceva decît asemenea împrumuturi de felul celora ce d. Pascu caută la alţii. Nuanţa de „poporanism“ a literaturei noastre contemporane ne era cunoscută dela altă revistă; judecarea literaturii noastre trecute a spus-o d. Densuşeanu la cursurile de acum cîţiva ani de la facultatea de litere, cum şi în articolul său din „Viaţa Nouă“, în „Legenda literară“—tot fondul art colelor d lui Ibrăileanu în această privinţă nu e altul decît al d lui Densuşeanu, şi tot aşa foarte multe din părerile critice asupra lui A. Russo. Ce-a spus d. P. V Haneş în studiile sale cu privire la acest scriitor şi totuşi d. Ibrăileanu nu aminteşte nimic de aceasta. De ce n-a răspuns d-sa cînd i s'a imputat că ia cu grămada de la alţii şi dă în întregime ca ale sale lucruri cari se ştie că sunt stabilite de alţii?

*

Prin o eroare de paginaţie s'a alipit de articolul d nei Maria Buţureanu „De peste hotare“ o propoziţiune care nu aparţinea acelui articol şi anume, cea de la sfîrşit: „La o asemenea escursiune invitaţi pe cetitori“.

Facem acestă rectificare.

*

Dansatoarele de la Opera mare din Paris au ameninţat din nou cu o grevă analogă cu acea proclamată în timpul vizitei Regelui Portugaliei. Se ştie că Dansatoarele cu pricina fac parte dintr'un sindicat. Iată în ce privinţă *noi* stăm mai bine decît Parisul graţie celei din urmă legi liberale. Dansatoarele noastre nu se vor putea sindicaliza.

Informaţii

❑ **Succesul de eri.** — Ştirea despre noul succes din Capitală, a fost primită aseară, cu mare mulţumire în localitate şi a produs o vie impresie.

La clubul conservator democrat se adunase o mare mulţime, care venise să manifesteze bucuria pentru succesul din Capitală. Entuziasmul era de nedescris.

D. N Cananău, vice-preşedintele clubului, s'a întreţinut mai mult cu cei prezenţi, iar în urmă s'a expediat următoarea telegramă:

D-lui D. P. Moruzzi
deputat
Bucureşti.

In numele clubului conservator democrat, felicităm călduros pe alesul Capitalei, omul care întrupează în cel mai înalt grad aspiraţiunile democraţiei conservatoare.

Trăiască partidul; trăiască ilustrul nostru şef. Onoare Capitalei.

Vice preşedinte al clubului
N. Cananău

O identică telegramă s'a expediat noului ales al capitalei,—din partea *„Opiniei“*.

*

D. Al. A. Bădăreu, care se afla la Vaslui, a fost aşteptat de foarte mulţi prieteni, cari la sosirea trenului, i-au făcut mari ovaţiuni.

D. Bădăreu a venit apoi la club, unde deasemenia a fost primit cu mare entuziasm de numeroşii prieteni, cu care s'a întreţinut mai mult timp.

In urmă d-sa a expediat următoarea telegramă d-lui Take Ionescu:

„Nu pot să'ţi sporesc bucuria pentru extraordinara încredere pe care Capitala ţi-o arată, pentru a doua oară de la constituirea partidului, de cît făgăduinţa că vom face totul, ca şi a doua Capitală a ţărei, să arăte curînd, că pune aceiaşi încredere în misiunea d-tale.

A. A. Badareu

*

Noului ales al Capitalei, d. Bădăreu i-a expediat următoarea telegramă:

D-lui D. P. Moruzzi
Deputat
Bucureşti.

Sunt foarte fericit pentru triumful partidului conservator democrat şi pentru succesul D v personal“.

A. A. Badareu.

❑ Şcoalele primare şi secondare din localitate vor lua vacanţe de poimîne Mercuri 23 Decembrie şi pînă la 8 Ianuarie.

❑ O mare nenorocire s'a întîmplat alaltă-eri la lucrările de canalizare a Bahluiului, în dreptul şoselei naţionale. Lucrătorul Alexandru Miron pe cînd lucra la un mal, la un moment dat acesta s'a rostogolit peste el acoperindu-l de viu.

Sărind mai mulţi tovarăşi, l'au scos în stare gravă, transportîndu-l la Spiridonie, unde muri.

❑ Un accident nenorocit s'a întîmplat eri la liceul militar din localitate

Pe cînd soldatul Ion Ciobanu tăia lemne la o maşină, ferestrăul prinzîndu-i mîna i-a tăiat două degete şi podul mînei stîngi. In stare gravă a fost dus la spitalul militar.

❑ Eri s'a făcut la cimitirul „Eternitatea“ îmormîntarea regretatului Dim. Constantinescu, care a încetat subit din viaţă alaltă-eri seara.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a cerut direcţiunei liceului naţional, să 'i trimeată un tablou de profesorii acelui liceu, care nu şi-au trecut subiectele în condică şi n'au isălit.

Ministerul are intenţia de a le reţine din leafă pentru zilele în care n'au trecut subiectele.

❑ **Şcolare.**—D-na E. Văsescu a fost transferată pe ziua de 1 Ianuarie de la şcoala Dragu (Ilfov) la şcoala din Vultur (Iaşi).

Ministerul instrucţiunei a revocat trasferarea d-rei Ecaterina Covăsneanu de la Costuleni la Comarna, rămînînd la postul său.

D-şoara N, Sebastian, de la şcoala din Budeştii Mari (Dorohoi) a fost transferată la Comarna.

❑ Ministerul de război a trimes tuturor corpurilor de trupă, cîte un exemplar din noul proiect de lege relativ la sporirea soldelor ofiţereşti.

❑ Siguranţa generală a statului a cerut prefecturei să-i trimeată un tablou care să cuprindă numărul tuturor asociaţiunilor şi societăţilor din oraş şi judeţ, precum şi numărul membrlior ce le compun.

❑ Eri s'a făcut alegerea consiliului comunal din Tomeşti. Din cauză că jandarmii, însărcinaţi cu ţinerea ordinei, patronau lista d-lui Zippa şi preşedintele ne voind să se deplaseze să facă cercetările în raza celor 50 de metri, d. Iorgu Chirilă a făcut în acest senz un protest, şi o contestaţie, cum că unul din candidaţii de pe lista patronată, nu împlineşte vrîsta de 25 ani, cerută de art. 37 din legea electorală şi înainte de amiază s'a retras de la vot.

DIVERSE

— Aseară a încetat din viaţă Haiman Horovitz, un cunoscut comisionar în cercurile comerciale ale pieţei noastre.

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea partială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

❑ **Invăţămîntul primar.**—După ultima statistică alcătuită zilele acestea de ministerul instrucţiunei publice, sunt în ţară: 6454 învăţători şi ajutori de învăţători; 456 de institutori şi 873 de institutoare; 92 conducătoare de grădini de copii; 25 conducătoare de grădini de copii rurali şi 55 suplinitoare de grădini de copii.

Şcoale rurale sunt 4695, iar urbane sunt 366.

❑ D. General Crăiniceanu, minstru de război, a obţinut un concediu pe timp de 21 de zile.

D. Toma Stelian a luat interimatul.

❑ Fostul silvicultor al statului d. Ghimincescu, implicat în fraudele silvice de la Neamţ, a fost achitat Sîmbătă de Trib. Neamţ.

Procurorul a declarat apel.

❑ In localul Primăriei s'a efectuat ieri alegerea complimentară pentru două locuri vacante la camera de comerţ din Iaşi.

Biroul era presidat de d. judecător V. Buşilă, asistat de domnii Ballo şi Fleaşcă, secretari.

Domnii Hălăceanu şi Arghiropol, întrunind cîte 37 voturi, au fost proclamaţi aleşi.

❑ **DE SANCTIS IN IASI.**—Celebrul artist dramatic *de Sanctis* va da 2 reprezentaţiuni la Teatrul Naţional din Iaşi întovărăşit fiind de întreaga sa trupă de care ziarele parisiene şi londoneze vorbesc atît de bine.

La 14 Ianuarie va reprezenta ultima şi faimoasa lucrare a lui Victorien Sardou **„L'affaire des Poissons"** comedie istorică în 5 acte, concernînd epoca lui Ludovic 14-lea. *Celebrul artist va aduce toate decorurile sale care sunt de o rară frumuseţă.* Parcul de la Versailles. palatul lui Ludovic al 14 se vor vedea în acea seară pe scena teatrului nostru din Iaşi. La 15 Ianuarie se va reprezenta piesa în care marele artist obţine cel mai extraordinar succes, creaţiunea sa, **„La Rabouilleuse"** (Colonelul Brideau) în 4 acte după un roman de Balzac.

Biletele pentru aceste atrăgătoare şi foarte interesante spectacole ale celebrului artist se află la agenţia teatrală „THALIA" (Maximovici).

Oltime informaţii

❑ **Membrii clubului conservator democrat din Iaşi sunt convocaţi în adunare generală pentru Mercuri, 23 c, ora patru jumătate seara.**

❑ *Rezultatul alegerei din Bucureşti a fost cunoscut în Iaşi ieri seara, la orele 6 şi 15, prin afişele* Opiniei.

Colectiviştii erau desperaţi, iar junimiştii, neştiind ce să facă, au afişat rezultatul alegerei din Vaslui, ca să arăte că dr. Peride a căzut, avînd un vot mai mult de cît la primul scrutin.

Votul în plus, mirele succes junimist, se explică prin faptul, că d. Dobrescu, care, rîndul trecut, lipise rău buletinul, s'a învăţat să l lipească bine.

❑ *Liberalii fruntaşi din Iaşi nu se ascund să spună, că situaţia guvernului este desperată.*

Un liberal, deputat, spunea astă-zi:

— Represiunele anunţate ne-au adus un mare serviciu: am voit să slăbim acţiunea sindicalistă şi am reuşit să formăm, fără voia noastră, o grupare social-democrată.

❑ *Curtea de Apel din Odessa, ca instanţă de trimitere, a judecat afacerea privitoare la moştenirea Varlic, ale cărei peripeţii sunt cunoscute.*

Curtea se va pronunţa astă-zi, Luni. E probabil că va admite preparatorul cerut de unii moştenitori.

❑ *Tribunalul Neamţ, în şedinţa de la 18 Decembrie, a judecat opoziţia lui Al. Şoarec, fruntaş junimist, care a fost condamnat în lipsă la 15000 lei amendă pentru delict silvic.*

D. Dobrescu, avocatul statului, a arătat că d. Şoarec, luînd spre tăere o pădure a statului, a furat din copacii nevînduţi lui.

Tribunalul a respins opoziţia lui Şoarec

❑ **De la alegerea din Vaslui.** — *Cine a fost ieri în Vaslui a putut asista la urîte scene de moravuri în cari se întreceau carpiştii şi colectiviştii.*

D. P. P. Carp, care s'a coborît iarăşi în stradă, a reuşit să se pună la înălţimea d-lui Neron Lupaşcu.

— Domnilor, a declarat d. Carp în plină piaţă, vă asigur că în Februarie voiu forma guvernul.

In puterea acestei declaraţiuni a d-lui Carp, partizanii săi, în fruntea cărora se aflau domnii I. Stamatin, D. Grecianu, Tuduri, Stroja—au început a oferi slujbe.

Au mers aşa de departe, că au oferit lucmale fruntaşului nostru prietin Fr. Botez, prietenului Beldiman ş. a.

Apoi clica a plecat plouată de „succes". D. Grecianu a avut nefericirea să afle la telefon şi rezultatul de la Bucureşti, cu care prilej ilustrul barbat de stat a esclamat pe franţuzeşte:

— On aurait pe dépenser encore 10,000 fs.!

*

Marele stilist romîn d. Neron Lupaşcu a publicat un manifest, care a fost placardat.

In acel manifest se spune „că se speculează lovitura nenorocită îndreptată contra d-lui Brătianu"—şi cine o exploatează decît colectiviştii!

Pana de elită de la Ţibana fotografiează apoi pe candidat şi spune: „votaţi pe Călinescu membru constant, cinstit şi desinteresat al partidului".

❑ **Un discurs fenomenal.**—Nimeni nu ştie că d. C. B. Pennescu, deputat de Iaşi, a ţinut un discurs—ba chiar două discursuri—la Cameră.

Acest fenomen fenomenal l'am aflat din *Monitorul* de ieri.

Primul discurs are cuprinsul stenografic următor:

D. **C. B. Pennescu.** —*Mai de grabă să patronăm studenţii de cît pe „ovreii" de la* Adevărul.

Al doilea discurs stenografiat al d-lui C B. Pennescu:

D. **C. B. Pennescu.** — Lasă, că n'ai fost student nici odată. *(Aplauze, întreruperi).*

Două discursuri în taman două-zeci cuvinte şi două-zeci cuvinte aplaudate şi întrerupte.

Discursurile oratorului vor apărea în broşuri, cari vor fi tipărite din fondurile Manu-Gutental—pădurea Slănic.

❑ Până în prezent n'a sosit încă la revizoratul şcolar, tabloul de învăţătorii ce urmează a fi scoşi la pensie din oficiu, şi care urmează să fie examinaţi de comisia medicală, în ziua de 10 Ianuarie.

❑ La prefectura judeţului se lucrează la întocmirea tabloului cerut de ministerul de interne, relativ la asociaţiile din judeţ.

❑ **Fraudă de la vamă.**—O fraudă senzaţională s'a descoperit la vama Iaşi graţie unei fericite întîmplări. Alaltă-eri sosise la vamă din Germania, un vagon cu parafină destinat unui fabricant de lumînări din Odessa. Vagonul a fost declarat că are 6000 Kgr. Urmînd ca parafina din vagon să fie transportată în vagonul care merge în Rusia, şi cîntărindu-se, s'a constatat că conţine o greutate de 9000 kgr. Prin această diferenţă statul trebuia să fie păgubit cu o sumă oare care. Din cercetările făcute s'ar părea că restul parafinei de la 6000 kgr. până la 9000 kgr. urma să fie întrodus în oraş.

Se ştie că prin legea modificată a fabricărei lumînărilor, e oprită întroducerea parafinei în ţară, aşa în cît şeful vamei a confiscat diferenţa de 3000 kgr. avizînd spre ştiinţă pe ministerul de finanţe şi condamnînd în acelaş timp pe expeditorul vagonului la o amendă de trei mii lei.

❑ Doamna B. Cantacuzino, mama d lui M. B. Cantacuzino, se află greu bolnavă la ţară.

D. prof. d-r Rigler, chemat la bolnavă a plecat astă-zi dimineaţă la Hoiseşti.

❑ Mulţime de carpişti, în frunte cu d. D A. Grecianu, au plecat astă-zi la Tg. Frumos, ca să facă voturi d-lui Meissner.

Eri a fost acolo d G. Baltă, care, în batae de joc, a obţinut promisi uni de la toţi, că vor vota pentru candidatul junimist.

❑ Domnii E. Gheţu, Costin, Drăguţanu şi Petrescu, au fost numiţi copişti în serviciul portăreilor locali.

D. Kirilovici, copist în grefa parchetului general, înscriindu-se în barou a demisionat pe ziua de 10 Ianuar.

❑ Doamna şi d. Vasile Dimitriu şi domnii Vasile şi Raul Sculy au plecat ieri la Nissa.

❑ Vagonul special Iaşi Bucureşti a fost trimis ieri la staţia Buhăieşti, pentru a aduce la Bucureşti pe partisanii vînătoarei de la Ţibăneşti.

A. S. R. Principele Ferdinand care a luat parte la vînătoare, s'a întors astăzi dimineaţă în Capitală.

❑ D. I. I. Motăş, portărel la tribunalul Iaşi, secţia II a, a demisionat astăzi din această funcţie.

❑ Tribunalul secţia II-a a confirmat astăzi mandatele de arestare ale numiţilor Ioniţă şi Eftimie a Petroaiei, deţinuţi pentru dare de foc.

❑ D. P. P. Carp a votat ieri la Vaslui. Presintînd prezidentului biroului carta sa de alegător, prezidentul, observînd că în cartă vrîsta d-lui Carp era pusă 78 ani, zise glumind d-lui Carp:

— Ar trebui să-mi cer bilet de identitate, de oare-ce vrîsta dv. pare exagerată.

— In adevăr, răspunse d. Carp, eu n'am de cît 72 ani. Dar sper s'ajung şi la vrîsta pusă in biletul de alegător.

*

La alegerea de ieri din Vaslui s'a petrecut şi un scandal. Venise să voteze, îmbrăcaţi civil, doi soldaţi bacalaureaţi, domnii Arion şi Marcopol.

Deputatul Sassu, aderent al sufragiului universal, ştiind că cei doi soldaţi au simpatii junimiste, i-a ameninţat să nu voteze. D. Arion s'a potrivit ameninţărei, dar d. Marcopol a votat şi a fost imediat denunţat.

❑ D-nii A. D. Xenopol, A. Philippide, I. Caragiani, P. Rîşcanu, P. P. Negulescu şi Ilie Bărbulescu, membri în consiliul profesoral al facultăţii de litere au fost convocaţi a se întruni Marţi la orele 3, pentru a decide asupra cererei studenţilor de la litere de a li se admite o sesiune de Ianuarie asupra propunerei pentru redistribuţia obiectelor filosofice pe catedre, avînd în vedere cele propuse de facultatea similară din Bucureşti.

❑ Eri la orele 3 d. C. Popovici candidat la rangul de docent, pentru catedra de calcul diferenţial şi integral de la facultatea de ştiinţi şi a ţinut a doua şi ultima lecţiune publică orală, în aula universităţii.

❑ D. Virgiliu Arion nu va ţinea nici astă-zi prelegerile sale publice, fiind bolnav.

D-sa şi le va continua însă după sărbători.

❑ O celebră recipisă a fost eliberată astă-zi cui de drept de Camera de punere sub acuzare.

Este vorba de cauţiunea de zece mii lei, în bonuri, ce a fost depusă în Octombre 1907 pentru eliberarea provizorie a d-lui Is. Gutman, cauţiune şi eliberare, cari, precum se ştie, au format temelia anchetei contra magistraţilor Curţei din faşi. Terminîndu-se procesul, recepisa a fost eliberată astă-zi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 21 Decembrie

Intrunirea de aseară

Bucureşti,—Nespus de mare era aseară entuziasmul cînd s'a aflat rezultatul alegerei.

Cetăţenii circulau în grupuri, atît pe calea Victoriei, cît şi pe Bulevard, comentînd şi recunoscînd marea simpatie de care se bucură partidul conservator-democrat.

La clubul conservator democrat se adunase o lume imensă. In faţa clubului staţiona de asemeni o mare mulţime. Entuziastul era de nedescris.

La sosirea d-lui Take Ionescu, Fleva, Moruzzi şi a celorlalţi fruntaşi, uralele păreau că nu mai iau sfîrşit.

Rînd pe rînd, d-nii Take Ionescu, Fleva şi Moruzzi au mulţumit cetăţenilor pentru încrederea ce şi de astă-dată şi-au manifestat'o faţă de partidul conservator democrat.

Intrunirea a luat sfîrşit tîrziu şi, ca şi la sosire, şeful şi fruntaşii au fost viu aclamaţi şi conduşi în urale şi strigăte de ura!

Cazul Episcopului de Roman

— De la sf. Sinod —

Bucureşti.— Azi dimineaţă a avut loc a doua şedinţă a sf-tului Sinod, în chestia episcopului de Roman. Şedinţa a fost prezidată de mitropolitul primat.

A luat parte şi d. Haret.

Episcopul Ghenadie Georgescu al Rîmnicului, unul din cei trei membri ai comisiunei însărcinată să trateze cu episcopul de Roman, luînd cuvîntul spune că împreună cu ceilalţi membri a fost la episcopul Romanului pentru a-l învita să vie la şedinţele sf-lui Sinod. Nu l'a găsit însă singur, avînd la sf. sa pe d-nii Cornoiu şi Chiriţescu şi prin urmare n'a putut trata cu P. S. Sa.

Arhiereul Calist zice că din nefericire conflictul bisericeac a remas şi până acum în aceiaşi fază şi ar trebui să se ia măsuri.

Episcopul Timuş al Argeşului e de părere să se procedeze cu blîndeţe şi să se trimeată episcopului de Roman o adresă frăţească, invitîndu-l din nou ca să vie să ia parte la şedinţele sf-tului Sinod. Dacă la această învitaţie uu va respunde, atunci să i se trimeată o a doua adresă de mustrare. Şi dacă nici la aceasta nu va răspunde, atunci să i se trimeată o a treia adresă energică.

Arhiereul Valerian spune că e de altă părere şi că trebuie să se taie partea cangrenată din timp, pentru ca prestigiul bisericei, să nu fie şi mai mult compromis.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat zice că nu aprobă părerea episcopului Timuş, de a se proceda cu blîndeţă, căci atunci Sinodul ar da dovadă de slăbiciune.

E de părere ca comisiunea celor trei membri ai Sinodului să se ducă din nou şi pentru ultima oară la episcopul Romanului şi dacă nici de data aceasta nu va răspunde, să se ia atunci măsuri.

D. Haret spune că părerea d-sale e că nu se poate trata cu d-nii Cornoiu şi Chiriţescu care sunt permanent la episcop, ar fi mai bine să se intervină la d. Disescu, prieten al episcopului, ca acesta la rîndul său se intervie pentru ca episcopul de Roman să se reîntoarcă la şedinţele Sf-tului Sinod.

Ar fi bine ca invitaţia de astă-zi trimisă episcopului de Roman să fie socotită ca ultima şi apoi după sărbători Sf. Sinod să decidă ce are de făcut.

Cea mai mare parte din membrii Sinodului s'au opus însă, cerînd ca chestia să se trateze înainte de sărbători, şi în cele din urmă s'a decis să se trimeată o adresă Episcopului de Roman, iar în şedinţa de mîine să se ia măsurile cuvenite.

Manifestaţiile de aseară

Bucureşti.—Incă o dovadă a cartelului dintre guvern şi junimişti, a fost că foarte mulţi liberali au venit la vot, manifestînd pentru d. Deşliu; între aceştia putem cita pe d-nii Horia Rosetti, Vlădoianu de la credit, etc.

Junimiştii erau aşa de sigur de reuşita candidatului lor, din vreme încă făcuse toate preparativele pentru serbătorirea triumfului. Ei tocmiseră două bande de muzicanţi, care aşteptau în curtea clubului carpist.

*

Nici odată nu s'a văzut în Capitală o maiţtrumoasă şi grandioasă manifestaţie, ca manifastaţiile de aseară făcute de cetăţeni de la clubul conservator democrat şi pe diferitele străzi ale Capitalei.

S'au format convoiuri de cetăţeni în frunte cu muzici, care parcurgeau străzile în strigăte de „trăiască Take Ionescu", „trăiască partidul Conservator-democrat".

Manifestaţiile de simpatie pentru partidul Conservator democrat şi ţalesul Capitalei au durat până noaptea tîrziu.

Mari inundaţii

Sofia.—In Bulgaria meridională sunt mari inundaţii. Mai multe sate sunt inundate. Circulaţia e întreruptă. Lîngă staţia Katuniţa, la est de Filipopoli, viaductul din acel punct s'a prăbuşit ieri, imediat după trecerea expresului orient. Circulaţia pe linia Sofia-Constantinopol este întreruptă.

Mare incendiu

Alexandria.—Un mare incendiu a distrus eri magaziele vămei, distrugînd imense proviziuni de tutun. Pagubele sunt evaluate la 300 mii lire sterlinge.

Condemnare

Petersburg.—Profesorul Kovalewsky, fost redactor al ziarului „Strana", actualminte membru al consiliului imperiului, a fost condemnat la două luni închisoare, pentru că a publicat într'un ziar articole considerate ca ofensatoare contra armatei, precum şi false informaţiuni privitoare la activitatea guvernului.

Intristaţii: soţie, fiu, fiice, gineri, surori, frate, nepoţi, nepoate, cumnate, au nemîngăiata durere de a vă anunţa perderea prea iubitului lor soţ, tată, socru, unchiu, bunic şi cumnat

Haiman Horowitz

în etate de 56 ani

încetat din viaţă după o scurtă şi grea suferinţă Duminică 20 Decembrie orele 8 seara.

Şi vă roagă să bine-voiţi a asista la ceremonia înmormîntărei, ce va avea loc Marţi 22 Decembrie orele 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului Str. Seulescu No. 3, spre cimitirul israelit.

In locul ori-cărei alte înştiinţări.

Iaşi, Decembrie 1909

MAGASINUL CENTRAL

GH. ALEXIADIS

STR. GOLIA 48

Aducem la cunoştinţa numeroasei noastre clientete ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale şi Dilicatese din str. Golia şi Piaţa Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.

Se primesc comenzi, serviciurile gratis la domiciliu de la 10 lei în sus.

Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,

Avînd în deposit:

Licheuri străine şi indigene şi tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.

Exposiţie diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.

Preţuri Moderate

BUCUREŞTI

Hotel „UNION"

— STRADA REGALA 6 —

Situat în apropiere de toate autorităţile şi centrul comercial.

Camere începînd de la 2 lei. Hotelul a fost luat sub conducerea d-lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iaşi şi înzestrat cu tot confortul necesar.

90 camere complect reînoite şi frumos aranjate.

Lumină electrică.—Tramvai în faţa hotelului.—Telefon.

Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieşenilor în special precum şi a tuturor pasagerilor din Moldova.

Cafene şi restaurant

Marea Prezicătoare

a trecutului, prezentului şi viitorului

ELISABETA GORCEA

Din străinătate, s-a stabilit în **strada Petru Rareş No. 15.** *(în dosul poştei centrale) pentru timpul sărbătorilor.*

Specială şi neîntrecută în arta ghicitului.

Vizitatorii să nu-şi dea părere rea, până a nu vizita şi a se convinge de adevăr.

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp 5—Iaşi

7 lei decalitru vin negru vechiu Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.

C. D. Buznea. Iaşi, str. Calaraşi 1

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Untde Peşte** pentru copii şi adulţi

e constatat, numai aceea cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi
Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI.** — **Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

— Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

GRILLAGES
GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 200 bouteilles... 3 »
Envoi franco de l'Album sur demande

FONDOIR
DE FORME
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

NEVRALGIELE
1420
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138

A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

Aviz important
Nu mai există oglinzi pătate
căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.
Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Preţurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.
CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel prin str. Palat

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

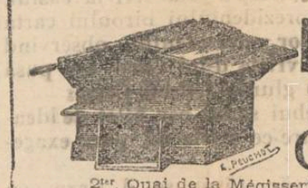

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix: 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

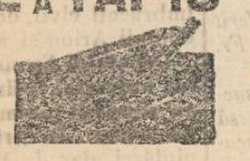

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate proporţională.
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—*Strada Bărboi No. 15*—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa II a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
la 11 şi 12 Ianuarie 1910
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 70,000 lei
Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa
sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. – No 902 – Mercuri 23 Decembrie 1909

Avîntul democrației

Bate un vînt nou în viața noastră publică. Și acest vînt bate de la straturile de jos ale națiunei spre straturile cele de sus. Cu toată masa îngustă a cetățenilor alegători, cu tot zăgazul ce se pune lărgirei acestei vieți prin lipsă de încredere reciprocă, cu toate acestea un suflu nou străbate lumea noastră politică.

E reînvierea unei noue vieți, e trezirea unei noue conștiinți, e glasul tainic al sufletului poporului, care zace în amorțire de veacuri. Deprins poporul nostru a fi numai stăpînit, și a privi ca la iarmaroc, la tragedia vieții politice, care i s'a desfășurat înaintea ochilor săi fără să-i priceapă rostul și pricinile sale de înlănțuire, astă-zi, acest popor, în infima sa minoritate chemată la exercitarea drepturilor cetățenești, s'a trezit din letargia sa seculară și pătruns de noua sa chemare a făcut să vibreze în inimi alte simțiri și să înfiripeze în conducătorii săi vremelnici alte idealuri, alte aspirațiuni.

Deprinsă pătura noastră politică a căta numai în sus, făcînd scurtă la gât de-atîta uitătură în sus, ea își așteaptă consacrarea sa ca putere din mila Inălțimei Sale. Să se uite în jos nici nu voia, nici nu putea, nici n'avea la ce să se uite. Trăind ca pătură conducătoare prin însăși rațiunea stăpînului, această pătură conducătoare s'a diferențiat în slujbe, în grade, după natura serviciilor ce le făcea personal stăpînului, nu țării.

Țara n'avea nevoi, ci numai domnia. Țara n'avea cap pentru carte; țara n'avea inimă pentru cultură; țara n'avea voință pentru dirigait. Incetul cu încetul însă, țara a luat o extensiune; iar prin înmulțirea elementelor s'au schimbat raporturile și atunci s'a văzut că și domni și boeri au stăruit asupra unor noue cerințe, necunoscute din vechi.

Cu lățirea și întărirea țării, cu scoaterea la iveală a tăriei ei s'a schimbat și centrul vieții politice la noi. Și acum suntem abia la pragul licărirei acestei vieți, căci țara reală, e încă departe a se interesa la vîrtejul luptelor noastre de zi. Pe această țară reală o bate vîntul, o plouă ploaea, o arde soarele, o svîntă frigul, o trăsnește cerul, o învălue noaptea cu misterioasele ei șoapte, o luminează lumina dumnezeiască a soarelui; nimic însă din ceia ce caracterizează pe omul cult. Ea e departe încă de zorii vieții de stat. Dar către dînsa tindem, și trebue să ținem fără voia noastră. Am vrea n'am vrea trebue să-i întindem și ei o parte din suveranitatea noastră. Alt-fel ne toropim, ne prăpădim, ne asfixiem!

Și zic acestea, cu toată căldura inimei, cu toată convingerea gîndului cu toată voia vegheată, cînd alăturăm rezultatele socotite și interesate de zi ale colegiului I și între rezultatele largi, nesocotite, necîntărite, dar pline de elan ale colegiului al II-lea.

La Bîrlad, democrația-liberală a învins pe toți, ne-a învins și pe noi; căci Bîrladul era în tradiția democrației liberale. Sufletul acestui tîrg l'a stăpînit răzeșul Ianou Codrescu, sufletul acestui tîrg l'a stăpînit naționalistul Ion Popescu, sufletul acestui tîrg l'a stăpînit aprigul Paladi, sufletul acestui tîrg l'au *manevrat* generoșii lui Gr. Vasiliu; mîine însă îl vom cuceri noi, democrații, căci în decadența liberalismului bîrlădean, nu se poate ca democratismul nostru să nu-i învingă. De la lupta electorală partidul nostru va organiza politicește orașul și vom cuceri sufletul Bîrladului.

Am cucerit sufletul Capitalei. Burghezii și intelectualii Capitalei pe care i-au creat politicește C. A Rosetti; burghezii și intelectualii Capitalei, pe care i-au *manevrat* colectiviștii, azi s'au dat de partea democrației sincere și leale; și fără altă socoteală de cît avîntul Capitalei a dat 4 cîștiguri de cauză democratismului conservator.

Tot ce a fost combinare de culise, tot ce a fost tîrg rușinos, tot ce a fost matrapazlîc de tarabă, s'a prăbușit și topit ca ceară de fața focului, căci ori cît s'ar fi poreclit această burghezie de *ticăloasă* de *beizadelele* istorice ale îmbelor partide, ticăloșia ei e fala neamului și lauda beizadelelor rușinea ei.

Capitala a dat semnalul luptei de noi cuceriri spre democrație. Nevoile mulțimei sînt ideile timpului, pe cînd nevoile celor puțini sînt interese de clasă, de individ. A venit vremea ca interesul să cedeze pasul ideilor; a venit vremea ca în exercițiul vieții de stat să intre cît mai mulți fii cetățeni, căci numai așa bine servim și patria și neamul. Avem cîrmuci buni, avem popor cuminte, deștept, înțelept, sobru; să ne folosim de amîndouă aceste calități ca să legiferăm pentru democrație măsurat, cuminte și drept.

Cît mai multă dreptate, cît mai multă legalitate, cît mai multă băgare de samă se desprinde pentru ziua de mîine la acela ce va fi chemat să diriguiască pașii acestei democrații.

Dacă democrația burgheză a dat dovadă de avînt, și noi la rîndul nostru să dăm dovadă de entusiasm și să ni-i apropiem cu sufletul de-a totului tot.

Increderea ne-am căpătat'o; să ne punem dar pe lucru, ca secol. al XX să se deschidă cu un pas mare și prielnic adevăratei democrații romîne.

Gh. Ghibănescu.

Un necrolog vesel

Ziarul d lui Filipescu publică un necrolog vesel, asupra rezultatului alegerilor parțiale.

Știți care este semnificația acelui rezultat, atît de desastros pentru junimiști?

„Partidul takist, scrie textual *Epoca*, **a perdut, în urma acestor alegeri, dreptul de a se putea numi partid de guvernămînt, în vreme ce partidul conservator privește cu încredere în viitor".**

Așa scrie ziarul carpist și dovedește că enorma și hazlia sa afirmație este dreaptă.

Lui nu-i pasă că, în aceste alegeri, el n'a putut obține nici macar locul pentru care obținuse concursul larg al poliției; nu-i pasă, că, la Bîrlad, candidatul său a reușit să provoace un dezastru cumplit; nici că, la Vaslui, cu toată urîta coborîre în stradă a d-lui Carp, candidatul junimist n'a putut întruni un vot mai mult de cît al nostru; dar constată că partidul nostru a fost distrus și că „conservatorii au viitorul asigurat", fiind că, luate voturile în total, junimiștii au avut cinci-zeci mai mult de cît democrații. Ca să ajungă chiar la acest rezultat imposibil, ziarul junimist adaugă și voturile de la Muscel, unde, se știe, noi n'am lupt at în balotaj.

D. Filipescu trebue să fi consumat multă ghiață și mari doze de piramidon în seara de Duminică; în seara aceea fatală în cari, pretutindeni unde au fost alegeri, alegătorii subscrise actul de deces al partidului conservator.

In redacția *Epocei*, **însă, în aceleași critice clipe, se găsi un curajos, un blazat, care reuși să scrie, pentru partidul învins, sfîșiat, un necrolog vesel. In loc să fi scris, la sfîrșit, „rugați-vă pentru noi"—a scris „noi privim viitorul cu mare încredere".**

Viitorul a fost totdeauna al lor, fiind-că prezentul n'a fost nici odată cu ei.

Să-i lăsăm cu viitorul, care a fost totdeauna mîngăierea cerească a naufragiaților.

O formidabilă dilemă

—«Tată, mama te-a înșelat sau tu ai înșelat-o pe mama: sunt «fiul unui jidan sau al unei jidauce»—scrie categoric elevul Popescu Nae tatăiui său!

— —

Părinte vitreg! Infamule trădător!

Ultima mea scrisoare eu ți-o scrisesem în înălțătoare momente de „sus inimele"! „jos jidanii". Mi se părea că sunt o muză. Că condeiul meu va elibera versuri. Mă simțeam poet, iar scaunul de lemn prost pe care mă așezasem mi se părea Pegasul. Ca aevea pe pînzele cinematografului, circulau înaintea ochilor mei, injectați de lacrimi de bucurie, scene cari reprezintau România junină de mîine: o Românie, care la Iași, se află în brațele d-lui Cuza, iar la București în acelea ale d-lui Iorga.

Sub impresia puternică a acelor momente cari tălmăceau rostul devizei noastre patriotice „sus inimile"! „jos jidanii"—eu, fiu caritabil, inimă curată, am voit să-ți plătesc ție; fals autor al zilelor mele, tributul inspirației mele curat românești.

Sărutarea lui Iuda am primit-o în schimb, de la tine. Scrisoarea mea, produsul celor mai curate simțiminte, fructul unui tablou al României june de mîine: foc și pară la cursul domnului Cuza, foc și pară în Piața Unirei, incendiu îngrozitor ca să se prefacă în cenușă lumea jidovită—scrisoarea mea, tu ai înțeles-o ca fiind scrisă de un bolnav și ai trimis o directorului liceului.

Acum îți scriu din fundul carcerei. In momente în care țara are nevoie de inimi calde, de brațe vînjoase ca să comunice din incendiul lor și altor inemi și ca să reașeze țara în temelii—în asemenea momente tu ai răpit libertatea fiului tău și m'ai făcut una cu Goga, cu jidovitul de peste munți.

Dacă și alți tați ar face la fel cu tine, dacă și ei ar face pe spionii alianței israelite, pe protectorii gazetelor străine, dacă în aceste zile decisive pentru Neamul Romînesc, tineretul, țara de mîine, ar fi trimis în pușcăriile școalelor, ce-ar deveni țara, ce cursul d-lui Cuza, cine ar mai arde în piață?

Trădător de Neam! Slugă perfidă a alianței israelite! Abonat cu bonuri de premii ale „Dimineței"! Aderent al lui Rakowski și anarhist bolnav—ascultă moțiunea mea: tu nu ești autorul zilelor mele. Muma mea, pretinsa ta soție, a fost eroina tristă a unui roman criminal cu un evreu, sau: tu ai fost autorul unui roman criminal cu o evreică și epilogul acelui roman am fost eu.

De aceea, văzînd că fiul tău este aderentul unei Românii june, mă declari bolnav și faci să fiu dat la carceră, în momente în care interesele superioare ale țărei reclamă presența mea în piața Unirei!

Jos trădătorule de neam! Sus inimele!

Nae Popescu.

*

Telegramă urgentă, răspuns p'ătit urgent:

D-lui Medic primar ospiciului Socola.
Iași.

„Cu inima sîngerîndă rog vizitați imediat fiul meu Nae. Cercetați adresa exactă liceu. Evitați dacă posibil, camașa forță. (ss) *Popescu*

*

Răspuns: „Găsit fiul d v la gazda numită: „Vatra Națională—nu se primesc elevi jidani". Fiți liniștiți.

El sufere de epidemia autodafeului, care se va stînge mai repede de cît epidemia febrei typhoide.

(ss) *Medic Socola*
p. c. conf.
Un smintit.

Chestii politice

Inmulțirea partidelor

Neghiobia liberalilor a grăbit desfășurarea evenimentelor politice în clasa muncitoare. Prin acțiunea nefastă a generoșilor bugetivori, s'au văzut desfășurîndu se acele scandaluri în lumea meseriilor; s'au votat de parlament acele legi restrictive, cari au silit pe capii muncitorilor să schimbe tactica.

Suntem în ajunul închegării partidului social-democrat, îmbogățindu-se nomenclatura politică încă cu un termen, încă cu un organ.

Neghiobia liberalilor a stîrnit lucrul și l'a grăbit.

Tot unui fel de neghiobii și nătîngii a conservatorilor se datorește crearea partidului conservator-democrat.

Nu pun în socoteală catigorisirea partidului d-lui Iorga-Cuza, căci înjghebarea lor e eșită din ambițiuni nesăbuite ale celor 2 vîntură-țară, și nu e izvorîtă din conștiința neamului, care zace cuminte, înțeleaptă și sobră în sufletul tuturor partidelor, nu numai în capetele svăpăiate și zmancite ale celor doi exploatori ai naționalismului.

Partidul liberal-național, unul.
Partidul conservator, două.
Partidul conservator-democrat, trei.
Partidul social democrat, patru.

Ne întrebăm care să fie utilitatea înmulțirei partidelor? Să fie un bine? Să fie un rău? Viitorul va spune; noi nu profetisăm, dar ne place a crede că progresul vieței politice stă și va sta în diferențiare, nu în unificare. Cu cît organele vieței politice vor fi mai multe cu atîta și funcționarea se va face mai bine. Organele care împlinesc în natură două pănă la trei funcțiuni, sînt mai imperfecte ca altele, ce au cîte o singură funcționare.

Și apoi exercițiul a născut organul, nu deandoasele.

Suntem pe pragul unei nouă vieți. Concepția vieței politice a unei țări în creștere în teascul vieții numai a două partide și-a trăit veacul. Astă zi ea a dat faliment; și falimentul va fi definitiv în secol. al XX-a. Cu cît organele vor fi mai sănătoase cu atîta vor funcționa mai bine. Ce șubred e organul vechiului partid conservator; puțina morfină ce i se mai pune din cînd în cînd pare a-i mai da viață.

Ce șubred a devenit liberalismul! După ce a speculat toate situațiile, după ce și-a acaparat toate ocupațiile mai rentabile, astă-zi se mulțumește a se coprinde în sine, plutind în cel mai reacționarism sistem, și în cea mai arivistă doctrină politică: „ne bucurăm încă de deplina încredere a Majestății-Sale, uitînd să spună de ce încredere se bucură partidul față de țară.

Acestor 2 organe putrezite a eșit la iveală de 2 ani un nou organ tînăr, cu o sănătoasă funcționare biologică politică

Cîștigurile democrației sînt mari: a împlîntat exercițiul conștient al politicei pănă în cel mai guvernamental colegiu din țară, colegiul al 2-a al Capitalei. Avînd a alege totdeauna între doi, sau numai în fața unuia, era tot colegiul o masă inconștientă de oameni, nediferențiați încă. In fața a 3 urne, alegătorul căștigă la preț, se deschide ca valoare politică și se îndrumează spre o nouă cale a fixitățiî politice de un partid dat.

Mîne cînd va veni al patrulea partid, cu a patra urnă, selecțiunea și diferențiarea se va face și mai tare; și odată exercițiul vieții politice îndeplinit, organul nou vine de la sine.

Traiul politic al tuturor cetățenilor în 2 partide era o vădită nedreptate alegătorului Politica aceasta a dat faliment. Să se fixeze nevoile; se vor fixa și diferențiia și partidele, și atunci totul ce va decurge va fi nou, mai strălucit, demn de secol al XX și de faza noastră de desvoltare politică.

Prin înmulțirea partidelor se educă alegătorul, se fixează conștiința lui politică, se ridică valoarea politică a țării. Și dacă numai atîta ar fi să facă partidele prin pluraritatea lor, încă ar fi foarte mult pentru această țară, care era puruni gata la domnie nouă.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

GRAMATICA JERTFITĂ

Pesimiștii spun și scriu că trecem prin vremuri grele Cetind și auzind mereu asemenea lucruri te uiți împrejur, reflectezi, cauți, meditezi și ți-se pare că într'adevăr sunt oare cari semne care indică vremea grea; barometrul e scoborît; atmosfera e încărcată și pe aripele vînturilor vin, par'că ecouri, stridente de adînci nemulțumiri.

In parlament a fost dăunăzi o zi de spovedanii umilitoare. Un fost conducător al tinereței entuziaste și încrezătoare, un fost apostol al avînturilor semețe pînă la infatuoasă naivitate, a rostit—după ani de mormîntală tăcere—cea mai desăvîrșită tăgadă a propriei sale personalități; într'un ziar, un altul din aceeași falangă a luptătorilor de altă dată a încercat de asemenea o confuză spovedanie asupra falimentului unei școli și al unei generații, școala încrederei în sine și în alții, generația generoaselor năzuinți incompatibile cu realitatea practică sau, dacă vreți, cu realismul practic.

Iar în intretimp, țeara s'a transformat. „Excesul" de libertate a mai fost restrîns, în legătură cu un gest ridicul și odios în același timp,—gestul unui om despre care știința nu s'a rostit încă dacă e un criminal, un disperat, ori un iresponsabil.

Și ca un semn neîndoios al vremilor de confuziune și tulburare, iată zidurile Iașului acoperite de o placardă unde se poate ceti cu mirare, ce zic?—cu stupefacție:

„Studențimea romînească a Iașului trimite Primului Ministru al țării cuvîntul ei de categorică reprobare a mișelescu lui act săvîrșit *asupra ființei sale, în care ea nu vede de cît simptomul unei boli a narhice*"...

Ori-ce cunoscător al celor dintăiu elemente de gramatică romînească, cetind o asemenea frază, va rămînea stupefiat. Și cu drept cuvînt.

Dacă studențimea,—anonimă, nu-i vorba, prin urmare dubioasă, dacă nu chiar fictivă—ar fi vrut să vorbească de atentatul săvîrșit asupra primului ministru, fraza trebuia să sune: asupra ființei *lui*, căci nu în contra studențimei s'a făptuit atentatul, cum s'ar înțelege din fraza citată. Apoi ce însemnează: „asupra ființei sale, *în care* ea nu vede de cît simptomul unei boli anarhice". Acest „în care" ar constitui cea mai sîngeroasă insultă, dacă n'am găsi *scuza* că autorul, ori autorii manifestului nu și-au dat seamă de înțelesul celor scrise. Dar poate fi scuzabilă o asemenea poznă gramaticală, un atare non-sens sintactic? Adevărul e că opera placardată pe ziduri *nu* e scrisă de studențimea universitară, căci nu s'ar fi putut strecură enormități stilistice ca acele citate mai sus. Cine însă abuzează ast feliu de numele ei, de prestigiul ei, de rolul ei, de generozitatea ei?

... Aceiași cari au abuzat de atîtea ori—înscenînd autodafeuri contra ziarelor, sau cenducînd atacuri nocturne contra publiciștilor în numele „studențimei universitare romîne":

— Pescuitorii în apă tulbure!

Rodion.

DE PESTE HOTARE

— Orașul Lausanne —

Lausanne e un mic oraș cu vr'o 68000 locuitori pe o întindere mică, cari se înalță mai mult către cer—casele fiind cu 5—6—7 rînduri. E așezat pe trei coline între apele Albastre ale lacului Leman și între șirul întunecat de munți, Jura. Silueta orașului e arătată prin catedrală și Castelul vechiu, cari stăpînesc orașul din depărtare. Despre Catedrala de aice, Victor Hugo zice; „elle coiffe la ville comme d'une tiare".

Aspectul orașului e minunat. Străzile strălucesc de curățenie, întreținute fiind cu multă grijă. Aceste străzi sunt strîmte și cam întortochiate, dar din loc în loc presintă niște vederi pitorești. Așa e strada Rumine—nume dat în onoarea unui rus bogat, care a donat un fond mare Universității din Lausanne, unde urmează foarte mulți studenți ruși. Pe această stradă sunt niște vile admirabile, așezate pe malul unei coaste înalte în fața lacului. Deocamdată orice orizont e închis din pricina vilelor, dar printre ele apar ochiului tablouri naturale, cînd pe o distantă mai mare, cînd pe una mai mică. Și atunci se vede în partea de sus cerul de un albatru plăcut cu vîrfurile stîncelor uriașe, mai jos poalele munților verzi, iarăși albastrul lacului, apoi grădinile ce par zugrăvite, și cari duc pănă la vile. După 2 3 pași tabloul a dispărut și o vilă măreață și cochetă șterge impresia tabloului ce a trecut pe dinainte. Dar imediat un alt tablou mai mare. In fața lui nu poți să nu te oprești și să admiri ceia ce natura în splendoarea ei îți oferă.. Trebuind săți continui drumul se întîlnesc 5-6 vederi de acestea. Distanța dintre unele vederi e așa de mică încît tabloul e lung, lung și îngust — coasta fiind foarte înaltă.

Grădini și copaci se întîlnesc la tot pasul. Iarba fomează un adevărat covor—atît de aleasă și îngrijită. Șoseluțele acoperite cu pietricele de aceiași mărime nu deviază printre straturile de iarbă și de flori. Trecătorii au mare grijă, mai ales că grădinari se întîlnesc des.

Terasele sunt înconjurate cu balustrade peste care se întind plante agățătoare. Ziduri întregi sunt mascate de verdeață, ceea ce dă un aer vesel și o înfățișare atrăgătoare.

Mahalale nu există și nicăeri nu se văd dărămături, ruine... care să-ți strîngă inima și să pierzi gustul vieței. Casele fiind înalte, bogații stau jos, nevoiașii locuesc sus, unde sunt aceiași păreți, acelaș acoperămînt și aceiaș lumină.

Pe la periferia orașului sunt vile admirabile în stilul cunoscut, elvețian; dar de o varietate neînchipuită. Aceiași vilă are ferestre și balcoane de deosebite mărimi, culori și forme, care dau în totul un aspect minunat. In jurul unei vile nu se văd decît: flori, iarbă și cărările pe care, s'ar zice, că nu calcă nimeni. Unele vile au parcuri întinse. Printre frunzele copacilor se zăresc în depărtare castele și vile pe înălțimile ce opresc ochiul... Toate vilele au cîte un nume scris pe frontispiciul lor ca: Bon accueil, Ma pensée, Beau site, Riant site, Beau-Nuance, Perseverance, Beau espoir...

CUVINTUL DIN URMA

Capitala a subscris eri actul de deces al vechilor formaţiuni politice.

După ce fie care din partidele istorice şi-a azvîrlit candidatul, ca să sondeze deosebit sentimentul opiniei publice,--şi-au strâns în pumni, apoi fiecare ce a putut rupe, şi au înzestrat cu amândouă mâinele pe unul şi acelaşi candidat crezînd că aşa, doară, vor izbuti să răţăcească judecata colegiului electoral.

Fiecăruia în parte, însă, şi amândorora grămadă, Capitala le-a răspuns bărbăteşte : **în lături!**

Acesta este înţelesul adînc al luptei eroice, pe care o deteră eri alegătorii colegiul II de Ilfov.

Invăţământul ce răsare din evenimentul pe care-l înregistrăm e cu deosebire important pentru cine ştie să judece.

Capitala, pe care un sfert de veac a terorizat-o un ipistat; Capitala, care timp de douăzeci şi cinci de ani, n'a cunoscut candidat de opoziţie, pentru colegiul II de Cameră—se ridică, deodată, ca un singur om, şi dînd cu piciorul în poliţia amîndoror partide istorice, pune stăpânire pe cetate şi-şi păstrează stăpânirea, vitejeşte, în toate împrejurările şi împotriva tuturor.

Această profundă transformare este opera, de doui ani, a partidului conservator-democrat. De acum, cine poate să judece, gândească-se la înrâurirea viitoare a acestui partid—şi aşeze-şi definitiv gândul cînd va fi să chibzuiască despre soarta, de mai târziu, a partidelor politice.

Intre Lausanne şi lac, dar în continuare, se află portul Quchy, format mai tot din oteluri splendide. Cheiul e frumos şi îngrijit ca şi un salon. In faţa lui, sau otelurile cu ornamentele lor aurite, cu porţi enorme, în broderii de fier, cu parcurile proprii, în care lumea elegantă mişună admirînd frumuseţa, ce nici în vis nu se poate avea.

Aspectul lacului de pe acest cheiu e uimitor... Apa limpede azurie, oglindeşte munţii de deosebite mărimi şi culori, ce te smulge din lumea reală...

În fund peste lac se rîdică muntele *Deut du Midi* acoperit vecinic de zapadă. In faţa lui stînci enorme de nuanţe deosebite; iar pe ţărmul apus munţii verzi presăraţi cu orăşele, sate şi vile singuratice.

Munţii şi apa sub schimbările variate ale cerului pătat cu cîţiva nori, iau aspecte de culori, variate : albicios, albastru inchis, apoi mai palid şi cîte odată întunecat...

In timpul ernei apa liniştită ca o oglindă, resfrînge munţii încarcaţi de zăpadă.

Primavara cerul limpede, munţii de un verde plăcut şi viu, lacul ca un opal enorm, îţi pun în suflet aşa linişte... în cît uiţi că pe lnme sunt nenorociţi... oameni falsi... răutăcioşi... că viaţa e grea..., că societatea e rău organizată...

La apus de soare totul ie un nou aspect care variază neîncetat ; partea locului dinspre Geneva care, e mai deschisă, are nuanţe de un albastru ce merge întunecîndu se cu cît se apropie de capătul în care munţii se strîng îngustînd orizontul... Ultimele raze ale soarelui ce dispare, ating vîrful stîncelor care devin ca de aramă în faţa lacului care e şi el întunecat... Iar în depărtare munţii acoperiţi de zăpadă devin roşietici...

In serile cu lună tabloul ce se oferă ochilor e şi mai impunător. Satele şi oraşele se văd în toată claritatea lor. Luna domină munţii, dîndu se, după nori, cari rărindu-se de vînt, lasă să fie văzută şi mai strălucitoare de cît e pe cerul senin...

In lac se reflectă luminile otelurilor şi ale cheiului pe o distanţă mare dînd aparenţa unor fâşii de lumină ce şerpuesc pînă în fund,—efectul fiind produs de tremurul neîncetat a undelor.

Pe cheiu se întîlneşte o lume foarte deosebită. Se aud limbi necunoscute. Şi se văd costume neobişnuite. Figuri, ce-ţi atrag privirea... Greşeli de ale firei ce-ţi umple sufletul de jale... Dar cu toţii în faţa măreţiei naturei se uită pe sine şi se pierde în aceste lumini, în aceste culori, în acest nesfîrşit de frumos...

Copii sburdalnici şi fericiţi s'ar în toate părţile. Pe deasupra lacului şi chiar la ţărm, se văd stoluri dese de păserele cunoscute sub numele de *mouettes*.

Vapoarele se mişcă despicînd apa domol, lăsînd dungi mari, albe ce se pierd isbindu se de pietrele de la mal... Bărci, luntre, corăbii alunecă în toate direcţiile... Perechi vesele se lasă legănate de mişcările abia simţite ale lopeţilor... Şi din cînd în cînd cîte un *auto canot* trece ca o săgeată printre ele...

O plimbare cu barca sau vaporul e tot ce poate fi mai fermecător... Pe dinainte, ca pe o pînză de cinematograf trec : oraşe, orăşele, sate... castele, vile .. castele încărcate cu vii depărtate prin ziduri, ce îmbracă toată coasta muntelui, din vîrf pînă în mal — zidul fiind întăritura şi despărţitura în acelaş timp. Printre ziduri se vede şoseaua albă şi dreaptă ce încinge coasta pe la jumătate. Pe sus trece trenul spre *Chèbre* o localitate încîntătoare care se mai zice : *La Corniche du lac Léman*", de unde se poate vedea lacul în cea mai mare a lui întindere.

Pe şosea, într'o iuţeală ameţitoare trec : automobile, volocipede, trăsuri, break uri.. Se văd şi pietoni nenumăraţi. In partea dinspre Est e vederea localităţii *Montreux* chiar pe mal, staţiune climaterică de iarnă. Mai sus pe munte se zăreşte renumitul otel *Caux*... In vale e castelul *Chillou*... Iar în fund de tot munţii strălucesc de zăpada sclipitoare—şiroaie argintii şerpuindu-i de sus pînă jos.

Iar dacă această primblare se face noaptea, la fie-care întorsătură a bărcii, diferitele culori ale farurilor de pe bord, se suprapun dînd un aspect ce te face să te pierzi într'o lume ideală...

Pe cerul întunecat se desemnează conturul variat al munţilor negri... iar în faţa lor focul luminilor pare şi mai viu...

Farmecul acestor locuri nici pe ploaie nu lipseşte. Lacul puţin agitat îşi aruncă valurile care se isbesc de mal producînd un sgomot uşor ce încîntă urechia.—Munţii ascunşi în ceaţă dau lacului înfăţişarea unei mări nesfîrşite.

Aşa că cel care a privit odată lacul Léman nu cred să mai aibă dreptul să zică că în viaţă nu există mulţumiri...

Iată ce testament lasă Rousseau celor care au fericirea să mai trăiască şi în altă lume de cît cea în care se găsesc :

„Voiu zice celor cari sunt sensibili : duceţi-vă la Vevey, visitaţi lacul, examinaţi posiţiile primblîndu-vă pe lac şi spuneţi dacă natura n'a făcut această frumoasă parte pentru o Iulie, pentru o Clară şi pentru un Saint-Preux, dar să nu-i căutaţi acolo".

Maria C. Buţureanu

Serbări la Societatea de gimnastică

Societatea de Gimnastică, Sport şi Muzică, credincioasă tradiţiilor ei şi pe care vrea să le înrădăcineze din ce în ce mai mult în spiritul public, a organizat şi anul acesta strălucite serbări, ca în toţi ceilalţi ani.

In cursul ernei vor avea loc patru mari serbări.

Prima serbare va fi a copiilor şi va avea loc în *ajunul anului nou—de la orele 3 pînă la 5 p. m.*—A doua serbare şi anume **REVELIONUL** va avea loc în aceeaşi zi, *dela orele 10* seara înainte; a treia va consta dintr'un mare şi ne mai văzut

BAL COSTUMAT-MASCAT

în sara zilei de *Sâmbătă 30 Ianuarie*; iară a 4-a serbare, va avea loc *Sâmbătă 27 Februarie* şi va consta dintr'un mare bal cu care se va închide seria serbărilor de iarnă. Pentru serbările din ajunul anului nou, societatea şi-a dat o nespusă silinţă pentru a întocmi un program unic în felul seu. Toate manifestările sub cari se prezintă poporul nostru la aceste serbări, în toate unghiurile locuite de romîni, vor fi real redate Iaşului în ajunul anului nou, într'aşa fel încât alături de *flăcăii noştri din Ciurchi*, cari vor spune *pluguşorul*, steaua, nunta, păpuşele aşa cum le ştim noi, vom auzi tot pluguşorul şi celelalte aşa cum le zic fraţii noştri de peste hotare. O splendidă *alegorie* s'au alcătuit de artişti desăvârşiţi: Din peştera unui falnic munte, învesmântat într'o întreagă pădure de brazi, cu muşchiu verde şi pîrae argintii, vom vedea apărând în neîntrecute jocuri de lumină *„Ingerul României"* care aduce de mână *„Anul nou"* încarcat de bogată şi mănoasă recoltă. Sub un cer frumos înstelat *„România"* majestos reprezentată, aşteaptă cu braţele deschise anul *1910*, pe când în întunerecul nopţii—în fund—dispare neluat în samă bătrân şi gârbovit *„Anul vechiu"*. Nu va lipsi nici bucuria copiilor: *Pomul*, mai frumos sperăm decât în alţi ani şi mai bogat încărcat cu *jucării* şi *daruri*.

Organizarea acestor serbări fiind făcută de d. V. Teodoreanu, aceasta este o garadţie că reuşita lor va fi strălucită.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un mister.— De mai multe ori pe an ne cade în mînă o publicaţiune periodică din Capitală, „Revista Ideei", de sub direcţia d-lui P. Muşoiu. Fără să poarte vr'o dată, ea apare aproape la intervale regulate, de zece ori pe an mi se pare —aducînd o sumă de articole: în mare parte traduse de alte limbi. Revista are reputaţiunea din a fi un organ „anarhist" deşi—mărturism—publică lucruri în genere inofensive, ori putînd fi adăpostite de ori ce alt organ de publicitate, nu are nici odată violenţe de stil, izbucniri de luptă de indignare : e o revistă de doctrină şi nu de acţiune.

Cu toate aceste ne-a izbit faptul că nici odată n'am văzut în presa partidelor şi cu osebire în acea a partidului liberal amintindu-se de această publicaţiune, nici de conducătorul ei. S'a făcut un abuz straşnic de cuvintele „anarhism" şi „anarhişti". S'a aplicat rînd pe rînd tuturor asemenea epitete şi în coloanele „Voinţei Naţionale", cu deosebire întîlnim la fiece cinci linii, aproximativ, cuvîntul de anarhist aplicat unui burghez. Dar nu ştiu să fi găsit acolo pomenită fie „Revista Ideei", fie pe d. Muşoiu, care e cu toate aceste, singurul „anarhist" oficial. E drept că, deşi revendică titlul acesta, n'a predicat nici odată atentate. Anarhistul oficial romîn e foarte blajin şi indulgent, dă dovadă de mult calm şi are răbdare să aştepte peirea burgheziei. Dar sunt toate aceste oare suficiente titluri ca să nu figureze măcar de zece ori în fie-ce zi prin coloanele "Voinţei" ? E o simplă problemă de psihologie pentru cetitorii amatori de curiozităţi.

*

In Boston s'a deschis clădirea cea nouă a Muzeului de arte frumoase. Aci au loc nu numai colecţiile în fiinţă, dar şi cele viitoare. Tot odată s'a făcut deosebire între produsele de vînzare şi cele expuse numai pentru cultura artistică. Se zice că afară din Grecia, numai la Britcsh Muzeum se află mai multe şi mai însemnate opere de artă greacă de cît în Muzeul din Boston şi mai plăcut aşezate sînt doar în Muzeul Thermelor din Roma.

*

Un vapor a plecat din Newyork ducînd materialul artistic foarte bogat ce va forma expoziţia de pictură americană organizată la Berlin de Hugo Reisinger.

„Fete bogate" se intituleazâ cea mai nouă operetă vieneză, de Fernand Stollberg, muzica de Iohan Strauss. A fost cîntată la Rejmund Theater în seara de 30 Decembrie stil nou, cu mare succes.

*

E vorba să se colonizeze ţinuturile din apropierea polului sudic cu Eschimoşi din Groenlanda. De o cam dată se vor aşeza vre o şase familii, cu cîinii trebuitori Hrană ar avea din belşug, căci sînt pinguini şi foce S'ar lua tot odată măsuri ca Eschimoşii să nu stîrpească vînatul.

Eschimoşii ar fi preţioşi nu numai pentru cercetarea acelui continent, dar şi pentru exploatarea bogăţiilor minerale, ce Shackleton a descoperit.

*

Din iasula Kapri—celebră prin aventurile lui Krupp şi atîtor altor amatori—a fost expulzat literatul d'Adelsward, poet reputat, dar compromis în oarecari procese de moravuri. Visa poate laurii lui Oscar Wilde, fără să aibă geniul lui.

*

Director al teatrului „Burg" din Viena a fost definitiv numit baronul von Berger, directorul teatrelor du Hamburg şi soţul marei artiste a Burgului, von Hohenfels.

*

O carte antifemenistă a apărut în editura Savaète din Paris: „La Tronée feministe" de Theodore Joran.

*

Volumul „Schiţe şi Amintiri„ al d-lui D. D. Patraşcanu nu e pe placul humoristului de la „Mişcarea" şi de aceea nu e tocmai „generos" în laude, în darea de seamă făcută în acest ziar.

Cine a spus că „Viaţa Romînească" are trecere la ziarul liberal

*

Cel mai de frunte operator al Norvegiei, profesorul Iulius Nicolyden a murit, în vrista de 78 ani. El înirodusese în ţeara sa pansamentul antiseptic după sistemul englezului Lister.

*

STRUNA ZILEI

POLII FURAŢI

Editorul Heineman cerceteazâ urmele dispărutului Cook căruia i-a avansat sume mari.

Telegrame

S'a tot dus!.. Şi editorul
După el trimite solii...
Nu lui Cook îi duce dorul
Dar a dus cu el şi... polii.

Informaţii

❑ Membrii clubului conservator democrat din Iaşi sunt convocaţi în adunare generală pentru Mercuri, 23 c, ora patru jumătate seara.

❑ „Directorul nostru", pseudonim foarte banal sub care se ascunde un june deputat de vrîstă mijlocie, a încetat de a se mai putea servi de acest pseudonim. Ca să vorbim în stil ideal „directorul nostru" junele deputat, a fost expulzat din directorat.

In locul lui, într'un colţ perdut al manşetei ziarului, s'a strecurat peste noapte tiptil, fără introducere, fără lămurire, s'a strecurat „un comitet".

Şi comitetul e un pseudonim. Nimeni nu ştie de ce a fost compus şi mai ales din cine este compus.

„Directorul nostru" a devenit „regretabilul nostru fost director".

Punct.

❑ Valabilitatea mandatelor cărţi-poştale va expira la 1 Ianuarie.

❑ Parchetul de Botoşani a acţionat în judecată pe toţi vînzătorii de ziare, care au desfăcut revista humoristică „coiţa".

❑ Prefectura judeţului a fost înştiinţată de ministerul de interne, că în urma intervenţiei ministerului finanţelor, vechiul arendaş al circiumelor de la sate se poate urmări atunci cînd contractul a fost reziliat din vina sa.

Tot odată ministerul mai comunică prefecturei că societăţile de cumpătare nu pot lua în arendă mai multe cîrciumi de cît numai în comuna unde s'a constituit.

❑ Ministerul de interne în urma intervenirei consiliului superior al agriculturei, a cerut prefecturei judeţului să trimeată acelui consiliu, copii după contractele de tocmeli agricole.

❑ In cursul lunei Ianuarie, ministerul industriei va scoate o publicaţie periodică cu preţurile cu care se vînd în unele comuni. In acest scop ministerul a cerut camerei de comerţ să-i trimeată lămuririle, iar în locurile unde nu se găsesc camere de comerţ, ministerul a intervenit la prefecturile de judete, pentru a i se trimite acele date.

❑ Ni se scrie din Bucureşti, că d. I. I. C. Brătianu a mers ieri în cupeu la d. E. Carada. Deplasarea n'a obosit pe d. Brătianu.

❑ D-na Maria Călinescu, membră în comitetul de patronaj al şcoalei de menaj „Principesa Maria", din localitate, a demisionat din această demnitate.

Demisia i-a fost prmită.

Soc. „Mintuitorul Hristos".—Se ştie că cu ocazia conferenţelor pastorale, s'a înfiinţat o societate a clerului romîn din Eparchia Moldovei şi Sucevei, cu numele de „Mîntuitorul Hristos". După numărul celor 5 judeţe ale eparchiei, soc. are 5 secţiuni : Iaşi, Botoşani, Neamţ, Suceava şi Dorohoi.

S'au întocmit statutele acestei soc. şi ele au fost distribuite zilele acestea preoţilor din eparchie. Scopul societăţei este : a ajuta pe membrii infirmi ; a acorda mijloace pentru înmormîntarea membrilor decedaţi ; a ajuta preotese văduve şi copii minori ai membrilor decedaţi, până la înfiinţarea unui azil, a înlesni membrilor împrumuturi cu procent de 9 la sută pe an ; a ţinea conferinţe cu cuprins religios, moral, educativ şi instructiv; a avea un organ pentru publicarea diferitelor materii instructive. Taxa este de 3 lei pentru înscriere ; 2 lei pentru diplomă, statute şi regulament şi 6 lei cotizaţie de fie-care trimestru. Preşidinte de onoare e I. P. S. S. Mitropolitul.

Din secţiunea Iaşi, a acestei soc. fac parte 116 preoţi ca membri fondatori.

❑ Elevii seminarului „Veniamin Costachi" au luat vacanţă de alaltă-eri şi până în ziua de 10 Ianuarie.

❑ Cu începere de astă-zi s'au acordat concedii soldaţilor din garnizoana locală, în vederea sărbătorilor Crăciunului şi a anului nou.

❑ Firma Marcusohn şi Schwartz din localitate a cerut tribunalului Suceava declararea în stare de faliment a comerciantului David Ziserman, din Fălticeni.

❑ Casa centrală a băncilor populare şi cooperativelor săteşti a intervenit pe lîngă ministerul de interne ca să dea ordin prefecturilor să-i trimită tablouri cuprinzînd moşiile cari aparţin judeţelor sau comunelor şi urmează să fie arendate asociaţiunilor ţărăneşti legalmente constituite, pe măsura expirărei actualelor contracte de arendare.

Pînă în prezent Cassa centrală a băncilor populare a primit numai tablourile trimise de prefecturile de Covurlui, Tutova şi Buzău.

DIVERSE

— Agenţii poliţei de siguranţă au arestat pe Dumitru Costăchescu, un cunoscut pungaş care a comis mai multe pungăşii.

— D. Vasile I. Căliman, a fost revocat din demnitatea de delegat al satului Silineşti, pendinte de comuna Bivolari.

— S'a cerut prinderea femeei Anica Popescu care a dispărut din serviciul moaşei Natalia Enăşescu, din comuna Epureni, după ce i-a furat mai multe obiecte de valoare.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT, IAŞI

Ultime informaţii

❑ *Un mare număr de ofiţeri ai regimentului 13 Ştefan-cel-Mare din Iaşi, au trimis o călduroasă telegramă de mulţumire d-lui Take Ionescu, care, cu prilejul dezbaterei asupra soldelor, a cerut ca sporirea să între în vigoare de la 1 April.*

❑ **Inspectorul tribunalelor inspectează astă zi condica de sentinţi de la tribunalul s. I.**

❑ **Curtea cu juri.** - Astă-zi s'a procedat la tragerea la sorţi a consilierilor, cari vor presida curţile cu juri, în sesiunea Ianuarie-Martie.

La Iaşi sesiunea va dura de la 15—25 Ianuarie; la Roman şi Neamţ, de la 1—10 Martie; la Vaslui şi Dorohoi de la 15—25 Martie; la Vaslui şi Botoşani, de la 1—10 Martie şi la Tutova şi Suceava de la 15—25 Martie

Curţile cu juri vor fi prezidate: la Tutova, Vaslui şi Iaşi: d, D. Grigorovici; la Dorohoi, Suceava, Neamţ, d. C. Grigoriu; la Roman şi Fălciu, d. G. Sturza şi la Bacău şi Botoşani, d. Crivăţ.

*

Sesiunea la Iaşi va fi bogată în procese; pînă 'n prezent se cunosc următoarele: M. A. Şaraga, pentru omor; profesor Atanasiu din Bucureşti, pentru calomnii prin presă (reclamant prof. Cosmovici); G. Malinciuc, contopire de pedepse; Vasile Goraş, omor; M. Vezeteu, tălhării; C. Bodragă, omor; Gh. I. Colţea, contopire de pedepse

*

Juraţii în Ianuarie: domnii P. Rişcanu, prof. univ.; Vasile Trifan, Virgil Hălăceanu inginer, Costăchescu Anton pensionar, Cernătescu Vasile, Bratu G. profesor, Stroja Al. căpitan, Botez Constantin profesor, Munteanu C., Andreescu N. (Trg.-Frumos), Popovici C. (Belceşti), Stănilescu C. prof., Botez Cristea, Popovici I. pensionar, Brudea I. Dim., dr. Frey Iosef, Dimitriu Dim. prof., Popovici C. prof., Antoniu Mihail (disp V), Răşcanu Aurel, Popovici V. A. inginer, Conia Carol farmacist, Vîrnav Liteanu Mihail avocat, Alexandrescu N. (Erbiceni), Roiu Grigore institutor, Protopopescu Grigore inginer, Dobrea Const. profesor; Tessaro Iosif, farmacist; Neculau Const. pensionar; Dumbravă C inginer; colonel Negel G; Kirika Const.; Cogălniceanu N. (Ciurea); Filipescu Dim. farmacist; Balif G. licenţiat în ştiinţi.

Juraţi suplementari: Roiu N. Mihai, farmacist; Andreescu C.; Grabowieski Rudolf şi Buznea Const. proprietar.

❑ **Crimă prin imprudenţă.**—Vatavul moarei cu aburi de la Podul-Iloaiei, Moritz Tischler, încercînd o armă, glontele a nimerit pe paznicul moarei, Mendel Cohn, care a încetat din viaţă.

Tischler s'a rănit la mînă. Administratorul plăşei cercetează cazul.

❑ Direcţiunea ziarului liberal local a fost încredinţată, în mod discret d-lui C. B. Pennescu.

D. Pennescu a mai fost redactor, acum vre'o 10 ani, la ziarul local „Uniunea liberală".

De atunci n'a mai făcut gazetărie.

Vom vedea ce progrese a făcut d. Pennescu în cei 10 ani de repaus.

❑ Astă-zi s'au judecat ultimele procese la secţia I a a Curţei.

❑ **De la Arhivă.**—Aseară Luni s'au întrunit membrii Arhivei în localul cercului didactic. D N. A. Bogdan a prezintat membrilor cercului *o măsea* de mastodont, găsită în năsipurile tunelului de la Bereşti. Exemplarul prezentat e aşa de curat şi întreg, că după îndemnul d lui dr. Leon Cosmovici s'a oferit Universităţii, care va aduce d-lui Bogdan mulţumiri pentru frumosul dar.

S'a cetit o dare de samă de d. Borcea asistentul d-lui dr. Cosmovici.

Pînă la 1 Ianuarie va apare No. 12 din Arhiva, număr festival, pentru împliniroa a 20 de ani de existenţă.

❑ Locuitorii din satul Leţcani au cerut mitropoliei să li se trimeată un preot, care să le oficieze slujba religioasă cu ocazia serbătorilor Crăciunului.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a cerut prefecturei judeţului se ia măsuri contra primarilor din judeţ, care nu sau conformat art. 18 din legea învoelilor agricole, care prevede că primarii să înainteze comisiunei regionale prin inspectorul agricol, un tablou de muncitorii disponibili, care doresc a se angaja în alte comuni.

❑ **In cursul lunei Ianuarie se va ţinea un nou examen, de capacitate pentru ofiţerii de poliţie.**

❑ **In ziua de 11 Ianuarie viitor se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţia publică, pentru vînzarea spre exploatare a 12 păduri ale statului şi anume: Adîncata şi Mitoc, Livenii Mitropoliei şi Bălineşti, cantonul Făgăraş, d n jud. Dorohoiu; Bucecea seria I-a, jud. Botoşani, Tătăruşi. Heciu jud. Suceava; Măcăreşti, Cioara, Costuleni cantonul Rotari şi Aroneanu jud. Iaşi: Poenari, Pănceşti-Dragomireşti şi Sculeni jud. Roman.**

❑ **Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru mîine Mercuri 23 Decembrie, la orele 4 şi jumatate.**

❑ **Firma manufacturieră Mendel Mendelsohn a fost declarată ieri în stare de faliment, după propia ei cerere.**

Prăvălia şi depozitile firmei au fost sechestrate ieri.

❑ **Prefectura de judeţ a fost înştiinţată de ministerul domeniilor că a delegat pe d. Bantaş capul ocolului II silvic ca împreună cu un consilier judeţean să proceadă la vînzarea unor loturi rămase libere, de pe moşia Belceşti.**

❑ **La prefectura judeţului a sosit procesul verbal al alegerei de la Tomeşti, care s'a efectuat Duminică 20 Dec.**

❑ **Camera de Comerţ a înaintat ministerului industriei şi comerţului spre aprobare rezultatul alegerei celor doi membri, în locurile remase vacante.**

❑ **Toţi revizorii şcolari vor fi convocaţi, în primile zile ale lunei Ianuarie, la ministerul cultelor.**

❑ **După toate probabilităţile, lucrările ce se fac în ograda bisericei Trei-Erahi, pentru construirea unei săli gotice, vor fi terminate la primăvară.**

❑ **La inspectoratul şcolar s'a întocmit tabloul institutorilor şi învăţătorilor, care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie viitor şi care vor fi examinaţi de comisia medicală, la 10 Ianuarie**

❑ **In conferinţa ce a ţinut'o d D. A. Pompei Sămbătă seară, în Aula Universităţii de Iaşi, s'a observat note de critică la adresa legiuitorilor de la 1893 în coace. In special d. Haret a avut partea leului în aceste aprecieri; întâiu i s'a contestat noutatea şi originalitatea reformelor sale, multe idei aşa zise Haretiste găsindu-se exprimate mai de mult. Apoi harababura reformelor în ultimii 10 ani contrastează cu seninătatea legii din 1864. Pe cînd atunci ori ce secretar de liceu ştia regulamentele, astă-zi nici secretarul general şi directorii de servicii din minister nu mai dau de capătul articulelor de regulament şi debandada de astă-zi din învăţămînt e nota timpului în care trăim.**

Supt forma dulce şi caldă a causeurului conferinţa d-lui Pompei a fost o fină muşcătură la adresa tuturor reformatorilor nepregătiţi în materie de învăţămînt.

❑ **Polemici bisericeşti.**—Supt acest titlu primim o broşură isvălită de C. Laur nume supt care se ascunde un cunoscut condeiu în ale teologiei.

Răspunzînd broşurii inventatului teolog Pişculescu, C. Laur, arată netemeincia temei şi contradicţiile d-lui Pişculescu, în privinţa caracterului, legal şi dogmatic al reformei. C. Laur ia apărarea acţiunei Episcopului de Roman şi rezumă ast-fel în 2 vorbe: biserica ortodoxă ro mînă pusă supt patriarhatul armenesc a d-lui Haret..

După o diatribă la adresa cîtorva din Episcopii actuali autorul broşurei ia la scărmănat scrisoarea generalului Stoica, un naiv în chestiile bisericeşti.

Lectura broşurei lui C. Laur e plăcută şi atrăgătoare iar ca temeiu are dreptatea cu el.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, care se află în Bucureşti, se va reîntoarce poimîne în localitate.**

I. P. S. Sa va oficia serviciul divin la Mitropolie, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului.

După sărbători I. P. S. Sa va convoca pe protoerei, spre a avea o consfătuire, în chestii administrative bisericeşti.

❑ **In cele trei zile de Crăciun, corul ceremonial al Mitropoliei va executa frumosul concert „în Betleem".**

A treia zi de Crăciun se va oficia, un parastas pentru odihna sufletului fericitului întru pomenire Mitropolit Iosif Naniescu.

❑ **Consiliul de higienă al oraşului nu se va mai întruni de cît după serbători.**

❑ **DE SANCTIS IN IASI.**—Celebrul artist dramatic *de Sanctis* va da 2 reprezentaţiuni la Teatrul Naţional din Iaşi întovărăşit fiind de întreaga sa trupă de care ziarele parisiene şi londoneze vorbesc atît de bine.

La 14 Ianuarie va reprezenta ultima şi faimoasa lucrare a lui Victorien Sardou **„L'affaire des Poissons"** comedie istorică în 5 acte, concernînd epoca lui Ludovic 14-lea. *Celebrul artist va aduce toate decorurile sale care sunt de o rară frumuseţă.* Parcul de la Versailles. palatul lui Ludovic al 14 se vor vedea în acea seară pe scena teatrului nostru din Iaşi. La 15 Ianuarie se va reprezenta piesa în care marele artist obţine cel mai extraordinar succes, creaţiunea sa, **„La Rabouilleuse"** (Colonelul Brideau) în 4 acte după un roman de Balzac.

Biletele pentru aceste atrăgătoare şi foarte interesante spectacole ale celebrului artist se află la agenţia teatrală „THALIA" (Maximovici).

❑ **In „Ordinea" de astăzi sub titlul „Scrisori din Iaşi" se vorbeşte despre următoarele: Apropos de serbări. — Ce nu are loc.—Lipsa de prevedere —Biblioteca în exil.—Ce se citeşte.—Cultură şi agitaţie.—Un nou numit. — Schimbări în bine. — Din timpuri eroice. Eminescu bibliotecar. Poezia cifrelor.—Lipsa unei amintiri.**

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

❑ Liberalii, cari au votat o lege prin care secretul votului este garantat au reuşit tot să găsească mijlocul pentru a eluda acel secret.

Sistemul s'a pus în practică la Vaslui şi consistă în următoarea combinaţie; deasupra numelui de pe buletinul de vot se aşează o hîrtie de mărimea buletinului; numele candidatului se anuleză şi apoi se freacă hîrtia cu un anume creion chimic.

Pe hîrtie ese numele şi stersătura şi astfel alegătorul are dovadă că a anulat buletinul.

❑ **Pentru ziua de 21 Ianuarie 1910 sunt convocate în Iaşi Camerele de Comerţ ale circomscripţiei respective, în adunare generală.**

La ordinea zilei: budgetul Camerelor, Chestiunea limitării creditului în operaţiunile comerciale şi alte chestiuni eventuale ce se vor ivi în discuţiune.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a hotărît următoarele: a trimis în judecata Curţei cu juri din Vaslui pe G. Gheţcu, în vrîstă de 75 ani, care a ucis pe fiul său; pe Gh. Melinte şi alţii, pentru lovituri căuzătoare de moarte, în judecata Curţei cu juri din Bacău; la aceeaşi curte pe G. Despa şi Toma Lungu pentru tîlhării.

— Jandarmul P. Butnariu, din Boteşti, Roman, arestînd ilegal pe I. Grossu, a fost dat în judecata Curţei de Iaşi.

Termen la 14 Ianuarie, la s. II.

— Eronim Enescu, fiind funcţionar la primăria Tg.-Frumos, a sustras din arhivă un titlu executor al lui Noel Bring, fapt pentru care a fost condemnat la 15 zile închisoare de trib. Roman.

Afacerea se va judeca în Apel, la s. II-a în ziua de 14 Ianuarie.

❑ Un viu schimb de vorbe a avut loc astă zi în grefa s. II a tribunalului între doi avocaţi. A intervenit presidentul tribunalului, făcînd aspre observaţii unuia din avocaţi.

Afacerea e la parchet.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Decembrie

Funeraliile marelui duce Nicolaevici

Viena.—Arhiducele Frederic a plecat după amiază la Petersburg, pentru a reprezenta pe împarat la funeraliile marelui duce Mihail Nicolaevici.

In acelaş timp a plecat şi o delegaţie a regimentului 26 infanterie.

*

Petersburg — Azi dimineaţă corpul marelui duce Mihail a sosit la gară unde a fost primit de Ţar, principele Enric de Prusia, Vilhelm de Suedia şi de familia imperială. Marii duci aşezară cosciugul pe un afet de tun, la care erau înhamaţi şase cai.

In urmă cortegiul a mers prin străzile îndoliate, la biserica Petru şi Pavel. Ţarul şi ceilalţi principi au urmat cortegiul pe jos

La serviciul religios a asistat corpul diplomatic. Inmormîntarea are loc mîine.

*

Belgrad.—Generalul Salarevici şi locotenentul colonel Pavlovici au, plecat la Petersburg spre a fi de faţă la înmormîntarea marelui duce Mihail.

Misiunea marinei chineze

Viena.—Imparatul a primit în audienţă specială, misiunea marinei chineze condusă de prinţul Shneug. Imparatul a conferit tuturor membrilor comisiunei, decoraţiuni.

Prînz de gală

Roma.—Astăseară a avut loc la curte un prînz în onoarea lui Hakki Bey care părăseşte Roma.

Din Ungaria

Buda-Pesta. — Cu ocazia anului nou, deputatul Nagy a adresat în numele partidului constituţional, preşedintelui partidului, Szell, o depeşă de felicitare în care îl încredinţează de iubirea partidului său, ca un reprezentant fidel al politicei lui Deak, singura care s'a arătat a fi binefăcătoare pentru naţiune.

Din Turcia

Constantinopol.—După ziare, ofiţerii şi oamenii de trupă din toată armata au decis a ceda în rate soldele lor pe 2 luni în favoarea flotei. Uniunea flotei va transmite în curînd suma de 150.000 livre, ca prima cotă parte pentru cumpărarea unui vas de război. Guvernul are intenţia de a face un împrumut intern pentru reconstruirea flotei.

Greevă

Londra.— Zece mii de mineri din Northumberland s'au pus în grevă, în urma unei neînţelegeri pentru a li se acorda opt ore de lucru pe zi. Azi se vor pune în grevă la Durham iarăşi zece mii mineri.

Criza ungară

Buda-pesta.—D. Lukasz a fost însărcinat cu formarea unui minister de tranziţie,

CONFLICTUL SINODAL

Şedinţa de azi a Sf lui Sinod

Bucureşti.—Şedinţa de azi a Sf lui Sinod a fost şi mai interesantă ca cea de eri.

In urma demersurilor de eri, făcute pe lîngă Episcopul Romanului, acesta a declarat că nu revine asupra hotărîrei luate, de cît dacă în prima şedinţă a Camerei se va lua în discuţie modificarea legei sinodale.

Spre uimirea tuturora, însă Episcopul de Roman a venit azi la şedinţa sinodului. Faptul produsese o mare bucurie printre membrii Sinodului.

Episcopul Rîmnicului face o dare de samă a demersurilor făcute pe lîngă Episcopul Romanului, pentru a se reîntoarce la şedinţele Sinodului.

In acest moment şi-a făcut apariţia Episcopul Romanului.

P. S S Episcopul Romanului depune un nou memoriu, prin care îşi arată motivele pentru care s'a retras, relevînd necanonicitatea legei pentru care s'a opus.

Spune că îşi păstrează cu sfinţenie jurămîntul ce l'a făcut la hirotonisire, de a apăra prestigiul bisericei şi prin urmare, ori-ce s'ar întîmpla îşi va ţinea jurămîntul.

După depunerea memoriului, Episcopul Romanului părăseşte sinodul.

După Episcopul Romanului, pleacă şi Archiereul Calistrat.

*

Episcopul Nifon al Dunărei de Jos propune ca să se decidă numai de cît măsura contra Episcopului de Roman şi că în viitoarea şedinţă, care va avea loc în Ianuarie, să se aducă la îndeplinire cele ce se vor decide.

Episcopul Timuş al Argeşului propune ca imediat Episcopul Romanului să fie suspendat din toate demnităţile, iar Eparhia Romanului să fie dată în grija locotenentului Eparhiei.

De aceiaşi părere e şi d. Haret, care spune însă că aceasta să se facă în viitoarea şedinţă.

Mitropolitul Primat spune că a simţit o mare bucurie văzînd pe Episcopul Romanului din nou în mijlocul nostru.

Bucuria aceasta a fost însă de scurtă durată, căci contrar aşteptărilor Episcopul de Roman continuă de a avea aceiaşi atitudine.

A urmat apoi o lungă discuţiune asupra măsurilor ce ar fi de luat şi în cele din urmă s'a decis ca să se trimeată un avertisment Episcopului de Roman, somîndu-l pentru ultima oară de a se reîntoarce la şedinţele Sf. Sinod, punîndu-i-se în vedere în acelaşi timp că la din contra i se va aplica pedeapsa cerută de membrii Sinodului.

Şedinţa s'a ridicat apoi, anunţîndu-se cea viitoare pentru ziua de 11 Ianuarie.

*

Episcopul Romanului a fost văzut azi după amiază şi fiind interviewat, a declarat că nu se va reîntoarce la Sf. Sinod, de cît în cazul cînd Camera, imediat la deschiderea va lua în discuţie modificarea legei sinodale.

Pre arator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar şi secundar.

V. EMIL. *Profesor Str. Arcu 13.*

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti—Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

De închiriat şi de Vînzare

de pe acum, imobilul din Roman compus din 5 odăi cu vitraje, pentru stăpân şi servitori, camară, pivniţă, hambar, grajdiu, şură pentru trăsură, cum şi fântână cu apă bună, şi locul în întindere de peste 2000 metri patraţi; situat în strada Smirodava No. 8, proprietatea d-nei Zinca P. Hociungescu.

Doritori sunt rugaţi a se adresa pentru informaţiuni şi tratare, fără intermediatori, la proprietara în Iaşi strada Ferbinte No. 2.

Mărfurile aduse de Magazinul „La Vultur" cu ocazia sărbătorilor, întrec orice aşteptare.

Lucruri de mînă în cele mai noui serii ca: Hardanger, Nordisch, Madeira terminate şi netermiate precum şi articole desenate pe olandă suut expuse vederei în Magazinul

„LA VULTUR"

şi le vinde cum a anunţat, mai ieften ca ori unde.

Poftiţi, dar, acum cît timp asortimentul e complect „La Vultur".

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceea ce ar putea micşora încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii Statului vecin, vă rugăm să bine-voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poate servi cu deplină încredere.

Referinţele, condiţiunile şi preţurile, cu cari so pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine-voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Seulescu No. 1

MAGAZINUL

de

Coloniale, delicatese şi băuturi fine

I. ERMACOV

Iaşi,—Piaţa Unirei

Recomandă onor. Public şi numeroasei sale clientele cu ocazia sărbătorilor, complectul său asortiment de mărfuri, toate proaspete şi de cele mai superioare calităţi.

Prima AGENŢE Romînă

de

Intreprinderi comerciale, Industriale

AGRICOLE ŞI MINIERE

IASI, STRADA UNIREI 9

1) Comision şi Agentura.
2) Vînzare şi Arendare de moşii, Pădure, etc.
3) Plasamente de bani, ori ce sumă.
4) Imprumuturi de ori ce natură.
5) Representanţe din ţară.
6) Cereale.
7) Petroluri şi derivatele petrolului
8) Acte de notariat, Urmărire, Sechestre.

Executări prin Avocaţii Agenţiei.

George Farra

GRILLAGES
GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre...
Châssis de couche, depuis.....
Paillassons pour abris, le mètre carré...
Porte-Bouteilles, pour 240 Places.....

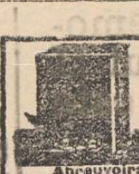

PONDOIR à trous
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

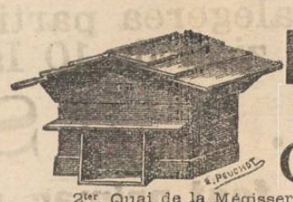

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les Véritables Pilules Moussette *de* Clin & Cie, de Paris, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.

Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.

Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.

Preţurile cele mai convenabile

Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA

Mendel Glansztein

atelier de turnat şi reparat oglinzi

Stradela Davidel priu str. Palat

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigeare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentise de plata premiilor după descesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor in caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete la unul de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IIa Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

la 11 şi 12 Ianuarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Sapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 903 Joi 24 Decembrie 1909

Tot sînt de-acord între ei

Cetiți presa liberală-carpiată și observați tonul și modul cum explică votul de Duminică și veți vedea că și în supărare cad de acord. Așa de adînci le sînt legăturile, așa de puternice le sînt interesele, că nu se deosebesc în vederi nici asupra votului de Duminică.

Surata *Epoca* e superbă, e admirabilă. Triumful nostru, învingerea Takismului, căderea regimului, viitorul guvern Carp! și alte parascovenii de acestea, care arată pe omul decrepit, partidul ruinat și aproape de dat în baltă.

Eram la clubul democrat un cerc de prieteni taman în momentul aducerii rezultatului de la telefon. Moruzi eșit în Capitală; la Vaslui și Muscel reușiți liberalii. Cu tot entusiasmul ce domnia în club la auzul fericitului rezultat, ia tăceți bre, strigă unul; ian să vă fac eu fondul pe mîne al *Epocei* asupra rezultatului alegerilor de balotaj. Ce credeți că „Epoca“ are să se dea învinsă? Ei, ași! Doar e Epoca. — Dar cum? — Iată. Și luă prietenul nostru și socoti voturile. La Vaslui 37 — paritate; la Muscel 79 M. Vlădescu fac 116, la Ilfov 1565, noi 1690; fac carpiștii 1781, democrații 1727; deci Carpiștii au capatat în țară 1781 voturi, iar noi numai 1727. Cine dar a izbutit? Nu-i așa că Junimiștii?

— Ei bine lucrurile așa s'au petrecut. Fondul *Epocei* pune chestia pe această socoteală. După Epoca noi am eșit turtiți din luptele electorale, cu toate că Moruzi a eșit deputat și nici picior de junimist nu s'a ales în Cameră; Da, Carpiștii sînt învingători; ei sînt Romanii lui Fabricius, luptători contra lui Pirus al Epirului! Să te strici de rîs, nu alta.

Sarmanul d. Filipescu! după ce a stat toată noaptea cu picioarele în bae să nu i se sue sîngele la cap; după ce s'a legat la cap de amețeală rămînînd uluit de rezultatul alegerei din Capitală; în loc ca să-și pue cenușă pe cap și să se declare învins, cum a și rămas, a dat ordin scribilor de la ziar să întorcheze cifrele și să-și tragă cenușă pe turtă.

De cuvînt; la mijloc nu era de cît o simplă adunare de numere cu 4 cifre; și scribii au început să adune: 37 și cu 79 și cu 1565, fac 1781.

Bravo! formula „Epocei“ am ghicit'o și noi de la Iași.

Dar presa liberală! Da; presa liberală e fainą, e numărul unul. Surata *Voința*, care e capabilă să facă orice socoteală, să înfrunte orice idee, să schimbe orice tactică, să înghiță orice, chiar proza nesarată a scrisorii d-lui Garabet Ibrăileanu, literatul grigorian, zic această *Voința* adună și scade din 808 pe toți alegătorii ce au venit la balotaj, așa din senin să dea voturile d-lui Deșliu. Nu uită nici pîra veche și mai scoate ochii liberalilor cu cele 113 voturi date d-lui Th. Roseti la alegerile de colegiu I de Senat și scoate ca încheere că Takismul a eșit învins, căci ce-s 25 de voturi la 5700 de alegători! Ce succes e acesta! de ce atîta larmă!

Dacă un șchiop intră la Carpiști, presa lor îl face cu picioarele întregi; dacă un chior intră, aceiași presă îl face că-i ochios; dacă e o căzătură de pensionar, pentru aceiași presă e un tînăr și neobosit luptător, iar 25 de voturi sînt o nimica toată. Dar ce ponos pe capul bietului alegător al Capitalei. Presa liberală turbă; ori unde e o fițuică liberală ia la ocară pe cetățenii Capitalei de-i face cu ou și cu oțet, vorba „Voinței“. S'au ciocoit surtucarii și acum alegătorul Capitalei miroasă a ceapă și usturoiu, mîna li e alinoasă, fața cu funingine, duhoarea grea și mintea băcsită de demagogie.

Așa e cînd să-și piardă omul rostul, îi ea D-zeu mintea. Presa liberală a înebunit; ea surpă tot ce a făcut liberalismul pentru masa alegăterilor. Îngrășați cu bănci și credite, și ascunși în blănuri de samur ciocoeșilor de liberali le mirosă displăcut democrația și alegătorul romîn mai de hai de cît lui C. c. Petrachi și în durerea lor adîncă asvîrl dispreț concertat asupra masei de alegători a celui mai mare colegiu de alegători, și după ce înjură pe cei 3300 cari au votat, varsă lacrimi de crocodil pentru cei 2400 cari n'au venit la vot. Ei și dacă ar fi venit chiar toți la vot, ce era! vă îngropa în glod și mocirlă de nu vă spalați cu toată apa Dîmboviței.

Stocul de alegători, cari din diferite împrejurări n'au venit la vot, din care cea mai mare parte a fost că s'au oprit de guvern de a nu veni la vot, au scăpat de insultele presei liberale; mai mult încă au întrat în dragostea acestei bolnave prese, afirmîndu-se că toți ar fi fost partizani candidatului liberal, dacă ar fi votat. Frumoasă socoteală de-a casă, întru cît le dă iluzia unor succese postume. Dar asta arată zăpăceala ce a cuprins presa liberală de și-a uitat rostul socotelelor.

In insulte și reacționarism presa liberală și Carpistă sunt surate.

De vorbă cu pereții

Urmare la necrologul vesel de ieri publică astăzi ziarul d-lui Filipescu.

Veselul necrolog ie și mai vesel pe ziua de azi. Junimiștii au invins pretutindeni unde au fost zdrobiți. Au invins la București, fiindcă n'au avut, cu largul concurs al poliției, de cît douăzeci și cinci voturi mai puțin de cît triumfătorul takist; au invins la Vaslui și Muscel, fiindcă „au stat în luptă“.

Se miară ei singuri, cum au putut sta în luptă, pe picioarele lor, fără de cîrjele poliției. Acest mare act de curaj, junimiștii îl tălmăcesc că echivalează cu reușita.

Mai veselă încă ie partea a doua a celui al doilea vesel necrolog. In acea parte se tratează despre istoria politică comparativă: ce-a fost anul trecut și acum doi ani și ce a fost zilele acestea. La Vaslui, acum doi ani, scrie ziarul, au triumfat takiștii, pe cînd candidatul nostru nu putuse întruni de cît 19 voturi; la București, acum un an, au reușit tus-trei candidații takiști. Anul acesta, însă, am cîștigat 19 voturi la Vaslui și au fost abea distanțiați la București.

Ridicată trebue să mai fie temperatura la junimiști dacă ei au ajuns să recunoască succesele takiștilor! Acum doi ani și acum un an, nu erau succese, ci voturi căpătate prin banii lui Fischer, prin angajamente oneroase în dauna morală a țărei.

Anul acesta, fiind că, la Vaslui, d. Carp a distribuit palavre naivilor, iar la București și-a plătit polița de recunoștință d. Ferekide, anul acesta le dă mîna să vorbească de succesele lor și să recunoască, cu mare întîrziere, succesele reale ale altora.

Dar de ce, mă rog, atîta vorbă de clacă? Unde ie succesul? Nici un loc n'a fost luat de junimiști: la Muscel, fieful d-lui Vlădescu, a invins un străin; la Tutova s'a dovedit toată tragi comedia partidului; la Vaslui, fieful d-lui Carp, a triumfat față de palavrele d-lui Carp, șiretenia bătrînă a d-lui Neron Lupașcu; iar la București unde încheiase tîrgul cel fără de rușine, junimiștii s'au ales cu mari fierbinți.

Iar de scîrbă stau de vorbă cu pereții, fiindcă nici un om cuminte n'are vreme să asculte „lămuririle“ junimiste. Acum să aștepte succesul la Iași.

Stradele Iașului

Nu este zi să nu primim protestări, plîngeri, asupra stărei stradelor Iașului —Ce vroiți să fie la periferii, în ce hal trebue să se fi aflînd stradele dosnice, dacă de patru luni de zile strada Goliei, pe tot lungul ei, stă în plină dărăpănare.

Actuala administrație comunală, cu misteriosul ei domn Fîntînariu, cu excelentul ei domn Eraclide, crede că tot n-a reușit încă să dee dovezi îndestulătoare, că este administrația cea mai incapabilă din toată țara.

Tîrguri mari ca și tîrguri mici au astă-zi un ideal comun; să aibă strade practicabile și curate. Idealul tocmai invers îl dau domnii Fîntînariu și Eraclide și de aceea nu mai avem strade în Iași.

Ar fi interesant de știut ce fac, cu ce se ocupă, acești doi fruntași edili ai bietului Iași. D. Eraclide, în cale, face impresia că face versuri, sau, dacă nu le face, ie un album, care poartă pe el titulatura: „Poezii romîne“. Cînd îl vezi pe d. Eraclide nu-ți vine să crezi nici că ie ajutor de primar, nici că e autorul unui scurt tratat asupra lui „noi voim votul universal“. Ci din contra, îți face impresia unui om inspirat, gata să versifice, sau a unei reușite epigrame, pe cari nevoile politice au plasat-o ajutor de primar.

Celalalt, d. Fîntînariu, ie mai mult un cavou familiar: sombru și tăcut; cu privirea în pămînt—un barbat, care, dacă l'ai întîlni în Africa, ai jura că ie canibal.

Această pereche desperechiată a fost pusă să conducă destinele acestui oropsit oraș. Ce or fi făcînd ei la primărie nu știm. Că nu fac treabă, se vede din funebra panoramă ce ni-o înfățișază Iașul, se aude din blestemele oamenilor cari se calicesc și ei și copiii lor și vitele lor—căci orașul nu mai are strade, nici drumuri.

Budgetul Comunei arată, însă, că sunt sume alocate, sume considerabile, pentru repararea, refacerea și chiar pentru faceri de strade; ce au devenit acele sume de bani?

Asta ar fi treaba consiliului comunal să cerceteze, Dar acest consiliul ie taman ca vestita comisie profesorală din operetă: aceasta n-a îndrăznit să examineze pe candidat, fiind că el era prinț; iar consiliul nostru de la Iași nu îndrăznește nici el să interpeleze.

De aceea nu este de mirare, că stăm așa cum stăm și iarăși nu este de mirare, că posturile de pompieri și viitorul inspector al poliției, sunt singurile preocupațiuni ale administrației noastre comunale.

Declarațiile senzaționale ale d-lui C. Stoicescu

D. C. Stoicescu, șeful liberalilor disidenți din Prahova, a ținut ieri un discurs la Ploești, în care a făcut destăinuiri foarte senzaționale.

D. Stoicescu a arătat că, pe cînd era ministru al justiției, avusese prilej să ordone arestarea d-lui I. Nădejde, actualul director al **Voinței Nationale,** *la care poliția descoperise documente compromițătoare.*

D. Stoicescu a declarat că are dovezi că la Ploești are ființă un club de anarhiști și că socialiștii din Ploești, adică liberalii de sub șefia d-lui Al. Radovici, vice președintul Camerei, au legături cu cei din străinătate și chiar cu anarhiștii.

Face apel la concursul prietenilor săi, ca împreună, să stîrpească răul.

D. Stoicescu a mai declarat, că de și grav bolnav, a venit să facă aceste declațiuni.

INFRINGEREA d-lui HARET

Conflictul bisericesc întră într'o fază nouă și este aproape a se termina cu înfrîngerea d-lui Haret. Nici moțiunea Senatului și nici imboldul canonomahilor n'a putut schimba atitudinea episcopului de Roman, care devine și mai energică după discursul de la Senat, prin care episcopul a spulberat acuzațiile calomnioase ce i se adusese într'o cestiune atît de importantă și care nu privea de cît partea principală a legii sinodale. Și dintr'un potop de acuzații n'a rămas pentru oamenii cu conștiința demnității de cît convingerea cea mai deplină că regimul a încercat totul ca să și apere o lege rea, dar că n'a reușit întru nimic. Și nu putea reuși, căci adevărul era atît de evident și dreptatea episcopului atît de mare, că sforăitura cu represiunile n'avea alt efect de cît să demaște și mai mult pe autorii unei legi ce a adus atîta perturbare în sufletele credincioșilor.

Ședința de eri a Sinodului este dovada înfrîngerii ministrului, care deși se credea deja c'o episcopie vacantă, totuși în cele din urmă, cu tot sprijinul ce i l dădeau canonofobii, a trebuit să bată în retragere și să primească o soluție de tot depărtată de răsboiul ce părea că este gata a aduce pînă la sfîrșit. Iar soluția nu este de cît recunoașterea dreptății episcopului de Roman și înfrîngerea aceluia, care cu ori ce chip, voise să hărăzească țării și bisericii o lege, în care mai presus de lege și canoane era puterea autorității laice.

Sinodul prin interpretarea ce-a dat legii în ședința de eri, transforma cenzorul în sfat preoțesc așa cum cer întocmirile bisericești și așa cum cum și noi am cerut alături de episcopul Romanului. Dar, nu numai atît. In interpretarea dată de Sinod și la care s'a asociat și d. Haret, se spune că legea se va modifica chiar după această interpretare. Va să zică ministrul care a negat în Senat c'a fost vorba în Sinod de modificarea legii, a trebuit să accepte —și tot în Sinod—că legea se va modifica.

Tot ce s'a petrecut în Sinod este cea mai bună răsplată a episcopului, care n'a putut să se asocieze la o lege rea, cum și a noastră care de la început ne-am făcut datoria, arătînd așa cum se cuvenea și legea și pe autorii ei. Nu mai rămîne acum de cît să se modifice și d. Haret. Ar fi însă a cere prea mult știut fiind că d. Haret nu este la începutul carierei sale.

In urma, însă, a înfrgringerii ce a suferit n'a mai rămas nimic din lege de cît doar iscălitura ministrului din jurul legii, Dar și aci s'au adaos semnăturile membrilor Sinodului, așa că n'are satisfăcută această vanitate.

OAMENI ȘI LUCRURI

O MĂSURĂ BUNĂ

Intr'un oraș din Moldova parchetul a procedat în mod energic, arestînd pe toți vînzătorii unei așa zise reviste,—o publicațiune absolut pornografică: „Scoica“.

Se înțelege, sărmanii vînzători sunt în cazul de față numai victime; adevărații autori ai atentatelor contra bunelor moravuri nu sunt în provincie, ci în Capitală, de unde se împrăștie pretutindeni cu reclama și autoritatea cuvenită, otrava intelectuală sub forma unei reviste ilustrate.

—„Așa dar sunteți de astă dată contra libertății presei“?

Din potrivă: rău cel mare pe care l vedem în marea răspîndire a literaturii pornografice, este tocmai faptul că vatămă literaturii propriu zise, publicisticei aerioase. Ne aflăm într'o epocă de fericită dezvoltare a literaturii originale. Edituri întreprinzătoarea u venit în ajutorul unor literați fecunzi și din această împreunare au izvorît publicațiuni excelente pe tărîmul literaturii. Dar esențialul este ca să nu li se înstrăineze cetitorii și cu deosebire acel contingent mare și entuziast,—tineritul.

Tocmai aceasta face însă pornografia prin nenumăratele-i organe dintre cari, vedem unele afișate cu o îndrăzneață provocare și sub diferite numiri: „Scoica“, „Guriță“, „Fusta“, „Titirezul“, „Gura Lumei“, „Bibiloiul“ și multe altele.

Și ce cuprins în toate aceste! Nu numai pudoarea sau bunele moravuri, dar limba, gramatica, stilul, toate sunt maltratate, ofensate și pălmuite prin o desăvîrșită lipsă de talent și de imaginație. E numai o crasă orgie de echivocuri, stupide, de aluzii fără perdea de apeluri la senzații unice și de îndemnuri lascive lăcute într'un stil de cafenea și un spirit de speluncă.

Ori ce urmă de talent e esclus: nimic din ce nu poate fi accesibil omului, de rînd și mai cu seamă tineritului școlar pe care, în primul loc, se bizuie negustorii de atari pornografii, în speculațiile lor lamentabile,—atentate în contra societății și a scrisului în același timp.

Plăcerea își are rostul ei, legile și trebuințele ei. Vechii heleni au legat de imensitatea și intensitatea „iubirii“, eflorescența sănătoasă a artelor plastice și chiar a literaturii. Dar acestea nu trebuie scoborîte pînă la nivelul tavernelor grecești de astăzi din vr'un port unde vin să se adăpostească mateloții căutători de excitări și toți naufragiații ignoranței nu trebuie abătută expanziunea tinereței; spre căile vițiului și e primejdios a se introduce sau tolera, sub pretextul libertății, o licență de moravuri incompatibilă cu o normală dezvoltare a spiritului și organismului social.

De aceea credem că ci îndatorați a păzi siguranța publică sunt în adevăr chemați a interveni pentru a se pune capăt exceselor literaturii pornografice. In piețele publice se ard gazete ca protestare în contra unor „idei“. Nu s'a văzut însă nicăiri cetățeni indignați arzînd exhibițiuni pornografice, singurele în adevăr primejdioase pentru că nu cuprinde *nici o idee,* afară de acea a perversității sexuale. Și teamă ne este că orgia e comună: că în buzunările multora dintre tinerii liceani cari practică autodafeuri, se găsesc numere din pomenitele reviste. Odată cu „Scoicile“ pornografice se vor ascunde și culbecii intelectualității viițate,—spre triumful bunului simț, al moralei sănătoase și al adevăratei literaturi.

Rodion.

DOUĂZECI DE ANI DE MUNCĂ *)

Intrucît am condus această revistă în cel maĭ lung timp al existenței eĭ de până acuma, răspund cu plăcere cereriĭ ce mi s'a făcut din partea comitetuluĭ revisteĭ, de a încheĭa prin cîteva cuvinte spornica perioadă de 20 de anĭ a revisteĭ ieșene „Arhiva“.

Insemnat ne pare tocmaĭ timpul îndestul de lung, pe care *Arhiva* îl are pînă acuma îndărătul eĭ, ceĭa ce dovedește putere de viață și stăruință necurmată pentru propășirea eĭ.

Este cunoscută caracterizarea cea minunată și în parte foarte nimerită, a luĭ Ioan Creangă asupra poporuluĭ nostru, anume că: „Romînuluĭ e greŭ până se apucă de ceva, că de lăsat se lasă ușor“, de aceĭa trebue să salutăm cu o deosebită mulțumire întreprinderile stăruitoare, și stăruința acelora de a continua și duce la sfîrșit o muncă începută.

Cîte nenumărate reviste aŭ apărut, aŭ închinat steagul de cînd revista *Arhiva* pășește liniștit pe calea eĭ înainte! Pînă acuma din România numaĭ „Convorbirile Literare“ numără o durată maĭ lungă, fiind acuma în al 43-lea an al existenței lor. Dar „Convorbirile Literare“, strămutîndu-se din Iași la Bucureștĭ a doua capitală a țăriĭ rămăsese fără organ de rostire a cugetăriĭ literare și științifice.

In anul 1888 prin stăruințele maĭ ales ale răposatuluĭ profesor Gr. C. Buțureanu s'a inființat în Iași „Societatea Științifică și Literară“ care trebuia să înlocuească societatea „Junimea“ ce era în plină descompunere. In anul 1889 noua societate îșĭ crea un organ pentru publicațiile membrilor ei. Insă în primul an „*Arhiva*“ a avut un caracter maĭ mult științific, critic și istoric de cît literar, după imboldirile întăiuluĭ săŭ președinte, profesorul de geologie și marele învățat Grigore Cobîlcescu, cu toate că nu corespundea întocmaĭ cu statutele societățeĭ care prevedeaŭ două secțiĭ: una științifică și cealaltă literară, adecă cu romane, nuvele, poezii, etc.

In urma retragereĭ luĭ Cobîlcescu, întrînd eŭ în 1891 ca președinte, am început să daŭ un noŭ cuprins organuluĭ societățiĭ *Arhiva*, deschizîndu-ĭ coloanele și părțiĭ curat beletristice, și de atuncĭ pînă acuma *Arhiva* a pastrat acest caracter.

* * *

Mulțĭ din scriitoriĭ noștri ceĭ maĭ de samă aŭ început activitatea lor în coloanele *Arhiveĭ*, așa d-niĭ: I. Tanoviceanu Dr. N. Leon, Dr. Drag. Hurmuzescu, Gh. Ghibănescu, I. Găvănescul, N. Iorga, Bogdan Duică, Th. Roseti, Eduard Gruber, M. Vlădescu, N. Beldiceanu, Vas. C. Buțureanu, Gr. C. Buțureanu, M. Strajan, Teodor T. Burada, I. Boniface-Hétrat, Calistrat Hogaș, Th. Nicolau, Dr. Roșculeț, Ovid Densușianu, Alexandru G. Mavrocordat, Romulus Sevastos, A. C. Cuza, Vespasian Erbiceanu, Th. Speranță, A. Vojen, Emilgar, Gh. Murnu, St. O. Iosif, C. G. Stere, Th. Avr. Aguletti, Const. Ionescu, Th. V. Stefanelli, Gh. Gheorghiu, Consulul rusesc de Giers, etc.; dintre doamne: Riria, Virginia Gruber, Ana Conta-Kernbach, Adela Xenopol, Eugenia Ianculescu de Reus, Iohana Minkvitz, și altele. Uniĭ din eĭ și-aŭ stabilit reputația prin revista ieșană.

Dintre lucrările cele maĭ însemnate notăm acele de geologie, petrografie, mineralogie, naturale etc. ale luĭ Grigore Cobîlcescu, Vas. Buțureanu, Dr. Leon C. Cosmovicĭ, Romulus Sevastos, Th. Nicolau, C. Ionescu; acele de drept ale luĭ I. Tanoviceanu și Vespasian Erbiceanu; acele de arheologie și antropologie ale luĭ Gr. C. Buțureanu, N. Beldiceanu; diferite lucrărĭ de istorie,

*) Articolul acesta pe care ni-l pune la dispoziție ilustrul nostru colaborator va apare în numărul jubilar al „Arhivei“ consacrat aniversării a XX a excelentei reviste ieșane.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

ca ale luĭ Alex. Mavrocordat, I. Tanoviceanu, Ghibănescu, Bogdan Duică, I. G. Sbierea, şi altele.

In ramura literară notăm poeziile de Riria, Ana Conta Kernbach, A. C. Cuza, N. Beldiceanu, St. O. Iosif, Boniface Hétrat, Cornelia din Moldova, şi alţiĭ; ĭar în povestirĭ, descrierĭ, nuvele, s-aŭ deosebit Calistrat Hogaş, Caton Theodorian, D-na Eugenia Ianculescu de Reus, Tib Crudu....

Activitatea *Arhiveĭ* s'a dezvoltat foarte mult pe tărîmul critic, căutînd totdeauna să deie samă în mod obiectiv şi fără nicĭ un atac personal despre diversele lucrărĭ. Stăruim cu deosebire asupra acesteĭ părţĭ critice, căcĭ, din nenorocire, critica în România este înţeleasă maĭ totdeauna ca insultă şi batjocură. Nu se caută a se combate ideile, ci a se defăima persoanele care le-aŭ emis. Ca să dovedească criticul că o părere oare care ştiinţifică nu este justificată se anină de mama şi de tata scriitoruluĭ, precum şi de dînsul, căutînd să scormonească vre-o faptă nepotrivită cu severitatea morală, şi pe acest *argument ştiinţific* se buciumă triumful.

Dacă *Arhiva* a avut şi are un merit în cîmpul criticeĭ este tocmaĭ acela de a fi lasat cu totul la o parte personalităţile, calomniile şi injuriile şi a ţinut să dovedească numaĭ cît netemeinicia părerilor faţă cu adevărul, neconcordanţa formelor faţă cu frumosul şi acea a faptelor faţă cu binele.

Arhiva apoĭ a maĭ adus un serviciŭ prin numeroasele şi însemnatele documente publicate asupra poporuluĭ romîn, din care cele maĭ multe sunt datorite ostenelelor de culegătorĭ I. Tanoviceanu, Gh. Ghibănescu, Th. T. Burada şi alţiĭ.

Nu maĭ puţin *Arhiva* a căutat, atuncĭ cînd se înfăţişa prilejul, a aduce ilustraţiĭ după opere de artă şi monumente istorice, stampe şi reproducerĭ după obiecte vechĭ saŭ inscripţiĭ şi a contribuit cu material pentru istoria artelor prin studiile şi discuţile privitoare la arte: Stefan Popescu, Gavril Muzicescu, T. T. Burada, A. D. Atanasiu, State Dragomir şi alţiĭ.

Colecţiunea de folklor cuprinsă în *Arhiva* maĭ ales în privinţa poeziilor populare a îmbogăţit culegerile cunoscute cu adause însemnate.

Filologia a ocupat un loc de frunte în *Arhiva*, chiar din primul număr cînd H. Tiktin a publicat călăuza ortografieĭ fonetice, după care sistem s'a tot apropiat şi ortografia Academieĭ în diferitele eĭ modificărĭ, precum şi articolele de filologie ale luĭ G. Pascu şi ale altora.

Aşa a lucrat *Arhiva* timp de 20 de anĭ neîntreruptĭ şi lucrarea eĭ nu a rămas fără roade în sinul culturei romîne.

Ea a avut mult de luptat cu scepticismul unora şi cu materializmul altora, dar sporită cu puterĭ nouă şi suflete alese—care înţeleg că maĭ presus de josnicile interese ale prezentuluĭ există ceva care uneşte trecutul cu viitorul—păşeşte înainte plină de nădejde în viitor pe aceiaşĭ cale către adevăr, bine şi frumos.

Iĭ dorim şi maĭ departe viaţă lungă şi spornică.

A. D. Xenopol

Litere-Ştiinţe-Arte

Revistele Bibliotecei.—Iată, ca titlu de document, lista revistelor străine la care e abonată „Biblioteca centrală" a Universităţei de Iaşi:

Annales de chimie et de physique; Annales des sciences naturelles; Annales de l'Ecole Normale sub.; Archives de biologie; Ann. Medicopsychologiques; Archiv für Sozialwissenschaft; Siebenbürgische Landeskunde; Archiv für neuere Sprachen und Litteratur; Slavische Philologie; Archive d'hyqiéne et pathologie; Archivo de Real Instituto-Bacteriologico (portugheză); Bulletin de Corresp. hellénique; Bull. de Dialectologie romane Bull. de la Société mathématique; Berliner philologische Wochenschrift: Byzantinische Zeitschrift; Die schöne Litteratur; Deutsche Litteraturzeitung; Historische Vierteljahreschrift; Hermes (classische Philologie); Indogermanische Forschungen; Iahrbuch für Gesetzgebung im deutschen Reiche; Journal de Physiologie et de Pathologie; Journal des économistes; Kantstudien; Litterarisches Zentralblatt für Deutschland; Nouvelles annales de Mathématiques; Philologus; Preussische Jahrbücher; Romania (Paris); Revue scientifique; Revue des Deux Mondes; Revue des langues romaines; Revue historique; Revue archéologique; Revue internationale de Sociologie; Revista italiana de Sociologia; Revue critique d'histoire; Revue d'Economie politique; Revue des traditions populaires; Revue celtique; Romanische Forschungen; Rev. de l'histoire des Religions; Zeitschrift für Philosophie; Z für romanische Philologie Z. für celtische Phil; Gesamte Staatswissenschaft; International Journal of Ethics; Wörter und Sachen; Dialectologie romane, şi alte cîteva mai puţin importante.

*

Profesorul Flach, de la colegiul de Franţa, şi-a încheiat lunga serie de conferinţe asupra femenismului, abordînd chestiunea dacă trebuie să se acorde femeei drepturi politice. Profesorul răspunde afirmativ,—sub oare-cari condiţiuni.

Intre altele a zis:

„Altă dată incapacitatea femeei era în raport strîns cu instituţiile. Nu dreptul individului predominà, ci acel al colectivităţii, familiei, elanului feodal. Astăzi nu mai este aşa.

Regimului autorităţii i-a urmat acel al libertăţii. S'au proclamat drepturile individului, dar prin o stranie contrazicere, dacă individul-barbat a cucerit toate drepturile, individul-femee a ramas în situaţia de... minoră".

In contra acestei stări de lucruri profesorul Flach are motive de protestare, iar ca soluţiune imediată propune:

„Inţeleg ux regim sub care alegerea deputaţilor să se facă de locuitori competinţi, alegînd dintre semenii lor.

Dar de pe acum mi se părea drept să se acorde libertatea de vot femeilor de la 30 de ani exercitînd vr'o profesiune activă de zece ani, cel puţin apoi femeilor măritate sau văduve, tot de la 30 de ani şi cari au cel puţin trei copii".

*

„In noaptea nunţei" se intitulează o nouă culegere de studii şi articole medicale ale d-lui dr. Eracli Sterian şi apărută în editura librărei Socec.

Talentul de popularizator al d-rului Sterian, directorul „Medicinei populare" e cunoscut din numeroase scrieri anterioare. Asupra nouei lucrări vom reveni mai pe larg.

*

A apărut de sub tipar şi s'a pus în vînzare *„Anuarul Presei Romîne şi al Lumei Politice"* pe anul 1910.

Anul acesta *Anuarul Presei* este o adevărată lucrare monumentală, de aproape 1000 pagini şi cuprinde o materie utilă, bogată, variată şi extrem de interesantă.

Pe lîngă numeroase bucăţi literare, datorite celor mai distinşi scriitor, *Anuarul Presei* cuprinde anul acesta o fidelă recapitulaţie a evenimentelor anului 1909; o statistică a presei din Capitală şi din întreaga ţară cu detaliate explicaţii asupra ori-cărui ziar sau reviste; toate instituţiunile publice din Capitală cu adresele exacte ale funcţionarilor respectivi; adresele exacte ale domnilor senatori şi deputaţi; corpul diplomatic şi consular strein în ţară precum şi corpul diplomatic şi consular romîn, în străinătate; cabinetele ministeriale, preşedinţii Senatului şi Camerei, Primarii Capitalei şi Prefecţii de la 1859—1910; Lumea din provincie cu portete şi note biografice; numeroase articole politice, artistice, teatrale şi sportive; peste 600 clişee, fotografii panouri, planşe etc., reprezentînd diferite personalităţi politice, deputaţi, senatori clerul superior, artişti, ziarişti, vederi etc.

Pentru comercianţi *Anuarul Presei* are anul acesta o deosebită importanţă, de oare-ce a întrodus o anexă comercială, care cuprinde peste 50,000 adrese comerciale exacte şi bine controlate precum şi adresele tuturor fabricelor din Capitală.

Intreagă această bogată materie este cuprinsă într'un elegant volum, frumos broşat şi tipărit, avînd aproape 1000 pagini şi care se vinde cu 5 lei exemplarul la toate librăriile din Capitală şi din ţară.

La comenzile din provincie a se adăoga cîte 50 bani de volum pentru transport.

Administraţia expediază volume contra ramburs.

Pentru comenzi şi ori ce informaţiuni a se adresa direct la administraţia *„Anuarului Presei Romîne şi al Lumei Politice"*, *Bucureşti str. Vasile Lascar 210.*

*

STRUNA ZILEI

PE LIMBA LOR. . . .

Deşi tînăr, fostul director al ziarului nostru e dintre aceia despre care se poate spune că are «deja» un trecut.

Redactorii «Mişcării»

Nici prezent, nici viitor
N'are omu'n proza lor;
Dar, în schimb, fac cunoscut,
Maliţioşii, că-i... trecut!

Informaţii

❑ Partidul conservator-democrat din Putna va ţinea, în ziua de 24 Ianuarie, o întrunire publică la Focşani.

❑ **Activitatea lui don Mitică.**—Pentru a se arăta şefului, că don Mitică, la Iaşi, nu umblă numai în neînţelegeri faţă de şeful local, d. Matei B. Cantacuzino, a ţinut să se prezinte în persoană la Vaslui încunjurat de tot statul său major. Şi a plecat avînd lîngă el pe *Pavăl Michiu*, baron von Crasna, cu şederea în rînd cu Mitică; Malhasovici, căp. Stroja, avocatul Tuduri, şi impetuosul Iancu Stamatiu et quibusdam alii ejusdem farinae, ca să fie înţăles şi Michiu. Ceata lui Mitică a fost prezentată şefului în casa d-lui avocat Filipescu. De şi d. P. P. Carp e în deobşte plictisit de mutrele alegătorilor romîni, a rămas prea încîntat de ciracii d-lui Mitică şi nu s'a ferit să spue verde în faţă că acum înţelege el de ce Mitică resistă aşa de puternic lui monsieur Mathieu, pentru că are o suită aşa de aleasă.

Urmarea; imediat după Vaslui don Mitică s'a dus cu toată cohorta la Tg.-Frumos, în plus era şi Baltă şi au cucerit la moment sufletele alegătorilor frumoşi din tîrg. Pe peronul gării din Tg.-Frumos Baltă istorisise izbînzile politice ale lui don Mitică şi nu pentru întăia oară a folosit clasicile vorbe ale lui Cezar: *Veni, vidi, vici.*

Un fost radical pripăşit prin Trg.-Frumos a zis atunci: sermanii, iată cine sunt *negrii* lui Mathieu!

❑ I. P. S S. Mitropolitul Pimen Georgescu s'a reîntors în localitate cu trenul de azi dimineaţă.

Cu acelaş tren a sosit şi P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul mitropoliei.

❑ Prefectura judeţului a primit o adresă de la ministerul de interne, prin care 'i cere să trimeată ministerului, un tablou de moşiile care aparţin judeţului sau comunelor şi care urmează să fie arendate asociaţiunilor ţărăneşti, constituite legal, şi pe măsură cînd vor expira actualele contraste.

❑ Cele opt calităţi ale fostului „director".

Cu prilejul secret şi misterios al în locuirei „directorului" unui ziar local, cu un comitet anonim, „subalternii"—aşa îşi zic redactorii—încearcă sub formă de articol, să-şi ia un dureros adio de la acela, care, timp de aproape patru luni, a resistat la postul de „director" al ziarului.

Durerosul adio ni se înfăţişează sub forma unei descrieri a vieţei fostului director. Dacă nu este cum-va o autobiografie biografia aceea, ea este, de sigur, opera unui profund cunoscător al simpaticului preopinent, căruia biograful i zice „o figură deosebită".

D'inăuntrul biografiei extragem următoarele opt calităţi: 1) biografiatul este un *tînăr* (eternul beteşug!) despre care se poate spune, că are *deja* un trecut; 2) profesorii de la Universitate i-au prezis loc de frunte printre „semenii" săi (dovadă că profesorii nu sunt buni profeţi); 3) chiar „Opinia" i-a prezis frumoase succese juridice (nici „Opinia" nu i zodieră bună); 4) a fost bursier al Mitropolitului, dar a trebuit să-şi întrerupă studiile la Paris (tot aseminea a fost nevoit să întrerupă şi directoratul la gazetă); 5) asupra înscrierei în partidul liberal a biografiatului, se poate spune, fără *restricţii*, că ea a fost rezultatul unor adînci convingeri *sociologice;* 6) de şi socotit cel mai slab candidat în alegeri a întrunit cele mai multe voturi; 7) în ce priveşte raporturile sale cu *sub-alternii* săi de la gazetă, toţi acei cu cari a *conlucrat împreună*, nu pot de cît să-l iubească şi să-l salute ca pe un adevărat coleg (şeful este dar colegul subalternilor săi).

❑ Oficiantul Stadior N., de la oficiul telegrafic central din Bucureşti, a fost transferat la oficiul telegr, Iaşi în locul d-lui Victor Chiru, care trece la oficiu central din Bucureşti.

❑ Examenele de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor se va începe la 1 Martie viitor.

Din judeţul Iaşi se vor prezenta la acest examen 12 învăţători.

❑ Unele ziare anunţă că d. general Crăiniceanu, ar avea o misiune specială la Paris.

Ştirea este absolut fantastică.

D. general Crăiniceanu a plecat la Paris, însoţind pe fiul d sale, d. sublocotenent Gogu Crăiniceanu, care fiind greu boloav de ochi, trebue să consulte cîte va celebrităţi medicale.

❑ Am anunţat la timp că mai mulţi pensionari ai casei Sf. Spiridon au acţionat în judecată eforia, cerînd restituirea reţinerilor.

Atît tribunalul s. I-a, cît şi s. II-a, au respins acţiunile.

❑ Au fost reîntregraţi în funcţiunile de controlor fiscal d-nii Paul Nanian la administraţia financiară de Romanaţi şi G. Popa Radu la adminstraţia financiară din Bacău.

Au fost lasaţi, în disponibilitate următorii controlori fiscali: d-nii D. Anastasescu, de la Romanaţi, D. Ştefănescu de la Vlaşca şi M. Şeptelici de la Tecuci.

❑ Cetăţenii din strada Morilor, vin din nou să se plîngă contra indolenţei celor de la comună.

De anul trecut de cînd cer să li se repare strada, şi nici o măsură nu s'a luat, cu toate că au intervenit şi în scris şi verbal la gospodăria comunală. Strada se află în aşa hal, că e imposibil să poată circula cine-va pe acolo cu trăsura

❑ D. G. Scobaiu, directorul gimnasiului „Alexandru cel Bun" a obţinut un congediu de o lună de zile.

D-sa va pleca la Paris, şi va fi suplinit de d. Călinescu.

❑ Simbătă 2 Ianuarie A. A L. L. R. R. Principii moştenitori vor pleca la Berlin unde vor sta o săptămînă.

A. S. R. Principele Ferdinand va priprimi din mîna împaratului Germaniei investitura ordinului „Vulturul Negru" cel mai mare ordin al Germaniei şi pe care nu'l posedă de cît foarte puţine persoane.

❑ D Al. Constantinescu, ministrul domeniilor, va veni la Burdujeni, în ziua de 2 Ianuarie, spre a alege locul pe care va fi clădit abatoriul, prevăzut în noua convenţie cu Austria.

❑ Femeea Safta Grădinaru din str. Dragoş, la care poliţia de siguranţă a descoperit un mare număr de obiecte de valoare, aparţinînd lui N. Ghika, a fost pusă în libertate, negăsindu-se nici o vină în contra ei, cum că acele obiecte ar fi fost furate.

Să aşteaptă se zice, sosirea d-nei Tereza Ghika din Kişinău, singura moştenitoare a lui N. Ghika, pentru a fi pusă în posesiunea obiectelor găsite.

❑ Un mare număr de comercianţi din Botoşani au cerut printr'o petiţie, de a lega acel oraş prin fir telefonic cu Bucureştii, prin Iaşi-Galaţi.

❑ M S. Regele a semnat decretul prin care se fac, cu ocazia sfintelor sărbători, graţieri, reduceri şi comutări de pedepse. Au fost graţiaţi 38 de condamnaţi: s'au redus pedepsele la 59 iar la 22 condamnaţi s'a comutat osînda muncei silnice pe viaţă la cîte 40 ani şi 30 ani.

Intre cei cărora li s'a comutat osînda muncii silnice pe viaţă la 40 ani sunt şi unii cunoscuţi bandiţi Enache Marcu, de la penitenciarul Slănic, şi Stan Ion Sava, de la penitenciarul Ocnele Mari.

❑ Odată cu raportul general, pe care îl înaintează directorii de şcoale primare, revizoratului şcolar, vor trebui să trimită şi următoarele ştiinţe:

1. Numărul elevilor ce au urmat regulat în şcoală; 2. Cîţi din ei au pus la economie; 3. Suma totală depusă de elevi; 4. Suma în lei întregi depusă la Cassa de Depuneri; 5. Numărul libretelor elevilor depunători; 6. Sumele mai mici de un leu înapoiate la direcţie; 8. Numărul libretelor eliberate absolvenţilor sau permutaţilor. 9. Suma înaintată Casei Şcoalelor în caz cînd a fost, cu No. raportului cu care s'a înaintat; 10. Numărul libretelor rămase în păstrarea direcţiei din acel an şi din anii precedenţi.

❑ Din Hărlău ni se comunică că în Cotnari a fost prinsă de jandarmi, o bandă de hoţi, care au comis numeroase furturi. Banda a fost înaintată parchetului.

❑ Autorităţile din Dorohoi au cerut poliţiei noastre urmărirea şi prinderea unor indivizi, care au sevîrşit un însemnat furt la giuvaergiul Isak Kaufman din acel oraş

❑ Ministerul de interne primind reclamaţiuni asupra modului cum se face serviciul de pază în timpul nopţii, în comunele rurale, a trimes prefecturei judeţului un ordin, prin care-i comunică să ia măsuri pe viitor în această privinţă. Tot odată cere ca să pună în vedere administratorilor de plăşi ca în viitor funcţionarii din comuni să fie scutiţi de serviciul de strajă.

❑ Ministerul de finanţe a intervenit pe lîngă prefectura judeţului ca să dea ordin primarilor din comunele rurale, că ori de cîte ori li se vor cere autorizaţiuni pentru deschiderea de depozite de vinuri, să admită aceste cereri.

❑ Harnicii învăţători Adam Hodoreanu, Teodorescu Coşula şi Nifon Ivănuşi, din Dorohoi, au început a scoate o revistă ţărănească „Ţaranul Romîn".

Am primit pînă acum 2 numere, din a căror cuprins cetim inima bună şi caldă, ce pun dascalii noştri întru înalţarea culturei la ţară. Ne place să vedem pe învăţătorii noştri brăzdînd cuminte ogorul culturei neamului. Gîndul bun şi munca cinstită vor da roade bune. In scrisoarea ce întovărăşeşte trimiterea revistei cetim programul celor 3 redactori: „Noi credem că prin cetirea acestei foi în fie-care sat s'ar cîştiga mai mult de cît *din cercurile culturale, care pînă azi au dat prea slabe rezultate din multe cauze.*

Ca confrate în ziaristică noi dorim „Ţaranului Romîn" tot sporul ca brazdarea la ţară să se facă cuminte şi sănătos şi să trăiască mulţi ani.

❑ **DE SANCTIS IN IASI.**—Celebrul artist dramatic *de Sanctis* va da 2 reprezentaţiuni la Teatrul Naţional din Iaşi întovărăşit fiind de întreaga sa trupă de care ziarele parisiene şi londoneze vorbesc atît de bine.

La 14 Ianuarie va reprezenta ultima şi faimoasa lucrare a lui Victorien Sardou **„L'affaire des Poissons"** comedie istorică în 5 acte, concernînd epoca lui Ludovic 14-lea. *Celebrul artist va aduce toate decorurile sale care sunt de o rară frumuseţă.* Parcul de la Versailles. palatul lui Ludovic al 14 se vor vedea în acea seară pe scena teatrului nostru din Iaşi. La 15 Ianuarie se va reprezenta piesa în care marele artist obţine cel mai extraordinar succes, creaţiunea sa, **„La Rabouilleuse"** (Colonelul Brideau) în 4 acte după un roman de Balzac.

Biletele pentru aceste atrăgătoare şi foarte interesante spectacole ale celebrului artist se află la agenţia teatrală „THALIA" (Maximovici)

❑ Serbarea pomului şi a stelei de Crăciun de la cercul didactic, va fi foarte animată. S'au înscris peste 60 de membri, cari vor veni cu copii pentru a lua parte la împărţirea cadourilor. Toţi şi-au dat întîlnire pentru ziua de Luni 28 Decembrie, orele 3 p. m, în saloanele cercului.

❑ La compania mobilă a jandarmilor rurali s'a început examinarea jandarmilor ce urmează a fi trimişi în judeţe.

Se ştie că toţi jandarmii rurali din ţară trec cursurile acestei şcoale în serii de cîte 100—200. Aceasta este a 7 a serie.

❑ Toate şcoalele din localitate, primare şi secundare, au luat vacanţă astăzi în vederea sărbătorilor Crăciunului şi anului nou.

❑ La Magazinul de ferărie Louis Hönik strada de Sus No. 147, peste drum de poarta Spitalului Sf. Spridon, a sosit, un mare transport de Coks şi Antracit calitatea cea mai bună, şi s'a pus în vînzare cu Lei 65 tona, trimes la domiciliu; greutatea garantată.

❑ Direcţiunea generală a căilor ferate a fost autorizată să sporească iluminatul electric din hala de montaj a locomotivelor de la atelierele din gara Iaşi.

DIVERSE

— In seara de 15 Ianuarie, va avea loc în Bîrlad, o frumoasă reprezentaţie dramatică-muzicală, organizată, de distinsul profesor Hinke. Va da concursul şi admirabilul cor condus de maestrul Hinke.

— In comuna Mogoşeşti s'a declarat epidemia de scarlatină. S'au luat măsuri de combatere.

— Locuitorii din Burdujeni au hotărît înfiinţarea unei societăţi, pentru exploatarea carierilor de piatră şi prundiş.

CURA CEA MAI RATIONALA DE Unt de Peşte pentru copii şi adulţi

e constatat, numai acesa cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI** — **Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

— **Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs** —

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

Ultime informații

❑ *Liberalii au hotărît să înființeze un partid țărănesc. In acest scop, direcțiunile băncilor populare au fost autorizate să înființeze comitete în fie-care comună, care comitete se vor compune din învățător, preut și un fruntaș. Comitetele acestea din toate comunele se vor întruni în capitala de județ și apoi în congres general la București.*

❑ *Un viu schimb de reproșuri a avut loc în tren, între d. Deșliu, nenorocitul candidat conservator și d. Take Protopopescu.*

D. Deșliu a reproșat d-lui Protopopescu, că poliția n'a lucrat cu toată inima.

❑ D. Take Ionescu va pleca Sîmbătă la Viena, de unde se va întoarce peste cinci zile.

❑ D. C. Pavli, propietarul moșiei Tabăra, jud. Iași, a oferit spre cumpărare această moșie casei rurale, cerînd 1000 lei pe hectar.

❑ D. Vintilă Brătianu se află astă-zi la o moșie din județul Iași, pe care voește s'o cumpere casa rurală

❑ Se știe că la o consfătuire a farmaciștilor din Iași cu membrii Camerei de Comerț, ținută acum o lună, s'a hotărît să se accepte propunerea Camerei de comerț din Pitești, de a înființa o fabrică de sticlării, care ar fi de mare folos pentru sticlele și borcanele de cari au nevoe farmaciștii.

S'a și format o societate anonimă sub denumirea „Sticlăria generală romînă", care eliberează acțiuni de câte 100 lei.

Reprezentantul societății, d. Rădulescu din Pitești, a fost ieri în Iași și a avut convorbiri cu domnii Șerban și Jellea.

La Iași acțiunile au fost depuse la cassa Wachtel, reprezentanta Băncei Generale Romîne.

❑ **De la cercul didactic.**—D-na Maria C. Buțureanu a ținut aseară ultima comunicare asupra felului cum și a petrecut un concediu la Lauzanne, în Elveția. Ultima parte a fost cu referință la călătoriile întreprinse prin Elveția, Italia și Paris.

Membrii cercului au mulțumit călduros d-nei Buțurennu de frumoasele comunicări făcute.

S'a hotărît ca asemenea ședințe să continue și după serbători tot Marția, însă de la 4 jum. în jos, cînd vor face alți membri comunicări cercului.

❑ Rezultatul alegerii de balotaj din București a produs și în Huși o îndoită manifestare. Junimiștii erau așa de siguri de izbînda lui M. Deșliu, că erau cu toții strînși la berăria otelului Botez așteptînd rezultatul. Se pregătise șampanie și chef năstrușnic. Ba și glumele le curgeau pe sama democraților de oarece se știe că la Huși junimiștii se cred mai tari ca democrații socotind situația după colegiul I de Senat în special, unde ei numără 39 de prieteni, iar democrații ceva mai puțin.

Care nu le-a fost decepția, cînd a venit telegrama cu rezultatul. A rămas șampania nedestupată și s'au împrăștiat ca puii de pătîrniche ducîndu-se fiecare pe la casele sale, dondănind și bondănind. Cîte înjurături n'au capatat atunci fruntașii junimiști de la apelpisiții lor ciraci din Huși, asta fiindu le specialitatea.

La clubul democrat s'a serbat victoria pănă noaptea tărziu.

❑ D. Cioran va fi numit director al Băncei Naționale din București în locul d-lui Comșa, al cărui mandat expiră la 1Ianuarie.

❑ Aflăm că în urma furturilor ce de cît-va timp au început iarăși să se comită în trenuri, direcția generală a poliției de siguranță, a dispus de a face razii prin trenurile, mai ales care circulă noaptea.

❑ Consiliul de miniștri a autorizat direcția căilor ferate să execute în regie lucrările de alimentarea cu apă, din conductele primăriei Iași, la atelierul Frumoasa din depozitul stațiunei Iași. Lucrările se vor face în limita sumei de 9,000 lei.

❑ D. Lalu a contestat din lista alegătorilor colegiului I de Tutova pe d. Vasile Bălășescu, prezidentul tribunalui lui acelui județ.

Contestația se va judeca în ziua de 9 Ianuarie.

❑ Am spus că între epitropia casei Sf. Spiridon și d. docent dr. Brăiescu s'a încheiat un contract, prin care d. Brăiescu este angajat medic al băilor de hidroterapie de la Slănic pe timp de trei ani.

D. Brăiescu va primi 1,200 lei onorar pe sesiune și în caz de reziliere i se vor plăti 40,000 lei daune.

❑ Domnii Iulian Teodorescu și Gr. Demetrescu, au fost trași la sorți ca asesori la Curtea cu juri din Iași.

❑ Mercuri 20 Decembrie, cu ocazia încetărei cursurilor, la școala Mihail Kogălniceanu a avut loc obicinuita serbare a Stelei cu producțiuni muzicale, recitări de poezii și distribuire de haine și încălțăminte școlarilor saraci.

Obiectele au fost procurate din contribuțiile benovale ale părinților cu dare de mînă. Cităm: d. căp. C. Catargi (20 lei) Botez efor (20), Eugen Miclescu (15), Matasariu, 10 l. căp D. Gherculescu (10), căp. G Corjescu (10), prof. dr. Leon Cosmovici (8), Z. Handoca, P. Michiu, păr. Scutariu, căp. M. Protopopescu, E. Brül, Iulian Teodorescu și col. Rennescu cîte (5 lei) col. Tarnoschi, Fain, I Cordoneanu, N. Oh', Stoian, Clementian, Andronic, N. Bogza și Anton Popovici cîte 2 lei, în total s'a strins 147 lei din care s'a îmbracat 20 copii saraci.

❑ D. general D. Costescu, comandantul brigăzei a 9 de infanterie, a fost numit director superior al infanteriei la ministerul de războiu.

D. colonel A. Saegiu a fost numit comandant al brizei a 9-a Ploești.

❑ Ni se comunică din București că d. Ionel Brătianu, se află pe deplin îndreptat.

Medicii au opinat că d-sa poate să suporte acum o călătorie mai lungă.

Peste cîte-va zile, d-sa va pleca în sudul Franței, unde va sta vre-o trei săptămîni, spre a'și recapata forțele pierdute.

❑ Apelul ministrului domeniilor în contra sentinței trib. Neamț, referitoare la condemnarea d-lui Al. Șoarec la 15 mii lei amendă, pentru fraude silvice, se va judeca la 16 Ianuarie la secția II a a Curței.

❑ Poliția din Huși și-a perdut cu desăvîrșire capul, mai ales de cînd prefectul Corbescu, fiind ocupat mereu în București, se interesează prea puțin de județul nostru.

Constatăm cu regret că Librăria Națioală a devenit un centru de cultură pentru pregătirea atentatelor la libertatea presei, libertate garantată prin constituție.

In adevăr în această librărie în ziua de 20 Decembrie 1909, se pregătește atentatul contra ziarului „Adevărul", de către polițaiul Theodoru de origină bulgar și secretar al partidului național romîn a d-lui Iorga, din Huși, de faimosul trubadur Codreanu Acest atentat se face în gara Huși unde însărcinatul lor, Andronicescu, fost ajut. comandant de serjenți, în prezent agent secret, isbutește prin doi pumni a zăpăci vînzătorul (un copil), confiscîndu-i pachetul cu „Adevărul", alergînd în urmă la librăria Națională să comunice reușita celor de mai sus.

Iată modul cum înțelege poliția din Huși să păzească ordinea, respectul legilor și al libertății presei garantate prin constituție.

❑ Mîne Joi, 24 Decembrie, începe programul nou al teatrului Cinematografic din sala Circului Sidoli. Printre sujetele noua se află și ceremoniile înmormîntărei def. Leopold II, regele Belgiei, precis înregistrate de aparatele cinematografice. Intregul cortegiu funebru, reprezentanții și principii țărilor străine, cari au asistat la aceste ceremonii, printre cari se afla și A. S. R. Principele Ferdinand al Romîniei, clerul, magistrații, armata, imensa mulțime care au condus la ultimul lăcaș pe rzgele-cetățean, ne sunt cu desăvîrșire fidel redate.

Tot în acest program vom vedea întrarea solemnă în Bruxelles a noului Rege Albert; orașul Bruxelles e în sărbătoare și cel mai mare entuziasm domnește în toate straturile.

Frumoase vederi din Italia, golful Salerno și împrejurimile sale fermecătoare, cuirasatul—Școală Ibis, o pariziaoă criminală, Carmen cu acompaniamentul orchestrei din opera cu același nume, Sinuciderea, o afacere foarte rentabilă, comedie, O petrecanie a lui Max Linder la Maxim, Văduva și pretendenții, Banditul Romeo, o parodie la Romeo și Julieta și alte sujete admirabile sunt întrupate în programul actual, care începe mîine Joi 24 Decembrie a. c.

In toate trei zilele serbătorilor de Crăciun vor fi date matineuri și reprezentații serale. In fie care zi vor fi introduse foarte multe sujete noue.

❑ *Rugăm pe abonații noștri, care nu primesc ziarul regulat, să comunice printr'o carte postală administrației ziarului, spre a face cercetări și a lua măsuri în consecință.*

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 23 Decembrie

In afacerea atentatului

București.—Poliția a arestat ieri pe un oarecare Ilie Vasilescu, din strada Pandele Dinu No. 38, lăcătuș de meserie, bănuit că ar fi avut întinse legături cu atentatorul Stoianescu—Stoian.

S'a făcut o percheziție la domiciliul lui Vasilescu și apoi a fost trimes la parchet. D. judecător de instrucție Popovici, dela cab. 4, cercetează.

E probabil că azi se va confirma mandatul lui Vasilescu.

Răspunsul d-lui Gherea

București.—D. Gherea publică în „Adevărul de astă zi o scrisoare, ca răspuns la scrisoarea d-lui G. Ibrăileanu, publicată în „Viitorul".

O nouă arestare

București.—Poliția continuă cu cercetările și percheziațiile.

Azi dimineață, poliția a arestat pe tănăra Mina Neuwirth, în etate de 17 ani, care a părut suspectă poliției.

Asupra legei sanitare

București.— D. dr. Leonte fiind interviewat asupra proectului de reformă sanitară a declarat că are toată convingerea că reforma nu se va putea face, de oare-ce, între altele, ea costă prea scump.

Intrunirea meseriașilor

București.—Aseară a avut loc la clubul meseriașilor o întrunire a tuturor președinților societăților din Capitală.

S'a discutat asupra situației ce se crează societăților și meseriașilor prin legea asupra asociațiilor.

S'a hotărît ca să se intervie pentru a se amîna punerea în aplicare a noului legi și în acelaș timp să se înainteze un memoriu, în acest senz, președinților corpurilor legiuitoare și guvernului.

După sărbători, se vor organiza întruniri de protestare în toate orașele țărei.

D. V. Brătianu și funcționarii

București.—D. V. Brătianu a cerut să i se presinte un tablou de toți funcționarii cari au fost Duminică la vot, la alegerea de balotaj.

De sigur că d-sa are intenția să persecute pe acei funcționari bănuiți că de și au fost la alegere, n'au votat pe d. Deșliu candidatul junimist susținut de guvern.

Dezolarea carpiștilor

București.—Carpiștii au devenit foarte dezolați în ultimul timp.

In timp ce cîți va din ei propun să se activeze campania de răsturnare a guvernului cei mai mulți s'au opus și au fost de părere ca să amîie campania.

Accidentul unui aviator

Bordeaux.—In decursul experienților de aviațiune care se fac la Aerodromul din Croix, astăzi pe la orele 3 după amiază, contele Lagrange, cunoscutul aviator, a căzut și rămas mort pe loc.

Situația în Grecia

Atena. — Mare senzație a provocat știrea despre reintrarea în armată a prinților regali. Se mai anunță că ei își vor face serviciul ca aghiotanți ai regelui.

Circulă svonul despre o apropiată demisie a cabinetului Mavromichalis.

*

Paris.—In cercurile politice de aci se urmărește cu mult interes evenementele din Atena. Se menține svonul că regele Greciei va abdica.

Regele George a declarat corespondentului din Atena al ziarului „Liberté", în această privință, următoarele: „Voi abdica numai atunci cînd voi fi încredințat că aceasta va fi în folosul poporului meu. Pînă acuma însă nu sunt convins despre acest lucru".

Un atentat anarchist

Paris, 21 (telegramă din Madrid).—Două bombe au explodat la Saragosa, una la intrarea catedralei și a doua lîngă ușa unei alte biserici.

Victime omenești din fericire nu sunt. Numai ușile și ferestrele ambelor sfinte locașuri au fost sfărîmate.

In afacerea Gouin

Paris.—Judele de instrucție a anchetat azi dimineață și reținut la parchet, pe soldatul Graby, din garnizoana Melun, care e compromis în afacerea Gouin. Pe la 15 Decembrie trecut a fost găsit pe calea ferată lîngă Brunoy, în apropiere de Paris, cadavrul mutilat al d-nei Gouin, văduva fostului guvernator al Băncei de Franța.

Judele a anchetat apoi pe soldatul Surkome, care și el e implicat în această afacere de asasinat. Ambii au mărturisit că au omorît pe d-na Gouin spre a o jefui.

*

Bordeaux. — Aviatorul Delagrange, a eșit din aerodrom cu aparatul său pe la ora 2 și 45 după amiază, și s'a înalțat în aer. Aviatorul se întorcea pentru a treia oară spre punctul de plecare, cînd un vînt puternic începu a bate. Aripa atingă a aeroplanului se aplecă în mod brusc; aviatorul mișcă repede și aripa dreaptă, dar vîntul era prea puternic și trînti aparatul jos de la o înălțime de 20 metri. Delagrange căzu peste cap și remase mort pe loc.

O cameră mobilată

De închiriat, strada Ștefan cel Mare No. 30.

A se adresa la această adresă.

La Magazinul de Fererie

LOUIS HÖNIG

Strada de Sus 147, peste drum de **poarta Spitalului Sf. Spiridon**

a sosit un mare transport de

Coks și Antracit

Calitatea cea mai bună din toate existente.

Prețul *Lei 65 tona*, trimes la domiciliu.

Greutatea garantată

In acest magazin se mai găsesc toate articolele de fererie, și mașini agricole, cu prețurile cele mai convenabile.

BUCUREȘTI

Hotel „UNION"

— STRADA REGALA 6 —

Situat în apropiere de toate autoritățile și centrul comercial.

Camere începînd de la 2 lei. Hotelul a fost luat sub conducerea d lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iași și înzestrat cu tot confortul necesar.

90 camere complect reînoite și frumos aranjate.

Lumină electrică.—Tramvai în fața hotelului.—Telefon.

Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieșenilor în special precum și a tuturor pasagerilor din Moldova.

Cafene și restaurant

Marea Prezicătoare

a trecutului, prezentului și viitorului

ELISABETA GORCEA

Din străinătate, s-a stabilit în **strada Petru Rareș No. 15** *(în dosul poștei centrale) pentru timpul sărbătorilor.*

Specială și neîntrecută în arta ghicitului.

Vizitatorii să nu-și dea părere rea, pănă a nu vizita și a se convinge de adevăr.

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp 5—Iași

Mărfurile aduse de Magazinul „La Vultur" cu ocazia sărbătorilor, întrec orice așteptare.

Lucruri de mînă în cele mai noui serii ca: Hardanger, Nordisch, Madeira terminate și netermiate precum și articole desenate pe olandă suut expuse vederei în Magazinul

„LA VULTUR"

și le vinde cum a anunțat, mai ieften ca ori unde.

Poftiți, dar, acum cît timp asortimentul e complect „La Vultur".

MAGAZINUL

de

Coloniale, delicatese și băuturi fine

I. ERMACOV

Iași,—Piața Unirei

Recomandă onor. Public și numeroasei sale clientele cu ocazia sărbătorilor, complectul său asortiment de mărfuri, toate proaspete și de cele mai superioare calități.

MAGASINUL CENTRAL

GH. ALEXIADIS

STR. GOLIA 48

Aducem la cunoștința numeroasei noastre clientete ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale și Dilicatese din str. Golia și Piața Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.

Se primesc comenzi, serviciurile grat's la domiciliu de la 10 lei în sus.

Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,

Avînd în deposit:

Licheuri străine și indigene și tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.

Exposiție diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.

Prețuri Moderate

7 lei decalitru vin negru vechiu Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.

C. D. Buznea. Iași, str. Calarași 1

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar și secundar.

V. EMIL. *Profesor Str. Arcu 13.*

GRILLAGES
GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 20 places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

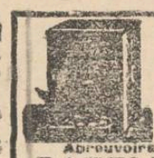

PONDOIR
déposé
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.
Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Preţurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel priu str. Palat

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa IIa Loteriei VII
s'au pus în vânzare

Tragerea la
la 11 şi 12 Ianuarie 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de
Lei 70,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa
sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 904 Vineri 25 Decembrie 1909

BISERICA LUI ISUS

Mîine în cîntări și slave biserica creștină ortodoxă vestește lumei nașterea Mîntuitorului Isus, zis și Emanoil, adică cu noi iaste Domnezeu. Figură de pace și de liniște, Isus a venit să îndrepte legea lui Moisi, iar nu s-o strice și să adune oile rătăcite ale casei lui Istrael.

Intărindu-și și zidindu-și biserica pe piatra credinței, a lăsat sie-și ca urmași pe Apostoli, care să meargă în lume și să propoveduiască cuvîntul adevărului, botezînd în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh.

Apostolii au urmat neștirbit poronca stăpînului lor, Vlădica lor Isus, și după putere au dus cuvîntul Domnului și la *gentili*.

Urmașii Apostolilor au fost Episcopii, cărora li s'a dat deplinătatea puterilor în biserică de a-o dirigui sufletește și materialicește.

De 1910 ani biserica așa întocmită de întemeietorul ei Isus a mers și toată diversiunea făcută, a fost urmarea neînțelegerilor dintre conducătorii bisericei, nu de la turma diriguită.

Ni era dat să vedem în biserica noastră națională perfecta unitate de vederi, urmarea întocmirei unitare a legilor noastre organice în biserică.

Așezată biserica noastră națională pe acea credință adîncă a strămoșilor noștri, cari au dat bisericei o mare parte din avutul lor pămîntesc pentru a-și cuceri moșia împărăției cerurilor, ea își serbătorea prazniceile împărătești cu acea liniște sufletească, rod al statornicei credinți în D-zeu.

Iată că de astă-dată lupul întră în staul și pacea și liniștea din biserică fu surpată. De jumătate de an de zile asistăm la o frămîntare fără seamăn în lăuntrul bisericei noastre. Plecat dintr'un motiv de modernizare în administrația materială a bisericei, legiuitorul străin de întocmirea de duh a bisericei a trecut marginile și fără a culege asentimentul unanim al chiriarhilor a adus vrajba dintre conducătorii bisericei noastre, și a produs în țară acea neliniște sufletească, care nu era răstîrngerea unei slăbăciuni personale a unui pastor înstrăinat de turmă, ci era izvorîtă din zdruncinarea temeliilor de duh ale bisericei.

Cei rătăciți cu duhul se treceau ușor asupra faptului; oameni rupți cu credința de la sinul bisericei luau neliniștea ca o simplă sfadă între popi, iar legiuirile bisericești luate în batae de joc de cei chemați să le apere. Sarmanele canoane au fost întortochiate, torturate și puse în serviciul unei cauze nedrepte. Tendința aceasta de a dovedi ori-ce cu textele canoanelor numai să salveze aparențele pot aduce discredit celor sfinte.

Iar cînd biserica era chemată ca în cîntări și rugi să proslăvească nașterea mîntuitorului, biserica noastră era în stare de turburare, de neliniște. Țara dorește progresul și în biserică, dar cu respectarea tuturor formelor legale. Biserica în sine e factor de progres, întru cît are la bază propoveduirea adevărului, pentru care au fost trimeși Apostolii în lume. Ce zbucium pe biserica noastră, cînd tocmai în urmărirea unui adevăr se întunecă alt adevăr mai mare, mai luminos, mai sfînt.

Iată însă, că din ceata chiriarhilor întunecați la cuvinte și orbiți de lumina adevărului falș, se desprinde figura luminoasă și mistică a chiriarhului de Roman, figură măreață din povești și tare pe credința apostolatului adevărului tradițional, și cu riscul demnităților vremelnice legate de Episcopat, se scoală și protestează umbra falsului adevăr.

Dornici de dragoste și frăție în biserică avem credință, că la pragul noului an bisericesc, se va readuce liniștea dorită, pentru bunul mers al trebilor sufletești din fericitul de D-zeu Regat al Romîniei.

Gh. Ghibănescu.

Mihail Eminescu

— Personalitatea lui artistică —

Personalitatea artistică a unuĭ scriitor stă în felul luĭ de a gîndi, a simți și a se manifesta.

Din punct de vedere al gîndiriĭ și simțiriĭ, Eminescu a fost *sceptic* și *pesimist*. Sufletește dînsul a fost izolat de oameni. Lipsit de toate iluziile și credințele false de care este îmbuibată mintea celor maĭ mulți dintre semeniĭ săĭ trupești, el avea în vedere marele adevăr că „simburile vieții este egoismul, și haina luĭ minciuna". Și cînd aĭ asemenea convingeri, este firesc să nu te maĭ încrezĭ în oameni. „Eștĭ veșnic singur, cînd eștĭ împreună cu aceĭ ce nu simțesc la fel cu tine".

Iar dacă sufletul tău este setos de iubire; durerea de care veĭ fi coprins din cauza înfrînăreĭ acesteĭ dorinți la care te constrînge scepticismul, este imensă. „A nu iubi — spune dînsul în *Geniŭ pustiŭ*—nu e nimica; *a nu putea* iubi, este grozav".

Se va fi datorind oare acesteĭ simțirĭ concentrate în sufletul luĭ, veșnica sbuciumare în care se găsea poetul și care l'a făcut să scrie unuĭ prietin al săŭ „într'un pustiŭ să fiŭ și nu mi-aș putea regăsi liniștea"? Poate că da.

Pe de o parte setea de iubire, contrariată de îndoială, iar pe de alta, tendința la acțiune, nimicită îndată de tristul adevăr că este zadarnică orĭ ce luptă, că omul este prin firea luĭ predestinat nenorociriĭ și că, la urma urmeĭ, „vis al morțeĭ eterne e visul lumeĭ întregĭ". Acestea sunt cele două trăsăturĭ caracteristice sufletuluĭ chinuit al îndureratuluĭ poet.

Impresia de adîncă tristețe ce produce citirea poeziilor și nuvelelor luĭ Eminescu, îșĭ are decĭ o explicare destul de logică. El ne evidențiază niște adevăruri triste, privitoare la omenirea și la viața ce toțĭ suntem osindițĭ s'o trăim. Poate că le știeam deja, poate că aŭ fost cunoscute de miĭ și miĭ de anĭ; dar felul cum le-a exprimat dînsul, *forma* în care și-a turnat gîndirea și simțirea este cu totul nouă în literatura noastră. In cîte felurĭ nu se poate exprima o idee? Sub cîte forme nu se poate spune un adevăr? Meritul artistuluĭ este de a ști *să aleagă* pe cea maĭ estetică și emoționantă. Este un adevăr banal, că această calitate este *înăscută*.

Ca orĭ ce mare poet, Eminescu și-a îmbrăcat adînca-ĭ gîndire în imaginĭ. Bogata luĭ imaginație era caracterizată prin *eleganță*, *gingășie* și *plasticitate*, adecă puterea de a zugrăvi așa fel, în cît să-ți producă iluzia complectă a realității. O notă personală a sa este și marea calitate de a descrie stărĭ și ideĭ abstracte, prin imaginĭ concrete și lucrurĭ concrete, prin imaginĭ abstracte. Imaginația luĭ Eminescu era *bogată*, fără a fi prolixă. In descrierĭ dînsul păstrează o remarcabilă *sobrietate*; iar în exprimarea gîndiriĭ o uimitoare *concizie*.

Poate că și această imaginație bogată a luĭ Eminescu a contribuit întru cîtva să-l facă să se simtă și maĭ nenorocit. Căcĭ dînsul și-a creat o lume fericită dar, din nenorocire *fictivă*, deosebită prin urmare cu totul de cea reală. Și ce oare este maĭ dureros, de cît contrastul dintre vis și realitate? „Ah! cine ar maĭ vrea să trăiască, cînd i s'ar spune de mic încă în loc de poveștĭ, adevărata stare de lucrurĭ în care va intra?"

Insă cauza de căpitenie a durerilor luĭ sufletești a stat în propria luĭ simțire, care vibra la cea maĭ inperceptibilă atingere cu realitatea. Iar viața contemplativă, ce ne recomandă poetul în *glossă*, nu i-a fost oare suparată și de această rafinată emotivitate? In tocmaĭ după cum un om ale căruĭ cărnurĭ sunt lipsite de pătura protectoare a epidermeĭ, evită atingerea cu orĭ ce corp străin; tot astfel și cel al căruĭ simțire este de o delicateță bolnăvicioasă, se ferește cît se poate maĭ mult de contactul cu lumea externă, care-l rînește, cu voe saŭ fără voe, la fie-care pas.

Neaparat că acele poveți ale poetuluĭ aŭ fost întemeiate și pe trista convingere, că orĭ ce încercare a noastră de a îndrepta omenirea este de prisos, căcĭ „Lumea-ĭ cum este, și ca dînsa suntem noĭ".

O calitate ce se observă rar la poețĭ, este *lipsa de artificialitate*. Și dacă dînșiĭ mărturisesc adesea cele ce gîndesc; în schimb, poate rar exprimă ceea ce simt. De aceia versurile lor ne lasă nepăsătorĭ, căcĭ vedem că „dorurile viĭ și patimile multe", pe care se încearcă să ni le exprime, *nu* le-a frămîntat inima, după cum dînșiĭ voesc a ne face să credem. *Sinceritatea* ce se desprinde din scrierile literare ale luĭ Eminescu, este o calitate prețioasă, fiind că e foarte rară.

Un artist este cu atît maĭ mare, cu cît primește maĭ puțin de la lumea din afară și dă maĭ mult de la sine. Ceea ce a primit Eminescu sunt unele ideĭ ce le-a dobîndit prin enorma luĭ citire și impresiile ce i-a sugerat gîndurĭ ale luĭ propriĭ pe care, mulțumită bogateĭ luĭ imaginațiĭ, el le-a exprimat în fermecătoare imaginĭ. Adînca luĭ simțire le-a însuflețit, le-a dat viață, le-a dat în sfîrșit putința de a ne mișca profund și a ne face ca și noĭ, la rîndul nostru, să vibrăm zdruncinațĭ de emoțiĭ la fel cu cele de care a fost coprins poetul care le-a exprimat. Intocmaĭ după cum marșul funebru al luĭ *Chopin* saŭ acele din simfonia *Eroica* al luĭ *Beethoven* ne fac să ne cutremurăm de durere; tot astfel simțirea caldă exprimată într'unele dintre poeziile luĭ Eminescu, ne înduioșază, ne face să plîngem durerea poetuluĭ și poate că, prin reflex, adesea propria noastră durere.

Insemnătatea unuĭ literat atîrnă, în primul rînd, de rolul avut în mișcarea literară a întregeĭ lumĭ civilizate; iar în al doilea, de înrîurirea ce a exercitat asupra viețiĭ literare în mersul eĭ evolutiv a poporuluĭ din care face parte. Socotită din acesta al doilea punct de vedere, opera literară a luĭ Eminescu a jucat un rol covîrșitor. Dînsul a dat o formă artistică limbiĭ în care s'a exprimat, înlăturînd neologismele atît de numeroase la poețiĭ premergătorĭ luĭ și servindu-se de termeniĭ ceĭ maĭ aleși, în exprimarea gîndiriĭ sale. Felul înlănțuiriĭ lor este cu totul noŭ. Cadența și ritmul sunt de o *muzicalitate* atît de caracteristică, în cît poțĭ cunoaște o poezie că este de Eminescu, fără să o vezĭ iscălită de dînsul.

Este adevărat că la uniĭ poețĭ, care aŭ trăit în prima jumătate a secoluluĭ trecut, găsim gîndire adîncă; însă este exprimată în mod naiv, care adesea ne face să surîdem. Aceasta nu se observă la Eminescu. De la ivirea luĭ pe orizontul literaturiĭ noastre, poezia romînească a intrat într'o nouă fază —faza maturității—în care ideile se exprimă prin imaginile și cuvintele cele maĭ apropiate și elegante, înlănțuindu-se într'o formă plastică și muzicală.

Eminescu, prin felul săŭ artistic de a-și exprima gîndirea și simțirea într'o formă care pănă la dînsul n'a maĭ fost, a croit un drum noŭ în mersul evolutiv al literaturiĭ noastre. Aceasta face ca renumele luĭ să întunece pe acela al celor cari i-aŭ precedat orĭ i-aŭ fost contimporanĭ, după cum, pe cerul înstelat, un soare noŭ apărut întunecă prin puternica luĭ sclipire lumina aștrilor încunjurătorĭ.

N. Zaharia

Articolul acesta va apare în numărul jubilar al „Arhivei" consacrat aniversării a XX a excelentei reviste iașane

Arestarea poetului Octavian Goga

O telegramă din Budapesta vestește în cîteva cuvinte, aproape de necrezut, că poetul Octavian Goga a fost arestat acolo de către poliția ungurească pe motiv că agită împotriva statului maghiar.

Vestea aceasta, pe cît de laconică pe atît de dureroasă, a produs o vie indignare în toate unghiurile locuite de romîni. Această nouă încercare a îngînfarilor de la Pesta de a înăbuși și maltrata pe toți cei ce au îndrăzneala de a simți romînește, este cea mai eclatantă dovadă despre stările asiatice de prigonire ce se săvîrșesc în țara ungurească sub scutul și pentru ideia statului unitar maghiar. In neputința și trufia lor medievală, ungurii caută să sugrume tot ce nu este unguresc; justiția lor, alcătuită anume pentru interesele lor naționale, lovește cu furie în toți cei ce nu caută adăpost supt ocrotirea marilor panamiști cari în decursul scurtei guvernări de trei ani și-au umplut buzunarele cu milioane stoarse din sudoarea „națiunei".

Netoleranța și nelegiuirile faimoșilor „luptători pentru libertate" (cum le place ungurilor să se numească) și au ajuns culmea. După prigonirile nemai pomenite cărora sunt supuși gazetarii romîni de din colo și cari au făcut să se scandalizeze întreagă opinia publică europeană, după ce se năpustesc chiar asupra femeilor cari își învață copiii să vorbească limba lor maternă, după ce cinci elevi ai seminarului din Sătmar sunt izgoniți de la școală pentru că au vorbit între dînșii romînește; acum vine un oare care procuror, dornic de a se distinge prin opresiune, și arestează pe cel mai falnic cîntăreț al nostru, al tuturor romînilor, și o face aceasta pentru că, zice, ațiță în contra statului unguresc, un motiv pentru care toți cei ce nu poartă pene de cocoș în pălărie se pot întemnița, grație justiției ungurești „independente".

Asemenea atentate împotriva libertăților cetățenești și omenești, numai în Rusia se mai întîmplă. Dar și acolo, cînd Gorki a fost aruncat în pușcărie, toată Europa a protestat și a înfierat fapta odioasă a reacționarilor ruși.

Sperăm că protestările tuturor romînilor vor dezmetici pe cei ce se cred a tot puternici, pe micii neputincioși cari numai ast-fel pot să-și dea aere de stăpînitori, și mai ales vor dezmetici pe acei puțini cari au mai fost atît de creduli să dea ascultare fanfaronadelor lui Appony și celorlalți snobi impertinenți cari îmbată lumea de cap pe la congrese cu vorbe goale despre libertățile statului ungar.

Și credem că dimpreună cu protestările romînilor, presa străină încă va lua cunoștință despre această nouă infamie și o va înfiera după merit.

Societatea scriitorilor romîni însă, al cărei membru în comitet este d. Goga, va fi negreșit, cea dintâi care își va ridica glasul împotriva acestei nemai pomenite surghiuniri.

OAMENI ȘI LUCRURI

PACE!

Ajunul Crăcinului nu are, ca acel al Paștilor, valurile cotropitoare ale sunetelor de clopot. In schimb, el vede încăierîndu-se în aier elementele naturii; vînturile, neliniștea, crivățul uneori, par'că ar simboliza luptele născute în jurul cuvîntului care a propăvăduit în univers:

— Pacea!

Par'că, nici odată, ca în vremile aceste tulburi nu s'a resimțit mai adînc, mai intens nevoia sufletească a liniștei, a împăcării sociale, pentru că nici odată n'au fost împrejurările mai aducătoare de răsunete neliniștitoare, venite din sinul însuși al bisericei, ca și din mijlocul societății, toate culminînd în lipsa unui ideal suprem:

— Pacea!

De mii de ani aceasta e o cerință a tuturor și nu s'a putut îndeplini; de îndepărtate vremi ea ne este făgăduită și noi suntem în căutarea ei,—dar ea fuge de noi, iar lumea rămîne tot cea care a fost, tot învăluită de zăbranecul negru al grijei, al luptei, al răutății,—rămîne tot același cîmp însîngerat pe urma războirii între om și om, sub privigherea unei nevăzute divinități care nu vrea să-și întindă asupra pămîntului mîna ocrotitoare rostind cuvîntul mîntuitor și plin de vrajă:

— Pace!

De atîtea veacuri se predică oamenilor virtutea, bunătatea, evlavia, mila. Dovadă cîtă răutate e în sufletul omenesc că n'au putut s'o stîrpească secolii de moralizare, de îndemnuri și de poveți, nici temerea de moarte și de pedepse. Poate din cauză că morala însăși pleacă de la nedreptatea constînțită, de la credința că sunt în mod firesc bogați și săraci, că unii dau și alții primesc.

„Pomana—zice străvechiul Mahabharata—păstrează lumea. Trebuie să dai un pat bolnavului, un scann omului trudit, apă celui însetat, hrană celui flămînd. Trebuie să dai lumina ochilor, să dai simțirea, să dai cuvîntul cel bun".

E oare în această virtute a dărniciei materiale și morale, e oare în milă, tot misterul de a procura lumei ceia ce nu vedem domnind nici-odată:

Pacea?

Stranie armonie! Un om cu mîna întinsă spre a cere,—altul cu mîna întinsă pentru a dărui... Unul cu brațul întins spre a lovi, altul cu brațul întins spre a se apăra! Pretutindeni ecouri de gemete, răspunzînd unor acte de cruzime—și tabloul perpetuîndu-se secoli după secoli; lumea împărțită veșnic în apăsați și apăsători, dar ne avînd nicăiri oameni mulțumiți, în afară de cei prea crunți ori prea nesimțitori!

Un mare poet—Victor Hugo—pune în gura evangheliștului Francisc de Paule, deviza unui idealism frățesc:

...L'homme est sur terre
Pour tout aimer. Il est le frère. Il est l'ami,
Il doit savoir pourquoi, s'il tue une fourmi.
Dieu de l'esprit humain a fait une aile ouverte.
Sur la création, et sous la branche verte.
Dans l'herbe, dans la mer, dans l'onde et dans le vent,
L'homme ne doit proscrire aucun être vivant.
Au peuple un travail libre, à l'oiseau le bocage,
A tous la paix. Jamais de chaine.
Point de cage!

Indeplinitu-s'a sub puterea credinței, acest ideal al creștinismului cucernic, visător al unei lumi drepte? Indeplini-se-va cînd-va, pentru ca să vedem pierind icoana suferințelor, ecoul nemulțumirilor și vaetelor de pe urma strigătoarei nedreptăți? Poate!

...Pînă atunci însă, de cîte ori, pe răbojul vremei se reîntorc zilele marilor serbători, se reînnoește în omenire chemarea tuturor celor însetați de un ideal, celor dornici de triumful binelui, chemarea unei vremi nouă, a cărei deviză să fie pentru toți și pentru totdeauna:

— Pace!

Rodion.

ANATEMA

— Ultima lucrare a lui L. Andreev, pentru care scriitorul a fost excomunicat din biserica rusă —

Ziarele ne-au adus vestea că Leonid Andreev a fost escomunicat din biserica rusească pentru ultima sa lucrare *Anatema*. Aceasta e a doua oară cînd biserica îndepărtează din sînul ei pe un scriitor. Se știe că zece ani în urmă contele Tolstoi a fost excomunicat de Sinod, pentru anumite pasagii din *Inviere*.

Pedeapsa aceasta nu e din cele mai ușoare și din cele ce se pot nesocoti. Dacă la noi o înmormîntare civilă e posibilă, la ruși prin faptul că executarea tuturor tainelor depind de biserică, o excomunicare pune pe om afară din însăși obladuirea Statului.

Nu cu oare care groază se gîndesc mulți din admiratorii lui Tolstoi la ziua în care aceasta mort, va fi nevoe să se ceară autorizarea bisericei ca să fie înmormîntat. Se prevăd evenimente mari cu această ocazie, căci, nici un preot nu va avea dreptul de a oficia la înmormîntarea scriitorului.

Mai mult chiar un excomunicat e în absolută lipsă de apărare. Dacă un fanatic religios, l-ar omorî, nu se știe dacă s'ar găsi o curte cu jurați să-l condamne și dacă această curte nu s'ar găsi într'un impas; a condemna un om care n'a făcut de cît un serviciu: scăpînd o țară religioasă de un eretic.

Leonid Andreev se găsește ca și Tolstoi în această curioasă situație și în același timp într'o neplăcută situație.

*

Ce a făcut el ca să merite o atare pedeapsă. Ce este *Anatema*?

După specificația însăși a autorului *Anatema* e o tragedie.

Factura acestei piese e cu totul deosebită, ea nu e împărțită în acte, scene, etc., cum se împart și cum a împărțit însăși Andreev pînă azi piesele sale, ci e împărțită în 8 apariţiuni. Scriitorul dă tot atîta însemnătate descrierilor cît și dialogurilor, ba une ori chiar descrierile întrec în frumusețe dialogurile.

Aceasta ca factură a piesei; ca înțeles *anatema* e o lucrare fiolozofică, plină de misticism și simbolism, ca mai toate lucrările lui Andreev.

Cetirea ei e foarte anevoioasă, cum a fost și executarea ei; la teatrele din Petersburg și Moscova, unde a fost jucată, a făcut o impresie mai mult neplăcută și greoaie.

Ce vrea să spuie Andreev prin *Anatema*? Scriitorul pururea trezit, se înțelege că e nevoie să-ți spui o asemenea întrebare de cîte ori ai terminat cetirea unei lucrări ale sale.

Anatema ar fi după Andriev duhul rău care domnește lumea și care odată a vrut să încerce să pătrundă în împărăția lui Dumezeu a binelui și a dreptății. Dar cum Dumezeu nu e posibil să fie văzut de nimeni, nici *Anatema* n'a pătruns pînă la el. Și atunci *Anatema* a voit să se răzbune, să arăte că binele

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parţială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

şi dragostea propovăduite în numele acelui Dumezeu, ale cărei porţi sunt pururea închise nu risipesc în lume de cît descurajare, durere şi nemulţumiri.

Şi pentru aceasta *Anatema* şi-a ales pe un evreu nenorocit şi sărac. David Leizer, care aştepta doar moartea ca mîngîere şi de odată din acest evreu a făcut un milionar.

Ajuns bogat, David Leizer e împins de *Anatema*, ca să-şi împartă toată averea sa la săraci şi să-şi reţie atîta ca să se poată duce la Ierusalim şi să moară în pace. Acesta se execută şi dă tot ce are. El este mulţumit că a îndeplinit o mare misiune, că a făcut atîţia fericiţi, că a dat bucurie atîtor oameni.

Dar *Anatema* n'a voit aceasta, ea a vrut să arăte tocmai contrariul că binele face rău, că pretinsa bunătate Dumnezeească e un izvor de rele şi de suferinţe.

De aceea cînd David Leizer nu rămîne de cît cu banii necesari pentru drum, *Anatema* face ca să vie la Leizer toţi acei cari săraci şi nenorociţi n'au primit nimic. Aceştia sunt cu mult mai mulţi de cît acei cari au primit ceva.

Şi Leizer n'are ce să le mai dea şi lumea îl blesteamă, lumea vrea să-l omoare, lumea vrea să se răzbune. Ea a auzit că David Leizer dă fericirea, bucuria, dă orbilor lumina, săracilor pîine, şchiopilor picioare, muţilor cuvînt şi ea găseşte în David Leizer, un evreu sărăcit, bătrîn şi bolnav.

Toate iluziile lor s'au distrus, toată credinţa lor a pierit; iar însăşi Leizer care se credea un fel de mîntuitor al omenirei vede că nu e de cît un nenorocit. Dezesperat el moare.

Anatema vine la porţile închise ale Dumnezeirei şi aci întreabă: ce s'a făcut cu David, intrat-a el, cel puţin în împărăţia drepturilor, dacă *ea* n'a putut intra.

Cineva care păzeşte uşile intrărei, îi răspunde că Leizer e în iad.

Atunci Anatema se revoltă. N'au lăsat-o să pătrundă pe ea lîngă Dumnezeu să-l vadă, de ce n'au lăsat pe omul acesta, care n'a făcut de cît bine, care făcînd bine a fost ucis, care a dat averea lui pentru alţii, care şi-a dat toată bucuria vieţei lui pentru a face bucurie altora?

De ce?

Prin urmare Dumnezeu este nedrept. Morala de dreptate şi dragoste care se propovădueşte în numele lui e o minciună. Scîrbită *Anatema* ameninţă astfel pe Dumnezeu şi cu asta se încheie a această tragedie:

„Tu minţi, omorîtorule, hoţule tu ai furat adevărul lumei. Rămîi, eu mă duc, dar tu vei pierde jocul, căci joci necinstit. Eu n'am ce face mă voiu duce în lume. Mă voiu duce pe mormîntul lui David Leizer. Ca o văduvă, ca fiul unui părinte mort, voi şedea pe mormîntul lui David Leizer şi voiu plînge aşa de puternic, voi ţipa aşa de tare în cît nu va rămîne un suflet care să nu te blesteme pe tine, autorul morţei lui. Voiu plînge aşa de puternic, voi plînge aşa de amar, te voi învinui aşa de tare, că toţi vor deveni asasini şi călăi în numele lui Leizer, în numele lui Leizer Mîntuitorul lumei".

In acest subiect, care ascunde un simbol, se zice că biserica a văzut descrierea vieţei lui Christos, care tot aşa în numele lui Dumnezeu a făcut bine, a fost omorît de oameni; iar în numele acestei credinţe oamenii continuă a suferi şi a îndura toate nevoile.

*

Aceasta ar fi şi cauza anatemizărei cărţei lui Andreev şi a excomunicărei lui din biserică.

Dr. I. Duscian.

De-aşi fi... GHEREA

D. G. Ibrăileanu, un socialist pe care d. Haret l'a băgat profesor la Universitate prin simplu ucaz, cum se intra odinioară în slujbele mărunte de la agie, adresează d-lui Gherea, prin gazetele liberale, o scrisoare deschisă, prin care cere musai să răspunză dacă *Adevărul* a avut sau nu dreptate, cînd a numit „trădători" şi „laşi" pe socialiştii cari s'au angajat, la guvern, cum am zice: funcţionari comerciali.

D. Gherea, pentru motive de caritate se grăbeşte să nu răspunză — dar dacă aşi fi eu Gherea iaca ce înştiinţare i-aşi trimite domnlui acestuia care face pe.. naivul cu un talent care imitează perfect natura:

Iubite Domnule Ibrăileanu

Am cetit răvaşul d-tale şi am desluşit, cu greu, dintr'însul, ceea ce de atîta vreme spune lămurit dar fără succes *Voinţa Naţională* şi toate organele de publicitate la cari sunt încă admişi să scrie socialiştii dintr'o vreme. E vorba, însă, că nu e de ajuns să faci pe... naivul în mod simpatic, ca să dovedeşti că lumea e nedreaptă cînd vă numeşte „trădători" şi „laşi"—ci va să şi invederezi că de şi aţi vîndut socialismul pentru un blid de linte, nu sunteţi totuşi „trădători" şi „laşi". Aşa, însă, cum faci d-ta, iubite d-le Ibrăileanu, înşirînd vorbe şi denunţînd nume proprii e numai o poemă jalnică nu o desvinovăţire bărbătească scrisoarea ce se resfaţă în coloanele ziarelor în care mai sunteţi încă toleraţi să vă depuneţi proza pe furiş.

Căci:

Denunţînd pe cei cari, părăsind individual socialismul militant s'au aşezat „în petrol" sau pe la instituţii private, nu vă desvinovăţiţi pe d-voastră, scumpe d le Ibrăileanu, ci mărturisiţi că mai sunt, pe lîngă d voastră, şi alţi vinovaţi—unde mai pui că, între unii şi alţii, e o deosebire enormă, întru cît „petrolul" şi instituţiile private, unde au întrat „tovarăşii" în mod individual, i-au primit pentru meritele lor personale, deoarece altceva nu ofereau întreprinderei, şi „petrolul" îi ţine atîta cît îşi produc tainul şi beneficii pentru instituţie, de vreme ce alt-fel s'ar risipi însăşi întreprinderea; pe cînd d-voastră aţi cumpărat cu partidul slujbele pe cari le-aţi căpătat individual—şi la poliţie vă ţine fără să produceţi nimic, întru cît budgetul acestei instituţii se alimentează în mod mecanic vînzîndu se la mezat jarpanaua săracului care nu-şi poate plăti angarelele.

Vezi? De aia vi se zice „trădători" şi „laşi" — nu pentru că aţi crezut o dată că puteţi duce în spinare şi acum v'aţi convins că nu puteţi.

Apoi:

Pe cînd vă ziceaţi socialişti, aplaudaţi cu frenezie pe—fie iertat!—tovarăşul Edelştein, cînd pontifica, în fraza-i vitează, că *borghezie* a întrat în *putrifacţie*—şi este cel puţin ciudat ca nişte nasuri cari, atunci, nu puteau suferi „duhoarea pestilenţială" pe care o împrăştia guvernul, tot liberal, al d-lui Sturdza, să aspire cu deliciu, acum, miresmele îmbătătoare pe cari le exală stăpînirea de la Răteşti.

Pricechi, acum, dragă d-le Ibrăileanu, de ce zice lumea că sunteţi, nu foşti socialişti, ci simplu „trădători" şi „laşi"?

Pe urmă:

Admiţînd, ca să-ţi fac plăcere, că *Adevărul* a greşit caracterizîndu-vă aşa cum a făcut, poţi să mă desluşeşti şi pe mine, stimate d-le Ibrăileanu, cum se face că toţi—dar *toţi*—cîţi aţi dezertat de la socialism sunteţi în slujbă, iar pe toţi cîţi au rămas în castre—pe *toţi*—îi numiţi acum anarchişti? Fiind-că e vădit, scumpe d-le Ibrăileanu, că, cu gestul d-voastră, socialismul, generos şi mareţ pînă dăunăzi, s'a împărţit, de o dată, în două: în lefegii şi... anarhişti.

De aci, fireşte, o înţelegi şi d ta, iubite d-le Ibrăileanu, s'a născut în spiritul public bănuiala că sunteţi „trădători" şi „laşi"—iar nu de la concursul dezinteresat pe care l aţi dat guvernului în politica lui externă—căci la ceai laltă, fiind burgeză, nu v'aţi amestecat.

Şi mai departe:

Toată vremea cît aţi asudat întru socialism stringînd gologanii, pe care îi dădeau eterodoxii şi cei puţini la minte, pentru cauza sfîntă a socialismului, toată vremea aţi lăcrămat, par'că vă ungeaţi cu ceapă la ochi, pentru sărăcia şi obida şi viaţa de iad pe care o duc ţaranii. Şi cînd, la 1907, ridicară şi ei, cum învăţaseră din *Lumea Nouă*, steagul „revendicărilor sociale", guvernul *d-voastră* se pusese cu tunurile pe ei—nu s'a găsit unul, iubite d le Ibrăileanu, dintre toţi socialiştii cari propteau stăpînirea, să zică şi ei, măcar de ochii lumei: Ci că ho, bre, daţi cu puşca, batîr—nu cu tunul!

Nu. N'a zis nici unul, dragă d-le Ibrăileanu — fiindcă nici unul n'a vrut să şi turbure isichia de burghez ghiftuit, care se lăţăieşte, plin ca o ştiucă umplută, pe perinele moi ale droscei cu armoarii cari îi leagănă voluptos osînza.

Şi, vezi? De aici a dedus, pe semne, *Adevărul* că sunteţi „laşi" după ce aţi fost „trădători".

Şi, în sfîrşit:

Aţi frămîntat muncitorimea, înainte de a intra în slujbe, pînă aţi socotit că aţi făcut-o „conştientă de menirea ei importantă într'o societate organizată aşa de anapoda". Aţi învăţat-o să facă greva, aţi împins-o la sabotagiu, i-aţi dat gustul manifestaţiilor sgomotoase—şi cînd să le decerneţi matura pentru învăţăturile pe cari le studiaseră sub a d-voastră de aproape privighere, aţi vîrît pe muncitori în temniţă şi i-aţi încătuşat cu o lege, care trimete pe proletar să ceară deslegare de la nacialnic ca să poată spune patronului: mi e foame!

Acestea le-aţi făcut, iubite d-le Ibrăileanu, de cînd aţi vîndut *partida* pentru ca, cu preţul dobîndit să cumpăraţi slujbe în care să putreziţi burghezeşte — şi pentru aceasta sunt de părerea d-tale că *Adevărul* nu v'a caracterizat exact, căci nu sunteţi „trădători" şi „laşi"—ci sadea „excroci", cum aşa de cinstit v'a numit d Ferechide pe cînd nu era încă tovarăş la parte cu prea onorabilul d. V. Morţun Fişereanul—iubite d-le Ibrăileanu.

Sănătate la oameni şi la vite.

(„Ordinea"). **Tudorache Sucitu.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Literatură de Crăciun.—Apropierea vacanţei de Crăciun aduce de obicei un număr de noutăţi literare în vitrinele editurilor noastre. Suntem, de astă dată aproape în mod excepţional, fără asemenea surprize şi aceasta e singura surpriză a sezonului. Nici unul din fecunzii noştri scriitori n'a editat vre un volum nou şi anul se încheie fără osebite senzaţiuni literare. Sperăm doară c ăcel viitor va începe cu mult dorita noutate pe care ne o promit ziarele,—volumul de „Poveşti" al maistrului Caragiale.

Pentru moment avem de înregistrat numai volumul de poezii al d-lui Cerna, pe care însă l'am văzut numai anunţat, nu însă pus în vînzare. Iar în proză avem interesantul volum al d lui D. D. Patraşcanu „Schiţe şi Amintiri". Cîteva schiţe excelente, pline de humor, de observaţii şi de tipuri vii, copiate după natură, amintiri delicioase în care cetitorii, ieşanii cu deosebire, vor regăsi numeroase epizoade şi pagini duioase din viaţa intelectuală a laşului de acum un deceniu şi jumatate; pagini pline de zimbete şi de lacrimi, trăite de un erou sentimental ca „Domnul Cassian", plin de capricii, dar băiat bun înainte de toate.

*

Iată o statistică a bolilor din a căror cauză mor doctoriii profesoniştii: De afecţiuni ale inimei 44 la sută; boli nervoase 20 la sută, Morfinomanie 20 şi tuberculoza 7 la sută.

*

Henry Bataille—a cărui piesă „La femme nue" a interesat atît de mult pe Ieşani în repertoriul d-rei Dolley, — a scris o nouă dramă „La vierge folle" care se repetă la „Gymnase" din Paris.

*

Alfred Maury, fostul secretar al lui Napoleon III publică în „Revue de Paris o serie de picante amintiri sub titlul: „Dans l'intimité de Napoleon III".

*

Revista „L'Illustration" care şi-a asigurat în schimbul unui milion de lei dreptul de a publica „Chantecler", în ziua primei reprezentaţii, a început seria nouă de abonamente, ca să poată fixa tiragiul în vederea acestei mari „lovituri" literare pentru care a luptat cu „Je sais tout" şi cu editorul Fasquelle.

*

Nici Yvette Guilbert nici Isadora Duncan nu sunt mulţumite de loc cu Statele-Unite. Bani se cîştigă acolo cu nemiluita, dar priceperea pentru artă e foarte anevoie de întimpinat. Isadora Duncan e americană şi tot se plînge. Spune că lumea venea s'o vază jucînd danţuri greceşti, vechi, de curiozitate, ca şi cum ar fi fost vorba de vre-un monstru ceva. In Europa, zice ea, oamenii pricep arta Se plînge că nu i s'a dat nici pe o seara măcar Opera Metropolitană.

*

Ermethe Novelli, cunoscutul artist dramatic italian, s'a întors din America de miazăzi, unde a dat un şir de reprezentaţii. Acuma scrie o dramă „Veneţia" Apoi se va retrage la Livorno şi va scrie memoriile sale.

*

De curînd decedatul chimist londonez Ludwig Mond a lasat un milion de mărci pentru Royal Society din Londra şi un milion Universităţii din Heildelberg, spre a se face cercetări chimico fizice. A mai făcut şi alte donaţiuni însemnate, între care un mare număr de tablouri celebre pentru Galeria naţională din Londra.

*

Dolly Toye,—cîntăreaţa canadiană, e tot odată sopranistă şi tenoristă.

Acuma se află în Londra şi mină lumea prin această însuşire a ei. Registrul glasului ei este de patru octave şi jumătate. Auzind'o cum cîntă bucăţi de tenor ai jura că e barbat.

*

Din Newyork se anunţă lui Herald că văduva multimilionarului Russel-Sage a dăruit universităţii din Jale, de anul nou, suma de 650,000 dolari.

Frumos cadou!

*

Directorul observatorului din Greenvirch Mander, a făcut o importantă comunicare arătînd că nu există mult discutatele canaluri pe planeta Marte şi declarînd drept pură fantazie exitenţa aşa zişilor locuitori ai lui Marte.

*

In biblioteca naţională din Paris s'a deschis acum o lădiţă, în care, acum 40 de ani fuseseră predate scrisori inedite ale lui Alfred Musset şi care vor fi date publicităţi. Sunt 79 de scrisori adresate unei dame, al cărei nume nu se va da publicităţii Se crede că e doamna blondă care s'a măritat după moartea lui Alfred, cu fratele acestuia Paul de Musset. Se asigură că scrisorile sunt de o mare valoare literară.

*

A apărut de sub tipar şi s'a pus în vînzare *„Anuarul Presei Romîne şi al Lumei Politice"* pe anul 1910.

Anul acesta *Anuarul Presei* este o adevărată lucrare monumentală, de aproape 1000 pagini şi cuprinde o materie utilă, bogată, variată şi extrem de interesantă.

Pe lîngă numeroase bucăţi literare, datorite celor mai distinşi scriitor, *Anuarul Presei* cuprinde anul acesta o fidelă recapitulaţie a evenimentelor anului 1909; o statistică a presei din Capitală şi din întreaga ţară cu detaliate explicaţii asupra ori-cărui ziar sau reviste; toate instituţiunile publice din Capitală cu adresele exacte ale funcţionarilor respectivi; adresele exacte ale domnilor senatori şi deputaţi; corpul diplomatic şi consular strein în ţară precum şi corpul diplomatic şi consular romîn, în străinătate; cabinetele miniisteriale, preşedinţii Senatului şi Camerei, Primarii Capitalei şi Prefecţii de la 1859—1910; Lumea din provincie cu portete şi note biografice; numeroase articole politice, artistice, teatrale şi sportive; peste 600 clişee, fotografii panouri, planşe etc., reprezentînd diferite personalităţi politice, deputaţi, senatori clerul superior, artişti, ziarişti, vederi etc.

Pentru comercianţi *Anuarul Presei* are anul acesta o deosebită importanţă, de oare-ce a întrodus o anexă comercială, care cuprinde peste 50,000 adrese comerciale exacte şi bine controlate precum şi adresele tuturor fabricelor din Capitală.

Intreagă această bogată materie este cuprinsă într'un elegant volum, frumos broşat şi tipărit, avînd aproape 1000 pagini şi care se vinde cu 5 lei exemplarul la toate librăriile din Capitală şi din ţară.

La comenzile din provincie a se adăoga cîte 50 bani de volum pentru transport.

Administraţia expediază volume contra ramburs.

Pentru comenzi şi ori ce informaţiuni a se adresa direct la administraţia *„Anuarului Presei Romîne şi al Lumei Politice", Bucureşti str. Vasile Lascar 210.*

*

STRUNA ZILEI

STEUA!...

Listele de decoraţiuni ce se întocmesc anul acesta de sărbători vor fi în legătură cu recentele alegeri.
Ziarele

Scriptura ne arată
Pe Regii—Magi, atî'dată
Fugind, fără suflare
Pe cer să prindă 'n zare
Misterioasa **stea.**
Azi?... O, Mag alb şi Rege!
Pe „ai noştri" cui i-alege
Votînd fără secrete,—
Ministru-i dă decrete
Şi **stele,**—*cîte vrea!...*

R.

❑ *Facem cunoscut abonaţilor noştri din provincie, că administraţia ziarului nostru a însărcinat cu încasarea abonamentelor pe d. Dim. Vasiliu, care este autorizat a da chitanţe în schimbul sumelor încasate.*

No. abonamentului C. F. R. 9173.

In preajma unei mode

Moda slăbirei.—Articolul lui Marcel Prévost—Regimul slăbirei.—Rezultatele lui. Femeile în toate ţările.—Sfaturile romancierului francez.—Un specialist.

Nu e exagerată, cred, afirmarea că mania bizară, care constă în dorinţa de a slăbi, a cuprins azi toate clasele sociale. Fetiţele de 13 ani, mănîncă lămîi, domnişoarele de 18 ani aleargă după corsetele cele mai solide, iar matroanele îşi înfăşoară corpul în numeroase bandaje, bine strînse, pentru a preface trupul plin şi rotund într'un băţ subţire şi mlădios, care să atragă priviri de admiraţie şi să aprindă dorinţi înfocate.

Dacă moda aceasta, generalizată mai ales la femei, are avantajii sau nu, e lucru discutabil din punct de vedere estetic. Din punct de vedere sanitar însă, mania slăbirei se denunţă ca un pericol social şi nu puţini medici au cerut celor în drept să legifereze în contra încorsetării.

In Rusia ministerul cultelor interzice fetelor din şcoli purtarea corsetului, în Franţa medicii cer parlamentului să legifereze contra femeilor încorsetate cerînd pedepse care variază între una şi trei luni închisoare pentru victimele... corsetului şi în mai toate ţările civilizate, scriitorii consacraţi, care reprezintă conştiinţa societăţii se ridică în contra mijloacelor întrebuinţate de femei pentru a slăbi.

*

Marcel Prévost, unul din cei mai fini cunoscători ai sufletului femenin, dă semnalul de alarmă într'un articol intitulat „moda slăbirei", în care făcînd istoricul „fizicului" la femei, arată şi desavantagiile ce decurg din mania care îşi face azi un loc atît de larg în spiritul majorităţii femeilor din mai toată lumea.

Un singur avantagiu găseşte romancierul francez acestei mode: cumpătarea. Se pare, după cît afirmă autorul articolului, că în evul mediu, al 16 şi al 17 secol, femeia, departe de a fugi de formele pline şi de chipul îmbujorat, îşi dădea toate silinţele să realizeze rotungirea cît mai complectă a taliei şi a... restului, dovadă moda „ro coco", „malacof" şi turnurile, sau cum le mai zice, care aveau scopul de a împlini oare cari lipsuri, scoţînd mai în evidenţă unele desenuri, cari nici odată n'au fost cu prea mult mister ascunse privirilor indiscrete şi mai ales celor discrete.

Pe atunci femeia mînca bine şi bea şi mai bine, aşa că „bunul Lafontaine" ne a lasat termennl de „femme biberonne" care azi pare şters din dicţionarul zilnic, fiind-că „viţiul" nutriţiunei a perdut din farmec.

Azi moda tipului „subţire" a suprimat băutura, a suprimat mîncarea şi dacă n'a suprimat şi „viţiul" e că acesta contribue la formarea „tipului modern". Cu alte cuvinte tot ce contribue la slăbire s'a păstrat, tot ce ajută la fortificare şi vigoare e îndepărtat.

*

Regimul ce se practică în atari cazuri merită toată solicititudinea.

In primul rînd nu se mînîncă nimic, adică se mînîncă cartofi fără unt, cea ce pare a fi atît de gustos în cît femeile care urmează regimul preferă să se priveze de hrană. Apoi vine băutura. Nu se bea nimic în timpul mîncărei, iar odată sau de două ori pe zi, la anumite ore, se ia un pahar de apă minerală. De ex. dacă ţi e sete la ora 2 după masă, vei lua la 5 jum. un pahar de apă de Vichy; dar la 5 jum. nu mai ţi-e sete. Atunci, cu atît mai bine, rămîi nebăut, şi asta contribue la slăbire Cam acesta e regimul la care sunt supuse cucoanele pe care natura le-a dăruit mai din belşug.

După ce ţi-ai lihnit stomacul prin foame, mai pui servitoarea de-ţi strînge corsetul sau bandajul, după vrîstă, şi pleci voioasă în... visită. Aici, survine altă fază. Doamnele torturate de strînsoarea corsetului, sau de revolta stomacului, surîd ironic la vederea unei persoane bine făcute cu pieptul larg, obrajii îmbujoraţi şi fizionomia respirînd sănătatea. Cum aceste.. defecte nu se pretează la flirt, doamna în chestiune pleacă mîhnită acasă, şi dacă-i mai slabă de... înger, se înregimentează şi ea în legiunea martirilor.

Marcel Prevost arată în articolul seu că nu în tote ţerile „tipul modern" face ravagiu în rîndul femeilor lipsind barbaţii de soţii bine dispuse şi copiii de mance sănătoase. In ţerile nordului zice el, sportul acesta nu-i în favoare, şi Franţa numai, presintă pericolul acesta. Noi credem că ţara noastră nu e mai prejos în această privinţă, şi cu toate că la noi nu se scriu statistici îngrijorate cu privire la descreşterea populaţiei, sportul slăbirei e cultivat de femei, aducînd ca resultat neurasternizarea generaţiilor care se ivesc azi.

*

In lunga-i polemică romancierul francez pare dispus a acorda femeilor o favoare, un sfat. Dacă vreţi să slăbiţi doamnelor, nu întrebuinţaţi medicamente vătămătoare, nu vă neurasternizaţi prin foame.

Cumpătarea e cel mai bun mijloc pentru a împăca utilul cu frumosul şi de aici va rezulta fericirea neamului vostru. Exercitiu *fizic* atît de necesar sănătăţii vă va slăbi, atît cît trebue şi credem noi — estetica, care nu e, mai ales în cazul de faţă, de cît rezultatul modei adică, părerea asupra căreia majoritatea cade la învoială, estetica va fi satisfăcută de domniile voastre prin sănătate, elementul cel mai trebuitor pentru propăşirea unui popor şi prin dezvoltarea facultăţilor intelectuale, azi încezinde, care decid vitalitatea şi existenţa naţiunilor.

Alby

MAGAZINUL
de
Coloniale, delicatese şi băuturi fine
I. ERMACOV
Iaşi,—Piaţa Unirei
Recomandă onor. Public şi numeroasei sale clientele cu ocazia sărbătorilor, complectul său asortiment de mărfuri, toate proaspete şi de cele mai superioare calităţi.

Informaţii

❑ „Opinia“ *adresează cordiale felicitări prietenilor şi cititorilor săi, cu ocazia Sf-telor Sărbători.*

❑ *Viitorul număr al ziarului nostru va apărea Luni 28 Decembrie a. c., la orele obişnuite.*

❑ **De la clubul nostru din Iaşi.**—Eri seara a fost şedinţă plenară la clubul conservator-democrat din Iaşi Aproape toţi prietinii noştri locali au asistat.

D. A. A. Bădareu a rostit un discurs, care a fost foarte aplaudat şi pe care îl vom reproduce în întregul seu în numărul viitor.

Oratorul a analizat pe larg rezultatele alegerilor parţiale şi a vorbit despre toate chestiile la ordinea zilei.

Clubul s'a declarat apoi în permanenţă, în fie-care zi, cu începere de astă-zi, joi, de la orele 4—7 seara.

❑ **In chestia febrei tifoide.**—In revista ştiinţilor medicale No. 11 este publicată o polemică între d nii d-ri Manicatide şi inspectorii sanitari d-ri Popescu şi Slătineanu, relativ la isbucnirea febrei tifoide în Iaşi.

D. d-r Manicatide pretinde în articolul său, apărut în „Viaţa Romînească“ din Septembrie, că epidemia se datoreşte infectărei conductei principale de la Aroneanu şi că chiar ar fi găsit microbul tifosului în apa din conductă. Cu toate argumentele ce le aduce d. dr. Manicatide,—d nii d-ri Popescu şi Slătineanu combat cele susţinute de d sa, arătînd că: drenul presupus infectat s'a scos din circulaţie la începutul lui Iulie, şi tot atunci s'a făcut de serviciul sanitar desinfectarsa conductei cu hipermanganat de potasiu, găsindu se apa din conducte, cît se poate de pură.

Cu toate măsurile de desinfectare ulterioară a conductei, cu accid sulfuric şi hipermanganat de potasiu, epidemia tot n'a dispărut, ba din contra a crescut,—numărul cazurilor ajunsese în Octombrie la 275. D. Dr. Manicatide, în lucrarea sa, a neglijat a doua sursă de apă care alimentează pe ieşeni, — apa din fîntîni, care s'a dovedit în urmă, prin analizele făcute de dr. Puşcariu, că sunt infecte şi că în unele, care erau prevăzute chiar cu pompe, s'au găsit baccili asemănători cu baccilul tific.

Epidemia ameninţă să ia proporţii şi mai mari; văzîndu-se însă că toate măsurile luate rămăsese zadarnice, serviciul sanitar al comunei a luat măsurile de a se analiza apa din fîntîni, cu care analiză fusese însărcinat d. dr. Puşcariu.

Rezultatul analizei s'a cunoscut către sfîrşitul lui Octombrie şi care a fost favorabil apei din conductă şi extrem de defavorabil, apei din fîntîni, indicîndu-se fîntînele care conţineau baccili coli şi baccili asămănători cu cei tifici (fîntînele No. 6, 5, 11, 10, 12, 13 şi 14). Bazat pe acest rezultat al analizei apelor din fîntîni, serviciul sanitar al oraşului a cerut comunei închiderea fîntînelor găsite contaminate şi rezultatul a fost în adevăr surprinzător, căci de unde în Octombrie au fost 275 cazuri, în prima jumatate din Noembrie scade numărul la 63 şi în a doua jumatate la 33, scăzînd mereu aşa că în luna Decembrie se anunţă numai 15 cazuri.

Dacă comuna ar fi avut la îndămînă un laborator, încă de la începutul epidemiei, cu siguranţă că executarea analizei apelor s'ar fi făcut mai din timp şi rezultatul obţinut în Noembrie, s'ar fi obţinut în August, fără a se mai face inutilele cheltueli cu aşezarea de pompe denaturarea fîntînelor etc.

❑ Funcţionarii Primăriei au luat vacanţă de astă-zi pînă Luni, în vederea sărbătorilor Crăciunului.

De la 28 Decembrie şi pînă la 5 Ianuarie, orele de cancelarie la Primărie vor fi numai dimineaţă de la 9—12.

❑ Ministerul agriculturei a făcut cunoscut prefecturei judeţului că a obţinut de la soc. creditului financiar o sumă de bani care să fie distribuită ca premii de încurajare, micilor cultivatori ţarani pentru diferite culturi mai deosebite ce fac. In acest scop ministerul cere prefecturei un tablou de acei ţărani care merită a li li se acorda premii.

❑ In comuna Brătila, judeţul Bacău, a fost găsit, ucis în casa sa, numitul Ion Hîrjă.

Pavel Stan, din Ciureşti, judeţul Tutova, a omorît pe Ion Munteanu.

Matei Hurduc a lovit cu toporul în cap pe Alex. Niţu, din com. Vindeni, judeţul Tutova.

Lovitul ie pe moarte.

❑ Trenul de Bucureşti, care soseşte de obiceiu la 11 noaptea în gara Iaşi, a sosit aseară cu o întîrziere de 2 ore şi mai bine, din cauza unui accident ce s'a întîmplat în gara Mărăşeşti.

In momentul cînd plecase trenul din Mărăşeşti, la o depărtare de 60 km, maşinistul observă că un individ s'a aruncat înaintea trenului, pentru a se sinucide. Maşinistul opri brusc trenul şi o mare pancă se produse printre călători

Din cauza oprirei brusce a trenului s'a rupt frînele şi a fost nevoie de o lungă aşteptare pentru reparare.

Individul care se aruncase înaintea trenului a scapat cu viaţă.

❑ M. S. Regele a conferit ieri d-lui I. I. C. Brătianu marea cruce a Stelei României, precum şi o placă de metal representînd pe Suveran ca mareşal al armatei germane.

❑ D Stanislas de Bayer a fost însărcinat să gireze vice-consulatul frances din Iaşi, în locul d'Aubie, care a fost mutat la Porto-Rico.

❑ D. I. I. C. Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri, a fost ieri la Palat.

D. Brătianu va pleca Sîmbătă în Franţa, congediul său va fi prelungit.

❑ Poetul Goga, care a fost pus în libertate, a dormit patru nopţi, într'o celulă în care se aflau patru pungaşi, pe nişte paie umede.

❑ In budgetul ministerului lucrărilor publice, pe anul viitor, au fost înscrise sumele necesare pentru facerea unei linie ferate Paşcani—Tg -Neamţ.

❑ Pentru a înlesni locuitorii din Tomeşti pentru a rescumpara viile, ministerul domeniilor a făcut cunoscut prefecturei judeţului că a redus preţul pămînturilor pe care sunt situate viile.

❑ Trenul de Bucureşti, a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de mai bine de o oră.

❑ Mîine serviciul divin la Mitropolie va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de întregul cler al Catedralei.

Corul ceremonial, sub conducerea harnicului maistru d. D. Dimitriu, va executa mai multe bucăţi noi.

❑ Senatul Universităţei Bucureşti a numit, în comisia pentru cercetarea titlurilor şi lucrărilor candidaţilor la catedra de Istoria filosofiei, din Iaşi pe d-nii C. Demetrescu—Iaşi, Rădulescu—Motru şi Bogdan.

Candidaţi sunt domnii: Gusti, Aslan, Ilie Ghibănescu şi C. Nădejde.

Pentru examinarea titlurilor d lui Charles Drouhet, suplinitor al catedrei de franceză de la facultatea din Iaşi au foat numiţii domnii: Pompiliu Eliad, Ovid Densuşeanu şi Burileanu.

❑ La ministerul de războ se lucrează la un proiect pentru desfiinţarea comandamentelor corpurilor de armată şi înlocuirea lor prin inspectori.

Serviciul cu schimbul la infanterie va fi reîntrodus, iar trupele technice, geniul şi pionerii vor fi sporite.

❑ **Ajunul Anului Nou la „Societatea de Gimnastică“.**— O activitate extraordinară se desfăşoară la „Societatea de Gimnastică“ pentru reuşita celor două serbări din preziua anului nou: *Serbarea copiilor*, care are loc Joi, 31 Decembre, de la orele 3—5 p m. şi *Revelionul* care are loc în aceiaşi zi de la oarele *10 p. m. înainte.* Societatea neurmărind nici un cîştig material ci numai ciimentarea legăturei de prietenie între membri, a căutat să pue nişte preţuri minime pentru ca să poată lua parte cît mai mulţi învitaţi. Aşa, pentru serbarea copiilor *intrarea este liberă* (garderoba obligatoare); pentru Revelion; membrii societăţei 5 lei, Doamnele 4 lei, străinii 6 lei, Doamnele 5 lei.

In preţul de mai sus se cuprinde şi *intrarea şi supeul.*

Pentru supeu s'a primit oferta d lor V Bugulescu şi V. Stoian cunoscuţii antreprenori de la cercul militar care vor servi următorul supeu:

Mezeluri
Maioneză de Şalău şi Nisetru
Bujăniţă de căprioară
Diverse fripturi (curcan, viţel etc. cu salată)
Strudelă de mere şi migdale cu sorţi
Brînzeturi
Vin (½ Litru)

La ambele serbări orchestra Regimentului 13 va cînta cele mai frumoase arii de concert şi *dans.*

❑ Ministerul de răsboi a comunicat corpurilor de trupă şi diferitelor servicii, că ar fi de dorit ca nici un militar, ori-ce grad să nu mai asiste la desbaterile parlamentare.

❑ Incepînd de la 1 Ianuarie viitor, regim. 13 Ştefan cel Mare, nu va mai face gardă la penitenciarul Păngăraţi ci va face la Tg Ocna şi va da 157 de soldaţi, 38 caporali şi 10 sergenţi, sub comanda unui ofiţer.

❑ A treia zi de Crăciun preoţii din localitate se vor prezenta în corpore la palatul mitropolitan, conform uzului, a prezenta felicitări I. P. S. S. Mitropolitului cu ocazia sărbătorilor.

❑ Eri a sosit din Paris la „Societatea de Gimnastică“ un prea frumos bazar, de jucării, cadouri şi farse pentru serbările din ajunul „Anului nou“.

DIVERSE

— Duminică, a treia zi de Crăciun, va avea loc la Teatrul Pastia un frumos bal mascat, organizat de d. L Ducaten.

Garderoba va fi asortată cu costume frumoase şi diferite măşti. Va cînta muzica militară.

— D. Antonescu, din comuna Copou, a fost autorizat să vîndă în acea comună produsele monopolului statului.

— In comuna Cotnari s'a constituit o societate cooperativă de producţie, cu numele de „Cotnarii“. Suma subscrisă este de 5232 lei 25 bani.

❑ **DE SANCTIS IN IASI.**—Celebrul artist dramatic *de Sanctis* va da 2 reprezentaţiuni la Teatrul Naţional din Iaşi întovărăşit fiind de întreaga sa trupă de care ziarele parisiene şi londoneze vorbesc atît de bine.

La 14 Ianuarie va reprezenta ultima şi faimoasa lucrare a lui Victorien Sardou **„L'affaire des Poissons“** comedie istorică în 5 acte, concernînd epoca lui Ludovic 14-lea. *Celebrul artist va aduce toate decorurile sale care sunt de o rară frumuseţă.* Parcul de la Versailles. palatul lui Ludovic al 14 se vor vedea în acea seară pe scena teatrului nostru din Iaşi. La 15 Ianuarie se va reprezenta piesa în care marele artist obţine cel mai extraordinar succes, creaţiunea sa, **„La Rabouilleuse“** (Colonelul Brideau) în 4 acte după un roman de Balzac.

Biletele pentru aceste atrăgătoare şi foarte interesante spectacole ale celebrului artist se află la agenţia teatrală „THALIA“ (Maximovic

❑ Aflăm cu plăcere că eri s'a celebrat la primărie căsătoria civilă a drăguţei d-şoare Eugeniţa Gh. Dimitriu, cu d. Ermil Popescu, absolvent al şcoalei comerciale.

❑ Vestitul bandit N. Florea, care, în 1887 fusese condamnat de curtea cu juri din Iaşi la munca silnică pe viaţă a fost graţiat de restul pedepsei, în urma unui raport al procurorului general de Bucureşti. Florea, care a ajuns infirm, a fost eliberat din penitenciarul Slănic-Prahova.

Florea fusese condamnat pentru trei omoruri. A omorît pe un Oltean şi pe femeea acestuia şi pe cumătra lui a ars-o de vie.

Florea, de fel din Ţuţora, fusese aparat de domn A. A. Badareu şi Abgar Buicliu. Acuzarea o susţinuse regretatul Eug. Donici.

❑ Administratorul plăşei Jijia Comunică prefecturei judeţului că individul Gheorghe Pislariu, din Comuna Ţiganaşi avînd depus un leu la administraţia financiară de pe cînd era la şcoala din Perieni, adăugînd două nule pe lîngă unu, s'a prezentat la casierie pentru a ridica suma falşificată. Dovedindu se falşul, numitul a fost arestat.

❑ D. Gh. Zaharia a fost numit agent sanitar provizor la cercul Băiceni, în locul d lui Const. Ionescu, transferat la Tg. Frumos în locul rămas vacant prin lasarea în disponsibilitate a d lui N. Teofănescu

❑ **Ciaiu politic.**— Din Focşani ni se scrie că Marţi seara 22 Decembrie, s'a servit un ciaiu politic de către N. Teod. Odobeştianu, în saloanele casei sale din Focşani.

Au participat la acest ciaiu o bună parte din fruntaşii partidului conservator-democrat din judeţ, printre care remarcăm: dr. Al. Catulescu, colonel Thorand, N. Rainu, S. Crainic, Panaite Georgescu, dr. Stamatin, Iancu Petrescu, Teodor Blîndu, Gogu Georgescu, Stănescu-Putna, locotenent Chiru, locotenent Udrisky, G. Miciora, Anastase Zaharia, Ştefan Ghiorghiu, Ghiţă Vasiliu, D. Hîrţescu, etc., toţi mari proprietari şi aleg. col. I.

S'a discutat despre acţiunea partidului în campania de răsturnare a guvernului şi s'a apoteozat şi proslăvit victoria şi învingătorii de la alegerea din Capitală din ziua de 20 Decembrie c.

❑ Astă-seară Joi, 24 Decembrie, începe programul nou al teatrului Cinematografic din sala Circului Sidoli. Printre sujetele noue se află şi ceremoniile înmormîntărei def. Leopold II, regele Belgiei, precis înregistrate de aparatele cinematografice. Intregul cortegiu funebru, reprezentanţii şi principii ţărilor străine, cari au asistat la aceste ceremonii, printre cari se afla şi A. S. R. Principele Ferdinand al Romîniei, clerul, magistraţii, armata, imensa mulţime care au condus la ultimul lăcaş pe regele-cetăţean, ne sunt cu desăvîrşire fidel redate.

Tot în acest program vom vedea întrarea solemnă în Bruxelles a noului Rege Albert; oraşul Bruxelles e în sărbătoare şi cel mai mare entuziasm domneşte în toate straturile.

Frumoase vederi din Italia, golful Salerno şi împrejurimile sale fermecătoare, cuirasatul—şcoală Ibis, o pariziană criminală, Carmen cu acompaniamentul orchestrei din opera cu acelaşi nume, Sinuciderea... o afacere foarte rentabilă, comedie, O petrecanie a lui Max Linder la Maxim, Văduva şi pretendenţii, Banditul Romeo, o parodie la Romeo şi Julieta şi alte sujete admirabile sunt întrupate în programul actual, care începe astă-seară Joi 24 Decembrie a. c.

In tustrele zilele serbătorilor de Crăciun vor fi date matineuri şi reprezentaţii serale. In fie-care zi vor fi introduse foarte multe sujete noue.

❑ *Facem cunoscut că, în urma numeroaselor cereri ce le-am primit de la învăţătorii săteşti „Opinia“ acordă o reducere la abonament pentru aceştia, fixînd pentru ei 12 lei pe an, şi 6 lei pe jum. an plătiţi înainte.*

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d lui C. Radulescu-Motru este:

Noutăţi; † Ioan Russu-Şireanu.—Teatrul Naţional: Reprezentaţiile D-nei Agata Bîrsescu.— Cărţi Noui: Schiţe şi Amintiri de D. D. Pătrăşcanu.—Publicul nostru de teatru. Cestiuni actuale: C. Rădulescu Motru. In zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri, II. Ştiinţe Sociale: Theodor D. Speranţia. Maria C. Buţureanu. Femeia în industrie şi comerţ. Tiberiu Const. Lupta, solidaritatea socială şi morală. Literatura: I. Chiru-Nanov. Numai pleacă.. Teatru: Giulio Piaza. Teatru lui Carlo Bertolazzi. Arta: N. D. Cocea. Expoziţia de pictură Ion Alex. Steriade. Note şi discuţiuni: Ion S. Floru. Incheierea discuţiunei cu d. Clinciu.

Telegrame

Audienţă la Imparatul Wilhelm

Berlin.— Imparatul Wilhelm a primit misiunea chineză, în prezenţa principelui moştenitor, şi celorlalţi principi, a cancelarului imperiului şi membrilor cabinetului. Şeful misiunei, principile Tsaisum a ţinut o cuvîntare, spunînd că a venit din ordinul Suveranului său spre a studia organizarea marinei germane, al cărei renume s'a răspîndit în lumea întreagă. Principile a declarat ca are dorinţa a vedea tot mai strînse legăturile amicale dintre Germania şi China, a făcut urări că pacea şi concordia să poată dăinui totdeauna. Incheind, principile a urat Imparatului ani mulţi de domnie.

Imparatul Wilhelm a răspuns că se simte fericit de faptul că misiunea a venit şi în Germania şi are credinţa că aceasta vizită va contribui la consolidarea relaţiunilor atît de amicale dintre China şi Germania.

Requiem

Belgrad.—Un serviciu divin s'a oficiat azi dimineaţa pentru odihna sufletului marelui duce Mihail. Au asistat la requiem, regele şi familia regală, membrii guvernului şi corpul ofiţeresc.

Vizită

Messina.—D. Sonnino a sosit azi dimineaţa aci. A fost primit de autorităţi. A vizitat în tot cursul zilei ruinele şi noul oraş: Populaţiunea l'a aclamat.

Inmormîntarea ducelui Mihail

Petersburg.—Azi după amiază a avut loc în biserica Petru şi Pavel, îmormîntarea marelui duce Mihail, în prezenţa Ţarului şi principilor streini.

Audienţă

Petersburg.—Azi după amiază, Ţarul a primit la palatul de iarnă, pe marele duce de Oldenburg, ducele de Cumberland şi ceilalţi priucipi străini veniţi la Petersburg ca să asiste la înmormîntarea marelui duce Mihail.

Pentru D-nii COMERCIANŢI

NOU! IMPORTANT!

Saltarul de siguranţă „EXACT“

Invenţiune brevetată şi primiată la mai multe expoziţiuni.
Construcţie solidă din lemn de prima calitate, cu mîner metalic şi aparatul de fontă extra.

Saltarul „Exact“ se poate fixa sub ori-ce tejghea.—Cea mai mare trăinicie şi siguranţă contra furtului.

SALTARUL „EXACT“ se închide şi deschide automatic fără cheie şi e prevăzut cu un clopot de alarmă, care poate fi înlăturat după dorinţă.

Nimene nu-l poate deschide dacă nu cunoaşte dispositivul aparatului.

REPRESENTANT:

P. Ballo, C. Popovici & Co. Iaşi

Str. Ştefan cel Mare 2

Prima AGENŢIE Romînă
de
Intreprinderi comerciale, Industriale
AGRICOLE ŞI MINIERE
IASI, STRADA UNIREI 9

1) Comision şi Agentura.
2) Vînzare şi Arendare de moşii, Pădure, etc.
3) Plasamente de bani, ori ce sumă.
4) Imprumuturi de ori ce natură.
5) Representanţe din ţară.
6) Cereale.
7) Petroluri şi derivatele petrolului
8) Acte de notariat, Urmărire, Sechestre.

Executări prin Avocaţii Agenţiei.

George Farra

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori ce număr de muncitori străini şi av nd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceea ce ar putea micşora încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii Statului vecin, vă rugăm să bine-voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poate servi cu deplină încredere.

Referinţele, condiţiunile şi preţurile, cu cari so pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă
LEON BINDERER
Iaşi.—Str. Seulescu No. 1

De închiriat şi de Vînzare

de pe acum, imobilul din Roman compus din 5 odăi cu vitraje, pentru stăpân şi servitori, camară, pivniţă, hambar, grajdiu, şură pentru trăsură, cum şi fântână cu apă bună, şi locul în întindere de peste 2000 metri patraţi; situat în strada Smirodava No. 8, proprietatea d-nei Zinca P. Hociungescu.

Doritori sunt rugaţi a se adresa pentru informaţiuni şi tratare, fără intermediatori, la proprietara în Iaşi strada Ferbinte No. 2.

Dr. B. Stenner

Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venerice.
de la 1—3 şi 7—8 p. m.
Iaşi, str. Muzelor (colţ cu str. de Sus.)

Bolta Rece strada Arcu 1, anunţă pe numeroasa sa clientelă, că şi-a reorganizat restaurantul, angajînd un conducător, cu reputaţie, care să satisfacă toate aşteptările.

Bolta Rece pune de asemenea în consumaţie vinurile cele mai alese, cu preţuri mult scăzute.

Erezii fraţii Amira

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Str. de Sus Iaşi

Mărfurile aduse de Magazinul „La Vultur“ cu ocazia sărbătorilor, întrec orice aşteptare.

Lucruri de mînă în cele mai noui serii ca: Hardanger, Nordisch, Madeira terminate şi netermiate precum şi articole desenate pe olandă suut expuse vederei în Magazinul

„LA VULTUR“

şi le vinde cum a anunţat, mai ieftena ca ori unde.

Poftiţi, dar, acum cît timp asortimentul e complect „La Vultur“.

O cameră mobilată

De închiriat, strada Ştefan cel Mare No. 30.
A se adresa la această adresă.

La Magazinul de Fererie
LOUIS HÖNIG
Strada de Sus 147, peste drum de **poarta Spitalului Sf. Spiridon**
a sosit un mare transport de
Coks şi Antracit
Calitatea cea mai bună din toate existente.
Preţul *Lei 65 tona*, trimes la domiciliu.
Greutatea garantată
In acest magazin se mai găsesc toate articolele de fererie, şi maşini agricole, cu preţurile cele mai convenabile.

MAGASINUL CENTRAL
GH. ALEXIADIS
STR. GOLIA 48

Aducem la cunoştinţa numeroasei noastre clientete ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale şi Dilicatese din str. Golia şi Piaţa Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.

Se primesc comenzi, serviciul gratis la domiciliu de la 10 lei în sus.

Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,

Avînd în deposit:

Licheuri străine şi indigene şi tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.

Exposiţie diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.

Preţuri Moderate

GRILLAGES
GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre...
Châssis de couche, depuis...
Faisanderie pour abris, le mètre carré...
Parcs à Gibier, pour 100 Faisans...
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSE
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

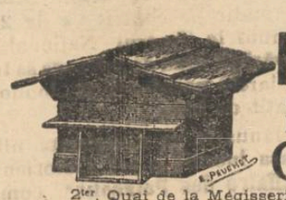

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.
Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Preţurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel prin str. Palat

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primariei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1284 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Desembrie 1903 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" Incheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consulţ. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa IIa Loteriei VII
s'au pus în vînzare

Tragerea la
la 11 şi 12 Ianuarie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 70,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa
sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 905 Marți 29 Decembrie 1909

Primul ministru în concediu

D. Ionel Brătianu a plecat în viligeatură de congediu pentru o lună; așa scriu gazetele oficioase; iar înainte de plecare a avut o audiență la palat, unde a expus Regelui, într'un ceas și 55 minute toată situația politicei interne.

In congediul său d. Ionel Brătianu va vizita piramidele din Egipet și se va recrea la adăpostul celor mai vechi urme de viață politică omenească. Fericit muritor e și primul nostru ministru! Iată un concediu bine meritat de la patrie! Iată o recreare absolut trebuitoare sie-și!

De cît lăsînd la o parte chestia personală a persoanei înaltului prim ministru, pe noi, ca partid, ne interesează ce situație internă lasă primul ministru, pentru a găci ce situație va găsi la întoarcere.

Ca prim ministru, d. Ionel Brătianu vede că țara nu-l mai vrea. Pe țara reală a batjocorit'o, a bătut-o, a închis'o; la răspunsul ei i s'a dat legea contra sindicatelor și o restrîngere a libertății gîndirei vorbită și scrisă.

In legătură cu aceste fapte politice muncitorimea se organizază în partid politic. Miile de muncitori manuali din București, Ploești, Galați, Brăila, Constanța, Iași vor deveni o forță politică cu votul lor și-și vor atrage o bună parte din intelectualitatea țării.

De sigur, că primul ministru a expus Regelui puntul seu de vedere în chestia mișcării *politice* a muncitorimei romînești și d-sa la plecare lasă muncitorimea pe cale de organizare; se prea poate ca la întoarcere lucrurile să fie deja întocmite și închegate. Bănuim că Regele, partizanul tocmelor și pradă al celor 2 partide de guvern, n'a prea hiritisit pe primul său sfetnic de nefericita ideie de a împinge muncitorimea la organizarea unui partid nou.

Primul ministru pleacă în concediu cu o slăbire mare în fața alegătorilor țării. De unde anul trecut partidul liberal fusese majorizat cu peste 1000 de voturi în cele 6 colegii; de astă-dată i s'a mai sporit majorizarea încă cu o mie de glasuri, așa că de unde pînă mai ieri reprezenta 25 la sută din masa alegătorilor, acum s'a scoborît supt 20 la sută. La întoarcere situația o va găsi agravată.

La 10 Ianuarie, avem alegeri aici la Iași, la colegiul al 2-lea de Senat. Guvernul las că va fi majorizat de cele 2 partide conservatoare, dar foarte probabil că va fi învins de la primul scrutin. După ciocanul de la București, va veni nicovala de la Iași. Iar între ciocan și nicovală e foarte greu ca bietul d. Ionel Brătianu să rămîe neturtit, nestrivit.

De sigur, că și de acestea a vorbit d. Ionel Brătianu cu Suveranul, și nu greșim cînd bănuim că îngăimala ce a arătat primul ministru în explicarea pierderii în ochii țării a fost suficient indiciu pentru Suveran că zilele guvernului sînt numărate. Deja oficiosul Pestan ne spune ca din București că o schimbare de regim e foarte apropiată în Romînia, și că zilele guvernului liberal sînt numărate și ceva prelungite cu boala și concediul primului ministru.

Iată o boală care prieste partidului, căci nu s'a întîmplat fapt pînă azi ca un prim ministru al țării romînești să demisioneze de la piramide.

Iar dacă Regele, repetînd vorba lui favorită, că ține foarte mult să aibă un guvern tare, ar fi fost întîmpinat de primul ministru că ministerul ce-l lasă în țară e cel mai tare ce-l poate da partidul liberal, și că se bucură de întreaga încredere a majorităților, de sigur că a lăsat să se înțeleagă că toate acestea nu fac nimic dacă nu este cealaltă tărie: *încrederea țării.*

Regele își dă samă, că dacă în cîte-va centre, unde s'a dat lupta și guvernul este biruit și strivit, ce ar fi mîine cînd această luptă s'ar da în toată țara, ar fi o bancrută generală și Regele evită acest lucru tocmai pentru păstrarea prestigiulu Coroanei. Ce fel de simț poiltic s'ar da Regelui ca să fie silit să țină în capul afaceririlor un guvern, care e odios, țării, și țara îl trîntește în alegeri. S'ar produce la noi pentru prima oră conflict direct între țara legală și Coroană, și asta Regele n'o vrea, n'o dorește, n'o face. Și de sigur că Regele i-a impus primului ministru că mai trebue ceva, ca un guvern să fie tare: să aibă încrederea țării nu numai a majorităților servile parlamentare.

In sistemul nostru real de guvernare, majoritățile se oglindesc în guvern, nu guvernul în majorități, unele fiind emanațiunea celuilalt, și deci cînd guvernul e slab și majoritățile sunt slabe cu toată compacticitatea lor, cu tot blocul lor.

Ei bine, primul ministru pleacă cu o boală politică în spate. El o lasă în stare de agravare permanentă. La revenire boala va fi mai mare și va grăbi sfîrșitul.

Noi dorim primului ministru tot ce putem dori ca om: întoarcere sănătoasă, atît; căci de boala politică de care sufere partidul alt leac nu-i de cît *opoziția.*

Dacă primul ministru ar fi un om cuminte și întreg ar fi spus Regelui așa: Majestate, guvernul meu nu e omogen, majoritățile nu sunt compacte, partidul nu mai reprezintă țara legală. Sîntem slabi, dă-ne răvaș de drum. Toate acestea s'ar fi zis în 5 minute. Se vede însă că n'a vorbit așa, și a mai îmbrobodit'o și a mai lungit'o pentru care lucru a capatat placa în nemțește de la primul Rege al României: *König* și *Fürst*, nu *Rege!!*

Iar pe cînd acestea se petrec colo sus, jos Țara își reface mentalitatea își recapătă puterile sale și face... minuni politice.

Gh. Ghibănescu.

Haret în cârcă cu cucoanele

De serbători d. Haret, faimosul ministru al Instrucțiunii publice a provocat un nou conflict, care nu va rămînea fără răsunet în analele învățămîntului. După ce a vînzolit Universitatea și a lăsat'o baltă; după ce a scormolit sinodul și iarăși a lăsat'o baltă; după ce a răscolit Senatul și iarăși a lăsat'o baltă; iată că din senin provoacă o nouă vănzoleală, dar de astă dată s'a pus în cîrcă cu cucoanele. După Iliadă și Odisee iată-l pe d. Haret ajuns la Batracomiosmahie, la Terait la zercone!

La internatul de fete de gradul al 2-a din București, strada Icoanei, foastă școala Centrală de fete, cu portretul tuturor femeilor, domnițelor și jupănițelor romîne în medalioanele de pe pereții școalei, e directoară o doamnă Rămniceanu, o Haretistă pur sang, o habotnică cu credințe liberale, ca și soțul ei, și familia ei și toate și toți ai ei. Se face o concurență în Haretism între d-na Adelsberg și d na Rămniceanu, lucru nu propriu și specific numai școlilor de fete, ci comun și altor școale de băeți, căci în București, unde stăpînește clica d-lui Haret, nu se face liberalism, ci se face Haretism. Haretism se face la școala primară, Haretism se face la licee și gimnazii, Haretism se face la școlile secundare de fete, Haretism la normala societății. Bucureștii e infectat de boala Haretismului. Prin clica din București trăește Haret, clica în numele d-lui Haret operează, prin clică d. Haret gîndește, simțește și voește.

O veche și cunoscută membră a învățămîntului e în concediu nelimitat; d. Haret care n'acordă concedii de o zi adversarilor, dă concedii nelimitate favoriților. D-na în chestie își punea suplinitoare cîte cu 60 lei pe lună, sumă relativ destul de mare, de oare ce clica știe de la Haret chiar, că ministrul care e șeful clicei nu plătește un ban suplinitorului său, care e Coculescu, cumnatul său; iar secretarul său general plătește 40 lei suplinitorului pentru 24 ore de clas, de limba franceză și altele și altele. Era un sacrificiu colosal din partea titularei din clică să dea 60 lei pe lună, cam 15% din salariu, de și regulamentul cere 60%.

Dar iată că păcatele care pasc pe om au făcut ca biurourile conduse cu atîta destoinicie de clasicul Ionescu, cel atît de cunoscut d-lui Gr. Bîrsan de la liceul Național din Iași, cum și de A. D. Atanasiu, cel cu catedrele puse la contribuție, zic directorul Ionescu în adînca i înțelepciune rînduește ca suplinitoare, la această infamă școală secundară de fete pe ziua de 1 Decembrie a. c., pe d-na Natalia Sf. O. Iosif, cunoscuta scriitoare. Tînăra suplinitoare a primit cu cea mai mare bucurie numirea, întru cît nu o cerusă și credea că i s'a venit așa pară mălăeață în gura lui nătăfleață pentru Crăciun, și avea mîngăerea în sine că faima scrierilor sale ajunseseră și la urechile lui Nae Ipingescu de la direcția a III a.

20 de zile suplinitoarea și a făcut datoria și tronc tocmai în ziua de Ignat, taman la 20 Decemb., dimineața oarele 8 a. m., i s'a tăiat capul cu ordinul șeria C. N. 19458, zic și eu. Auzi, să tae Haret capul unei intelectuale!. Las că-i arăt eu! Și o scrisoare chilometrică—ba încă deschisă s'a trimes la adresa d-lui Haret din partea respectivei. Spovedania din partea sacrificatei e una, dar soponeala ce trage ministrului e alta; asta-i asta de o cam dată!

In sfîrșit coana Natalia a venit de hac lui Conu Spirache! Inceputul e frumos! Senatul sarmanul, e alcăluit din bătrîni a votat molcum contra legii, dar s'a supus; Sinodul idem, e cam bătrîn și încetinel; a făcut'o mai dămolu, și a tăcut molcum; Universitatea tace, și așteaptă pe ministru la altă strîmtoare. Dar cu Coana Natalia a afeclit'o bietul d. Haret. Iată-l deja pe d. Spiru Haret cu o nouă chestie pe brațe, chestie femeiască! Și ce greu e ministrului, care la 1860 era elev de 10 ani în clasa II-a primară la Toma Săvescu, să facă față unei chestii femeești la 1910, Aferim!

Dacă nu l'a da pe bete chestia femeiască, apoi la sigur că d. Haret are să bugetască în scaunul de ministru,—și pace!

***

OAMENI ȘI LUCRURI

ZIUA DE MÂNE...

Acum cînd anul e pe punctul de a suferi acea nesimțită, dar emoționantă schimbare,—cînd anul se topește în anul care vine—ce temă poate fi mai de actualitate de cît acea a proorocirilor, tema cunoașterei viitorului?

Telegramele au rezumat eri o scrisoare postumă, publicată acum, a nefericitei baronese de Weczera, adresată unei prietene. Intre altele îi scria: „Mi-e teamă de mama și de proorocirea unei cărturărese care mi-a spus că în curînd se va întîmpla o sinucidere printre cunoscuții mei". Cunoscutul acela, s'a dovedit apoi, avea să fie însuși Arhiducele Rudolf al Austriei, înamorat cu pasiune de frumoasa și nefericita Veczera.

Zilele aceste a murit printr'un accident de aviațiune, lîngă Bordeaux, aviatorul francez Delagrange. Acum un an, în Decembrie 1908, el scria următoarele rînduri unui ziarist german care întreprinsese o anchetă.

„Poate o să vă intereseze un fapt neînsemnat, dar-care poate avea importanță în ziua cînd ar fi să se întîmple. Pe cînd construiam primul meu aparat în 1906, o zodieriță care mi-a dat în cărți și s'a uitînzatul de cafea neagră a paharului meu, mi-a proorocit o nenorocire groaznică.

Ea mi-a zis că mă vedea căzînd cu o repeziciune fulgerătoare și izbîndu-mă, alăturea de mine vedea un obiect sămănător cu o roată și care se învîrtea cu cea mai mare iuțeală.

Mulțimea se grămădește în jurul meu, mă rîdică aproape mort, cu trupul sfîrticat"...

Și cîte asemenea ciudate întîmplări nu sunt pe lume, cîte nu ne surprind și ne uimesc, fenomene de aceste stranii!

Coincidențe! vom spune cu toții. Dar nu mai puțin vom rămînea duși pe gînduri și vom mărturisi că mintea nu ne servește în deajuns ca să ne explice atari fenomene. Auzim necontenit povestindu-ni-se atari „coincidențe" din seria proorocirilor, ori a presimțirilor și știința e departe de a le putea lămuri. Nu poate însă nici să le tăgăduiască. Ce legătură materială este între lumea de astă-zi a realității și cea de mîine, a visului? Pe ce cale se statornicește această legătură și cine dă putere gîndului vizionar de a le cunoaște? Intrebări fără de răspuns; probleme fără dezlegare!

De aceea nu e de mirat că spirite pozitiviste, inteligențe înaintate, oameni de știință într'un cuvînt, se simt atrași de farmecul acelui vast domeniu al „Necunoscutui". De aceea s'a putut vedea un Lombroso încheindu-și activitatea științifică prodigioasă prin o lucrare mistică din lumea ocultă a spiritelor. Ironia a vrut chiar ca această operă a savantului medic să apară acum, după moartea lui, plutind ca o sinistră ironie asupra științei însăși, care nu poate răspunde la singura întrebare ce preocupă pe om:

— Ce va fi mîne?

Rodion.

Discursul d-lui A. A. BADAREU

— Rostit la clubul conservator-democrat din Iași, în adunarea plenară de la 23 Decembrie a. c. —

Iubiți prieteni

De o lună suntem în perioadă electorală și astă-zi v'am convocat deja a doua oră pentru o consfătuire politică. Continuu să cred că politica trebue să se amestece în alegeri, cu toată părerea contrară a d-lui Carp, care n'a mers la întrunirile junimiste de la Dacia, pentru ca întrunirile se rămîe pur electorale și să nu eie un caracter politic.

Dar în cîte concepții nu ne potrivim noi cu d. Carp! D sa pretinde că unul din punctele fundamentele a programului seu e scoaterea administrației din politică, pentru că din cauza politicei alegătorii influențează organele administrative, pentru ca să iasă din atribuțiunea lor și în măsuri administrative să se preocupe de satisfacțiile politice. D. Carp, nu vrea însă, nici partid, ca să facă politică, aceasta fiind un atribut exclusiv al seu, Petru P. Carp fie el șef sau nu.

Știți că din această concepție a eșit în programul d lui Carp, chestia dregătorilor administrativi, un fel de miniștri care au să facă numai administrație și n'au să se preocupe de fel de politică. Fiind-că d. Carp nu vrea partid, care să facă alegeri, urmează ca alegerile să i le facă administrația, sistemul exclusiv practicat până acum cîți-va ani. Aceasta nu înseamnă însă a vîrî organele administrative și mai tare în politică?

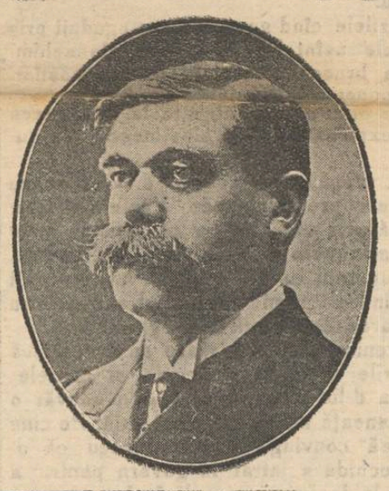

Noi conservatorii democrați credem că sistemul d-lui Carp este un non sens și că numai un partid puternic, care și poate face singur alegerile și toată lucrarea politică, poate lasa organele administrative să-și îndeplinească misiunea lor, îngrădind aceste organe pe deoparte cu inamovibilitatea funcționarilor, pe de o parte cu recursul la contenciosul administrativ, cu o competență foarte largă, ca să atingă toate arbitrariile administrațiunei.

Știți că cu scrutinul de Duminică sau terminat primele patru alegeri; cei care nu cetiți însă jurnalele junimiste, nu știți că cel puțin la cele trei scrutine de balotaj a reușit partidul junimist. Dacă n'o știți înseamnă că nu cunoașteți nici macar operațiunea cea mai simplă: adunarea și nu cunoașteți importanța hotărîtoare a adunării în politică. In adevăr junimiștii au întrunit Duminica trecută 1665+69+37=1771, pe cînd noi am întrunit 1690+37=1727, iar guvernul 51+111=162, totuși birourile electorale și-au permis să proclame aleși doi candidați ai guvernului, pe unul a' nostru și pe nici un candidat junimist.

Intoarcerea asta pe dos a lucrurilor provine dintr'o greșală a legei elctorale, care n'a prevăzut că prezidentul biroului de la București trebuie să adune și voturile de la Muscel și cele dela Vaslui și apoi să proclame rezultatul. Prezidenții fie cărui birou ș'au permis să lucreze izolat și să proclame rezultat izolat, ceia ce a adus nedreptățirea junimiștilor.

Dacă eșim însă din artimetică ca să intrăm în politică, constatăm că rezultatul alegerilor a fost conform cu prevederile noastre: în trei din patru colegii guvernul a fost pus în minoritate și chiar într'o minoritate ridicolă în colegiul de la București, cel mai mare colegiu din țară.

La București, partidul liberal n'a întrunit de cît 20 la sută din voturile exprimate și dacă dăm deoparte zestrea guvernamentală vedem că partidul liberal n'are de cît 10 la sută în colegiul care reprezintă quintesența burgheziei din țară. Ce departe suntem de timpul lui Ioan Brătianu I, care crea burghezia cu mari jertfe, din avutul țării, pentru a guverna cu dînsa în contra aristrocrației, care nu-i arăta destulă supunere.

Avem de tras o mare învățătură din alegerea colegiului al II-lea de București. Cel mai important colegiu din țară a trimes ca reprezentant al său în parlament, pe candidatul nostru și fiindcă prințul D. Moruzzi este al patrulea conservator-democrat trimes în parlament de acelaș colegiu, înseamnă că partidul nostru a cucerit definitiv încrederea Capitalei.

Victoria din anul acesta este și mai semnificativă de cît victoria anului trecut. Anul trecut am reușit luptînd contra celorlalte două partide care, lucrau în mod izolat. Anul acesta am învins pe ambele partide, luptînd împreună. Invinșii văzuți sunt numai junimiștii, învinși reali sunt însă și liberalii care au luptat la balotaj sub firma junimistă. De aci greutatea luptei și diferența mică de voturi între noi și junimiști.

In ce hal au ajuns liberalii! Pînă acum junimiștii erau codița lor, acuma au ajuns ca ei să fie codița junimiștilor.

Dacă la Vaslui, rezultatul n'a prea corespuns așteptării noastre, să explică prin mai multe cauze.

In afară de conrupția prin funcții și prin bani din partea guvernului, prin promisiuni de funcții și prin bani din partea junimiștilor, conrupții de care adversarii noștrii au abuzat mai mult de cît ori cînd, au provocat un curent favorabil junimiștilor, făgăduiala făcută de d. Carp în parlament, că va desființa maximum și minimum din legea tocmelilor agricole și afirmațiunea făcută de d-sa în public, atît la primul scrutin cît și în ziua balotajului, că d-sa va forma curînd guvernul și că în Februarie va face alegeri generale.

Cum voiți ca un colegiu mic, compus în mare parte din răzeși, care și lucrează singuri pămîntul și care au avut multe de îndurat pe urma legii tocmelilor agricole, cărora li s'au făcut multe procese de contravențiuni la această lege, să nu se influențeze de făgăduiala d-lui Carp? Cum voiți ca vasluenii să fie increduli ca noi la profețiile d-lui Carp, noi care de doi ani auzim la fiecare anotimp pe d. Carp afirmînd, că va forma foarte curînd guvernul. Pentru noi e ușor să credem că d. Carp nu face excepțiune dintre profeții de după Hristos? Cum însă, Vasluenii să nu dea crezare profeției d lui Carp, cînd pentru dînșii profetul este un nazaritean ca și dînșii?

Lupta noastră a fost îngreuiată pretutindenea printr'o agresiune turbată și nedreaptă din partea liberalilor. Noi ne deprinsesem să-i vedem punînd totul în această țară, în acțiuni liberal-naționale. Au pus în astfel de acțiuni comerțul, industria, pămîntul țerii, apele minerale. Acum se pregătesc după cum am văzut în mesaj să puie în astfel de acțiuni și mlaștinile Dunării. Nu știu dacă nu cumva speranța de a găsi ceva aur în aceste mlaștine a adus ditirambele pe care un orator anti socialist din Cameră le a făcut la adresa d-lui Morțun, ministrul lucrărilor publice, care va prezenta proiectul pentru secarea bălților Dunării. Nu ne-am fi așteptat însă ca liberalii să puie pînă și nenorocirea lor în acțiuni politice.

Ziarele liberale au lăsat-o să se întrevadă, iar cei mai zeloși dintre militanții liberali nu s'au sfiit să ne desemneze pe noi conservatori democrați ca autorii morali ai odiosului atentat contra d-lui Brătianu.

Este drept că de data aceasta eu am fost ceva mai cruțat, căci n'au mai vorbit de Take Ionescu și Badareu, dar au dat șefului nostru un alt tovarăș, pe iubitul nostru luptător Neculai Fleva.

Trebue să fii de o extraordinară rea credință sau de o prostie fenomenală ca să nu vezi că din toate faptele și vorbele șefului nostru și fruntașilor noștri rezultă cea mai absolută incompatabilitate între concepția noastră politică și conceptia acelora care ar putea pune la cale o crimă politică pentru suprimarea unui adversar.

Noi socotim că, clasa noastră dirigu-

itoare este foarte săraca în oameni, că această sărăcie este din ce în ce mai simţită cu cît greutăţile de guvernare sporesc şi cum noi socotim că încă pentru multe generaţii rolul clasei diriguitoare este din ce în ce mai indispensabil, cum să ne ducă mintea să dorim dispariţiunea unora dintre cei puţini chemaţi pentru a dirgui această ţară?

Eu mă tem că cu vijelia politică şi socială care se deslănţueşte în timpul nostru, într'o zi d-nii Carp, Take Ionescu şi Ionel Brătianu, cu toţii la un loc, cu forţe unite şi încă nu vor fi de ajuns pentru a scoate ţara şi neamul la liman.

Dar, în definitiv, de ce să dorim dispariţia d-lui Ionel Brătianu? Ce folos politic am putea trage din aceasta? Noi ştim că nu suntem în testamentul d-lui Brătianu; noi în deosebire de celalalt partid conservator, n'avem concepţiunea că guvernul este proprietatea d-lui Brătianu, că d-sa îl poate lasa moştenire cui va crede, fie d-sa, fie familia Brătianu, ci din contra, noi credem că guvernul îl putem lua de la ţara deşteptată asupra ideilor noastre şi cu credinţa în vrednicia noastră.

Ori ce om serios îşi dă socoteală că, cu dispariţiunea d-lui Ionel Brătianu, partidul liberal n'ar fi încetat de a exista şi sentimentele acestui partid faţă de noi nu s'ar fi schimbat întru nimic, dacă şefia arfi trecut de la d. Ionel la d. Vintilă Brătianu.

Atentatul nu s'a produs într'un moment de deprimare a partidului nostru, ci din contra într'un moment de ascensiune, cînd găsiam în favoarea noastră un puternic curent în opinia publică, cînd ne dădeam bine seama, că într'un viitor apropiat, lupta noastră va fi încununată de succes. Nu s'ar putea găsi deci o explicare plausibilă, pentru amestecul nostru în crima lui Stocnescu. Acest amestec este o invenţiune tendenţioasă, o făurire fără scrupul, lucru destul de obicinuit pentru partidul liberal.

Dacă focurile de revolver ale lui Stoenescu ar fi adus o schimbare de regim, noi, ca partid conservator, am fost cei întîi să deplîngem acest început nenorocit a unei stări grave de anarhie.

Partidul liberal în loc ca din nenorocirea ce l'a ameninţat să şi făurească arme contra adversarilor, arme atît de primejdioase pentru viaţa noastră politică, ar face mai bine să se reculeagă şi să şi dee seamă ce perturbare gravă poate aduce vieţei noastre, lupta selbatecă, ponegrind fără scrupule pe adversari şi inventînd tot felul de infamii pe socoteala lor.

Liberalii n'ar trebui să uite, că ei au introdus în ţara noastră, în perioada guvernului Lascar Catargi, 1871—1875, denigrarea sistematică a partidului advers şi atacurile cele mai pătimaşe contra fruntaşilor acestui partid.

N'a fost injurie cît de grosolană, pe care liberalii să n'o fi aruncat adversarilor lor, nici calomnie cît de monstruoasă, care să n'o fi pus pe socoteala acestor adversari.

Ne îngrozim cînd cetim vocabularul pe care presa liberală de la 1874—1876 îl întrebuinţa, vorbind despre Manolake Costache, Lascar Catargi, Alexandru Lahovary etc., vocabular pe care l'au continuat, adăogit, dar necorectat şi cu succesorii marilor fruntaşi conservatori.

Acest sistem primejdios a făcut şcoală şi într'o parte a presei conservatoare culminînd în campania de canibali, pe care în ultimii ani au făcut-o liberalii cartelaţi cu vechii conservatori, contra d-lui Take Ionescu.

Este de mirare cum asemenea moravuri n'au produs mai multe crime politice. D. Alexandru Xenopol a fost pus în curent de d. Meisner, de un complot care se organizase acum trei ani într'o garnizoană din Moldova, contra vieţei d-lui Take Ionescu şi a mea, pe baza cunoscutei calomnii că vindem ţara evreilor. E o minune, că capetele noastre stau încă pe umeri.

Poate că ar fi momentul să ne dăm seamă de primejdia socială, rezultînd din felul cum sunt trataţi rînd pe rînd fruntaşii clasei noastre diriquitoare; că titlul de om politic a ajuns un lucru odios, de despreţuit, că autoritatea clasei diriquitoare, a scăzut enorm prin insinuările pe care oamenii politici le fac unii despre alţii şi ca a nimici autoritatea clasei diriguitoare, este a deschide largi porţile anarhiei.

Cu toate greutăţile luptei, am reuşit să dovedim şi în ultimile alegeri parţiale, că guvernul şi partidul liberal nu se bucură de cît de încrederea unei infime minorităţi din corpul electoral.

In aşa condiţiuni trebue să ne aşteptăm ca actualul regim să se prăbuşească dintr'o zi într'alta.

Caracteristica ultimilor alegeri este că liberalii din cele trei locuri cîştigate de dînşii, două le-au cîştigat cu minoritate; iar partidul conservator-democrat a fost singurul partid de opoziţie, care în timp de un an, de la întemeiarea sa, a dobîndit al şaselea scaun în parlament, şi pe al şaselea l'am obţinut în contra partidelor istorice, luptînd data aceasta contra noastră, nu isolat ca altă dată, ci în tovărăşie.

De sigur că lumea s'a aşteptat ca guvernul să nu aibă nici succesul pe care l'a avut. Dacă aşteptările lumei au fost amăgite, aceasta se datoreşte unei tactice greşite a elementelor conservatoare, care şi data aceasta s'a preocupat mai mult de a manifesta unele contra altora, de cît de a lupta contra guvernului.

La un moment dat publicul a avut impresia, că cele două partide conservatoare au să-şi schimbe tactica; discursurile şefilor şi fruntaşilor acestor partide, de la discuţia de la mesaj, crease o atmosferă care vîrîse groaza în guvern. Vechii conservatori începuse o acţiune energică contra guvernului, înainte chiar de deschiderea parlamentului, acţiune care a încetat ca prin farmec odată cu sosirea d-lui Marghiloman din străinătate. Fi-va într'aceasta vre-o legătură cauzală sau o simplă coincidenţă? Nu ştiu.

Legenda spune, că după producerea balotajelor, multe personalităţi din ambele partide, au fost pentru o înţelegere în sensul, ca cel mai slab dintre candidaţii opoziţei să se retragă în favorul celui mai tare; că această idee n'a întîmpinat de cît o singură opunere hotărîtă, acea a d-lui Marghiloman, şi că d. Marghiloman la toate argumentele prietenilor săi le respundea: dau ori cît trebue.

Nu pot să ascund, că şi după balotagii sunt încă unele personalităţi şi din partidul junimist şi din partidul nostru, care susţin, că în ultimul timp s'au produs fapte, care denotă că ţara trece printr'o serioasă criză socială şi politică, şi că rolul celor două partide conservatoare ar fi: o colaborare pentru a suprima, sau cel puţin a reduce din tăria acestei crize.

Care sunt aceste fapte?

Guvernul şi partidul liberal şi au pierdut complect busola. Lipsa de omogenitate între conducătorii acestui partid cunoscută de mulţi şi care dăduse roade atît de nenorocite. Anarhia de la cîrma liberală s'a agravat în timpul din urmă, prin întoarcerea pe dos a mentalităţei generoşilor din partid.

Aţi auzit de o neînţelegore între generoşi şi d Costinescu. Generoşii cu temperamentul lor extrem au voit să compenseze într'o zi de mergere spre dreapta, timpul perdut într'o perioadă de 15 ani de mergere spre stînga; cu o zi de represiune să acopere 15 ani de revoluţiune. Au revoltat cu reacţionarismul lor pe d. Costinescu.

Rezultatul: o monstruozitate. Generoşii împrumutînd tactica junilor turci printr'o conspiraţie nocturnă au întrodus în minister pe d. Pherichide, care altă dată tratase pe socialişti de excroci şi le desfiinţase cluburile de la ţară, pentru a pune la rezon liberalismul d lui Costinescu.

In zilele cînd guvernul era sguduit prin gravele neînţelegeri produse de schimbarea bruscă a mentalităţei generoşilor, eu spuneam la Vasluiu că ne putem aşteptea dintr'o oră într'alta la retragerea sau expulsarea d-lui Costinescu din guvern.

Ca răspuns la aceasta d. Costinescu a trimis prefectului de Vasluiu o telegramă prin care afirma că spusele mele sunt manopere electorale prea îndrăsneţe, că guvernul este decis mai mult de cît ori cînd să rămîe la postul său, pentru aplicarea complectă a programului.

Evenimentele ulterioare au dovedit că vederile mele erau exacte şi că telegrama d-lui Costinescu era în adevăr o îndrăsneaţă manoperă electorală. Pe cine are să convingă d. Costinescu că d Pherechide a intrat în guvern pentru a ajuta la desăvîrşirea aplicărei programului din manifestul de la 1907?

Era şi momentul cînd generoşii cereau măsuri contra vechilor lor tovarăşi: sindicaliştii, să se întovărăşască cu vechiul lor adversar d. Pherichide.

Ce e vinovată însă ţara să sufere din aceste desfaceri şi refaceri de tovărăşii a generoşilor?

Generoşii în frunte cu d-nii dr. Cantacuzino, Morţun, Jenică Atanasiu, Radovici etc. au pregătit mentalitatea actuală a siudicaliştilor. Ar trebui în definitiv să ne bucurăm că atiţia fruntaşi ai clasei diriguitoare se pocăesc şi îşi recunosc greşala prin măsurile ce le propun Mă tem însă că dînşii se conduc mai mult de rancuna contra instrumentelor care le scapă din mînă, de cît de conştiinţa minsiunei lor de clasă diriguitoare.

Este momentul ca făcîndu-mi şi eu un examen de conştiinţă să mă bucur că instinctul meu de răzeş legat puternic de pămîntul acestei ţări, m'a întors la timp din calea greşită. La Paris am servit şi eu la altarul socialist. Ca student am fundat cu V. G. Morţun, M. Seulescu, I. Tanoviceanu, revista socialistă iridentistă „Dacia Viitoare" pe cînd alţi colegi ca Al. Radovici, G. Diamandi şi alţii erau anarhişti internaţionali.

Reîntors în ţară mi-am dat sama că ţara are alte nevoi de cît agitaţia pentru ideile socialiste şi astăzi sunt foarte fericit că nu sunt nevoit să mă fac calăul victimelor propagandei mele.

Trebue noi conservatorii să luăm act de faptul că generoşii recunosc că starea ţărei cere o orientare spre dreapta, dar să-i declarăm incapabili pe dînşii de a lucra în sensul acestei orientări, pentru că ei obişnuit n'au măsură, cu atît mai mult cînd împrejurările i-au condemnat să ardă ceea ce au adorat.

Dar generoşii ar fi reuşit deja să introducă în ţara noastră sufragiul universal sau macar colegiul unic, i-am fi văzut acum cerînd legi contra cluburilor de la ţară, contra întrunilor publice etc.

Ceea ce afirm în acest moment, nu este o ipoteză hazardată. Nu i-am văzut cu ocazia acordărei de drepturi politice Dobrogenilor, opunîndu se din răsputeri la cererea noastră a conservatorilor democraţi de a scoate presa şi întrunirile publice de sub regimul excepţional, care este autorizarea prealabilă a prefectului?

E bine venit momentul să punem în evidenţă superioritatea concepţiunei conservator-democrate asupra concepţiunei socialiste, în ce priveşte conducerea treburilor publice.

Noi în principiu nu ne temem nici de colegiul unic, nici de sufragiul universal. Chestia formei votului este o chestie de procedură care se poate foarte bine concilia şi cu o orientare conservatoare, ca şi cu o orientare socialistă sau liberală.

Sufragiul larg în Belgia a ucis liberalismul şi-a făcut posibil un guvern conservator timp de 25 de ani.

Ne ridicăm în contra concepţiunei politice pe baza căreia generoşii noştri justifică în propaganda lor sistemul sufragiului universal. Generoşii susţin că poporul n'are de aşteptat nimic de la clasa diriguitoare, că mîntuirea nu le poate veni de cît de la mulţime însăşi, şi de aceea mulţimea trebue să cucerească puterea politică. Ca să aibă puterea legală după cum are şi puterea numărului?

Generoşii lui Ion Brătianu al 2 lea, cred că Brătianu I-iu a făcut o mare greşală sporind clasa diriguitoare prin crearea unei burghezii numeroase. Noi socotim din contra, că cu toată greşala lui Ion Brătianu de a crea prea repede această burghezie, într'un mod cam magic şi deşi ca s'o creeze a plătit-o prea scum, jertfindu-i şi buget şi moşiile statului, instituţiunile de credit, comerţul, industria etc., şi a creat cu aceasta mentalitatea nenorocită, că politica dă dreptul la orice, totuşi noi credem că Brătianu a făcut o creaţiune utilă, că burghezia era trebuitoare clasei diriguitoare, după cum clasa diriguitoare este indispensabilă conducerei statului.

Inţelegem însă pornirea liberalismului generos, care nu se preocupă de cît de interesele de partid, contra acestei burghezii, care de cîţi-va ani dă preferinţa sa direcţiunei conservatoare, contra direcţiunei succesorilor creatorului acestei burghezii.

O fi ingratitudine, cum zic liberalii, dacă măsor chestiile sociale cu criteriul de psihologie individuală, în loc să le măsori cu criteriul de psihologie colectivă. E uşor însă să ne dăm socoteală, cu cît viaţa socială şi politică a acestei ţări ar fi redusă, dacă ar dispărea burghezia şi ar rămînea în faţă numai ţărănimea cu o conştiinţă socială aproape nulă şi o oligarhie compusă din cîţe-va familii boereşti, cu hipertrofia personalităţei care se apropie de sminteală.

Noi suntem partizanii sistemului tutelelor; mulţimea trebueşte condusă de clasa diriguitoare. Pentru aceasta suntem conservatori.

Suntem însă democraţi, pentru că admitem lărgirea continuă a clasei diriguitoare, pe baza selecţiunei talentului, conştiinţei de misiunea socială şi vredniciei. Mai suntem democraţi, pentru că noi susţinem, că clasele sociale nu sunt născute ci făcute pe calupul rolului social, că între clasa diriguitoare şi mulţime nu este altă deosebire de cît serviciile sociale pe care le îndeplinesc, dar că aceste servicii sunt absolut echivalente şi de acea clasa diriguitoare trebue să-şi simtă veşnic solidaritatea sa cu mulţimea şi că în conştiinţa aceatei solidarităţi, trebuie găsit frîul contra arivismului de care sufăr elementele de curînd ridicate.

Cu această orientare vom examina cele două evenimente politico-sociale la ordinea zilei: constituirea muncitorimei de la oraşe în partid socialist şi pregătirea ce se face la ţară pentru organizarea unui partid ţărănesc,

Respunzători pentru ambele evenimente destinate să sporească anarhia vieţei noastre politico-sociale, este actuala direcţiune a partidului liberal.

Ideia înglobărei în partidul liberal a intelectualilor arivişti, cari conduceau partidul socialist de la noi, n'a fost rea. S'a produs însă prea tîrziu, căci a venit după ce timp de 15 ani propaganda acestor intelectuali făcuse ravagii în minţile muncitorimei. Venind prea tîrziu, direcţiunea partidului liberal dacă ar fi fost conştientă, trebuia să se gîndească, că măsura de drenare a căpeteniilor trebuia complectată prin reforme, cari să liniştească muncitorimea lipsită de acele căpetenii. Era uşor de prevăzut ce sentimente vor produce într'o masă ameţită de ideile egalitare, rău înţelese, cocoţarea pe banca ministerială şi în fruntea demnităţilor din stat a foştilor camarazi. La aceasta s'a mai adaus amărăciunea produsă de amăgirea aşteptărilor muncitorimei, de către aceia care nu se mai purtau acum cum le era vorba altă dată.

Din forfoteala acestor sentimente care numai lumină nu putea să aducă în minţi, sporită prin brutalitatea măsurilor guvernului, a deslănţuit furtuna ultimei mişcări sindicaliste şi-a adus constituirea noului partid socialist.

Partidul nostru va fi adversar hotărît contra acţiunei politice a noului partid, va da însă toată atenţiunea revandicărilor de ordin economic şi social, şi va trage învăţăminte pentru reformele viitoare, din revandicările care vor fi legitime.

Aţi cetit prin ziare informaţiuni despre pregătirea pentru organisarea unui partid ţărănesc. In fie-care comună se va constitui cîte un comitet compus din învăţător, preot şi un ţăran. Aceste comitete se vor întruni în capitala judeţului şi vor alege un comitet care să conducă interesele ţărănimei din judeţe. Comitetele ţărăneşti judeţene se vor întruni în congres în capitală şi vor pune bazele constituirei partidului ţărănesc, alegînd şi un comitet central, care să diriguiască interesele acestui partid.

Este o organizare politică, care seamănă bucăţică ruptă cu organizarea pretinsă numai socială şi economică a băncilor populare şi care, în realitate, era numai o îndrumare către ţinta politică: organizarea unui partid ţărănesc, cu care partidul liberal să terorizeze şi la nevoe să înlocuiască chiar, pe burghezimea ingrată din oraşe.

In adevăr, cu partidul ţărănesc, chiar şi fără sufragiul universal, numai cu colegiul unic, colegiile întăi şi al doilea, care în ultimii ani s'au purtat aşa de rău cu partidul liberal, vor fi înghiţite de elementele ţărăneşti.

Dl. Haret, a cărui perseverenţă la muncă ar trebui s'o imităm, lucrează de mulţi ani în pregătirea noului şi puternicului instrument al partidului liberal. Dacă Ion Brăteanu I u, contra slabei oligarhii boereşti a creat clasa burgheziei, era natural ca Ion Brăteanu II-lea să ridice contra acestei puternice burghezii, formidabilul partid ţărănesc.

Dl. Haret a pregătit mai întăi pe învăţători, primii conducători ai viitorului partid ţărănesc, în simpatia către partidul liberal, cultivîndu-le vanitatea; spunîndu-le, că rolul lor cu învaţarea buchelor şi a celor patru operaţiuni aritmetice, este numai un accident, ca şi şcoala, în bugetul cărea figurează, că dînşii sunt factorii sociali de civilizaţiune, că ei trebue să se înalţe prin activitatea extraşcolară, nu prin cea şcolară.

Cei ce cunoaşteţi ceea ce se întîmplă la ţară, ştiţi că şcoala a fost sacrificată între altele şi în vederea pregătirei partidului ţărănesc.

Dl. Haret nu s'a mulţumit numai cu învăţătorii. Preoţii, prin cultura lor, prin apostolatul lor, propovăduind veşnic „să dee Cezarului ceea ce este a Cezarului", au o mentalitate conservatoare din punct de vedere social, deşi, din punct de vedere politic, cea mai mare parte erau o simplă zestre guvernamentală. Cum să cîştige simpatia preoţilor pentru partidul liberal? Loc pentru o activitate extrabisericească nu prea era, căci totul era absorbit de activitatea extraşcolară a învăţătorului. Autografele ministrului, care făcuse minuni la învăţători, ar fi putut provoca gelosia acestora, dacă ar fi circulat şi pe la preoţi.

D. Haret s'a gîndit atunci la un mijloc mai burghez pentru a linguşi sentimentele preoţilor. D sa şi-a amintit ce entusiasm a stîrnit în congresul învăţătorilor din 1906, făgăduială pe care de alt-fel şi-a ţinut'o, că va întroduce pe învăţător şi pe institutor în direcţiunea învăţămîntului dîndu-le funcţiuni înalte în administraţiunea şcolară.

Din această preocupare a ieşit ideia consistorului bisericesc, care înseamnă întroducerea preoţilor de mir, aleşi de un colegiu compus în mare majoritate din preoţi rurali, în direcţiunea afacerilor bisericeşti.

Legea consistorului, depusă concomitent şi tot la Senat, cu legea organizării judeţelor, care instituia colegiul unic, era o arvună pentru captarea simpatiei preoţilor, care împreună cu învăţătorii, vor fi elemente hotărîtoare pentru conducerea colegiului unic.

Din gestul politic al d lui Haret, a ieşit acea gravă zguduire a bisericei, de care a fost şi mai agravată prin lipsa tact obişnuit d-lui Haret, care a doua zi după ieşirea sa pătimaşă de la Senat contra Episcopului de Roman, a convocat Sinodul în sesiune extra ordinară, pe care d-sa, ministrul cultelor, îl insultase şi defaimase, cu o zi mai înainte, la Senat.

Am vorbit de autografele d-lui Haret către învăţători, d-sa nu le neagă, dar le declară foarte inocente. D. Haret să apără cu conţinutul acestor scrisori, care zice d-sa, n'au nimic politic şi chiar foarte puţin social.

Noi impatăm d-lui Haret procedarea care strică minţele şi produce un efect politic.

Ca să învederăm că dreptatea este cu noi care-l criticăm, să ne punem în ipoteză, că toţi miniştrii în funcţie, precum şi foştii şi viitori miniştri, ar imita pe d. Haret şi ar ţinea o asiduă corespondenţă cu administraţii săi. Inchipuiţi-vă, pe miniştrii de răsboi ţinînd corespondenţe tendenţioase, dacă ar fi şi militanţi politici, cu foştii sergenţi reîntorşi în comunele rurale; pe miniştrii de justiţie şi pe foştii miniştri de justiţie, ţinînd corespondenţe, cu Judecătorii şi personalul grefelor şi vorbindu le în această corespondenţă nu de lucruri private, ci de lucruri atingătoare de viaţa publică şi de misiunea lor. Cine ar mai putea pune ordine în minţile acestor oameni?

Crearea inoportună a partidului socialist altă-dată ne-a adus în ziua de astă-zi atîtea anomalii turburătoare, între care prima este reacţiunea exagerată, produsul ranchiunei generoşilor, contra muncitorimei instrumentul lor de altă dată. Suntem convinşi, că şi creaţiunea inoportună a partidului ţărănesc, ne va aduce într'un viitor apropiat aceleaşi anomalii, aceleaşi tulburări.

In faţa vijeliei, a căruia preludiu sunt evenimentele de care am vorbit, care este atitudinea celor două partide conservatoare, a căror preocupare principală trebue să fie pregătirea unei mentalităţi sociale, care să asigure ordinea, sub scutul căriea munca să poată face posibilă viaţă în această ţară.

Partidul d-lui Carp continuă a nu avea de cît preocupări de ordin egoist. In faţa unui cartel, care să-i asigure un succes electoral şi să-i dee aparenţa unei superiorităţi în simpatia opiniei publice, asupra noastră, uită crimele sociale a partidului de la guvern, care le dă avantaje electorale.

In faţa partidului naţionalist, care cearcă să murdărească cu balele lor pe fruntaşii partidului nostru, uită că acest partid continuă, exagerînd şcoala partidului liberal, de a distruge cu totul autoritatea clasei diriguitoare, denegrind şi calomniind pe fruntaşii acestei clase, a cărora loc ar dori să-şi iee, şi prin temenelele care le fac d lor Iorga şi Cuza, ajută în mod inconştient la cea mai primejdioasă operă de anarhie, care se face în timpul nostru.

Cu cît egoismul orbeşte mai mult pe celalalt partid conservator, pînă a-l face inconştient de misiunea lui, cu atît mai grea devine misiunea noastră de partid conservator-democrat, şi cu atît mai mare devine respunderea noastră către ţară şi neam

Aţi înţeles învăţătura de tras în ceea ce priveşte lupta electorală de la colegiul II Senat. Legenda făurită de adversari, mă arată ca un agent electoral, a căruia putere stă în mărimea muşchilor şi în grosimea ciomagului.

D-voastră însă ştiţi în ce constă puterea mea de convingere: credinţa în ideile şi vrednicia partidului.

Datoria d-voastră, a tuturora, este deci să lucraţi fără preget ca şi a doua capitală a ţărei să arăte aceiaşi încredere în misiunea partidului nostru şi în destoinicia şefului nostru, d. Take Ionescu.

Suntem la un moment cînd votul secret poate nu numai resturna guvernele, dar şi crea guverne după indicaţiunea lui.

Capitala prin alegerea a 4 representanţi din partidul nostru, în colegiul cel mai însemnat a făcut o indicaţie. Craiova capitala Olteniei prin alegerea la Senat a fruntaşului nostru Nicu Economu, a făcut şi ea indicaţie. Rămîne ca şi Iaşii să'şi arăte acum, la un colegiu mare şi luminat preferinţa sa politică.

Şeful nostru se îndărăpniceşte în tendinţa de a civilisa moravurile noastre politice, ne scontînd pentru trebuinţa luptelor politice creditul pe care îl are la şeful statului dînsul, ca un om superior de guvern ce este şi a căruia superioritate nu este stabilită pe ipoteze ci pe fapte.

Contrar cu d. Carp, şeful nostru nu voeşte nici o dată să afirme cînd va forma guvernul.

Şeful nostru crede că e mai în spiritul constituţiei, ca încrederea ţărei, să se manifeste înainte de încrederea Coranei,

Ve rog ca cu ocazia sfintelor sărbători întîlnindu-vă cu membrii familiei lor Dv, cu prietenii Dv. să nu uitaţi pe lîngă cele lalte urări şi cîte o urare pentru partidul nostru şi în tuasturile Dv. să strigaţi: trăiască partidul conservator democrat! trăiască stegarul partidului în lupta de faţă: George Lascar.

Litere-Ştiinţe-Arte

Falanga literară.—Ziarele din Capitală publică următoarea informaţiune:

„Duminică, 10 Ianuarie va apare noua revistă literară şi artistică „Falanga" sub conducerea cunoscuţilor scriitori Em. Gîrleanu, E. Lovinescu, I. Minulescu, Corneliu Moldovanu şi Cincinat Pavelescu, şi cu colaborarea altor scriitori dintre cei mai de seamă.

Revista va apare săptămînal cu versuri, proză, originale şi traduceri, cronici, critice literare, artistice şi informaţiuni asupra mişcărei literare din ţară şi străinătate.

Revista va cuprinde 16 pagini şi va costa 15 bani".

Dacă reproducem informaţia aceasta nu e numai pentru a înştiinţa publicul despre apariţia unui nou organ de publicitate, cu colaboratori extrem de simpatici, dar şi pentru a accentua încă odată asupra fenomenului de care am mai vorbit: scriitorii noştri nu se pot decide la grupări mai mari, mai serioase, mai durabile. Scriitorii citaţi mai sus fac parte din societatea Scriitorilor romîni, ba chiar din comitetul societăţei. Cu toate aceste nici unul nu e—ori n'a fost primit cum-va?—în comitetul „Cumpenei". Vom avea dară o nouă revistă şi-i urăm succesul pe care „Cumpăna" nu l'a prea găsit.

*

Directorul Teatrului „Porte St. Martin" din Paris a intentat acţiune ziarelor „Eclair" şi „Paris Journal", cerîndu le cîte o sută de mii de lei pentru că au reprodus după ziarul italian „Secolo"

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

cuprinsul piesei lui Rostand „Chantecler". Un proces identic le-a intentat editorul revistei „L'Ilustration", Baschet, proprietarul teatrului piesei.

Procesele se judecă Mercuri la tribunalul din Paris.

*

George Clemencean, fostul prim ministru al Franței, va ținea la primăvară, la Buenos Aires și Montaides, în America de Sud, un ciclu de conferințe asupra „ideei socialiste". Pentru fie-care prelegere va primi ca onorar, 12 000 franci.

*

„Documentele" lui Cook, aflătoare în Arhiva Universității din Copenhaga, au fost remise poliției, care le-a depus în archiva criminală.

*

La Vaudeville s'a reprezentat o nouă piesă în patru acte, a lui Paul Bourget la Barricade.

Ea tratează despre relațiile d'intre sindicaliști și patroni, preconisează împăcarea lor și a fost mult aplaudată.

*

STRUNA ZILEI

PRECAȚIUNE!

S'a înaugurat patinajul Iașului în strada Uzinei.

Anunciu

Iarna, între vis și viață,
Inimile se desghață.
Deci, ia seama, doamna mea,
Lunecă,—dar nu cădea!

Informații

❑ *Curtea de Apel din Odessa s'a pronunțat în importantul proces al moștenirei Vartic din Kișinău, recunoscînd ca unic moștenitor pe fratele vitrig al defunctului, care a și fost pus în posesiunea unei averi de peste 16 milioane lei.*

Curtea a judecat după codul Donici, care prevedea aceleași drepturi pentru copiii ilegitimi ca și pentru cei legitimi.

Moștenitorul, care a intrat în posesia unei averi așa de mari, fusese până în ultimul moment al judecărei procesului, portar la casa unui om bogat din Odessa.

❑ Preoții din localitate s'au dus, a doua zi de Crăciun, în corpore, la palatul Mitropolitan, spre a felicita pe I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, cu ocazia Sfintelor sărbători.

Tot în acea zi a fost și onomastica P. S. S. Archiereului Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei și egumen al bisericei Sf. Spridon, pe care preoții de asemeni l'au felicitat. A ținut o cuvîntare I. P S. S. Mitropolitul, la care a răspuns P. S S. Archiereul Nicodem Munteanu. S'a servit apoi șampanie.

❑ **Serbarea Bobotezei.**—Ziua Bobotezei va fi oficiată cu o deosebită solemnitate anul acesta.

In urma intervenției I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei și Sucevei, solemnitatea „sfințirei apei" se va face în Piața Unire, în ordinea următoare.

In dimineața acelei zile, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va oficia serviciul divin la biserica Sf. Spridon, asistat de clerul acestei biserici și clerul Mitropolitan După oficiarea serviciului divin, I. P. S. S. Mitropolitul și clerul, precum și reprezentanții autorităților, vor merge în Piața Unirei, unde va face „sfințirea apei". Răspunsurile vor fi date de corul caremonial al Mitropoliei, de sub conducerea eminentului maistru D. Dimitriu. Cînd se va cînta „In Iordan botezîndu-te tu Doamne", de pe dealul Galatei se vor da salve de tunuri

I. P. S. S. Mitropolitul va interveni la primărie ca să se construiască un pavilion în Piața Unirea, unde se va face „sfințirea apei".

Vor lua parte și trupele din garnizoana locală, care vor lua loc dealungul Pieței Unirei și cari vor defila apoi în fața d-lui general Tătăreacu, comandantul corpului IV de armată

❑ Cunoscutul Alex. Lupașcu, de fel din Botoșani, complice la furtul de briliante făptuit la Berlin, a fost condemnat la trei ani închisoare de tribunalul de acolo.

❑ „Candidatul" dr. Manicatide, care luase angajamentul că nu va face vizite electorale, a revenit asupra sistemului și a început să cerceteze alegătorii întovărășit de d Pennescu.

❑ Prefectura județului a reînoit ordinile către administratorii de plăși, ca la finele fie cărei luni să înainteze rapoartele de inspecții.

❑ Examenul pentru obținerea titlului de învățător și institutor definitiv se va ținea cu începere de la 1 Martie 1910.

Sunt chemați la acest examen învățătorii și institutorii care până la 1 Martie 1910 vor avea trei ani împliniți de cînd funcționează cu titlul provizor în învățămînt.

Examenul va consta din două probe: una extemporală, a doua de practică pedagogică. La ambele probe candidații trebuie să obțină media 7, urmează deci că acei care vor obține o notă mai mică la proba extemporală, nu vor mai fi admiși la proba de practică-pedagogică.

❑ Ministerul de finanțe a făcut cunoscut prefecturei județului că a permis exercitarea comerțului numai cu vin și cărciumarilor cari au avut în arendă cărciumi cu tot felul de băuturi, sau numai cu vin și bere

❑ **Focu' de astă noapte.**—Astă noapte pe la orele 10 jumatate un incendiu s'a declarat în strada zugravilor la casa cu No. 55.

Focul a luat naștere de la o cameră locuită de chiriașul Leon Aronovici.

Imediat ce s'a declarat focul, s'a dat de știre pompierilor, care au sosit în grabă la fața locului.

In acelaș timp avizîndu-se și autoritățile, au sosit la fața locului d-nii Aslan, procuror și Costescu, șeful siguranței, Dan Comandantul sergenților, Stroian, comisarul secției I-a etc.

După o muncă de aproape două ore, focul a putut fi localizat.

Asupra cauzelor incendiului nu s'a putut descoperi nimic. Cum însă focul a luat naștere de la camera locuită de Aronovici, numitul a fost arestat și trimes la secția I a.

❑ Locuitorul Gheorghe Chitro a fost ales epitrop al parohiei Munteni din Comuna Belcești.

❑ Concediul d lui doctor C. Vitner, medicul Spitalului din Podul Iloaei, a fost prelungit până la 15 Ianuarie, în care timp d-sa va fi suplinit de d. dr. Grossi.

❑ Ministerul domeniilor a cerut prefecturei județului să-i trimeată un tablou de numele crescătorilor de vermi de matasă.

❑ La 15 Ianuarie se va ținea la prefectura județului, licitație publică pentru darea în exploatare a 15 păduri de ale statului.

❑ Un caz în adevăr cu totul rar, s'a petrecut în ajunul Crăciunului, la institutul Gregorian.

O femee, care fusese internată acolo, fiind gravidă, a dat naștere la 4 copii.

❑ **DE SANCTIS IN IASI.**—Celebrul artist dramatic *de Sanctis* va da 2 reprezentațiuni la Teatrul Național din Iași întovărășit fiind de întreaga sa trupă de care ziarele parisiene și londoneze vorbesc atît de bine.

La 14 Ianuarie va reprezenta ultima și faimoasa lucrare a lui Victorien Sardou **„L'affaire des Poissons"** comedie istorică în 5 acte, concernînd epoca lui Ludovic 14-lea. *Celebrul artist va aduce toate decorurile sale care sunt de o rară frumusețe.* Parcul de la Versailles. dalatul lui Ludovic al 14 se vor vedea în acea seară pe scena teatrului nostru din Iași. La 15 Ianuarie se va reprezenta piesa în care marele artist obține cel mai extraordinar succes, creațiunea as, **„La Rabouilleuse"** (Colonelul Brideau) în 4 acte după un roman de Balzac.

Biletele pentru aceste atrăgătoare și foarte interesante spectacole ale celebrului artist se află la agenția teatrală „THALIA" (Maximovic

❑ In vederea sărbărilor ce vor avea loc la societatea de gimnastică, sport și muzică, în ajunul anului nou se fac mari pregătiri și sărbările promit a avea un succes desăvîrșit.

Din străinătate au sosit numeroase jucării și diferite surprize. Pentru copii, serbarea va avea loc Joi la orele 3, iar seara de la 10 pentru familiile membrilor și a invitaților.

❑ **Serbarea pomului la Cercul didactic.**—Astăzi a avut loc serbarea pomului de Crăciun la Cercul didactic. De pe la oarele 2 jum. saloanele cercului erau înțesate de lume. Foarte mulți copii, căci fie care membru al cercului a căutat să vie cu copii, serbarea fiind dată pentru ei. Pomul frumos împodobit cu fel de fel de cadouri ține pironită atenția copiilor așteptîndu-și fiecare partea sa de cadou.

Președintele cercului apoi a distribuit micilor copilași cadourile strigîndu i în ordind de încasare în lista de subscriere.

❑ Eri s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei sf. Ștefan, din str. Albinetz.

Serviciul religios a fost oficiat de Sf. Sa păr. I. Țincoca, protoereul județului

❑ La Cernăuți a încetat din viață Miercurea trecută, Neculai Balmaș, viceprimarul Cernăuților.

Defunctul era fratele Arhimandritului Ghidion Balmaș, egumenul M-rei Suceava și era unul din cei mai distinși din Bucovina.

❑ In prima zi de crăciun un incendiu a izbucnit la case cu No. 58 din str. Mlaștinei, unde se afla o sinagogă. Cum sufla un vînt puternic focul a luat proporții mari și a distrus întreaga clădire precum și casele vecine ale lui Moise Michel.

Din cercetările făcute, s'a constatat că focul a luat naștere de la un atelier de lemnărie a lui M. Rozenștein. Pagubele sunt mari.

❑ In vederea gerurilor mari, prefectul de poliție a luat dispoziția ca serviciul de noapte să fie făcut de două rînduri de gardiști: un rînd de la orele 7 seara pînă la 1 noaptea și celalalt până la 7 dimineață.

❑ Procurorul general a declarat apel contra sentinței tribunalului secția II-a, prin care comercianții Donenfeld și Becker fuseseră condamnați la cîte 50 lei amendă pentru bancrută simplă.

Afacerea s'a repartizat la secția I-a, în termen la 1 Februarie.

❑ La morga spitalului sf. Spiridon a fost adus cadavrul unei femei necunoscute, găsită moartă pe șoseaua Iași-Aroneanu.

Din cercetările făcute s'a constatat că cadavrul e al femeei Reghina Lorti, care fiind atinsă de alienație mintală, a fugit de acasă și luînd drumul spre Aroneanu, a murit din cauza gerului.

❑ Pe viitor toate băuturile care urmează să fie puse în consumație, vor fi analizate mai întâi de institutul de chimie.

❑ Revizoratul școlar a fost înștiințat de ministerul instrucțiunei, că s'a intervenit pentru a se scutite de serviciul de pază, pe învățători din comune.

❑ Prefectura de județ a fost avizată de ministerul de interne că pe viitor corespondența cu consiliul administrativ permanent să nu se mai facă direct ci prin acel minister.

❑ De la 1 Ianuarie, agenții sanitari care fuseseră detașați la Iași, pentru combaterea febrei tifoide, vor fi desărcinați și trimiși la locurile lor.

❑ Consiliul de higienă a orașului va fi convocat după anul nou, în ședință ordinară, cînd va discuta mai multe chestiuni cu privire la salubritatea orașului.

❑ De oarece s'au observat multe erori în alcătuirea tablourilor statistice ale populațiunei, care se fac de primăriile comunilor rurale, s'a dat ordin autorităților respective ca în viitor să observe mai cu îngrijire alcătuirea acelor tablouri.

❑ Ministerul instrucțiunei a trimes o adresă revizoratului școlar prin care pune în vedere că pe viitor să nu se mai perceapă amenzi școlare la părinții elevilor lipsiți de mijloace.

❑ Ministerul de interne, printr'o circulară a reînoit ordinile date ca agenții în drept, să îndeplinească mandatele de arestare contra celor cordemnați la la amenzi judecătorești și cărora li s'au transformat amenzile în închisoare din cauza insolvabilității.

❑ Cu începere de astă-zi și până după Bobotează, orele de cancelarie la primărie vor fi numai dimineață de la 9—12.

❑ Ivindu-se ciuma, în stepele Rusiei, direcțiunea generală a serviciului sanitar, a dispus să se ia numerease măsuri de prevenire și să exercite un control riguros la următoarele puncte de frontieră:

Gura Prutului și Ungheni pentru Basarabia, Sulina și Constanța, pentru restul Rusiei. Celelalte puncte au fost cu desăvîrșire închise pentru călători și mărfuri.

❑ **Aniversarea A. A. L. L. R. R. Principilor Moștenitori.** — Astă-zi se împlinesc 17 ani de la căsătoria A. S. R. Principelui Ferdinand, moștenitorul tronului, cu Principesa Maria Alexandra Victoria, ducesă de Saxa.

Căsătoria A. A. L. L. R. R. a avut loc la 29 Decembrie 1892 la Sigmaringen, în prezența: M S. Imparatul Wilhelm II al Germaniei, M. S. Regele Carol al Romîniei, Ducele și Ducesa de Edimburg, Principesa Iosefina de Hohenzollern, Principele și Principesa de Hohenzollern, Ducele și Ducesa de Conaught cu reprezentanți ai Reginei Angliei, Marele Duce Alexe al Rusiei, precum și reprezentanții tuturor Suveranilor, apoi: Lascar Catargi, Al. Lahovary, G. Gr. Cantacuzino, general G. Manu, Dim. A. Sturdza, gen. I. Florescu și I. Calinderu.

❑ *Facem cunoscut că, în urma numeroselor cereri ce le-am primit de la învățătorii sătești „Opinia" acordă o reducere la abonament pentru aceștia, fixînd pentru ei 12 lei pe an, și 6 lei pe jum. an plătiți înainte.*

❑ *Inștiințăm pe comercianți și pe toți cei cari vor să însereze anunciuri în numărul „Opiniei" de anul nou, să se adreseze cel mult până Mercuri după amiază la administrația ziarului.*

Telegrame

Vapor inisipit

Port-Said.—Vaporul austriac „Baltico" s'a înăsipat în canalul de Suez, lîngă km. 12. Mari remorchieri lucrează spre a'l scoate din această poziție.

Incendiul de la palatul regal din Atena

Atena.—Incendiul palatului regal nu a fost localizat de cît în zorii zilei. O parte din corespondența Regelui a fost salvată.

Toată partea centrală a palatului a fost distrusă.

Nu se semnalează nici un accident de persoane.

Din Turcia

Constantinopole.—Cercurile tinerilor turci afirmă că portofoliul războiului va fi oferit ambasadorului Turciei la Berlin de oarece generalizmul trupelor turcești a răspuns că nu-l primește.

Informațiuni culese la Poartă spun că cu ocazia tranșărei incidentului dela frontiera dintre Tunis și Tripolitania, ambasadorul francez a cerut delimitarea definitivă a frontierei. Poarta, care pînă acum a tot refuzat aceasta de oarece delimitarea graniței în acel punct ar însemna recunoașterea ocupațiunei franceze. a declarat acum că primește această delimitare cu condițiunea ca să se tranșeze și oarecari chestiuni formale cu această ocazie.

Documentele lui Cook

Copenhaga.—Secretarul lui Cook a primit documentele originale ale stăpînului său și le-a predat comisiei academiei. Cook a mai adăngat cîteva date noi.

Se crede că Cook se află în Spania. Secretarul lui refuză de a da informațiuni relativ la domicilul exploratorului.

INSERȚIUNI ȘI RECLAME

O LĂMURIRE

Văzînd în „Opinia" de la 14 Decembrie publicațiunea d-lui Lupu sin Moise, potcovar din strada Nicolina 23, că i-ar fi dispărut două cambii, de 1000 și de 400 lei, ambele subscrise de Avram Iițic Caufman, tîmplar și comerciant de mobile, declar, spre știința publicului, că subscritorul acelor două polițe nu sunt eu, aci subsemnatul, care nu am nici o legătură bănească cu d. Lupu sin Moise.

Avram Iițic Caufman
Str. Nicolina 52

De inchiriat O cameră mobilată, în str. Albă 27, pe linia tramvaiului.

Preparator special
de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar și secundar.
V. EMIL *Profesor Str. Arcu 13.*

V. Constantinescu
Licențiat în Drept—Avocat
Strada Rafael 2

JETTY DONENFELD
LEON JACOB
LOGODIȚI
IAȘI

SOFFIE SCHWARTZENBERG
și
AVRAM FELDMAN
LOGODIȚI
In loc de ori-ce înștiințare
Iași Iași

7 lei decalitru vin negru vechiu Vînzarea începe de la 31 litruri minimum.
C. D. Buznea. Iași, str. Calarași 1

BUCUREȘTI
Hotel „UNION"
— STRADA REGALA 6 —

Situat în apropiere de toate autoritățile și centrul comercial.

Camere începînd de la 2 lei. Hotelul a fost luat sub conducerea d lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iași și înzestrat cu tot confortul necesar.

90 camere complect reînoite și frumos aranjate.

Lumină electrică.—Tramvai în fața hotelului.—Telefon.

Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieșenilor în special precum și a tuturor pasagerilor din Moldova.

Cafene și restaurant

Marea Prezicătoare
a trecutului, prezentului și viitorului
ELISABETA GORCEA

Din străinătate, s-a stabilit în **strada Petru Rareș No. 15** *(în dosul poștei centrale) pentru timpul sărbătorilor.*

Specială și neîntrecută în arta ghicitului.

Vizitatorii să nu-și dea părere rea, până a nu vizita și a se convinge de adevăr.

Mărfurile aduse de Magazinul „La Vultur" cu ocazia sărbătorilor, întrec orice așteptare.

Lucruri de mînă în cele mai noui serii ca: Hardanger, Nordisch, Madeira terminate și netermiate precum și articole desenate pe olandă suut expuse vederei în Magazinul

„LA VULTUR"

și le vinde cum a anunțat, mai ieften ca ori unde.

Poftiți, dar, acum cît timp asortimentul e complect „La Vultur".

O cameră mobilată
De închiriat, strada Ștefan cel Mare No. 30.
A se adresa la această adresă.

MAGAZINUL
de
Coloniale, delicatese și băuturi fine
I. ERMACOV
Iași,—Piața Unirei

Recomandă onor. Public și numeroasei sale clientele cu ocazia sărbătorilor, complectul său asortiment de mărfuri, toate proaspete și de cele mai superioare calități.

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Untde Pește** pentru copii și adulți
e constatat, numai acesa cu
Unt de Pește Iodoferat simplu și Unt de Pește Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la multe expoziițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinațiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum și un excelent tonic la **reconvalescenți sifilitici.** Pentru copiii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** și un **tonic prin excelență** în perioada creșterei copiilor, în **stările limfatice** și a **stadiului puberității și persoane sleite prin surmenaj**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURȚEI REGALE",* **IAȘI** — **Pentru BUCUREȘTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borș.**

— Cererile din provincie se execută prompt contra rambURS —

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 35
Porte-Bouteilles, pour 720 Places.....
envoi Notice de 5 dessins sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

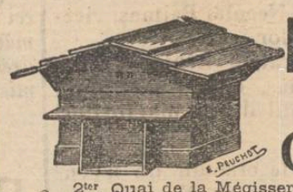

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

4620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.
Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Preţurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel prin str. Palat

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asigaraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividendo, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa IIa Loteriei VII
s'au pus în vânzare

Tragerea la
la 11 şi 12 Ianuarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 906 Mercuri 30 Decembrie 1909

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

Titlurile noastre față de Iași

De și partidul conservator-democrat supt forma sa de organizare n'a avut încă prilejul de a făptui ca guvern nimic pentru țară, cu toate aceste, atît șeful nostru cît și fruntașii partidului sînt oameni, cari au întrupat ideia conservatoare în lungul ei proces de desvoltare și deci ne sînt cunoscuți ca luptători pentru binele Iașilor.

Partidul conservator de supt firma P. P. Carp nici n'a putut făptui nimic pentru Iași, nici n'a avut vreme să făptuiască. Direcțiunea actuală a partidului conservator n'are nimic la activul său pentru Iași; și am fi mirați să-i vedem ce vor spune la 8 Ianuarie la mica întrunire din sala Pastia altceva de cît vorbe. Ce-i dreptul, guvernele de supt prezidența d-lui Cantacuzino au făcut multe pentru Iași, dar sufletul acelor guverne nu era șeful, ci Take Ionescu, așa că despre multe lucruri bune făptuite pentru Iași directiva o dădea ministrul de justiție, șeful nostru, d. Alex. A. Badareu, și o mai dădea d. Take Ionescu.

In școli Iașul e un centru; șeful nostru a utilizat în bunul mers al învățămîntului mulți profesori din Iași, nu ca liberalii cari pe toți îi are din București și numai din București; odată cu punerea în valoare a profesorilor din Iași, s'a căutat rădicarea nivelului școlilor din Iași. Se urzise al 2-lea liceu la Alexandru cel Bun; se întregise facultatea de drept cu înființarea doctoratului, se egalase în titlu Universitatea cu cea din București, în ceea ce privește ținerea examenelor de capacitate. La toate aceste valorificări și liberalii și junimiștii prin tactică politică s'au opus, amănînd cu cîți-va ani realizarea lor și dînd prilej a se făptui și schilod și rău.

In justiție s'a rîdicat valoarea facultății juridice din Iași prin plasarea a o sumă de tineri licențiați; iar palatul justiției, care și azi e o ruină, a fost dispus să se restaureze și să se modernizeze prin inițiativa d-lui Badareu. Cu toată vilva încinsă între d-nii Toma Stelian și D. A. Greceanu în privința întîietății și atenției pentru restaurarea palatului administrativ, meritul revine d-lui Badareu că a pus începutul modernizării acestei străvechi clădiri, podoaba Iașilor. Trecerea d-lui Badareu pe la justiție a fost o dungă luminoasă, care va rămînea, căci șeful nostru local e din acei oameni întregi, care știe unde merge și ce voește. Contenciosul administrativ, modificarea Codului Civil sînt atîtea titluri de bun și cuminte legiuitor.

In finanțe șeful nostru a salvat situația Creditului Urban din Iași în vremuri de răstrește; a înființat antrepozitele din Iași, frumoasa clădire din fața gării, care de 3 ani acum stă tot închisă, liberalii grăbindu-se a zădărnici opera noastră tot în dauna Iașilor și a înlesnit desvoltarea economică a Iașilor prin concesiunea abatorului și fabricarea de conserve alimentare.

Cetitorii noștri cunosc peripețiile înființării antrepozitelor la Iași. Se vota un credit pentru armata și căi ferate de 69 milioane lei. Toți deputații Iașilor împreună cu noi de la Fălciu eram în cerc în jurul d-lui Take Ionescu să prevază ceva și pentru antrepozitele de la Iași. Ministrul de finanțe se codea. Iată că întră Badareu, pus în curent zice zîmbind: „da ce-i imposibil la Take? Dă Iașilor tot ce-ți cer"; și raportorul a trecut în proectul de lege 500,000 lei pentru antrepozite.

In biserică liberalii au tăgăduit și clerul, ca prostul, a tras nădejde, dar n'au făptuit nimic. Ba au adus tulburări mari. Take Ionescu a trecut legea clerului mirean cu salarii fixe și gradație după 10 ani. Liberalii la 1903 anunțase că nu vor înscrie în budget gradația. A trebuit ca Take Ionescu să avertizeze guvernul în întrunirea de la Iași, ca gradația să fie înscrisă. Azi biserica și-a găsit un apărător demn și al personalului și demnității sale spirituale în șeful nostru și în partidul conservator-democrat. Și d. Carp și d. Brătianu au luat chestia în ușor ca sfadă de călugări, uitînd de rolul social al bisericei.

Ne rămîne *edilitatea Iașilor*. Aici fruntașii noștri locali țin recordul. Primarul Gh. Lascar este omul care a făcut chestie de demnitate politică învingînd toate piedicele din lăuntrul partidului, pentru a ajunge la începerea lucrărilor. In Senat, d. V. Sculi bănuia că se petrec lucruri necorecte în jurul primăriei de Iași, pentru că la Epitropie avea de răfuit ceva socotelă personale. Mîne cînd va curge apă de munte la Iași și higiena orașului va lua altă față; mîne cînd visul leșenilor va fi îndeplinit, acel care va face istoricul apei la Iași, va înscrie în o frumoasă pagină acțiunea lui Gh. Lascar, ca primar și va pune o piatră prețioasă la activul partidului conservator-democrat, căci cu noi au rămas toți bine-voitorii pentru Iași, și meritul întreg nouă ne revine.

Liberalii de cînd conduc comuna au secătuit fondul aducerii apei în slujbe grase, au vîrît Iașii în o glodărie și în niște hărtopuri, în cari de 2 ani de zile zace orașul nostru, că n'a mai fost altă administrație comunală mai vitregă, mai fără pas de bunul obștesc ca actuala administrație a d-lui N. Gane. De un an de zile Iașul a fost decimat de boli, urmare a murdăriilor. Cu acestea Iașii au pierdut mii de vieți și a dat îndărăpt economicește cu milioane. Toate aceste perderi reale de averi și vieți au fost pentru consiliul nostru comunal flori la ureche, lucruri trecătoare, lesne de uitat pentru cetățeni.

Iar acum cînd ceasul răfuelilor a sosit și cînd cei 650 de alegători Ieșeni, vin să-și dea preferința lor pentru unul din cele 3 partide, pentru unul din cei trei candidați, negreșit că datoria ne face să le atragem atenția ca să pună în cumpănă vorbele unora, și faptele noastre.

Junimiștii vor inunda sala Pastia cu un potop de vorbe. Ne vor ocări șeful, ne va ocări partidul, se vor acăța de șeful nostru local și de ce am făcut pentru Iași. De ei nu vor spune nimic, căci nu vor avea ce spune. Succese electorale! nici unul, aderenți! foarte puțini, ascedent în țară! nimic!

Liberalii sunt mai modești. Ei nu mai asurzesc pe cetățeni cu reclamalor. Le-ar fi rușine s'o facă; l-ar huidui cetățenii și i-ar alunga cu pietre. Nu cred să fie cetățean conștient al Iașilor, care să nu treacă cu desgust și pe lîngă partidul și pe lîngă candidatul care solicită voturi în numele partidului liberal, acum la spartul iarmarocului.

Da, alegerea de la 10 Ianuarie va fi un spart de iarmaroc. Junimiștii se vor încărca în căruțele lor de pribegie, cu tot taîmul lor de vorbe, curat de clacă: proorocia de după Hristos. Liberalii își vor încărca căruțele lor cu ponosul tuturor ticăloșiilor făptuite în cei 3 ani de guvernare.

Reîmprospătînd titlul nostru pentru Iași, ne tacem datoria, ca să atragem atenția, că cel mai bun vot să meargă pentru cel mai bun candidat, care e Gh. Lascar.

Votînd pentru Gh. Lascar, se face o îndoită treabă; sfîrșește cu o lună mai degrabă agonia muribundului și apoi însenineazā atmostera încărcată a succesiunei la putere.

Gh. Ghibănescu.

10 IANUARIE

— Glasurilor Capitalei țărei și Capitalei Olteniei li se va asocia și glasul Capitalei Moldovei. —

Ne apropiăm de ziua unei judecăți importante. Iașul a fost lasat la urmă ca să judece între cele trei partide. Și în ziua de 10 Ianuarie a doua capitală a țărei, prin alegătorii unui colegiu sever și redutat, va avea să se rostească între cele trei partide, căci între ele se dă lupta de această dată, nu între candidați.

De la ființarea partidului liberal la putere, București au avut să se pronunțe de două ori și Craiova o dată, în marele proces ce se urmează între partide, mai exact în procesul d'intre partidele liberal și junimist contra partidului conservator-democrat. Cu succese, cari n'au avut încă pereche în istoria politică a țărei, ambele capitale s'au pronunțat în favoarea partidului nostru trimițînd București patru deputați și Craiova un senator în parlament.

Prima alegere parțială de la înființarea partidului conservator-democrat avu loc în Iași. In a doua capitală mersese la luptă, pentru prima oară, ca armată de sine stătoare, necomandată de vrăjmași, noul partid politic. Și dacă la acea alegere a colegiului I de Senat, candidatul nostru G. Lascar nu biruise în chip efectiv, el reputase totuși un mare succes moral, fiind cap de listă în acea alegere, care însemnase primul concubinaj politic oficial între cele două partide „istorice".

Aproape doi ani au trecut de atunci. Partidul liberal, în acest răstimp, a perdut și mai mult din simpatiile iașenilor. Iar înfrîngerile multe ale junimiștilor, declarația de război făcută liberalilor pentru ca, mai tîrziu, să se unească iarăși, au evidențiat definitiv slăbiciunea partidului d-lui Carp.

Iașul aproape nu mai are legături cu partidul liberal; Iașul aproape nu mai are partid liberal. O dovedește în deajuns necunoscutul în politică dr. Manicatide, cu care partidul merge în luptă, la o luptă extrem de grea.

Dacă în afară de cancelaria școalei normale și de cercul didactic cine va cunoaște pe candidatul junimist ie o șaradă a cărei deslegare nu trebue căutată

Cu candidatul nostru, care însemnă un moment important al renașterei Iașului, care a fost cel mai bun și cel mai destoinic gospodar al acestui tîrg, partidul nostru merge la isbîndă sigură.

Lupta va fi grea fiind-că iubitul cartel va exista. Cu atît mai mare va fi succesul. Glasul Iașului se va uni cu glasurile celorlalte două capitale.

Biruința de la 10 Ianuarie va însemna victoria definitivă a partidului nostru.

RĂSPUNSUL d-lui GHEREA

D. Garabet Ibrăileanu, generos-sterist și patriot de la Viața Romînească, *are dărul longitudinei scrisului: scrie lung. Cînd în josul unui articol zărești semnătura Ibrăileanu, știi imediat că acel articol trebue să fie de minimum patru coloane.*

D. Ibrăileanu scrie exact cît tace: scrie mult și tace mult. Scrie extrem de încălcit. Și cum unii, cari scriu necitit, se căznesc de multe ori ei singuri să deslege scrisul lor, d. Ibrăileanu, de multe ori, nu înțelege ce a voit să scrie. Aceasta este o deducție din partea noastră și o deducem din epidemia de paranteze, ce se declară regulat în fie-care articolometru al generosului sterist — paranteze cari cată să explice ce a înțeles să zică autorul.

Extrem de lungă a fost și scrisoarea pe care d. Ibrăileanu a adresat-o, zilele trecute, d'lui Gherea. Lungă ca noaptea de iarnă și hîrbuită ca o stradă din centrul orașului.

Astă-vară un foarte lung studiu al d-lui Ibrăileanu asupra partidelor politice dela noi, executase rău partidul liberal. Se vedea lămurit, că amicul d-lui Stere se simțea deplasat în partidul liberal. Acel partid, după părerea de astă vară a d-lui Ibrăileanu, era un partid puțin popular, care face totul ca să-și piardă și restul popularității.

In iarna aceluiași an, același autor, întreabă pe d. Gherea dacă d-sa nu este de părere că bine au făcut foștii socialiști, că au trecut la liberali și dacă nu este practic și loial, ca foștii socialiști să ceară legi contra muncitorilor, expulzări și alte asemenea delicate represiuni?

D. Gherea, în răspunsul seu, arată pe generoși în adevărata lor lumină: reacționari renegați, reacționari mai răi de cît liberalii bătrîni, căci numai grație tactului acestora țara a fost ferită de legile răle, pe cari le cereau contra muncitorilor, foștii lor tovarăși.

D. Ibrăileanu are prilej să elaboreze o nouă scrisoare, ba chiar una mai lungă. Cu nimic nu va putea spulbera acest adevăr dureros: că foști socialiști, trecuți la un partid de guvernămînt, se arată a fi cei mai periculoși renegați, că trebuie cuminția și experiența liberalilor bătrîni, ca să pună capăt puhoiului generos, furioșilor, cari, cu gîndul la formarea unui partid țărănesc, ar dori să zădărnicească libertățile publice la oraș.

Chestii literare

O lucrare despre țarani

D. Gh. Panu, revenind la studiile sale istorice, cu care a debutat în publicistică, a dat o nouă scriere foarte interesantă: *Cercetări asupra stării țăranilor în veacurile trecute.* Din această lucrare a apărut vol I în două părți, care la un loc alcătuesc un volum în 650 de pagini.

Planul lucrării d-lui Panu e complect. Rare cărți le-am cetit mai cu interes și atenție ca aceasta a d-lui Panu; nu numai prin importanța subiectului ci prin chipul cum știe să pună chestiile, și prin dialectica puternică de care dă dovadă. De și mă voiu opri cu observările mele numai asupra părții întăia de lucrare, totuși pentru interesul cetitorului voiu spune că d. Panu vede limpede în chestie, mai bine de cît d-nii Radu Roseti și I. Bogdan, cari cu mentalitatea lor sucită au încurcat chestia în loc s'o limpezească. Cu d. Radu Roseti e chiar crud d. Panu, nu atîta din cauza incapacității de a interpreta texte vechi, cît din cauza ideii fixe de la care a plecat, boala generală la toți aceia ce se silesc și se grăbesc a generaliza în istorie înainte de a cunoaște bine chestiile.

Pentru aceasta din lucrarea d-sale: cnezii, vecinii, *judecia*, daniile domnești, vor provoca critici și polemice și de sigur că și d. Bogdan și d. Roseti se vor apara. Noi nu greșim cînd anticipăm și prezicem d-lui Panu tot succesul, căci dreptatea e de partea d-sale. Și ori cît ar aduce în sprijin protivnicii că d. Panu nu cunoaște toată erudiția istorică și nici nu știe utiliza bine textele vechi, căci d-sa nu e slavist nici elinist, dar în această parte d-sa e pe calea adevărului: Dl. Radu Roseti din proprietar mare a ajuns lefegiu miluit cu 1000 lei pe lună ca translator de acte istorice la ministerul de externe. Perzîndu și proprietatea d-sa s'a făcut în teorie dușmanul proprietății mari negîndu-i în istorie întîietatea față de săteni. Ei bine d. Panu nu e moșier nici n'a cîștigat din pămînt; dar d-sa s'a făcut apărătorul de fapt al proprietății.

Nu ne oprim însă a constata că d. Panu e încă un stîngaciu mînuitor al izvoarelor istorice, și că mai mult pune în joc dialectica de cît discernămîntul istoric, și cu toate că declară că pentru judecarea unui eveniment istoric trebue să te desbraci de haina minții tale și să te îmbraci în haina timpului, la fiecare pas se resimte tendința dialecticianului care e muncit de o idee a spoliațiunei țaranului prin marea proprietate și prin fiscalitatea domnilor. Ici pe colea are și afirmări hazardate, epitete nepotrivite unei cercetări istorice și o tendință de actualități: învinuirea marei proprietăți și darea de partea țăranilor. Secol. al XVIII nu e bine explicat și mă tem că nu s'a pus încă de tot în pielea timpului ca să-l judece drept și bine. Cronicarii timpului sînt o călăuză politică nu însă și istorică; iar textele oficiale le bănuește de nesincere și tendențioase!!

Dar cetind cartea autorul îți pune atîtea probleme că numai cetirea de a fir'a părul și notarea îți poate ajuta la legătura ideilor. Se desprinde însă una din toată această lectură: claritatea minții autorului în felul de a judeca faptele din trecut; și-mi făceam reflexia ce cîștig ar fi fost pentru istoriografia romînă dacă d. Panu în loc de a învenina presa noastră cu condeiul său pătimaș și interesat, ar fi consacrat talentul său studiilor istorice, mai mult ar fi folosit nației. Lucrarea sa asupra țăranilor spală tot veninul turnat de 10 ani în presa de partid. Și curios: răul politician e un foarte bun istoric!

***

DE PESTE HOTARE

Traiul în Lausanne.—Comerțul.—Cimitirul.—Crăciunul.—Anul Nou.

Viața în Lausanne o găsim liniștită și frumoasă. Toată lumea e delicată și cu prevenire către ceilalți. Nimeni nu privește pe altul nici obraznic, nici curios. Toți își caută de cale. Copii merg cuviincios. Ei sunt veseli și deschiși. Cei tineri au totdeauna atenție pentru cei slabi și neputincioși.

Trăsurile nu merg pe toate străzile—orașul fiind în pante repezi. Dar pe unde trec, în totdeauna în pasul cailor. Tramvaiuri și automobile sunt multe—accidente însă nu se întîmplă.

Grădinile și locurile de primblare sunt puse sub paza publicului—oricînd cineva poate face o observație.

Militari nu se văd. Toți fac serviciu militar, dar uniforma nu se pune de cît la casarmă. Gradele erarhice n'au mare importanță. De multe ori stăpînul e soldat și valetul lui e un grad mai superior, și aceasta fără nici o consecință.

Cînd eventual e vr'o serbare națională și trebue să vie militari din alte părți, ei sunt primiți cu multă bucurie.

Liceeenii sunt de o cuviință rară. Indatoritori și politicoși peste măsură, considerînd ca o mare cinste faptul de a te fi adresat pentru vre-un serviciu.

Negustorii sunt de o bună voință neînchipuită, pentru cei care n'au părăsit țara. Prețueile fixe în toate părțile și marfa după preț. Deviza vînzătorilor e buna voință către toți. Nimeni din ei nu-i nervos, suparat și nici chiar indiferent. E o plăcere de a tirgui. Dar e adevărat, că nici un cumpărător nu abuzează de buna voință ce i se arată.

Pe strade nimeni nu-și strigă marfa La cumparatul unui lucru lipsesc acele cercetări psichice dintr'o parte și alta pentru a se vedea, de nu lasă din preț unul și de nu-i dispus celalalt să mai dea.

*

Demnă de atenție, ba chiar de admirat e piața din Lausanne. Se înțelege că după descrierea locului descrierea pieței e ceva prozaic... Și cu toate acestea, prozaicul pieței nu-s lucrurile naturale în sine, ci chipul de a le prezenta și de a se folosi de ele.

Tîrg nu i de cît de 2 ori pe septămînă: Mercurea și Sîmbătă până la 12 ore din zi. Restul săptămînei se găsesc de ale tirgului pe la „primeurs-i" dar în cantități mici. La aceste 2 zile trotuarele sunt garnite de panere încărcate cu tot felul de verdețuri, așezate după culori și după nuanțe... Fructele par ca de ceară.. iar florile răspîndesc un miros ademenitor... In fața acestor panere sunt precupețele—țarance din satele vecine—care stau pe cîte o taburetă de voiaj. Ele sunt bine îmbracate, foarte curat, ba chiar cochet și cu gust Pe cap au iarna ca și vara, o pălărie de o formă simplă cu un nod alsacian mic. Cuvindele cu care te întîmpină aceste femei, sunt alese. Nimeni nu discută marfa și nici nu o laudă. Nimeni nu cere nimic în plus și nimeni nu caută a înșela. E atîta cinste în cît delicatețea nu-ți permite să mai controlezi restul sau marfa și nici odată nu-i nimeni picilit.

Iată conversația surprinsă între două precupețe, ele stăteau în fața unei vitrine privind niște pălării enorme: — Pentru ce pun doamnele aceste pălării în cap, cînd sunt așa de curioase?

— Le pun ca să fie mai frumoase—răspunse cealaltă—dar numai atît, că frumusețea nu-i de cît una: simplicitatea."

*

Visitarea unui cimitir e o plăcere. totul e așa de îngrijit, așa de frumos și bine simbolizat în cît îți pierzi ceasuri cercetînd intențiile și delicatețea unora pentru cei pe cari i-au iubit. Mormintele în mare regulă așezate sunt acoperite cu tot felul de flori... Printre ele se văd amestecate cununi și crengi de mărgele colorate, peste cari se văd îngeri de porțelan, mai mari sau mai mici.—La capul fiecărui mormînt un monument, cele mai adevărate lucruri de artă La mormintelele persoanelor tinere se vede de obiceiu, cîte o coloan frîntă de marmoră - simbol al vieței n'a fost dusă până la capăt... Pest nele morminte cîte o broderie d moră, aruncată... Unele din ir erau sfîșietoare ca: „Ție cerul crimile". Sau: „Nu plîngeți voi știți unde mă duc."..

Cînd moare cineva, ni tunează cu vizita pe f

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI indispensabilă
TUBUL 75 bani
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F.A. SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

O măsuţă pusă la poartă cu o cutie neagră stă la dispoziţia celor cari ar dori să-şi depue carta lor de condoleanţă.. In jurul casei e o tăcere şi un respect ce-ţi impune... Nici un curios nu se opreşte...

Femeile nu se duc la înmormîntare. Convoiul e foarte simplu: un dric cu 2 cai pentru toată lumea. Sicriul e acoperit cu o pînză neagră. Dricarii sunt nişte oameni prezentabili, ce nu-ţi inspiră silă. Ei sunt corecţi ba chiar elegant îmbracaţi: redingotă lungă, joben şi numai o medalie argintie pe piept arată slujba lor.

Cîţiva barbaţi din familie, rude mai de aproape urmează la o mică distanţă dricul. Intre ei e şi Pastorul ce nu se deosebeşte prin nimic de ceilalţi. Toţi sunt îmbracaţi ca la ori-ce ceremonie: nuntă, banchet sau altă sărbătoare.

Ei merg tăcuţi şi foarte natural, în pas potrivit.

In faţa mormîntului şi în liniştea cea mai perfectă, Pastorul ţine un discurs scurt, dar bine simţit, cu cuvinte alese şi solemn pronunţate... Apoi o strîngere de mînă tuturor şi el pleacă cu pasul rar şi liniştit prin aleele cimitirului. Sicriul al cărui capac nu se mai rîdică, e pus în mormînt sub supravegherea dricarilor în tăcere şi respect.

Nimeni din simplă curiozitate, nu înînsoţeşte pe mort, nepermiţîndu-şi să turbure cu prezenţa lor durerea celor ce-şi petrec pe cel iubit...

Clase deosebite, pentru cei bogaţi şi cei saraci nu sunt.

La întrebarea: „Nu-i de cît o singură clasă pentru toţi?" O bonă ce venise cu un copil să-l primble prin cimitir, răspunse: — „Toţi împreună, cel puţin în cimitir. Şi nu-i aceasta cea mai dreaptă lege?"

*

Casele fiind cu multe etaje, şi locatarii sunt nenumăraţi. Vecinii însă, care stau peste sală de multe ori, nici nu se cunosc. Obiceiul visitilor nu există de cît în lumea mare şi acolo rar şi cu multă etichetă.

La orele 10 seara, ori-ce sgomot într'o casă, trebue să înceteze. Nici muzică nu mai e voie de făcut, Lumina de pe scara comună, la această oră se stinge; iar uşa de jos a intrării se încue—fiecare locatar avînd o chee ce se potriveşte.

Cel întîrziat trebue să intre cu grijă pentru a nu deranja pe ceilalţi. Serate cu muzică se fac numai după ce s'a înştiinţat pe proprietar. La caz de boală a unui vecin, totul e oprit.

Berăriile, cofeteriile şi cafenelele să închid la 12 ore fix de noapte. După această oră lumina şi personalul nu lipsesc şi aceasta pentru aerisirea şi curăţirea localului, dar nimeni nu mai poate lua nimic.

*

De Crăciun tîrgul e de o bogăţie uimitoare. Străzile sunt pline de brazi, pentru pom şi de planta verde cu fructe mici roşii numită *houx* — ca *porte-bonheur* e pusă în toate casele şi vitrinile. In toate părţile e o mişcare şi o pregătire neînchipuită. Magaziile îşi transformă vitrinile în adevărate musee ocasionale—vata sclipitoare servindu-le de zapadă pentru a pune fondul variatelor peisage şi scene de iarnă.

Spre Anul nou sara, obiceiul e ca toată lumea să iasă pe stradă de la 10 ore, mascată şi costumată. Timp de 2 ore e o mişcare şi un neastîmpăr greu de descris.. La 12 ore de noapte în sunete de clopote se anunţă anul nou şi lumea toată se îmbrăţişează urîndu-şi an bun şi fericire. Nimeni însă nu abuzează de faptul că-i mascat şi de libertatea ce se permite atunci.

*

Cerşitori în acest oraş nu se văd. Asemenea nici infirmi. Sunt aşa de multe societăţi de binefaceri, atîtea aziluri, în cît nici un nenorocit nu e lasat la voia întîmplării. O doamnă întrebată de ce nu se vede nimeni cerşind, răspunse: „S'ar putea oare o mai mare ruşine pentru un popor luminat?"

Se întîmplă des că lucrătorii să nu aibă toţi de lucru. Atunci copiii lor sunt luaţi la masă de către cei cari au.

Intr'o zi un bătrîn cuviincios îmbrăcat, bătu la uşa unei case. El spuse d-nei ce-i deschise că n'a mîncat încă şi că nu i se întîmplă să ceară de cît, cînd nu are de lucru. El fu dus în sala de mîncare, pus la masă şi servit cu multă bună-voinţă. Cînd îl petrecu îi zise semnificativ: „la revedere". Aceste sunt lucruri mici, neînsemnate, dar care cuprind subtilităţi ce dau idee despre simţul omenesc al unora dintre oameni.

Maria C. Buţureanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Stilul e omul.—Răsfoind colecţia „Neamului Romînesc" pe luna Decembrie am detaşat următoarele două pasagii caracteristice. Primul despre d. Gh. Panu, pe care şi d. Cuza, indulgent, îl numeşte la curs: „un mare zero".

„Imi propusesem a nu vorbi de bătrînul cu suflet murdar, care se chiamă Gheorghe Panu. Dacă moartea face iertat pe ori cine, credem că apropierea de marginile vieţii înseninează şi curăţă. Cînd, anul trecut, acela pentru care se cerşia la chestură, cînd acela care era funcţionar şi deputat şi căruia i se ierta aceasta, pentru că i se numărau zilele, a intrat în Cameră cu paşi şovăitori, privind trist şi încercînd gesturi de prietenie către cei dimprejur, un sentiment care n'avea nimic a face cu ura şi cu dorinţa de răzbunare s'a mişcat în inima mea...".

...Ce inimă largă!

Iată acum ce răspuns găseşte la articolul de dăunăzi al poetului O. Goga, care a făcut o descriere complectă a personalităţii lui Iorga în toată lungimea ei.

„Licenţe poetice de la dulcele visător cu pletele blonde şi ochii albaştri,—licenţe poetice şi fumuri de nectar, mai scump decît vinul acru al Sultanului palicar care fără nici o supărare—pe fe mei şi pe poeţi cine s'ar supăra?—desfide pe nobilul cîntăreţ să pue în versuri eterne aceste înjurături.

Iar dacă nu le poate pune în versuri ei bine, ele nu există!".

Ce risipă de spirit!

*

In parlamentul francez, cu ocazia unei dezbateri recente a legei electorale, deputatul Marcel Sembat a rostit un discurs mare în favoarea participării active şi pasive la vot a femeilor. Preşedintele comisiunei respective a răspuns că chestiunea dreptului de vot a femeilor va fi discutată. Ca raportor comisiunea a ales în sinul ei pe d. Buisson.

*

Zilele aceste s'a constituit la Paris un comitet de scriitoare pentru a realiza un monument în amintirea d-nei de Stael. Primele venituri se vor strînge curînd printr'un matineu la teatrul Sarah Bernhard.

*

Celebrul profesor rus Maxim Kovalevsky a fost condemnat la două luni închisoare pentru articolele sale mai vechi publicate în ziarul *Strana*. E acuzat că ar fi atacat armata şi ar fi blamat guvernul.

*

Fostul secretar particular al Regelui Viator Emanuel al Italiei publică memoriile actriţei Laura Bon, foasta amantă regală. E istoria uneia din cele mai vii pasiuni amoroase a secolului trecut.

*

Despre piesa scriitorului Sahan Marello „Cercul vicios" şi în care se tratează celebra afacere a familiei Murri, se anunţă acum o nouă dramă, cea dintăiu era în favoarea familiei Murri: cea de acum apără pe contele Boumastini, victima tragediei.

Piesa e scrisă de avocatul Nasi din Turin şi se va juca pe o scenă a acestui oraş, unde a avut loc şi procesul înnaintea juraţilor. Nasi nu e numai un avocat de geniu, dar şi un excelent scriitor.

*

Misterul indiscreţiunii în jurul lui „Chantecler" e dezlegat. Un actor care luase parte la cîte-va repetiţii ale piese, a fost licenţiat de la teatrul Porte St. Martin. El a oferit unui editor din Londra subiectul piesei şi o bucată în versuri, din piesa lui Rostand: „Imnul nopţii". Editorul englez a refuzat, dar unul italian a primit propunerea şi ast-feliu s'a publicat în „Secolo" subiectul şi strofele în chestiune.

*

La cimitirul Père-Lachaise din Paris s'a inaugurat monumentul lui Jules Cornely, fostul redactor la ziarele „Figaro", „L'Avenir", „Siécle" şi altele. Catolic fervent, Cornély s'a alăturat în timpul afacerei Dreyfus, de apărătorii revizuirii şi a jucat un rol capital în celebra afacere.

La cimitir au vorbit fostul ministru Tomson, Adolphe Brisson şi Paul Desachy.

*

Un colaborator al ziarului „Le Temps" a vizitat pe Maxim Gorki în insula Kapri, din Italia.

El descrie în culori extrem de simpatice pe marele romancier şi dezminte rînd pe rînd, toate legendele cîte s'au împrăştiat asupra lui prin gazete în ultimul timp. Bună oară aceia că Gorki ar fi fost esclus din partidul socialist rus pentru că duce un traiu de lux şi trîndăvie. Ziaristul parizian laudă simplicitatea extremă şi modestia menagiului lui Gorki, cum şi zelul cu care citeşte şi studiază necontenit.

A rămas uimit văzînd cît de profund cunoaşte el toată literatura franceză, veche şi modernă.

Gorki e indignat de fabulele publicate pe seama lui, între care nişte pretinse interviewuri apărute în reviste şi ziare americane.

Vorbeşte franţuzeşte şi italieneşte dar nu destul de bine ca să susţină ori-ce convorbire.

*

In 1906 s'a inaugurat, pe piaţa Pantheonului, la Paris, un monument al lui Corneille. Statuia fiind aşezată spre inaugurare pe un soclu provizoriu de marmoră,—cel definitiv avînd să fie de bronz, ea a fost depărtată, îndată după inaugurare pentru a fi aşezată pe soclul definitiv. De atunci au trecut 4 ani şi statuia încă n'a fost redată pieţei Panteonului. Clasicizmul francez nu prea se bucură de entuziasmul poporului.

*

In „Scrisoarea din Iaşi" apărută în „Ordinea" de astă-zi 29 Decembrie se vorbeşte despre o sumă de actualităţi: „Săptămîna caritabilă.—Saracii Iaşului.—Panem et circenses.—Falimentul generozităţii.—Saraci şi proletari.— Idila muncei.—Poezie şi istorie.—O seară la berărie.—Cum au fuzionat socialiştii.—Romanul unei conştiinţi: G. Ibrăileanu.—Primul naţionalist.—Evanghelia unui sceptic.—O scrisoare de prisos. — Un poem al d-lui Stere.

STRUNA ZILEI

EFECTUL SIGUR...

Au pus totul în acţiuni naţional-liberale: comerţul, industria, pămîntul, apele minerale»

A. A. Badareu: Discurs.

Au şi ape minerale!..
De-acum oare ce le pasă?...
Fără oameni şi parale
In alegeri pot să... iasă.

Alegerea de la Iaşi

— Condiţiile în care se dă lupta —

Colegiul al II-lea de Senat din Iaşi este chemat, pentru ziua de 10 Ianuarie a alege un reprezentant în maturul corp, în locul decedatului dr. C. Bottez.

Deosebita semnificaţie a acestei alegeri nu scapă nimănui,—nici guvernului nici opoziţiei.

Alegerile dela Iaşi au avut totdeauna un caracter distinct, mult mai însemnat de cît acel al alegerilor parţiale din alte centre ale ţărei.

In tradiţie e—şi doar în politică rostul tradiţiilor e mai pronunţat de cît ori unde—că votul cetăţenilor celei de a doua capitale sigilează pururea o indicaţie ce nu poate fi nesocotită, care trebue mai curînd sau mai tîrziu urmată.

De sigur că în ultimul timp—din cauza împrejurărilor speciale prin care a trecut şi trece ţara—alegerile parţiale din orice centru au avut o mare însămnătate politică; şi, iarăşi, este perfect exact că, prin deşteptarea conştiinţei alegătorilor săi, Capitala a cucerit, în scurt timp, rangul hotărîtor, în desemnarea curentelor şi indicaţiunilor politice; nu mai puţin laşul a păstrat situaţia sa excepţională, pe care un trecut glorios de lupte politice i-au pregătit-o şi dat spre păstrare.

Această semnificaţie a înţeles-o şi guvernul, atunci cînd, fixînd toate alegerile parţiale pentru 13 Decembrie, a făcut, laşului onoarea unei excepţiuni. Procedînd astfel a mărturisit că e conştient de importanţa decisivă a rezultatului scrutinului dela Iaşi—de şi n'a putut evita să nu indice în acelaş timp şi cît de îngrijat este de natura rezultatului.

Ce speranţe pot lega oare cele 2 partide istorice de rezultatul scrutinului dela 10 Ianuarie—acum mai ales cînd soarta lor a fost decisă, cînd, înfrîngerea desăvîrşită a unora şi insuccesul evident al celorlalţi, face imposibil acel proces de sugestie—atît de important în campaniile electorale,—proces pe care diriguitorii acelor partide puneau atîta preţ?

Liberalii—şeful lor a spus o, în seara de 20 Decembrie, atunci cînd i s'a comunicat rezultatul balotagiului din Capitală, a spus'o într'o frază lapidară, nedesminţită şi plină de cuprins: „Take Ionescu are cu el Capitala şi în curînd va avea şi pe cea de a doua". Probabil că d. Ionel Brătianu ştia ceva precis, cînd făcea o atare profeţie!

Junimiştii—dar ei se ştiu de multă vreme dislocaţi din leagănul lor, pentru a putea da o luptă, cu oarecare aparenţă de succes,—şi aceasta în numele d-lui M. B. Cantacuzino—au fost nevoiţi să se strămute la Dorohoi. Aceasta s'a întîmplat acum cîţi va ani—ce va mai fi astăzi?

Speranţe dar nici una—conştiinţa înfrîngerei n'a produs însă deprimarea. Din contra. Disperarea i a cuprins pe toţi de-opotrivă, liberali şi junimişti.

Feroci în mentalitatea lor, canibali în procedeuri, cele două surate dau lupta cu avîntul rabiat al desnădejdei. Nimic nu-i prea grav, totul este considerat ca bun.

Şi luptă, liberalii—negustorii politici prin excelenţă—prin toate mijloacele pe care deţinerea puterei le o pune la dispoziţie.

Şi luptă, junimiştii,—pretinşi scoborîtori ai unor privilegiaţi în vremuri—cu arma minciunei şi a conrupţiunei.

Cu arma minciunei, atunci cînd, afirmă că ei reprezintă guvernul de mîne. Cu arma conrupţiunei atunci cînd, cu banii plutocraţilor din Iaşi şi din întreaga ţară, ei spurcă conştiinţele şi cîştigă ce este conruptibil.

In faţa acestora stă partidul conservator-democrat.

El nu distribue foloasele guvernărei de astăzi—şi nici nu promite nimic, nici ca guvern, nici ca partid, pentru ziua de mîine. El nu înşală, nu cumpără conştiinţe, nu plăteşte devotamente.

Alta este misterul, neînţeles de duşmani, al puterei lui—credinţa; alta conştiinţa senină cu care intră în luptă—bînele general; alta, taina triumfurilor lui—iubirea neţărmuită a unui popor care vede în partidul conservator-democrat o mare misiune de îndeplinit în această ţară.

Intre cei ce vorbesc în numele guvernului de astăzi, şi între acei cari minţind cu ştiinţă, se pretind a fi guvernul de mîine, partidul conservator democrat duce lupta fără alte mijloace de cît acele prin care chiamă la el conştiinţele nepătate, sufletele îmbătate de un ideal, inimele care bat pentru triumful democratizmului sănătos în procesul de conservare naţională.

In aceste condiţiuni grele, excesiv de grele pentru noi, se dă lupta deja laşi—dar cu atît mai mare va fi succesul, care vine în mod neîndoios, şi pe care-l prevăd sigur dar cu groază, adversarii noştri de toate nuanţele.

Acei cari cunosc condiţiunile speciale ale configuraţiunei colegiului al II-lea de Senat din Iaşi, acei cari cunosc în genere forma vieţei de astăzi a burgheziei romîneşti din a doua Capitală, singuri ei vor înţelege cît de mult fie-ce vot, eşit din urmă şi purtînd numele candidatului conservator democrat, reprezintă un act de jertfă de sine, de eroism cu adevărat.

S'a cerut partidului nostru să facă minuni şi le-a făcut, întru cît le-ar veni greu vrednicilor prietini de la Iaşi să facă şi acte de eroism?

Şi le vor face, pentru că ei cari, în 1908 au făcut ca primele raze ale soarelui democrat-conservator să atingă pămîntul României, să aibă şi marea cinste, la zorile anului ce vine, să vestească că şi în 1910 tot soarele conservator-democrat va lumina romînimea, mai mîndru şi mai strălucitor de cît ori-cînd!

Ordinea.

Informaţii

❑ *Epoca* a anunţat comicăria că d. Take Protopopescu ar fi declarat, că liberalii au votat la balotagiu din Bucureşti pe d. Moruzzi.

Tot *Epoca* publică o scrisoare de desminţire a d-lui Protopopescu.

❑ D. Meissner, candidatul junimist la col. II Senat din Iaşi, face acum vizite electorale cu d Grecianu,

Eri au fost la teatru să caute pe un funcţionar, care de şapte ani nu mai este acolo!!

❑ Moştenitorul milioanelor lui Vartic din Kişinău se numeşte şi el Vartic şi a fost portar al otelului Londra din Odessa.

❑ Doi băieţi de cîte 14 ani fie-care, M. P. Ursache şi V. G. Diaconescu, din Şipote, luându-se la ceartă, Ursache infuriat că nu poate trânti pe Diaconescu, aplică acestuia cîte-va lovituri de cuţit.

Rănitul ie pe moarte.

❑ In bordeiul din str. Trei-Calici 12 a fost găsit mort lipovanul Andrei Climo.

❑ **Din Huşi.**—Naţionaliştii din Huşi nu s'au lăsat mai pe jos de cît colegii lor din Iaşi şi Bucureşti. Poliţaiul Teodoru naţionalist get beget de la 1831, cari i-au venit bunicii de la Şipka, curat *şop*, bulgar s'o pus în capul naţionaliştilor şi a urzit un complot contra ziarului *Adevărul*.

Iar un brusc agent din poliţie îmbrăcat ţivil a executat complotul.

Un băeţaş care rădică la oarele 8½ noaptea pachetul de la gară a fost luat la bătae şi pachetul confiscat.

Pentru singura dată cînd polonul naţionalist Iohan Zilensky nu s'a amesteeat, nevoind să dea ochii cu naţionaliştii bulgaro-români.

❑ Locuitorul Const. Ţurcanu din Buhăeşti, s'a sinucis alaltă-eri, descărcîndu-şi un foc de puşcă în abdomen.

Numitul suferea de pelagră.

El era în vrîstă de 74 ani.

❑ La prefectura judeţului se lucrează un tablou al societăţilor mutuale din judeţ.

❑ La 1 Ianuarie vor fi puse în circulaţie noile piese de 2 lei, din emisiunea de 32 milioane.

❑ Cu începere de la 1 Ianuarie postul de la şcoala din Glodeni, a fost ridicat de la 65 la 90 lei.

❑ Revizoratul a fost înştiinţat de ministerul instrucţiunei că d. A. Atanasiu a fost numit instructor agricultor, însercinat să dea instrucţiuni învăţătorilor şi chiar sătenilor, cu privire la cultura albinelor, construirea stupilor etc.

❑ **DE SANCTIS IN IAŞI.**—Celebrul artist dramatic *de Sanctis* va da 2 reprezentaţiuni la Teatrul Naţional din Iaşi întovărăşit fiind de întreaga sa trupă de care ziarele parisiene şi londoneze vorbesc atît de bine.

La 14 Ianuarie va reprezenta ultima şi faimoasa lucrare a lui Victorien Sardou **„L'affaire des Poissons"** comedie istorică în 5 acte, concernînd epoca lui Ludovic 14-lea. *Celebrul artist vă aduce toate decorurile sale care sunt de o rară frumuseţă.* Parcul de la Versailles. Palatul lui Ludovic al 14 se vor vedea în acea seară pe scena teatrului nostru din Iaşi. La 15 Ianuarie se va reprezenta piesa în care marele artist obţine cel mai extraordinar succes, creaţiunea as, **„La Rabouilleuse"** (Colonelul Brideau) în 4 acte după un roman de Balzac.

Biletele pentru aceste atrăgătoare şi foarte interesante spectacole ale celebrului artist se află la agenţia teatrală „THALIA" (Maximovic

❑ Zilele acestea va sosi în localitate d. Gideiu, şef al serviciului meseriilor, de pe lîngă ministerul comerţului şi industriei.

❑ In ziua de anul nou, serviciul religios la Mitropolie, va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de întregul cler al catedralei.

Se va oficia şi un Te-Deum, la care vor lua parte şi autorităţile.

❑ Asupra sănătăţei d-lui Eugen Carada, ni se scrie din Bucureşti că d-sa merge spre complectă însănătoşare.

Pneumonia a fost înlăturată, ca şi infecţia gurei. Acum d sa se hrăneşte destul de bine, dar e încă slăbit de boală şi va trebui să stea în casă încă vre-o 15 zile.

❑ La poştă şi la telegraf s'a făcut următoarea mişcare:

D-şoara Curcumeli Eleonora, de la Iaşi I. la inspecţia IV; d-şoara Manoliu Marta, de la insp. I la Iaşi telegraf. Aspirantul Condeescu Adrian, de la Dorohoiu la Fălticeni; Frâncu Ecaterina, de la Botoşani la Săveni.

❑ In comuna Prisacani s'a înfiinţat un curs de adulţi, sub conducerea dirigintelui şcoalei d. Gh. Sachelarie şi a învăţătorilor: Dim. Sachelarie şi Magdalina Petrescu.

Aceasta din urmă conduce şi şezătorile.

❑ Cu începere de la 8 Ianuarie vor fi puse în circulaţie, spre încercări, corespondenţele între directorii de licee şi părinţii elevilor, după normele propuse de un d. director de liceu Corespondenţa aceasta are de scop de a desăvîrşi educaţia liceenilor, îngrijindu-le şi supraveghindu-le purtarea nu numai în şcoală, dar şi în societate. Direcţiunea liceului va comunica părinţilor conduita fiului lor, indicînd şi mijloacele de îndreptare; iar părinţii, la rîndul lor, vor arăta direcţiunii ce fel se poartă şcolarul în timpul său liber.

❑ La 2 Ianuarie 1910 pleacă spre Paris d-na şi d-l Ursulescu, profesor de limba Franceză la Liceul din Brăila, şi d-rele Eugenia P. Harnagia, Burada şi Vrînceanu. Din aceştia d-rele Harnagea şi Burada merg la Fontenay-aux Roses pentru a se perfecţiona în didactica limbei franceze. Pentru acest scop au căpătat de la ministru un ajutor de cîte 300 lei, cheltueli de drum.

❑ Prefectura judeţului a cerut din nou ministerului de interne numirea d-lui M. Voluţă, ca şef de biurou la serviciul administrativ.

❑ A fost înaintat parchetului băetul Vasile Diaconescu, care luîndu-se la ceartă cu alt băet numit Mihalache Ursachi, l'a lovit pe acesta cu un cuţit în partea stîngă a pieptului.

❑ S'a cerut ministerului de interne, transferarea d-lui N. Z. Simionescu, administratorul plăşii Belceşti, la plasa Cotnari, iar a d-lui N. Andrievici, de la plasa Tomeşti, la Belceşti.

In locul d-lui Andrievici, va fi numit la Tomeşti d. Vasile Jora, de la Fălciu.

❑ In ziua de anul nou se va oficia în catedrala mitropolitană, un Te Deum, la care au fost invitate toate autorităţile civile şi militare.

❑ In vederea sărbărilor ce vor avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, în ajunul anului nou se fac mari pregătiri şi sărbările promit a avea un succes desăvîrşit.

Din străinătate au sosit numeroase jucării şi diferite surprize. Pentru copii, serbarea va avea loc Joi la orele 3, iar seara de la 10 pentru familiile membrilor şi a invitaţilor.

Ultime informaţii

❑ Epidemia delictelor silvice continuă să bîntuie la Piatra N.

Acum se urmează la parchet o anchetă contra unui deputat liberal, care a făcut avere mare în pădurile din jud. Neamţ.

Deputatul fiind tovarăş de afaceri cu d. Costinescu, va scapa ieftin.

❑ D-nii A. D. Xenopol, ilustrul nostru istoric şi dr. G. Bogdan, rectorul universităţei, care au asistat Duminică la serviciul divin de la Mitropolie, au adresat călduroase felicitări eminentului maistru şi director al corului d. Dim. Dimitriu, rămînînd frumos impresionaţi de modul cum corul mitropolitan intonează admirabilele bucăţi religioase şi concerte.

D. dr. Bogdan, rectorul Universităţei, a rugat în acelaşi timp pe d Dimitriu ca să dea concurs cu valorosul său cor, la sărbările de jubileu ale Universităţei, care după cum se ştie, vor avea loc în Octambrie anul viitor, făcîndu-i cunoscut că va pune la dispoziţie toate bucăţile de muzică ale compozitorilor romîni şi străini, de care vor fi nevoie.

❑ Revizorii şcolari şi inspectorii învăţămîntului primar vor fi convocaţi la ministerul cultelor pe la jumatatea lunei Ianuarie.

❑ Direcţia generală a poştelor şi telegrafelor, a dat următoarea circulară relativă la garanţiile personalului inferior; pentru a se putea constitui fondul de garanţii la casa de economie, credit şi ajutor a corpului telegrafo-poştal, personalul inferior al fie-cărui oficiu va înainta direcţiunei numerariul stabilit ca garanţie pentru fie-care funcţionar.

După primirea numerariului se vor restitui garanţiile în efecte.

Funcţionarii cari au şi numerar la garanţie vor înainta numerariului necesar pentru complectarea sumei.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului, că în urma înţelegerii avute cu ministerul afacerilor străine, a hotărît ca la eliberarea paşapoartelor tinerilor între 16—20 ani, să li se atragă atenţiunea acestora, ca la plecare să aibă în destule mijloace pînă la locul de destinaţie, căci alt-fel se expun la mizerii, întru cît legaţiunile şi consulatele romîneşti din străinătate nu vor putea ajuta cu nimic de cît în cazuri excepţionale, neavînd prevăzută nici o sumă în această privinţă.

❑ In cursul lunei viitoare, revizorul şcolar al judeţului va face inspecţii învăţătorilor care s'au înscris la examenul pentru înaintare pe loc.

❑ Mîine se va concedia a doua serie de soldaţi din garnizoana locală, pînă în ziua de 9 Ianuarie.

❑ Ministerul de război a trimes corpurilor de trupe, decizia ministerială asupra modului cum se vor face mutaţiile în viitor.

❑ **De la cercul didactic.** — Serbarea pomului de Crăciun s'a făcut eri Luni de la oarele 3 în jos... Bradul frumos împodobit cu diferite jucărele era încunjurat de un lanţ de copii, cari de cari mai drăgălaşi. La un moment dat o horă de mici copii s'a încins în jurul pomului, şi orchestra a cântat apoi diferite cîntece. Şi d-ra Grigorescu a cîntat în aplauzele sălii mai multe bucăţi, foarte bine interpretate. Cadourile erau toate numerotate şi distribuirea s'a făcut după sorţi. Era atîta viaţă, atîta mişcare în lumea micilor copii că în fie-care număr toţi erau doritori să vază care cui a căzut.. Au fost în totul 60 de numere pentru cei 60 de copii înscrişi în listă.

După distribuirea cadourilor s'a servit publicului bomboane şi prăjituri. Toţi membrii cercului s'au despărţit adînc mulţumiţi de succesul serbării, şi n'au uitat a mulţumi d-nei Popescu, membră în comitetul cercului de osteneală depusă şi de gustul ales arătat în alegerea cadourilor.

Cercul didactic prepară un mare concert în sala Teatrului Naţional cu concursul d lui M. Barbu; acesta probabil în luna Martie.

❑ **Ofr.**—Direcţia generală a cfr. a trimes o circulară tuturor staţiunilor, prin care le comunică ca pe viitor biletele de călătorie emise de consiliul superior agricol, pe lîngă semnătura d-lor Poni şi Ştirbei, vor mai purta şi pe a d-lor Carabatescu, Văsescu şi Bagdat.

— Cu începere de la 1 Martie st. n. 1910, va fi obligatorie cîntărirea următoarelor articole: balast, nisip, pietriş, piatră de rîu şi piatră faramată pentru pietruirea şoselelor, toate acestea în vagoane complecte şi fie că se vor preda izolat sau în trenuri complecte

Pentru cîntărirea acestor articole, chiar fără ca să fie cerută de predători, se va percepe 25 bani de vagon.

❑ **Şcolare.**—Au fost chemaţi la examenul de definitivat, următorii învăţători şi institutori, din judeţul nostru:

Grigore Tabacaru institutor (Tg.-Frumos); Gr. Tăutu, învăţ. Uricani (detaşat la Sofia); Octav Bart din Cărjoaia; Augustina Grigoriu din Coarnele Caprei; Gavril Mihailescu din Horleşti; Eleonora Bejenaru din Trifeşti; Agripina Manole din Tăuteşti; Dimitrie Lambrino din Şipote; Ecaterina Kasian din Dădeşti; Hristia Pantelimonescu din Goroni; Const. Obreja din Iacobeni.

❑ Locuitorii din Tg.-Burdujeni, au înaintat o petiţie ministrului de domenii, prin care cer să nu aprobe decizia comisiunei însărcinată de a alege terenul pentru construirea unui abator la graniţa austriacă.

Această comisiune a ales un teren la marginea tîrgului Iţcani, la o mare depărtare de Burdujeni. Locuitorii din Burdujeni cer ca abatorul să fie construit la marginea Burdujenilor.

❑ In cursul lunei Ianuarie, se vor stabili bilanţul băncilor populare din intreaga ţară, în care scop s'au repartizat controlorii de bănci pe fie-care judeţ. Pentru timpul cît se va ţine aceasta s'a aprobat de minister concdii acelor învăţători, cari fac parte de la băncile populare.

❑ Consistoriul spiritual al mitropoliei va fi convocat în prima jumătate a lunei Ianuarie.

❑ Ministerul instrucţiunei va întocmi în cursul lunei viitoare, tabloul de învăţătorii care s'au distins prin predarea cursurilor de adulţi.

Acestor profesori li se vor acorda premii.

❑ **Jaf în banii ţării.**—Toţi membrii corpului didactic rural şi urban din ţară—aproape 8000—au primit *gratis* din partea casei şcoalelor 2 discursuri ale d-lui Spiru C. Haret: 1) discursul ţinut la cameră, prin care răspunde prosteşte şi obraznic la atacorile opoziţiei. 2) Discursul ţinut la înaugurarea noului local al Cassei Şcoalelor.

Abuzul ce s'a făcut de astă dată cu banii ţării e evident. Ori cît ar fi ţinut Casa Şcoalelor, ca să-şi popularizeze menirea sa prin vorbele ministrului, trimeterea în acelaş plic şi a discursului de la Cameră arată tendinţa ministrului de a se spăla de învinovăţirile aduse în opinia publică şi de başbuziciile făptuite de cazacii săi.

❑ In ziua de 20 Decembrie a avut loc în comuna Roşcani, conferinţa cercului cultural Trifeşti.

Au luat parte toţi membrii cercului în număr de 15.

Au luat cuvîntul d-nii Vasile Sevastian, care a vorbit despre „Rolul şcoalei în aducaţiunea populară". D-sa a aratat care este rolul şcoalei, enumeră factorii sociali, care ar trebui să ajute şcoala în asemenea grea întreprindere şi arată influenţa şcoalei asupra lor.

D-na Elena Eşanu, a vorbit despre învăţămîntul în şcoala primară, despre modul de predare şi importanţa lui şi conchide la facultatea propunătorului de a uza de ele sau nu.

Pentru şedinţa viitoare d. N. Ripeanu va trata despre „cum îşi poate cîştiga învăţătorul activitatea morală asupra şcolarilor şi părinţilor. După conferinţă adunîndu-se vre-o 40 de săteni, s'a ţinut conferinţă publică. A vorbit d-na Elena Bejanariu despre boalele molipsitoare, servindu-se de pilde, ca acea a bogatului bolnav, cu saracul sănătos şi altele,

După conferenţă corul elevilor şcoalei a întonat mai multe bucăţi.

In aceiaşi zi s'au ţinut conferenţe şi la cercurile culturale din Romăneşti, Sineşti, Bădeni, Probota şi Prigoreni.

❑ Ministerul de interne a trimis un ordin prefecturei judeţului, prin care-i comunică că unele prefecturi sunt în imposibilitate de a executa mandatele de arestare emise de parchetele din alte judeţe, întrucît parchetele au instrucţiuni de a elibera certificate de călătorie pentru indivizii contra cărora s'a dat mandat de arestare.

In acest scop ministerul comunică prefecturei că atunci cînd va fi nevoe de transportul indivizilor în chestiune, să se trimeată mandatele împreună cu o adresă, iar parchetele vor înainta odată cu mandatele respective şi certificatele de călătorie.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului, ca să pună în vedere comunelor rurale să prevadă în budgetele lor, sumele necesare pentru întreţinerea bisericelor din cuprinsul lor.

❑ Consistorul spiritual al Mitropoliei Moldovei şi Sucevei va fi convocat din nou, în a doua jumatate a lunei Ianuarie.

❑ Ministerul de domenii a făcut cunoscut că toţi acei care în campania de lucru a anului 1910, vor voi să cultive gîndaci de mătase, să ceară cel mai tîrziu până la 15 Ianuarie viitor, gratuit, acelui minister sămînţă de gîndaci de matasă.

❑ Mitropolitul lipovenesc Lohw va sosi în cursul săptămînei viitoare în Iaşi, spre a inspecta biserica lipovenească din localitate.

❑ După cum ni se spune, inaugurarea nouei linii ferate Podul-Iloaia Hîrlău se va face în primile zile ale lunei Martie viitor.

❑ *Inştiinţăm pe comercianţi şi pe toţi cei cari vor să insereze anunciuri în numărul „Opiniei" de anul nou, să se adreseze cel mult până Mercuri după amiază la administraţia ziarului.*

❑ **E probabil că noul fir telefonic care leagă Romanul cu Capitala, va fi pus în circulaţie de la 1 Fabruarie viitor.**

❑ Atragem atenţiunea cetitorilor noştri asupra noului program al teatrului Pathé-Frères din sala Sidoli, care începe Vineri 1 Ianuarie 1910. Ciclul tragediilor shakespeariane, continuă în acest program şi se desfăşoară „Makbeth", cea mai celebră scriere a genialului autor englez. Farmecul ce s'a dat acestei desfăşurări este însă cu mult mai mare, de oare-ce această tragedie este interpretată de corifeii Comediei Franceze precum Paul Mounet, d-şoara Delvair etc. Orchestra va acompania cu ariile din opera Makbeth de Verdi.

Programul nou începe Vineri 1 Ianuarie cu un mare Matineu la 3 ore şi Vineri seara reprezentaţie obişnuită. Asemenea şi în zilele următoare Sîmbătă 2 şi Duminică 3 Ianuarie vor avea loc matineuri şi serile reprezentaţii obişnuite.

Programele acestea, special întocmite pentru zilele de sărbători mai cuprind între altele: Marele oraş Berlin, Din viaţa păsărilor, O pariziană la Veneţia, toate acestea sunt vederi luate preciz după natură, apoi: Ea a plecat, piesă teatrală, Corsicană, Lampa, Situaţie critică, Un tenor care face cuceriri, Cartea adversarului, Sporturile şi distracţiile indienilor care cuprind între altele o luptă între un şearpe cu clopoţei cu un ichneumon; această scenă fidel luată după natură este tot ce poate fi mai interesant din cîte ne-a aratat până astă-zi cinematograful.

Săptămîna viitoare: Două Orfeline, celebra dramă a lui D'Ennery, care a făcut încunjurul lumei, jucată în nenumărate rînduri şi la Teatrul nostru Naţional.

Rolurile principale ale lui Jacques, Petre, Luizei, Hanrietei, Văduvei Frochard, etc. vor fi jucate de artişti renumiţi ai Franţei.

❑ **Firul special Iaşi-Bucureşti, fiind întrerupt, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală.**

Telegrame

Disolvarea parlamentului englez

Londra.—Regele Eduard a semnat, în timpul consiliului de miniştri care a avut loc azi, decretul de disolvare a Parlamentului.

Parlamentul cel nou se va întruni la 15 Februarie 1910.

Legea contra bandelor

Constantinopol.—Camera a trimes în comisiuni, legea asupra bandelor, care a fost depusă astă zi, dar care a fost aplicată până acum în mod administrativ.

Criza Ungară

Viena.—Imparatul a primit în audenţă pe d. Lukaci, spre a asculta raportul. N'a fost luată nici o hotărîre încă. D. Lukaci va mai fi primit şi mîine.

Incidentul din Tripolis

Constantinopol.—Ziarele turceşti dau în privinţa incidentului de hotar din Tripolis, o altă versiune de cît cea franceză. După turci, localitatea în chestiune aparţine Turciei şi atacurile care deveniseră numeroase în ultimul timp, au început din partea francezilor.

O mărturisire

Verdun.—Caporalul Faraco, din regimentul 8 husari, a scris colonelului său o scrisoare, în care spune că dorind să scape de călăreţul Thomas, care era creditorul său, a avut nefericita ideie de a amesteca în supa soldaţilor, cianură de potasă, fără să se gîndească că putea pricinui astfel nu numai moartea lui Thomas, dar şi a altor soldaţi.

Bandele din Macedonia

Salonic.—Contrar unor anumite ştiri, autorităţile din întreaga Macedonie continuă să aducă la îndeplinire, legea privitoare bandelor şi speră că într'un viitor apropiat va ajunge să suprime bandele.

O catastrofă

Reibel.—Relativ la surparea spitalului despre care am telegrafiat eri se mai comunică următoarele amănunte:

Medicul spitalului, dr. Wessely se înapoia de la un bolnav în poarta spitalului el găsi pe servitoarea care se juca cu copilaşul medicului.

In momentul cînd întră în casă se produse surparea.

D-rul Wesselly era în vîrstă de 40 ani; soţia sa de 24 ani.

Primele ajutoare le-a dat armata. Soldaţii, cu dispreţul morţii, se trăduiau să salveze pe cet înmormîntaţi de vii.

Se crede, totuşi, că operaţiunile de salvare vor dura 14 zile.

Declaraţiile lui Djavid Bey

Viena.—Corespondentul din Constantinopol al ziarului „Politche Correspondenz" a avut o convorbire cu ministrul de finanţe Djavid bey, care i-a declarat că călătoria lui prin România, Bulgaria şi Serbia nu a fost în legătură cu chestiunea stabilirei unei înţelegeri între Turcia şi aceste state. Djavid bey nici nu s'a gîndit de a se asocia la aceste tendinţe,

Dinsul a conferit cu persoanele competente asupra chestiunilor economice. La Bucureşti membrii guvernului şi alţi politiciani de seamă i-au făcut o primire foarte amicală. Scopul călătoriei la Bucureşti a fost accelerarea încheerei convenţiei comerciale. In acelaş timp s'a discutat şi asupra convenţiei consulare şi asupra înfiinţărei unei bănci romîneşti la Constantinopol.

Noua acţiune a carliştilor în Spania

Paris.—„New York Herald" află următoarele din Santander:

Mare senzaţie a stîrnit un incident, asupra căruia încă nu s'au putut afla amănunte precise. Acum cîteva zile un vapor englez, care voia să se apropie de portul Santander, a fost oprit de autorităţi încă pe cînd se afla la o distanţă mare de port. Portul era ocupat de geandermerie şi cavalerie.

Se afirmă că vaporul aducea arme şi muniţii pentru carlişti.

Guvernul spaniol, fiind înştiinţat din vreme, luase dispoziţia ca vaporul să fie oprit înainte de a intra în port.

*

Londra. — „Daily Telegraph" află din Madrid că guvernul spaniol a aflat acum cîte-va luni că carliştii se organizează pentru o acţiune întinsă şi că la frontiera Cataloniei se introduc arme şi muniţii prin contrabandă. Asupra importanţei şi întinderei acestei mişcări se păstrează tăcere.

Guvernul spaniol a luat întinse măsuri de precauţiune.

*

Madrid.—„Heraldo" anunţă că de săptămîni de zile se introduce în Catalonia arme şi muniţii ce se distribue partizanilor lui Don Jaime.

BETTY PASCAL
SAMSON BERNFELD
LOGODIŢI
Vaslui IAŞI
In loc de ori-ce înştiinţare

MAGASINUL CENTRAL
GH. ALEXIADIS
STR. GOLIA 48

Aducem la cunoştinţa numeroasei noastre clientete ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale şi Dilicatese din str. Golia şi Piaţa Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.

Se primesc comenzi, serviciurile gratis la domiciliu de la 10 lei în sus.

Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,

Avînd în deposit:

Licheuri străine şi indigene şi tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.

Exposiţie diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.

Preţuri Moderate

Pentru D-nii COMERCIANŢI

NOU! IMPORTANT!

Saltarul de siguranţă „EXACT"

Invenţiune brevetată şi primiată la mai multe expoziţiuni.

Construcţie solidă din lemn de prima calitate, cu mîner metalic şi aparatul de fontă extra.

Saltarul „Exact" se poate fixa sub ori-ce tejghea.—Cea mai mare răinicie şi siguranţă contra furtului.

SALTARUL „EXACT" se închide şi deschide automatic fără cheie şi e prevăzut cu un clopot de alarmă, care poate fi înlăturat după dorinţă.

Nimene nu-l poate deschide dacă nu cunoaşte dispositivul aparatului.

REPRESENTANT:

P. Ballo, C. Popovici & Co. Iaşi

Str. Ştefan cel Mare 2

Prima AGENŢIE Romînă
de
Intreprinderi comerciale, Industriale
AGRICOLE ŞI MINIERE
IASI, STRADA UNIREI 9

1) Comision şi Agentura.
2) Vînzare şi Arendare de moşii, Pădure, etc.
3) Plasamente de bani, ori ce sumă.
4) Imprumuturi de ori ce natură.
5) Representanţe din ţară.
6) Cereale.
7) Petroluri şi derivatele petrolului
8) Acte de notariat, Urmărire, Sechestre.

Executări prin Avocaţii Agenţiei.

George Farra

La Magazinul de Fererie
LOUIS HÖNIG
Strada de Sus 147, peste drum de **poarta Spitalului Sf. Spiridon**
a sosit un mare transport de
Coks şi Antracit
Calitatea cea mai bună din toate existente.
Preţul *Lei 65 tona*, trimes la domiciliu.
Greutatea garantată
In acest magazin se mai găsesc toate articolele de fererie, şi maşini agricole, cu preţurlle cele mai convenabile.

Dr. B. Stenner
Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venerice.
de la 1—3 şi 7—8 p. m.
Iaşi, str. Muzelor (colţ cu str. de Sus.)

De inchiriat O cameră mobilată, în str. Albă 27, pe linia tramvaiului.

Preparator special
de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar şi secundar.
V. EMIL. *Profesor Str. Arcu 13.*

Reprezentant IACQUES L. METHSAFT, IAŞI

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fanto)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 36
Porte-Bouteilles, pour 200 Flacons..... 7,50
Envoi Albums de Dessins sur demande

PONDOIR breveté Prix..... 6f 50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antîiŭ se se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RÜBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

Aviz important

Nu mai există oglinzi pătate

căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.

Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.

Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.

Preţurile cele mai convenabile

Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.

CU STIMA

Mendel Glansztein

atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidei prin str. Palat

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subjetele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile redusе la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1334 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

la 11 şi 12 Ianuarie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare :

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 907—Joi 31 Decembrie 1909

Candidatul partidului conservator-democrat la alegerea parțială a colegiului II Senat, în ziua de 10 Ianuarie 1910, este

G. LASCAR

fost primar, profesor

Colegiul al 2-lea de Senat

Privirea întregei țări stă ațintită asupra colegiului al 2-lea de Senat din Iași. Felul cum se va pronunța acest colegiu în ziua de 10 Ianuarie va fi o indicație politică de cea mai mare însemnătate. Tustrele partide își au concentrată atenția asupra acestor alegeri și alegătorii acestui colegiu au a discerne între cele 3 partide prin preferința dată unuia din cei trei candidați.

Noi credem că toți alegătorii acestui mare colegiu își dau samă de însemnătatea votului lor; și că trecînd peste ori-ce considerație, vor ști să valorifice voturile lor, după considerațiuni nu de persoane, ci de partide. Nici un singur moment nu ne indoim că în intima lui discernere colegiul al 2-lea de Senat nu ne va desminți în prevederile noastre. Compus, acest colegiu, din tineretul titrat al Universității noastre, aduce cu sine avîntul tinereței pentru partidul conservator-democrat, care întrupează în ideile sale, în programul său, în persoana șefului toate aspirațiunile momentane ale neamului romînesc. Acest tineret nu e înjugat încă la partidele politice de cît în foarte mică măsură; dar el s'a deprins încă de pe băncile școalei a distinge oamenii serioși ai țării de cei vîntură țară. Apoi profesiunile liberale: avocații, medicii, profesorii, găsesc în partidul nostru expresiunea vie și reală a ridicării omului prin muncă. Din sinul acestor profesiuni noi avem recrutat statul major; chiar șeful nostru e o podoabă a baroului, cum și a catedrei; iar medicina ce mai strălucită victorie de cît prin cuțitul celebru a dr. Toma Ionescu. Candidatul nostru e un profesor, dar, din cei mai reputați ca fire volitivă, ca om de acțiune. Nu ne îndoim, dar că profesiunile liberale, vor da în mare parte asentimentul lor către partidul nostru, majorînd cu voturile lor candidatul nostru.

Să vorbim de pensionari, care numără peste 200 de alegători! Cum legea din 1890 a valorificat o sumă de drepturi de pensie la lumea cea multă și măruntă de supt 100 lei pensie lunară, asemenea legea lui Take Ionescu din 1907 a valorificat sute și mii de drepturi, unificînd anii de pensii de la județ, comună și stat. Reducerea taxelor de pensii la veterani, cumularea pensiilor pînă la 400 lei la văduvele funcționare; în fine întreaga atenție pentru această clasă de încercați slujbași ai Statului Take Ionescu a dat'o. El a scoborît vrîsta cu un an; el n'a mai cerut vrîsta la 35 ani de serviciu, el în fine a pus ca punct de program asigurarea bătrînețelor și la muncitorii manuali. Iar că urmare a tuturor acestora, e că pensionarii alegători în mare parte vor veni să voteze pentru Gh. Lascar, candidatul nostru, căci e o legătură sufletească între cei mai solizi alegători și între cel mai solid candidat a celui mai solid partid.

Comerțul și agricultorii mijlocii, tot spre noi trebue să-și îndrepte votul lor, căci dacă liberalii au atacat și ciuntit comerțul, dacă d. P. P. Carp a mers și mai departe cu amerințarea, singur Take Ionescu a ridicat glasul său pentru dînșii și dacă n'a putut făptui tot binele, a împedecat foarte mult să se făptuiască tot răul. Succesele parlamentare ale lui Take Ionescu în aceste legi sînt unice în analele parlamentului romîn.

In acest colegiu al 2-lea de 657 alegători înscriși ori unde ne întoarcem cu ceteirea de la A—Z, ori de la Z—A nu putem vedea de cît simpatii, apropieri de vederi, voturi conștiente de legătură sufletească cu candidatul democrat-conservator, căci luînd pe profesiuni, pe persoane cel mai bun vot trebue să meargă la cel mai bun candidat al celui mai bun partid pentru țară și pentru Iași în special.

In apreciarea aceasta despre noi și despre candidatul nostru nu este nici ocara adversarului, nici lauda noastră în exagerare; este datoria morală a noastră de a hrăni inima și mintea alegătorilor Ieșeni, pentru cei mai prielnici lor. Caci, dacă partidul nostru prin prietenii noștri a făptuit cel mai mare bine pentru Iași, este o chezășie, că va făptui și pentru fie-care alegător în parte în măsura posibilului. Au dat deja dovadă că fruntașii noștri nu sînt dintre aceia cari privesc alegătorul prin monoclul filfisonului, nici din cupeul parvenitului, ci se scoboară la nivelul omului, cunoaște de aproape nevoia lui și știe să o ogoiască la timp.

Socializați-vă voturile, socializați-vă conștiințele, rădicați-vă la însemnătatea clipei în care depuneți votul bun în urna albă și în mîna dreapta ținînd numai buletinul lui Gh. Lascar pentru urna albă ați consacrat cu votul vostru un partid, un guvern, o situație nouă în resortul politic al partidelor la noi în țară.

Și nu se poate ca cetatea luminată a Iașilor în unul din cele mai luminate și încercate colegii să nu se pronunțe cu cea mai mare lărgime pentru candidatul nostru Gh. Lascar, și prin el pentru partidul conservator-democrat.

* * *

OPERA LUI G. LASCAR

Asupra actualei administrațiuni a comunei Iași nu există opinie separată în publicul ieșean: toate partidele politice ca și toată lumea, recunosc că această administrație stă pildă celei mai crase nevoinicii.

Cu d. Fîntînariu, care sufere de mania șezutului pe loc, și cu celalalt, care are daraveri cu casapii și cu bratarii, nu s'a putut face, firește, nici o treabă. Asupra acelui *celalalt*, **vom reveni, foarte curînd, cu date și fapte extra-ordinare, cari vor dovedi cine gospodărește Iașul.**

Acum apare în toată grandiositatea ei opera lui G. Lascar, care muncind de cu dimineață pînă noaptea tîrziu, reușise să facă din Iași un oraș igienic, nu cum este acum o ordinară mocirlă.

Opera de căpetenie a fostului primar al Iașului este realizarea planului pentru alimentarea orașului: operă gigantică, realizată prin stăruințile extraordinare ale fruntașului nostru prieten.

Fără G. Lascar, fără de patriotica sa perseverență, n'am fi avut apă în Iași. Alți primari au reușit să dee Iașului luxuri inutile, nici unul, însă n'a putut reuși să dee orașului ceea ce era mai necesar pentru sănătatea sa.

Opera aceasta ie așa de mare, că n'o neagă nici adversarii. Lascar primise primariatul sub condiția de-a fi ajutat la realizarea marei dorinți și a reușit să fie ascultat.

Cînd înaintea judecății cetățenilor se prezintă trei candidați, cari cer sufragiile ei, este necesar să punem în evidență opera lui Lascar și să ne întrebăm dacă, față de el, cellalți doi candidați, cellalți doi aproape necunoscuți, ar avea dreptul la simpatia cetățenilor.

Nu negăm meritele pedagogice ale d-lui Meissner, nu zicem că d Manicatide, candidatul naționalist, n'ar fi un bun medic de boli de copii.

Dar ce înseamnă ei în politică, în interesele Iașului? Ei apar așa de palizi față de G. Lascar, că o comparație este exclusă.

Pe sfinta dreptate se poate prevedea că succesul, în ziua de zece Ianuarie, va fi al candidatului partidului conservator-democrat.

CATE-VA NOTE

Loulou la Iași.

Un ziar junimist vorbește despre Loulou la Iași. Probabil că-a venit din București. Noi, la Iași, n'am ajuns încă cu civilizația pînă acolo, ca să avem dame care-și schimbă numele de botez.

Loulou la Iași trebue să fie, deci, o importație a ziarului junimist El își încearcă norocul în altă direcție, în politică a dat faliment.

*

Viitorul face antisemitism de reproducție și filosemitism original: reproduce articole din revista d-lui Iorga și din ziarul d-lui Holban. Apoi publică încercări originale asupra congresului sionist și o originală dare de seamă asupra balului societății „Malbesch Neurim".

*

„L'affaire des *poissons*" se intitulează o piesă teatrală, pe care corectorul *Opiniei* crede că este opera lui Sardou.

Adevărul este că bietul Sardou a fost încărcat cu un s în plus la poisons. Așa că, în loc de afacerea otrăvirilor a ieșit afacerea peștilor.

Iată ce poate face un s în plus.

Presa locală și alegerea de Senat

Un fruntaș cetățean al Iașului, ne făcea ieri remarca în privința atitudinei *moderate* a presei locale față de alegerea de Senat de la 10 Ianuarie.

Cu oare cari mici excepțiuni — dar inerente încă moravurilor noastre politice — trebue să recunoaștem că limbagiul ziarelor locale — de și suntem în plină luptă electorală, este cu mult mai obiectiv și urban decît cel întrebuințat în alte alegeri.

Să fie aceasta datorită oarecum personalităților nu atît de *militante* ale candidaților angajați în luptă, sau să credem că am făcut un pas înainte spre modernizarea sistemului nostru de polemică și activitate gazetărească?

In ori ce caz, faptul constatat merită de a fi relevat cu multă satisfacțiune, chiar dacă unii răutăcioși ne-ar atribui din această causă, o lipsă de modestie vădită.

Este un public cititor, pe care numai violența presei noastre îl satisface; sunt chiar de aceia a căror mulțumire devine un deliciu, cînd această violență îmbracă forma unor salbatice personalități și cînd însăși viața privată, intimă, a adversarilor, e discusută și criticată cu o trivialitate de limbagiu desgustătoare.

Și trebue să recunoaștem cu durere că presa noastră a avut momente de deliciu de felul acesta.

Dar pentru marele public cititor, pentru acel la a cărui educațiune politică chiar, presa este chemată să contribue, asemenea scoborîri de discuțiune și luptă nu poate să fie de cît vătămătoare. Trecem printr'o stare politică de tranziție din cele mai critice, și din cele mai tulbure, pentru examinarea căreia, se cere cea mai liniștita și imparțială judecare. Țara e frămîntată de cele mai grele probleme economice și politice, a căror fericită rezolvare, fie care din cele trei partide se cred destoinice să o facă. Pentru acest scop, liberalii se socot în drept să dețină încă puterea — iar conservatorii de cele două nuanțe să o reclame indicațiile, către cari din aceste partide țara 'și arată înclinările ei, nu le dau alegerile; — și datoria presei este tocmai de a lumina cît mai mult opinia publică printr'o discuție de idei, de tendințe politice, față de luptele electorale ivite.

Și cu atît mai mult, Iașului i se cere a-și spune cuvîntul în seninătatea cea mai deplină, căci e cuvîntul celei d'a doua Capitală a țărei, care va avea tot resunetul trebuitor.

Candidații pe care îi sprijină partidele sunt purtătorii steagului pe cari sunt scrise principiile partidelor lor politice și presa ca organ de propagandă, solicitînd alături de partide încrederea corpului electoral, trebue să țină deopotrivă încordată atențiunea alegătorilor atît asupra partidelor intrate în luptă cît și asupra persoanei candidaților.

Printr'un asemenea mod de discuțiune, corpul electoral, în afară de încrederea ce o pune în partidul politic, pentru care votează, va avea și putința să cîntărească valoarea fie cărui candidat și să'și spună cuvîntul seu într'o deplină cunoștință.

Spunem toate acestea, pentru că avem mîndria să declarăm că atît în ce privește partidul în numele căruia ne presentăm în alegerea de la 10 Ianuarie, cît și candidatul în jurul căruia dăm lupta, ne dau dreptul să reclamăm majoritatea sufragiilor colegiului II de Senat.

Democrația conservatoare, se ridică triumfătoare pretutindeni, în țară, cu aspirații legitime de a lua cît de curînd parte la conducerea Statului—și ultimul succes repurtat în Capitală, i-a apropiat cu totul pașii spre putere—și acest fapt alegătorii Iașului nu pot să'l ignoreze; iar fostul Primar al lor, care numai în cursul a doi ani de primariat a făurit una din cele mai grandioase opere Comunale, constituie un capital de pricepere și activitate care 'l pune d'asupra celor alți 2 candidați, și de care de asemenea ieșenii trebue să țină seamă, și să'l răsplătească cu încrederea lor deplină, oferindu-i mandatul pe care cu drept cuvînt îl cere și 'l merită.

Vip.

OAMENI ȘI LUCRURI

ASEMĂNĂRI FATALE

Destul de curioasă în felul ei este telegrama publicată mai eri în ziarele din București, relativă la o aventură a concetățeanului nostru, tenorul Nadolovici, de la Opera comică din Berlin.

Din cauza unei perfecte asemănări fizice, un necunoscut oare-care, abuzînd de numele și de renumele tenorului, își permite luxul unor îndrăzneațe și galante succese pe lîngă oare-cari doamne din societate, iar soții respectivi, sau unii dintre dînșii cer socoteală și răzbunare.. tenorului. Ast-fel acesta se vede, în repetate rînduri, expus unor serioase neplăceri și a fost nevoit în cele din urmă să se adreseze justiției spre restabilirea adevărului.

Pentru un tenor care se respectă, lucrul e destul de prozaic. Acum cîte va săptămîni, într'un mare oraș din sudul Germaniei, un tenor celebru a trebuit să dispară, pretextînd un atac de nervi, pentru a scapă de urmările unui soț gelos, jignit în amorul său propriu: barbați moderni sunt tot atît de susceptibili în ce privește demnitatea menagiului lor propriu, pe cît sunt de puțin scrupuloși cînd e vorba de căsniciile altora...

Dar aventura tenorului nu e mai puțin curioasă. Am înaintea mea o colecțiune de cărți poștale ilustrate de o editură berlineză și înfățișînd pe Nadolovici în diverse roluri cari convin atît de bine minunatului său temperament. Cu ochii lui mari, plini de înflăcărări, cu expresia lui insinuantă, cuceritoare, îl vedem aci înduioșat la picioarele Olympiei din „Hoffmann's Erzaehlungen":

... Teures Kind, gewähre mir das Glück
Und lasse mich erfreuen an deinem Zauberblick

aci îl vedem, semeț, sigur de izbîndă, cerînd iubitei totul, totul,—cerînd cu siguranța omului care a subjugat:

Dein Spiegelbild, dein Herz, dein Leben
Geliebte, gib es mir!

Și apoi, din ce în ce mai stăpîn, cu un surîs care îmbrățișează și scînteie de mulțumiri:

Mein Herz, sprach deutlich hier
Du sehntest Dich nach mir!

Alte ilustrații ni-l arată în „Bohema" în „Pelleus und Melisande", pururea același pasionat amorez, încălzind imaginațiile, dorințele, un erou al iubirilor mari, cum sunt meniți să fie—tenorii.

Și atunci nu e de mirat că în jurul lui curiozitatea se întreține vie; iar de la curiozitate pînă la aventură nu e de cît un pas. Natura a răsplătit în această lume urîtă, pe căutătorii și cîntăreții frumosului, cu oare-care noroc în iubire și aceasta e unica lor superioritate. Nu e de mirat dar că cineva, grație unei asemănări fizice, se poate folosi cu succes de norocul unui tenor simpatic și renumit. Dar artiștii nu sunt oameni care... să tragă consecințele; ei sunt obișnuiți numai cu partea plăcută a vieței, și cu atît mai mult cînd e vorba de o simplă năpaste ca în cazul Nadolovici.

Că asămănările fizice pot fi funeste e lucru știut. Mai zilele trecute s'a reabilitat în chip solemn la Londra, un erou nenorocit care din cauza unei atari asămănări, a fost judecat și condemnat de două ori în locul unui criminal... Să sperăm că și tenorul berlinez, iașan de origine, va reuși să se reabiliteze, pentru că mai mult ca ori unde la Berlin.. sunt judecători, iar tenorii, ori-cîtă neîncredere inspiră societății, în materie de aventuri galante, au și ei dreptul de a nu plăti oalele sparte de alții.

Sărmanul tenor Godard, victimă nevinovată a unei teribile morți, a arătat încă odată că în lumea acestor mari triumfători invidiați, nu lipsește elementul tragic. Iar greșelile ce li se atribuie, păcatele ce săvîrșesc, ei le răscumpără în deajuns prin plăcerile ce ne dăruesc...

Rodion.

Căsătoria sub cenzură

O noutate șviteriană.—Regimul nou.—Căsătoria cenzurată.—Curentul în Germania.—O teză medicală la Iași.—Selecțiunea în America.—Albi și Negri.—Hazardul și Amorul.—Ce nu se supune...

Ziarul *Matin* publică următoarea telegramă pe care o primește din Berna:

„Am anunțat că consiliul federal a primit o cerere prin care tinde a legifera ca să să precedeze ori-ce mariaj de un examen sanitar al viitorilor soți și a se împiedica căsătoria tuturor acelor cari ar părea fizicește improprii.

„Acest proect de lege a fost primit cu elogii aproape unanime.

Gazeta din Colonia observă în această prvință că cei doi logodiți nu trebue să se teamă că ar putea fi împiedicați de a se căsători, și că totul se reduce a le da consilii. Rolul medicului este de a examina, dacă nu există, fie în urma tarelor familiare, fie din cauza antecedentelor celor doi viitori soți, unele defecte care ar putea constitui un neajuns pentru viitorii soți".

*

Că tocmai din țeara libertății, din mica republică a Elveției, pornește această nouă restricție, e una din curiozitățile vremei Dar, de fapt, *nu* e vorba de o restricțiune a libertății generale, decît întru cît aceasta vatămă libertății însă-și,—individului în primul rînd, societății în al doilea.

E una din ideile cari circulă în univers,—ideia de a se restrînge prea marea libertate în materia de căsătorii sau a le face să treacă sub furcile caudine ale unui control medical. Cu alte cuvinte *jugul* să înceapă nu a doua zi de căsătorie, ci.. înainte încă de logodnă.

Ideia nu e nouă, nici șviteriană. Dovadă că la această concluzie, care e preconizată acum în Germania, a ajuns și un distins medic romîn, care în prezent e azistentul profesorului Combes din Lausanne, d. dr. Cristea, în teza d-sale de doctorat și în care cere o asemenea lege.

Această teză susținută la Iași, a avut un foarte frumos succes pe vremuri, cînd ideea avea farmecul originalității.

*

Va reuși oare în adevăr tendința de felul acesta,—de a se supune unei examinări corporale candidații la căsătorii, —candidații de ambele sexe, bine înțeles? Se prea poate, judecînd după graba ce pun Americanii de a o lua înaintea bătrînei Europe.

Americanii au ambițiunea de a păși în fruntea progresului. In deosebi ei înțeleg să arate vechei lumi înțeleg să dea mereu exemplu și să arate vechei lumi în ce chip trebuie organizată societatea de mîine și chiar cea de astăzi pentru a atinge ideálul visat al unei omeniri desăvîrșite. Consiliul de Stat dia Washington, în vederea asigurărei unor calități alese rasei americane, a decretat necesitatea unui examen medical eleminatoriu pentru toți acei cari ar dori să se căsătorească.

E drept că în Europa s'a agitat și se agită, cum am aratat de multă vreme această problemă, de către medici și cugetători; dar americanii, cu acea repeziciune și brutalitate ce caracterizează energia lor, au și tradus-o în fapt, sau cel puțin într'un proect pe cale de legiferare.

Principiul se cunoaște și... teoreticește, e excelent în felul său.

O societate bine organizată trebuc să selecționeze și să-și îmbunătățească rasa, interzicînd procrearea unor odrasle bicisnice, nepregătite în lupta pentru existență, descendenți ai unor tuberculoși, sifilitici și ai acelor categorii în genere pe care medicina veche le denumea *minus habentes*.

In Anglia și în Franța cu deosebire s'a discutat cu aprindere chestiunea aceasta și oameni ca Sarcey, Jean Lahor și alții se pusese, la un moment dat, în fruntea

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

mişcărei în favoarea unei atari măsuri.

Cu toate aceste ea nu s'a înfăptuit şi de sigur că motive puternice s'au împotrivit,—în primul loc ideea *depopulării*. E ştiut că acest rău adînc înrădăcinat, procesul unei incontinue depopulări bîntue pretutindeni, nu numai în Franţa unde se vorbeşte mai mult de dînsa, chiar dacă se face mai puţin împotiva ei. America însăşi, după unanime constatări, vede rasele albe micşorîndu şi numărul şi vigoarea, în timp ce negrii cresc în formidabile proporţii, poate tocmai din cauza stării sale refractare ori cărui progres în înţelesul europenesc al cuvîntului. Şi sunt cruţaţi de acea formă rafinată a culturii, de viaţa intensă şi plină de lupte,—atîtea cauze care contribue a surmena pe albi reducîndu-i în starea acelor fiinţe bizare pe care Anatole France le-a descris în epilogul ultimului său roman „Insula Pinguinilor".

*

Intre primele remedii adoptate în Franţa în potriva depopulării au fost tocmai uşurarea formalităţilor în materie de căsătorii legitime, în interesul unei înmulţiri mai repezi a noilor născuţi. Un examen medical ar fi una din cele mai serioase piedici, pentru că foarte mulţi s'ar lipsi de asemenea obligaţiuni lipsindu-se în acelaş timp de căsătoria însăşi, — americanii neavînd faima de a fi atîta de docili.

Apoi nicăieri ca în atare materie nu se vor găsi mai uşor mijloacele de a eluda, de a înşela, de a călca o lege, — pentru că o singură lege rămîne vrednică de a dicta unirile: legea iubirii, sau cel puţin a înclinaţiunii, faţă de care se va rîdica, umilitoare, legea certificatelor medicale, cari nu vor garanta nimănui nimic.

E de prevăzut că şi de acum înainte hazardul şi dragostea vor fi cei doi factori care să conducă inimile şi să cîrmuiască omenirea, în ciuda sociologilor şi legislatorilor, cari vor să încătuşeze ceea ce nu se poate regulamenta: *plăcerea!*

E de proorocit că nimic esenţial nu va fi schimbat prin o atare legiferare, căci amorul a fost şi va fi capriciosul şi nesupusul:

..un enfant de bohème,
Qui n'a jamais, jamais connu des lois..

Dar lupta ştiinţei şi a moralei nu e mai puţin interesantă şi vrednică de luat în seamă, căci se dă pentru binele omenirii.

Dr. A. S.

Pastorala I. P. S. S. Mitropolitului

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei a dat următoarea epistolă-pastorală preoţilor şi credincioşilor din oraşele şi satele Moldovei, cu ocazia anului nou 1910.

PIMEN

Din mila lui Dumnezeu arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.
Cucernicilor preoţi şi iubitului popor creştin din oraşele şi satele Moldovei, Har şi pace de la Dumnezeu, iar din partea noastră arhierească binecuvîntare

Este un vechi şi frumos obicei, că la începutul fiecărui an nou, toată lumea —şi bătrîni şi tineri, şi bogaţi şi saraci — întâlnindu se în cale, se opresc şi strîngându-şi cu bucurie mînele, îşi urează unii altora ani mulţi, sănătate şi bine la toate.

Iată o lume întreagă de simţiminte şi gîndiri, care stăpînindu ne pe toţi la începutul anului, ne face să ne rîdicăm mintea şi sufletul către Dumnezeu, Cel ce ţine în a sa stăpînire anii şi vremile, şi ne îndeamnă să păşim cu încredere pragul unui nou an de viaţă şi muncă

Potrivit acestui frumos obicei strămoşesc, în preajma anului nou 1910, gândul meu se îndreaptă mai întâi către Majestatea Sa bunul nostru Rege, căruia din toată inima Îi urez, ca Dumnezeu să'l dăruiască ani mulţi şi buni spre a conduce multă vreme destinele scumpei noastre Ţări.

Cu acelaş gînd mă îndrept apoi către scumpul meu cler şi iubit popor creştin din bătrîna Moldovă, cărora le fac ale mele urări, rugînd pe Atotputernicul ca anul, ce începem, să fie un an încărcat cu înbelşugare de toate bunurile, cari asigură fericirea omenirei.

Urările, ce le face preoţimea la începutul noului an, sunt cu atît mai preţioase, cu cît sfânta noastră Biserică, prin clerul ei, este chemată de a călăuzi şi îndruma viaţa omenească în toate împrejurările pe calea, care duce către lumină şi fericire.

Şi spre a răspunde acestei însemnate chemări, preoţimea unei naţii trebue să se pregătească necontenit pentru îndeplinirea multelor ei îndatoriri, căci numai aşa va fi *lumina lumei*, după cuvinteleMîntuitorului nostru Iisus Hristos.

In cursul anului trecut s'au săvîrşit multe fapte îmbucurătoare pentru Ţară şi Biserică. Ne-a fost dat însă să vedem şi fapte triste.

In faţa cuvenitei slăviri a sărbătorilor naşterei Domnului şi a *anului nou*, să pomenim numai faptele bune, iar pe cele triste să le trecem sub tăcere; căci Dumnezeu a făcut omenirea să meargă mereu înainte pe calea binelui şi apoi El va judeca..

In rîndul faptelor îmbucurătoare, săvîrşite anul trecut, cari privesc orînduiala de din afară a sfintei noastre Biserici naţionale, voi pomeni înfiinţarea Consistoriului Superior bisericesc, care cu drept cuvînt poate fi socotit ca o eră nouă pentru preoţimea noastră de mir, întru cît prin reprezentanţii aleşi, ea este chemată şi întrebată asupra nevoilor şi treburilor bisericeşti, atît de însemnate pentru viaţa poporului. Discuţiunile, urmate în şedinţele celei dintâi şeziuni ale acestui Consistoriu, sunt o chezăşie neîndoielnică de folosul ce va aduce acest nou aşezămînt consultativ pentru rîdicarea Bisericei şi binele poporului.

Foarte însemnată este pentru mine întâia vizită canonică, ce am făcut în vara trecută prin oraşele şi satele Moldovei cînd am înfiinţat şi conferinţele pastorale, *faţă fiind preoţii din oraşe şi din sate, adunaţi toţi la olaltă, în capitala fie cărui judeţ.*

Nu voi uita nici odată bucuria şi mulţumirea sufletească, ce am simţit, faţă de dragostea şi buna voinţă cu care am fost primit de popor şi autorităţile civile şi militare, cum şi încredinţarea ce am căpătat despre tăria neclintită a credirţei şi evlaviei poporului romîn din susul Moldovei, căruia i aduc laudele mele.

Infiinţarearea societăţei clerului *„Mîntuitorul Hristos"* împreună cu *conferinţele pastorale* şi *cercurile culturale preoţeşti*, vor fi cele mai lesnicioase pentru pregătirea clerului în îndeplinirea îndatoririle ce are către popor, cum şi un sprijin pentru preoţii infirmi şi preutesele văduve, ca şi pentru copiii orfani rămaşi de la preuţi decedaţi.

*

Ca măsuri privitoare în deosebi la partea administrativă bisericească voi aminti înfiinţarea *conferinţelor protopopeşti*, cari să ţin din timp în timp la reşedinţa mitropolitană, şi la care iau parte: vicarul arhiepiscopal, protopopii judeţelor cu membri Consistoriului eparhial şi revizorul ecleziastic, înfiinţarea conferinţelor cu starîţii mănăstirilor şi schiturilor în cari se chibzueşte asupra măsurilor de luat pentru bunul mers al mănăstirilor.

Toate aceste măsuri s'au luat pentru a se pune la îndămîna preoţimei noastre mijloacele necesare, spre a se pregăti cît mai bine pentru îndeplinirea sfintei chiemări, ce o are către ţară şi popor; căci mare şi însemnată este chemarea clerului în societate şi mare este şi răspunderea ce are înaintea lui Dumnezeu şi al oamenilor.

Să ne gîndim deci totdauna şi mai ales la începutul noului an că depozitul sfînt al credinţei şi Bisericei noastre strămoşeşti, adică al acelei Biserici, în care au trăit şi au murit străbunii noştri, ni s'a încredinţat nouă spre păstrare.

Să ne gîndim vecinic că luminarea poporului şi îndrumarea lui pe calea binelui este cea dintâi şi cea mai sfîntă datorie a noastră.

De la noi aşteaptă oamenii un sfat bun în întîmpinarea nevoilor de toate zilele şi tot de la noi aşteaptă ei povaţă de nădejde şi mîngîere în cele din urmă clipe ale acestei vieţi.

De aceia, la începutul noului an 1910 să cuvine să ne ridicăm fie care gîndul şi sufletul nostru către Dumnezeu, rugîndu-L să binecuvinteze scumpa noastră Ţară—Romînia—cu al ei bun popor şi scump Suveran, iar pe noi—preoţimea să ne însufleţească şi să ne întărească luminîndu ne pentru priceperea şi împlinirea datoriilor ce avem către Neam şi Ţară.

Darul Domnului nostru Isus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu şi Tatăl şi împărtăşirea Sfîntului Duh să fie cu voi cu toţi.

Dată în reşedinţa Noastră mitropolitană din Iaşi astă-zi, 1 Ianuarie 1910.

PIMEN al Moldovei

Litere-Ştiinţe-Arte

Tăcerea.—E lucru sigur: d. G. Ibrăileanu n'a avut nici prea multă şansă cu a d-sale „Scrisoare deschisă", nici ceea ce se cheamă „une bonne presse". Toată lumea se miră de modul cam pripit în care publicistul iaşan şi-a compus articolul—căci e un articol de ziar acea „Scrisoare"—şi însuşi d. Dobrogeanu Gherea nu şi-a putut opri mirarea asupra nepotrivitei vremi ce şi-a ales Ibrăileanu ca să facă impetuoasa „ieşire" ziaristică.

Autorul „Scrisoarei" afirmă că a scris-o noaptea, la o oară foarte tîrzie. Era oare în adevăr atîta grabă încît lucrul nu suferia întîrziere şi nu comporta o oarecare meditare, dată fiind reputaţiunea de care se bucură d. Ibrăileanu ca publicist şi gînditor?

Lumea se poate mira cu atît mai mult cu cît nici până acum—după aproape 2 an de zile—redactorul „Vieţei Romîneşti" n'a răspuns la cele scrise în „Viitorul social" de către d. Gherea sub forma unui post scriptum la o polemică. Prea contrastează tăcerea de atunci cu imposibilitatea de a tăcea pe care a manifestat-o de astă dată, deşi nu a fost în joc d-sa personal, ci tinerimea generoasă în general.

*

A apărut „Dunărea de jos" anul II No. 4 cu sumarul următor:

C Z. Buzdugan Legi de prevedere socială.—Cronicar Cronica. — Victorial Nemurire (poezie).—G. N. Munteanu Galaţii pe vremea lui Vasile Lupu —Cezar P. Oardă In faţa Naturei.—Claudia Cridim Maxime, după Larochefoucauld.—I. Nisipeanu Orgoliul eroismului.—G T. Şerbănescu Ţie (poezie).—Victor Alean La hotar (nuvelă).—Gh. Tărăbuţă Fă-i cuib călduţ (poezie).—Gh. Cardaş Şcoala Normală şi rolul învăţătorului.—Cridim Aforisme.—Maria Alexandrescu Ultima scrisoare (traducere).—I. Crăciun Mai vino odată (versuri).—Patriciu Smulţi Popa Ştefan.—P. I. Papadopol Epigrame.

*

A apărut în „Biblioteca pentru copii" a librăriei C. Sfetea: Povestiri din 1001 Nopţi, cu bogate ilustraţiuni şi se află de vînzare la principalele librării din Capitală şi provincie. Preţul 3 lei.

*

La Dresda va avea loc în anul viitor un congres internaţional de higienă; cel mai mare congres ce a avut loc vreodată în Germania. In anul 1882 a avut loc la Berlin o asemenea expoziţiune, dar ea fu nimecită de un incendiu. Acum se vor da expoziţiuni proporţii enorme.

*

Organizaţia milaneză „Societa Umanitaria" a întocmit un interesant raport statistic asupra consumului de alcool în şcolile italiene. Acolo se vede uimitoarea constatare că 83 jum. la sută dintre şcolari beau spirtuoase, iar peste 44, la sută consumă chiar alcoolol curat. Dintr'o anchetă întreprinsă la 20,000 şcolari, s'au găsit 3200 abstinenţi, mare parte din cauză de sărăcie, 16,000 beau vin la masă în cantităţi diferite. In afară de masă însă 3100 băeţi beau vin, 6430 beau şi lichioruri, iar 3180 cunosc plăcerea beţiei! La acelaş număr de şcolari sunt: 3033 abstinente, 15470 beau vin la masă 3425 beau şi altfeliu, 5649 iubesc lichiorul 1460 au mărturisit că au trecut prin stare de beţie, odată ori mai de multe ori. Copii din popor preferă vinul, iar acei din clasele bogate, preferă licherurile.

*

Directorul observatorului din Bourges Abbé Moreaux linişteşte omenirea în ce priveşte prevestirea că la 18 Mai 1910 pămîntul va fi distrus prin atingerea cu coada cometei Halley. El crede că întîlnirea nu va fi primejdioasă.

*

La Neapole are loc anul aceasta o mare expoziţie de artă. De 30 de ani frumosul oraş n'a mai avut o atare expoziţie.

*

Institutul de psihologie zoologică din Paris va deschide o şcoală superioară pentru îmblînzitorii de fiare. E vorba de a se influenţa animalele numai pe cale psihică.

*

STRUNA ZILEI

ORAŞUL-GHINION

La institutul Gregorian o femee a născut 4 copiii. Tus-patru au murit.
«Opinia»

Despre Iaşi o să vorbească
Ironia ucigaşă:
..Cînd se 'ntîmplă mulţi să nască,
Cimitirul lui se 'ngraşă...

❑ *Facem cunoscut abonaţilor noştri din provincie, că administraţia ziarului nostru a însărcinat cu încasarea abonamentelor pe d. Dim. Vasiliu, care este autorizat a da chitanţe în schimbul sumelor încasate.*

No. abonamentului C. F. R. 9173.

Informaţii

❑ Epoca *nu crede că, acum cîţi va ani, un complot se urzise într'o garnizoană a unui oraş de provincie contra d-lor Take Ionescu şi A. A. Badareu.*

Informaţiuni precise în această privinţă. ziarul junimist ar putea lua de la d. C. Meissner.

❑ D. G. Panu a fost primit ieri în audienţă de M. S. Regele, căruia i a remis un volum al lucrărei sale asupra chestiei ţărăneşti.

❑ Noile bilete de bancă de 20, 50 şi 100 lei, cari urmau a fi puse în circulaţie acum, se vor pune abia la 1 Iunie.

❑ Cuvenitul exequtor a fost acordat noului vice consul al Franţei în Iaşi, d. Stanislas de Buger.

❑ Autorităţile civile şi militare au fost invitate de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei la slujba religioasă şi Te-Deum-ul, cari vor fi săvîrşite la Mitropolie în ziua de 1 Ianuarie, ora zece dimineaţa.

❑ Să ştie că femeia Safta Grădinaru, din strada Dragoş, la care s'au găsit numeroase obiecte de valoare aparţinînd lui N Ghika, a fost pusă în libertate, negăsindu-se după toate cercetările făcute, nici o vină contra ei. Obiectele găsite la numita, au remas la siguranţă, înştiinţîndu-se în acelaş timp pe d-na Theresa Ghika din Kişinău, care ar fi înrudită cu N. Ghika, aşteptîndu-se sosirea d-sale peste cîte-va zile.

❑ Aseară trenul de Paşcani a sosit cu întîrziere.

De asemeni trenul de Bucureşti, care de obicei soseşte la oarele 9, a sosit aseară cu o întîrziere de 50 de minunte.

❑ Cu toate cercetările făcute până în prezent, poliţia de siguranţă n'a descoperit încă pe autorii furtului de 2500 lei, de la măcelarul Petru Săvescu, din strada Smîrdan.

Se crede însă că furtul sau a fost simulat din diferite împrejurări, sau că autorii lui ar fi cunoscuţi de aproape a lui Săvescu, care l'au pîndit în momentul cînd în seara comiterei furtului, Săvescu se dusese la un bal.

❑ D. general Crăiniceanu, ministrul de război, va veni pe la sfîrşitul lunei Ianuarie în inspecţie la Iaşi.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat în cursul lunei viitoare, spre a continua discuţia asupra desfiinţărei actualelor comandamente de armată şi înlocuirea lor cu inspectoratele militare.

❑ Primim plîngeri şi suntem rugaţi să atragem atenţia celor în drept, asupra faptului că vagoanele la trenurile ce circulă pe linia Iaşi Paşcani şi Paşcani-Burdujeni, se încălzesc prea puţin, sau hiar de loc, aşa că bieţii pasageri auun adevărat chin cînd călătoresc pe aces e linii.

❑ De două zile ieşenii n'au mai putut convorbi cu Bucureştii, firul special telefonic, fiind deranjat.

Ni se comunică însă, că derangamentul firului special e numai un pretext,—şi totul se reduce la încăpăţînarea oficiului de Galaţi, care sequestrează firul şi refuză de a răspunde cînd e chemat de la Iaşi.

Ar fi bine, ca cei în drept să cerceteze şi să ia măsuri, ca pe viitor să nu se mai întîmple asemenea lucruri.

❑ **Trăsurile de serviciu.**—După cum am mai anunţat, ministerul de rezboiu a luat dispoziţia ca să se desfiinţeze trăsurile de serviciu, ce funcţionau pe lîngă comandamentele de armată şi corpurile de trupă.

Dispoziţia aceasta, se zice că ar fi fost luată din spirit de economie şi ministerul ţine ca ea să fie pusă numai de cît în aplicare.

Ministerul a trimes o circulară comandamentului, precum şi comandanţilor de regimente, prin care le face cunoscut, că cu începere de la 15 Ianuarie 1910, trăsurile de serviciu sunt desfiinţate.

❑ Vineri 1 Ianuar fiind hramul bisericei sf. Ierarh Vasile din Tataraşi, serviciul divin se va oficia, cu o deosebită solemnitate, de către păr. Ioan Ţincoca protoerul judeţului în unire cu parohul acestei biserici şi cu preotul Mitru dela Mitropolie, diaconii Th. Stupcanu dela bis. sf. Spiridon şi Ştefan Sevulescu de la bis. sf. Trei Ierarhi.

❑ Societates vînătorilor din Iaşi va organiza, în cursul săptămînei viitoare, o mare goană, la care vor lua parte mai multe persoane din localitate.

❑ De oare-ce, după cum am anunţat, în urma hotărîrei luată de ministerul de resboiu, corpurile de pompieri se vor desfiinţa de la 1 Aprilie viitor, — ofiţerii care sunt detaşaţi pe la secţiile de pompieri, vor fi repartizaţi la diferitele regimente de artilerie.

Aceste detaşări se vor face cu ocazia mişcărei în armstă, ce se va face pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Am anunţat cazul curios ce s'a petrecut în ziua I-a de Crăciun la institutul Gregorian: femeea Maria Gheorghiu a dat naştere la 4 copii.

Chiar în ziua naşterei, unul din copii a încetat din viaţă, iar ceilalţi trei au murit a doua zi.

Mama însă se află sănătoasă.

❑ Ministerul de război a luat dispoziţia ca pe viitor să nu se mai dea soldaţi ca ordonanţe, de cît ofiţerilor însuraţi sau celor care stau cu familia.

❑ Funcţidnarii epitropiei Sf. Spiridon au luat vacanţă pînă în ziua de 4 Ianuarie.

❑ Dum cum am anunţat, anul aceasta serbarea Bobotezei va avea loc în Piaţa Unirei, după dorinţa exprimată de I. P. S, S. Mitropolitul Pimen.

Zilele acestea se va întocmi programul sărbărei. In Piaţa Unirea se va construi un pavilion, unde va fi aşezată o mare cruce de ghiaţă. I. P. S. S, Mitropolitul se va duce la biserica Sf. Spiridon, unde serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Muntennu, egumenul bisericei, asistat de clerul bisericei, după care I. P. S. S. Mitropolituli îmbracat în Sf-tele Odăjdii, împreună cu clerul bisericei Sf. Spiridon şi clerul bisericilor limitrofe, va merge în Piaţa Unirei. Aci se va face „sfinţirea apei", şi vor asista toate autorităţile civile şi militare, precum şi trupele din garnizoana locală, care vor fi înşirate în Piaţă.

Răspunsurile vor fi date de corul ceremonial al Mitropoliei, care vă intona: „Doamne miluieşte de 100 de ori" şi „In Iordan botezîndu-te Tu Doamne".

La urmă va fi defilarea trupelor.

❑ Misitul I. Goldsfeld s'a hotărît aseară să se ducă la o vrăjitoare, ca să-şi caute norocul.

El se duse la vrăjitoarea Maria Hartpald din strada Bărboiu No. 6. Abia incepuse vrăjitoarea să-i „prezică" şi Golsfel se simţi rău, iar după cîte-va momente încetă subit din viaţă.

S'a înştiinţat parchetul, care a orînduit o anchetă.

❑ Prefectura judeţului a înaintat ministerului domeniilor, un tablou de persoanele din judeţ, care au cerut semînţă de gîndaci de matasă.

❑ Prefectura judeţului a expediat astăzi primăriilor din comunele rurale, registrele trebuitoare pentru anul 1910.

❑ **DE SANCTIS IN IASI.**—Celebrul artist dramatic *de Sanctis* va da 2 reprezentaţiuni la Teatrul Naţional din Iaşi întovărăşit fiind de întreaga sa trupă de care ziarele parisiene şi londoneze vorbesc atît de bine.

La 14 Ianuarie va reprezenta ultima şi faimoasa lucrare a lui Victorien Sardou **„L'affaire des Poissons"** comedie istorică în 5 acte, concernînd epoca lui Ludovic 14-lea. *Celebrul artist va aduce toate decorurile sale care sunt de o rară frumuseţă.* Parcul de la Versailles. dalatul lui Ludovic al 14 se vor vedea în acea seară pe scena teatrului nostru din Iaşi. La 15 Ianuarie se va reprezenta piesa în care marele artist obţine cel mai extraordinar succes, creaţiunea as, **„La Rabouilleuse"** (Colonelul Brideau) în 4 acte după un roman de Balzac.

Biletele pentru aceste atrăgătoare şi foarte interesante spectacole ale celebrului artist se află la genţia teatrală „THALIA" (Maximovic

DIVERSE

— In strada Uzinelor a încetat din viaţă, Dimitrie Ionescu, fost magazioner la gara Iaşi.

— Simbătă sara va avea loc în sala Pastia (hotel România) un frumos bal organizat în beneficiul ei de societatea Moldova.

— S'a cerut urmărirea lui Tarnovschi Boleslau, care a delapidat 20,000 coroane de la cutia poştei din Lemberg şi apoi a dispărut

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti—Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

Ultime informaţii

❑ Brilianta stagiune a teatrului naţional din Iaşi se va închide la 15 Februarie.

Din cauza afacerilor briliante artiştii nu vor fi plătiţi în lunile Februarie şi Martie.

❑ Am spus că noua comisiune de monede de 2 lei a fost remisă ieri ministrului de finanţe de monetăria din Bruxelles.

Noua monedă are pe faţă chipul Regelui, iar pe revers o ţărancă torcînd din fus şi avînd lîngă ea snopi de grîu.

❑ D. N. R. Căpităneanu, censor al Băncei Naţionale, a sosit astă-zi în Iaşi, în iuspecţie.

❑ Comitetul federal sionist din Romînia, se va întruni la Bucureşti în zilele de 6 şi 7 Ianuarie.

Se va desbate asupra mijloacelor de a uşura emigrarea unui mare număr de evrei din Romînia.

❑ O convenţie telegrafică a fost subscrisă astă-zi între marele virtuos Huberman şi agenţia teatrală „Thalia", în baza cărei convenţiuni marele artist va da un singur concert în Iaşi, la sfîrşitul lui Februarie.

La începutul lui Februarie va da două representaţii în Iaşi cunoscuta artistă pariziană Blanche Toutain şi ansamblul ei.

❑ Din Cluj se comunică, că poetul Goga a fost pus în libertate pe cauţie de 20,000 coroane, nu de 10,000 cum s'a anunţat prin ziare.

Goga povesteşte că a fost mizerabil tratat în închisoare.

Cauţia au depus-o editorii ziarului dispărut „Ţara noastră".

❑ Ziarul conservator local face mare foc bengal din faptul că d. P. P. Carp va veni să iee cuvîntul la întrunirea publică pe care junimiştii o vor ţinea în Iaşi.

Nu numai că nu va lua cuvîntul, dar nici nu va veni la întrunire d. Carp.

❑ **Moştenirea Vartic.**—Vartic, fostul portar al hotelului Londra din Odessa, care a fost pus în averea multelor milioane şi moşii din Basarabia, remase pe urma fratelui său uterin, făcuse propunere, în preziua de a se pronunţa decizia, unor rude din Iaşi ale defunctului, ca să li dee un milion de ruble cînd el va cîştiga moştenirea, sau să i dee lui un milion cînd ar fi să cîştige ei.

Propunerea n'a fost acceptată întru cît se credea cu siguranţă, că fratele uterin nu va cîştiga procesul.

Dar Curtea, judecînd după codul Donici, care avea putere înainte de anexarea Basarabiei şi care dădea fiilor ilegitimi aceleaşi drepturi ca şi celor legiuiţi, a ordonat punerea în posesia însemnatei averi a fratelui vitreg al lui Vartic.

*

Avocaţii celorlalte părţi s'au opus la aplicarea textului din codul Donici, pentru următoarele motive: Vartic, care a lasat multele milioane, făcîndu se vinovat de falşificarea testamentului soţiei sale, fusese condemnat la perderea titlului de nobil al Basarabiei şi la exportare în Siberia.

S'a pledat, deci, pe tema, că Vartic perduse calitatea de basarabean şi că codul Donici nu se mai poate aplica referitor la el.

Senatul din Petersburg a respins, însă, acel incident şi astfel Vartic-portarul a putut sta în judecată.

❑ I. P. S. Sa Mitropolitul a trimis tuturor preoţilor din eparhia sa carnete de subscripţie pentru statuia lui Mihail Kogălniceanu.

❑ I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei, a invitat pe profesorii universitari să ia parte la serbătorirea anului nou, ce o va oficia la mitropolie.

❑ **Consiliul profesoral al facultăţii de litere, a respins cererea studenţilor acelei facultăţi de a li se acorda o sesiune extraordinară de examene în Ianuarie, ea fiind în contradicţie cu regulamentul.**

❑ **D. Tranjan Bratu a cerut a i se acorda trecerea unui examen pentru obţinerea titlului de docenţă, în limba germană.**

Comisiunea se va alcătui după 15 Ianuarie.

❑ **In urma reclamaţiei unui număr de casapi din Iaşi, contra medicului veterinar comunal Buzenki, inspectorul Drăghiescu a fost ieri în Iaşi şi a făcut un simulacru de anchetă.**

Afacerea se va muşamaliza. Societatea comercianţilor romîni, nemulţumită cu modul cum a fost ancheta, se întruneşte astă-zi seara, în adunare plenară, spre a protesta.

❑ **Procesul fraudelor săvîrşite acum doi ani la recrutările militare din Bacău, se va judeca în apel, la s. II, în ziua de 16 Ianuarie.**

Maiorul dr. Popescu Cernica, în contra achitărei căruia a făcut apel procurorul de Bacău, va fi asistat de domnii M. B. Cantazino şi Delavrancea.

❑ **Doctorul Mărunţelu, pe care l'a condus de mînă la alegători eforul Pennescu, este condus acum de d. Ath. Gheorghiu, bunul printin al d lui Stere.**

Mîine va avea altă dadacă.

❑ D-şoara Boldescu, auxiliară la oficiul gărei, a fost transferată, în interes de serviciu la oficiul Buhuşi.

D-na Emilia Balmez, de la oficiul central, a fost transferată la oficiul gărei.

❑ In vederea sărbărilor ce vor avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, în ajunul anului nou se fac mari pregătiri şi sărbările promit a avea un succes desăvîrşit.

Din străinătate au sosit numeroase jucării şi diferite surprize. Pentru copii, serbarea va avea loc Joi la orele 3, iar seara de la 10 pentru familiile membrilor şi a invitaţilor.

❑ **Şcolare.**—Pe ziua de 1 Ianuarie, d-ra Mina Văsescu de la şcoala din Valea Dragu (Ilfov) a fost transferată la şcoala din Vultur (Copou) în locul d-rei Aneta Călin, care suplinia acest post; s'a revocat transferarea d-rei Ecaterina Covăsneanu de la Cnmarna şi se menţine transferarea d-rei Virginia Sebastian, de la şcoala din Hudeşti (Dorohoi), la şcoala din Comarna (Iaşi). d ra Ecaterina Covăsneanu trece de la Comarna, la Costuleni postul II, în locul, d-rei M. Codreanu, lăsată în disponibilitate.

❑ D. dr. G. Bogdan, rectorul universităţei va cere audienţă după 10 Ianuarie, A. S. R. Principelui Ferdinand pentru a-l invita să iee parte la serbările jubilare ale Universităţei.

Cu acea ocazie rectorul universităţei va oferi A. S. un volum legat în aur al anuarului jubilar al universităţei.

❑ In mai multe comuni din judeţ, unde se afiă numeroase livezi de pruni, se vor înfiinţă de către ministerul domeniilor, uscătoare sistematice de prune.

❑ Astă-zi la orele 5 se va întruni consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi pentru a face raportul cerut de minister în vederea recunoaşterei ca obligator a cursului de chimie fisicală predat de d. docent Petru Bogdan.

❑ Rectorul universităţei a achitat astăzi subvenţiile acordate studenţilor cantinişti.

❑ Astă-zi a fost reconfirmat mandatul de arestare al lui L. Solomon, prevenit pentru că ar fi dat foc cramei unei vii pe care o ţine în arendă.

❑ Avocaţii junimişti din Bîrlad au făcut apel contra înscrierilor mai multor stagiari în lista avocaţilor din Bîrlad.

Apelurile au fost repartizate toate la secţia II a a Curţei.

❑ Starea sănătăţei procurorului general de Iaşi este satisfăcătoare.

❑ **Mîine, cu ocazia aniversărei a 20 de ani de la moartea marelui povestitor Ioan Creangă, se va face un pelerinaj la mormîntul seu, din cimitirul „Eternitatea".**

Studenţii împreună cu admiratorii marelui povestitor vor porni dimineaţa la 8 şi jum. din Piaţa Unirea la cimitir. Aci la orele 9, se va oficia un parastas.

Se vor ţinea mai multe cuvîntări ocazionale.

❑ Atragem atenţiunea cetitorilor noştri asupra noului program al teatrului Pathé-Frères din sala Sidoli, care începe Vineri 1 Ianuarie 1910. Ciclul tragediilor shakespeariane, continuă în acest program şi se desfăşoară „Makbeth", cea mai celebră scriere a genialului autor englez Farmecul ce s'a dat acestei desfăşurări este însă cu mult mai mare, de oare-ce această tragedie este interpretată de corifeii Comediei Franceze precum Paul Mounet, d şoara Delvair etc. Orchestra va acompania cu ariile din opera Makbeth de Verdi.

Programul nou începe Vineri 1 Ianuarie cu un mare Matineu la 3 ore şi Vineri seara reprezentaţie obişnuită. Asemenea şi în zilele următoare Sîmbătă 2 şi Duminică 3 Ianuarie vor avea loc matineuri şi serile reprezentaţii obişnuite.

Programele acestea, special întocmite pentru zilele de sărbători mai cuprind între altele: Marele oraş Berlin, Din viaţa păsărilor, O pariziană la Veneţia, toate acestea sunt vederi luate preciz după natură, apoi: Ea a plecat, piesă teatrală, Corsicană, Lampa, Situaţie critică, Un tenor care face cuceriri, Cartea adversarului, Sporturile şi distracţiile indienilor care cuprind între altele o luptă între un şearpe cu clopoţei cu un ichneumon; această scenă fidel luată după natură este tot ce poate fi mai interesant din cîte ne-a aratat până astă-zi cinematograful.

Săptămîna viitoare: Două Orfeline, celebra dramă a lui D'Ennery, care a făcut încunjurul lumei, jucată în nenumărate rînduri şi la Teatrul nostru Naţional.

Rolurile principale ale lui Jacques, Petre, Luizei, Hanrietei, Văduvei Frochard, etc. vor fi jucate de artişti renumiţi ai Franţei.

❑ In cursul săptămînei viitoare se vor face noi încercări pe linia nouă ferată Podul-Iloia-Hîrlău.

❑ **Jubileul şcoalei de Belle-Arte.**—Consiliul profesoral al şcoalei de Belle-Arte s'a întrunit ieri şi a discutat chestia jubileului de 50 de ani de la înfiinţarea acestei şcoli.

S'a hotărît în principiu, organizarea unei expoziţii retrospective, care să cuprindă lucrările tuturor foştilor elevi ai şcoalei de la înfiinţare pînă azi.

Profesorii şcoalei vor ţinea cuvîntări ocazionale; s'a mai hotărît ca, cu acest prilej, să se inaugureze bustul lui Panaiteanu, primul director al şcoalei.

Jubileul acestei şcoli va avea loc odată cu jubileul Universităţei, adică în Octombrie anul viitor. Profesorii şi elevii şcoalei vor asista la festivalul care va avea loc la Teatrul Naţional.

In fine s'a ales un comitet compus din d-nii: Em. P. Bardasare, dr. P. St. Possa şi A. D. Atanasiu, care să organizeze sărbările.

❑ *Rugăm pe abonaţii noştri, care nu primesc ziarul regulat, să comunice printr'o carte postală administraţiei ziarului, spre a face cercetări şi a lua măsuri în consecinţă.*

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 30 Decembrie

Sărbătorirea d-lui d-r Toma Ionescu

Bucureşti. — In urma marilor succese, pe care savantul profesor dr. Toma Ionescu le-a repurtat în lumea întreagă cu operaţiunile sale prin mijloacele stovainei, un mare număr de profesori, oameni de ştiinţă şi admiratori ai savantului au hotărît să-l sărbătorească într'un mod deosebit la reîntoarcerea sa în ţară.

In dimineaţa zilei cînd d. dr. Toma Ionescu va sosi în Capitală, va fi primit la gară de toţi profesorii universitari şi admiratorii sei, care îi organizează o frumoasă primire.

Va urma apoi, în sala amfiteatrului spitalului Comşa, o şedinţă, la care vor asista toţi profesorii un mare număr de medici şi studenţi. Se vor rosti mai mai multe cuvîntări ocazionale.

In seara acelei zile va avea loc un mare banchet în onoarea marelui savant dr. Toma Ionescu.

Inmormîntarea col. Filotti

Bucureşti.—Astă-zi după amiază, la orele 2, s'a făcut înmormîntarea lt-colonelului Trian N. Filotti, ofiţer de stat major şi director comandant al şcoalei superioare de războ, care a încetat subit din viaţă alaltăeri dimineaţă.

Au asistat un mare număr de ofiţeri superiori, ofiţerii de la şcoala superioară de război, precum şi numeroase familii cu care se înrudea regretatul ofiţer.

Incercare de evadare

Buzău —Astă-noapte deţinutul Mihai Baniţă, care fusese condamnat pentru furturi şi conrupţie de minore, a încercat să evadeze.

El a fost însă surprins la timp, tocmai în momentul cînd vroia să fugă.

Deţinutul a fost încarcerat şi pus în lanţuri.

In chestia numirei lui Siegescu

Buda-Pesta.—Numirea lui Siegescu ca profesor la Universitatea din Buda-Pesta, a produs o vădită enervare printre romînii de aci.

Studenţii romîni au ţinut o consfătuire şi au hotărît ca să organizeze o demonstraţie contra lui Siegescu, şi apoi să se pună în grevă.

Incident diplomatic

Paris.—„New York Herald„ anunţă că debarcarea mateloţilor englezi cu ocaziunea incendiului de la palatul regal din Atena va da loc la un conflict diplomatic.

In noaptea incendiului, ambasadorul Angliei invitase mai multe persoane la masă. Cînd ambasadorul a auzit împuşcăturile de alarmă, dînsul a crezut că a izbucnit o revoltă şi a ordonat ca garda să fie întărită. După dreptul internaţional, această gardă nu putea să aibă decît un efectiv de 25 soldaţi. Căpitanul din Pott a trimis însă 100 de marinari. Cu steagul în frunte, marinarii englezi şi-au făcut loc printre trupele greceşti şi s'au postat în faţa lor, după cîte se spun chiar în locul unde se află tezaurul public.

Fiind informat despre sosirea marinarilor englezi, regele George a rugat pe ambasadorul Angliei să ordone retragerea soldaţilor, lucru care s'a şi făcut.

Faptul că marinarii englezi au sosit cu steagul în frunte constituie şi el o încălcare a dreptului internaţional.

Conspiraţie anarchistă

Lisabona.—Poliţia a dat de urmele unei vaste conspiraţiuni în potriva vieţei regelui Manuel. S'au făcut percheziţii în mai multe case şi s'au operat 40 de arestări. Intre cei arestaţi sunt mulţi anarchişti bătrîni. cari au conspirat şi contra regelui Carlos.

Noaptea trecută poliţiştii au tras focuri asupra unor persoane suspecte.

Populaţia din Capitală e foarte surescitată.

Emigranţii musulmani

Constantinopol. — Din cercurile patriarhului ecumenic se anunţă că emigranţi musulmani din Bulgaria sunt colonizaţi în mare parte pe pămînturile grecilor. Grecii nici nu îndrăsnesc să se mai ducă la pădure după lemne, de teamă a nu fi omoriţi.

Autorităţile turceşti au început să se amestece în afacerile şcolilor greceşti.

Patriarhul ecumenic pregăteşte o notă de protestare.

Sinuciderea unui preot romîn

Buda-Pesta. — Preotul greco-ortodox Gheorghe Lupşa, s'a sinucis ieri după amiazi, aruncîndu-se înaintea unui tren, care l'a sfărîmat în bucăţi.

*

Buda Pesta.—Preotul Lupşa şi-a curmat firul vieţei, într'un acces de nebunie.

Cu o seară înainte, fiind cuprins de furii, şi-a ucis soţia, apoi pe mama aceşteia şi pe două fiice ale sale.

După ce a comis aceste crime, preotul Lupşa s'a aruncat într'o apă, însă a fost salvat şi transportat la locuinţa lui. El a fugit însă de acasă şi s'a aruncat înaintea trenului, care l'a sfărîmat în bucăţi.

Grevă iminentă

Paris.—O grevă se prepară acum şi e probabilă cît mai curînd.

Aseară, la o consfătuire a delegaţilor industriei electrice, s'a hotărît ca chiar peste cîte-va zile, să se proclame greva.

S'a votat şi o moţiune în acest senz.

Acţiunea panslavistă

Buda-Pesta.—Faţă de declaraţiunile ministrului de finanţe Djavid bey, corespondentul din Constantinopol al ziarului „Budapesti Hirlap" anunţă că acţiunea panslaviştilor în Turcia s'a întins atît de mult în cît cercurile conducătoare ale tinerilor turci au început să fie foarte îngrijorate.

Niazi bey, şeful progresiştilor, care se află la Constantinopol, i-a declarat că atît el cît şi prietenii lui, au atras atenţiunea fruntaşilor tinerilor turci să procedeze de urgenţă şi cu cea mai mare energie contra influenţei crescînde a panslaviştilor din Turcia Ciţi va membri din comitetul tinerilor turci au cedat prea uşor influenţei ruse şi aceasta e cauza nouilor agitaţi în Bulgaria

PAULINA WEINBLATT
LEON ŞMILOVICI
LOGODIŢI
IAŞI
In loc de ori-ce înştiinţare

Casa de Scont şi Imprumut
— DIN IAŞI —
SOCIETATE ANONIMA
— Strada Primăriei 17 —
Face tot felul de operaţiuni de bancă
Emite ceciri pentru Străinătate şi efectuiază plăţi asupra: Paris, Londra, Viena, Berlin etc.

De închiriat şi de Vînzare
de pe acum, imobilul din Roman compus din 5 odăi cu vitraje, pentru stăpân şi servitori, camară, pivniţă, hambar, grajdiu, şură pentru trăsură, cum şi fântână cu apă bună, şi locul în întindere de peste 2000 metri patraţi; situat în strada Smirodava No. 8, proprietatea d-nei Zinca P. Hociungescu.
Doritori sunt rugaţi a se adresa pentru informaţiuni şi tratare, fără intermediatori, la proprietara în Iaşi strada Ferbinte No. 2.

Mărfurile aduse de Magazinul „La Vultur" cu ocazia sărbătorilor, întrec orice aşteptare.
Lucruri de mînă în cele mai noui serii ca: Hardanger, Nordisch, Madeira terminate şi netermiate precum şi articole desenate pe olandă suut expuse vederei în Magazinul
„LA VULTUR"
şi le vinde cum a anunţat, mai ieftin ca ori unde.
Poftiţi, dar, acum cît timp asortimentul e complect „La Vultur".

ANUNCIU
Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari outrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceea ce ar putea micşora încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii Statului vecin, vă rugăm să bine-voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poate servi cu deplină încredere.
Referinţele, condiţiunile şi preţurile, cu cari so pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine-voi a ne înştiinţa.
Cu deosebită stimă
LEON BNDERER
Iaşi.—Str. Seulescu No. 1

BUCUREŞTI
Hotel „UNION"
— STRADA REGALA 6 —
Situat în apropiere de toate autorităţile şi centrul comercial.
Camere începînd de la 2 lei.. Hotelul a fost luat sub conducerea d lui **I. Cotnăreanu,** antreprenorul hotelului Trajan din Iaşi şi înzestrat cu tot confortul necesar.
90 camere complect reînoite şi frumos aranjate.
Lumină electrică.—Tramvai în faţa hotelului.—Telefon.
Acest hotel a devenit locul de găzduire a ieşenilor în special precum şi a tuturor pasagerilor din Moldova.
Cafene şi restaurant

O cameră mobilată
De închiriat, strada Ştefan cel Mare No. 30.
A se adresa la această adresă.

MAGAZINUL
de
Coloniale, delicatese şi băuturi fine
I. ERMACOV
Iaşi,—Piaţa Unirei
Recomandă onor. Public şi numeroasei sale clientele cu ocazia sărbătorilor, complectul său asortiment de mărfuri, toate proaspete şi de cele mai superioare calităţi.

Marea Prezicătoare
a trecutului, prezentului şi viitorului
ELISABETA GORCEA
Din străinătate, s-a stabilit în **strada Petru Rareş No. 15** *(în dosul poştei centrale) pentru timpul sărbătorilor.*
Specială şi neîntrecută în arta ghicitului.
Vizitatorii să nu-şi dea părerea rea, până a nu vizita şi a se convinge de adevăr.

Const. Jornescu
AVOCAT
Str. Carp 5—Iaşi

MAGASINUL CENTRAL
GH. ALEXIADIS
STR. GOLIA 48
Aducem la cunoştinţa numeroasei noastre clientele ca pe lîngă **Magasinul nostru de Coloniale şi Dilicatese din str. Golia şi Piaţa Unirei (fost Alexief,)** în vederea sărbătorilor am fabricat: **foi de turte pentru crăciun,** de o calitate excelentă.
Se primesc comenzi, serviciurile grat's la domiciliu de la 10 lei în sus.
Tot odată facem cunoscut că Magasinele noastre de Coloniale sunt asortate cu mărfurile cele mai proaspete de seson,
Avînd în deposit:
Licheuri străine şi indigene şi tot felul de băuturi fine, ca în fie care an.
Exposiţie diferitelor mărci de Sampanie pentru Revelion.
Preţuri Moderate

GRATIS
ORI CE PROBA
LA
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
LEI 5 —12 FOTOGRAFII MIGNION — 5 LEI

BYRRH — CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Fant.)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Megisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 80
Porte-Bouteilles, pour 720 Places.....
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

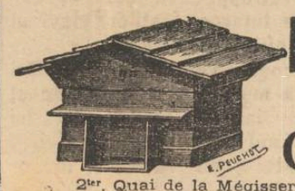

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

4420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138

A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RÜBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

Aviz important
Nu mai există oglinzi pătate
căci s'a deschis Atelierul de turnat şi reparat oglinzi.
Repar Oglinzi veneţiene şi înlocuesc piesele stricate sau cari lipsesc.
Chemat printr'o c. p. vin la domiciliu.
Preţurile cele mai convenabile
Oglinzile reparate nu se cunosc de cele noui.
CU STIMA
Mendel Glansztein
atelier de turnat şi reparat oglinzi
Stradela Davidel prin str. Palat

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complet nou
Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.
Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.
In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
—Strada Bărboi No. 15—
Consult. 7— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa II a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
la 11 şi 12 Ianuarie 1910
Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 70,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei	4,00
1/4	Un sfert	Lei	8,00
1/2	Una jumătate	Lei	16,00
1	Loz întreg	Lei	32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
2.50	5 lei	10 lei	20 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.